

Terveystalo

Listautuminen Nasdaq Helsinki Oy:n Pörssilistalle Osakemyynti alustavasti enintään 62 689 110 Myyntiosaketta Osakeanti vähintään 10 245 902 ja enintään 10 305 533 Uutta Osaketta Merkintähinta 9,76 euroa Tarjottavalta Osakkeelta Yleisöannissa ja Instituutioannissa sekä 8,79 euroa Tarjottavalta Osakkeelta Henkilöstöannissa

Tämä esite ("Esite") on laadittu Suomessa perustetun julkisen osakeyhtiön Terveystalo Oy:n ("Terveystalo" tai "Yhtiö") suunnitellun listautumisen yhteydessä ("Listautumisasi") Yhtiö pyrkii keräämään yhteensä noin 100 miljoonan euron bruttovarat tarjoamalla vähintään 10 245 902 ja enintään 10 305 533 Yhtiön uutta osaketta ("Uudet Osakkeet") merkittäväksi ("Osakeanti"). Lisäksi Lotta Holding I S.à r.l. ("EQT") (viime kädessä EQT VI -rahaston (kuten määritelty tässä Esitteessä) ja sen kanssasiioittajien kanssa omistama yhtiö) ja muut Liitteessä A luetellut Yhtiön nykyiset osakkeenomistajat (yhdessä EQT:n kanssa "Myyvät Osakkeenomistajat", ja kukin erikseen "Myyvä Osakkeenomistaja") tarjoavat myytäväksi alustavasti enintään 62 689 110 Yhtiön nykyistä osaketta ("Myyntiosakkeet") ("Osakemyynti"). Tarjottavien osakkeiden merkintähinta ("Merkintähinta") on 9,76 euroa osakkeelta Yleisöannissa ja Instituutioannissa sekä 8,79 euroa osakkeelta Henkilöstöannissa. Myyntiosakkeiden alustavan enimmäismäärän lisäksi EQT voi päättää kasvattaa Myyntiosakkeiden määrää enintään 5 122 433 Myyntiosakkeella, jolloin Myyntiosakkeiden kokonaismäärä olisi 67 811 543.

Listautumisasi koostuu (i) yleisöannista yksityishenkilöille ja yhteisöille Suomessa ("Yleisöanti"), (ii) private placement -järjestelyistä institutionaalisille sijoittajille Suomessa ja kansainvälisesti, mukaan lukien Yhdysvalloissa Yhdysvaltain vuoden 1933 arvopaperilain (muutoksineen, "Yhdysvaltain Arvopaperilaki") nojalla annetussa Rule 144A -säännöksessä määritellyille "hyväksytyille institutionaalisille sijoittajille" (eng: *qualified institutional buyers*) Yhdysvaltain arvopaperilain rekisteröintivaatimuksia koskevien poikkeusten nojalla ("Instituutioanti") ja (iii) henkilöstöannista Yhtiön työntekijöille ("Henkilöstöanti"). Tarjoaminen ja myynti Yhdysvaltain ulkopuolella toteutetaan Yhdysvaltain Arvopaperilain nojalla annetun Regulation S -säännöksen ("Regulation S -säännös") mukaisesti ulkomaisena transaktiona. Yhtiö ja Myyvät Osakkeenomistajat ovat nimittäneet Carnegie Investment Bank AB:n ("Carnegie"), Morgan Stanley & Co. International plc:n ("Morgan Stanley") ja Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) Helsingin sivukonttorin ("SEB") toimimaan Listautumisasi pääjärjestäjinä ("Pääjärjestäjät"), ja Jefferies International Limitedin ("Jefferies") ja OP Yrityspankki Oyj:n ("OP") järjestäjinä (Pääjärjestäjät, Jefferies ja OP yhdessä "Järjestäjät", ja kukin erikseen "Järjestäjä"). EQT antaa Järjestäjille lisäosakeoption, joka on käytettävissä 30 päivän ajan Yhtiön osakkeiden ("Osakkeet") kaupankäynnin alkamisesta Nasdaq Helsinki Oy:ssä ("Helsingin Pörssi"), ostaa tai hankkii ostajia enintään 10 949 196 lisäosakkeelle (olettaen, että EQT ei päättää kasvattaa Myyntiosakkeiden määrää) tai enintään 11 717 560 lisäosakkeelle (olettaen, että EQT päättää kasvattaa Myyntiosakkeiden määrää 5 122 433 Myyntiosakkeella) ("Lisäosakkeet") yksinomaan mahdollisten ylikysyntätilanteiden kattamiseksi ("Lisäosakeoptio"). Ellei asiayhteydestä muuta johdu, Uusiin Osakkeisiin, Myyntiosakkeisiin ja Lisäosakkeisiin viitataan yhdessä termillä "Tarjottavat Osakkeet".

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, Hartwall Capital Oy Ab, Rettig Group Oy Ab ja Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo ovat kukin erikseen antaneet merkintäsitoumuksia Tarjottavien Osakkeiden merkitsemisestä tietyin edellytyksin. Merkintäsitoumukset ovat yhteensä noin 444 miljoonaa euroa tai noin 36 prosenttia Osakkeista Yhtiön liikkeeseen laskettujen Osakkeiden (Osakeannista saatavien varojen jälkeen ja pois lukien Yhtiön hallussa olevat omat Osakkeet) arvostuksen ollessa 1 250 miljoonaa euroa. Katso "Listautumisasi ehdot – Instituutioantia koskevat erityiset ehdot – Merkintäsitoumukset".

Listautumisasi merkintäaika alkaa 28.9.2017 kello 10.00 ja päättyy Yleisöannin osalta 6.10.2017 kello 16.00, Instituutioannin osalta 10.10.2017 kello 12.00 ja Henkilöstöannin osalta 6.10.2017 kello 16.00. Merkintäaika voidaan Yhtiön ja Myyntiosakkeenomistajien puolesta toimivan EQT:n yksinomaan harkinnan mukaan keskeyttää tai sitä voidaan pidentää edellyttäen, että merkintäaika ei missään tilanteessa pääty ennen 5.10.2017 tai jatku 12.10.2017 jälkeen. Ohjeita merkinnän ja hankinnan tekemiseksi sekä Listautumisasi tarkemmat ehdot on kuvattu Esitteen kohdassa "Listautumisasi ehdot".

Osakkeet eivät ole olleet kaupankäynnin kohteena säännellyllä markkinalla ennen Listautumisasiä. Yhtiö aikoo jättää listalleottohakemuksen Helsingin Pörssille Osakkeiden listaamiseksi Helsingin Pörssin pörssilistalle ("Pörssilista") kaupankäyntitunnuksella "TTALO". Kaupankäynnin Osakkeilla odotetaan alkavan Helsingin Pörssin prelistalla arviolta 11.10.2017 ja Pörssilistalla arviolta 13.10.2017 ("Listautuminen"). Yleisöannissa ja Henkilöstöannissa annetut Tarjottavat Osakkeet kirjataan Suomen arvopaperikeskuksena toimivan Euroclear Finland Oy:n ("Euroclear Finland") ylläpitämille sijoittajien arvo-osuustileille arviolta 11.10.2017. Instituutioannissa annetut Tarjottavat Osakkeet ovat valmiina toimitettaviksi maksua vastaan arviolta 13.10.2017 Euroclear Finlandin kautta. Osakkeet tulevat olemaan selvityskelpoisia Euroclear Finlandin järjestelmien kautta.

Osakkeisiin sijoittaminen sisältää riskejä. Sijoitusta harkitsevia sijoittajia kehoitetaan tutustumaan Esitteeseen kokonaisuudessaan, erityisesti "Riskitekijät"-osioon, kun he harkitsevat sijoitusta Yhtiöön.

Tarjottavia Osakkeita ei ole rekisteröity eikä tulla rekisteröimään Yhdysvaltain Arvopaperilain tai minkään Yhdysvaltain osavaltion arvopaperilakien mukaisesti, ja niitä tarjotaan ja myydään (i) Yhdysvalloissa ainoastaan hyväksytyille institutionaalisille sijoittajille Rule 144A -säännöksen tai muiden soveltuvien Yhdysvaltain Arvopaperilain rekisteröintivaatimuksia koskevien poikkeusten nojalla ja mukaisesti (ii) Yhdysvaltojen ulkopuolella Regulation S -säännöksen nojalla ja mukaisesti. Mahdollisia sijoittajia pyydetään huomioimaan, että kuka tahansa Tarjottavien Osakkeiden myyjä voi tukeutua Rule 144A -säännöksen Yhdysvaltain Arvopaperilain kohdan 5 määräyksiä koskevaan poikkeukseen. Tämän Esitteen jakeluun ja Tarjottavien Osakkeiden tarjoamiseen ja myyntiin voi liittyä laista johtuvia rajoituksia tietyissä maissa. Näin ollen tätä Esitettä, mitään mainosta tai mitään muuta Listautumisasiä liittyvää materiaalia ei saa jakaa tai julkaista missään maassa paitsi olosuhteissa, joissa jakaminen tai julkaiseminen on sovellettavien lakien ja määräysten mukaista. Yhtiö, Myyvät Osakkeenomistajat ja Järjestäjät kehottavat tätä Esitettä hallussaan pitäviä henkilöitä tutustumaan tällaisiin rajoituksiin ja noudattamaan niitä. Näiden rajoitusten noudattamatta jättäminen saattaa olla näiden maiden arvopaperilainsäädännön vastaista. Katso kohta "Tärkeää tietoa".

Pääjärjestäjät

Carnegie

Morgan Stanley

SEB

Jefferies

Järjestäjät

OP

TÄRKEÄÄ TIETOA

Yhtiö on laatinut tämän Esitteen arvopaperimarkkinalain (746/2012, muutoksineen, ”Arvopaperimarkkinalaki”), Euroopan komission 29.4.2004 antaman asetuksen (EY) N:o 809/2004 (muutoksineen) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY täytäntöönpanosta esitteiden sisältämien tietojen, esitteiden muodon, viittauksina esitettävien tietojen, julkistamisen ja mainonnan osalta (muutoksineen, liitteet I, II, III ja XXII), Arvopaperimarkkinalain 3–5 luvuissa tarkoitetusta esitteestä annetun valtiovarainministeriön asetuksen (1019/2012) sekä Finanssivalvonnan määräyksien ja ohjeiden mukaisesti. Finanssivalvonta on hyväksynyt Esitteen, mutta ei vastaa siinä esitettyjen tietojen oikeellisuudesta. Finanssivalvonnan Esitteen hyväksymispäätöksen diaarinumero on FIVA 61/02.05.04/2017. Tämä Esite on saatavilla suomen ja englannin kielellä (”Englanninkielinen esite”). Englanninkielinen esite on tämän hyväksytyn Esitteen käännös, josta tästä hyväksytystä Esitteestä vastuussa olevat henkilöt vastaavat.

Tässä Esitteessä kaikki viittaukset termeihin ”Terveystalo”, ”Yhtiö” tai ”Konserni” tarkoittavat Terveystalo Oyj:tä ja sen tytäryhtiötä yhdessä, ellei asiayhteydestä käy selvästi ilmi, että termi tarkoittaa Terveystalo Oyj:tä emoyhtiönä tai tiettyä tytäryhtiötä tai tiettyä liiketoimintayksikköä. Viittaukset ja seikat liittyen Osakkeisiin ja Yhtiön osakepääomaan tai Yhtiön hallintotapaan tarkoittavat Terveystalo Oyj:n Osakkeita, osakepääomaa ja hallintotapaa. Yhtiö ja Myyvät Osakkeenomistajat ovat nimittäneet Carnegien, Morgan Stanleyn ja SEB:n Listautumisannin Pääjärjestäjiksi ja Jefferiesin ja OP:n yhdessä Pääjärjestäjien kanssa Järjestäjiksi.

Ketään ei ole valtuutettu antamaan Listautumisannin yhteydessä mitään muita kuin tähän Esitteeseen sisältyviä tietoja tai vakuutuksia. Mikäli tällaisia tietoja tai vakuutuksia on annettu, on huomattava, että ne eivät ole Yhtiön, Järjestäjien tai Lazard & Co. Limitedin (”Lazard”). Järjestäjät tai Lazard eivät anna suoraan tai epäsuoraan vakuutusta tämän Esitteen tietojen oikeellisuudesta tai riittävyydestä, eikä mihinkään tähän Esitteeseen sisältyvään seikkaan tule luottaa Järjestäjien tai Lazardin lupauksena tai vakuutuksena tässä suhteessa riippumatta siitä, koskeeko se menneisyyttä vai tulevaisuutta. Järjestäjät tai Lazard eivät vastaa tietojen oikeellisuudesta, riittävyydestä tai varmentamisesta, ja jokainen niistä rajoittaa vastaavasti soveltuvan lain sallimissa rajoissa kaiken lakiin, sopimukseen tai muuhun perustuvan vahingonkorvausvastuunsa, joka niillä voitaisiin katsoa olevan tätä Esitettä tai tällaista vakuutusta koskien. Listautumisannin yhteydessä annetut tiedot tai vakuutukset, jotka eivät vastaa tässä Esitteessä annettuja tietoja tai vakuutuksia, ovat pätemättömiä.

Järjestäjät ja Lazard toimivat Listautumisannissa ainoastaan Yhtiön ja Myyvien Osakkeenomistajien eivätkä kenenkään muun puolesta. Ne eivät pidä ketään muuta tahoa (riippumatta siitä, onko tämä tämän Esitteen vastaanottaja tai ei) asiakkaana Listautumisasiin liittyen. Järjestäjät tai Lazard eivät ole vastuussa kenellekään muulle kuin Yhtiölle tai Myyville Osakkeenomistajille suojan antamisesta asiakkailleen eivätkä Listautumisasiin liittyvien neuvojen antamisesta tai muusta tässä Esitteessä esitetystä transaktiosta tai järjestelystä.

Listautumisannin yhteydessä jokainen Järjestäjä ja Lazard ja niiden lähipiiriin kuuluvat tahot voivat ottaa osan Tarjottavista Osakkeista Listautumisannissa omaan lukuunsa ja tässä ominaisuudessaan pitää hallussaan, ostaa tai myydä omaan lukuunsa Tarjottavia Osakkeita tai niihin liittyviä sijoituksia, ja ne voivat tarjota tai myydä tällaisia Tarjottavia Osakkeita tai muita sijoituksia muutoin kuin Listautumisannin yhteydessä. Näin ollen tässä Esitteessä viittaukset Osakkeiden tarjoamiseen tarkoittavat myös Tarjottavien Osakkeiden tarjoamista tai myymistä Järjestäjille tai niiden lähipiiriin kuuluville tahoille tällaisessa ominaisuudessa toimiessaan. Järjestäjät tai Lazard eivät aio julkistaa kyseisten sijoitusten tai transaktioiden laajuutta, jollei laki tai määräys niitä siihen velvoita. Lisäksi tietyt Järjestäjät tai niiden lähipiiriin kuuluvat tahot voivat tehdä sijoittajien kanssa rahoitusjärjestelyjä, joiden yhteydessä tällaiset Järjestäjät tai niiden lähipiiriin kuuluvat tahot voivat ajoittain hankkia, pitää tai luovuttaa Osakkeita.

Mahdollisten sijoittajien tulee tukeutua ainoastaan tämän Esitteen sisältämään tietoon. Mahdollisten sijoittajien ei tule tukeutua Järjestäjiin tai Lazardiin tai niiden lähipiiriin kuuluvien tahoihin minkään tähän Esitteeseen sisältyvien tietojen oikeellisuutta koskevan tutkimuksen yhteydessä tai sijoituspäätöstä tehdessään. Ketään ei ole valtuutettu antamaan Tarjottavista Osakkeista mitään muita tietoja tai lausumia, ja jos tällaisia tietoja tai lausumia on annettu, niihin ei tule tukeutua ikään kuin ne olisivat Yhtiön, Lazardin tai Järjestäjien valtuuttamia. Ennen sijoituspäätöstä mahdollisia sijoittajia kehoitetaan huolellisesti tutustumaan koko Esitteeseen. Sijoituspäätöstä tehdessään, sijoitusta harkitsevien tulee tukeutua omiin tutkimuksiinsa Yhtiöstä sekä Listautumisannin ehdoista, mukaan lukien niihin liittyvät edut ja riskit. Yhtiö, Myyvät Osakkeenomistajat, Järjestäjät tai Lazard tai niiden lähipiiriin kuuluvat tahot tai edustajat eivät anna vakuutusta Tarjottavien Osakkeiden tarjouksensaajille, merkitsijöille tai ostajille niiden Tarjottavien Osakkeisiin tekemän sijoituksen laillisuudesta niihin sovellettavan lain nojalla. Sijoittajien tulee harkintansa mukaan konsultoida neuvonantajiaan ennen Tarjottavien Osakkeiden merkitsemistä tai ostamista. Sijoittajien tulee tehdä itsenäinen arvio Tarjottavien Osakkeiden merkinnän tai ostamisen oikeudellisista, verotuksellisista, liiketoiminnallisista, taloudellisista ja muista seurauksista ja riskeistä.

Tämän Esitteen toimittaminen tai tähän liittyvä tarjoaminen, myynti tai toimittaminen ei missään tapauksessa tarkoita sitä, että tässä Esitteessä esitetyt tiedot ovat paikkansapitäviä tulevaisuudessa, ja ettei olisi tapahtunut muutoksia Yhtiön liiketoiminnassa, jotka voisivat vaikuttaa tai ovat vaikuttaneet haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen tai taloudelliseen asemaan tämän Esitteen päivämäärästä lähtien. Yhtiöllä on kuitenkin velvollisuus korjata ja täydentää tätä Esitettä Arvopaperimarkkinalain 4 luvun 14 §:n mukaisesti. Mikään tässä Esitteessä esitetty ei ole eikä mitään tässä Esitteessä esitettyä tule pitää Yhtiön, Järjestäjien tai Lazardin lupauksena tai lausumana tulevaisuudesta.

Useissa maissa, kuten Australiassa, Kanadassa, Hongkongin Kiinan kansantasavallan erityishallintoalueella, Japanissa, Etelä-Afrikassa ja tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta Yhdysvalloissa tämän Esitteen jakeluun sekä Tarjottavien Osakkeiden myyntiin liittyä lakisääteisiä rajoituksia (kuten rekisteröinti-, listalleotto-, kvalifikaatio- ja muita rajoituksia). Tarjous merkitä tai ostaa Tarjottavia Osakkeita ei koske henkilöitä, jotka asuvat Australiassa, Kanadassa, Hongkongin Kiinan kansantasavallan erityishallintoalueella, Japanissa, Etelä-Afrikassa ja tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta Yhdysvalloissa tai missään muussa maassa, jossa kyseisen tarjouksen tekeminen olisi lainvastaista. Yhtiö, Järjestäjät tai Lazard eivät ole ryhtyneet eivätkä ryhdy mihinkään toimiin salliakseen yleisölle tarjoamista tai tämän Esitteen (tai minkään muun Listautumisasiin koskevan tarjouksen- tai muun materiaalin tai lomakkeiden) hallussapitoa tai jakamista missään maassa, jossa tällainen jakaminen voisi johtaa lain tai määräysten rikkomiseen.

Tätä Esitettä tai muuta mainosta tai muuta Listautumisasiin koskevaa materiaalia ei tule jakaa tai julkaista missään maassa paitsi tilanteissa, joissa noudatetaan kyseisen maan lakeja ja määräyksiä. Asianmukaisten tietojen hankkiminen sanotuista rajoituksista ja rajoitusten noudattaminen eivät ole Yhtiön, Järjestäjien tai Lazardin vastuulla. Yhtiö, Järjestäjät tai Lazard eivät ole oikeudellisessa vastuussa sellaisille henkilöille, jotka ovat saaneet tämän Esitteen haltuunsa näitä rajoituksia rikkoen riippumatta siitä, ovatko nämä henkilöt mahdollisia Tarjottavien Osakkeiden merkitsijöitä tai ostajia. Tämä Esite ei ole tarjous myydä Tarjottavia Osakkeita kenellekään sellaisessa maassa, jossa tarjouksen tekeminen kyseiselle henkilölle on lainvastaista, eikä tarjous ostaa Tarjottavia Osakkeita henkilöiltä sellaisissa maissa, joissa tällaisen tarjouksen tekeminen on lainvastaista. Tarjottavien Osakkeiden merkitsemisen ja ostamisen ehtona on, että jokaisen merkitsijän ja ostajan katsotaan — tai joissain tapauksissa vaaditaan — antaneen tietyt vakuutukset asuinpaikkaansa liittyen, joihin Yhtiö, Järjestäjät, Lazard, Myyvät Osakkeenomistajat ja niiden lähipiiriin kuuluvat tahot luottavat. Yhtiö pidättää itsellään oikeuden yksinomaaisessa päätäntävällisyytensä hylätä Tarjottavien Osakkeiden merkinnän tai oston, jonka Yhtiö tai sen edustajat uskovat aiheuttavan lain, säännöksen tai määräyksen rikkomisen. Listautumisasiin sovelletaan Suomen lakia, ja kaikki Listautumisasiin, tätä Esitettä tai Englanninkielistä esitettä koskevat riidat ratkaistaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa Suomessa.

SISÄLLYSLUETTELO

TÄRKEÄÄ TIETOA	i
SISÄLLYSLUETTELO	ii
TIIVISTELMÄ	1
RISKITEKIJÄT	27
YHTIÖ, HALLITUS, TILINTARKASTAJAT JA NEUVONANTAJAT	50
ERÄITÄ SEIKKOJA	51
TÄRKEITÄ PÄIVÄMÄÄRIÄ	57
VALUUTTA-KURSSIT	58
OSINGOT JA OSINKOPOLITIikka	59
LISTAUTUMISANNIN JA SUUNNITELLUN LISTAUTUMISEN TAUSTA JA SYYT SEKÄ VAROJEN KÄYTTÖ	60
LISTAUTUMISANNIN EHDOT	61
PÄÄOMARAKENNE JA VELKAANTUNEISUUS	72
MARKKINAKATSAUS	74
YHTIÖN LIIKETOIMINTA	105
Liiketoiminnan yleiskuvaus	105
Keskeiset vahvuudet	106
Strategia	111
Taloudelliset tavoitteet	114
Tulevaisuudennäkymät	115
Historia	115
Organisaatorakenne	117
Liiketoiminta	117
Henkilöstö	124
Hoidon laatu	125
Myynti ja markkinointi	125
Tutkimus- ja kehitystoiminta	126
Yrityskaupat	126
Merkittävät sopimukset	128
Aineelliset hyödykkeet	129
Immateriaalioikeudet	131
Tietotekniikka	131
Ympäristö, terveys ja turvallisuus	132
Vakuutukset	133
Oikeudenkäynnit	133
TERVEYDENHUOLTOPALVELUIDEN TARJOAMISTA KOSKEVA KESKEINEN LAINSÄÄDÄNTÖ	134
ERÄITÄ KONSERNITILINPÄÄTÖSTIETOJA JA MUITA TIETOJA	144
TILINTARKASTAMATTOMIA PRO FORMA -TALOUDELLISIA TIETOJA	154
LIIKETOIMINNAN TULOS JA TALOUDELLINEN ASEMA	162
HALLITUS, JOHTO JA TILINTARKASTAJAT	189
SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT JA LÄHIPIIRILIIKETOIMET	203
OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA	206
LISTAUTUMISANNIN JÄRJESTÄMINEN	214
SUOMEN ARVOPAPERIMARKKINAT	218
VEROTUS	222
NÄHTÄVILLÄ OLEVAT ASIAKIRJAT	229
ESITTEESEN VIITTAAMALLA SISÄLYTETYT ASIAKIRJAT	230
LIITE A—MYYVÄT OSAKKEENOMISTAJAT	231
LIITE B—TERVEYSTALO OYJ:N YHTIÖJÄRJESTYS	234
LIITE C—YHTIÖN TILINTARKASTAMATTOMIA PRO FORMA -TALOUDELLISIA TIETOJA KOSKEVA RIIPPUMATTOMAN TILINTARKASTAJAN RAPORTTI	236
LIITE D—YHTIÖN TILINTARKASTETUT KONSERNITILINPÄÄTÖKSET 31.12.2016 JA 31.12.2015 PÄÄTTYNEILTÄ TILIKAUSILTA JA TILINTARKASTAMATTOMAT KONSERNIN PUOLIVUOSITIEDOT 30.6.2017 PÄÄTTYNEELTÄ KUUDELTÄ KUUKAUDELTA	F-1

[Tämä sivu on tarkoituksella jätetty tyhjäksi]

TIIVISTELMÄ

Tiivistelmät koostuvat sääntelyn edellyttämistä tiedoista, joita kutsutaan nimellä ”Osatekijät”. Osatekijät on esitetty jaksoittain A–E (A.1–E.7). Tämä tiivistelmä sisältää kaikki ne Osatekijät, jotka kyseessä olevasta arvopaperista ja sen liikkeeseenlaskijasta tulee tiivistelmässä esittää. Osatekijöiden numerointi ei välttämättä ole juokseva, koska kaikkia Osatekijöitä ei ole esitettävä tässä tiivistelmässä.

Vaikka arvopaperin tai liikkeeseenlaskijan luonne edellyttäisi jonkin Osatekijän sisällyttämistä tiivistelmään, on mahdollista, ettei kyseistä Osatekijää koskevaa merkityksellistä tietoa ole lainkaan. Tällöin Osatekijä kuvataan lyhyesti tiivistelmässä, ja sen yhteydessä mainitaan ”ei sovellu”.

	<u>Osatekijä</u>	<u>Jakso A — Johdanto ja varoitukset</u>
A.1	Varoitus	Tätä tiivistelmää on pidettävä tämän Esitteen (” Esite ”) johdantona. Sijoittajan tulisi perustaa Terveystalo Oyj:n (” Terveystalo ” tai ” Yhtiö ”) osakkeita (” Tarjottavat Osakkeet ”) koskeva sijoituspäätöksensä tähän Esitteeseen kokonaisuutena. Jos tuomioistuimessa pannaan vireille tähän Esitteeseen sisältyviä tietoja koskeva kanne, kantajana toimiva sijoittaja voi Euroopan talousalueeseen kuuluvan jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön nojalla joutua ennen oikeudenkäynnin vireillepanoa vastaamaan Esitteen käännöskustannuksista. Siviilioikeudellista vastuuta sovelletaan henkilöihin, jotka ovat jättäneet tämän tiivistelmän, sen käännöksen mukaan luettuna, mutta vain jos tiivistelmä on harhaanjohtava, epätarkka tai epäjohdonmukainen suhteessa tämän Esitteen muihin osiin tai jos siinä ei anneta yhdessä tämän Esitteen muiden osien kanssa keskeisiä tietoja sijoittajien auttamiseksi, kun he harkitsevat Tarjottaviin Osakkeisiin sijoittamista.
A.2	Rahoituksenvälittäjä	Ei sovellu.
	<u>Osatekijä</u>	<u>Jakso B — Liikkeeseenlaskija ja takaaja</u>
B.1	Liikkeeseenlaskijan virallinen nimi ja muu liiketoiminnassa käytetty toiminimi	Liikkeeseenlaskijan virallinen nimi on Terveystalo Oyj.
B.2	Kotipaikka, oikeudellinen muoto, liikkeeseenlaskijaan sovellettava laki ja liikkeeseenlaskijan perustamismaa	Yhtiön kotipaikka on Helsinki. Yhtiö on Suomessa perustettu julkinen osakeyhtiö. Yhtiöön sovelletaan Suomen lakia.
B.3	Liikkeeseenlaskijan tämänhetkisen toiminnan luonne ja päätoiminnot	Liiketoiminnan kuvaus Terveystalo on yksi Suomen johtavista yksityisistä terveyspalveluiden tarjoajista. Yhtiö tarjoaa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluita yritys- ja yksityisasiakkaille sekä julkisen sektorin asiakkaille. Yhtiön terveyspalveluiden palveluvalikoimaan kuuluvat yleislääketieteen ja erikoissairaanhoidon palvelut, diagnostiikkapalvelut, päiväkirurgia, suunterveyden palvelut ja muut liitännäispalvelut, jotka kattavat koko integroidun terveydenhuollon hoitoketjun. Lisäksi Yhtiö tarjoaa valikoiman digitaalisia terveydenhuollon palveluita. Terveystalon noin 180 toimipaikkaa, jotka kattavat kaikki Suomen 20 suurinta kaupunkia, sekä Yhtiön digitaaliset palvelut mahdollistavat Yhtiön palveluiden valtakunnallisen tarjoamisen. Terveystalon liiketoiminnan perusta on sen valtakunnallinen verkosto, ja liiketoimintaa tukevat Yhtiön keskitetyt toiminnot sekä yhtenäiset toimintakäytännöt. Terveystalon strategiassa keskeisessä asemassa on panostaminen lääketieteellisen laadun ja myönteisten asiakaskokemusten tarjoamiseen, pätevän ja tyytyväisen terveydenhuoltohenkilöstön pitämiseen Yhtiön palveluksessa ja erilaisten räätälöityjen digitaalisten työkalujen kehittämiseen.

Yhtiöllä oli vuonna 2016 noin 1,0 miljoonaa yksittäistä asiakasta, sekä noin 2,7 miljoonaa lääkärikäyntiä, mikä vastasi 12 prosenttia kaikista Suomen lääkärikäynneistä. Yhtiön asiakkaat jaetaan kolmeen ryhmään: yritysasiakkaisiin, joiden yhteistyökumppanina Yhtiö tarjoaa muun muassa yritysasiakkaidensa työntekijöille työterveyshuollon palveluita, yksityisasiakkaisiin sekä julkisen sektorin asiakkaisiin, joiden yhteistyökumppanina Yhtiö tarjoaa palveluja julkiselle terveydenhuollolle sekä työterveyspalveluja kuntien työntekijöille. Terveystalolla oli noin 4 445 työntekijää¹ ja noin 4 400 yksityistä ammatinharjoittajaa 30.6.2017.

Yhtiön liikevaihto oli 30.6.2017 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla 344,2 miljoonaa euroa ja 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 547,0 miljoonaa euroa. Yhtiö on hankkinut Diacor terveyspalvelut Oy:n (”Diacor”) 24.3.2017, Porin Lääkäritalo Oy:n (”Porin Lääkäritalo”) 2.1.2017 ja useita suunterveyden alan yrityksiä vuosien 2016 ja 2017 aikana, minkä johdosta Yhtiö on laatinut Esitettä varten pro forma -taloudellisia tietoja. Yhtiön pro forma -liikevaihto oli 379,9 miljoonaa euroa 30.6.2017 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla ja 708,7 miljoonaa euroa 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella.

Keskeiset vahvuudet

- Yksi Suomen johtavista yksityisistä terveyspalveluiden tarjoajista sekä valtakunnallinen verkosto
- Innovatiivinen valikoima omia digitaalisia työkaluja tukee lääketieteellistä laatua, toiminnallista tehokkuutta ja asiakastytyväisyyttä
- Monipuolinen, innovatiivinen ja tuloshakuinen johtoryhmä
- Erilaiset asiakasryhmät luovat vakaan pohjan kasvulle
- Vahva näyttö liikevaihdon kasvusta
- Keskittyminen toiminnalliseen tehokkuuteen
- Kattava kokemus ja prosessilähtöisyys palvelujen ja verkoston laajentamisessa yrityskauppojen ja uusien toimintojen perustamisen kautta
- Vahva yrityskulttuuri luo houkuttelevan toimintaympäristön terveydenhuollon ammattilaisille

Palvelutarjonta

Terveystalon palvelutarjonta koostuu lähes kaikkien lääketieteen erikoisalojen palveluista ja niihin tukeutuvista kattavista ja integroiduista hoitoketjuista.

Yhtiön pääasiallinen lääketieteellisten ja terveyttä edistävien palvelujen tarjonta kuvataan lyhyesti seuraavassa:

- *Lääkärikäynnit:* Yhtiö tarjoaa kaikenikäisille asiakkaille yleislääkärin vastaanottopalveluita ja erikoislääkärin vastaanottopalveluita. Yhtiö tarjoaa muun muassa sisätautien ja gynekologian vastaanottopalveluita.
- *Diagnostiikka:* Yhtiön kuvantamis- ja diagnostiikkapalvelut kattavat useita palveluita lukuisilta lääketieteen erikoisaloilta. Yhtiön kuvantamis- ja diagnostiikkapalvelut toimivat itsenäisesti, ja palveluja tarjotaan suoraan asiakkaille. Palvelut tukevat myös Yhtiön liiketoiminnan diagnostiikkatarpeita. Yhtiön kuvantamis- ja diagnostiikkapalveluihin kuuluu laboratoriapalveluita sekä muun muassa röntgen-, tietokonetomografia- ja MRI-kuvantamispalveluita.
- *Sairaalapalvelut:* Yhtiön 18 lääkärikeskus-sairaalaa tarjoavat päiväkirurgiaa ja lyhytaikaista leikkausten jälkihoitoa sekä toipumispalveluja. Yhtiön sairaalapalveluihin kuuluvat muun muassa yleiskirurgia, ortopediset leikkaukset ja silmäleikkaukset.

¹ Sisältää osa-aikaiset työntekijät.

Osatekijä

Jakso B — Liikkeeseenlaskija ja takaaja

B.4a Liikkeeseenlaskija ja sen toimialaan vaikuttaneet merkittävimmät viimeaikaiset suuntaukset

• *Muut palvelut:* Yhtiö tarjoaa erilaisia terveydenhuoltoon kiinteästi kuuluvia liitännäispalveluja, jotka tukevat Yhtiön terveydenhuollon keskeisiä palveluja ja joilla on niihin liittyviä synergiaetuja. Muita Yhtiön tarjoamia palveluja ovat fysioterapia, psykologipalvelut, rokotuspalvelut, hyvinvointipalvelut ja suunterveyden palvelut. Yhtiön 18 suunterveyden yksikköä eri puolilla maata tarjoavat esimerkiksi yleis- ja erikoishammashoitoa sekä suuhygienistipalveluja.

Seuraavat tekijät ovat vaikuttaneet Yhtiön liiketoiminnan tulokseen tarkasteltavana ajanjaksona, ja niiden odotetaan vaikuttavan Yhtiön liiketoiminnan tulokseen myös tulevaisuudessa:

- *Nopeasti ikääntyvä väestö:* Yhdistyneiden kansakuntien vuosien 2000 ja 2015 välistä ajanjaksoa koskevan tilaston mukaan (pois lukien maat, joissa on alle 500 000 asukasta)² Suomen väestö ikääntyy toiseksi nopeimmin koko maailmassa, ja ikääntymisen arvioidaan jatkuvan tulevina vuosikymmeninä.
- *Elintasosairaudet:* Elintasosairauksien yleistyminen lisää terveydenhuoltopalvelujen kysyntää ja korostaa ennaltaehkäisevän terveydenhuollon merkitystä. Suomessa esiintyy muihin maihin verrattuna paljon tyyppiä 1 diabetesta ja kohonnutta verenpainetta, joka on useisiin elintasosairauksiin liittyvä oire.
- *Lääketieteen kehittyminen:* Terveydenhuoltomarkkinat kasvavat, kun tekniikan ja diagnostiikan kehitys mahdollistaa uusien palveluiden tarjoamisen.
- *Terveys- ja hyvinvointitietoisuuden lisääntyminen:* Viime vuosien epävarmasta taloustilanteesta huolimatta suomalaiset kuluttajat ovat osoittaneet olevansa halukkaita käyttämään rahaa terveyteensä.
- *Ennaltaehkäisevän terveydenhuollon lisääntynyt kysyntä:* Monia kansanterveyden kannalta keskeisiä riskejä, sairauksia ennaltaehkäiseviä tekijöitä sekä kansanterveyden kannalta merkittäviä sairauksia voidaan hallita tehokkaasti. Lääketieteen ammattilaiset ja julkishallinto korostavat kroonisten sairauksien puhkeamisen ennaltaehkäisyä edistämällä ennaltaehkäiseviä toimia ja riskitekijöiden hallintaa.
- *Terveydenhuollon digitalisaatio:* Digitalisaatio on yhä keskeisempi terveydenhuoltoalan kasvutekijä. Myös Suomen hallitus korostaa sen etuja terveydenhuoltoalalla edistämällä terveydenhuollon digitalisaatiota palvelevia hankkeita osana Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja maakuntauudistusta ("Sote-uudistus" tai "Uudistus").

² Lähde: United Nations World Population Ageing Report, saatavilla osoitteessa http://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/ageing/WPA2015_Report.pdf.

Osatekijä**Jakso B — Liikkeeseenlaskija ja takaaja**

B.5 Konsernirakenne

Terveystalo Oyj on konsernin emoyhtiö. Yhtiöllä oli 31.8.2017 yhteensä 21 tytäryhtiötä. Seuraavassa taulukossa on esitetty Yhtiön tytäryhtiöt sekä Yhtiön omistussuhteet tytäryhtiöissä 31.8.2017:

<u>Terveystalon tytäryhtiöt</u>	<u>Konsernin omistussuus (prosenttia)</u>	<u>Rekisteröintimaa</u>
Terveystalo Healthcare Holding Oy	100,0	Suomi
Star Healthcare Oy	100,0	Suomi
Terveystalo Healthcare Oy	100,0	Suomi
Eloni Oy	100,0	Suomi
Kiinteistö Oy Seinäjoen Lakeudentie	100,0	Suomi
Suomen Terveystalo Oy	100,0	Suomi
Turun Teknohammas Oy	100,0	Suomi
Curia Oy	100,0	Suomi
Kiinteistö Oy Porin Linnankulma	100,0	Suomi
Porin Hammaslääkäripalvelu Oy	100,0	Suomi
Densens Oy	100,0	Suomi
Liikekeskuksen Hammaslääkärit Oy	100,0	Suomi
Examinatio Magnetica Fennica Oy	60,0	Suomi
Bitewell Oy	100,0	Suomi
Tampereen Hammaslääkäriasema Oy	100,0	Suomi
Vimadent Oy	100,0	Suomi
Forssan Erikoishammaslääkärit Oy	100,0	Suomi
Hammaslääkäriasema Kymppihammas Oy	100,0	Suomi
Ky Läkkitorin Hammaslääkäriasema	100,0	Suomi
Fertility Clinic Holding Oy	100,0	Suomi
AVA Clinic SIA	95,0 ⁽¹⁾	Latvia

(1) AVA Clinic SIA:n hallussa on 5,0 prosenttia omista osakkeistaan.

B.6 Suurimmat osakkeenomistajat

Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiöllä on kuusi osakelajia, jotka Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan tuottavat eriävän äänioikeuden³ Yhtiössä, ja yhteensä 356 146 246 osaketta. Yhtiön 26.9.2017 pidetty ylimääräinen yhtiökokous ("Ylimääräinen Yhtiökokous") päätti, että Yhtiön kuusi osakelajia yhdistetään yhdeksi ainoaksi osakelajiksi ehdollisena Listautumisen (kuten määritelty jäljempänä) toteuttamiselle. Osakelajien yhdistämisen jälkeen kukin Yhtiön osake ("Osakkeet") oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa.

Seuraavassa taulukossa esitetään Euroclear Finlandin ylläpitämässä osakasluettelossa 26.9.2017 olleet Yhtiön suurimmat osakkeenomistajat äänimäärittäin sekä omistussuus Yhtiön osakkeista ennen Yhtiön osakelajien yhdistämisen toteutumista.

³ Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiöllä on yhtiöjärjestyksen mukaan kuusi osakelajia: A, B, C, D, E ja F. Kukin A-sarjan Osake oikeuttaa 20 ääneen, kukin B-sarjan Osake oikeuttaa yhteen ääneen, kukin D-sarjan Osake oikeuttaa 20 ääneen ja kukin E-sarjan Osake oikeuttaa yhteen ääneen Yhtiön yhtiökokouksessa. C- ja F-sarjojen Osakkeilla ei ole äänioikeutta yhtiökokouksessa.

Osakkeenomistaja	Osakkeiden lukumäärä	Prosenttia Osakkeista	Prosenttia äänistä
Lotta Holding I S.à r.l. ⁽¹⁾	283 734 524	79,67	80,63
Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr ⁽²⁾	48 146 246	13,52	14,54
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma ⁽³⁾	15 000 000	4,21	4,53
Fredrik Cappelen ⁽⁴⁾	277 477	0,08	0,08
Ralf Michels ⁽⁵⁾	184 985	0,05	0,06
Matti Rihko ⁽⁶⁾	184 985	0,05	0,05
Åse Aulie Michelet ⁽⁷⁾	53 220	0,01	0,02
Yrjö Närhinen ⁽⁸⁾	656 574	0,18	0,01
Olli Jurvainen ⁽⁹⁾	422 899	0,12	0,01
Kari Kangasniemi ⁽¹⁰⁾	422 899	0,12	0,01
Juha-Pekka Lyytikä ⁽¹¹⁾	422 899	0,12	0,01
Ilkka Lääkkö ⁽¹²⁾	422 899	0,12	0,01
Pekka Samooja ⁽¹³⁾	422 899	0,12	0,01
Juha Tuominen ⁽¹⁴⁾	277 477	0,08	0,00
Ilkka Laurila ⁽¹⁵⁾	244 744	0,07	0,00
Edellä mainitut yhteensä	350 874 727	98,52	99,97
Muut osakkeenomistajat	5 271 519	1,48	0,03
Yhtiön Osakkeet	356 146 246	100,00	100,00

- (1) Lotta Holding I S.à r.l.:n omistus koostuu 20 391 763 A-sarjan Osakkeesta, 5 378 447 B-sarjan Osakkeesta, 526 282 C-sarjan Osakkeesta, 245 953 430 D-sarjan Osakkeesta, 6 228 999 E-sarjan Osakkeesta ja 5 255 603 F-sarjan Osakkeesta.
- (2) Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr:n omistus koostuu 4 382 146 A-sarjan Osakkeesta ja 43 764 100 D-sarjan Osakkeesta.
- (3) Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman omistus koostuu 1 365 261 A-sarjan Osakkeesta ja 13 634 739 D-sarjan Osakkeesta.
- (4) Fredrik Cappelenin omistus koostuu 122 090 A-sarjan Osakkeesta ja 155 387 D-sarjan Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Baskina AB.
- (5) Ralf Michelsin omistus koostuu 49 946 A-sarjan Osakkeesta ja 135 039 D-sarjan Osakkeesta.
- (6) Matti Rihkon omistus koostuu 49 946 A-sarjan Osakkeesta ja 135 039 D-sarjan Osakkeesta, joita Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö hallinnoi ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Rihko on.
- (7) Åse Aulie Michelet'n omistus koostuu 7 972 A-sarjan Osakkeesta ja 45 248 D-sarjan Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Michelet Consult AS. Osakkeet on hallintarekisteröity.
- (8) Yrjö Närhisen omistus koostuu 277 477 B-sarjan Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Närhen pesä Oy, ja 379 097 B-sarjan Osakkeesta, joita Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö hallinnoi ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Närhinen on.
- (9) Olli Jurvaisen omistus koostuu 38 649 B-sarjan Osakkeesta ja 384 250 E-sarjan Osakkeesta.
- (10) Kari Kangasniemen omistus koostuu 38 649 B-sarjan Osakkeesta ja 384 250 E-sarjan Osakkeesta.
- (11) Juha-Pekka Lyytikän omistus koostuu 38 649 B-sarjan Osakkeesta ja 384 250 E-sarjan Osakkeesta.
- (12) Ilkka Lääkön omistus koostuu 38 649 B-sarjan Osakkeesta ja 384 250 E-sarjan Osakkeesta.
- (13) Pekka Samoojan omistus koostuu 38 649 B-sarjan Osakkeesta ja 384 250 E-sarjan Osakkeesta.
- (14) Juha Tuominen omistus koostuu 277 477 B-sarjan Osakkeesta, joita hallinnoi Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Tuominen on.
- (15) Ilkka Laurilan omistus koostuu 146 846 B-sarjan Osakkeesta ja 97 898 E-sarjan Osakkeesta.

Seuraavassa taulukossa esitetään havainnollistamistarkoituksessa Yhtiön suurimmat osakkeenomistajat Yhtiön osakelajien yhdistämisen toteutumisen ja osakeomistusten suhteessa toteutettavan maksuttoman osakeannin (osakesplit) jälkeen (mutta ennen Uusien Osakkeiden (kuten määriteltä jäljempänä) liikkeeseenlaskua) olettaen, että kutakin yhtä ainoan osakelajin Osaketta kohden annettaisiin kaksi uutta Osaketta sekä huomioiden Yhtiön osakkeenomistajien 25.9.2017 sopiman allokaation vaikutus.

Osakkeenomistaja	Osakkeiden lukumäärä osakelajien yhdistämisen ja osakesplitin jälkeen	Prosenttia Osakkeista ja äänistä osakelajien yhdistämisen ja osakesplitin jälkeen
Lotta Holding I S.à r.l.	90 832 836	77,1
Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr	14 967 450	12,7
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	4 755 687	4,0
Yrjö Närhinen ⁽¹⁾	1 316 459	1,1
Juha Tuominen ⁽²⁾	556 353	0,5
Ilkka Laurila	308 923	0,3
Fredrik Cappelen ⁽³⁾	267 795	0,2
Olli Jurvainen	134 370	0,1
Kari Kangasniemi	134 370	0,1
Juha-Pekka Lyytikä	134 370	0,1
Ilkka Lääkkö	134 370	0,1
Pekka Samooja	134 370	0,1
Ralf Michels	120 132	0,1
Matti Rihko ⁽⁴⁾	120 132	0,1
Åse Aulie Michelet ⁽⁵⁾	22 681	0,0
Edellä mainitut yhteensä	113 940 298	96,8
Muut osakkeenomistajat	3 814 984	3,2
Yhtiön Osakkeet	117 755 282	100,00

- (1) Yrjö Närhisen omistus koostuu 556 353 Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Närhen pesä Oy, ja 760 106 Osakkeesta, joita Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö hallinnoi ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Närhinen on.
- (2) Juha Tuomisen omistus koostuu 556 353 Osakkeesta, joita hallinnoi Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Tuominen on.
- (3) Fredrik Cappelenin omistus koostuu 267 795 Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Baskina AB.
- (4) Matti Rihkon omistus koostuu 120 132 Osakkeesta, joita Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö hallinnoi ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Rihko on.
- (5) Åse Aulie Michelet'n omistus koostuu 22 681 Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Michelet Consult AS. Osakkeet on hallintarekisteröity.

Yhtiössä käyttää määräysvaltaa 79,7 prosenttia Osakkeista ja 80,6 prosenttia äänistä ennen Yhtiön osakelajien yhdistämistä omistava Luxemburgin lakien mukaisesti perustettu yksityinen osakeyhtiö Lotta Holding I S.à r.l., jonka rekisteröity osoite on 23, Rue Aldringen, L-1118 Luxemburg. Lotta Holding I S.à r.l.:n omistavat EQT VI (General Partner) LP:n hallinnoima rahasto EQT VI ja sen kanssasijoittajat. Yhtiötä ei kuitenkaan konsolidoida EQT VI (General Partner) LP:n tai minkään muun oikeushenkilön tilinpäätöksissä. Jos osakelajien yhdistäminen ja maksuton uusien Osakkeiden osakeanti osakeomistusten mukaisessa suhteessa toteutetaan tässä Esitteessä kuvatulla tavalla (huomioiden Yhtiön osakkeenomistajien 25.9.2017 sopiman allokaation vaikutus Lotta Holding I S.à r.l.:n omistukseen). Yhtiön suurin osakkeenomistaja Lotta Holding I S.à r.l. omistaa noin 77,1 prosenttia Yhtiön kaikista Osakkeista ja äänistä.

Edellä mainitun lisäksi muut osakkeenomistajat eivät Yhtiön tietojen mukaan käytä määräysvaltaa Yhtiössä, eikä Yhtiö ole tietoinen mistään muusta järjestelystä, joka voisi vaikuttaa määräysvallan käyttämiseen Yhtiössä Listautumisen jälkeen.

Osatekijä

B.7 Valikoidut historialliset
keskeiset taloudelliset tiedot

Jakso B — Liikkeeseenlaskija ja takaaja

Seuraavissa taulukoissa esitetään Yhtiön valikoituja konsernitilinpäätöstietoja 30.6.2017 ja 30.6.2016 päätyneiltä kuudelta kuukaudelta sekä 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014 päätyneiltä tilikaudelta. Alla esitettävät valikoidut konsernitilinpäätöstiedot ovat peräisin Yhtiön tilintarkastamattomista konsernitilinpäätöstiedoista, jotka on laadittu IAS 34 — ”Osavuositarkastukset” -standardin mukaisesti 30.6.2017 päätyneeltä kuudelta kuukaudelta sisältäen vertailutietoina esitetyt tilintarkastamattomat konsernitilinpäätöstiedot 30.6.2016 päätyneeltä kuudelta kuukaudelta sekä Yhtiön tilintarkastetuista konsernitilinpäätöksistä 31.12.2016 ja 31.12.2015 päätyneiltä tilikaudelta, sisältäen 31.12.2014 päätyneiltä tilikautta koskevat tilintarkastetut taloudelliset vertailutiedot, jotka on laadittu EU:n käyttöönottamien IFRS-standardien mukaisesti 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014 päätyneiltä tilikaudelta. Tiedot tässä Esitteessä esitetyt historialliset taloudelliset tiedot 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014 päätyneiltä tilikaudelta eroavat lakisääteisistä varsinaisen yhtiökokouksen hyväksymistä Yhtiön tilintarkastetuista konsernitilinpäätöksistä johtuen pääasiassa vuonna 2017 käyttöönotetusta IFRS 15 ”Myyntituotot asiakassopimuksista” -standardista. Uudelleenlaaditut tilintarkastetut konsernitilinpäätökset on laadittu sisällytettäväiksi tähän Esitteeseen, eikä niitä ole esitetty tai hyväksytty Yhtiön yhtiökokouksessa.

Konsernin tuloslaskelmatiedot

	1.1.–30.6.		1.1.–31.12.		
	2017	2016	2016	2015	2014
Miljoonaa euroa	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastettu)		
Liikevaihto	344,2	281,3	547,0	505,6	474,1
Liiketoiminnan muut tuotot	0,9	0,9	7,1	2,9	2,6
Materiaalit ja palvelut	-160,7	-133,6	-259,3	-234,0	-212,1
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-98,6	-81,9	-155,5	-145,6	-140,4
Poistot ja arvonalentumiset	-19,1	-19,0	-39,3	-39,7	-108,0
Liiketoiminnan muut kulut	-50,0	-34,6	-70,4	-70,0	-75,4
Liikevoitto/-tappio	16,7	13,1	29,6	19,3	-59,1
Rahoitustuotot	0,1	0,8	1,9	0,7	0,1
Rahoituskulut	-10,0	-11,2	-22,0	-22,1	-24,6
Rahoituskulut, netto	-9,9	-10,4	-20,1	-21,4	-24,5
Voitto/tappio ennen veroja	6,8	2,7	9,5	-2,1	-83,6
Tuloverot	1,2	1,6	3,2	3,2	0,7
Tilikauden voitto/tappio	8,0	4,3	12,7	1,1	-82,9
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	8,0	4,3	12,6	1,1	-82,9
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos euroa per osake					
Laimentamaton osakekohtainen tulos	0,02	0,01	0,04	0,00	-0,27
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos	0,02	0,01	0,04	0,00	-0,27

Konsernin laajan tuloslaskelman tiedot

Miljoonaa euroa	1.1.–30.6.		1.1.–31.12.		
	2017 (tilintarkastamaton)	2016 (tilintarkastamaton)	2016 (tilintarkastettu)	2015 (tilintarkastettu)	2014 (tilintarkastettu)
Tilikauden voitto	8,0	4,3	12,7	1,1	-82,9
Tilikauden laaja tulos	8,0	4,3	12,7	1,1	-82,9
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	8,0	4,3	12,6	1,1	-82,9
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos, euroa per osake					
Laimentamaton osakekohtainen tulos	0,02	0,01	0,04	0,00	-0,27
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos	0,02	0,01	0,04	0,00	-0,27

Konsernin tasetiedot

Miljoonaa euroa	1.1.–30.6.		1.1.–31.12.		
	2017 (tilintarkastamaton)	2016 (tilintarkastamaton)	2016 (tilintarkastettu)	2015 (tilintarkastettu)	2014 (tilintarkastettu)
VARAT					
Pitkäaikaiset varat					
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	90,8	69,0	65,5	70,6	57,4
Liikearvo	582,9	447,7	449,1	444,3	409,9
Muut aineettomat hyödykkeet	116,9	123,2	113,9	132,2	149,0
Sijoituskiinteistöt	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Osuudet osakkuusyrityksissä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut saamiset	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Laskennalliset verosaamiset	6,6	6,3	6,0	5,6	5,7
Pitkäaikaiset varat yhteensä	797,8	646,8	635,1	653,5	622,6
Lyhytaikaiset varat					
Vaihto-omaisuus	5,6	4,7	4,4	4,6	4,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	73,7	51,5	53,7	47,6	43,8
Rahavarat	20,4	4,0	39,1	16,6	19,9
Lyhytaikaiset varat yhteensä	99,7	60,2	97,3	68,8	68,2
Myytävänä olevat omaisuuserät	2,0	1,1	1,7	1,3	1,6
Varat yhteensä	899,5	708,1	734,1	723,6	692,4
OMA PÄÄOMA JA VELAT					
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma					
Osakepääoma	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	401,9	308,0	308,0	308,0	308,0
Kertyneet voittovarot	-68,2	-84,5	-76,2	-88,7	-89,9
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,1	1,2	0,4	1,1	0,4
Oma pääoma yhteensä	333,8	224,7	232,3	220,4	218,5
Pitkäaikaiset velat					
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	353,5	320,9	315,7	328,9	307,8
Laskennalliset verovelat	25,6	27,0	25,0	28,1	31,4
Varaukset	5,2	3,8	4,5	2,3	0,4
Muut velat	29,8	29,1	29,5	29,1	27,2
Pitkäaikaiset velat yhteensä	414,1	380,8	374,7	388,3	366,6
Lyhytaikaiset velat					
Varaukset	2,3	1,1	0,7	0,2	1,1
Ostovelat ja muut velat	118,1	79,3	94,9	92,7	88,3
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	0,2	0,4	0,0	0,4	0,0
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	31,0	21,8	31,5	21,6	17,9
Lyhytaikaiset velat yhteensä	151,7	102,6	127,1	114,8	107,3
Velat yhteensä	565,7	483,4	501,8	503,2	473,9
Oma pääoma ja velat yhteensä	899,5	708,1	734,1	723,6	692,4

Konsernin rahavirtalaskelmatiedot

Miljoonaa euroa	1.1.–30.6.		1.1.–31.12.		
	2017 (tilintarkastamaton)	2016	2016 (tilintarkastettu)	2015	2014
Liiketoiminnan rahavirta					
Tilikauden voitto/tappio ennen veroja	6,8	2,7	9,5	-2,1	-83,6
Oikaisut					
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa					
Poistot ja arvonalentumiset	19,1	19,0	39,3	39,7	108,0
Varausten muutos	-1,3	2,5	2,8	1,0	0,2
Muut liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa	0,4	-0,1	-0,3	-0,6	0,8
Käyttöomaisuuden ja tytäryhtiöosakkeiden myyntivoitot / -tappiot . .	0,0	-0,1	-4,7	-0,0	0,1
Rahoitustuotot ja -kulut	9,9	10,4	20,1	21,4	22,7
Käyttöpääoman muutos					
Myynti- ja muiden saamisten muutos	-2,5	-3,3	-5,4	0,3	0,7
Vaihto-omaisuuden muutos	-0,2	0,0	0,3	0,5	0,4
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	3,1	-11,9	3,6	-0,5	9,1
Saadut korot	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
Maksetut verot	-0,4	-0,2	-0,6	0,1	-0,1
Liiketoiminnan rahavirta	34,9	19,0	64,7	59,9	58,3
Investointien rahavirta					
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla . .	-56,6	-3,7	-4,7	-40,3	0,0
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-6,1	-3,9	-7,9	-9,6	-5,7
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-2,1	-2,0	-3,8	-3,2	-2,3
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	0,0	0,0	4,8	0,0	0,0
Myytavissä olevien sijoitusten myynti	0,1	0,2	1,8	0,2	0,1
Tuotot liiketoimintakaupoista	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0
Liiketoimintakaupat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-0,6	-1,0	-1,0	0,0	0,0
Vastattavaksi otettujen lainojen takaisinmaksu	-5,1	-0,3	-0,3	0,0	0,0
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	0,0	0,8	2,2	0,0	1,1
Saadut osingot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investointien rahavirta	-70,4	-10,0	-9,0	-52,1	-6,8
Rahoituksen rahavirta					
Pitkäaikaisten lainojen nostot	40,8	0,0	0,0	29,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	0,0	-7,0	-14,1	-12,9	-7,9
Lyhytaikaisten lainojen nostot	11,6	8,5	25,4	18,2	8,0
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-22,6	-8,0	-14,9	-18,2	-13,0
Rahoitusleasingvelkojen maksut	-3,1	-2,8	-6,0	-6,7	-7,0
Osamaksuvelkojen takaisinmaksut	-1,8	-0,9	-2,1	-0,8	-0,4
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-7,7	-11,5	-21,3	-19,7	-19,4
Rahoitusomaisuusarvopaperien luovutustulot ja muut rahoitustuotot .	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hankitut määräysvallattomien omistajien osuudet	-0,3	0,0	-0,2	-0,0	0,0
Rahoituksen rahavirta	16,8	-21,6	-33,2	-11,1	-39,7
Rahavarojen muutos	-18,7	-12,6	22,5	-3,3	11,8
Rahavarat kauden alussa	39,1	16,6	16,6	19,9	8,1
Rahavarat kauden lopussa	20,4	4,0	39,1	16,6	19,9

Tunnusluvut

Miljoonaa euroa, prosenttiosuuksia ja henkilöstölukuja lukuun ottamatta	1.1.–30.6.		1.1.–31.12.		
	2017 (tilintarkastamaton)	2016	2016 (tilintarkastamaton, ellei toisin ilmoiteta)	2015	2014
Liikevaihto	344,2	281,3	547,0 ⁽¹⁾	505,6 ⁽¹⁾	474,1 ⁽¹⁾
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto 2016–2017 ⁽²⁾	263,1	249,1	-	-	-
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto 2015–2016 ⁽²⁾	-	-	478,4	463,7	-
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto 2014–2015 ⁽²⁾	-	-	-	473,9	448,3
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihdon kasvu, % ⁽²⁾	5,6 %	-	3,2 %	5,7 %	-0,2 %
Käyttökate ⁽²⁾⁽³⁾	35,8	32,1	68,9 ⁽¹⁾	59,0 ⁽¹⁾	48,9 ⁽¹⁾
Käyttökate, % liikevaihdosta ⁽²⁾⁽³⁾	10,4 %	11,4 %	12,6 % ⁽¹⁾	11,7 % ⁽¹⁾	10,3 % ⁽¹⁾
Oikaisut yhteensä ⁽⁴⁾	10,0	5,4	4,0	8,2	9,2
Oikaistu käyttökate ⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾	45,8	37,5	72,9	67,2	58,1
Oikaistu käyttökate, % liikevaihdosta ⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾	13,3 %	13,3 %	13,3 %	13,3 %	12,2 %
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia ⁽²⁾⁽³⁾	26,6	24,4	52,7 ⁽¹⁾	42,5 ⁽¹⁾	32,3 ⁽¹⁾
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % liikevaihdosta ⁽²⁾⁽³⁾ . . .	7,7 %	8,7 %	9,6 % ⁽¹⁾	8,4 % ⁽¹⁾	6,8 % ⁽¹⁾
Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia ⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾	36,7	29,7	56,8	50,7	41,5
Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % liikevaihdosta ⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾	10,6 %	10,6 %	10,4 %	10,0 %	8,8 %
Liikevoitto/-tappio ⁽²⁾	16,7	13,1	29,6 ⁽¹⁾	19,3 ⁽¹⁾	-59,1 ⁽¹⁾
Liikevoitto/-tappio, % liikevaihdosta ⁽²⁾	4,9 %	4,7 %	5,4 % ⁽¹⁾	3,8 % ⁽¹⁾	negatiivinen ⁽¹⁾
Oikaistu tilikauden tulos ⁽²⁾⁽⁴⁾	21,8	15,8	30,3	21,9	-61,4
Oman pääoman tuotto (ROE), % ⁽²⁾	5,7 %	3,9 %	5,6 % ⁽¹⁾	0,5 % ⁽¹⁾	negatiivinen ⁽¹⁾
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), % ⁽²⁾	2,6 %	2,4 %	5,5 %	3,6 %	-10,0 %
Omavaraisuusaste, % ⁽²⁾	37,2 %	31,8 %	31,7 % ⁽¹⁾	30,5 % ⁽¹⁾	31,6 % ⁽¹⁾
Osakekohtainen tulos, €	0,02	0,01	0,04 ⁽¹⁾	0,00 ⁽¹⁾	-0,27 ⁽¹⁾
Nettovelat ⁽²⁾	364,1	338,7	308,1	333,9	305,8
Nettovelkaantumisaste (gearing), % ⁽²⁾	109,1 %	150,7 %	132,6 % ⁽¹⁾	151,5 % ⁽¹⁾	140,0 % ⁽¹⁾
Nettovelka / oikaistu käyttökate (viimeiset 12 kuukautta) ⁽²⁾	4,5	4,7	4,2	5,0	5,3
Nettokäyttöpääoma ⁽²⁾	-39,0	-23,5	-36,8	-40,9	-40,0
Rahavirtaperusteiset investoinnit yhteensä ⁽²⁾	65,3	9,7	8,6	52,1	6,8
Kokonaisinvestoinnit ⁽²⁾	163,9	11,8	18,1	67,4	15,3
Kokonaisinvestoinnit ilman yrityskauppoja ⁽²⁾	12,8	7,0	17,2	27,8	15,3
Taseen loppusumma	899,5	708,1	734,1 ⁽¹⁾	723,6 ⁽¹⁾	692,4 ⁽¹⁾
Henkilöstö keskimäärin HTV ⁽⁵⁾	3 209	2 618	2 605 ⁽¹⁾	2 480 ⁽¹⁾	2 401 ⁽¹⁾
Henkilöstö tilikauden lopussa ⁽⁶⁾	4 445	3 518	3 463 ⁽¹⁾	3 416 ⁽¹⁾	3 115 ⁽¹⁾

(1) Tiedot ovat peräisin Yhtiön tilintarkastetuista konsernitilinpäätöksistä.

(2) Vaihtoehtoinen tunnusluku. Yhtiö esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja lisätietona IFRS-standardien mukaisesti laadituissa konsernin tuloslaskelmissa, konsernin taseissa ja konsernin rahavirtalaskelmissa esitetyille tunnusluvuille. Yhtiön näkemyksen mukaan vaihtoehtoiset tunnusluvut antavat merkittävää Yhtiötä koskevaa lisätietoa johdolle, sijoittajille, arvopaperimarkkina-analyytikoille ja muille tahoille Yhtiön toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahavirroista.

(3) Käyttökate ja liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia -tunnusluku laskennassa huomioitujen arvonalentumiset olivat 0,6 miljoonaa euroa vuonna 2016, 0,9 miljoonaa euroa vuonna 2015 ja 69,3 miljoonaa euroa vuonna 2014.

- (4) Oikaisut ovat tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia olennaisia eriä, jotka liittyvät liiketoiminnan hankintojen kuluihin, liiketoiminnan uudelleenjärjestelykuluihin, käyttöomaisuuden myyntivoittoihin, strategiaan projekteihin, uusiin liiketoimintoihin ja muihin vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin.
- (5) Yhtiön työntekijöiden määrä kokoaikaisiksi muutettuna.
- (6) Sisältää myös osa-aikaiset työntekijät.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Osakekohtainen tulos, EUR	=	$\frac{\text{Emoyrityksen omistajille kuuluva kauden tulos}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä}}$	x 100
Vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat			
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto	=	Liikevaihto - sellaisten toimipaikkojen liikevaihto, joissa yrityskaupoilla on ollut merkitystä	
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihdon kasvu	=	$\frac{\text{Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto - edellisen vuoden vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto}}{\text{Edellisen vuoden vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto}}$	x 100
Käyttökate	=	Liikevoitto/-tappio + poistot ja arvonalentumiset	
Käyttökate, % liikevaihdosta	=	$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio + poistot ja arvonalentumiset}}{\text{Liikevaihto}}$	x 100
Oikaistu käyttökate(*)	=	Liikevoitto/-tappio + poistot ja arvonalentumiset + oikaisu	
Oikaistu käyttökate, % liikevaihdosta(*)	=	$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio + poistot ja arvonalentumiset + oikaisu}}{\text{Liikevaihto}}$	x 100
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia	=	Liikevoitto/-tappio + aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset	
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, %	=	$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio + aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset}}{\text{Liikevaihto}}$	x 100
Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia(*)	=	Liikevoitto/-tappio + aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset + oikaisu	
Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % (*)	=	$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio + aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset + oikaisu}}{\text{Liikevaihto}}$	x 100
Liikevoitto/-tappio	=	Tulos ennen rahoituseriä ja veroja	
Liikevoitto/-tappio, %	=	$\frac{\text{Tulos ennen rahoituseriä ja veroja}}{\text{Liikevaihto}}$	x 100
Oikaistu tilikauden tulos(*)	=	Kauden tulos + hankintahinnan kohdistamisesta syntyvien aineettomien hyödykkeiden poistot (verojen jälkeen) + oikaisu (verojen jälkeen)	
Oman pääoman tuotto (ROE), %	=	$\frac{\text{Kauden tulos (annualisoitu)}}{\text{Oma pääoma (sisältäen määräysvallattomien omistajien osuuden) (keskimäärin)}}$	x 100
Sijoitetun pääomantuotto (ROCE), %	=	$\frac{\text{Voitto/tappio ennen veroja + rahoituskulut}}{\text{Oma pääoma (sisältäen määräysvallattomien omistajien osuuden) + pitkä- ja lyhytaikaiset rahoitusvelat (keskimäärin)}}$	x 100
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma (sisältäen määräysvallattomien omistajien osuuden)}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$	x 100
Nettovelat	=	Korolliset velat - korolliset saamiset ja rahavarat	
Nettovelkaantumisaste (gearing), %	=	$\frac{\text{Korolliset velat - korolliset saamiset ja rahavarat}}{\text{Oma pääoma}}$	x 100

Nettovelka / oikaistu käyttökate (viimeiset 12 kuukautta)	=	Korolliset velat - korolliset saamiset ja rahavarat Oikaistu käyttökate (viimeiset 12 kuukautta)
Nettokäyttöpääoma	=	Vaihto-omaisuus, myyntisaamiset ja muut saamiset - ostovelat ja muut velat sekä kauden verotettavaan tulokseen perustuvat verovelat
Rahavirtaperusteiset investoinnit yhteensä	=	Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ja myytävissä olevien rahoitusvarojen hankinnat ja myynnit + tytäryritysten ja liiketoimintojen hankinnat ja myynnit vähennettynä hankituilla rahavaroilla
Kokonaisinvestoinnit	=	Rahavirtaperusteiset investoinnit yhteensä + investoinnit, joihin ei liity rahavirtaa, sisältäen osamaksut ja rahoitusleasingomaisuuteen kohdistuvat investoinnit ja yrityskaupat
Kokonaisinvestoinnit ilman yrityskauppoja	=	Kokonaisinvestoinnit - tytäryritysten ja liiketoimintojen hankinnat ja myynnit vähennettynä hankituilla rahavaroilla - yrityskaupat, joihin ei liity rahavirtaa

(*) Oikaisut ovat tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia olennaisia eriä, jotka liittyvät liiketoiminnan hankintojen kuluihin, liiketoiminnan uudelleenjärjestelykuluihin, käyttöomaisuuden myyntivoittoihin, strategiaan projekteihin, uusiin liiketoimintoihin ja muihin vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin.

31.12.2016 päättyneen tilikauden jälkeisiä tapahtumia

Tammikuussa 2017 Terveystalo laajensi terveydenhuoltopalvelujaan ostamalla Porissa ja Raumalla toimivan Porin Lääkäritalon. Marraskuussa 2016 Terveystalo ja Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr (**"Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö"**) tekivät sopimuksen Diacorin myymisestä Terveystalolle. Yrityskauppa saatiin päätökseen 24.3.2017. Lisätietoja hankinnoista on esitetty kohdassa B.8 *"Pro forma -muotoiset taloudelliset tiedot"*.

Yhtiö takaajana ja Terveystalo Healthcare Holding Oy lainanottajana ja takaajana allekirjoittivat 15.9.2017 Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ):n ja OP Yrityspankki Oyj:n kanssa viisivuotisen yhteensä 320 miljoonan euron Lainasopimuksen (**"Lainasopimus"**), jonka mukaiset lainat ovat nostettavissa Listautumisen jälkeen edellyttäen, että tavanomaiset ennakkoehdot lainan nostamiselle täyttyvät. Ylimääräinen Yhtiökokous teki Listautumiseen liittyviä päätöksiä. Eräät päätökset, kuten Yhtiön osakepääoman korottaminen 80 000 euroon, astuivat voimaan välittömästi Ylimääräisen Yhtiökokouksen päätöksestä lähtien. Edellä mainittua Lainasopimusta lukuun ottamatta Yhtiön taloudellisessa tai liiketoiminnallisessa asemassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 30.6.2017 ja tämän Esitteen päivämäärän välisenä aikana.

B.8 Pro forma -muotoiset taloudelliset tiedot

Jäljempänä esitetyt tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot on laadittu ainoastaan havainnollistamistarkoituksessa. Luonteensa vuoksi ne kuvaavat oletettua tilannetta eivätkä siten kuvaa Yhtiön todellista liiketoiminnan tulosta. Seuraavissa taulukoissa esitetään tilintarkastamattomia pro forma -taloudellisia tietoja alla kuvatuista hankinnoista ikään kuin ne olisi toteutettu 1.1.2016. Taulukoissa on esitetty:

- tilintarkastamaton pro forma tuloslaskelma 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta (12 kuukauden jakso)
- tilintarkastamaton pro forma tuloslaskelma 30.6.2017 päättyneeltä kuuden kuukauden puolivuosisijaksolta

Hankinnat sisältyvät Yhtiön 30.6.2017 päättyneen tilintarkastamattoman puolivuosisijakson taseeseen, minkä vuoksi pro forma -tasetta ei esitetä.

Yhtiö hankki 24.3.2017 Diacorin 113,7 miljoonalla eurolla Helsingin Diakonissalaitoksen säätiöltä, Keskinäiseltä Henkivakuutusyhtiö Tapiolalta ja LähiTapiola Keskinäiseltä Vakuutusyhtiöltä. Kauppahinnasta 19,8 miljoonaa euroa maksettiin käteisellä ja loput 93,9 miljoonaa euroa vastasi Terveystalo Oyj:n liikkeeseen laskemien uusien Osakkeiden arvoa, jolla Helsingin Diakonissalaitoksen säätiöstä tuli Terveystalo Oyj:n merkittävä osakkeenomistaja. Yhtiö hankki Porin Lääkäritalon 2.1.2017 43,4 miljoonalla eurolla, mikä maksettiin käteisellä. Yhtiö on tehnyt myös useita hankintoja suunterveyden alalla vuosien 2016 ja 2017 aikana.

Tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot on laadittu komission asetuksen (EY N:o 809/2004, sellaisena kuin se on muutettuna) liitteen II mukaisesti. Seuraavassa esitetyt tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot on laadittu samoilla periaatteilla kuin tähän Esitteeseen sisältyvä Yhtiön tilintarkastettu konsernitilinpäätös 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta.

Nämä tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot eivät kuvasta sitä, mikä Yhtiön tulos olisi ollut, jos Diacorin, Porin Lääkäritalon ja suunterveyden yhtiöiden hankinnat olisi tehty pro forma taloudellisia tietoja laadittaessa oletettuina ajankohtina, eikä niiden ole tarkoitus kuvata Yhtiön liiketoiminnan tulosta millään tulevalla kaudella. Tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot eivät kuvaa hankintoihin liittyviä arvioitujen synergioiden ja kustannussäästöjen vaikutuksia.

Seuraavassa esitettyjä tilintarkastamattomia pro forma -taloudellisia tietoja tulee lukea yhdessä Yhtiön, Diacorin ja Porin Lääkäritalon tilintarkastettujen 31.12.2016 päättyneen tilikauden konsernitilinpäätösten sekä Yhtiön 30.6.2017 päättyneeltä kuudelta kuukaudelta laaditun konsernin tilintarkastamattoman puolivuositarkastuksen kanssa ja pro forma -taloudellisten tietojen liitetietojen kanssa.

Diacorin tilintarkastettu konsernitilinpäätös 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta on sisällytetty tähän Esitteeseen viittaamalla. Tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolainsäädännön ("FAS") mukaisesti, ja se ei ole vertailukelpoinen Euroopan unionin käyttöön ottamien IFRS-standardien mukaisesti laadittujen taloudellisten tietojen kanssa.

Tilintarkastamaton Pro Forma tuloslaskelma 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta

	Terveystalo- konserni 1.1.– 31.12.2016 (IFRS)	Diacor- konserni 1.1.– 31.12.2016 (FAS)	Porin Lääkäritalo konserni 1.1.– 31.12.2016 (FAS)	Suun- terveyteen liittyvät hankinnat yhteensä	Erot laatimis- periaatteissa FAS-IFRS	Muut laati- misperi- aate-erot	Liiketoimien yhdistä- misten kirjanpito- käsittelystä johtuvat oikaisut	Rahoi- tuksen vaikutus	Muut oikaisut	Pro forma konserni (IFRS)
Tuhatta euroa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Liikevaihto	546,964	79,711	14,183	5,764	62,123	-	-	-	-	708,745
Liiketoiminnan muut tuotot	7,142	51	9	154	-	-	-	-	-	7,355
Materiaalit ja palvelut	-259,343	-15,508	-1,467	-1,289	-62,123	-	-	-	-	-339,730
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-155,519	-34,446	-7,397	-2,661	-	-	-	-	-	-200,022
Poistot ja arvonalentumiset	-39,257	-2,230	-802	-278	-1,927	-234	-1,343	0	0	-46,071
Liiketoiminnan muut kulut	-70,390	-25,958	-2,604	-1,503	2,495	556	-	-	-3,226	-100,630
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-	-347	-	-	-	-	-	-	-	-347
Liikevoitto	29,597	1,273	1,922	187	568	322	-1,343	0	-3,226	29,301
Rahoitustuotot	1,918	736	12	6	-	-	-	-	-	2,672
Rahoituskulut	-22,029	-169	-22	-17	-228	-	-	-1,146	-	-23,612
Voitto ennen veroja	9,486	1,840	1,911	176	340	322	-1,343	-1,146	-3,226	8,361
Tuloverot	3,237	-558	-400	-54	36	-64	269	229	-	2,695
Tilikauden voitto	12,723	1,282	1,512	122	377	258	-1,074	-917	-3,226	11,055

Tilintarkastamaton Pro Forma tuloslaskelma 30.6.2017 päättyneeltä puolivuosisijaksolta

	Terveystalo- konserni 1.1.– 30.6.2017 (IFRS)	Diacor- konserni 1.1.– 31.3.2017 (FAS)	Suun- terveyteen liittyvät hankinnat siltä osin kun eivät sisälly Terveystalo- konsernin lukuihin	Erot laatimis- periaat- teissa FAS-IFRS	Muut laati- misperi- aate- erot	Liiketoimien yhdistä- misten kirjanpito- käsittelystä johtuvat oikaisut	Rahoituksen vaikutus	Muutoikaisut	Pro forma konserni (IFRS)
Tuhatta euroa	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Liikevaihto	344,176	21,036	1,080	13,612	-	-	-	-	379,904
Liiketoiminnan muut tuotot	880	7	-	-	-	-	-	-	887
Materiaalit ja palvelut	-160,666	-3,798	-536	-13,612	-	-	-	-	-178,613
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-98,573	-9,066	-295	-	-	-	-	-	-107,934
Poistot ja arvonalentumiset	-19,075	-2,845	-31	-369	-24	2,086	-	-	-20,259
Liiketoiminnan muut kulut	-50,031	-6,380	-115	844	118	-	-	3,226	-52,338
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Liikevoitto	16,711	-1,046	102	475	94	2,086	-	3,226	21,648
Rahoitustuotot	81	7	-	-	-	-	-	-	88
Rahoituskulut	-9,951	-38	-0.3	-46	-	-	-190	-	-10,225
Voitto ennen veroja	6,841	-1,077	102	429	94	2,086	-190	3,226	11,511
Tuloverot	1,191	-	-	-57	-19	-417	38	-	737
Kauden voitto	8,032	-1,077	102	372	75	1,669	-152	3,226	12,247

B.9 Tulosennuste tai -arvio

Tämä Esite ei sisällä tulosennustetta tai -arviota.

B.10 Kuvaus historiallisia taloudellisia tietoja koskevissa tilintarkastuskertomuk-sissa esitettyjen muistutusten luonteesta

Yhtiön tilintarkastuskertomukset 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneiltä tilikausilta eivät sisällä muistutuksia.

B.11 Liikkeeseenlaskijan käyttöpääoma

Ei sovellu. Yhtiön arvion mukaan sen käyttöpääoma riittää kattamaan Yhtiön tarpeet vähintään kahdentoista kuukauden ajan tämän Esitteen päivämäärästä.

Osatekijä

C.1 Tarjottavien ja/tai kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopapereiden tyyppi ja laji

Jakso C — Arvopaperit

Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiöllä on kuusi osakelajia, jotka Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan tuottavat eriävän äänioikeuden⁴ Yhtiössä. Yhtiön Ylimääräinen Yhtiökokous päätti, että Yhtiön kuusi osakelajia yhdistetään yhdeksi ainoaksi osakelajiksi ehdollisena Listautumisen toteuttamiselle. Osakelajien yhdistämisen jälkeen kukin Yhtiön Osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa.

Osakkeet on liitetty Euroclear Finland Oy:n arvo-osuusjärjestelmään, ja Osakkeiden ISIN-koodit ovat FI4000252127 (A-osakkeet), FI4000252135 (B-osakkeet), FI4000252143 (C-osakkeet), FI4000252150 (D-osakkeet), FI4000252168 (E-osakkeet) ja FI4000252176 (F-osakkeet).

C.2 Arvopapereiden liikkeeseenlaskun valuutta

Osakkeet ovat euromääräisiä.

⁴ Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiöllä on yhtiöjärjestyksen mukaan kuusi osakelajia: A, B, C, D, E ja F. Kukin A-sarjan Osake oikeuttaa 20 ääneen, kukin B-sarjan Osake oikeuttaa yhteen ääneen, kukin D-sarjan Osake oikeuttaa 20 ääneen ja kukin E-sarjan Osake oikeuttaa yhteen ääneen Yhtiön yhtiökokouksessa. C- ja F-sarjan Osakkeilla ei ole äänioikeutta yhtiökokouksessa.

Osatekijä

Jakso C — Arvopaperit

C.3 Liikkeeseen laskettujen ja täysin maksettujen osakkeiden sekä liikkeeseen laskettujen mutta ei täysin maksettujen osakkeiden lukumäärä

Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiöllä on kuusi osakelajia ja yhteensä 356 146 246 Osaketta, joista 26 369 124 kappaletta ovat A-osakkeita, 8 027 523 kappaletta ovat B-osakkeita, 785 499 kappaletta ovat C-osakkeita, 303 822 982 kappaletta ovat D-osakkeita, 9 296 952 kappaletta ovat E-osakkeita ja 7 844 166 kappaletta ovat F-osakkeita ja joista yksikään ei ole Yhtiön hallussa. Kaikki Osakkeet on täysin maksettu. Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiön rekisteröity osakepääoma on 80 000 euroa. Yhtiön Osakkeiden ja osakelajien määrä tulevat muuttumaan ennen Listautumista. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa.

Kun osakelajien yhdistäminen on rekisteröity kaupparekisteriin, Yhtiöllä on 58 877 641 Osaketta ja, mikäli yhtiön hallitus (**”Hallitus”**) päättää toteuttaa osakelajien yhdistämisen jälkeen myös maksuttoman uusien Osakkeiden osakeannin osakeomistusten mukaisessa suhteessa (osakesplit), 117 755 282 Osaketta (olettaen, että kutakin yhtä ainoan osakelajin Osaketta kohden annettaisiin kaksi uutta Osaketta).

C.4 Kuvaus arvopapereihin liittyvistä oikeuksista

Osakkeisiin liittyvät oikeudet määräytyvät osakeyhtiölain (624/2006) (**”Osakeyhtiölaki”**) ja muun Suomessa voimassa olevan lainsäädännön mukaan.

Osakkeenomistajien merkintäetuoikeus

Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on etuoikeus osakeannissa annettaviin Osakkeisiin samassa suhteessa kuin heillä ennestään on Yhtiön Osakkeita, ellei antia koskevassa yhtiökokouksen tai Hallituksen päätöksessä toisin määrätä.

Yhtiökokoukset

Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajat käyttävät yhtiökokouksissa päätösvaltaansa Yhtiön asioissa. Yhtiön varsinainen yhtiökokous on Osakeyhtiölain mukaan pidettävä vuosittain kuuden kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Osakkeenomistaja voi osallistua yhtiökokoukseen joko itse tai valtuuttamansa asiamiehen välityksellä. Listautumisesta alkaen Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan jokainen Osake tuottaa yhden (1) äänen yhtiökokouksessa⁵.

Yhtiökokouksessa päätökset tehdään yleensä yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Kuitenkin eräät päätökset, kuten yhtiöjärjestyksen muutokset, suunnattu osakeanti ja eräissä tapauksissa päätökset Yhtiön sulautumisesta tai purkamisesta, edellyttävät vähintään kahden kolmasosan enemmistöä annetuista äänistä sekä yhtiökokouksessa edustetuista osakkeista.

Osingot ja muu voitonjako

Osakeyhtiölain mukaan suomalaisen yhtiön osinkoa voidaan maksaa vasta yhtiökokouksen hyväksyttyä yhtiön tilinpäätöksen ja päätettyä osingonjaosta. Osingonjako edellyttää osakkeenomistajien enemmistöpäätöstä yhtiökokouksessa. Listautumisesta alkaen kaikki Yhtiön Osakkeet tuottavat osakkeenomistajille yhtäläiset oikeudet osinkoon ja muuhun Yhtiön varojenjakoon (mukaan lukien purkautumistilanteessa).⁶

Osinko tai muu varojenjako voi olla enintään jakokelpoisten varojen suuruinen. Varoja ei kuitenkaan saa jakaa, jos jaosta päätettäessä tiedetään tai pitäisi tietää yhtiön olevan maksukyvytön tai jaon aiheuttavan maksukyvyttömyyden. Jakokelpoiset varat sisältävät tilikauden voiton, edellisiltä tilikausilta kertyneet voittovarot ja yhtiön muut vapaan oman pääoman erät, joista on vähennetty taseen osoittama tappio sekä määrä, joka yhtiöjärjestyksen mukaan on jätettävä jakamatta.

⁵ Ylimääräinen Yhtiökokous päätti yhdistää Yhtiön nykyiset osakelajit ehdollisena Listautumisen toteuttamiselle.

⁶ Ylimääräinen Yhtiökokous päätti yhdistää Yhtiön nykyiset osakelajit ehdollisena Listautumisen toteuttamiselle.

	<u>Osatekijä</u>	<u>Jakso C — Arvopaperit</u>
C.5	Arvopapereiden vapaata luovutettavuutta koskevat rajoitukset	Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiön yhtiöjärjestys sisältää lunastus- ja suostumuslausekkeet, jotka Ylimääräinen Yhtiökokous päätti poistaa yhtiöjärjestyksestä ehdollisena Listautumisen toteuttamiselle. Listautumisen toteutuessa Osakkeet ovat siten vapaasti siirrettävissä luovutusrajoitusten puitteissa.⁷ Useissa maissa Esitteen jakeluun sekä Tarjottavien Osakkeiden myyntiin liittyy lakisääteisiä rajoituksia. Yhtiö ei ole ryhtynyt minkäänlaisiin toimenpiteisiin Osakkeiden tai Listautumisannin rekisteröimiseksi tai Osakkeiden yleiseksi tarjoamiseksi missään muualla kuin Suomessa ja Ruotsissa. Osakkeisiin liittyvät myyntirajoitussopimukset on kuvailtu jäljempänä osatekijässä E.5.
C.6	Hakemus julkisen kaupankäynnin kohteeksi ottamisesta	Yhtiö aikoo jättää listalleottohakemuksen Nasdaq Helsinki Oy:lle (”Helsingin Pörssi”) Osakkeiden listaamiseksi Helsingin Pörssin pörssilistalle (”Pörssilista”). Osakkeiden kaupankäynnin odotetaan alkavan Helsingin Pörssin prelistalla arviolta 11.10.2017 ja Helsingin Pörssin Pörssilistalla arviolta 13.10.2017. Osakkeiden kaupankäyntitunnus on ”TTALO” ja ISIN-koodi kaupankäynnin kohteeksi otettaville Yhtiön ainoan osakelajin osakkeille on FI4000252127.
C.7	Osingonjakoperiaatteet	Hallitus on vahvistanut Yhtiön osinkopolitiikan 15.8.2017 pidetyssä kokouksessaan. Osinkopolitiikan mukaan Yhtiön tavoitteena on maksaa vähintään 30 prosenttia tilikauden voitosta osinkona. Ehdotetun osingon tulee kuitenkin ottaa huomioon Terveystalon pitkän aikavälin kehitystarpeet ja taloudellinen asema. Kaikki tulevana vuosina maksettavat osingot, niiden määrä ja niiden maksuajankohta riippuvat Yhtiön tulevasta tuloksista, taloudellisesta asemasta, rahavirroista, investointitarpeista, vakavaraisuudesta ja muista tekijöistä. Yhtiön tietyltä tilikaudelta maksamat osingot eivät ole indikaatio kyseisen tilikauden jälkeisiltä tilikausilta maksettavista osingoista. Jos osinkoa jaetaan, kaikki Osakkeet ovat oikeutettuja samaan osinkoon. Millään tietyllä tilikaudella maksettavien osinkojen määrästä ei voida antaa takeita, eikä voida taata, että Yhtiö ylipäänsä jakaa osinkoja tulevaisuudessa.
	<u>Osatekijä</u>	<u>Jakso D — Riskitekijät</u>
D.1	Keskeiset tiedot tärkeimmistä liikkeeseenlaskijaan tai sen toimialaan liittyvistä riskeistä	Yhtiön toimintaympäristöön liittyvät riskit pitävät sisällään muun muassa seuraavat tekijät: • Yhtiö toimii tarkkaan säännellyllä toimialalla ja sen toimintaan vaikuttavat lainsäädännön, määräysten ja sääntelyn soveltamisen muutokset, joilla voi olla haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan. • Yleinen heikko taloudellinen kehitys Suomessa ja sen vaikutukset yksityishenkilöiden, työnantajien ja julkisten toimijoiden taloudelliseen asemaan voivat vaikuttaa haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan ja sen tulokseen vähentämällä Yhtiön palvelujen kysyntää. • Yhtiö on altis väestörakenteen kehityksestä aiheutuville työterveyspalvelujen kysynnän muutoksille. • Kilpailuympäristön muutoksilla ja lisääntyvällä hintakilpailulla voi olla haitallinen vaikutus Yhtiön kannattavuuteen ja kasvupotentiaaliin. • Esitetyllä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksella, mahdollisilla viiveillä Uudistuksen toteutuksessa sekä sen oikeudellisilla tulkinnoilla voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan ja liiketoiminnan tulokseen muun muassa seuraavasti: • Uudistusta ei välttämättä hyväksytä eduskunnassa, ja Uudistuksen sisältö saattaa olennaisesti muuttua. • Perustuslailliset vaatimukset saattavat rajoittaa Uudistuksen toteuttamista.

⁷ Lunastuslausekkeen nojalla A- ja D-osakelajin Osakkeiden omistajilla on oikeus lunastaa minkä tahansa osakelajin osake, mikäli sen hankkii osapuoli, joka ei ennestään ole Yhtiön osakkeenomistaja. Suostumuslausekkeen nojalla Osakkeen hankkimiseen vaaditaan Hallituksen suostumus, mikäli Osakkeen hankkii osapuoli, joka ei entuudestaan ole Yhtiön osakkeenomistaja.

- Uudistuksen toteutusaikataulu voi eri syistä viivästyä.
- Uudistusta koskevaan lainsäädäntöön voi liittyä merkittäviä tulkintaepävarmuuksia.
- Tehtävien siirtyminen maakunnille voi vaikuttaa esimerkiksi ulkoistamisprosesseihin.
- Maakuntien mahdolliset rahoitusvajeet voivat johtaa epävarmuuteen tai keskeytyksiin niiden hankkiessa terveydenhuoltopalveluja.
- Uudistus saattaa eri tavoin aiheuttaa kysynnän siirtymistä muista asiakasryhmistä kapitaatioperiaatteella korvattaviin palveluihin, mikä voi heikentää palvelujen tarjoamisen kannattavuutta, eikä kapitaatiokorvausten asettamisesta riittävälle tasolle ole varmuutta.
- Yhtiön julkisen sektorin asiakasryhmässä terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyminen maakunnille voi heikentää yhtiön asemaa ulkoistamismarkkinoilla ja Sote-keskusten operointiin mahdollisesti liittyvät velvoitteet saattavat edellyttää Yhtiön toiminnan laajentamista esimerkiksi sosiaalipalveluissa.
- Julkisen terveydenhuollon ulkoistettujen palvelujen korvausjärjestelmien muutoksilla voi olla haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.
- Yhtiö ei välttämättä onnistu tarjoamaan asiakkaiden haluamia digitaalisia terveyspalveluita tai sovelluksia.

Yhtiön liiketoimintaan liittyvät riskit pitävät sisällään muun muassa seuraavat tekijät:

- Yhtiöllä voi olla vaikeuksia strategiansa toteuttamisessa tai se voi epäonnistua strategiansa muuttamisessa vastaamaan esimerkiksi markkinaolosuhteissa tapahtuvia muutoksia.
- Yhtiön liiketoiminta riippuu Yhtiön kyvystä löytää ja houkuttaa palvelukseensa päteviä ja ammattitaitoisia terveydenhuollon ammattilaisia, työntekijöitä ja johtajia sekä pitää heidät palveluksessaan.
- Yhtiö ei välttämättä onnistu löytämään sopivia yritysostokohteita tai laajentumismahdollisuuksia suotuisin ehdoin, eikä sillä välttämättä ole mahdollisuutta myydä toimintojaan suotuisin ehdoin.
- Yhtiö ei välttämättä kykene onnistuneesti integroimaan toimintaansa liiketoimintoja, jotka se on yritysostoilla hankkinut tai voi hankkia tulevaisuudessa, tai saavuttamaan yritysostoista odotettuja kustannussäästöjä, lisätuottoja tai muita synergiaetuja.
- Yhtiön maine voi vahingoittua, millä voi olla haitallinen vaikutus Yhtiön asiakaspohjaan ja Yhtiön kykyyn pitää avainhenkilöitä palveluksessaan.
- Yhtiö ei välttämättä menesty tarjouskilpailuissa uusista asiakassopimuksista, ja se voi menettää nykyisiä asiakassopimuksiaan.
- Julkisiin hankintoihin liittyvään yhteistyöhön voi sisältyä kielletyn yhteistyön riski, ja Kilpailu- ja kuluttajavirasto on käynnistänyt tutkinnan tiettyihin tarjouskilpailuihin liittyen.
- Yhtiön asiakassopimukset voivat osoittautua kannattamattomiksi.
- Yhtiön asiakassopimukset sisältävät useita erilaisia vaatimuksia, jotka Yhtiön on täytettävä.
- Yhtiön liiketoiminta edellyttää terveyspalvelujen tarjoamiseksi vaadittujen viranomaislupien saamista ja säilyttämistä.
- Yhtiö on riippuvainen keskeisistä teknologioistaan, tietojärjestelmistään ja laitteistaan. Yhtiön tietojenkäsittelyjärjestelmän toimintahäiriö voi aiheuttaa merkittävän keskeytyksen sen liiketoiminnassa.
- Yhtiö käsittelee arkaluonteisia potilastietoja ja muita henkilötietoja tavanomaisessa liiketoiminnassaan. Mikäli Yhtiö epäonnistuu henkilötietojen salassapidossa, seurauksena voi olla oikeudellisia seuraamuksia sekä Yhtiön maineen vahingoittuminen.
- Yhtiön vakuutusuoja voi olla riittämätön.
- Yhtiön yhteistyö vakuutusyhtiöiden kanssa voi kehittyä epäsuotuisasti.

- Yhtiö on osapuolena ja voi joutua osapuoleksi viranomaisen, potilaan tai kolmannen osapuolen vireille panemassa oikeudenkäynnissä tai hallinnollisessa menettelyssä.
- Yhtiö ei välttämättä pysty suojaamaan tai tehokkaasti valvomaan immateriaalioikeuksiaan.
- Yhtiön liiketoiminta voi joutua työn keskeytysten tai työmarkkinakiistojen kohteeksi.
- Epäonnistunut tai puutteellinen operatiivisten riskien hallinta ja sisäinen valvonta voi aiheuttaa virheitä laadunvalvonnassa tai vaikuttaa muulla tavoin haitallisesti Yhtiön tulokseen ja maineeseen.
- Ympäristönsuojelua koskevien säännösten sekä terveys- ja turvallisuussäännösten noudattamatta jättäminen voi johtaa sakkoihin ja rangaistuksiin ja lisätä Yhtiön toimintakustannuksia.
- Yhtiön toimitilat altistuvat tartuntatautien ja infektioiden puhkeamiselle.
- Yhtiön pitkäaikaiset vuokrasopimukset voivat osoittautua tappiollisiksi, ja Yhtiö ei välttämättä onnistu uusimaan päättyviä vuokrasopimuksiaan.
- Yhtiön todellinen liiketoiminnan tulos voi olennaisesti poiketa tässä Esitteessä kuvatuista taloudellisista tavoitteista, eikä sijoittajien tulisi perusteettomasti luottaa taloudellisiin tavoitteisiin.
- Yhtiön pro forma -tiedot eivät välttämättä anna oikeaa kuvaa Konsernin liiketoiminnasta ja sen tuloksesta.
- Yhtiö voi joutua kirjaamaan liikearvon arvonalentumisia.
- Yhtiön verorasitus saattaa kasvaa verolainsäädännön tai sen soveltamista koskevien muutosten taikka käynnissä olevan verotarkastuksen tai tulevien verotarkastusten seurauksena, eikä Yhtiö välttämättä pysty hyödyntämään kaikkia verotuksellisia tappioitaan.

Yhtiön rahoitukseen liittyvät riskit pitävät sisällään muun muassa seuraavat tekijät:

- Vaikeudet lisärahoituksen saannissa tai Yhtiön lainoihin sisältyvien kovenanttiehtojen täyttämässä sekä rahoituskustannusten nousu voisivat vaikuttaa haitallisesti Yhtiön taloudelliseen asemaan.
- Korkojen nousu lisäisi Yhtiön rahoitusmenoja.
- Yhtiö altistuu luottoriskeille myyntisaatavien kautta.

D.3 Keskeiset tiedot tärkeimmistä arvopapereihin liittyvistä riskeistä

Osakkeisiin ja Listautumisantiin liittyvät riskit:

- Yhtiön kunakin tilikautena maksamien osinkojen määrä on epävarma, eikä Yhtiö välttämättä maksa osinkoa lainkaan.
- Yhtiön Osakkeiden listautuminen ei välttämättä tapahdu ajoissa tai ollenkaan.
- Yhtiön Listautumiseen liittyy lisäkustannuksia ja uusia velvoitteita.
- Osakkeet eivät aiemmin ole olleet julkisen kaupankäynnin kohteena, ja näin ollen Osakkeen hinta voi olla epävakaa ja on mahdollista, ettei Osakkeille muodostu järjestynyttä ja likvidiä kaupankäyntimarkkinaa.
- Osakeomistus on keskittynyttä, ja suurimmalla osakkeenomistajalla on myös jatkossa huomattava vaikutusvalta.
- Tulevat osakeannit ja merkittävien osakemäärien myynnit voivat alentaa Osakkeiden hintaa, ja tulevat osakeannit voivat laimentaa nykyisten osakkeenomistajien omistusosuuksia.
- Merkintäsitoumuksia ei voi peruuttaa.
- Listautumisannin ulkopuolelle jäävien osakkeenomistajien omistusosuudet laimentuvat.
- Järjestämissopimuksen ehtojen rikkominen voi johtaa Listautumisannin päättämiseen.
- Sijoittajat, joiden viitevaluutta on jokin muu kuin euro, altistuvat tietyille valuuttakurssiriskeille sijoittaessaan Osakkeisiin.
- Tietyt ulkomaiset osakkeenomistajat eivät välttämättä voi käyttää merkintäoikeuksiaan.

	<u>Osatekijä</u>	<u>Jakso E — Tarjous</u>
E.1	Liikkeeseenlaskun/ tarjoamisen kokonaisnettotuotot ja arvioidut kokonaiskustannukset	Myyvät Osakkeenomistajat (kuten määritelty jäljempänä) saavat Osakemyynnistä (kuten määritelty jäljempänä) noin 719 miljoonan euron bruttovarat olettaen, että kaikki Myyntiosakkeet myydään (pois lukien 5 122 433 Myyntiosaketta, jotka EQT:n päätöksellä voidaan myydä Myyntiosakkeiden alustavan enimmäismäärän lisäksi) ja että Lisäosakeoptio käytetään 10 949 196 Lisäosakkeeseen saakka. Yhtiö pyrkii keräämään Osakeannilla (kuten määritelty jäljempänä) noin 100 miljoonan euron bruttovarat. Yhtiö arvioi sen maksettavaksi tulevien Listautumisantiin liittyvien maksujen, palkkioiden ja kulujen yhteismäärän olevan enintään noin 11,3 miljoonaa euroa olettaen, että harkinnanvarainen kannustinpalkkio maksetaan täysimääräisesti. Listautumisannin yhteydessä Yhtiön ja Myyvien Osakkeenomistajien maksettavaksi tulevien maksujen, palkkioiden ja arvioitujen kulujen kokonaissumma on noin 33 miljoonaa euroa.
E.2a	Syyt tarjoamiseen, tuottojen käyttö ja arvioidut kokonaisnettotuotot	Listautumisannin ja suunnitellun Listautumisen tavoitteena on edistää Yhtiön mahdollisuuksia toteuttaa onnistuneesti strategiaansa ja investoida liiketoimintaansa pysyäkseen kehityksen etulinjassa laatustandardien ja hoidon vaikuttavuuden mittaamisessa ja lääketieteellisen laadun tulosten julkaisemisessa Suomessa, minkä Yhtiö odottaa edistävän kasvua pitkällä aikavälillä. Listautumisanti ja suunniteltu Listautuminen kasvattaisivat yleisön Yhtiötä kohtaan kokemaa kiinnostusta sekä lisäisivät Yhtiön tunnettuutta sijoittajien, liikekumppaneiden ja asiakkaiden keskuudessa, parantaisivat Yhtiön edellytyksiä houkutella ja pitää palveluksessaan keskeisiä johtohenkilöitä ja työntekijöitä, tarjoaisivat Yhtiölle pääsyn pääomamarkkinoille ja laajentaisivat Yhtiön omistuspohjaa. Listautumisanti ja suunniteltu Listautuminen antavat myös Myyville Osakkeenomistajille mahdollisuuden omistusten osittaiseen rahaksi muuntamiseen ja mahdollistavat likvidit markkinat Osakkeille tulevaisuudessa. Yhtiön johto arvioi sen maksettavaksi tulevien Listautumisantiin liittyvien maksujen, palkkioiden ja kulujen yhteismäärän olevan enintään noin 11,3 miljoonaa euroa olettaen, että harkinnanvarainen kannustinpalkkio maksetaan täysimääräisesti. Tämän seurauksena Yhtiö arvioi saavansa Osakeannista noin 88,7 miljoonan euron nettovararat. Osakeannilla hankittavat nettovararat on tarkoitus käyttää Yhtiön olemassa olevan, alun perin 23.9.2013 Nordea Bank AB (publ):n agenttina ja vakuusagenttina ja tiettyjen muiden lainanantajien kanssa tekemän, 400 miljoonan euron lainasopimuksen alaisten lainojen (”Olemassaoleva Lainasopimus”) takaisin maksamiseen, pois lukien kyseisen sopimuksen alla nostetut osamaksu- ja rahoitusleasinglaina, jotka jatkuvat niiden sopimusehtojen mukaisesti. Osakeannilla hankittavien nettovarojen lisäksi Olemassaolevan Lainasopimuksen takaisinmaksuun käytetään Lainasopimuksen perusteella nostettuja varoja. Yhtiö arvioi, että Osakeannilla hankittavat varat mahdollistavat Yhtiön taloudellisen joustovaran kasvattamisen kasvumahdollisuuksiin tarttumisen mahdollistamiseksi Yhtiön strategian mukaisesti, mukaan lukien yritysostot, orgaaninen kasvu ja yksiköiden ja laitteistojen uudelleenjärjestelyt sekä muut investoinnit.
E.3	Tarjouksen ehdot	Listautumisanti Terveystalo Oyj, Suomessa perustettu julkinen osakeyhtiö (”Yhtiö”), pyrkii keräämään osakeannilla noin 100 miljoonan euron bruttovarat tarjoamalla vähintään 10 245 902 ja enintään 10 305 533 Yhtiön uutta osaketta (”Uudet Osakkeet”) merkittäväksi (”Osakeanti”). Lisäksi Lotta Holding I S.à r.l. (”EQT”) ja muut tämän Esitteen Liitteessä A luetellut Yhtiön nykyiset osakkeenomistajat (”Myyvät Osakkeenomistajat”) tarjoavat myytäväksi alustavasti enintään 62 689 110 Yhtiön olemassa olevaa osaketta (”Myyntiosakkeet”), ja yhdessä Uusien Osakkeiden ja Lisäosakkeiden (kuten määritelty jäljempänä) kanssa ”Tarjottavat Osakkeet” (”Osakemyynti”, ja yhdessä Osakeannin kanssa ”Listautumisanti”). Myyntiosakkeiden alustavan enimmäismäärän lisäksi EQT voi päättää kasvattaa Myyntiosakkeiden määrää enintään 5 122 433 Myyntiosakkeella.

Listautumisanti koostuu (i) yleisöannista yksityishenkilöille ja yhteisöille Suomessa (**"Yleisöanti"**), (ii) private placement -järjestelyistä institutionaalisille sijoittajille Suomessa ja kansainvälisesti, mukaan lukien Yhdysvalloissa Yhdysvaltain vuoden 1933 arvopaperilain (muutoksineen, **"Yhdysvaltain Arvopaperilaki"**) nojalla annetussa Rule 144A -säännöksessä määritellyille "hyväksytyille institutionaalisille sijoittajille" (*eng. qualified institutional buyers*) Yhdysvaltain Arvopaperilain rekisteröintivaatimuksia koskevien poikkeusten nojalla (**"Instituutioanti"**) ja (iii) annista Yhtiön tai sen kokonaan omistamien tytäryhtiöiden kaikille Suomessa vakituksessa työsuhteessa merkintäaikana oleville työntekijöille, Hallituksen jäsenille ja Terveystalon toimitusjohtajalle (**"Henkilöstöanti"**). Tarjoaminen ja myynti Yhdysvaltain ulkopuolella toteutetaan Yhdysvaltain Arvopaperilain nojalla annetun Regulation S -säännöksen (**"Regulation S -säännös"**) nojalla ja mukaisesti ulkomaisena transaktiona. Tarjoaminen ja myynti Ruotsissa toteutetaan Instituutioannin ehtojen mukaisesti osana Instituutioantia.

Tarjottavat Osakkeet (pois lukien 5 122 433 Myyntiosaketta, jotka EQT:n päätöksellä voidaan myydä Myyntiosakkeiden alustavan enimmäismäärän lisäksi) vastaavat noin 57,0 prosenttia Yhtiön osakkeista (**"Osakkeista"**) ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen (ilman jäljempänä määritellyn Lisäosakeoption mukaisia Lisäosakkeita) olettaen, että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita. Tarjottavat Osakkeet (mukaan lukien 5 122 433 Myyntiosaketta, jotka EQT:n päätöksellä voidaan myydä Myyntiosakkeiden alustavan enimmäismäärän lisäksi) vastaavat noin 61,0 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen olettaen, että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita, ja noin 70,1 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen, jos myös jäljempänä määritelty Lisäosakeoptio käytetään täysimääräisenä.

Listautumisannin ehdot koostuvat tässä esitettyjen Listautumisannin yleisten ehtojen lisäksi Yleisöantia, Henkilöstöantia ja Instituutioantia koskevista erityisistä ehdoista.

Osakeanti

Yhtiön 26.9.2017 pidetty ylimääräinen yhtiökokous (**"Ylimääräinen Yhtiökokous"**) päätti valtuuttaa Yhtiön hallituksen (**"Hallitus"**) päättämään enintään 200 000 000 Yhtiön uuden Osakkeen liikkeeseenlaskusta. Hallituksen odotetaan päättävän arviolta 10.10.2017 Ylimääräisen Yhtiökokouksen antaman valtuutuksen perusteella tarjota merkittäväksi enintään 10 305 533 Uutta Osaketta Osakeannissa.

Osakeannin seurauksena Yhtiön Osakkeiden lukumäärä voi nousta enintään 128 060 815 Osakkeeseen. Osakeannissa liikkeeseen laskettavien Uusien Osakkeiden määrä vastaa enintään noin 8,0 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen olettaen, että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita. Tarjottavien Uusien Osakkeiden enimmäismäärän osuus Osakkeista ennen Osakeantia on 8,8 prosenttia.

Uudet Osakkeet tarjotaan osakkeenomistajien merkintätuoikeudesta poiketen Yhtiön Osakkeiden saattamiseksi kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n (**"Helsingin Pörssi"**) pörssilistalle (**"Pörssilista"**) (**"Listautuminen"**). Hyväksytystä Uuden Osakkeen merkinnästä Yhtiölle suoritettu maksu merkitään kokonaisuudessaan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Tämän johdosta Yhtiön osakepääoma ei nouse Osakeannin yhteydessä.

Osakemyynti

Myyvät Osakkeenomistajat tarjoavat Osakemyynnissä ostettavaksi alustavasti enintään 62 689 110 Myyntiosaketta. Lisäksi EQT voi päättää kasvattaa Myyntiosakkeiden määrää enintään 5 122 433 Myyntiosakkeella, jolloin Myyntiosakkeiden kokonaismäärä olisi 67 811 543 Myyntiosaketta.

Osakemyynissä tarjottavat Myyntiosakkeet (pois lukien 5 122 433 Myyntiosaketta, jotka EQT:n päätöksellä voidaan myydä Myyntiosakkeiden alustavan enimmäismäärän lisäksi) vastaavat ilman Lisäosakeoptiota noin 49,0 prosenttia (10 949 196 Lisäosakkeen Lisäosakeoption kanssa noin 57,5 prosenttia) Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen olettaen, että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita. Osakemyynissä tarjottavat Myyntiosakkeet (mukaan lukien 5 122 433 Myyntiosaketta, jotka EQT:n päätöksellä voidaan myydä Myyntiosakkeiden alustavan enimmäismäärän lisäksi) vastaavat noin 53,0 prosenttia (11 717 560 Lisäosakkeen Lisäosakeoption kanssa noin 62,1 prosenttia) Osakkeista ja Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen olettaen, että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita.

Mikäli Listautumisanti ei tulisi kokonaan merkityksi, ja Listautumisanti siitä huolimatta toteutettaisiin, kohdennettaisiin merkinnät ensisijaisesti Uusiin Osakkeisiin ja tämän jälkeen Myyntiosakkeiden määrää alennettaisiin Myyvien Osakkeenomistajien tarjoamien osakemäärien suhteessa siten, että merkinnät kohdennetaan ensin muiden Myyvien Osakkeenomistajien kuin EQT:n tarjoamiin Myyntiosakkeisiin ja sen jälkeen EQT:n tarjoamiin Myyntiosakkeisiin.

Merkintäsitoumukset

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, Hartwall Capital Oy Ab, Rettig Group Oy Ab ja Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo (**”Ankkurisijoittajat”**) ovat kukin erikseen syyskuussa 2017 antaneet mahdolliseen Listautumisasiin liittyen merkintäsitoumuksia, joiden nojalla Ankkurisijoittajat ovat kukin erikseen sitoutuneet merkitsemään Tarjottavia Osakkeita Merkintähintaan tietyin edellytyksin ja ehdolla, että Yhtiön liikkeeseen laskettujen Osakkeiden arvostus on Merkintähinnalla (Osakeannista saatavien varojen jälkeen ja pois lukien Yhtiön hallussa olevat omat Osakkeet) enintään 1 250 miljoonaa euroa. Merkintäsitoumusten ehtojen mukaan Ankkurisijoittajille taataan sitoumusten kattama määrä Tarjottavia Osakkeita. Ankkurisijoittajat ovat antaneet merkintäsitoumuksia seuraavasti:

- Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman, Hartwall Capital Oy Ab:n ja Rettig Group Oy Ab:n merkintäsitoumuksien määrät ovat suhteellisia osuuksia Yhtiön liikkeeseen lasketuista Osakkeista Listautumisannin toteuttamisen jälkeen seuraavasti: Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma enintään noin 11,3 prosenttia sen osakeomistuksen kokonaismäärän ollessa 15,0 prosenttia mukaan lukien Esitteen päivämäärän osakeomistus, Hartwall Capital Oy Ab 10,1 prosenttia ja Rettig Group Oy Ab 10,1 prosenttia.
- Keskinäisen Työeläkevakuutusyhtiö Elon sitoumus on määrältään 50 miljoonaa euroa.

Ankkurisijoittajien merkintäsitoumukset ovat yhteensä noin 444 miljoonaa euroa tai noin 36 prosenttia Osakkeista Yhtiön liikkeeseen laskettujen Osakkeiden (Osakeannista saatavien varojen jälkeen ja pois lukien Yhtiön hallussa olevat omat Osakkeet) arvostuksen ollessa 1 250 miljoonaa euroa. Ankkurisijoittajat eivät saa korvausta merkintäsitoumuksistaan.

Pääjärjestäjät ja Järjestäjät

Yhtiö ja Myyvät Osakkeenomistajat ovat nimittäneet Carnegie Investment Bank AB:n (**”Carnegie”**), Morgan Stanley & Co. International plc:n (**”Morgan Stanley”**) ja Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) Helsingin sivukonttorin (**”SEB”**) toimimaan Listautumisannin pääjärjestäjinä (**”Pääjärjestäjät”**), ja Jefferies International Limitedin (**”Jefferies”**) ja OP Yrityspankki Oyj:n (**”OP”**) järjestäjinä (Pääjärjestäjät, Jefferies ja OP yhdessä **”Järjestäjät”**, ja kukin erikseen **”Järjestäjä”**).

Lisäosakeoptio

EQT ja SEB ("**Vakauttamisjärjestäjä**") voivat sopia, että EQT antaa Vakauttamisjärjestäjälle lisäosakeoption, joka on käytettävissä 30 päivän ajan Osakkeiden kaupankäynnin alkamisesta Helsingin Pörssissä (arviolta 11.10.2017 ja 9.11.2017 välinen ajanjakso) ("**Vakauttamisaika**") ostaa tai hankkia ostajia enintään 10 949 196 lisäosakkeelle (olettaen, että EQT ei päättä kasvattaa Myyntiosakkeiden määrää) tai enintään 11 717 560 lisäosakkeelle (olettaen, että EQT päättää kasvattaa Myyntiosakkeiden määrää 5 122 433 Myyntiosakkeella) ("**Lisäosakkeet**") yksinomaan mahdollisten ylikysyntätilanteiden kattamiseksi ("**Lisäosakeoptio**"). Lisäosakkeet vastaavat noin 10,0 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä ennen Listautumisania ja noin 9,1 prosenttia Listautumisannin jälkeen olettaen, että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita. Lisäosakkeet vastaavat aina kuitenkin enintään 15 prosenttia Uusien Osakkeiden ja Myyntiosakkeiden kokonaismäärästä.

Vakauttamistoimenpiteet

Listautumisannin jälkeen Vakauttamisaikana Vakauttamisjärjestäjä saattaa toteuttaa, mutta ei ole velvollinen toteuttamaan, toimenpiteitä, jotka vakauttavat, ylläpitävät tai muuten saattavat vaikuttaa Osakkeiden hintaan.

Järjestämissopimus

Yhtiö odottaa, että se tulee arviolta 10.10.2017 yhdessä EQT:n kanssa tekemään järjestämissopimuksen ("**Järjestämissopimus**") Järjestäjien kanssa, ja muut Myyvät Osakkeenomistajat ovat antaneet kukin myyntisitoumuksen ("**Myyntisitoumus**") Listautumisasiin liittyen. Järjestämissopimuksen ja Myyntisitoumusten mukaan Yhtiö sitoutuu laskemaan liikkeeseen ja Myyvät Osakkeenomistajat sitoutuvat myymään Tarjottavia Osakkeita Järjestäjien hankkimille ostajille, ja mikäli tämä ei toteudu, Järjestäjille, ja kukin Järjestäjistä sitoutuu ei-yhteisvastuullisesti hankkimaan ostajia Tarjottaville Osakkeille ja mikäli tämä ei toteudu, merkitsemään tai ostamaan Tarjottavat Osakkeet tiettyjen ehtojen täytyessä.

Merkintäaika

Yleisöannin merkintäaika alkaa 28.9.2017 kello 10.00 ja päättyy 6.10.2017 kello 16.00. Instituutioannin merkintäaika alkaa 28.9.2017 klo 10.00 ja päättyy 10.10.2017 kello 12.00. Henkilöstöannin merkintäaika alkaa 28.9.2017 kello 10.00 ja päättyy 6.10.2017 kello 16.00.

Hallituksella ja Myyvillä Osakkeenomistajilla on ylikysyntätilanteessa oikeus Instituutio- ja Yleisöannin keskeyttämiseen yhteisellä päätöksellä aikaisintaan 5.10.2017 kello 16.00. Hallitus voi harkintansa mukaan päättää Henkilöstöannin keskeyttämisestä aikaisintaan 5.10.2017 kello 16.00. Instituutio-, Yleisö- ja Henkilöstöannit voidaan keskeyttää tai olla keskeyttämättä toisistaan riippumatta. Mahdollisesta keskeyttämisestä julkistetaan viipymättä pörssitiedote.

Hallituksella ja Myyvillä Osakkeenomistajilla on oikeus pidentää Instituutio- ja Yleisöannin merkintäaika. Hallituksella on oikeus pidentää Henkilöstöannin merkintäaika. Mahdollinen merkintäajan pidennys julkistetaan pörssitiedotteella, josta ilmenee merkintäajan uusi päättymisajankohta. Instituutio-, Yleisö- ja Henkilöstöannin merkintäaika päättyy kuitenkin viimeistään 12.10.2017 kello 16.00. Hallitus ja Myyvät Osakkeenomistajat voivat pidentää tai olla pidentämättä Instituutio-, Yleisö- tai Henkilöstöannin merkintäaikoja toisistaan riippumatta. Merkintäajan pidentämistä koskeva pörssitiedote on julkistettava viimeistään Instituutio-, Yleisö- tai Henkilöstöannin merkintäajan yllä esitettyä arvioituna päättymispäivänä.

Merkintähinta

Tarjottavia Osakkeita tarjotaan Instituutio- ja Yleisöannissa 9,76 euron merkintähintaan Tarjottavalta Osakkeelta ("**Merkintähinta**"). Henkilöstöannin osakekohtainen merkintähinta on 10 prosenttia alhaisempi kuin Merkintähinta, eli Henkilöstöannin osakekohtainen merkintähinta on 8,79 euroa. Merkintähintaa määriteltäessä on otettu huomioon muun muassa vallitseva markkinatilanne, toimialalla toimivien yhtiöiden arvostuskertoimet ja Yhtiön tulosodotukset.

Listautumisannin ehdollisuus, toteuttaminen ja julkistaminen

Hallitus päättää Osakeannin toteuttamisesta ja Myyvät Osakkeenomistajat päättävät Osakemyynnin toteuttamisesta ja Hallitus ja Myyvät Osakkeenomistajat päättävät yhdessä Tarjottavien Osakkeiden lopullisista määristä ja Tarjottavien Osakkeiden allokaatiosta ("**Toteuttamispäätös**") arviolta 10.10.2017. Edellä mainitut tiedot julkistetaan pörssitiedotteella ja ne ovat saatavilla Yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.terveystalo.com/listautuminen välittömästi Toteuttamispäätöksen jälkeen, ja Yleisöannin ja Henkilöstöannin merkintäpaikoissa viimeistään Toteuttamispäätöstä seuraavana pankkipäivänä (eli arviolta 11.10.2017).

Mikäli Listautumisannissa ei saavuteta riittävää määrää Tarjottavien Osakkeiden merkintöjä, Listautumisania ei toteuteta. Listautumisannin toteuttaminen on ehdollinen ja edellyttää, että Järjestämissopimus allekirjoitetaan Yhtiön, EQT:n ja Järjestäjien välillä.

Sitoumuksen peruuttaminen

Yleisöannissa annettua sitoumusta merkitä tai ostaa Tarjottavia Osakkeita tai Henkilöstöannissa annettua sitoumusta merkitä Uusia Osakkeita ("**Sitoumus**") ei voi muuttaa. Sitoumus voidaan peruuttaa ainoastaan arvopaperimarkkinalain (746/2012, muutoksineen, "**Arvopaperimarkkinalaki**") edellyttämässä tilanteissa.

Arvopaperimarkkinalain edellyttämä peruuttamisoikeus Esitteen (kuten määritelty alla) täydennyksen tai oikaisun johdosta

Mikäli Yhtiön Listautumisannin yhteydessä julkaisemaa esitettä ("**Esite**") täydennetään tai oikaistaan olennaisen virheen tai puutteen taikka olennaisen uuden tiedon johdosta, joka on käynyt ilmi sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on hyväksynyt Esitteen, mutta ennen kaupankäynnin alkamista Tarjottavilla Osakkeilla Helsingin Pörssin prelistalla, on Sitoumuksen ennen Esitteen täydentämistä tai oikaisua antaneilla sijoittajilla oikeus Arvopaperimarkkinalain mukaisesti peruuttaa Sitoumuksensa vähintään kahden (2) pankkipäivän kuluessa siitä, kun Esitteen täydennys tai oikaisu on julkaistu. Peruuttamisoikeuden käyttämisen edellytyksenä on, että täydennykseen tai oikaisuun johtanut virhe, puute tai olennainen uusi tieto on käynyt ilmi ennen Tarjottavien Osakkeiden toimittamista sijoittajille. Mikäli Esitettä täydennetään, täydennys julkistetaan pörssitiedotteella. Kyseisessä pörssitiedotteessa julkistetaan tiedot myös sijoittajien Sitoumuksen peruuttamisoikeudesta.

Menettely Sitoumusta peruutettaessa

Sitoumuksen peruuttaminen tulee ilmoittaa kirjallisesti sille merkintäpaikalle, jossa alkuperäinen Sitoumus on annettu peruuttamiselle asetetun määräajan kuluessa. Järjestäjille puhelimitse annetun Sitoumuksen voi kuitenkin peruuttaa puhelimitse. Yleisöannin tai Henkilöstöannin Sitoumuksen peruuttamista ei kuitenkaan voi tehdä OP Ryhmän verkkopalvelussa, vaan se tulee tehdä missä tahansa OP Ryhmään kuuluvan osuuspankin konttorissa.

Mahdollinen Sitoumuksen peruuttaminen koskee Sitoumusta kokonaisuudessaan. Peruuttamiseen oikeuttavan ajanjakson päätyttyä peruuttamisoikeutta ei enää ole. Mikäli Yleisöannissa annettu Sitoumus peruutetaan, merkintäpaikka palauttaa Tarjottavista Osakkeista maksetun määrän Sitoumuksessa ilmoitetulle pankkitilille. Varat palautetaan mahdollisimman pian Sitoumuksen peruuttamisen jälkeen, arviolta viiden (5) pankkipäivän kuluessa merkintäpaikalle annetusta peruuttamisilmoituksesta. Mikäli sijoittajan pankkitili on eri rahalaitoksessa kuin merkintäpaikka, palautettavat varat maksetaan suomalaiselle pankkitilille rahalaitosten välisen maksuliikenteen aikataulun mukaisesti arviolta viimeistään kaksi (2) pankkipäivää myöhemmin. Palautettaville varoille ei makseta korkoa.

Omistus- ja osakasoikeudet

Omistusoikeus Tarjottaviin Osakkeisiin siirtyy, kun Tarjottavat Osakkeet on maksettu, Uudet Osakkeet on rekisteröity Kaupparekisteriin ja Tarjottavat Osakkeet on kirjattu sijoittajan arvo-osuustilille. Tarjottavat Osakkeet tuottavat samat oikeudet kuin muut Yhtiön Osakkeet ja ne tuottavat oikeuden osinkoon ja muuhun varojen jakoon sekä muihin Osakkeisiin liittyviin oikeuksiin Yhtiössä omistusoikeuden siirtymispäivämäärästä lukien.

Varainsiirtovero ja toimenpidemaksut

Uusien Osakkeiden liikkeeseen laskemisen tai merkinnän yhteydessä ei peritä varainsiirtoveroa. Tilinhoitajat perivät hinnastonsa mukaisen maksun arvo-osuustilin ylläpitämisestä ja osakkeiden säilyttämisestä. Myyntiosakkeet myydään, kun kaupankäynti Yhtiön Osakkeilla alkaa Helsingin Pörssin prelistalla, eikä näistä kaupoista odoteta maksettavan varainsiirtoveroa. Mikäli varainsiirtovero tulisi periä, Myyvät Osakkeenomistajat maksavat Myyntiosakkeidensa kaupoista perittävän varainsiirtoveron.

Oikeus peruuttaa Listautumisanti

Myyvillä Osakkeenomistajilla on oikeus peruuttaa Osakemyynti ja Hallituksella on oikeus peruuttaa Osakeanti milloin tahansa ennen niiden toteuttamisesta päättämistä muun muassa markkinatilanteen, Yhtiön taloudellisen aseman tai Yhtiön liiketoiminnan olennaisen muutoksen johdosta. Jos Myyvät Osakkeenomistajat päättävät peruuttaa Osakemyynnin ja/tai Hallitus päättää peruuttaa Osakeannin, maksetut myynti- ja merkintähinnat palautetaan sijoittajille arviolta viiden (5) pankkipäivän kuluessa peruuttamispäätöksestä. Mikäli sijoittajan pankkitili on eri rahalaitoksessa kuin merkintäpaikka, palautettavat varat maksetaan suomalaiselle pankkitilille rahalaitosten välisen maksuliikenteen aikataulun mukaisesti arviolta viimeistään kaksi (2) pankkipäivää myöhemmin. Palautettaville varoille ei makseta korkoa.

Muut seikat

Osakeantiin liittyvistä muista seikoista ja käytännön toimenpiteistä päättää Hallitus. Osakemyyntiin liittyvistä muista seikoista ja käytännön asioista päättävät Myyvät Osakkeenomistajat.

Saatavilla olevat asiakirjat

Yhtiön viimeisin tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus sekä muut osakeyhtiölain (624/2006) ("**Osakeyhtiölaki**") 5 luvun 21 §:n mukaiset asiakirjat ovat merkintäajan saatavilla Yhtiön toimipisteessä Jaakonkatu 3, 00100 Helsinki, Finland.

Sovellettava laki

Listautumisantiin sovelletaan Suomen lakia. Listautumisannista mahdollisesti aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa Suomessa.

E.4 Kuvaus kaikista liikkeeseenlaskuun liittyvistä olennaisista intresseistä, mukaan lukien eturistiriidat

Yhtiö ja Myyvät Osakkeenomistajat ovat sitoutuneet maksamaan Järjestäjille Järjestämissopimuksen mukaisista palveluista järjestämispalkkion, joka määritellään Tarjottavista Osakkeista saatujen bruttovarojen mukaan sisältäen mahdollisten Lisäosakkeiden myynnin Lisäosakeoption mukaisesti.

Järjestäjät ja niiden lähipiiriin kuuluvat tahot ovat tehneet liiketoimia ja tarjonneet investointi- ja liikepankkipalveluita sekä muita palveluita Yhtiölle, Myyville Osakkeenomistajille ja näiden lähipiiriin kuuluville tytäryhtiöille ja lähipiirille, ja voivat toimia näin tulevaisuudessakin ja heille voidaan jatkossa maksaa palkkioita vastaavanlaisten palveluiden yhteydessä. Kaikki Järjestäjien tarjoamat palvelut, myös Listautumisannin yhteydessä tarjotut, on tarjottu itsenäisenä palveluntarjoajana eikä luottamuksenvaraisessa suhteessa Yhtiölle tai Myyville Osakkeenomistajille.

EQT ja tietyt Liitteessä A luetellut osakkeenomistajat ovat Myyntiosakkeiden Myyjä Osakemyynnissä.

E.5 Arvopapereiden myyjät ja myyntirajoitus- sopimukset

EQT ja tietyt Liitteessä A luetellut osakkeenomistajat ovat Myyjä Osakemyynnissä ja Terveystalo Oyj on liikkeeseenlaskija Listautumisannissa.

Alla mainitut tahot tulevat sopimaan Järjestäjien kanssa, etteivät nämä tai kukaan niiden lukuun toimiva henkilö, Listautumisantia ja tiettyjä muita poikkeuksia lukuun ottamatta, ajanjaksolla, joka päättyy Yhtiön, Myyvien Osakkeenomistajien ja muiden Yhtiön nykyisten osakkeenomistajien osalta 180 päivän kuluttua Listautumisesta (eli arviolta 8.4.2018), sekä Hallituksen jäsenten, johtoon kuuluvien henkilöiden sekä tiettyjen Yhtiön avainhenkilöiden osalta 360 päivän kuluttua Listautumisesta (eli arviolta 5.10.2018), ilman Pääjärjestäjien etukäteen antamaa kirjallista suostumusta laske liikkeeseen, tarjoa, panttaa, myy, sitoudu myymään, myy optio-oikeutta tai oikeutta ostaa, osta mitään optio-oikeutta tai oikeutta myydä, anna optio-oikeutta tai warranttia ostaa, lainaa tai muutoin siirrä tai luovuta suoraan tai välillisesti Osakkeita tai arvopapereita, jotka ovat vaihdettavissa tai muutettavissa Osakkeiksi tai olennaisilta osin samankaltaisia Osakkeiden kanssa, tai tee mitään vaihtosopimusta tai muuta sopimusta, jolla Osakkeen omistamisen taloudelliset vaikutukset siirtyvät kokonaan tai osittain riippumatta siitä, onko tällaisen toimenpiteen vastikkeena Osakkeen tai muun arvopaperin luovutus, rahamääräinen suoritus tai jokin muu vastike.

Osakkeiden luovutusta koskevat rajoitukset eivät sovellu tiettyihin tilanteisiin, kuten Myyvien Osakkeenomistajien ja muiden edellä mainittujen tahojen osalta muun muassa Yhtiöön kohdistuvan ostotarjouksen tai kaikille osakkeenomistajille suunnatun Osakkeiden takaisinoston yhteydessä, eivätkä Myyvien Osakkeenomistajien ja muiden Yhtiön nykyisten osakkeenomistajien Hallituksen jäsenten, johtoon kuuluvien henkilöiden sekä tiettyjen Yhtiön avainhenkilöiden osalta koske muita kuin näiden omistamia Osakkeita otettaessa Osakkeet kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssissä.

Osatekijä

Jakso E — Tarjous

Antamalla Sitoumuksen osallistua Henkilöstöantiin Sitoumuksen antaja sitoutuu noudattamaan Osakkeita koskevaa luovutusrajoitusta. Luovutusrajoituksen mukaisesti Henkilöstöantiin osallistuvat eivät ilman Pääjärjestäjien antamaa etukäteistä kirjallista suostumusta ajanjaksolla, joka päättyy 180 päivän kuluttua Listautumisesta (eli arviolta 8.4.2018) myy, myy lyhyeksi, tai muutoin suoraan tai välillisesti luovuta Henkilöstöannissa merkittyjä Osakkeita tai Henkilöstöannissa merkittyjen Osakkeiden ostamiseen oikeuttavia optioita tai warrantteja tai muita Henkilöstöannissa merkittyihin Osakkeisiin muunnettavia tai vaihdettavia arvopapereita, jotka he omistavat tai hankkivat Henkilöstöannissa tai joiden luovuttamiseen heillä on valtuudet. Henkilöstöantiin osallistuvat suostuvat siihen, että tässä kuvattu luovutusrajoitus voidaan kirjata heidän arvo-osuustileilleen.

Luovutusrajoitukset koskevat yhteensä noin 39,5 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen ilman Lisäosakeoptiota (Lisäosakeoption kanssa noin 30,3 prosenttia) olettaen, että Myyvät Osakkeenomistajat myyvät enimmäismäärän Myyntiosakkeita ja että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita.

E.6 Tarjoamisesta johtuvan välittömän laimentumisen aste ja prosenttiosuus

Uusien Osakkeiden liikkeeseen laskemisen seurauksena Listautumisannissa Osakkeiden määrä voi kasvaa 128 060 815 Osakkeeseen olettaen, että. Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita, mikä vastaa nykyisille osakkeenomistajille noin 8,8 prosentin laimentumista verrattuna Yhtiön Osakkeiden määrään Yhtiön osakelajien yhdistämisen toteutumisen ja osakeomistusten suhteessa toteutettavan maksuttoman osakeannin (osakesplit) jälkeen olettaen, että kutakin yhtä ainoan osakelajin Osaketta kohden annettaisiin kaksi uutta Osaketta.

E.7 Arviodut liikkeeseenlaskijan sijoittajalta veloittavat kustannukset

Ei sovellu. Yhtiö ei veloita sijoittajilta Listautumiseen liittyviä kustannuksia.

RISKITEKIJÄT

Osakkeisiin sijoittamiseen liittyy riskejä, joiden toteutumisella voi olla haitallinen vaikutus sijoituksen arvoon. Mahdollisten sijoittajien tulee ottaa tarkoin huomioon seuraavat riskitekijät sekä muut tämän Esitteen sisältämät tiedot ennen päätöksen tekemistä Osakkeisiin sijoittamisesta. Mikäli yksi tai useampi näistä riskeistä toteutuisi ja johtaisi Osakkeiden markkinahinnan laskuun, sijoittajat voisivat menettää sijoituksensa osittain tai kokonaan. Seuraavassa kuvattavat riskit ja epävarmuustekijät eivät ole ainoita riskejä, jotka voivat vaikuttaa Yhtiön liiketoimintaan. Myös sellaiset riskit ja epävarmuustekijät, joista Yhtiö ei tällä hetkellä ole tietoinen tai joita pidetään nykytilanteessa vähämerkityksellisinä, voivat vaikuttaa haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen tai tulevaisuudennäkymiin. Riskien esitysjärjestyksen ei ole tarkoitus kuvata niiden toteutumisen todennäköisyyttä tai keskinäistä tärkeysjärjestystä.

Tämä Esite sisältää tulevaisuutta koskevia lausumia, joihin liittyy riskejä ja epävarmuuksia. Yhtiön todellinen tulos voi poiketa olennaisesti siitä, mitä tulevaisuutta koskevissa lausumissa ennakoidaan seuraavassa kuvattavien riskien ja muiden tässä Esitteessä esitettyjen tekijöiden vuoksi.

Yhtiön toimintaympäristöön liittyvät riskit

Yhtiö toimii tarkkaan säännellyllä toimialalla ja sen toimintaan vaikuttavat lainsäädännön, määräysten ja sääntelyn soveltamisen muutokset, joilla voi olla haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan.

Suomen terveydenhuollon markkinat ovat tiukasti säännellyt, ja Yhtiön liiketoiminta on sekä Suomen että EU:n sääntelemän kattavan valvonta- ja sääntelyjärjestelmän kohteena. Tulevilla poliittisilla päätöksillä, kuten esimerkiksi yksityisten terveystalvelujen tuottamista rajoittavien lakien säätämisellä, voi olla haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan tai operatiiviseen joustavuuteen, ja ne voivat vaikuttaa terveystalveluiden kannattavan tuottamisen edellytyksiin. Poliittiset päätökset, jotka voivat vaikuttaa yksityisesti tuotettavien julkisten terveystalveluiden tarjoamiseen, voivat sisältää esimerkiksi uusia julkisten talveluiden ulkoistamista rajoittavia lainsäädännöllisiä keinoja tai julkisten toimijoiden päätöksiä olla uusimatta terveydenhuollon ulkoistamissopimuksia. Yhtiön talveluiden kysyntään yksityisellä sektorilla voi vaikuttaa muun muassa työterveyshuollon lakisääteisen järjestämisvelvollisuuden mahdollinen rajoittaminen, työterveyshuoltoon liittyvien työnantajakustannusten korvaamisen supistaminen tai yksityisten terveydenhuoltotalveluiden käytöstä maksettavien korvausten muu rajoittaminen tai poistaminen. Lisäksi tulevilla sääntelyllä, joka rajoittaisi terveydenhuollon ammattilaisten mahdollisuutta toimia samanaikaisesti sekä julkisella että yksityisellä sektorilla taikka laajentaisi vastavalmistuneiden lääkäreiden velvollisuutta työskennellä julkisella sektorilla, voi olla haitallinen vaikutus avainhenkilöiden saatavuuteen Yhtiön liiketoiminnassa tai kasvattaa Yhtiön henkilöstökuluja. Mahdolliset verolainsäädäntöä tai sen tulkintaa koskevat muutokset voivat myös vaikuttaa haitallisesti yksityisten ammatinharjoittajien halukkuuteen työskennellä Yhtiölle tai lisätä Yhtiön kustannuksia. Vastaavasti sääntelyn tiukentaminen laitteistovaatimusten tai terveystalveluiden toimitilojen laatua koskevien vaatimusten osalta voi kasvattaa Yhtiön kustannuksia.

Tällaisten riskien toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yleinen heikko taloudellinen kehitys Suomessa ja sen vaikutukset yksityishenkilöiden, työnantajien ja julkisten toimijoiden taloudelliseen asemaan voivat vaikuttaa haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan ja sen tulokseen vähentämällä Yhtiön talvelujen kysyntää.

Yhtiön toiminta on riippuvainen terveystalveluiden kysynnästä Suomessa, mihin vaikuttaa muun muassa yleinen taloustilanne. Suomen taloudellinen kehitys on yleisesti ollut heikkoa viimeisen vuosikymmenen ajan, ja Suomen julkisen talouden tila on entisestään heikentynyt. Suomi on suhteellisen pieni avoin talous, joka on merkittävässä määrin riippuvainen vientiin perustuvasta kasvusta ja jonka talouskasvuun siten vaikuttaa maailmanlaajuinen taloustilanne. Epävarmuus jatkuu maailmanlaajuisilla markkinoilla, ja on yhä mahdollista, että maailmantalous tai Suomen talous ajautuu jälleen taantumaan tai jopa lamaan. Yhtiön tarjoamien terveystalveluiden kysynnän heikentyminen voi vaikuttaa haitallisesti Yhtiön talveluiden volyymiin ja tuottoihin Yhtiön kustannusrakenteesta johtuen, vaikka Yhtiö ei menettäisi markkinaosuuttaan. Yhtiön kustannusrakenteesta merkittävä osa on kiinteitä tai osittain kiinteitä kustannuksia, minkä takia tuottojen väheneminen voi vaikuttaa haitallisesti Yhtiön kannattavuuteen erityisesti lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä.

Yhtiö on Suomen suurin työterveyshuoltotalvelujen tarjoaja liikevaihdon ja työterveyshuollon loppukäyttäjien määrän perusteella arvioituna. Yhtiön talveluiden kysyntä työterveyshuoltomarkkinoilla

vaihtelee, ja talouden taantumalla olisi todennäköisesti haitallinen vaikutus kysyntään, etenkin jos kansallinen työllisyysaste merkittävästi heikkenisi esimerkiksi lisääntyneen työttömyyden tai eläkkeelle jäävien osuuden kasvun takia tai jos työnantajat supistaisivat työntekijöilleen tarjoamiaan ei-lakisääteisiä terveyspalveluita.

Yhtiön yksityishenkilöille tarjottavien terveyspalveluiden kysyntä riippuu kotitalouksien ostovoimasta ja terveyspalveluiden yksityisen kulutuksen kasvusta. Mikäli palkat laskisivat tai työttömyys lisääntyisi, tästä johtuva yksityishenkilöiden ostovoiman heikentyminen voisi pienentää kuluttajien itsensä kustantamien yksityisten terveyspalveluiden kysyntää. Lisäksi Suomen julkisen talouden heikentyminen voi pienentää julkisen sektorin rahoitusta yksityiselle terveydenhuollolle ja siten välillisesti vähentää myös yksityishenkilöiden käyttämien Yhtiön terveyspalveluiden kysyntää.

Talouden heikko kehitys voi vaikuttaa Yhtiön palveluiden kysyntään myös julkisella sektorilla. Julkisen taloustilanteen heikentymisen seurauksena julkinen sektori voi pyrkiä leikkaamaan terveydenhuoltopalvelujen kustannuksia keskittymällä laadun sijasta pääasiassa hinnoitteluun hankintasopimusten hyväksymisen ja muiden yksityiselle sektorille ulkoistettujen terveyspalveluita koskevien sopimusten uusimisen yhteydessä. Lisäksi on mahdollista, että julkisten toimijoiden talousongelmien takia nykyisiä ulkoistussopimuksia ei enää uusita Yhtiön kannalta taloudellisesti kohtuullisilla ehdoilla sen jälkeen kun alkuperäinen sopimuskausi on päättynyt.

Edellä mainituilla tekijöillä voi yksin tai yhdessä olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiö on altis väestörakenteen kehityksestä aiheutuville työterveyspalvelujen kysynnän muutoksille.

Suomen väestörakenteen vanheneminen ja työikäisten määrän supistuminen yhdessä elinajanodotteen kasvun kanssa lisää eläkeläisten määrää sekä heidän tarvettaan terveyspalveluille. Pitkällä aikavälillä edellä kuvattu väestörakenteen kehitys sekä mahdolliset muut tekijät, kuten jatkuva rakenteellinen työttömyys, alhainen maahanmuuttoaste tai varhaiseläkkeelle jäävien suuri määrä, voivat johtaa työllisten määrän vähentymiseen Suomessa. Tällaiset kehitysnäkymät voivat pienentää työterveyspalvelumarkkinoiden kokoa ja vaikuttaa haitallisesti Yhtiön työterveyspalveluiden kysyntään. Tällaisten riskien toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Kilpailuympäristön muutoksilla ja lisääntyvällä hintakilpailulla voi olla haitallinen vaikutus Yhtiön kannattavuuteen ja kasvupotentiaaliin.

Yhtiön kyky kilpailla menestyksekkäästi muiden terveyspalveluiden tarjoajien kanssa Suomessa riippuu useista tekijöistä, joita ovat työterveysmarkkinoiden koko, julkisesti rahoitetun terveydenhuollon markkinoiden yksityistäminen, kilpailijoiden määrä markkinoilla ja Yhtiön kilpailuasema merkityksellisellä maantieteellisellä alueella, Yhtiön palvelujen laatu, Yhtiön palveluvalikoiman monipuolisuus, Yhtiön palveluiden hinnoittelu suhteessa markkinastandardiin sekä Yhtiön brändi ja maine. Osalla Yhtiön kilpailijoista voi olla vakiintuneempi asema julkisen sektorin ulkoistamien terveydenhuoltopalveluiden markkinoilla, tai ne voivat olla paikallisesti vahvoja toimijoita tietyillä alueilla muun muassa vakiintuneiden asiakassuhteiden, hyvän maineen tai paremman saavutettavuuden perusteella. Tämän vuoksi Yhtiön voi olla tulevaisuudessa vaikeampi onnistua houkuttelemaan uusia asiakkaita ja jatkaa toimintojensa laajentamista.

Kilpailuympäristö voi muuttua, jos samoille markkinoille Yhtiön kanssa tulee uusia kilpailijoita. Uudet kilpailijat voivat olla Suomen markkinoille tulevia kansainvälisiä toimijoita, Yhtiön nykyisiä kilpailijoita, jotka pyrkivät laajentamaan toimintojaan ja maantieteellistä kattavuuttaan, tai Yhtiön yhteistyökumppaneita, kuten ulkoistettuja palveluita tuottavia yhteenliittymiä. Uusien toimijoiden tuleminen Yhtiön toimintamarkkinoille voi vaikeuttaa Yhtiön markkinaosuuden kasvattamista tai nykyisten kilpailuasemien säilyttämistä.

Myös pääosin muuta liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt, kuten henkilöstövuokrausyritykset, vakuutusyhtiöt, apteekit tai vähittäiskaupan toimijat, voivat laajentaa toimintaansa tavalla, joka kilpailee joidenkin Yhtiön tarjoamien palveluiden kanssa. Esimerkiksi yksi Suomen suurimmista finanssipalvelukonserneista laajensi äskettäin palveluvalikoimaansa useiden sairaalaysiköiden välityksellä tarjottaviin sairaalapalveluihin ja työterveyspalveluihin. Mikäli vakuutusyhtiöiden, rahoituslaitosten tai muiden markkinatoimijoiden perustamat sairaalat tarjoaisivat palveluitaan laajemmalle asiakaskunnalle, tällä voisi olla vaikutusta Yhtiön markkinoiden kilpailutilanteeseen. Potilaat, joilla on yksityinen sairausvakuutus, voivat tällä

hetkellä valita vapaasti käyttämänsä palveluntarjoajan, mutta vakuutus- ja terveydenhuoltopalvelujen integrointi voi kuitenkin antaa vakuutuksenantajille mahdollisuuden ohjata potilaita sisäisesti tuottamiinsa palveluihin.

Sekä nykyisten että uusien kilpailijoiden aloittamalla hintakilpailulla voi lisäksi olla merkittävä vaikutus kilpailuympäristöön tai Yhtiön liiketoiminnan kannattavuuteen. Koska useat muut yhtiöt ja julkinen sektori tarjoavat vastaavanlaisia terveyspalveluita kuin Yhtiö, Yhtiön on pystyttävä pitämään hinnoittelukäytäntönsä kilpailukykyisenä. Moniin terveyspalveluihin liittyvät yleensä korkeat kiinteät kustannukset ja suhteellisen alhaiset muuttuvat kustannukset. Kilpailijat voivat pyrkiä optimoimaan liiketoimintaansa esimerkiksi lyhyen aikavälin aggressiivisella hinnoittelulla saavuttaakseen suuremman markkinaosuuden. Hinnoitteludynamiikkaan voivat myös vaikuttaa Yhtiön kilpailijoiden markkinoille tuomat edulliset palvelut, jotka perustuvat esimerkiksi joustavaan kustannusrakenteeseen, maksimaaliseen käyttöasteeseen tai digitaalisten palvelujen ulkoistamiseen alhaisten työvoimakustannusten maihin. Kasvaneen hintakilpailun markkinasegmentteihin kuuluvat esimerkiksi diagnostiset tukipalvelut, kuten MRI-kuvantamispalvelut, joissa eräät kapea-alaisesti keskittyneet kilpailijat ovat ottaneet käyttöön aggressiivisia hinnoittelumalleja. Suomen työterveysmarkkinoilla on myös yrityksiä, jotka kilpailevat ensisijaisesti hinnoilla sen sijasta, että ne pyrkisivät erottautumaan laadulla tai tarjotun palvelun laajuudella. Ulkoisilta palveluntarjoajilta työterveyspalveluita hankkivat asiakkaat voivat hyödyntää myös asiamiehiä kilpailutuksessa, mikä voi korostaa hinnoittelun merkitystä kilpailutuksen ratkaisevana tekijänä, sillä laadullisia tekijöitä on usein vaikeampaa vertailla ja varmentaa. Tämä puolestaan voi vaikeuttaa Yhtiön erottautumista palveluvalikoimallaan ja aiheuttaa Yhtiön kannattavuutta heikentäviä hintapaineita tai haastaa Yhtiön liiketoimintamallin.

Suunnitellut tai tulevat sääntelyn muutokset, kuten ehdotettu Sote-uudistus (määritelty jäljempänä), voivat myös merkittävästi vaikuttaa kilpailuympäristöön. Esimerkiksi ehdotettu valinnanvapausmalli voi lisätä kilpailua perusterveydenhuollon alalla ja myös julkisten sosiaali- ja terveyskeskusten taholta. Katso kohta ”— *Esitetyllä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksella, mahdollisilla viiveillä Uudistuksen toteutuksessa sekä sen oikeudellisilla tulkinnoilla voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan ja liiketoiminnan tulokseen.*”.

Tällaisten riskien toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Esitetyllä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksella, mahdollisilla viiveillä Uudistuksen toteutuksessa sekä sen oikeudellisilla tulkinnoilla voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhteenveto esitetyistä Uudistuksesta

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntauudistus (”**Sote-uudistus**” tai ”**Uudistus**”) on julkisen sektorin uudistushanke, joka muuttaisi huomattavasti sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tuottamista ja rahoitusta Suomessa. Sote-uudistuksen myötä perustettaisiin 18 uutta maakuntaa, joille siirtyisi kunnilta vastuu lähtökohtaisesti kaikkien julkisesti rahoitettujen sosiaali- ja terveyshuollon palveluiden järjestämisestä 1.1.2020 alkaen. Hallituksen uusien linjausten mukaan uudet maakunnat on tarkoitus perustaa 1.6.2018 alkaen. Kukin maakunta suunnittelisi ja vastaisi sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista alueellaan sekä määrittäisi palvelujen tarpeen, määrän, laadun ja tuottamistavan. Sote-uudistukseen sisältyvä asiakkaan valinnanvapaus koostuisi suoran valinnan palveluista, oikeudesta valita maakunnan liikelaitoksen toimipiste sekä asiakassetelillä ja henkilökohtaisella budjetilla tarjottavista palveluista. Ehdotetun Uudistuksen seurauksena suoran valinnan palvelut, kuten perustason sosiaali- ja terveydenhuollon julkinen ohjaus ja neuvonta, tuottaisivat niin kutsutut sosiaali- ja terveyskeskukset (”**Sote-keskus**”). Suoran valinnan palvelut sisältäisivät lisäksi suunterveyden palvelut ensisijaisesti aikuisväestölle suunhoidon yksiköiden tuottamina. Maakunta olisi velvollinen määrittämään vuosittaiset kapitaatiokorvauksiksi kutsutut kiinteät korvaukset, jotka maakunta maksaisi Sote-keskukselle jokaista sellaista asiakasta kohden, joka on ilmoittanut kyseisen Sote-keskuksen käyttämänsä suoran valinnan palveluntuottajaksi.

Lakiesitykset Uudistuksen toteuttamiseksi ovat parhaillaan hallituksen tarkistettavana. Hallitus on ilmoittanut, että se aikoo antaa muutetut Sote-esitykset eduskunnalle maaliskuussa 2018. Tässä Esitteessä esitetty kuvaus Uudistuksesta perustuu hallituksen esityksiin, jotka voivat muuttua tai jotka voidaan vetää takaisin. Katso lisätietoja Uudistuksesta kohdasta ”*Terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö — Tiettyjä lainsäädäntöhankkeita — Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus*”.

Uudistukseen liittyviä riskejä ja epävarmuustekijöitä

Uudistusesitykseen ja sen vaikutuksiin, joita sillä arvioidaan olevan yksityisten terveydenhuollon palvelujen tuottamiseen Suomessa, liittyy erityyppisiä riskejä ja epävarmuuksia, joita kuvataan alla.

Uudistusta ei välttämättä hyväksytä eduskunnassa, ja Uudistuksen sisältö saattaa olennaisesti muuttua

Uudistusesityksen hyväksyminen edellyttäisi äänienemmistöä eduskunnassa. Hallitus on ilmoittanut, että se aikoo esittää tarkistetun lakiesityksen Uudistusta koskevasta lainsäädännöstä maaliskuussa 2018. Ei voi kuitenkaan olla varmuutta siitä, että nykyinen hallitus tai sitä seuraavat hallitukset antaisivat Uudistusta koskevan lainsäädäntöehdotuksen eduskunnan hyväksyttäväksi tarkastellussa aikataulussa tai lainkaan. Lisäksi ei voi olla varmuutta siitä, että eduskunta äänestäisi hallituksen esityksen hyväksymisen puolesta. On myös mahdollista, että nykyinen hallitus tai sitä seuraava hallitus muuttaisi Uudistusta ja että eduskunta hyväksyisi laiksi uudistusesityksen, joka poikkeaisi olennaisesti nykyisestä Uudistuksesta tavalla, jolla olisi olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Perustuslailliset vaatimukset saattavat rajoittaa Uudistuksen toteuttamista

Suomessa lakiesitysten perustuslainmukaisuuden arvioinnista vastaa pääasiassa eduskunnan perustuslakivaliokunta. Perustuslakivaliokunta antoi kesäkuussa 2017 lausunnon, jonka mukaan hallituksen toukokuussa 2017 antaman alkuperäisen valinnanvapautta koskevan lakiesityksen tietyt kohdat olivat perustuslain vastaisia. Valiokunta ilmoitti myös, että se käy ehdotetun Uudistusta koskevan lainsäädännön kokonaisuudessaan perusteellisesti läpi sen jälkeen, kun hallitus antaa muutetun valinnanvapautta koskevan esityksen ja muut siihen liittyvät esitykset eduskunnalle.

Perustuslakivaliokunta voi päätyä arviossaan siihen, että muutetun valinnanvapautta koskevan esityksen jotkin kohdat olisivat perustuslain vastaisia. Lisäksi valiokunta ei ole lopullisesti arvioinut muita hallituksen keväällä 2017 esittämiä uudistusesityksiä, minkä johdosta se voi todeta myös Uudistuksen muiden kohtien olevan perustuslain vastaisia. Vallitsevan valtiosääntöoikeuden ja eduskuntakäytännön mukaan lakiesitysten kohdat, joiden todetaan olevan perustuslain vastaisia, olisi tarkistettava ristiriidan poistamiseksi tai hyväksyttävä erityisessä lainsäätämisyjärjestyksessä. Mikäli Uudistusta koskeva päivitetty lakiesityskokonaisuus sisältäisi elementtejä, joita perustuslakivaliokunta pitäisi perustuslain vastaisina, tämä voisi rajoittaa mahdollisuuksia toteuttaa Uudistusta, millä voisi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Uudistuksen toteutusaikataulu voi eri syistä viivästyä

Uudistuksen toteutusaikataulu voi viivästyä useista eri syistä, mikä voi vaikuttaa haitallisesti liiketoimintasuunnitelmiin, joita Yhtiö on tehnyt Uudistuksen voimaantuloon valmistautumiseksi. Uudistuksen hyväksymistä voidaan lykätä esimerkiksi poliittisista syistä sen varmistamiseksi, että koalitionhallituksessa on riittävä tuki esityksen jättämiselle eduskunnalle ja että eduskunta hyväksyy Uudistusta koskevan lainsäädännön.

Uudistuksen toteutusaikataulu on myös nostanut esiin kysymyksiä sen perustuslainmukaisuudesta. Kesäkuussa 2017 antamassaan lausunnossa perustuslakivaliokunta totesi, että valinnanvapauslainsäädännön alkuperäinen aikataulu, jonka mukaan Uudistus olisi tullut voimaan vuosien 2017 ja 2018 aikana, ei kaikissa suhteissa riittävästi taannut kansalaisten yhdenvertaista kohtelua perustuslain edellyttämällä tavalla eikä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen jatkuvaa saatavuutta. Näiden perustuslainmukaisuutta koskevien seikkojen perusteella perustuslakivaliokunta lausui, että muutetun valinnanvapauslainsäädännön toteutus olisi jaettava erillisiin vaiheisiin, jotta perustuslailliset oikeudet eivät vaarantuisi Uudistuksen toteutuksessa.

Uudistuksen toteutuksen viivästyminen voi vaikuttaa Yhtiön kykyyn valmistautua Uudistukseen ja hyötyä siitä sekä lisätä epävarmuutta terveystalouden markkinoilla. Tällä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Uudistusta koskevaan lainsäädäntöön voi liittyä merkittäviä tulkintaepävarmuuksia

Uudistus edustaa merkittävintä muutosta vuosikymmeniin julkisesti rahoitettujen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämis- ja tuottamistavassa Suomessa. Koska esitetty lainsäädäntökehys on uusi, lainsäädännön eri osien tulkinnoista suhteessa toisiinsa, suhteessa muuhun keskeiseen lainsäädäntöön ja

suhteessa perustuslakiin on merkittävää epävarmuutta. Epävarmuutta voi aiheuttaa esimerkiksi laajuus, jolla maakunnat voisivat itsenäisesti päättää terveyspalvelujen järjestämistavasta.

Oikeudellista tulkintaa koskeva epävarmuus voi vaikuttaa Yhtiön kykyyn hyötyä Uudistuksesta sekä johtaa epävarmuuteen terveyspalvelumarkkinoilla. Tällä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Tehtävien siirtyminen maakunnille voi vaikuttaa esimerkiksi ulkoistamisprosesseihin

Maakunnat muodostaisivat täysin uuden tason Suomen poliittisesti ohjatussa aluehallinnossa. Maakunnan korkein toimeenpanoelin olisi maakuntavaltuusto, jonka jäsenet valittaisiin suorilla vaaleilla. On vaikea ennakoida, miten yksittäiset maakunnat käyttäisivät päätösvaltaansa yleisesti terveyspalvelujen järjestämisessä ja erityisesti maakunnan sosiaali- ja terveydenhuollon budjetin allokoinnissa eri palvelujen välillä.

Uudistusesitys asettaa maakunnille merkittäviä velvoitteita julkisesti rahoitetun terveydenhuollon järjestämisessä. Maakunnat muodostaisivat aluehallinnon uuden tason, joten terveyspalvelujen hankinnan järjestäminen siirtyisi niille vasta Uudistuksen toteutuksen yhteydessä. Maakunnilla ei tämän vuoksi mahdollisesti ole valmiina organisaatioita ja rakenteita tehokkaasti järjestää sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaminen, mikä voi aiheuttaa muun muassa keskeytyksiä julkisten ulkoistamissopimusten tekemiseen erityisesti lyhyellä aikavälillä Uudistuksen toteutuksen jälkeen. Tällä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Maakuntien mahdolliset rahoitusvajeet voivat johtaa epävarmuuteen tai keskeytyksiin niiden hankkiessa terveydenhuoltopalveluja

Kukin maakunta olisi velvollinen budjetoimaan ja järjestämään lakisääteiset sosiaali- ja terveyspalvelut omalla alueellaan. Suurin osa näiden palvelujen rahoituksesta tulisi valtiolta, sillä maakunnan keräämät asiakasmaksut käytetyistä palveluista muodostaisivat vain pienen osan kokonaisrahoituksesta.

Rahoitusvajeet olisivat mahdollisia maakunnan tasolla useista eri syistä. Valtion rahoitus ei ehkä riitä kattamaan lakisääteisten terveyspalvelujen toteutuneita tuottamis- ja hankintakustannuksia. Vaikka Uudistusta koskeva lainsäädäntöesitys sisältää ehtoja taloudellisissa vaikeuksissa oleville maakunnille annettavasta valtion lisärahoituksesta, ei voi olla varmuutta siitä, että maakunnat saisivat oikea-aikaisesti riittävän määrän tällaista lisärahoitusta maakunnan rakenteellisten budjettivajeiden kattamiseen. Lisäksi mikäli maakunnat epäonnistuvat budjetointi- ja allokointipäätöksissä esimerkiksi virheellisten oletusten tai laskelmien takia, tiettyjen terveydenhuoltopalveluiden tuottamiseen osoitetut määrärahat voivat loppua ennen aikaisesta kesken tilikauden. Mikä tahansa maakuntaa koskeva rahoitusvaje voi johtaa epävarmuuteen tai keskeytyksiin maakuntien terveydenhuoltopalvelujen hankinnassa. Tällä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Riskit liittyen Uudistuksen vaikutukseen Terveystalon toimintaympäristöön ja liiketoimintaan

Edellä mainittujen ja tiettyjen muiden Uudistukseen liittyvien riskien ja epävarmuustekijöiden johdosta Uudistuksen ja siihen liittyvien sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen rakenteen, palvelujen ja rahoituksen muutosten kokonaisvaikutusta sekä uuden lainsäädännön toteutus- ja tulkintatapaa on vaikea ennakoida. Tämän seurauksena Yhtiölle voi olla vaikeaa valmistautua Uudistukseen tai muutettuun uudistusesitykseen ja sitä voi olla vaikea hyödyntää oikeaan aikaan tai ollenkaan, mikäli Yhtiö päättäisi olla laajentamatta palveluvalikoimaansa kattamaan myös Sote-keskuksen tuottamat palvelut. Uudistuksen vaikutukset Yhtiön liiketoimintaan voivat lisäksi vaihdella merkittävästi lyhyellä, keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä. Mikäli Uudistus hyväksytään, on mahdollista, että Yhtiön toimintaympäristö yksityisten terveydenhuoltopalvelujen tuottamisessa voi tulevaisuudessa muuttua vaikeammaksi tai näiden palvelujen hinnat asettua tasolle, joka laskee Yhtiön kannattavuutta, ja millä tahansa näistä seurauksista voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Seuraava kuvaus perustuu johdon tämän Esitteen päivämääränä tekemiin arvioihin tietyistä tavoista, joilla Uudistus, mikäli se toteutuu, voi vaikuttaa Yhtiön liiketoimintaan ja liiketoiminnan tulokseen. Seuraavaa kuvausta ei tule pitää lausuntona eikä arviona Uudistuksen hyväksymisen todennäköisyydestä nykyisessä muodossaan tai muutoin.

Yrityisasiakkaat ja yksityisasiakkaat

Valinnanvapauden toteutus voi johtaa siihen, että asiakaskysyntä kohdistuu vapaaehtoisten työterveyshuollon palvelujen sijasta suoran valinnan palvelujen käyttämiseen, joista maksetaan edellä kuvatulla tavalla kiinteä kapitaatiokorvaus. Yhtiö arvioi, että yritysasiakkaat hankkivat vapaaehtoisia terveydenhuollon lisäpalveluja muun muassa johtuen siitä hyödystä, joka työntekijöille koituu heidän päästessään nopeasti tarpeensa mukaan käyttämään yksityisiä terveyspalveluja tällaisten lisäpalvelujen kautta. Mikäli Yhtiön yritysasiakkaiden työntekijöillä olisi mahdollisuus saada valinnanvapausmallin nojalla tällaisia lisäpalveluita vastaava hoitokokemus joko julkisen tai yksityisen tahon ylläpitämissä Sote-keskuksissa, työnantajat saattaisivat tämän seurauksena vähentää työterveyshuollon lisäpalveluihin käyttämänsä rahaa.

Johto arvioi lisäksi, että pitkät odotusajat ovat olleet muiden julkisen terveydenhuoltojärjestelmän epäkäytännöllisyyksien ohella yksi tekijä, joka on lisännyt yksityishenkilöiden kysyntää Yhtiön tarpeen mukaan saatavilla oleville palveluille. Mikäli ehdotettu valinnanvapausmalli lyhentäisi odotusaikoja muiden epäkäytännöllisyyksien ohella, yksityisten terveydenhuoltopalvelujen kysyntä voisi osittain siirtyä Sote-keskuksiin ja suunhoidon yksiköihin, koska julkisesti rahoitettujen Sote-keskusten tarjoamien palvelujen käytöstä yksityishenkilöille aiheutuvat kustannukset rajoittuisivat ainoastaan asiakasmaksuihin.

Mahdollinen Uudistuksesta johtuva kysynnän siirtymä Yhtiön nykyisistä yritys- ja yksityisasiakkaalle tarjottavista palveluista kapitaatioperiaatteella korvattaviin palveluihin voisi vaikuttaa olennaisen haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Julkisen sektorin asiakkaat

Uudistus muuttaisi merkittävästi Suomen julkisesti rahoitettuja terveydenhuoltopalveluja. Yhtiön julkisen sektorin asiakkaat ovat tällä hetkellä pääasiassa kuntia ja sairaanhoitopiirejä, joiden kanssa Yhtiö on tehnyt kokonaisulkoistamissopimuksia ja erikoissairaanhoidon ulkoistamissopimuksia. Uudistuksen seurauksena nämä sopimukset lähtökohtaisesti siirtyisivät maakunnille siltä osin kuin ne eivät ole ristiriidassa Uudistuksen kanssa ja sikäli kuin sopimusten irtisanomisehdot eivät täyty. Uudistuksen seurauksena ulkoistamissopimuksista ja valinnanvapauteen liittyvistä sopimuksista olisi käytännössä neuvoteltava maakuntien kanssa. Ei voi olla varmuutta siitä, että Yhtiö kykenisi säilyttämään nykyistä asemaansa vastaavan markkina-aseman julkisten palvelujen ulkoistamismarkkinoilla sen jälkeen, kun kaikki terveydenhuoltopalvelujen ulkoistamistoiminnot kunnan työterveyspalveluja lukuun ottamatta siirtyvät maakunnille.

Esitetyistä Sote-keskusten tuottamien palveluiden alihankkimiseen liittyvistä määrällisistä rajoituksista johtuen Yhtiö voi joutua laajentamaan sisäistä palveluvalikoimaansa palvelualueille, joilla se ei aiemmin ole toiminut ja joihin voi kuulua ainakin tietyt sosiaalipalvelut. Lisäksi ei voi olla varmuutta siitä, että Yhtiö onnistuisi menestyksekkäästi kilpailemaan tällaisilla palvelualueilla toimintansa vakiinnuttaneimpien toimijoiden kanssa. Sote-keskusten perustaminen voi myös asettaa Yhtiölle yleisesti haasteita riippuen erityisesti tällaisten yksiköiden perustamiselle asetettavista organisaatio- ja muista vaatimuksista.

Kysyntää voi siirtyä Yhtiön yritys- ja yksityisasiakasryhmistä Sote-keskusten ja suunhoidon yksiköiden tarjoamiin valinnanvapauspalveluihin. Valinnanvapauspalveluiden tuottamisesta saatava korvaus perustuisi lähtökohtaisesti maakunnan määrittämään kiinteään kapitaatiokorvaukseen. Määrittäessään kapitaatiokorvauksen suuruutta maakunta voi ottaa huomioon sellaisia tekijöitä kuin asiakkaan ikä. Kapitaatiokorvausta ei määritelmänsä mukaisesti yhdistettäisi Sote-keskusten tuottamien palvelujen toteutuneeseen käyttöön, vaan tietyn Sote-keskuksen käyttäjiksi ilmoittautuneiden asiakkaiden määrään. Kapitaatiokorvauksen piiriin kuuluvien palvelujen kysynnän kasvu voi siten vaikuttaa haitallisesti tällaisten palvelujen tuottamisen kannattavuuteen erityisesti lyhyellä aikavälillä, ennen kuin kapitaatiokorvauksen tasot voidaan säätää vastaamaan palvelujen lisääntynyttä käyttöä. Lisäksi asiakas voi valita hankkivansa tiettyjä erikoistason palveluita asiakassetelin avulla myös omasta Sote-keskuksestaan, mikäli Sote-keskus on hyväksytty tällaisten asiakassetelipalvelujen tuottajaksi. Kaikki asiakassetelipalveluntuottajat saisivat saman korvauksen samasta palvelusta. Ei voi olla varmuutta siitä, että maakunnat määrittäisivät kapitaatiokorvaukset tai korvaukset erityisistä palveluista alun perin tasolle, joka kannustaisi yksityisiä terveydenhuollon palveluntarjoajia tuottamaan tällaisia palveluja, eikä varmuutta myöskään siitä, että korvaukset säilytettäisiin riittävällä tasolla tulevaisuudessa.

Edellä mainittujen riskien toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Julkisen terveydenhuollon ulkoistettujen palvelujen korvausjärjestelmien muutoksilla voi olla haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Nykyisen korvausjärjestelmän mukaan Suomessa vakinaisesti asuvilla henkilöillä on Suomen sosiaaliturvaan kuuluva, Kansaneläkelaitoksen (”Kela”) hallinnoima lakisääteinen sairausvakuutus, joka korvaa lakisääteisen sairausvakuutuksen kattamasta sairauenhoidosta aiheutuvat kustannukset. Lakisääteinen sairausvakuutus antaa Suomessa vakinaisesti asuville henkilöille mahdollisuuden saada kohtuuhintaisia terveydenhuoltopalveluja yksityiseltä sektorilta. Lakisääteisestä sairausvakuutuksesta korvataan osa avohoidon hoito- ja matkakuluista, yksityisen terveydenhuollon ja työterveyshuollon palveluntuottajan lääkärin- ja hammaslääkärinpalkkioista sekä lääkärin määräämien tutkimusten ja hoitojen kuluista.

Kelan sairausvakuutuskorvauskorvaus on ehdotettu lakkautettavan Uudistuksen yhteydessä. Tämän ehdotuksen tai muiden Yhtiön yksityisasiakkaiden Kelalta saamien sairausvakuutuskorvausten määrää rajoittavien muutosten toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön yksityis- ja yritysasiakkaille tarjoamien terveysterveyspalveluiden kysyntään ja hintatasoon, ja siten olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiö ei välttämättä onnistu tarjoamaan asiakkaiden haluamia digitaalisia terveysterveyspalveluita tai sovelluksia.

Yhtiön johto katsoo, että yksi Yhtiön kilpailueduista on sen digitaaliset palvelut, kuten loppukäyttäjille suunnatut mobiilisovellukset ja yritysasiakkaille ja sisäisiin tarpeisiin kehitetyt digitaaliset ratkaisut. Esimerkiksi Yhtiön yksityisasiakkaille suunnatulla Oma Terveys -palvelulla oli noin 568 000 rekisteröitynyttä käyttäjää ja noin 272 000 mobiilisovelluksen latausta 30.6.2017 mennessä. Yhtiön kilpailijat voivat kuitenkin kehittää hyödyllisempiä ja suositumpia digitaalisia ratkaisuja. On myös mahdollista, että teknologiyritykset, joilla on suuri asiakaspohja ja käytössään edistynyttä teknologiaa, voivat laajentaa toimintaansa digitaalisen terveydenhuollon markkinoille joko itsenäisesti tai yhdessä Yhtiön kilpailijoiden kanssa. Mikäli Yhtiön kilpailijat pystyvät hyödyntämään uusia teknologioita ja vastaamaan asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin nopeammin kuin Yhtiö tai mikäli Yhtiön asiakkaat eivät ole tyytyväisiä Yhtiön palveluihin ja vaihtavat palveluntarjoajaa, tämä voi johtaa Yhtiön markkinaosuuden pienenemiseen niillä markkinoilla, joilla se toimii. Millä tahansa edellä kuvatulla terveydenhuoltoalaa koskevalla muutoksella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiön liiketoimintaan liittyvät riskit

Yhtiöllä voi olla vaikeuksia strategiansa toteuttamisessa tai se voi epäonnistua strategiansa muuttamisessa vastaamaan esimerkiksi markkinaolosuhteissa tapahtuvia muutoksia.

Yhtiön strategian keskeisiä osa-alueita ovat laadukkaiden lääketieteellisten palveluiden ylläpitäminen, Suomen markkinoiden kasvun hyödyntäminen keskittymällä erilaisiin asiakasryhmiin, asiakaskeskeisen ennaltaehkäisevän hoidon tarjoaminen digitaalisten työkalujen ja uusien vuorovaikutuskanavien avulla, kasvun jatkaminen nykyisissä ja lisäpalveluissa orgaanisten kasvuhankkeiden ja arvoa kasvattavien yrityskauppojen avulla, sekä operatiivisen tehokkuuden hyödyntäminen ja edelleen kehittäminen kannattavuuden ja rahavirran tuoton parantamiseksi. Yhtiön strategia on kuvattu tarkemmin kohdassa ”Yhtiön liiketoiminta — Strategia”. Yhtiön strategian onnistunut toteuttaminen riippuu useista tekijöistä, joista osa on kokonaan tai osittain Yhtiön vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella. Yhtiö ei välttämättä pysty toteuttamaan strategiaansa onnistuneesti avainmarkkinoillaan markkinaolosuhteiden tai johtamisessa, palveluiden kehityksessä tai strategian toteuttamisessa ilmenevien epäonnistumisten vuoksi. On myös mahdollista, että Yhtiön toiminnan suunnittelu operatiivisten yksiköiden tasolla ei välttämättä vastaa Yhtiön keskeisiä strategisia tavoitteita. Vaikka Yhtiö onnistuisikin toteuttamaan strategiaansa, ei voi olla varmuutta siitä, että valittu strategia on tai tulee olemaan menestyksellinen, erityisesti mikäli markkinaolosuhteet muuttuvat. Yhtiö voi myös päättää muuttaa liiketoimintastrategiaansa ja/tai mukauttaa strategiaansa vastaamaan toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia.

Lisäksi Sote-uudistus voi vaikuttaa Yhtiön strategian toteuttamiseen, koska se muuttaisi merkittävästi julkisesti rahoitettujen terveysterveyspalvelujen tarjoamisen kehystä (katso kohdat ”Terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö —” ja ”— Esitetyllä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksella, mahdollisilla viiveillä Uudistuksen toteutuksessa sekä sen oikeudellisilla tulkinnoilla voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan ja liiketoiminnan tulokseen”). Esimerkiksi keskittyminen terveydenhuoltopalveluihin ja lääketieteellisen laadun ylläpitäminen on Terveystalon strategian ytimessä. Sote-keskuksia koskeva lainsäädäntöesitys voisi aiheuttaa rajoituksia palvelujen alihankintaan, minkä takia

Yhtiö voi katsoa tarpeelliseksi laajentaa sisäisesti tuotettavien palveluiden valikoimaansa, jotta se kattaisi myös tietyt sosiaalipalvelut. Lisäksi ehdotetun valinnanvapausmallin mukaan vuosittainen korvaus maksettaisiin jokaista tietyn Sote-keskuksen asiakkaaksi ilmoittautunutta asiakasta kohden käyttämällä laskelman pohjana jokaisen maakunnan erikseen määrittämää korvausta. Lisäksi asiakas voi valita hankkivansa tiettyjä erityistason palveluja asiakasetelillä myös omasta Sote-keskuksesta, mikäli Sote-keskus on hyväksytty tällaisten asiakasetelipalvelujen tuottajaksi, tai muulta asiakasetelipalveluntuottajalta. Kaikki palveluntarjoajat, jotka tarjoavat palveluja asiakasetelillä, saavat saman korvauksen samasta palvelusta. Perusteet korvauksen määrittämiselle tässä niin sanotussa kapitaatioperusteisessa mallissa tai erityisissä palveluissa eivät ehkä ota riittävässä määrin huomioon laatuun liittyviä tekijöitä, joiden Yhtiö uskoo olevan tärkeitä sen palvelujen tuottaman lisäarvon mittaamisessa.

Uuden tai muutetun strategian noudattamiseen liittyvillä kustannuksilla, mahdollisilla Yhtiön strategian toteuttamiseen tai muuttamiseen liittyvillä epäonnistumisilla tai itse strategian epäonnistumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiön liiketoiminta riippuu Yhtiön kyvystä löytää ja houkutella palvelukseensa päteviä ja ammattitaitoisia terveydenhuollon ammattilaisia, työntekijöitä ja johtajia sekä pitää heidät palveluksessaan.

Yhtiön kyky hankkia tuloja ja kasvaa riippuu Yhtiön kyvystä luoda laaja lääkäreiden, hoitajien, muiden terveydenhuollon ammattilaisten ja muiden asiantuntijoiden verkosto. Yhtiön palveluvalikoima ja sen menestys riippuvat muun muassa Yhtiön työntekijöiden ja johdon osaamisesta sekä Yhtiön kyvystä palkata, kehittää, kouluttaa, motivoida ja pitää palveluksessaan ammattitaitoisia henkilöstöä ja muita asiantuntijoita, kuten yksityisiä ammatinharjoittajia. Ei voi olla varmuutta siitä, että Yhtiö kykenee tulevaisuudessa rekrytoimaan ammattitaitoisia johtajia, työntekijöitä ja yksityisiä ammatinharjoittajia sekä pitämään heitä palveluksessaan Yhtiön toiminnan ja tarpeiden edellyttämässä määrin.

Kilpailu pätevistä ja ammattitaitoisista työntekijöistä ja henkilöstöstä on terveyspalveluiden alalla ankaraa. Yhtiö kilpailee useiden julkisten ja yksityisten terveydenhuoltopalveluiden tarjoajien kanssa houkutellakseen ja pitääkseen palveluksessaan pätevää henkilöstöä ja johtajia. Yhtiöllä voi olla haasteita esimerkiksi siinä, että se löytää riittävän määrän pätevää henkilöstöä kaikkiin toimipisteisiinsä ja etenkin niihin, jotka sijaitsevat syrjäisillä, pienillä tai etäällä yliopistollisista sairaaloista sijaitsevilla paikkakunnilla, joilla pätevää lääketieteellistä ja teknistä henkilöstöä tai tutkijoita on rajoitetusti saatavilla. Lisäksi Yhtiössä työskentelevillä yksityisillä ammatinharjoittajilla voi olla vastaavia järjestelyjä myös Yhtiön kilpailijoiden kanssa, jolloin vaihtamiskustannukset voivat olla matalat ammatinharjoittajan lopettaessa yhteistyön Yhtiön kanssa ja siirtyessä tekemään töitä ainoastaan sen kilpailijoiden kanssa.

On myös mahdollista, että terveyspalveluiden alan sääntelykehityksessä tapahtuvat muutokset lisäävät terveyspalveluiden järjestämisessä vaadittavan henkilöstön määrää. Ei voi olla varmuutta siitä, että Yhtiö voi mukauttaa henkilöstöresurssejaan riittävän nopeasti, mikäli esimerkiksi tietyissä toimenpiteissä tarvittavien pätevien lääkäreiden määrää koskevia säännöksiä olennaisesti kiristettäisiin. Lisäksi Yhtiö voi joutua laajentamaan palveluvalikoimaansa sosiaalipalveluihin ja muihin tukipalveluihin Sote-keskuksia perustettaessa ehdotetun valinnanvapausmallin mukaisesti. Katso kohta ”*Terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö — Tiettyjä lainsäädäntöhankkeita — Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus*”. Yhtiö voi siis joutua merkittävästi lisäämään henkilöstöresurssejaan kyseisillä palvelualueilla.

Mikäli Yhtiö ei onnistu houkuttelemaan tai pitämään palveluksessaan päteviä johtajia tai muita ammattitaitoisia työntekijöitä ja yksityisiä ammatinharjoittajia esimerkiksi työympäristöä tai palkitsemista koskevilla kohtuullisilla ehdoilla, tämä voi johtaa Yhtiön henkilöstö- ja rekrytointikulujen kasvuun ja siihen, ettei Yhtiö välttämättä enää kykene ylläpitämään tai kehittämään liiketoimintaansa. Mikäli työntekijöiden, yksityisten ammatinharjoittajien tai johtajien vaihtuvuus on lisäksi suurta, tällä voi olla haitallinen vaikutus Yhtiön tarjoamien palveluiden laatuun esimerkiksi sisäisten tiedonkulkuongelmien takia.

Tällaisten riskien toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiö ei välttämättä onnistu löytämään sopivia yritysostokohteita tai laajentumismahdollisuuksia suotuisin ehdoin, eikä sillä välttämättä ole mahdollisuutta myydä toimintojaan suotuisin ehdoin.

Osana strategiaansa Yhtiö pyrkii jatkamaan kasvua nykyisissä palveluissa ja lisäpalveluissa muun muassa arvoa kasvattavien yrityskauppojen kautta. Yhtiö on esimerkiksi tehnyt vuodesta 2001 useita investointeja uusiin yksiköihin ja yli 150 liiketoiminnan osa-alueiden laajentamiseen tähtäävää yritysostoa, jotka ovat kasvattaneet sen liikevaihtoa. Katso lisätietoja kohdasta ”Yhtiön liiketoiminta — Keskeiset vahvuudet — Kattava kokemus ja prosessilähtöisyys palvelujen ja verkoston laajentamisessa yrityskauppojen ja uusien toimintojen perustamisen kautta”. Yhtiön kyky kasvaa yritysostojen avulla riippuu useista eri tekijöistä, kuten Yhtiön kyvystä tunnistaa sopivia kohteita, neuvotella hyväksyttävät kauppaehdot, rahoittaa yrityskauppa ja hankkia vaadittavat viranomaisluvat. Koska Suomen yksityiset terveyden- ja suunterveydenhoitomarkkinat ovat viime vuosina keskittyneet, Yhtiö ei välttämättä onnistu löytämään sopivia yritysostokohteita tai laajentumismahdollisuuksia. Lisäksi ei voi olla varmuutta siitä, että Yhtiön tulevien yritysostojen ehdot tai sijaintipaikat ovat suotuisia tai että Yhtiö onnistuu toteuttamaan suunnitellut yritysostot tai laajentumiset.

Yritysostojen lisäksi Yhtiö voi tulevaisuudessa hakea kasvua tekemällä muita transaktioita, kuten tekemällä strategisia investointeja, osallistumalla yritysten yhteenliittymiin tai yhteisyrityksiin tai ryhtymällä muihin vastaaviin järjestelyihin. Mikäli Yhtiö ryhtyy tällaisiin transaktioihin, Yhtiö olisi riippuvainen sen kyvystä löytää sopivia yhteenliittymiin tai yhteisyrityksiin soveltuvia kumppaneita, kyvystä neuvotella järjestelyille hyväksyttävät ehdot sekä perustaa yhteistyölle asianmukainen hallintomalli yhteistyötä ohjaamaan. Yhteenliittymiin ja yhteisyrityksiin liittymiseen liittyy riskejä, muun muassa vastuuta ja velkoja, jotka johtuvat kolmansista osapuolista, joiden kanssa järjestely toteutetaan, ja tällaiset riskit, vastuut ja velat voivat aiheutua kolmansien osapuolten toimista ennen Yhtiön kanssa tehtävää järjestelyä.

Yhtiö voi myös haluta luopua liiketoiminnoista ja tiloista, jotka eivät enää ole sen liiketoiminnan painopisteiden mukaisia. Yhtiön divestointien onnistuminen riippuu useasta eri tekijästä, kuten Yhtiön kyvystä löytää ostaja ja neuvotella hyväksyttävät myyntiehdot, eikä voi olla varmuutta siitä, että Yhtiö pystyy luopumaan liiketoiminnoistaan tai omaisuuseristään onnistuneesti tai että divestoinnit voidaan toteuttaa suotuisilla ehdoilla.

Mikäli Yhtiö ei onnistu löytämään sopivia yritysostokohteita tai toteuttamaan yritysostoja, divestointeja tai muita transaktioita sopivilla ehdoilla, tällä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiö ei välttämättä kykene onnistuneesti integroimaan toimintaansa liiketoimintoja, jotka se on yritysostoilla hankkinut tai voi hankkia tulevaisuudessa, tai saavuttamaan yritysostoista odotettuja kustannussäästöjä, lisätuottoja tai muita synergiaetuja.

Yhtiö on toteuttanut 19 yrityskauppaa vuoden 2014 alusta lähtien ja aikoo jatkaa toimintansa kasvattamista ja kehittämistä nimenomaan strategisten tietyn toiminnan laajentamiseen tähtäävien yritysostojen kautta. Katso lisätietoja kohdasta ”Yhtiön liiketoiminta — Strategia”. Esimerkkejä Yhtiön uusista yritysostoista tässä Esitteessä tarkasteltuina ajanjaksoina ovat Porin Lääkäritalo Oy:n (**”Porin Lääkäritalo”**) koko osakekannan hankinta tammikuussa 2017 ja Diacor terveystalot Oy:n (**”Diacor”**) koko osakekannan hankinta maaliskuun 2017 lopussa Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr:ltä (**”Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö”**). Näiden yritysostojen odotetaan tuottavan arviolta yhteensä 14,6 miljoonan euron kustannussynergiaedut, joista 12 miljoonaa euroa odotetaan syntyvän Diacorin hankinnasta. Synergiaetujen odotetaan toteutuvan vuoden 2018 loppuun mennessä. Katso lisätietoja kohdasta ”Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema — Taloudellisten tietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat tekijät — Diacor-yritysosto sekä siihen liittyvät synergiaedut ja liiketoiminnallinen kehitys”. Vaikka merkittäviä yritysostoja ei ole parhaillaan vireillä tai suunnitteilla, yritysostot ovat edelleen osa Yhtiön kasvustrategiaa.

Yhtiön aiemmin ja mahdollisesti tulevaisuudessa hankkimien omaisuuserien ja liiketoimintojen integrointiin voi liittyä riskejä, joilla voi olla vaikutusta Yhtiön varoihin ja vastuisiin, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen. Yrityskaupan jälkeen Yhtiön järjestelmiin on integroitava yritysostolla hankitun yrityksen järjestelmät ja infrastruktuuri, mukaan lukien potilastietojärjestelmät. Integroinnin onnistuminen riippuu Yhtiön kyvystä toteuttaa vaaditut operatiiviset tai henkilöstömuutokset ajallaan ja alkuperäisten liikevaihdon lisääntymistä, kustannuksia ja synergioita koskevien arvioiden mukaisesti. Yhtiö ei välttämättä pysty saavuttamaan yritysostoille asettamia tulos- tai synergiatavoitteita, yritysostoihin voi liittyä yllättäviä toimitilojen remontointikuluja tai muita investointeja, tai yritysosto ei välttämättä muuten onnistu täyttämään Yhtiön sille asettamia tavoitteita. Yritysostoihin liittyy lisäksi aina ostettujen yksiköiden velvoitteisiin ja vastuisiin liittyviä riskejä. Yhtiö ei

aina välttämättä pysty saamaan yrityksen myyjältä korvausta, jos yrityksen liiketoimintaan ennen yritystoa liittyvät riskit toteutuvat. Lisäksi vähemmän kannattavien yritysten hankinnalla tai runsaasti resursseja vaativien laajentumishankkeiden toteuttamisella voi olla haitallinen vaikutus Yhtiön kannattavuuteen ja taloudelliseen asemaan.

Ei voi olla varmuutta siitä, että Yhtiön yritystoa koskevat arviot ja oletukset osoittautuvat oikeiksi, että Yhtiö saavuttaa yritystojen arvioidut edut tai ettei yritystosta johdu vastuuta, ennakoimattomia menoja tai muita riskejä, joista Yhtiö ei ole ollut tietoinen. Yhtiö voi myös menettää asiakkaita, työntekijöitä tai yksityisiä ammatinharjoittajia yritystolla hankittujen yritysten tai liiketoimintojen epäonnistuneen integroinnin takia.

Tietyt liikevaihtoon perustuvat rajat ylittävät yrityskaupat kuuluvat kilpailuviranomaisten yrityskauppavalvonnan piiriin. Tällaisten valvontamenettelyjen yhteydessä kilpailuviranomaisilla on valta määrätä korjaustoimenpiteitä, mikäli yrityskauppaan liittyy kilpailuongelmia, tai kieltää koko yrityskauppa, mikäli yrityskaupan osapuolet eivät pysty ehdottamaan riittäviä korjaustoimenpiteitä kilpailuongelmien ratkaisemiseksi. Suomen hallitus julkaisi lisäksi kesäkuussa 2017 esityksen kilpailulain (948/2011, muutoksineen, ”**Kilpailulaki**”) tilapäisestä muuttamisesta, joka laajentaisi Kilpailu- ja kuluttajaviraston (”**KKV**”) yrityskauppavalvontaa koskevan toimivallan käytännössä kaikkiin yrityskauppoihin sosiaali- tai terveydenhuollon palvelujen alalla Suomessa. Muutos ei koskisi KKV:n käyttämää yrityskauppatestiä, jonka tarkoituksena on selvittää, johtaisiko yrityskauppa tehokkaan kilpailun merkittävään estymiseen. Esitetty lakimuutos on tällä hetkellä eduskunnan käsiteltävänä. Esitetty lakimuutos tulisi voimaan mahdollisimman pian, ja sitä sovellettaisiin 1.1.2020 asti. Katso lisätietoja kohdasta ”*Terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö — Tiettyjä lainsäädäntöhankkeita — Kilpailulain tilapäinen muuttaminen*”. Lisäksi työ- ja elinkeinoministeriön asettama työryhmä on kesäkuussa 2017 ehdottanut pysyvän sektorikohtaisen yrityskauppavalvontajärjestelmän perustamista sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen alalle. Tämä muutos ei muuttaisi sovellettavaa yrityskauppavalvonnan aineellista testiä, mutta sillä säädettäisiin alhaisemmista liikevaihtoperusteisista kynnysarvoista yrityskauppavalvonnan ilmoitusvelvollisuudelle. Lisäksi se antaisi KKV:lle toimivallan harkintavaltansa puitteissa arvioida sellaiset yrityskaupat, jotka eivät ylitä uusia alhaisempia kynnysarvoja. Työryhmän ehdotuksen mukaisesti muutos tulisi voimaan samanaikaisesti Sote-uudistuksen kanssa. Katso lisätietoja kohdasta ”*Terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö — Tiettyjä lainsäädäntöhankkeita — Pysyvä sektorikohtainen yrityskauppavalvontajärjestelmä sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen alalle*”. Yrityskauppavalvontaan liittyvät tekijät voivat vaikuttaa Yhtiön yritystosuosunnitelmiin tai rajoittaa niitä, mikä tarkoittaa, ettei Yhtiö välttämättä pystyisi toteuttamaan strategiaansa täysimääräisesti tai että Yhtiöllä voisi olla vaikeuksia löytää sellaisia yritystoa- tai laajentumiskohteita, jotka eivät ylittäisi sovellettavia, liikevaihtoon perustuvia raja-arvoja. Tällaisten riskien toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiön maine voi vahingoittua, millä voi olla haitallinen vaikutus Yhtiön asiakaspohjaan ja Yhtiön kykyyn pitää avainhenkilöitä palveluksessaan.

Yhtiön palveluita markkinoidaan Terveystalo-brändin alla. Yhtiön brändillä on keskeinen merkitys Yhtiön liiketoiminnan ja strategian toteuttamisen kannalta, kun Yhtiö kilpailee sekä asiakkaista että ammattitaitoisista työntekijöistä. Yhtiön brändi voi vahingoittua Yhtiön liiketoimintaan, koko terveydenhuoltoalaan ja Yhtiön kilpailijoihin liittyvän negatiivisen julkisuuden seurauksena. Yhtiön vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevat tapahtumat, kuten negatiivinen julkisuus, voivat vaikuttaa haitallisesti asiakkaiden käyttäytymiseen riippumatta siitä, perustuvatko ne tosiseikkoihin. Yksityisten ammatinharjoittajien toiminta voi myös vaikuttaa negatiivisesti Yhtiön maineeseen siitä huolimatta, että Yhtiön keinot ohjata yksityisten ammatinharjoittajien toimintaa ovat rajatut kuin vastaavissa tehtävissä toimivien Yhtiön työntekijöiden osalta. Mikäli Yhtiö ei onnistu reagoimaan tehokkaasti negatiiviseen julkisuuteen, tämä voi vahingoittaa Yhtiön julkisuuskuvaa vielä enemmän.

Maineen vahingoittuminen voi vaikuttaa haitallisesti Yhtiön kykyyn houkutella ja säilyttää asiakkuuksia ja avainhenkilöitä. Yhtiön mainetta voivat vahingoittaa useat tekijät, kuten Yhtiön henkilöstön ammattitaidon puute, hoitovirheet, lainsäädännön tai virallisten määräysten oletettu tai todellinen puutteellinen noudattaminen, mahdolliset potilaiden korvausvaatimukset, yleiset negatiiviset asenteet yksityisten terveydenhuoltoalan yritysten omistusrakenteita tai verotusta kohtaan ja lainsäädäntöprosessien tai julkisten hankintamenettelyjen yhteydessä käytävät julkiset keskustelut. Katso kohdat ”— *Yhtiö on osapuolena ja voi joutua osapuoleksi, viranomaisen, potilaan tai kolmannen osapuolen vireille panemassa oikeudenkäynnissä tai hallinnollisessa menettelyssä.*” ja ”— *Yhtiö käsittelee arkaluonteisia potilastietoja ja*

muita henkilötietoja tavanomaisessa liiketoiminnassaan. Mikäli Yhtiö epäonnistuu henkilötietojen salassapidossa, seurauksena voi olla oikeudellisia seuraamuksia sekä Yhtiön maineen vahingoittuminen.”.

Yhtiön brändin tai maineen suoralla tai välillisellä vahingoittumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiö ei välttämättä menesty tarjouskilpailuissa uusista asiakassopimuksista ja se voi menettää nykyisiä asiakassopimuksiaan.

Julkinen sektori järjestää julkisia kilpailutuksia ulkoistettavista terveyspalveluista ja muista käyttämistään palveluista, joita se hankkii, ja työnantajat järjestävät kilpailutuksia tarjotakseen työterveyspalveluita työntekijöilleen. Julkiset toimijat ja työnantajat edellyttävät sopimuskumppaneiltaan ja palveluntarjoajiltaan yhä korkeampaa ammattitaitoa, joustavuutta, sitoutumista pitkäaikaiseen yhteistyöhön ja kilpailukykyisiä hintoja. Vaikka Yhtiö pyrkiikin täyttämään nämä julkisen sektorin ja työnantajien yksityisille palveluntarjoajille asettamat vaatimukset ja pysymään kilpailukykyisenä palveluvalikoimansa kautta, ei ole varmuutta siitä, että Yhtiö kykenee myös tulevaisuudessa voittamaan kilpailutuksia. Etenkin lisääntynyt kilpailu terveyspalveluiden alalla mukaan lukien uusien kilpailijoiden mukaantulo voi vaikuttaa Yhtiön kykyyn tehdä menestyksekkäitä tarjouksia, millä puolestaan saattaisi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiön on julkisia kilpailutuksia ja julkisiin hankintoihin liittyviä kuntien ja maakuntien yhteistyöhankkeita varten laadittava etukäteslaskelmat hankkeiden kokonaiskustannuksista ja kannattavuudesta useiksi vuosiksi eteenpäin. Ei ole kuitenkaan takeita siitä, etteivät käynnissä olevia tai tulevia ulkoistushankkeita koskevat kustannusarviot sisällä merkittäviä virheitä. Katso kohta ”— Yhtiön asiakassopimukset voivat osoittautua kannattamattomiksi”. Laskelmissa tai arvioissa olevilla virheillä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Vaikka Yhtiöllä on monipuolinen asiakaspohja, sen yhden tai useamman suuremman asiakkuuden menettäminen tai myynnin merkittävä väheneminen yhdelle tai useammalle tällaiselle asiakkaalle syystä tai toisesta voisi vaikuttaa haitallisesti Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Julkisiin hankintoihin liittyvään yhteistyöhön voi sisältyä kielletyn yhteistyön riski, ja Kilpailu- ja kuluttajavirasto on käynnistänyt tutkinnan tiettyihin tarjouskilpailuihin liittyen.

Terveystieteiden alan yritykset tarjoavat usein myös täydentäviä palveluita, etenkin kokonaisvaltaisten kunnallisten tai alueellisten hoiva- ja terveyspalveluiden ulkoistushankkeiden yhteydessä, ja säännöllisesti hyödyntävät toistensa alueellisia verkostoja alihankintajärjestelyjen kautta. Koska Yhtiö ei tällä hetkellä tarjoa sosiaalipalveluita laajamittaisesti, se tekee yhteistyötä muiden sosiaalipalveluiden ja terveyspalveluiden tuottajien kanssa osallistuessaan kokonaisulkoistuksia koskeviin julkisiin hankintakilpailuihin. Yhteistyö, joka voi estää tai rajoittaa kilpailua terveydenhuoltoalalla, on kuitenkin yleisesti kiellettyä, ja yrityksille, joiden epäillään osallistuneen tällaiseen kiellettyyn yhteistyöhön, voidaan määrätä maksettavaksi sakkoja tai vahingonkorvauksia. Kiellettyyn yhteistyöhön osalliset yritykset voidaan myös sulkea tulevien julkisten hankintojen ulkopuolelle. Monenlaiset yhdenmukaistetut menettelytavat voidaan mahdollisesti katsoa kielletyksi toiminnaksi. Mikäli kilpailuviranomaiset ryhtyisivät tutkimaan Yhtiön toimintaa epäillyn kilpailulainsäädännön rikkomisen vuoksi, Yhtiölle voisi kertyä oikeudellisesta neuvonnasta aiheutuvia lisääntyviä kuluja. Mikäli Yhtiön katsottaisiin osallistuneen laittomaan kilpailun rajoittamiseen, se voisi joutua maksamaan sakkoja tai vahingonkorvauksia tai se voitaisiin sulkea tulevien julkisten hankintojen ulkopuolelle. Jos esimerkiksi KKV päätyisi tulkintaan, jonka mukaan Yhtiön toiminta olisi rikkonut Kilpailulakia, KKV tekisi asiassa seuraamusmaksuesitysluonnoksen, ja Yhtiöllä olisi mahdollisuus antaa vastineensa esitysluonnokseen. Tämän jälkeen KKV tekisi päätöksen seuraamusmaksuesityksen tekemisestä markkinaoikeudelle. Jos markkinaoikeus päättäisi seuraamusmaksun määräämisestä Yhtiölle KKV:n esityksen perusteella, maksun enimmäismäärä Kilpailulain rikkomisesta (esimerkiksi kilpailijoiden välinen kielletty yhteistyö) on 10 prosenttia kyseisen yrityksen sen vuoden liikevaihdosta, jolloin yritys viimeksi osallistui kiellettyyn yhteistyöhön. Markkinaoikeuden päätöksestä voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Mikäli Kilpailulain rikkomus vahvistettaisiin lainvoimaisella tuomiolla, yritykset ja julkiset yhteisöt jotka ovat kärsineet tästä vahinkoa, voisivat vaatia vahingonkorvauksia rikkomuksen johdosta. Tällaisten riskien toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

KKV on elokuussa 2017 käynnistänyt Yhtiöön ulottuvan tutkimuksen. KKV tutkii, ovatko tietyt yhtiöt, Terveystalo ja/tai sen tytäryhtiöt mukaan lukien, harjoittaneet Kilpailulain vastaista yhteistyötä kuntien ja kuntayhtymien sosiaali- ja terveyspalveluiden tarjouskilpailuihin liittyen. KKV:n tutkinta koskee Yhtiön tekemiä tarjouksia ainakin vuodesta 2014 alkaen, sisältäen sekä yhteistarjouksia että yksin jätettyjä tarjouksia. Mikäli Yhtiön katsottaisiin rikkoneen Kilpailulakia, tämä voisi johtaa Kilpailulain mukaan viime kädessä enintään 10 prosenttia Yhtiön liikevaihdosta olevan seuraamusmaksun määräämiseen sekä etäiseen riskiin yksityisistä vahingonkorvauskanteista Yhtiötä vastaan. Katso ”*Yhtiön Liiketoiminta — Oikeudenkäynnit*”.

Yhtiön asiakassopimukset voivat osoittautua kannattamattomiksi.

Yhtiön asiakassopimusten kannattavuus riippuu sopimusten hinnoittelusta, siitä, miten hyvin Yhtiö pystyy toteuttamaan toimenpiteitä, jotka lisäävät sen toiminnan ja yksiköiden tehokkuutta, sekä siitä, onnistuuko Yhtiö arvioimaan oikein toiminnan tehokkuutta lisäävien toimenpiteidensä vaikutuksia sopimusten kannattavuuteen. Määritettäessä hintoja kiinteähintaisille sopimuksille ja kullekin palvelulle Yhtiön on tehtävä oletuksia ja arvioita esimerkiksi tietyn palvelun tuottamiseen tulevaisuudessa vaadittavista kustannuksista ja resursseista, kuten potilaiden käyntikertojen määrästä, etenkin kun kyseessä ovat kiinteähintaiset sopimukset. Yhtiö voi epäonnistua hinnoittelumalleissaan virheellisten oletusten tai sellaisten tekijöiden vuoksi, jotka ovat Yhtiön vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella. Esimerkiksi jos kiinteähintaisen sopimuksen nojalla kokonaisvaltaisesti tuotettuun palveluun liittyvät potilaskäynnit merkittävästi ylittävät etukäteisarviot, tämä voi merkitä Yhtiölle lisäkustannuksia ilman lisäkorvauksia. Työterveyspalveluiden kiinteä hinnoittelu on yleistynyt viime vuosina, ja jos kiinteä hinnoittelu laajenee myös muiden terveyspalveluiden tarjoamiseen, tällä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön kannattavuuteen.

Julkisten hankintojen osalta Yhtiöllä on yleensä vain rajattu mahdollisuus vaikuttaa kilpailutuksen kohteena olevien sopimusten sisältöön. Näin ollen julkisten hankintasopimusten keskeisiin määräyksiin voi liittyä merkittävää epävarmuutta esimerkiksi Yhtiön velvoitteiden laajuuden osalta, mikä voi vaikeuttaa tällaisten sopimusten hinnoittelua ja kasvattaa oikeudenkäyntien riskiä. Katso kohta ”—*Yhtiö on osapuolena ja voi joutua osapuoleksi viranomaisen, potilaan tai kolmannen osapuolen vireille panemassa oikeudenkäynnissä tai hallinnollisessa menettelyssä.*”

Osana Sote-uudistusta ehdotetun valinnanvapausmallin nojalla perusterveydenhoidosta Yhtiölle maksettavat korvaukset perustuisivat pääsääntöisesti kiinteään hinnoitteluun, johon Yhtiö ei voi vaikuttaa. Ei voi olla varmuutta siitä, että Yhtiö onnistuisi hallitsemaan tehokkaasti kokonaisvaltaisia hoitoketjujaan, jos käytössä on edellä kuvattuja hinnoittelumalleja. Uudistuksen jälkeen Yhtiö ei esimerkiksi välttämättä pystyisi siirtymään kiinteän hinnoittelun malliin nykyisestä suunterveyden palvelujen liiketoimintamallistaan, jossa maksu peritään erikseen kustakin suoritetusta toimenpiteestä ja Kela korvaa osan maksusta.

Ei voi olla varmuutta siitä, että Yhtiö pystyy tehokkuutta lisäävien toimenpiteiden avulla saamaan yksityisten ja julkisten toimijoiden kanssa tehdyistä asiakassopimuksista kannattavia, etenkin jos kiinteähintaiset sopimukset yleistyvät terveyspalveluiden alalla, tai että Yhtiön tekemät oletukset ja kannattavuuslaskelmat Yhtiön suunnitteleminen tehokkuutta lisäävien toimenpiteiden toteutuksen ja tulosten suhteen ovat tarkkoja. Edellä mainituilla tekijöillä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiön asiakassopimukset sisältävät useita erilaisia vaatimuksia, jotka Yhtiön on täytettävä.

Sopimukset, joita Yhtiö tekee työterveyshuollon asiakkaiden ja vakuutusyhtiöiden kanssa sekä ulkoistettujen julkisten terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista koskevat sopimukset, sisältävät tyypillisesti palvelun laatuun, henkilöstöön ja henkilöstön pätevyyyteen liittyviä velvoitteita. Sopimukset saattavat sisältää myös yksityiskohtaisempia velvoitteita, kuten velvoitteita tuottaa palveluita tiettyjen terveydenhuoltoalan ammattilaisten toimesta, määritettyjen aikarajojen noudattamista vastaanottoajan sopimiselle terveydenhuoltoalan ammattilaisten kanssa tai erityistä Yhtiön henkilöstön allokointia tietyille asiakkaille.

Mikäli Yhtiö ei onnistu täyttämään tällaisia velvoitteita, esimerkiksi turvaamaan lääkärin riittävää saatavuutta, aloittamaan palvelutuotantoa sovitussa aikataulussa tai jos palvelu keskeytyy ulkoistuksia koskevissa julkisissa hankinnoissa, Yhtiö voi joutua alttiiksi sopimussakojen tai riskien asiakassopimusten menettämisestä. Yhtiön vastuuta aiheuttamastaan vahingosta ei myöskään ole välttämättä asiakassopimuksissa rajoitettu. Lisäksi julkisten hankintamenettelyjen kautta saatujen asiakassopimusten

osalta voi olla epävarmaa, mitä vaatimuksia Yhtiön on täytettävä. Katso kohta ”—*Yhtiön asiakassopimukset voivat osoittautua kannattamattomiksi*”.

Sopimussakoilla, vahingonkorvauksilla ja asiakassopimusten menetyksillä, jotka johtuvat Yhtiön kyvyttömyydestä täyttää asiakassopimusten mukaiset velvoitteensa, voi olla haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiön liiketoiminta edellyttää terveyspalvelujen tarjoamiseksi vaadittujen viranomaislupien saamista ja säilyttämistä.

Yhtiön on hankittava, pidettävä voimassa ja uusittava lukuisia lupia eri paikallisilta ja alueellisilta viranomaisilta sekä noudatettava kyseisten lupien ehtoja välttääkseen sanktiot, kuten palveluntarjoajalle annettava kirjallinen varoitus tai vakavissa tapauksissa jopa toimilupien peruuttaminen. Yhtiön ja sen työntekijöiden sekä Yhtiön kanssa yhteistyössä toimivien yksityisten ammatinharjoittajien on hankittava sääntelyn edellyttämät luvat.

Terveyspalveluiden tuottamiseen tarvittavien lupien saamiseen vaadittava menettely edellyttää vankkaa operatiivista osaamista ja lupaehtojen tuntemista sekä toiminnan aktiivista omavalvontaa. Lupien saamisen jälkeen Yhtiön liiketoimet kuuluvat lisäksi jatkuvan viranomaisvalvonnan piiriin. Lupien säilyttäminen usein edellyttää, että Yhtiö kykenee täyttämään tietyt palvelua ja laatua koskevat vaatimukset. Lupaehtojen tulkinta voi myös muuttua ajan myötä ja silloin, kun viranomaiset palkkaavat uutta henkilöstöä valvomaan lupaehtojen noudattamista.

Ei voi olla varmuutta siitä, että Yhtiö onnistuu hankkimaan, pitämään voimassa tai uusimaan vaaditut luvat kohtuullisilla ehdoilla tai kohtuullisin kustannuksin, tai ollenkaan. Lisäksi on mahdollista, ettei toimivaltainen viranomainen myönnä Yhtiölle tämän hakemia lupia kohtuullisessa ajassa Yhtiön vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella olevien tekijöiden vuoksi, kuten viranomaisen lupahakemusten käsittelyyn käytettävissä olevien rajallisten resurssien vuoksi. Yhtiö voi estyä harjoittamasta liiketoimintaansa suunnitellulla tavalla joko tilapäisesti tai pysyvästi, jos Yhtiö ei onnistu hankkimaan lupia, luvan myöntäminen viivästyy viranomaisten toimista johtuvista syistä tai Yhtiö ei täytä jo myönnettyjen lupien vaatimuksia. Mikäli Yhtiö erehdyksessä käynnistäisi luvanalaisen toiminnan ennenaikaisesti, tämä voisi johtaa maksettujen Kela-korvausten takaisinmaksuvaatimuksiin sekä sanktioihin ja muihin negatiivisiin seurauksiin.

Mikäli Yhtiön viranomaislupien saanti viivästyy tai epäonnistuu tai Yhtiö epäonnistuu jo myönnettyjen lupien ehtojen noudattamisessa, voi tällä olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiö on riippuvainen keskeisistä teknologioistaan, tietojärjestelmistään ja laitteistaan. Yhtiön tietojenkäsittelyjärjestelmän toimintahäiriö voi aiheuttaa merkittävän keskeytyksen sen liiketoiminnassa.

Terveyspalveluiden ala on erittäin riippuvainen lukuisista eri teknologioista alan rakenteellisten ja toiminnallisten ominaispiirteiden johdosta. Yhtiön palveluiden tuottamiseen tarvittava teknologia sisältää tietotekniikkaa, laboratorio-, röntgen- ja MRI-laitteita sekä kirurgiaan ja lääketieteellisiin toimenpiteisiin liittyvää tekniikkaa. Teknologiasta riippuvaisella alalla voi ilmetä erilaisia teknisiä vikoja ja häiriöitä, jotka voivat johtua esimerkiksi keskeisten tietojärjestelmien laaja-alaisista toimintahäiriöistä tai sähkökatkoista. Tekninen vika tai häiriö voi tapahtua kaikilla järjestelmätasolla tai missä tahansa hoitoketjun vaiheessa. Mahdolliset laite- ja järjestelmäviat ja -häiriöt voivat vaikuttaa haitallisesti tuotettujen palveluiden laatuun ja potilasturvallisuuteen. Yhtiön järjestelmien toiminnan häiriintyminen tai merkittävä hidastuminen voi johtaa viivästyksiin ja aiheuttaa vakavia riskejä etenkin ensihoidon ja operatiivisten toimenpiteiden kohdalla. Lisäksi Yhtiön verkkoajanvarausjärjestelmän häiriintyminen tai vioittuminen voi aiheuttaa Yhtiölle merkittäviä taloudellisia tappioita.

Vaikka tietyillä keskeisillä IT-järjestelmillä, kuten Yhtiön potilastietojärjestelmällä, on olemassa varajärjestelmät, ei voi olla varmuutta siitä, että nämä varajärjestelmät voivat estää Yhtiön toiminnan merkittävän keskeytymisen, mikäli tällaisissa järjestelmissä esiintyisi vakavia vikoja. Yhtiön toiminta riippuu välillisesti myös tietoverkkojen ja tiedonsiirron toiminnasta sekä ulkoisten asiantuntijoiden käyttämistä tietojärjestelmistä. Yhtiön tietoverkkojen häiriöt, vahingossa aiheutuva tai tahallinen viestinnän häirintä ja häiriöt kolmansien osapuolten tietojärjestelmissä voivat myös vaikeuttaa Yhtiön liiketoimintaa tai aiheuttaa osittaisia keskeytyksiä Yhtiön liiketoiminnoissa. Ongelmia voi myös esiintyä Yhtiön nykyisten ja tulevien tietojärjestelmien integroinnissa tai asiakkaan tietojärjestelmien integroinnissa Yhtiön tietojärjestelmiin.

Teknologiariskit voivat liittyä myös henkilöstön puutteelliseen kouluttamiseen etenkin uusien laitteiden ja menetelmien käyttöönoton yhteydessä, mikä voi uhata potilasturvallisuutta tai johtaa Yhtiön teknologisten resurssien tehostamaan käyttöön.

Lisäksi Yhtiön toiminnan kannalta kriittisten laitteiden ja teknologioiden hinnat tai huoltokustannukset voivat nousta tai niiden saatavuus kohtuullisilla ehdoilla voi olla rajattua. Yhtiö esimerkiksi hankkii tietojärjestelmät tai niiden käyttöoikeudet pääsääntöisesti kolmansilta osapuolilta. Mikäli Yhtiön käyttöoikeussopimusten ehtoja muutetaan tai lisensoitujen tietojärjestelmien saatavuudessa tapahtuu muutoksia, Yhtiön voi olla vaikea löytää sopivia korvaavia järjestelmiä. Vaikka korvaava järjestelmä löytyisikin, Yhtiön nykyisen tiedonhallintajärjestelmän tai muun tietojärjestelmän korvaamiseen liittyvät kustannukset voivat olla korkeat.

Uusiin teknologioihin, laitteisiin ja tietojärjestelmiin tehdyt investoinnit voivat osoittautua tulevaisuudessa virheellisiksi tai riittämättömiksi, mikäli esimerkiksi Yhtiöllä ei ole riittäviä varoja käytössään, jotta se voisi investoida riittävästi vastaaviin järjestelmiin ja laitteisiin kuin mitä Yhtiön kilpailijat käyttävät.

Tällaisten riskien toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiö käsittelee arkaluonteisia potilastietoja ja muita henkilötietoja tavanomaisessa liiketoiminnassaan. Mikäli Yhtiö epäonnistuu henkilötietojen salassapidossa, seurauksena voi olla oikeudellisia seuraamuksia sekä Yhtiön maineen vahingoittuminen.

Osana liiketoimintaansa Yhtiö käsittelee arkaluonteisia potilastietoja ja muita henkilötietoja. Yhtiö pyrkii varmistamaan, että sen työntekijät, palveluntarjoajat ja yksityiset ammatinharjoittajat keräävät, käsittelevät ja tallentavat tietoa asianmukaisella tavalla. Yhtiöllä on käytössään keskitetty potilastietojärjestelmä, joka sisältää Yhtiön kaikkien liiketoiminnallisten yksiköiden sekä yksityisten ammatinharjoittajien potilastiedot. Potilastietojärjestelmä toimii myös Yhtiön laskutuksen ensisijaisena tietolähteenä. Potilastietojärjestelmää käytetään merkittävien tietomäärien hallinnoimiseen ja siirtämiseen Yhtiön sisällä.

Tietosuojaan sovelletaan lainsäädäntöä, jossa asetetaan henkilötietojen käsittelyä ja tietoturvaan koskevat vaatimukset ja määritetään rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän vastuut. Suoraan sovellettava EU:n yleinen tietosuoja-asetus (asetus (EU) 2016/679; jäljempänä ”EU:n Tietosuoja-asetus”) tulee sovellettavaksi 25.5.2018. EU:n Tietosuoja-asetus koskee yleisesti henkilötietojen käsittelyä. EU:n Tietosuoja-asetusta sovelletaan siihen, miten Yhtiö ja sen kanssa yhteistyössä toimivat yksityiset ammatinharjoittajat voivat kerätä, käsitellä, säilyttää tai tuhota henkilötietoja, sekä muihin vastaaviin toimenpiteisiin.

Tietoturvavelvoitteidensa täyttämiseksi Yhtiö pyrkii jatkuvasti kehittämään organisatorista ja teknistä tietoturvaansa sen varmistamiseksi, että Yhtiön toimintaan liittyvät potilastiedot on suojattu tietosuojalainsäädännön edellyttämällä tavalla. Tietosuojan tehokas toteuttaminen edellyttää, että Yhtiön käyttämät tietojärjestelmät ovat sekä rakenteellisesti että toiminnallisesti luotettavia ja että tiedot on suojattu esimerkiksi tuhoutumiselta varmuuskopioilla. Tietoturvaloukkausten riskiä ei kuitenkaan voida kokonaan poistaa. Mahdollisia henkilötietojen tietoturvaloukkausten syitä voivat olla esimerkiksi potilastietojärjestelmien sisältämät koodausvirheet, fyysisessä tai sähköisessä muodossa olevien henkilötietojen käsittelyssä tapahtuvat inhimilliset erehdykset, suurien tietomäärien siirrossa potilasjärjestelmästä toiseen tietojärjestelmään tapahtuneet virheet tai se, että työntekijät, yksityiset ammatinharjoittajat, palveluntarjoajat tai kolmannet osapuolet tarkastelevat, paljastavat tai käyttävät henkilötietoja luvatta. Merkittävä osa Yhtiön IT-palveluista on ulkoistettu ulkoisille palveluntarjoajille, mikä tarkoittaa sitä, että Yhtiö valvoo tietosuojaan liittyviä tekijöitä ulkoistettujen palveluiden osalta lähinnä palveluntarjoajien kanssa tehtyjen sopimusten puitteissa. IT-palvelujen ulkoistamissopimusten uudelleen neuvottelu voi olla aikaa vievää, minkä takia on olemassa riski siitä, että Yhtiö ei täytä tietosuoja-asetuksen vaatimuksia toukokuussa 2018, mikä voi altistaa Yhtiön EU:n Tietosuoja-asetuksen rikkomisesta seuraaville sanktioille.

Millä tahansa tietoturvaloukkauksella voisi olla haitallinen vaikutus Yhtiön maineeseen sen asiakkaiden ja muiden sidosryhmien keskuudessa ja siten se voisi myös heikentää Yhtiön palveluiden kysyntää. Lisäksi EU:n Tietosuoja-asetuksen mukaan kansallinen tietosuojaviranomainen voi määrätä tietosuoja-asetuksen rikkomisesta hallinnollisia sakkoja, joiden määrä voi olla enintään joko 20 miljoonaa euroa tai neljä prosenttia yrityksen vuotuisesta maailmanlaajuisesta kokonaisliikevaihdosta sen mukaan, kumpi näistä määristä on suurempi. Edellä mainituilla riskeillä voisi toteutuessaan olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiön vakuutussuoja voi olla riittämätön.

Yhtiöllä on lakisääteinen potilasvahinkovakuutus Yhtiön henkilöstön tekemien hoitovirheiden varalta, minkä lisäksi Yhtiön toimitilat on vakuutettu Yhtiön johdon arvion mukaan toimialan yleisen käytännön mukaisesti. Yhtiöllä on myös liiketoiminnan keskeytymisvakuutus sekä muita vakuutuksia, kuten omaisuusvakuutus ja johdon vastuuvakuutus. Katso lisätietoja kohdasta ”*Yhtiön liiketoiminta — Vakuutukset*”. Yhtiön vakuutukset eivät välttämättä kata kaikkia niitä riskejä ja vahinkotapahtumia, joita tulevaisuudessa voi ilmetä, eikä ole varmuutta siitä, että vakuutusyhtiö maksaisi Yhtiön tietyn korvausvaatimuksen esimerkiksi tapauksissa, joissa olemassa olevat vakuutukset eivät kata korvausvaatimuksen kohdetta. Katso lisätietoja kohdasta ”— *Yhtiö on osapuolena ja voi joutua osapuoleksi viranomaisen, potilaan tai kolmannen osapuolen vireille panemassa oikeudenkäynnissä tai hallinnollisessa menettelyssä.*” Tämän lisäksi tiettyjen vahinkojen varalta ei välttämättä ole lainkaan saatavilla riittävää vakuutussuojaa. Ei myöskään voi olla varmuutta siitä, että Yhtiö pystyy säilyttämään tämänhetkisen vakuutussuojansa hyväksyttävillä ehdoilla.

Tappiolla, joita Yhtiön nykyiset tai tulevat vakuutukset eivät kata, voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiön yhteistyö vakuutusyhtiöiden kanssa voi kehittyä epäsuotuisasti.

Yhtiö on vuosia tehnyt pitkän aikavälin yhteistyötä vakuutusyhtiöiden kanssa, ja sillä on puitesopimukset useiden eri vakuuttajien kanssa. Vakiopuitesopimuksessa Yhtiö ja vakuuttaja usein sopivat vakuutuksenottajille suoritettavien toimenpiteiden hinnoista, jotka vakuuttaja maksaa suoraan Yhtiölle. Vakuutusyhtiöillä on merkittävä asema potilasvirtojen ohjaamisen kannalta, sillä ne voivat suositella vakuutuksenottajille tiettyä palveluntarjoajaa vakuutuksen kattamien palveluiden saamiseksi.

Ei voi olla varmuutta siitä, että Yhtiön yhteistyö vakuutusyhtiöiden kanssa voi jatkua nykymuodossaan tai kehittyä tulevaisuudessa. Järjestelyt vakuutusyhtiöiden kanssa voivat päättyä yllättäen, kuten silloin, jos vakuutusyhtiö valitsee pääyhteistyökumppanikseen Yhtiön kilpailijan. Vakuutusyhtiöt voivat myös laajentaa omaa palveluvalikoimaansa terveyspalveluihin, jotka kilpailevat suoraan Yhtiön palveluiden kanssa. Esimerkiksi yksi Suomen suurimmista finanssipalvelukonserneista laajensi äskettäin palveluvalikoimaansa vakuutusasiakkailleen tarjottaviin sairaala- ja työterveyspalveluihin. Yhtiön ja vakuutusyhtiöiden välisiin yhteistyösopimuksiin liittyvällä epäsuotuisalla kehityksellä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiö on osapuolena ja voi joutua osapuoleksi viranomaisen, potilaan tai kolmannen osapuolen vireille panemassa oikeudenkäynnissä tai hallinnollisessa menettelyssä.

Vireillä oleviin tai tuleviin oikeudenkäynteihin, hallinnollisiin menettelyihin tai sääntelyelinten tai hallintoviranomaisten suorittamiin tutkimuksiin liittyvillä tuomioilla, sovintoratkaisuilla, odottamattomilla kustannuksilla tai muilla seurauksilla voi olla haitallinen vaikutus Yhtiöön. Yhtiö katsoo, etteivät sen tämänhetkiset vireillä olevat oikeudelliset vaatimukset tai oikeudenkäynnit ole luonteeltaan merkittäviä. Yhtiö voi kuitenkin toiminnassaan joutua vaatimusten tai oikeudenkäyntien tai hallinnollisten menettelyiden, kuten työriitojen, sopimusriitojen, yritysostoihin liittyvien riitojen, immateriaalioikeuksia koskevien riitojen, hallinnollisten tarkastusten ja menettelyjen, osapuoleksi, ja se voi olla osapuolena mahdollisissa julkisiin hankintamenettelyihin tai muihin kuntien tai maakuntien päätöksiin liittyvissä valituksissa ja kanteissa, potilasriidoissa sekä vahingonkorvauskanteissa. Yhtiöllä voi lisäksi olla joissakin tapauksissa sopimukseen perustuvia tai lakisääteisiä velvoitteita kolmansia osapuolia kohtaan, mikäli yksittäinen työntekijä tai yksityinen ammatinharjoittaja itse syöllistyy lain mukaisten vaatimusten, sopimusten tai sisäisten ohjeiden rikkomiseen (compliance-riski). Katso kohta ”*Yhtiön liiketoiminta — Oikeudenkäynnit*”.

Yhtiö on pääsääntöisesti vastuussa kaikista työsopimussuhteessa olevien työntekijöidensä tekemistä hoitovirheistä. Sen sijaan Yhtiön lukuun työskentelevät yksityiset ammatinharjoittajat vastaavat itse henkilökohtaisesti ja omalla vakuutuksellaan tekemistään hoitovirheistä. On kuitenkin mahdollista, että yksityisenä ammatinharjoittajana Yhtiön lukuun työskentelevien terveydenhoitoalan ammattilaisten aiheuttamat potilasvahingot voivat johtaa korvausvaatimuksiin myös Yhtiötä kohtaan, kuten sopimuksen ulkoiseen vahingonkorvausvastuuseen. Koska moniin lääketieteellisiin toimenpiteisiin sisältyy komplikaatioiden riski, oikeudenkäyntiriski on merkittävä. Yhtiön palveluksessa oleva hoitohenkilöstö voi epäonnistua oikean hoidon määräämisessä tai suorittaa hoidon virheellisesti tai huolimattomasti, mikä puolestaan voi johtaa oikeudessa Yhtiötä kohtaan esitettäviin vaatimuksiin. Myös vaatimukset täyttävä hoito voi aiheuttaa komplikaatioita ja siten johtaa oikeusprosessiin.

Potilasvahinkolaki (585/1986, muutoksineen) koskee terveyden- ja sairaanhoidon yhteydessä potilaalle aiheutuneen henkilövahingon korvaamista. Potilasvakuutuskeskus käsittelee potilasvahinkoa koskevat ilmoitukset. Potilasvakuutuskeskuksen antaman päätöksen jälkeen Potilasvahinkolautakunta antaa pyynnöstä ratkaisusuosituksen korvausasiassa. Mikäli potilas ei ole tyytyväinen asiassa annettuun päätökseen, hän voi nostaa vahingonkorvausta koskevan kanteen käräjäoikeudessa. Potilas voi vedota korvausvaatimuksensa tueksi myös kuluttajansuojalakiin (38/1978, muutoksineen) tai sopimusoikeuden yleisiin periaatteisiin, joita sovelletaan myös palveluiden ostamiseen. Katso lisätietoja kohdasta ”*Terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö*”. Vaikka hoitovirheitä koskeviin korvausasioihin sovelletaan Suomessa tiettyjä lainsäädäntöön perustuvia rajoituksia, esimerkiksi tiettyntyyppisten vahinkojen korvausvelvollisuutta on rajattu ja vähäisiksi katsottavien vahinkojen korvausvelvollisuus on suljettu pois, näitä lakeja tai niiden tulkintaa koskevat tulevat muutokset voivat johtaa yhä useammin kanteisiin Yhtiötä vastaan.

Joissain menettelyissä kantaja voi hakea vahingonkorvausta tai muita korvauksia, jotka myönnettäessä voivat aiheuttaa Yhtiölle kustannuksia. Yhtiölle voi viime kädessä aiheutua tällaisista menettelyistä kustannuksia, jotka voivat ylittää niitä varten tehty varaukset tai vakuutussuojan. Mikäli oikeudenkäynti ratkaistaan potilaan hyväksi, Yhtiö voi joutua maksamaan myös sakkoa tai muita korvauksia, jotka voivat olla määrältään merkittäviä.

Myös siinä tapauksessa, että Yhtiön johto, toimihenkilöt tai työntekijät tai yksityiset ammatinharjoittajat (tapauksesta riippuen) vapautetaan vastuusta, Yhtiön puolustaminen oikeudellisia vaatimuksia vastaan tai oikeudenkäynneissä voi olla kallista ja aikaa vievää, suunnata johdon resursseja muualle, vahingoittaa Yhtiön mainetta ja johtaa viranomaistutkimuksiin. Millä tahansa tällaisella tapahtumalla voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiö ei välttämättä pysty suojaamaan tai tehokkaasti valvomaan immateriaalioikeuksiaan.

Yhtiö hyödyntää liiketoiminnassaan liikesalaisuuksia, uusien palvelumallien kehitystä, tavaramerkkejä, tekijänoikeuksia ja teknologista kehitystä. Yhtiön immateriaaliomaisuutta suojaavat tavaramerkit ja tekijänoikeudet, salassapitosopimukset ja eräät muut sopimukset ja lait. Ei voi kuitenkaan olla varmuutta siitä, että ne toimenpiteet, joihin Yhtiö ryhtyy, estäisivät tehokkaasti kilpailijoita käyttämästä oikeudettomasti Yhtiön immateriaalioikeuksia ja etenkin sen liikesalaisuuksia ja tietotaitoa, sillä niiden hyväksikäyttöä voi olla vaikea osoittaa. Yhtiö tekee yhteistyötä lähes 4 400 yksityisen ammatinharjoittajan kanssa, ja useilla heistä on vastaavanlaisia järjestelyjä myös Yhtiön tärkeimpien kilpailijoiden kanssa, mikä lisää riskiä erityisesti Yhtiön tietotaidon siirtymisestä Yhtiön ulkopuolelle. Mikäli Yhtiö ei pysty suojaamaan tai valvomaan immateriaalioikeuksiaan, tällä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiön liiketoiminta voi joutua työn keskeytysten tai työmarkkinakiistojen kohteeksi.

Yhtiö voi joutua lakon tai muiden työtaistelutoimien kohteeksi tai ne voivat vaikuttaa Yhtiön liiketoimintaan, mikä voi johtaa Yhtiön liiketoiminnan keskeytymiseen. Yhtiötä edustavat työnantajajärjestöt ja muut työnantajat eivät välttämättä pysty neuvottelemaan osapuolia tyydyttäviä työehtosopimuksia edellisten työehtosopimusten voimassaolon päättymisen jälkeen. Lisäksi voimassa olevat Yhtiötä koskevat työehtosopimukset eivät välttämättä pysty estämään lakkoja tai työnseisauksia. Vaikka Yhtiö pitää suhteitaan ammattiliittoihin ja työntekijöihinsä hyvinä, ei voi kuitenkaan olla varmuutta siitä, etteivät nämä suhteet voisi heikentyä ja Yhtiö joutua työriitojen osapuoleksi tulevaisuudessa. Lakot ja työtaistelutoimenpiteet voivat keskeyttää Yhtiön toiminnan, mikä voi johtaa Yhtiön maineen menetykseen, henkilöstökulujen kasvuun neuvoteltujen palkkojen ja etuisuuksien kasvun perusteella, työmarkkinaosapuolten välisten suhteiden heikkenemiseen, tai niillä muutoin voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Epäonnistunut tai puutteellinen operatiivisten riskien hallinta ja sisäinen valvonta voi aiheuttaa virheitä laadunvalvonnassa tai vaikuttaa muulla tavoin haitallisesti Yhtiön tulokseen ja maineeseen.

Yhtiöllä on käytössään riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan menettelyt ja järjestelmät, joita se säännöllisesti kehittää. Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan tavoitteena on varmistaa, että Yhtiön asiakaspalvelua koskevat laatuvaatimukset täyttyvät, potilasturvallisuus, työturvallisuus ja työterveys varmistetaan, tarjotut palvelut ovat korkealaatuisia, liiketoiminta on kannattavaa ja jatkuvaa, Yhtiön yrityskuva on hyvä ja yrityksen yhteiskuntavastuu toteutuu. Riskienhallintaa toteutetaan kaikilla

organisaatiossa Yhtiön sisäisen hallintajärjestelmän mukaisesti. Noudatettavat menettelyt on kuvattu Yhtiön riskienhallintapolitiikassa. Yhtiön riskienhallinnalla ja sisäisellä valvonnalla ei ehkä kuitenkaan saavuteta haluttuja tuloksia. Yhtiön riskienhallintatoiminto ei välttämättä kykene tunnistamaan kaikkia olennaisia riskejä, valvomaan Yhtiön kohdistuvia merkittäviä riskejä tai määrittämään tehokkaita riskienhallintamenettelyitä ja vastuuhenkilöitä. Yhtiön operatiiviset riskit voivat myös toteutua, ja Yhtiön henkilöstö tai johto voi syllistyä virheisiin, huolimattomuuteen tai rikkomuksiin. Tällaisten riskien toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Ympäristönsuojelua koskevien säännösten sekä terveys- ja turvallisuussäännösten noudattamatta jättäminen voi johtaa sakkoihin ja rangaistuksiin ja lisätä Yhtiön toimintakustannuksia.

Yhtiön toimintaan sovelletaan ympäristönsuojelua koskevia sekä työterveys- ja työturvallisuussäännöksiä. Yhtiön on esimerkiksi noudatettava lainsäädännön vaatimuksia, joita sovelletaan muun muassa Yhtiön toiminnasta syntyvän, potilaille, työntekijöille tai ympäristölle haitallisen erityisjätteen, kuten lääkejätteen, biologisen tai muun sairaalajätteen, röntgenkuvaukseen liittyvän materiaalin ja henkilötietoja sisältävien luottamuksellisten tietojen hävittämiseen.

Moniin terveyden- ja sairaanhoidon tiloissa käytettäviin tuotteisiin voi liittyä potilaisiin, työntekijöihin tai ympäristöön kohdistuvia riskejä. Tällaisia tuotteita ovat muun muassa syövyttävät pesuainetiivisteet, alkoholipitoiset, helposti syttyvät desinfiointiaineet, teknisten laitteiden käyttöön tarvittavat aineet, kuten saniteettitiloissa käytettävät kemikaalit, sekä hengitettävät anestesia-aineet. Lisäksi joissakin Yhtiön tiloissa voi esiintyä ongelmia, jotka liittyvät tilojen rakentamisen tai aiemman käyttötarkoituksen yhteydessä käytettyihin materiaaleihin. Soveltuvien säännösten noudattamisesta huolimatta tällaisten materiaalien käytöstä tai olemassaolosta voi silti aiheutua vahinkoa työntekijöille tai potilaille, ympäristövahinkoja sekä sakkomaksuja. Yhtiö ei ole tällä hetkellä tietoinen oleellisista ympäristönsuojelua koskevien säännösten tai terveys- ja turvallisuussäännösten noudattamatta jättämisistä.

Yhtiön toimintaan sovellettavien ympäristönsuojelua koskevien sekä työterveys- ja työturvallisuussäännösten noudattamisen epäonnistuminen voi johtaa Yhtiölle langetettaviin sakkomaksuihin tai muihin seuraamuksiin tai sillä voi olla haitallisia vaikutuksia ympäristöön tai Yhtiön potilaisiin tai työntekijöihin. Yhtiö voi myös joutua negatiivisen julkisuuden kohteeksi, ja sen toimintakustannukset voivat nousta säännösten noudattamiseksi toteutettavien muutosten seurauksena. Tällaisilla tekijöillä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiön toimitilat altistuvat tartuntatautien ja infektioiden puhkeamiselle.

Potilaat voivat altistua tartuntatauteille tai virus-, bakteeri- tai muille infektioille (myös veren kautta tarttuville infektioille) käydessään tai saadessaan hoitoa Yhtiön tiloissa. Altistumisen riski on suurin Yhtiön tiloissa pitkäaikaista hoitoa tarvitsevilla ja heikkokuntoisilla potilailla. Yhtiön on täytettävä kattavat työturvallisuusvaatimukset, jotka koskevat sairauksille ja infektioille mahdollisesti altistuvia työntekijöitä. Vaatimusten täyttäminen edellyttää työmenettelyjen valvontaa, suojavaatteiden ja henkilösuojainten käyttöä, koulutuksen järjestämistä, lääketieteellistä seurantaa, rokotuksia ja muita toimenpiteitä. Tartuntatautien ja infektioiden puhkeamiseen liittyvät tapaukset voivat johtaa Yhtiön toimilupien keskeytykseen tai menetykseen, liiketoiminnan keskeytymiseen, potilaiden, työntekijöiden tai muiden henkilöiden korvausvaatimuksiin Yhtiötä kohtaan, negatiiviseen julkisuuteen ja maineen menetykseen sekä näin myös potilaiden ja liiketoiminnan menetykseen. Lisäksi jos suuri joukko Yhtiön työntekijöistä sairastuu tartuntatautien tai infektioiden seurauksena, Yhtiön kyky tarjota terveyspalveluita voi heikentyä.

Tällaisten riskien toteutumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiön pitkäaikaiset vuokrasopimukset voivat osoittautua tappiollisiksi, ja Yhtiö ei välttämättä onnistu uusimaan päättyviä vuokrasopimuksiaan.

Yhtiön toimitilat ovat yleensä vuokrattuja ja vuokrasopimukset ovat usein määräaikaisia, pitkäaikaisia sopimuksia. Pitkäaikaiset vuokrasopimukset voivat muodostaa riskin Yhtiön kannattavuudelle, jos toimipaikan käyttöaste huomattavasti heikkenee tai jos Yhtiö muuten haluaa muuttaa liiketoimintaansa tai myydä tai lakkauttaa sen kyseisissä tiloissa. On myös mahdollista, että digitaalisten palvelujen käytön lisääntymisen vuoksi tarve toimitiloille vähenee tulevaisuudessa. Mikäli digitaalisten palvelujen käyttö lisääntyisi nopeammalla tahdilla kuin on ennakoitu, saattaisi tarve toimitiloille vähentyä. Vuokrasopimus

voi muodostua tappiolliseksi, jos vuokratut tilat tyhjäntyvät tai jos ne joudutaan alivuokraamaan alkuperäistä vuokrahintaa alhaisempaan hintaan. Katso kohta ”Yhtiön liiketoiminta — Aineelliset hyödykkeet — Vuokratut toimitilat”.

Lisäksi riskinä on, ettei Yhtiön vuokrasopimuksia uusita sopimuskauden päätyttyä. Tavallisten toimitilojen muuntaminen terveydenhoito- tai sairaalayksiköksi vaatii sekä remontointi- että materiaali-investointeja. Mikäli toimitilan vuokrasopimus päättyy eikä vuokranantaja ole halukas uusimaan sopimusta kohtuullisilla ehdoilla, Yhtiö voi joutua etsimään paikkakunnalta uudet toimitilat ja muuttamaan toimitilat terveydenhoito- tai sairaalayksiköille sopiviksi, mistä voi aiheutua merkittäviä kustannuksia. Osa Yhtiön vuokrasopimuksista velvoittavat Yhtiön ennallistamaan vuokratut tilat vuokrasopimuksen päättyessä tilojen aiempaan käyttötarkoitukseen sopivaksi, mistä voi aiheutua merkittäviä kustannuksia. Yhtiö on lisäksi Diacorin hankinnan yhteydessä antanut Helsingin Diakonissalaitoksen säätiölle oikeuden tietyn edellytyksin erityiskorvaukseen koskien muun muassa enintään 12 kuukautta Diacor-kaupan toteuttamisen jälkeen syntyviä Yhtiön pääkaupunkiseudulla vuokraamien tilojen ennallistamisvelvoitteita. Katso lisätietoja kohdasta ”Yhtiön liiketoiminta — Merkittävät sopimukset — Diacor-sopimus”.

Kustannusten kasvamisella pitkäaikaisten vuokrasopimusten tappiolliseksi muuttumisen johdosta taikka vuokrasopimusten päättymiseen liittyvillä kustannuksilla voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiön todellinen liiketoiminnan tulos voi olennaisesti poiketa tässä Esitteessä kuvatuista taloudellisista tavoitteista, eikä sijoittajien tulisi perusteettomasti luottaa taloudellisiin tavoitteisiin.

Yhtiö on asettanut taloudelliset tavoitteet liikevaihdon kasvulle, oikaistulle liikevoittomarginaalille⁸, pääomarakenteelle ja osingonmaksulle. Katso kohta ”Yhtiön liiketoiminta — Taloudelliset tavoitteet”. Asetetut taloudelliset tavoitteet ovat tulevaisuutta koskevia lausumia, ja Yhtiön liiketoiminnan todellinen tulos tai taloustilanne voivat eri tekijöiden vaikutuksesta poiketa olennaisesti taloudellisissa tavoitteissa nimenomaisesti tai implisiittisesti ilmaistusta. Yhtiön taloudelliset tavoitteet perustuvat useisiin oletuksiin, jotka ovat luonteensa perusteella alttiita merkittävälle liiketoiminta-, operatiivisille, taloudellisille ja muille riskeille, joista monet ovat Yhtiön vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella. Yhtiön hallituksen (”Hallitus”) keskeisiä oletuksia taloudellisten tavoitteiden asettamisessa ovat olleet esimerkiksi kasvu tavoitettavilla terveyspalveluiden markkinoilla sekä mahdollisten yritysostokohteiden saatavuus. Tällaiset oletukset voivat kuitenkin olla virheellisiä tai lakata kuvastamasta kaupallista, sääntelyllistä tai taloudellista ympäristöä, jossa Yhtiö toimii tai tulee toimimaan tulevaisuudessa. Odottamattomat tapahtumat voivat lisäksi vaikuttaa haitallisesti Yhtiön todelliseen tulokseen ja taloudelliseen asemaan, vaikka taloudellisten tavoitteiden perustana olevat oletukset osoittautuisivat muutoin oikeiksi. Yhtiön kykyyn saavuttaa taloudelliset tavoitteet liittyy epävarmuuksia ja ennakoimattomia menoja, joista osa on Yhtiön vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella eikä tavoitteiden saavuttamista voida taata ja Yhtiön liiketoiminnan todellinen tulos ja taloudellinen asema voivat poiketa merkittävästi taloudellisista tavoitteista, joten sijoittajia kehoitetaan olemaan tukeutumatta niihin liikaa.

Yhtiön pro forma -tiedot eivät välttämättä anna oikeaa kuvaa Konsernin liiketoiminnasta ja sen tuloksesta.

Tähän Esitteeseen sisältyvät Yhtiön tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot on laadittu ainoastaan havainnollistamistarkoituksessa. Tilintarkastamattomien pro forma -taloudellisten tietojen ei ole tarkoitus kuvata Yhtiön liiketoiminnan tulosta millään tulevalla kaudella.

Tilintarkastamattomien pro forma -taloudellisten tietojen tarkoituksena on kuvata Yhtiön liiketoimintaa ja sen tulosta siinä tapauksessa, että Diacorin ja Porin Lääkäritalon hankinta sekä suunterveyden alan yritysten hankinnat vuosina 2016 ja 2017 olisi toteutettu 1.1.2016. Pro forma -tiedot perustuvat Konsernin taloudellisiin tietoihin, joihin on tehty eräitä Diacorin ja Porin Lääkäritalon sekä suunterveyden alan yritysten hankintoihin liittyviä oikaisuja. Diacorin ja Porin Lääkäritalon hankintojen käsittely on edelleen alustava asiakassuhteiden käypien arvojen määrittämisen ollessa kesken. Tämän johdosta hankinnan lopullinen kirjanpitokäsittely voi poiketa tilintarkastamattomassa pro forma -taloudellisissa tiedoissa esitetystä alustavasta käsittelystä. Lisätietoja aiheesta on kohdassa ”Tilintarkastamattomia pro forma -taloudellisia tietoja”. Pro forma -oikaisu perustuvat käytettävissä oleviin tietoihin ja oletuksiin, mutta Diacorin ja Porin Lääkäritalon sekä suunterveyden alan yritysten hankintojen todelliset vaikutukset voivat poiketa tässä Esitteestä esitetystä, minkä vuoksi myös tilintarkastamattomat pro forma -tiedot voivat liiketoiminnan tuloksen osalta poiketa todellisesta tilanteesta.

⁸ Määriteltynä liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia prosentteina oikaistuna tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavilla olennaisilla erillä.

Yhtiön tilintarkastamattomia pro forma -taloudellisia tietoja ei ole koottu Yhdysvaltain Arvopaperilain Regulation S-X -säännöksen 11 artiklan vaatimusten tai American Institute of Certified Public Accountants -järjestön antamien ohjeiden edellyttämällä tavalla.

Yhtiö voi joutua kirjaamaan liikearvon arvonalentumisia.

Yhtiö on aiemmin hankkinut omistukseensa muita yrityksiä ja liiketoimintoja, minkä seurauksena se on kirjannut taseeseensa liikearvoa. Yhtiön 30.6.2017 päivättyyn taseeseen sisältyi liikearvoa 582,9 miljoonaa euroa vastaten 175 prosenttia Yhtiön omasta pääomasta. Yhtiö testaa liikearvoaan arvonalentumisen varalta vuosittain tai tätä useammin, jos on olemassa merkkejä mahdollisesta arvonalentumisesta. Arvonalentumistestauksessa käytettäviä arvioita ovat muun muassa vuotuinen kannattavuuden kasvu, markkinoiden kasvunopeus ja diskonttauskorko. Vaikka johdon näkemyksen mukaan käytetyt arviot ja oletukset ovat riittävän tarkkoja käyvän arvon määrittämiseksi, saattavat arvioidut kerrytettävissä olevat rahamäärät poiketa merkittävästi tulevaisuudessa toteutuvista. Mikäli jokin arvonalentumistestien muuttujista heikentyy, Yhtiö voi joutua muuttamaan ennusteitaan negatiivisesti, mikä voi johtaa liikearvon arvonalentumiseen. On mahdollista, että Yhtiö voi joutua kirjaamaan liikearvon arvonalentumisia tulevaisuudessa yrityskauppojen myötä. Mikäli Yhtiön on kirjattava merkittäviä liikearvoon liittyviä arvonalentumistappioita tulevaisuudessa, arvonalentumistappion suuruudesta riippuen tällä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiön verorasitus saattaa kasvaa verolainsäädännön tai sen soveltamista koskevien muutosten taikka käynnissä olevan verotarkastuksen tai tulevien verotarkastusten seurauksena, eikä Yhtiö välttämättä pysty hyödyntämään kaikkia verotuksellisia tappioitaan.

Yhtiö on käyttänyt säännöllisesti ulkopuolisten veroasiantuntijoiden palveluja verovelvoitteidensa täyttämiseksi. Yhtiön verorasitus riippuu tietyistä verotusta koskevien lakien ja asetusten säännöksistä sekä niiden soveltamisesta ja tulkinnasta. Muutokset verotusta koskevissa laeissa ja asetuksissa tai niiden tulkinnassa ja soveltamisessa tai muutokset vallitsevassa verotuskäytännössä voivat kasvattaa Yhtiön verotaakkaa ja tapahtua myös taannehtivasti, mikä voi aiheuttaa haitallisia veroseuraamuksia Yhtiölle.

31.12.2016 päättyneen tilikauden arvioinnin perusteella Yhtiöllä oli 102,0 miljoonaa euroa verotuksessa vahvistettuja tappioita. Tappioiden oikaistu käytettävissä oleva määrä oli 98,0 miljoonaa euroa, josta laskettu verohyöty olisi 20,0 miljoonaa euroa. Sovellettavien IFRS-standardien ja johdon arvion mukaisesti Yhtiö on kirjannut laskennallista verosaamista vahvistettujen tappioidensa perusteella vain osittain. 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella Yhtiö on kirjannut laskennalliseksi verosaamiseksi yhteensä 6,0 miljoonaa euroa, ja tästä määrästä 3,8 miljoonaa euroa muodostui verotuksessa vahvistettujen tappioiden perusteella. Katso lisätietoja kohdasta ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema*”. Pääosa Yhtiön nykyisistä verotuksellisista tappioista vanhenee vuosina 2021-2023. Ei voi olla varmuutta siitä, että Yhtiö pystyy käyttämään kaikki verotukselliset tappionsa ja vähentämään verotuksessaan kaikki korkokulunsa. Yhtiön verotukselliset tappiot voidaan myös menettää esimerkiksi Yhtiön omistajien vaihtuessa tai tappioiden vanhentuuessa. Jos mahdollisuus verotuksellisten tappioiden käyttöön menetetään tai jos Yhtiö ei kykene hyödyntämään täysimääräisesti verotuksellisia tappioitaan ja vähentämään verotuksessaan korkokulujaan, tällä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Suomen veroviranomaiset suorittavat parhaillaan Yhtiön verotarkastusta ja tutkivat muun muassa Yhtiön rahoitusrakenteeseen vuonna 2013 ja sitä ennen kuuluneiden osakslainojen sekä Yhtiön rahalaitoslainojen korkojen verovähennyskelpoisuutta. Verotarkastus on vireillä eivätkä sen tulokset ole vielä Yhtiön tiedossa. Yhtiö on lisäksi Diacorin hankinnan yhteydessä antanut Helsingin Diakonissalaitoksen säätiölle oikeuden tietyin edellytyksin erityiskorvaukseen koskien muun muassa mahdollisia verovastuita eräiden Yhtiölle myönnettyjen lainojen korkojen vähennyskelpoisuuteen liittyen. Katso lisätietoja kohdasta ”*Yhtiön liiketoiminta — Merkittävät sopimukset — Diacor-sopimus*”. Mikäli sanotun erityiskorvauksen kattamia korkokuluja katsottaisiin lopullisesti vähennyskeltottomiksi, Yhtiö joutuisi maksamaan Helsingin Diakonissalaitoksen säätiölle korvauksen tästä Yhtiölle aiheutuvista kustannuksista ja verorasituksesta samassa suhteessa kuin Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö omistaa Yhtiön Osakkeita. Mikäli korkokulut katsotaan vähennyskeltottomiksi tai verotarkastuksessa todetaan muita merkittäviä seikkoja, tällä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön taloudelliseen asemaan ja edellä kuvattuun vahvistettujen tappioiden määrään.

Lisäksi mikäli tulevien verotarkastusten tai veroviranomaisten tai muiden asiaankuuluvien viranomaisten tekemien muiden tarkastusten seurauksena Yhtiölle langetetaan lisäveroja, Yhtiön verovastuut voivat kasvaa. Veroviranomaiset voivat lisäksi kiistää Yhtiön esittämät näkemykset ja näin ollen määrätä ylimääräisiä veroja tai kiistää veronpalautusvaatimukset.

Yhtiön rahoitukseen liittyvät riskit

Vaikeudet lisärahoituksen saannissa tai Yhtiön lainoihin sisältyvien kovenanttiehtojen täyttämisessä sekä rahoituskustannusten nousu voisivat vaikuttaa haitallisesti Yhtiön taloudelliseen asemaan.

Yhtiö ei välttämättä onnistu hankkimaan rahoitusta, tai se voi joutua hankkimaan rahoitusta huomattavasti korkeammin rahoituskuluihin kuin tällä hetkellä. Vaikka Yhtiö takaajana ja Terveystalo Healthcare Holding Oy lainanottajana ja takaajana allekirjoittivat 15.9.2017 Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ):n ja OP:n kanssa viisivuotisen yhteensä 320 miljoonan euron Lainasopimuksen ("**Lainasopimus**"), jonka mukaiset lainat ovat nostettavissa Listautumisen jälkeen edellyttäen, että tavanomaiset ennakkoehdot lainan nostamiselle täyttyvät, Yhtiöllä voi kuitenkin olla vaikeuksia hankkia lisärahoitusta tulevaisuudessa.

Rahoituksen saatavuuteen voivat vaikuttaa tekijät kuten rahoitusmarkkinoiden tilanne, luoton yleinen saatavuus ja Yhtiön luottoluokitus. Maailmanlaajuisilla rahoitusmarkkinoilla on ollut useita epävakauden jaksoja edellisen vuosikymmenen lopussa alkaneen talouskriisin myötä. Rahoitusmarkkinoihin voivat vaikuttaa eri tekijät, kuten makrotalouden negatiivinen kehitys, valtioiden velkakriisit ja epävakaa poliittinen ympäristö. Tulevat epävarmuusjaksot, epävakauden lisääntyminen, häiriöt ja pitkäaikainen negatiivinen kehitys rahoitusmarkkinoilla voivat rajoittaa pääoman saatavuutta ja johtaa esimerkiksi Yhtiön maksuvalmiuden heikentymiseen, mikä puolestaan vaikeuttaisi kohtuullisen hintaisen rahoituksen hankkimista Yhtiölle. Ei voi olla varmuutta siitä, että Yhtiö tulevaisuudessa saisi rahoitusta kohtuullisilla kustannuksilla tai hyväksyttävillä ehdoilla. Jos Yhtiö ei saisi tällaista rahoitusta, tällä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiön Lainasopimukseen kuuluu rahoituskovenantteja. Katso lisätietoja kohdasta "*Yhtiön liiketoiminta — Merkittävät sopimukset — Lainasopimus*". Jos Yhtiö ei tulevaisuudessa pysty noudattamaan näitä kovenantteja tai jos se ei pysty maksamaan korkoja määräajassa, se voisi joutua neuvottelemaan Lainasopimuksen uudelleen, pyytää poikkeusta kovenanttien noudattamisesta tai korvata Lainasopimuksen lainat muulla rahoituksella lainavelvoitteiden rikkomisen ehkäisemiseksi. Ei voi olla varmuutta siitä, että Yhtiö kykenisi ryhtymään tällaisiin toimenpiteisiin sen kannalta hyväksyttävillä ehdoilla tai ollenkaan. Jos Yhtiö ei pysty täyttämään Lainasopimukseen kuuluvia rahoituskovenanttiehtoja, sillä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin, ja se voi vaikeuttaa mahdollisesti tarvittavan Yhtiön lisärahoituksen saantia.

Korkojen nousu lisäisi Yhtiön rahoitusmenoja.

Yhtiön korkoriski aiheutuu sen rahoituslaitosveloista, jotka ovat vaihtuvakorkoisia. Esimerkiksi 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella Yhtiön rahoituslaitoslainojen korko oli keskimäärin 4,1 prosenttia. Jos keskimääräinen korko olisi noussut yhdellä prosenttiyksiköllä, Yhtiön korkokulut olisivat kasvaneet 3,1 miljoonaa euroa vuonna 2016.

Korot voivat nousta lukuisista eri syistä, jotka eivät ole Yhtiön hallinnassa, kuten valtion ja keskuspankin harjoittaman politiikan johdosta. Korkojen nousu lisäisi Yhtiön rahoitusmenoja, millä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Yhtiö altistuu luottoriskeille myyntisaataviensa kautta.

Luottoriskit toteutuvat silloin, kun sopimusosapuolet ovat kykenemättömiä tai haluttomia täyttämään velvoitteensa Yhtiötä kohtaan. Johdon arvion mukaan merkittävää luottoriskien keskittymistä ei esiinny, sillä Yhtiön myyntisaatavat ovat jakautuneet suurelle määrälle asiakkaita. Suuri osa Yhtiön rahavirrasta tulee vakiintuneilta institutionaalisilta toimijoilta, julkiselta sektorilta ja yksityisiltä yrityksiltä. Lisäksi merkittävä osa Yhtiön asiakkaista on yksityisiä kuluttajia, jotka maksavat Yhtiön palveluista reaaliaikaisesti heti, kun palvelu on toimitettu asiakkaalle.

Vaikka Yhtiö uskoo, että sillä on hyvät edellytykset valvoa ja rajoittaa luottoriskejään ja sen luottotappiot ovat olleet pieniä, Yhtiön myyntisaatavat kuitenkin altistuvat luottoriskeille. Asiakkaiden taloudelliset ja toiminnalliset vaikeudet voivat vaikuttaa Yhtiön kykyyn kerätä saatavansa täysimääräisesti tai oikeaan

aikaan, tai ollenkaan, ja näin ollen ne voivat aiheuttaa Yhtiölle luottotappioita. Luottotappioiden lisääntymisellä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Osakkeisiin ja Listautumisantiin liittyvät riskit

Yhtiön kunakin tilikautena maksamien osinkojen määrä on epävarma, eikä Yhtiö välttämättä maksa osinkoa lainkaan.

Yhtiö ei voi taata, että se tulee tulevaisuudessa jakamaan osinkoa tai suorittamaan pääoman palautuksia liikkeeseen laskemilleen Osakkeille. Osingonmaksu tai pääoman palautus ja niiden määrät kuuluvat Hallituksen harkintavallan piiriin ja viime kädessä riippuvat Yhtiön osakkeenomistajien yhtiökokouksen päätöksestä sekä Yhtiön rahavaroista, edellisten tilikausien tuloksesta, ennakoiduista rahoitustarpeista, Yhtiön taloudellisesta tilasta, liiketoiminnan tuloksesta, Yhtiön mahdollisten lainasitoumusten ehdoista ja muista vastaavista tekijöistä.

Yhtiön Osakkeiden listautuminen ei välttämättä tapahdu ajoissa tai ollenkaan.

Listautumisanti toteutetaan, jotta Yhtiö voi listautua Helsingin Pörssiin. Yhtiön johdon näkemyksen mukaan Yhtiö täyttää Listautumista hakeville yhtiöille asetetut vaatimukset, mutta on silti mahdollista, että Listautuminen viivästyy. On myös mahdollista, ettei kaikkia Tarjottavia Osakkeita merkitä Listautumisannin yhteydessä tai että Listautumisanti ei toteudu lainkaan Listautumisannin toteuttamiseen liittyvien syiden, Helsingin Pörssin asettamien vaatimusten tai muiden syiden vuoksi. Listautumisen viivästymisellä tai epäonnistumisella voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen sekä Yhtiön omistaja-arvon kehittymiseen.

Yhtiön Listautumiseen liittyy lisäkustannuksia ja uusia velvoitteita.

Yhtiö aikoo jättää listalleottohakemuksen Helsingin Pörssille Osakkeiden listaamiseksi Helsingin Pörssin Pörssilistalle. Kertaluonteisten kustannusten lisäksi Listautuminen aiheuttaa Yhtiölle ylimääräisiä hallinnollisia kustannuksia. Listautumisen seurauksena Yhtiöltä edellytetään Helsingin Pörssissä kaupankäynnin kohteeksi otettujen osakkeiden liikkeeseenlaskijoita koskevien vaatimusten noudattamista, erityisesti mitä tulee tilinpäätösraportointiin, ja Yhtiön täytyy kohdentaa henkilöstöä ja resursseja näihin tehtäviin. Tällaisilla kasvaneilla kustannuksilla voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen.

Osakkeet eivät aiemmin ole olleet julkisen kaupankäynnin kohteena, ja näin ollen Osakkeen hinta voi olla epävakaa ja on mahdollista, ettei Osakkeille muodostu järjestynyttä ja likvidiä kaupankäyntimarkkinaa.

Vaikka Yhtiön entisen emoyhtiön Terveystalo Healthcare Oy:n (joka toimi ensin nimellä Suomen Terveystalo Oyj ja myöhemmin listattuna yhtiönä nimellä Terveystalo Healthcare Oyj) osakkeet ovat olleet julkisen kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssissä vuosina 2007–2009, Osakkeet eivät aiemmin ole olleet julkisen kaupankäynnin kohteena. Ei siten voi olla varmuutta siitä, että Listautumisen jälkeen Osakkeilla käytäisiin aktiivista kauppaa tai että kaupankäynti pysyisi sellaisena, joten likvidien markkinoiden kehittymisestä Osakkeille ei ole varmuutta.

Tarjottavien Osakkeiden Merkintähinta ei välttämättä anna viitteitä siitä, millaisiksi hinnat muodostuvat julkisilla markkinoilla Listautumisen jälkeen. Osakkeiden markkinahinta voi heilahdella merkittävästi monien eri tekijöiden takia, kuten muun muassa toteutuneet tai odotetut muutokset Yhtiön liiketoiminnan tuloksessa, Yhtiön kyky yltää liiketoimintatavoitteisiinsa, kehitys Yhtiön toimintamarkkinoilla, uusien palveluiden tai tuotteiden markkinoille tuominen tai kilpailijoiden ilmoitukset uusista innovaatioista, muutokset sääntely-ympäristössä, yleiset markkinaolosuhteet sekä muut tekijät. Tämän lisäksi kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla on toisinaan esiintynyt huomattavia heilahteluja osakkeiden hinnoissa ja kaupankäyntimäärissä ilman, että ne olisivat riippuneet yksittäisten yritysten liiketoiminnan kehityksestä tai tulevaisuudennäkymistä. Tällaiset tekijät ovat yleensä Yhtiön vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella.

Ensimmäistä kertaa julkisen kaupankäynnin kohteeksi otettujen osakkeiden hinnoissa on niin ikään esiintynyt ajoittain huomattavia heilahteluja, eikä niillä aina ole ollut yhteyttä kyseiset osakkeet liikkeeseen laskeneen yrityksen liiketoimintaan tai taloudelliseen menestykseen. Ei voi olla varmuutta siitä, ettei Osakkeiden markkinahinnassa voisi esiintyä merkittäviä heilahteluita tai ettei markkinahinta voisi laskea Merkintähinnan alapuolelle.

Osakeomistus on keskittynyt, ja suurimmalla osakkeenomistajalla on myös jatkossa huomattava vaikutusvalta.

Jos Listautumisanti toteutetaan suunnitellusti, Yhtiön suurimmalla osakkeenomistajalla EQT:lla olisi noin 15,8 prosenttia Yhtiön kaikista Osakkeista ja äänistä heti Listautumisannin toteuttamisen jälkeen olettaen, että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita (sisältäen 10 949 196 Lisäosakkeen Lisäosakeoption ja olettaen, ettei EQT päättä kasvattaa Myyntiosakkeiden määrää). Katso lisätietoja kohdasta ”*Suurimmat osakkeenomistajat ja lähipiiriliiketoimet*”. Listautumisannin jälkeen EQT:lla on edelleen huomattava päätösvalta Yhtiössä muun muassa Hallituksen kokoonpanoon ja osingonjakoon liittyen. EQT:lla saattaa myös olla mahdollisuus estää päätöksiä, jotka koskevat tilinpäätöksen hyväksymistä Yhtiön osakkeenomistajien yhtiökokouksessa tai päätöksiä, jotka koskevat yhtiöjärjestyksen muuttamista tai tiettyjä yritysjärjestelyitä, kuten sulautumisia tai jakautumisia. Ei voi olla varmuutta siitä, että EQT:n toimenpiteet, päämäärät ja intressit vastaisivat muiden osakkeenomistajien toimenpiteitä, päämääriä ja intressejä, ja tämä voi vaikuttaa haitallisesti Osakkeiden arvoon ja likviditeettiin.

Tulevat osakeannit ja merkittävien osakemäärien myynnit voivat alentaa Osakkeiden hintaa, ja tulevat osakeannit voivat laimentaa nykyisten osakkeenomistajien omistusosuuksia.

Jos Listautumisanti toteutetaan suunnitellusti, Yhtiön suurimmalla osakkeenomistajalla EQT:lla olisi noin 15,8 prosenttia Yhtiön kaikista Osakkeista ja äänistä heti Listautumisannin toteuttamisen jälkeen olettaen, että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita (sisältäen 10 949 196 Lisäosakkeen Lisäosakeoption ja olettaen, ettei EQT päättä kasvattaa Myyntiosakkeiden määrää). Katso kohta ”*Suurimmat osakkeenomistajat ja lähipiiriliiketoimet*”. Yhtiö ja Myyvät Osakkeenomistajat ovat sopineet Järjestäjien kanssa siitä, etteivät kyseiset osapuolet laske liikkeeseen tai myy Osakkeita 180 päivään Listautumisesta, tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta, ilman Järjestäjien suostumusta. Lisäksi Yhtiön johtoon kuuluvat henkilöt, joiden odotetaan omistavan yhteensä noin 2,1 prosenttia Osakkeista Listautumisannin jälkeen (olettaen, että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita), ovat sopineet Järjestäjien kanssa siitä, että he eivät myy Osakkeita 360 päivään Listautumisesta, tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta, ilman Järjestäjien suostumusta. Lisäksi antamalla Sitoumuksen osallistua Henkilöstöantiin Sitoumuksen antaja sitoutuu noudattamaan tiettyjä Henkilöstöannissa merkittyjä osakkeita koskevia luovutusrajoituksia. Katso kohta ”*Listautumisannin järjestäminen — Luovutusrajoitukset (Lock-up)*”. Kyseisen rajoituskauden päättymisen jälkeen Yhtiö voi laskea liikkeeseen ja Myyvät Osakkeenomistajat sekä johtoon kuuluvat henkilöt ja Henkilöstöantiin osallistuneet voivat myydä Osakkeita. Merkittävien osakemäärien liikkeeseenlasku tai myynti taikka käsitys siitä, että tämän kaltainen liikkeeseenlasku tai myynti saattaa tulevaisuudessa tapahtua, voi vaikuttaa haitallisesti Osakkeiden markkinahintaan ja Yhtiön kykyyn hankkia vastaisuudessa varoja osakeanneilla.

Koska suurin osakkeenomistaja omistaa suuren osuuden Osakkeista, ei voi olla varmuutta siitä, että suurimmalla osakkeenomistajalla ei olisi vaikutusta kaupankäynnin määriin, mikä voi vaikuttaa haitallisesti Osakkeiden markkinahintaan. Lisäksi käsitys siitä, että suurin osakkeenomistaja voi tulevaisuudessa myydä merkittävän määrän osakkeitaan, voi vaikuttaa haitallisesti Osakkeiden hintakehitykseen. Niin ikään mahdolliset tulevat suunnatut osakeannit tai merkintäoikeusannit, joissa nykyiset osakkeenomistajat päättävät olla käyttämättä merkintäoikeuksiaan, voivat laimentaa osakkeenomistajien osakkeita ja ääniä.

Merkintäsitoumuksia ei voi peruuttaa.

Listautumisannin yhteydessä annetut merkintäsitoumukset muodostavat sitovan sopimuksen, eikä niitä voi peruuttaa tai muuttaa merkinnän tekemisen jälkeen, paitsi kohdassa ”*Listautumisannin ehdot — Sitoumuksen peruuttaminen*” kuvatulla tavalla. Tämän vuoksi sijoittajat joutuvat tekemään sijoituspäätöksensä ennen kuin Listautumisannin lopullinen tulos on selvillä.

Listautumisannin ulkopuolelle jäävien osakkeenomistajien omistusosuudet laimentuvat.

Sellaisten Yhtiön osakkeenomistajien, jotka eivät halua merkitä Listautumisannin yhteydessä Osakkeita tai jotka eivät pysty merkitsemään Osakkeita sen maan lakien ja säännösten nojalla, jossa he asuvat tai jonka alueelle he ovat sijoittautuneet, suhteellinen osuus osakkeista ja äänistä laimenee, jolloin kyseisten osakkeenomistajien suhteellinen osuus kaikista Yhtiön liikkeeseen laskemista osakkeista pienenee.

Järjestämissopimuksen ehtojen rikkominen voi johtaa Listautumisannin päättämiseen.

Listautumisantia koskeva Järjestämissopimus (määritelty jäljempänä) sisältää tiettyjä tavanomaisia ehtoja, mukaan lukien Yhtiön ja EQT:n antamien tiettyjen sopimusvakuutusten täsmällisyys ja oikeellisuus. Mikäli

yhtä tai useampaa Järjestämissopimuksen ehtoa rikotaan, Järjestämissopimusta ei välttämättä tehdä tai se voidaan irtisanoa, minkä seurauksena Listautumisantia ei toteuteta. Katso lisätietoja Järjestämissopimuksesta kohdasta ”Listautumisannin järjestäminen — Järjestämissopimus”.

Sijoittajat, joiden viitevaluutta on jokin muu kuin euro, altistuvat tietyille valuuttakurssiriskeille sijoittaessaan Osakkeisiin.

Osakkeiden hinnoittelu ja kaupankäynti Helsingin Pörssissä tapahtuu euroissa, ja Osakkeille mahdollisesti maksettavat osingot ovat euromääräisiä. Euron valuuttakurssivaihtelut vaikuttavat siten mahdollisesti maksettavien osinkojen arvoon ja muun jaettavan vapaan oman pääoman arvoon, mikäli sijoittajan pää- tai viitevaluutta ei ole euro. Lisäksi Osakkeiden muussa valuutassa esitetty markkinahinta vaihtelee osittain valuuttakurssien vaihtelusta johtuen. Tämä voi vaikuttaa Osakkeiden ja Osakkeille mahdollisesti maksettavien osinkojen arvoon, mikäli sijoittajan päävaluutta ei ole euro.

Tietyt ulkomaiset osakkeenomistajat eivät välttämättä voi käyttää merkintäoikeuksiaan.

Suomen lainsäädännön mukaan osakkeenomistajilla on omistusosuuksien suhteessa erityisiä merkintäoikeuksia uusien osakkeiden merkintään, kun Yhtiö laskee liikkeeseen uusia Osakkeita tai uusien Osakkeiden merkintään oikeuttavia arvopapereita. Tietyt Yhtiön osakkeenomistajat, jotka asuvat tai tulevat asumaan tietyissä muissa valtioissa kuin Suomessa tai joiden virallinen osoite sijaitsee tällaisessa valtiossa, mukaan lukien Yhdysvalloissa olevat osakkeenomistajat, eivät välttämättä voi käyttää merkintäoikeuksiaan mahdollisissa tulevilla osakeanneissa, ellei osakkeita ole rekisteröity asianomaisen valtion arvopaperilainsäädännön mukaisesti tai muulla vastaavalla tavalla, paitsi jos rekisteröinnistä tai muusta sovellettavan lainsäädännön vaatimuksesta on olemassa poikkeus. Tämä voi johtaa sellaisten osakkeenomistajien omistuksen laimentumiseen Yhtiössä. Mikäli niiden osakkeenomistajien, jotka eivät voi käyttää merkintäoikeuksiaan, lukumäärä olisi suuri ja mikäli tällaisten osakkeenomistajien merkintäoikeuksia myytäisiin markkinoilla, tällä voi olla haitallinen vaikutus merkintäoikeuksien hintaan. Ulkomaisen osakkeenomistajan oikeus saada tietoja osakeanneista ja tärkeistä järjestelyistä voi myös olla rajoitettu asianomaisen valtion lainsäädännön takia. Katso lisätietoja kohdasta ”Osakkeet ja osakepääoma — Osakkeenomistajien oikeudet”.

YHTIÖ, HALLITUS, TILINTARKASTAJAT JA NEUVONANTAJAT

Yhtiö

Terveystalo Oyj
Jaakonkatu 3
00100 Helsinki

Yhtiön hallituksen jäsenet

Nimi	Asema
Fredrik Cappelen	Hallituksen puheenjohtaja
Olli Holmström	Hallituksen jäsen
Vesa Koskinen	Hallituksen jäsen
Åse Aulie Michelet	Hallituksen jäsen
Ralf Michels	Hallituksen jäsen
Matti Rihko	Hallituksen jäsen
Åsa Riisberg	Hallituksen jäsen

Hallituksen jäsenten työosoite on Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki.

Yhtiön tilintarkastaja

KPMG Oy Ab
KHT-yhteisö
Töölönlahdenkatu 3 A
00100 Helsinki
Päävastuullinen tilintarkastaja: Jari Härmälä, KHT

Järjestäjät

Pääjärjestäjät

Carnegie Investment Bank AB Regeringsgatan 56 SE 103 38 Tukholma, Ruotsi	Morgan Stanley & Co. International plc 25 Cabot Square Canary Wharf Lontoo E14 4QA, Yhdistynyt kuningaskunta	Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) Helsingin sivukonttori Eteläesplanadi 18 00130 Helsinki
---	---	--

Järjestäjät

Jefferies International Limited 68 Upper Thames Street Lontoo, EC4V 3BJ, Yhdistynyt kuningaskunta	OP Yrityspankki Oyj Gebhardinaukio 1 00510 Helsinki
---	---

Yhtiön oikeudelliset neuvonantajat

<i>Suomen lainsäädännön osalta:</i> Hannes Snellman Asianajotoimisto Oy Eteläesplanadi 20 00130 Helsinki	<i>Yhdysvaltojen lainsäädännön osalta:</i> Kirkland & Ellis International LLP 30 St Mary Axe Lontoo, EC3A 8AF, Yhdistynyt kuningaskunta
---	--

Järjestäjien oikeudelliset neuvonantajat

<i>Suomen lainsäädännön osalta:</i> Borenus Asianajotoimisto Oy Eteläesplanadi 2 00130 Helsinki	<i>Yhdysvaltojen lainsäädännön osalta:</i> Shearman & Sterling (London) LLP 9 Appold Street Lontoo, EC2A 2AP, Yhdistynyt kuningaskunta
--	---

Yhtiön taloudellinen neuvonantaja

Lazard & Co., Limited
50 Stratton Street
Lontoo, W1J 8LL, Yhdistynyt kuningaskunta

ERÄITÄ SEIKKOJA

Vakuutus tässä Esitteessä annetuista tiedoista

Yhtiö vastaa tähän Esitteeseen sisältyvistä tiedoista. Yhtiö vakuuttaa varmistaneensa riittävän huolellisesti, että Yhtiön parhaan ymmärryksen mukaan tässä Esitteessä esitetyt tiedot vastaavat tosiseikkoja eikä tiedoista ole jätetty pois mitään asiaan todennäköisesti vaikuttavaa. Myyvät Osakkeenomistajat vakuuttavat varmistaneensa riittävän huolellisesti, että heidän parhaan ymmärryksensä mukaan Esitteen Myyviä Osakkeenomistajia ja heidän osakeomistuksiaan Yhtiössä koskevat tiedot vastaavat tosiseikkoja eikä tiedoista ole jätetty pois mitään asiaan todennäköisesti vaikuttavaa.

27.9.2017

Terveystalo Oyj

Myyvät Osakkeenomistajat

Tulevaisuutta koskevat lausumat

Eräät tässä Esitteessä esitetyt lausumat, erityisesti kaikki tulevaisuutta koskevat tai tulosenusteisiin liittyvät lausumat kohdissa ”Tiivistelmä”, ”Riskitekijät”, ”Yhtiön liiketoiminta” ja muualla tässä Esitteessä, sisältävät tulevaisuutta koskevia lausumia, jotka perustuvat johdon tämänhetkisiin näkemyksiin ja käsityksiin Yhtiön taloudellisesta asemasta, liiketoimintastrategiasta sekä johdon tulevaisuudensuunnitelmista ja tavoitteista (mukaan lukien Yhtiön palveluihin ja tuotteisiin liittyvät kehityssuunnitelmat). Nämä lausumat voivat sisältää tulevaisuutta koskevia lausumia suhteessa Yhtiöön sekä sen yritys sektoriin ja toimialaan. Lausumat, joiden yhteydessä on käytetty sanoja ”aikoa”, ”arvioida”, ”ennakoida”, ”ennustaa”, ”jatkua”, ”odottaa”, ”olettaa”, ”pyrkii”, ”saattaa”, ”suunnitella”, ”tavoitella”, ”tulla”, ”tähdätä”, ”uskoa”, ”voisi” ja muut vastaavat ilmaisut ilmentävät tulevaisuutta koskevia lausumia.

Kaikkiin tulevaisuutta koskeviin lausumiin sisältyy riskejä ja epävarmuustekijöitä, joiden seurauksena Yhtiön todellinen tulos tai liiketoiminnan tulokset voivat poiketa huomattavasti tulevaisuutta koskevissa lausumissa esitetystä. Tällaisia riskejä ja epävarmuustekijöitä on kuvattu muun muassa kohdassa ”Riskitekijät”, jota tulee lukea yhdessä muiden tämän Esitteen sisältämien varoittavien lausumien kanssa. Tämän Esitteen tulevaisuutta koskevat lausumat ovat tilintarkastamattomia ja heijastavat Yhtiön johdon tämänhetkisiä näkemyksiä tulevaisuuden tapahtumista. Lausumiin voi kohdistua kohdassa ”Riskitekijät” kuvattuja riskejä ja muita riskejä, epävarmuustekijöitä ja oletuksia, jotka koskevat Yhtiön liiketoimintaa, liiketoiminnan tulosta, kasvustrategiaa ja maksuvalmiutta. Nämä tulevaisuutta koskevat lausumat ilmaisevat ainoastaan tämän Esitteen päivämäärän mukaista asiantilaa. Ellei sovellettavien lakien ja asetusten (mukaan lukien Arvopaperimarkkinalaki) asettamista velvollisuuksista muuta johdu, Yhtiö ei sitoudu päivittämään tai arvioimaan mitään tulevaisuutta koskevia lausumia uusien tietojen, tulevan kehityksen tai muiden seikkojen perusteella. Tässä kohdassa esitetyt huomiot koskevat kaikkia myöhempiä Yhtiön tai Yhtiön puolesta toimiviin henkilöihin liittyviä kirjallisia ja suullisia tulevaisuutta koskevia lausumia kokonaisuudessaan.

Esitteen saatavuus

Tämä Esite sekä Esitteeseen viittaamalla sisällytetyt asiakirjat ovat saatavilla viimeistään 28.9.2017 lähtien Yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.terveystalo.com/listautuminen ja rekisteröidyssä toimipaikassa osoitteessa Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki. Lisäksi Esite on saatavilla arviolta 28.9.2017 lähtien SEB:n Helsingin toimipisteellä osoitteessa Eteläesplanadi 18, 00130 Helsinki ja SEB:n verkkosivuilla osoitteessa www.seb.fi, OP Ryhmään kuuluvien osuuspankkien konttoreissa sekä OP:n verkkosivuilla osoitteessa www.op.fi/merkinta sekä Helsingin Pörssissä osoitteessa Fabianinkatu 14, 00100 Helsinki. Englanninkielinen Esite on saatavilla arviolta 29.9.2017 lähtien SEB:n verkkosivuilla osoitteessa www.seb.fi.

Taloudellisten tietojen ja eräiden muiden tietojen esittäminen

Historialliset taloudelliset tiedot

Tähän Esitteeseen sisällytetyt Terveystalo Oyj:n historialliset taloudelliset tiedot ovat peräisin Yhtiön tilintarkastamattomista konsernin taloudellisista tiedoista 30.6.2017 päättyneeltä kuudelta kuukaudelta, sisältäen tilintarkastamattomat konsernin vertailutiedot 30.6.2016 päättyneeltä kuudelta kuukaudelta, jotka on laadittu IAS 34 – ”Osavuositarkastukset”-standardin mukaisesti, ja Yhtiön tilintarkastetuista konsernitilinpäätöksistä 31.12.2016 ja 31.12.2015 päättyneiltä tilikausilta, sisältäen 31.12.2014 päättynyttä

tilikautta koskevat tilintarkastetut taloudelliset vertailutiedot, jotka on laadittu Euroopan unionin käyttöön ottamien kansainvälisten tilinpäätösstandardien ("IFRS") mukaisesti, jotka ovat kaikki tämän Esitteen F-sivuilla. Tämän esitteen taulukoihin sisältyvät taloudelliset tiedot on merkitty tilintarkastetuksi niissä tapauksissa kun tiedot ovat peräisin tilintarkastetuista konsernitilinpäätöksistä.

Tietyt tässä Esitteessä esitetyt historialliset taloudelliset tiedot 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneiltä tilikaudelta eroavat lakisääteisistä varsinaisen yhtiökokouksen hyväksymistä Yhtiön tilintarkastetuista konsernitilinpäätöksistä johtuen pääasiassa vuonna 2017 käyttöön otetusta IFRS 15 "Myyntituotot asiakassopimuksista" -standardista. Uudelleenlaaditut tilintarkastetut konsernitilinpäätökset on laadittu sisällytettäväksi tähän Esitteeseen eikä niitä ole esitetty tai hyväksytty Yhtiön yhtiökokouksessa. Yhtiön tilintarkastaja KPMG Oy Ab on antanut Yhtiön lakisääteisistä tilinpäätöksistä tilintarkastuskertomukset 29.3.2017, 22.3.2016 ja 24.3.2015. Lisätietoja IFRS 15 -standardin käyttöönoton vaikutuksista esitetään tähän Esitteeseen sisällytettyjen tilintarkastettujen konsernitilinpäätösten liitetiedoissa kohdassa 7 "Liikevaihdon jakautuminen" ja kohdassa "Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema — Uudet ja muutetut standardit ja tulkinnat".

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

Tämä Esite sisältää eräitä vaihtoehtoisia tunnuslukuja Yhtiön historiallisesta taloudellisesta tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja kassavirroista, jotka eivät Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (European Securities and Markets Authority, "ESMA") "Vaihtoehtoiset tunnusluvut" -ohjeistuksen mukaisesti ole IFRS:n määrittelemiä tai nimeämiä tunnuslukuja ja niitä on siten pidettävä vaihtoehtoisina tunnuslukuina.

Yhtiö esittää seuraavat vaihtoehtoiset tunnusluvut:

- Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto tarkoittaa sellaisten toimipaikkojen liikevaihtoa, joihin yrityskaupoilla ei ole ollut merkitystä tai merkityksen on arvioitu olevan epäolennainen.
- Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihdon kasvu tarkoittaa sellaisten toimipaikkojen myynnin kasvua tai laskua verrattuna edelliseen vuoteen, joihin yrityskaupoilla ei ole ollut merkitystä tai merkityksen on arvioitu olevan epäolennainen.
- Käyttökate, joka on liikevoitto/-tappio ennen poistoja ja arvonalentumisia.
- Käyttökateprosentti, joka on käyttökate prosentteina liikevaihdesta.
- Oikaistu käyttökate, joka on liikevoitto/-tappio ennen poistoja ja arvonalentumisia oikaistuna tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavilla olennaisilla erillä.
- Oikaistu käyttökateprosentti, joka on oikaistu käyttökate prosentteina liikevaihdesta.
- Liikevoitto/-tappio, joka on liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia.
- Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia prosentteina, joka on edellinen tunnusluku prosentteina liikevaihdesta.
- Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, joka on edellä mainittu tunnusluku oikaistuna tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavilla olennaisilla erillä.
- Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia prosentteina, joka on edellinen tunnusluku prosentteina liikevaihdesta.
- Tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavat olennaiset erät liittyvät liiketoiminnan hankintojen kuluihin, liiketoiminnan uudelleenjärjestelykuluihin, käyttöomaisuuden myyntivoittoihin, strategisiin projekteihin, uusiin liiketoimintoihin ja muihin vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin.
- Oikaistu tilikauden tulos, joka on tilikauden tulos oikaistuna tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavilla olennaisilla erillä verovaikutus huomioiden ja hankintahinnan kohdistamisesta syntyvien aineettomien hyödykkeiden poistoilla verovaikutus huomioiden.
- Nettovelat, joka on korolliset velat vähennettynä korollisilla saamisilla ja rahavaroilla.
- Nettovelkaantumisaste (gearing), joka lasketaan jakamalla nettovelka omalla pääomalla.
- Nettovelka / oikaistu käyttökate, joka lasketaan jakamalla nettovelka 12 kuukauden oikaistulla käyttökateella.

- Oman pääoman tuotto (ROE), joka lasketaan jakamalla tilikauden annualisoitu tulos avaavan ja päättävän taseen oman pääoman (mukaan lukien määräysvallattomien omistajien osuus) keskiarvolla.
- Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), joka lasketaan lisäämällä voitton/tappioon ennen veroja rahoituskulut ja jakamalla tämä summa kauden avaavan ja päättävän taseen oman pääoman (mukaan lukien määräysvallattomien omistajien osuuden) sekä pitkä- ja lyhytaikaisten rahoitusvelkojen keskiarvojen summalla.
- Omavaraisuusaste, joka lasketaan jakamalla oma pääoma (mukaan lukien määräysvallattomien omistajien osuus) taseen loppusummalla, josta on vähennetty saadut ennakot.
- Nettokäyttöpääoma, joka lasketaan lisäämällä vaihto-omaisuuteen myyntisaamiset ja muut saamiset ja vähentämällä ostovelat ja muut velat sekä kauden verotettavaan tulokseen perustuvat verovelat.
- Rahavirtaperusteiset investoinnit yhteensä, joka on konsernin rahavirtalaskelman mukaiset erät liittyen aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ja myytävissä olevien rahoitusvarojen hankintoihin ja myynteihin sekä konsernin rahavirtalaskelmassa esitetyt tytäryritysten ja liiketoimintojen hankinnat ja myynnit vähennettynä hankituilla rahavaroilla.
- Kokonaisinvestoinnit, joka on edellinen tunnusluku ja lisäämällä tähän summaan investoinnit, joihin ei liity rahavirtaa, sisältäen osamaksut ja rahoitusleasingomaisuuteen kohdistuvat investoinnit sekä yrityskaupat.
- Kokonaisinvestoinnit ilman yrityskauppoja, joka on edellinen tunnusluku ilman konsernin rahavirtalaskelmassa esitettyjä tytäryritysten ja liiketoimintojen hankintoja ja myyntejä vähennettynä hankituilla rahavaroilla ja yrityskauppoja, joihin ei liity rahavirtaa.

IFRS-standardeihin perustumattomien tunnuslukujen tarkat laskentakaavat on esitetty kohdassa ”*Eräitä konsernitilinpäätöstietoja ja muita tietoja — Tunnuslukujen laskentakaavat*”.

Yhtiö esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja lisätietona IFRS-standardien mukaisesti laadituissa konsernin tuloslaskelmissa, konsernin taseissa ja konsernin rahavirtalaskelmissa esitetyille tunnusluvuille. Yhtiön näkemyksen mukaan vaihtoehtoiset tunnusluvut antavat merkittävää Yhtiötä koskevaa lisätietoa johdolle, sijoittajille, arvopaperianalytikoille ja muille tahoille Yhtiön toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahavirroista.

Yhtiö esittää oikaistun käyttökatteen ja oikaistun liikevoiton/-tappion ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, joista on oikaistu olennaiset tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavat erät. Oikaistu käyttökate ja oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia esitetään täydentävinä tunnuslukuina tässä Esitteessä, koska kyseiset tunnusluvut ovat usein analyttikoiden ja muiden osapuolien käyttämiä ja koska Yhtiön näkemyksen mukaan kyseiset tunnusluvut lisäävät ymmärrystä Yhtiön liiketoiminnan tuloksesta. Yhtiö esittää myös käyttökatteen, liikevoiton/-tappion ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, vertailukelpoisen toimipaikkojen liikevaihdon kasvun ja oikaistun tilikauden tuloksen täydentävinä tunnuslukuina tässä Esitteessä, koska Yhtiön näkemyksen mukaan ne lisäävät ymmärrystä Yhtiön liiketoiminnan tuloksesta. Myös nettovelkaantuneisuus, nettovelan ja oikaistun käyttökatteen välinen suhde, omavaraisuusaste, oman pääoman tuotto, sijoitetun pääoman tuotto ja nettokäyttöpääoma esitetään täydentävinä tunnuslukuina, sillä ne ovat Yhtiön näkemyksen mukaan hyödyllisiä mittareita Yhtiön kyvystä saada rahoitusta ja maksaa velkaansa. Rahavirtaperusteiset investoinnit, kokonaisinvestoinnit ja kokonaisinvestoinnit ilman liiketoimintojen hankintoja antavat lisätietoja Yhtiön liiketoiminnan rahavirtaan liittyvistä tarpeista.

Vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei tulisi tarkastella erillisenä IFRS:n mukaisista tunnusluvuista tai IFRS:n mukaisesti määriteltäviä tunnuslukuja korvaavina tunnuslukuina. Vaihtoehtoiset tunnusluvut eivät ole IFRS-standardeissa määriteltäviä tai nimettyjä. Kaikki yhtiöt eivät laske vaihtoehtoisia tunnuslukuja yhdenmukaisella tavalla, ja siksi tässä Esitteessä olevat vaihtoehtoiset tunnusluvut eivät välttämättä ole vertailukelpoisia muiden yhtiöiden esittämien samannimisten tunnuslukujen kanssa. Lisäksi nämä IFRS-standardeihin perustumattomat tunnusluvut eivät välttämättä kuvaa Yhtiön historiallista liiketoiminnan tulosta eikä niiden tarkoitus ole ennustaa mahdollisia tulevaisuuden tuloksia.

Tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot

Tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot on esitetty ainoastaan havainnollistamistarkoituksessa. Tilintarkastamattomat pro forma -tuloslaskelmat 30.6.2017 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta ja 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta osoittavat Diacorin, Porin Lääkäritalon

ja suunterveyden alan yritysten vuonna 2016 ja 2017 toteutettujen hankintojen vaikutukset ikään kuin ne olisivat tapahtuneet 1.1.2016. Kyseiset liiketoimintojen hankinnat sisältyvät Yhtiön 30.6.2017 päättyneelle jaksolle laaditun puolivuositarkastuksen taseeseen. Tästä syystä pro forma -tasetta ei esitetä. Katso myös ”*Tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot*”.

Tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot on laadittu Euroopan komission asetuksen (EY) N:o 809/2004, muutoksineen, liitteen II mukaisesti. Tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot on myös laadittu Yhtiön 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta laaditussa tilintarkastetussa konsernitilinpäätöksessä sovellettujen laatimisperiaatteiden mukaisesti, jotka ovat tämän Esitteen F-sivuilla. Yhtiön tilintarkastamattomia pro forma -taloudellisia tietoja ei ole laadittu Yhdysvaltain Arvopaperilain Regulation S-X -säännöksen artiklan 11 tai American Institute of Certified Public Accountantsin ohjeiden mukaisesti.

Tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot kuvaavat pro forma -oikaisujen soveltamista, ja nämä oikaisut perustuvat saatavilla oleviin tietoihin ja tiettyihin oletuksiin, jotka on kuvattu tilintarkastamattomien pro forma -taloudellisten tietojen liitetiedoissa ja joiden Yhtiö uskoo olevan kohtuullisia vallitsevissa olosuhteissa. Yhtiö on laatinut tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot ainoastaan havainnollistamistarkoituksessa, ja ne kuvaavat oletettua tilannetta, eivätkä ne välttämättä anna kuvaa siitä, millainen Yhtiön todellinen taloudellinen asema tai liiketoiminnan tulos olisi ollut, jos liiketoimintojen hankinnat olisivat tapahtuneet ilmoitettuna päivämäärinä, eikä niitä ole tarkoitettu antamaan viitteitä Yhtiön ennakoidusta taloudellisesta asemasta tai tulevasta liiketoiminnan tuloksesta tulevaisuudessa.

Tilintarkastamattomia pro forma -taloudellisia tietoja tulisi lukea yhdessä tähän Esitteeseen sisällytettyjen Yhtiön historiallisten taloudellisten tietojen kanssa ja muiden tähän Esitteeseen sisällytettyjen tietojen kanssa.

Diacorin tilintarkastettu konsernitilinpäätös 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta on sisällytetty tähän Esitteeseen viittaamalla. Tilinpäätös on laadittu FAS:n mukaisesti, ja se ei ole vertailukelpoinen Euroopan unionin käyttöön ottamien IFRS-standardien mukaisesti laadittujen taloudellisten tietojen kanssa.

Katso myös ”*Tilintarkastamattomia pro forma -taloudellisia tietoja*” ja ”*Riskitekijät — Yhtiön liiketoimintaan liittyvät riskit — Yhtiön pro forma -tiedot eivät välttämättä anna oikeaa kuvaa Konsernin liiketoiminnasta ja sen tuloksesta*”.

Pyöritykset

Tässä Esitteessä esitetyt luvut, mukaan lukien taloudelliset tiedot, on pyöristetty. Siten tietyissä tilanteissa sarakkeen tai rivin lukujen summa ei aina vastaa tarkalleen sarakkeen tai rivin loppusummana esitettyä lukua. Lisäksi tietyt tässä Esitteessä esitetyt prosenttiluvut perustuvat pyöristämättömillä luvuilla tehtyihin laskelmiin eivätkä siksi välttämättä täsmälleen vastaa prosenttilukuja, jotka saataisiin, jos kyseiset laskelmat olisivat pohjautuneet pyöristettyihin lukuihin.

Valuutat

Kaikki viittaukset termeihin (i) ”euro”, ”EUR” tai ”€” tarkoittavat euroa, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen mukaisesti Euroopan talous- ja rahaliiton kolmanteen vaiheeseen osallistuvien jäsenvaltioiden laillista valuuttaa ja (ii) ”Yhdysvaltain dollari”, ”USD” tai ”\$” tarkoittavat Yhdysvaltojen laillista valuuttaa. Katso lisätietoja viimeaikaisista euron ja Yhdysvaltain dollarin valuuttakursseista kohdasta ”*Valuuttakurssit*”.

Markkinoita, taloutta ja toimialaa koskevat tiedot ja johdon raportit sekä tutkimukset

Tässä Esitteessä käytetyt markkinoihin, talouteen ja toimialaan liittyvät tiedot ovat joko peräisin yhdestä tai useammasta nimetystä lähteestä tai perustuvat useisiin toimiala- ja muihin itsenäisiin lähteisiin, mukaan lukien tiedot raporteista ja tutkimuksista koskien Yhtiön asiakastytyväisyyttä, Yhtiön brändin tunnettuutta sekä niitä markkinoita, joilla Yhtiö toimii. Näitä lähteitä ovat esimerkiksi Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (”THL”), Sote-uudistuksen esityöt (mukaan lukien hallituksen esitykset), Tilastokeskus, OECD, Yhdistyneiden Kansakuntien raportit, Eurostat, Euromonitor ja Hyvinvointialan liitto ry:n ja Lääkäripalveluyritykset ry:n tilaama kysely (Aula Research) ja muilla tavoin saadut tiedot, ellei toisin mainita. Osa tähän Esitteeseen sisältyvistä tilastoista, tiedoista ja muusta informaatiosta markkinoihin, markkinoiden kokoon, markkinaosuuksiin ja markkina-asemaan liittyen on peräisin Yhtiön ja EQT Partners Oy:n Nordic Healthcare Group Oy:ltä (”NHG”) keväällä 2017 tilaamasta raportista.

NHG on päivittänyt 13.6.2017 päivätyn raporttinsa 11.8.2017 (yhdessä ”**NHG:n Raportti**”). NHG:n Raportin sisältämät markkinoita koskevat historialliset tiedot perustuvat eri tahojen, kuten THL, Kela ja Tilastokeskus, tuottamaan julkiseen tilastotietoon. NHG:n Raportin sisältämät markkinoita koskevat arviot ja ennusteet perustuvat NHG:n analyysiin markkinoiden kasvuun vaikuttavista tekijöistä ja niiden ennustetusta kehityksestä.

Yhtiö on varmistanut, että tiedot on toistettu asianmukaisesti Esitteessä. Koska Yhtiöllä ei ole pääsyä kaikkiin markkina-analyyysien taustalla oleviin tietoihin, oletuksiin ja oletuksiin eikä kolmansien osapuolten tuottamiin tietolähteisiin, kuten NHG:n Raporttiin, sisältyviin tilastotietoihin ja taloudellisiin indikaattoreihin, Terveystalo ei pysty vahvistamaan tietojen paikkansapitävyyttä. Siltä osin kuin Yhtiö on tietoinen ja on pystynyt varmistamaan NHG:n tai muiden kolmansien tahojen toimittamista tiedoista, kolmansien tahojen tiedoista ei ole jätetty pois seikkoja, jotka tekisivät toistetuista tiedoista harhaanjohtavia tai epätarkkoja. Lisäksi markkinatutkimukset perustuvat usein tietoihin ja oletuksiin, jotka saattavat olla epätarkkoja tai epäasianmukaisia, ja niiden metodologia on luonteeltaan tulevaisuutta koskevaa ja spekulatiivista. Siksi niiden oletusten ja lähtökohtien muutoksilla, joihin markkinatutkimukset, kuten NHG:n Raportti, perustuvat, voi olla merkittävä vaikutus analyyseihin ja tehtyihin johtopäätöksiin.

Tässä Esitteessä esitetyt Yhtiön markkina-asemaa ja muita sen markkina-alueella toimivia yhtiöitä koskevat lausumat perustuvat yksinomaan Yhtiön käsityksiin, sisäisiin selvityksiin ja arvioihin sekä sen tilaamiin raportteihin ja tutkimuksiin, joiden Yhtiö katsoo olevan luotettavia. Yhtiö ei voi kuitenkaan taata, että mikään näistä lausumista on täsmällinen tai on täsmällinen kuvaus Yhtiön markkina-asemasta, eikä Yhtiön sisäisiä selvityksiä tai tietoja ole vahvistettu sellaisten ulkopuolisten lähteiden avulla, jotka ovat riippumattomia Yhtiön tilaamista lähteistä.

Verkkosivuilla oleva tieto

Yhtiö ja Järjestäjät tulevat julkaisemaan tämän Esitteen ja Esitteen mahdolliset täydennykset verkkosivuillaan. Muut Yhtiön ja Järjestäjien verkkosivuilla tai millään muulla verkkosivustolla oleva tieto ei muodosta osaa tästä Esitteestä (lukuun ottamatta tähän Esitteeseen viittaamalla sisällytettyjä asiakirjoja, jotka on mainittu kohdassa ”*Esitteeseen viittaamalla sisällytetyt asiakirjat*”), eikä mahdollisten sijoittajien tule luottaa sellaiseen tietoon tehdessään päätöstä arvopapereihin sijoittamisesta.

Saatavilla oleva tieto

Yhtiö on sopinut toimittavansa pyynnöstä Tarjottavien Osakkeiden haltijoille tai tosiasiallisille edunsaajille, tai tällaisten haltijoiden tai tosiasiallisten edunsaajien osoittamille Tarjottavien Osakkeiden mahdollisille ostajille Yhdysvaltain arvopaperilain Rule 144A(d)(4) -säännöksessä määriteltäjä ja sen vaatimusten mukaisia tietoja Tarjottavien Osakkeiden jälleenmyynnin ja siirtojen yhteydessä sellaisina ajanjaksoina, jolloin siihen ei sovelleta Yhdysvaltain vuoden 1934 arvopaperipörssilain, muutoksineen (*U.S. Exchange Act*) (**”Yhdysvaltain Arvopaperipörssilaki**”) kohtia 13 tai 15(d), eikä sitä ole vapautettu raportoinnista Yhdysvaltain Arvopaperipörssilain nojalla annettujen Rule 12g3-2(b) -säännösten nojalla, niin kauan kuin Tarjottavat Osakkeet ovat ”rajoitettuja arvopapereita” (*eng: restricted securities*) Yhdysvaltain arvopaperilain nojalla annettussa Rule 144(a)(3) -säännöksessä tarkoitetulla tavalla. Tällaiset pyynnot tulee osoittaa Yhtiölle osoitteeseen Jaakonkatu 3, 00100 Helsinki. Tällä hetkellä Yhtiöön ei kohdistu Yhdysvaltain arvopaperimarkkinalain mukaisia säännöllisiä ja muita tiedonantovelvollisuuksia.

Haasteen tiedoksianto ja siviilioikeudellisten vastuiden täytäntöönpano

Yhtiö on perustettu Suomen lainsäädännön mukaan ja sen kotipaikka on Helsinki. Kaikki Terveystalon Hallituksen ja johtoryhmän jäsenet (katso ”*Hallitus, johto ja tilintarkastajat — Johtoryhmä*”) asuvat Yhdysvaltojen ulkopuolella. Kaikki tällaisten Yhdysvaltojen ulkopuolella asuvien henkilöiden ja Yhtiön varat tai merkittävä osa varoista sijaitsevat Yhdysvaltojen ulkopuolella. Tämän seurauksena sijoittajat eivät välttämättä pysty toimittamaan haasteen tiedoksiantoa Yhdysvalloissa tällaiselle henkilölle tai Yhtiölle tai panna täytäntöön Yhdysvalloissa sijaitsevilla tuomioistuimissa Yhdysvalloissa annettuja tuomioita heitä vastaan.

Yhtiölle on kerrottu, että yksinomaan Yhdysvaltojen liittovaltiotason arvopaperilakeihin perustuvien siviilioikeudellista vastuuta koskevien yhdysvaltalaisissa tuomioistuimissa alun perin vireille pantujen kanteiden täytäntöönpanoon Suomessa liittyy epävarmuutta. Siten lopulliset rahan maksamista koskevat siviilioikeudelliseen vastuuseen perustuvat yhdysvaltalaisen tuomioistuimen Yhdysvalloissa antamat tuomiot eivät olisi automaattisesti pantavissa täytäntöön Suomessa, riippumatta siitä perustuvatko ne yksinomaan Yhdysvaltojen liittovaltiotason arvopaperilakeihin.

Vakauttamistoimenpiteet

Vakauttamisaikana Vakauttamisjärjestäjä Järjestäjien lukuun toimien saattaa (mutta ei ole velvollinen toteuttamaan) soveltuvien lakien ja säännösten mukaisesti ylimerkitä Osakkeita tai toteuttaa vakauttamistoimenpiteitä, joilla pyritään tukemaan Osakkeiden markkinahintaa korkeammalle tasolle kuin mitä se muutoin olisi (edellyttäen, että näiden toimien kohteena olevien Osakkeiden kokonaismäärä ei ylitä 15 prosenttia Tarjottavien Osakkeiden kokonaismäärästä). Vakauttamistoimenpiteitä ei kuitenkaan välttämättä suoriteta ja ne voivat päättyä milloin tahansa. Vakauttamistoimet saattavat alkaa joko päivänä, jona kaupankäynti Osakkeilla alkaa Helsingin Pörssissä, tai tämän jälkeen, ja mikäli vakauttamistoimenpiteitä aloitetaan, ne voivat päättyä milloin tahansa, mutta niiden on päättyttävä viimeistään 30 päivän kuluttua kaupankäynnin alkamisesta. Vakauttamisjärjestäjän toteuttamat vakauttamistoimet tai ylimerkinnät on suoritettava soveltuvien lakien ja sääntelyn mukaisesti ja ne suoritetaan Vakauttamisjärjestäjän toimitiloissa ja Helsingin Pörssissä sekä Bats Trading Limited (Bats Europe)- ja Turquoise Global Holdings Limited (Turquoise) -markkinapaikoilla. Vakauttamistoimenpiteet saattavat nostaa Osakkeiden kaupankäynti- tai markkinahintaa markkinoilla itsenäisesti määräytyviin tasoihin nähden korkeammaksi ja kaupankäynti- tai markkinahinta saattaa saavuttaa tason, jota ei voida ylläpitää pysyvästi.

Vakauttamisjärjestäjä toimii Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 täydentämisestä takaisinosto-ohjelmiin ja vakauttamistoimenpiteisiin sovellettavia edellytyksiä koskevista teknisistä sääntelystandardeista 8.3.2016 annetun Komission delegoidun asetuksen (EU) 2016/1052 6(5) artiklan tarkoittamana keskusyhteyspisteinä.

Vakauttamistoimenpiteissä noudatetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) No 596/2014 markkinoiden väärinkäytöstä ("**Markkinoiden Väärinkäyttöasetus**" tai "**MAR**") ja Komission delegoitua asetusta (EU) 2016/1052 Markkinoiden väärinkäyttöasetuksen täydentämisestä takaisinosto-ohjelmiin ja vakauttamistoimenpiteisiin sovellettavia edellytyksiä koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla.

TÄRKEITÄ PÄIVÄMÄÄRIÄ

28.9.2017 kello 10.00	Listautumisannin merkintäaika alkaa
5.10.2017 kello 16.00	Instituutio- ja Yleisöanti voidaan keskeyttää aikaisintaan
5.10.2017 kello 16.00	Henkilöstöanti voidaan keskeyttää aikaisintaan
6.10.2017 kello 16.00	Yleisöannin merkintäaika päättyy
6.10.2017 kello 16.00	Henkilöstöannin merkintäaika päättyy
10.10.2017 kello 12.00	Instituutioannin merkintäaika päättyy
10.10.2017 (arvio)	Listautumisannin alustava tulos julkistetaan
11.10.2017 (arvio)	Listautumisannin lopullinen tulos julkistetaan
11.10.2017 (arvio)	Yleisöannissa ja Henkilöstöannissa annetut Tarjottavat Osakkeet kirjataan sijoittajien arvo-osuustileille
11.10.2017 (arvio)	Osakkeiden kaupankäynti Helsingin Pörssin prelistalla alkaa
13.10.2017 (arvio)	Instituutioannissa annetut Osakkeet ovat valmiina toimitettavaksi maksua vastaan Euroclear Finlandin kautta
13.10.2017 (arvio)	Osakkeiden kaupankäynti Helsingin Pörssin Pörssilistalla alkaa

VALUUTTAKURSSIT

Seuraavassa taulukossa esitetään Euroopan keskuspankin julkaisema euron keskimääräinen, ylin, alin ja jakson lopun noteeraus Yhdysvaltain dollariin ("USD") nähden ilmoitettuina ajankohtina ja ilmoitetuilla ajanjaksoilla:

	Viitteelliset valuuttakurssit USD/EUR			
	Keskikurssi	Ylin	Alin	Päätöskurssi
Vuosittain				
2014	1,3285	1,3953	1,2141	1,2141
2015	1,1095	1,2043	1,0552	1,0887
2016	1,1069	1,1569	1,0364	1,0541
2017 (22.9.2017 asti)	1,1123	1,2060	1,0385	1,1961
Kuukausittain				
Maaliskuu 2017	1,0685	1,0889	1,0514	1,0691
Huhtikuu 2017	1,0723	1,0930	1,0578	1,0930
Toukokuu 2017	1,1058	1,1243	1,0860	1,1221
Kesäkuu 2017	1,1229	1,1413	1,1147	1,1412
Heinäkuu 2017	1,1511	1,1729	1,1329	1,1727
Elokuu 2017	1,1807	1,2048	1,1697	1,1825
Syyskuu 2017 (22.9.2017 asti)	1,1952	1,2060	1,1885	1,1961

Edellä esitetyt valuuttakurssit esitetään ainoastaan havainnollistamistarkoituksessa, eivätkä ne välttämättä vastaa Yhtiön tilinpäätösten ja tilinpäätöstietojen laatimisessa käytettyjä valuuttakursseja. Ei ole varmuutta siitä, että euroja olisi voitu vaihtaa Yhdysvaltain dollareiksi edellä esitetyillä valuuttakursseilla tai muilla kursseilla kyseisinä päivinä tai kyseisillä ajanjaksoilla.

OSINGOT JA OSINKOPOLITIikka

Hallitus on vahvistanut Yhtiön osinkopolitiikan 15.8.2017 pidetyssä kokouksessaan. Osinkopolitiikan mukaan Yhtiön tavoitteena on maksaa vähintään 30 prosenttia tilikauden voitosta osinkona. Ehdotetun osingon tulee kuitenkin ottaa huomioon Terveystalon pitkän aikavälin kehitystarpeet ja taloudellinen asema. Kaikki tulevana vuosina maksettavat osingot, niiden määrä ja niiden maksuajankohta riippuvat Yhtiön tulevasta tuloksista, taloudellisesta asemasta, rahavirroista, investointitarpeista, vakavaraisuudesta ja muista tekijöistä. Yhtiön tietyltä tilikaudelta maksamat osingot eivät ole indikaatio kyseisen tilikauden jälkeisiltä tilikausilta maksettavista osingoista.

Yhtiö ei ole jakanut osinkoa 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneiltä tilikausilta. Konsernin emoyhtiön Terveystalo Oyj:n jakokelpoisen vapaan oman pääoman määrä oli 308,0 miljoonaa euroa 31.12.2016.

Osakeyhtiölain (624/2006, muutoksineen) (**”Osakeyhtiölaki”**) mukaan yhtiökokous päättää osinkojen jakamisesta Hallituksen esityksen perusteella. Osinko voidaan maksaa vasta sen jälkeen, kun yhtiökokous on hyväksynyt yhtiön tilinpäätöksen. Jos osinkoa jaetaan, kaikki Osakkeet ovat oikeutettuja samaan osinkoon. Millään tietyllä tilikaudella maksettavien osinkojen määrästä ei voida antaa takeita, eikä voida taata, että Yhtiö ylipäänsä jakaa osinkoja tulevaisuudessa. Osingonjakoon liittyviä rajoituksia kuvataan kohdassa *”Osakkeet ja osakepääoma — Osakkeenomistajien oikeudet”*.

LISTAUTUMISANNIN JA SUUNNITELLUN LISTAUTUMISEN TAUSTA JA SYYT SEKÄ VAROJEN KÄYTTÖ

Listautumisannin ja Listautumisen syyt

Listautumisannin ja suunnitellun Listautumisen tavoitteena on edistää Yhtiön mahdollisuuksia toteuttaa onnistuneesti strategiaansa ja investoida liiketoimintaansa pysyäkseen kehityksen etulinjassa laatustandardien ja hoidon vaikuttavuuden mittaamisessa ja lääketieteellisen laadun tulosten julkaisemisessa Suomessa, minkä Yhtiö odottaa edistävän kasvua pitkällä aikavälillä. Listautumisanti ja suunniteltu Listautuminen kasvattaisivat yleisön Yhtiötä kohtaan kokemaa kiinnostusta sekä lisääisivät Yhtiön tunnettuutta sijoittajien, liikekumppaneiden ja asiakkaiden keskuudessa, parantaisivat Yhtiön edellytyksiä houkutellessa ja pitää palveluksessaan keskeisiä johtohenkilöitä ja työntekijöitä, tarjoaisivat Yhtiölle pääsyn pääomamarkkinoille ja laajentaisivat Yhtiön omistuspohjaa. Listautumisanti ja suunniteltu Listautuminen antavat myös Myyville Osakkeenomistajille mahdollisuuden omistusten osittaiseen rahaksi muuntamiseen ja mahdollistavat likvidit markkinat Osakkeille tulevaisuudessa.

Varojen käyttö

Myyvät Osakkeenomistajat saavat Osakemyynnistä noin 719 miljoonan euron bruttovarat olettaen, että kaikki Myyntiosakkeet myydään (pois lukien 5 122 433 Myyntiosaketta, jotka EQT:n päätöksellä voidaan myydä Myyntiosakkeiden alustavan enimmäismäärän lisäksi) ja että Lisäosakeoptio käytetään 10 949 196 Lisäosakeeseen saakka. Edellä mainituin oletuksin Myyvät Osakkeenomistajat odottavat maksavansa noin 22 miljoonaa euroa palkkioita ja kuluja Listautumisannin yhteydessä olettaen, että harkinnanvarainen kannustinpalkkio maksetaan täysimääräisesti.

Yhtiö pyrkii keräämään Osakeannilla noin 100 miljoonan euron bruttovarat. Yhtiö arvioi sen maksettavaksi tulevien Listautumisantiin liittyvien maksujen, palkkioiden ja kulujen yhteismäärän olevan enintään noin 11,3 miljoonaa euroa olettaen, että harkinnanvarainen kannustinpalkkio maksetaan täysimääräisesti. Tämän seurauksena Yhtiö arvioi saavansa Osakeannista noin 88,7 miljoonaa euroa nettovaroja. Osakeannilla hankittavat nettovarat on tarkoitus käyttää Yhtiön olemassa olevan, alun perin 23.9.2013 Nordea Bank AB (publ):n agenttina ja vakuusagenttina ja tiettyjen muiden lainanantajien kanssa tekemän, 400 miljoonan euron lainasopimuksen alaisten lainojen ("**Olemassaoleva Lainasopimus**") takaisin maksamiseen, pois lukien kyseisen sopimuksen alla nostetut osamaksu- ja rahoitusleasinglaina, jotka jatkuvat niiden sopimusehtojen mukaisesti. Osakeannilla hankittavien nettovarojen lisäksi Olemassaolevan Lainasopimuksen takaisinmaksuun käytetään Lainasopimuksen perusteella nostettuja varoja. Yhtiö arvioi, että Osakeannilla hankittavat varat mahdollistavat Yhtiön taloudellisen joustovaran kasvattamisen kasvumahdollisuuksiin tarttumisen mahdollistamiseksi Yhtiön strategian mukaisesti, mukaan lukien yritysostot, orgaaninen kasvu ja yksiköiden ja laitteistojen uudelleenjärjestelyt sekä muut investoinnit.

Listautumisannin yhteydessä Yhtiön ja Myyvien Osakkeenomistajien maksettavaksi tulevien maksujen, palkkioiden ja arvioitujen kulujen kokonaissumma on noin 33 miljoonaa euroa.

Listautumisannin vaikutuksia Yhtiön pääomarakenteeseen ja velkaantuneisuuteen kuvataan kohdassa "*Pääomarakenne ja velkaantuneisuus*".

LISTAUTUMISANNIN EHDOT

Jäljempänä termillä ”merkintä” tarkoitetaan sijoittajan antamaa tarjousta tai sitoumusta merkitä Tarjottavia Osakkeita Listautumisannissa, ja sijoittajille voidaan allokoida joko Uusia Osakkeita tai Myyntiosakkeita. Vastaavasti termit ”merkitsijä”, ”merkintäaika”, ”merkintäpaikka”, ”merkintähinta”, ”ostotarjous” ja ”sitoumus” (ja muut vastaavat termit) viittaavat sekä Osakeantiin että Osakemyyntiin. Näissä Listautumisannin ehdoissa esitetyt Osakeannin jälkeiset Osakkeiden lukumäärät perustuvat oletukselle, että Listautumisen yhteydessä on toteutettu sekä Terveystalo Oyj:n ylimääräisen yhtiökokouksen 26.9.2017 päättämä osakelajien yhdistäminen että osakeomistusten suhteessa toteutettava maksuton osakeanti (osakesplit) olettaen, että kutakin yhtä ainoan osakelajin Osaketta kohden annettaisiin kaksi uutta Osaketta

Listautumisannin yleiset ehdot

Listautumisanti

Terveystalo Oyj, Suomessa perustettu julkinen osakeyhtiö (**”Yhtiö”**), pyrkii keräämään osakeannilla noin 100 miljoonan euron bruttovarat tarjoamalla vähintään 10 245 902 ja enintään 10 305 533 Yhtiön uutta osaketta (**”Uudet Osakkeet”**) merkittäväksi (**”Osakeanti”**). Lisäksi EQT ja muut tämän Esitteen Liitteessä A luetellut Yhtiön nykyiset osakkeenomistajat (**”Myyvät Osakkeenomistajat”**) tarjoavat myytäväksi alustavasti enintään 62 689 110 Yhtiön olemassa olevaa osaketta (**”Myyntiosakkeet”**, ja yhdessä Uusien Osakkeiden ja Lisäosakkeiden (kuten määritelty jäljempänä) kanssa **”Tarjottavat Osakkeet”**) (**”Osakemyynti”**, ja yhdessä Osakeannin kanssa **”Listautumisanti”**). Myyntiosakkeiden alustavan enimmäismäärän lisäksi EQT voi päättää kasvattaa Myyntiosakkeiden määrää enintään 5 122 433 Myyntiosakkeella.

Listautumisanti koostuu (i) yleisöannista yksityishenkilöille ja yhteisöille Suomessa (**”Yleisöanti”**), (ii) private placement -järjestelyistä institutionaalisille sijoittajille Suomessa ja kansainvälisesti, mukaan lukien Yhdysvalloissa Yhdysvaltain vuoden 1933 arvopaperilain (muutoksineen, **”Yhdysvaltain Arvopaperilaki”**) nojalla annetussa Rule 144A -säännöksessä määriteltyille ”hyväksytyille institutionaalisille sijoittajille” (eng: *qualified institutional buyers*) Yhdysvaltain Arvopaperilain rekisteröintivaatimuksia koskevien poikkeusten nojalla (**”Instituutioanti”**) ja (iii) annista Henkilöstölle (kuten määritelty jäljempänä) (**”Henkilöstöanti”**). Tarjoaminen ja myynti Yhdysvaltain ulkopuolella toteutetaan Yhdysvaltain Arvopaperilain nojalla annetun Regulation S -säännöksen (**”Regulation S -säännös”**) nojalla ja mukaisesti ulkomaisena transaktiona. Tarjoaminen ja myynti Ruotsissa toteutetaan Instituutioannin ehtojen mukaisesti osana Instituutioantia.

Tarjottavat Osakkeet (pois lukien 5 122 433 Myyntiosaketta, jotka EQT:n päätöksellä voidaan myydä Myyntiosakkeiden alustavan enimmäismäärän lisäksi) vastaavat noin 57,0 prosenttia Yhtiön osakkeista (**”Osakkeet”**) ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen (ilman jäljempänä määritellyn Lisäosakeoption mukaisia Lisäosakkeita) olettaen, että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita. Tarjottavat Osakkeet (mukaan lukien 5 122 433 Myyntiosaketta, jotka EQT:n päätöksellä voidaan myydä Myyntiosakkeiden alustavan enimmäismäärän lisäksi) vastaavat noin 61,0 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen olettaen, että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita, ja noin 70,1 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen, jos myös jäljempänä määritelty Lisäosakeoptio käytetään täysimääräisenä.

Listautumisannin ehdot koostuvat tässä esitettyjen Listautumisannin yleisten ehtojen lisäksi Yleisöantia, Henkilöstöantia ja Instituutioantia koskevista erityisistä ehdoista.

Osakeanti

Yhtiön 26.9.2017 pidetty ylimääräinen yhtiökokous (**”Ylimääräinen Yhtiökokous”**) päätti valtuuttaa Yhtiön hallituksen (**”Hallitus”**) päättämään enintään 200 000 000 Yhtiön uuden Osakkeen liikkeeseenlaskusta. Hallituksen odotetaan päättävän arviolta 10.10.2017 Ylimääräisen Yhtiökokouksen antaman valtuutuksen perusteella tarjota merkittäväksi enintään 10 305 533 Uutta Osaketta Osakeannissa.

Osakeannin seurauksena Yhtiön Osakkeiden lukumäärä voi nousta enintään 128 060 815 Osakkeeseen. Osakeannissa liikkeeseen laskettavien Uusien Osakkeiden määrä vastaa enintään noin 8,0 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen olettaen, että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita. Tarjottavien Uusien Osakkeiden enimmäismäärän osuus Osakkeista ennen Osakeantia on 8,8 prosenttia.

Uudet Osakkeet tarjotaan osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen Yhtiön Osakkeiden saattamiseksi kaupankäynnin kohteeksi Nasdaq Helsinki Oy:n ("**Helsingin Pörssi**") pörssilistalle ("**Pörssilista**") ("**Listautuminen**"). Hyväksytystä Uuden Osakkeen merkinnästä Yhtiölle suoritettu maksu merkitään kokonaisuudessaan sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Tämän johdosta Yhtiön osakepääoma ei nouse Osakeannin yhteydessä.

Osakemyynti

Myyvät Osakkeenomistajat tarjoavat Osakemyynissä ostettavaksi alustavasti enintään 62 689 110 Myyntiosaketta. Lisäksi EQT voi päättää kasvattaa Myyntiosakkeiden määrää enintään 5 122 433 Myyntiosakkeella, jolloin Myyntiosakkeiden kokonaismäärä olisi 67 811 543 Myyntiosaketta.

Osakemyynissä tarjottavat Myyntiosakkeet (pois lukien 5 122 433 Myyntiosaketta, jotka EQT:n päätöksellä voidaan myydä Myyntiosakkeiden alustavan enimmäismäärän lisäksi) vastaavat ilman Lisäosakeoptiota noin 49,0 prosenttia (10 949 196 Lisäosakkeen Lisäosakeoption kanssa noin 57,5 prosenttia) Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen olettaen, että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita. Osakemyynissä tarjottavat Myyntiosakkeet (mukaan lukien 5 122 433 Myyntiosaketta, jotka EQT:n päätöksellä voidaan myydä Myyntiosakkeiden alustavan enimmäismäärän lisäksi) vastaavat noin 53,0 prosenttia (11 717 560 Lisäosakkeen Lisäosakeoption kanssa noin 62,1 prosenttia) Osakkeista ja Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen olettaen, että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita.

Mikäli Listautumisanti ei tulisi kokonaan merkityksi, ja Listautumisanti siitä huolimatta toteutettaisiin, kohdennettaisiin merkinnät ensisijaisesti Uusiin Osakkeisiin ja tämän jälkeen Myyntiosakkeiden määrää alennettaisiin Myyvien Osakkeenomistajien tarjoamien osakemäärien suhteessa siten, että merkinnät kohdennetaan ensin muiden Myyvien Osakkeenomistajien kuin EQT:n tarjoamiin Myyntiosakkeisiin ja sen jälkeen EQT:n tarjoamiin Myyntiosakkeisiin.

Pääjärjestäjät ja Järjestäjät

Yhtiö ja Myyvät Osakkeenomistajat ovat nimittäneet Carnegie Investment Bank AB:n ("**Carnegie**"), Morgan Stanley & Co. International plc:n ("**Morgan Stanley**") ja Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) Helsingin sivukonttorin ("**SEB**") toimimaan Listautumisannin pääjärjestäjinä ("**Pääjärjestäjät**"), ja Jefferies International Limitedin ("**Jefferies**") ja OP Yrityspankki Oyj:n ("**OP**") järjestäjinä (Pääjärjestäjät, Jefferies ja OP yhdessä "**Järjestäjät**", ja kukin erikseen "**Järjestäjä**").

Lisäosakeoptio

EQT ja SEB ("**Vakauttamisjärjestäjä**") voivat sopia, että EQT antaa Vakauttamisjärjestäjälle lisäosakeoption, joka on käytettävissä 30 päivän ajan Osakkeiden kaupankäynnin alkamisesta Helsingin Pörssissä (arviolta 11.10.2017 ja 9.11.2017 välinen ajanjakso) ("**Vakauttamisaika**") ostaa tai hankkia ostajia enintään 10 949 196 lisäosakkeelle (olettaen, että EQT ei päättää kasvattaa Myyntiosakkeiden määrää) tai enintään 11 717 560 lisäosakkeelle (olettaen, 59 että EQT päättää kasvattaa Myyntiosakkeiden määrää 5 122 433 Myyntiosakkeella) ("**Lisäosakkeet**") yksinomaan mahdollisten ylikysyntätilanteiden kattamiseksi ("**Lisäosakeoptio**"). Lisäosakkeet vastaavat noin 10,0 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä ennen Listautumisantia ja noin 9,1 prosenttia Listautumisannin jälkeen olettaen, että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita. Lisäosakkeet vastaavat aina kuitenkin enintään 15 prosenttia Uusien Osakkeiden ja Myyntiosakkeiden kokonaismäärästä.

Vakauttamistoimenpiteet

Listautumisannin jälkeen Vakauttamisaikana Vakauttamisjärjestäjä saattaa toteuttaa, mutta ei ole velvollinen toteuttamaan, toimenpiteitä, jotka vakauttavat, ylläpitävät tai muuten saattavat vaikuttaa Osakkeiden hintaan. Vakauttamisjärjestäjä voi allokoita Tarjottavien Osakkeiden kokonaismäärää suuremman määrän Osakkeita, jolloin sille syntyy lyhyt positio. Lyhyt positio on katettu, mikäli lyhyeksi myynti ei ylitä Osakkeiden määrää, jonka Vakauttamisjärjestäjä voi hankkia Lisäosakeoptiolla. Vakauttamisjärjestäjä voi sulkea katetun lyhyen position Lisäosakeoptiolla tai ostamalla Osakkeita markkinoilta. Määritettäessä Osakkeiden hankintatapaa katetun lyhyen position sulkemiseksi Vakauttamisjärjestäjä ottaa huomioon muun muassa Osakkeiden markkinahinnan verrattuna Lisäosakeoption mukaiseen hintaan. Listautumisannin jälkeen Vakauttamisjärjestäjä voi myös ostaa Osakkeita markkinoilta tai tehdä niitä koskevia ostotarjouksia Osakkeiden hinnan vakauttamiseksi. Nämä

toimenpiteet saattavat nostaa tai ylläpitää Osakkeiden markkinahintaa markkinoilla itsenäisesti määräytyviin tasoihin nähden tai estää tai viivyttää Osakkeiden markkinahinnan laskua. Vakauttamistoimenpiteitä ei kuitenkaan saa toteuttaa Merkintähintaa korkeampaan hintaan. Vakauttamisjärjestäjällä ei ole velvollisuutta toteuttaa näitä toimenpiteitä ja se voi keskeyttää nämä toimenpiteet milloin tahansa. Vakauttamisajan kuluessa sekä Vakauttamisajan päätyttyä Vakauttamisjärjestäjä tai Yhtiö Vakauttamisjärjestäjän puolesta julkistaa lainsäädännön tai muiden sovellettavien säännösten edellyttämät tiedot vakauttamisesta.

Vakauttamistoimenpiteissä noudatetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) No 596/2014 markkinoiden väärinkäytöstä ("**Markkinoiden Väärinkäyttöasetus**" tai "**MAR**") sekä komission delegeoitua asetusta (EU) 2016/1052 Markkinoiden Väärinkäyttöasetuksen täydentämisestä takaisinosto-ohjelmiin ja vakauttamistoimenpiteisiin sovellettavia edellytyksiä koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla.

Vakauttamisjärjestäjä ja Myyvät Osakkeenomistajat voivat tehdä vakauttamiseen liittyvän osakelainaussopimuksen Listautumisen yhteydessä. Osakelainaussopimuksen mukaan Vakauttamisjärjestäjä voi ottaa Osakkeita lainaksi Lisäosakeoptiota vastaavan määrän kattaakseen Listautumisannin yhteydessä mahdollisesti tehty ylimerkinnät. Jos Vakauttamisjärjestäjä lainaa Osakkeita, sen on palautettava yhtä suuri määrä Osakkeita Myyville Osakkeenomistajille. Katso lisätietoja kohdasta "*Listautumisannin järjestäminen*".

Järjestämissopimus

Yhtiö odottaa, että se tulee arviolta 10.10.2017 yhdessä EQT:n kanssa tekemään järjestämissopimuksen ("**Järjestämissopimus**") Järjestäjien kanssa, ja muut Myyvät Osakkeenomistajat ovat antaneet kukin myyntisitoumuksen ("**Myyntisitoumus**") Listautumiantiin liittyen. Järjestämissopimuksen ja Myyntisitoumusten mukaan Yhtiö sitoutuu laskemaan liikkeeseen ja Myyvät Osakkeenomistajat sitoutuvat myymään Tarjottavia Osakkeita Järjestäjien hankkimille ostajille, ja mikäli tämä ei toteudu, Järjestäjille, ja kukin Järjestäjistä sitoutuu ei-yhteisvastuullisesti hankkimaan ostajia Tarjottaville Osakkeille ja mikäli tämä ei toteudu, merkitsemään tai ostamaan Tarjottavat Osakkeet tiettyjen ehtojen täytyessä. Katso lisätietoja kohdasta "*Listautumisannin järjestäminen*".

Merkintäaika

Yleisöannin merkintäaika alkaa 28.9.2017 kello 10.00 ja päättyy 6.10.2017 kello 16.00. Instituutioannin merkintäaika alkaa 28.9.2017 klo 10.00 ja päättyy 10.10.2017 kello 12.00. Henkilöstöannin merkintäaika alkaa 28.9.2017 kello 10.00 ja päättyy 6.10.2017 kello 16.00.

Hallituksella ja Myyvillä Osakkeenomistajilla on ylikysyntätilanteessa oikeus Instituutio- ja Yleisöannin keskeyttämiseen yhteisellä päätöksellä aikaisintaan 5.10.2017 kello 16.00. Hallitus voi harkintansa mukaan päättää Henkilöstöannin keskeyttämisestä aikaisintaan 5.10.2017 kello 16.00. Instituutio-, Yleisö- ja Henkilöstöannit voidaan keskeyttää tai olla keskeyttämättä toisistaan riippumatta. Mahdollisesta keskeyttämisestä julkistetaan viipymättä pörssitiedote.

Hallituksella ja Myyvillä Osakkeenomistajilla on oikeus pidentää Instituutio- ja Yleisöannin merkintäaikaa. Hallituksella on oikeus pidentää Henkilöstöannin merkintäaikaa. Mahdollinen merkintäajan pidennys julkistetaan pörssitiedotteella, josta ilmenee merkintäajan uusi päättymisajankohta. Instituutio-, Yleisö- ja Henkilöstöannin merkintäaika päättyy kuitenkin viimeistään 12.10.2017 kello 16.00. Hallitus ja Myyvät Osakkeenomistajat voivat pidentää tai olla pidentämättä Instituutio-, Yleisö- tai Henkilöstöannin merkintäaikoja toisistaan riippumatta. Merkintäajan pidentämistä koskeva pörssitiedote on julkistettava viimeistään Instituutio-, Yleisö- tai Henkilöstöannin merkintäajan yllä esitetynä arvioituna päättymispäivänä.

Merkintähinta

Tarjottavia Osakkeita tarjotaan Instituutio- ja Yleisöannissa 9,76 euron merkintähintaan Tarjottavalta Osakkeelta ("**Merkintähinta**"). Henkilöstöannin osakekohtainen merkintähinta on 10 prosenttia alhaisempi kuin Merkintähinta, eli Henkilöstöannin osakekohtainen merkintähinta on 8,79 euroa. Merkintähintaa määriteltäessä on otettu huomioon muun muassa vallitseva markkinatilanne, toimialalla toimivien yhtiöiden arvostuskertoimet ja Yhtiön tulosodotukset.

Listautumisannin ehdollisuus, toteuttaminen ja julkistaminen

Hallitus päättää Osakeannin toteuttamisesta ja Myyvät Osakkeenomistajat päättävät Osakemyynnin toteuttamisesta ja Hallitus ja Myyvät Osakkeenomistajat päättävät yhdessä Tarjottavien Osakkeiden lopullisista määristä ja Tarjottavien Osakkeiden allokaatiosta ("**Toteuttamispäätös**") arviolta 10.10.2017. Edellä mainitut tiedot julkistetaan pörssitiedotteella ja ne ovat saatavilla Yhtiön verkkosivuilla osoitteessa www.terveystalo.com/listautuminen välittömästi Toteuttamispäätöksen jälkeen, ja Yleisöannin ja Henkilöstöannin merkintäpaikoissa viimeistään Toteuttamispäätöstä seuraavana pankkipäivänä (eli arviolta 11.10.2017).

Mikäli Listautumisannissa ei saavuteta riittävää määrää Tarjottavien Osakkeiden merkintöjä, Listautumisannia ei toteuteta. Listautumisannin toteuttaminen on ehdollinen ja edellyttää, että Järjestämissopimus allekirjoitetaan Yhtiön, EQT:n ja Järjestäjien välillä.

Sitoumuksen peruuttaminen

Yleisöannissa annettua sitoumusta merkitä tai ostaa Tarjottavia Osakkeita tai Henkilöstöannissa annettua sitoumusta merkitä Uusia Osakkeita ("**Sitoumus**") ei voi muuttaa. Sitoumus voidaan peruuttaa ainoastaan arvopaperimarkkinalain (746/2012, muutoksineen, "**Arvopaperimarkkinalaki**") edellyttämässä tilanteissa.

Arvopaperimarkkinalain edellyttämä peruuttamisoikeus Esitteen (kuten määritely alla) täydennyksen tai oikaisun johdosta

Mikäli Yhtiön Listautumisannin yhteydessä julkaisemaa esitettä ("**Esite**") täydennetään tai oikaistaan olennaisen virheen tai puutteen taikka olennaisen uuden tiedon johdosta, joka on käynyt ilmi sen jälkeen, kun Finanssivalvonta on hyväksynyt Esitteen, mutta ennen kaupankäynnin alkamista Tarjottavilla Osakkeilla Helsingin Pörssin prelistalla, on Sitoumuksen ennen Esitteen täydentämistä tai oikaisua antaneilla sijoittajilla oikeus Arvopaperimarkkinalain mukaisesti peruuttaa Sitoumuksensa vähintään kahden (2) pankkipäivän kuluessa siitä, kun Esitteen täydennys tai oikaisu on julkaistu. Peruuttamisoikeuden käyttämisen edellytyksenä on, että täydennykseen tai oikaisuun johtanut virhe, puute tai olennainen uusi tieto on käynyt ilmi ennen Tarjottavien Osakkeiden toimittamista sijoittajille. Mikäli Esitettä täydennetään, täydennys julkistetaan pörssitiedotteella. Kyseisessä pörssitiedotteessa julkistetaan tiedot myös sijoittajien Sitoumuksen peruuttamisoikeudesta.

Menettely Sitoumusta peruutettaessa

Sitoumuksen peruuttaminen tulee ilmoittaa kirjallisesti sille merkintäpaikalle, jossa alkuperäinen Sitoumus on annettu peruuttamiselle asetetun määräajan kuluessa. Järjestäjille puhelimitse annetun Sitoumuksen voi kuitenkin peruuttaa puhelimitse. Yleisöannin tai Henkilöstöannin Sitoumuksen peruuttamista ei kuitenkaan voi tehdä OP Ryhmän verkkopalvelussa, vaan se tulee tehdä missä tahansa OP Ryhmään kuuluvan osuuspankin konttorissa.

Mahdollinen Sitoumuksen peruuttaminen koskee Sitoumusta kokonaisuudessaan. Peruuttamiseen oikeuttavan ajanjakson päätyttyä peruuttamisoikeutta ei enää ole. Mikäli Yleisöannissa annettu Sitoumus peruutetaan, merkintäpaikka palauttaa Tarjottavista Osakkeista maksetun määrän Sitoumuksessa ilmoitetulle pankkitilille. Varat palautetaan mahdollisimman pian Sitoumuksen peruuttamisen jälkeen, arviolta viiden (5) pankkipäivän kuluessa merkintäpaikalle annetusta peruuttamisilmoituksesta. Mikäli sijoittajan pankkitili on eri rahalaitoksessa kuin merkintäpaikka, palautettavat varat maksetaan suomalaiselle pankkitilille rahalaitosten välisen maksuliikenteen aikataulun mukaisesti arviolta viimeistään kaksi (2) pankkipäivää myöhemmin. Palautettaville varoille ei makseta korkoa.

Tarjottavien Osakkeiden kirjaaminen arvo-osuustileille

Sitoumuksen antavalla sijoittajalla on oltava arvo-osuustili suomalaisessa tai Suomessa toimivassa tilinhoitajassa ja hänen on ilmoitettava arvo-osuustilinsä numero Sitoumuksessaan. Yleisö- ja Henkilöstöannissa annetut Tarjottavat Osakkeet kirjataan hyväksytyn Sitoumuksen tehneiden sijoittajien arvo-osuustileille arviolta ensimmäisenä pankkipäivänä Toteuttamispäätöksen jälkeen, arviolta 11.10.2017. Instituutioannissa annetut Tarjottavat Osakkeet ovat valmiina toimitettaviksi maksua vastaan arviolta 13.10.2017 Euroclear Finlandin kautta.

Omistus- ja osakasoikeudet

Omistusoikeus Tarjottaviin Osakkeisiin siirtyy, kun Tarjottavat Osakkeet on maksettu, Uudet Osakkeet on rekisteröity Kaupparekisteriin ja Tarjottavat Osakkeet on kirjattu sijoittajan arvo-osuustilille. Tarjottavat Osakkeet tuottavat samat oikeudet kuin muut Yhtiön Osakkeet ja ne tuottavat oikeuden osinkoon ja muuhun varojen jakoon sekä muihin Osakkeisiin liittyviin oikeuksiin Yhtiössä omistusoikeuden siirtymispäivämäärästä lukien.

Varainsiirtovero ja toimenpidemaksut

Uusien Osakkeiden liikkeeseen laskemisen tai merkinnän yhteydessä ei peritä varainsiirtoveroa. Tilinhoitajat perivät hinnastonsa mukaisen maksun arvo-osuustilin ylläpitämisestä ja osakkeiden säilyttämisestä. Myyntiosakkeet myydään, kun kaupankäynti Yhtiön Osakkeilla alkaa Helsingin Pörssin prelistalla, eikä näistä kaupoista odoteta maksettavan varainsiirtoveroa. Mikäli varainsiirtovero tulisi periä, Myyvät Osakkeenomistajat maksavat Myyntiosakkeidensa kaupoista perittävän varainsiirtoveron.

Kaupankäynti Osakkeilla

Yhtiö aikoo jättää listalleottohakemuksen Helsingin Pörssille Osakkeiden listaamiseksi Helsingin Pörssin Pörssilistalle. Osakkeiden kaupankäynnin odotetaan alkavan Helsingin Pörssin prelistalla arviolta 11.10.2017 ja Helsingin Pörssin Pörssilistalla arviolta 13.10.2017. Osakkeiden kaupankäyntitunnus on ”TTALO” ja ISIN-koodi FI4000252127.

Oikeus peruuttaa Listautumisanti

Myyvillä Osakkeenomistajilla on oikeus peruuttaa Osakemyynti ja Hallituksella on oikeus peruuttaa Osakeanti milloin tahansa ennen niiden toteuttamisesta päättämistä muun muassa markkinatilanteen, Yhtiön taloudellisen aseman tai Yhtiön liiketoiminnan olennaisen muutoksen johdosta. Jos Myyvät Osakkeenomistajat päättävät peruuttaa Osakemyynnin ja/tai Hallitus päättää peruuttaa Osakeannin, maksetut myynti- ja merkintähinnat palautetaan sijoittajille arviolta viiden (5) pankkipäivän kuluessa peruuttamispäätöksestä. Mikäli sijoittajan pankkitili on eri rahalaitoksessa kuin merkintäpaikka, palautettavat varat maksetaan suomalaiselle pankkitilille rahalaitosten välisen maksuliikenteen aikataulun mukaisesti arviolta viimeistään kaksi (2) pankkipäivää myöhemmin. Palautettaville varoille ei makseta korkoa.

Osakkeiden luovutusta koskeva rajoitus (Lock-up)

Alla mainitut tahot tulevat sopimaan Järjestäjien kanssa, etteivät nämä tai kukaan niiden lukuun toimiva henkilö, Listautumisanti ja tiettyjä muita poikkeuksia lukuun ottamatta, ajanjaksolla, joka päättyy Yhtiön, Myyvien Osakkeenomistajien ja muiden Yhtiön nykyisten osakkeenomistajien osalta 180 päivän kuluttua Listautumisesta (eli arviolta 8.4.2018), sekä Hallituksen jäsenten, johtoon kuuluvien henkilöiden sekä tiettyjen Yhtiön avainhenkilöiden osalta 360 päivän kuluttua Listautumisesta (eli arviolta 5.10.2018), ilman Pääjärjestäjien etukäteen antamaa kirjallista suostumusta laske liikkeeseen, tarjoa, panttaa myy, sitoudu myymään, myy optio-oikeutta tai oikeutta ostaa, osta mitään optio-oikeutta tai oikeutta myydä, anna optio-oikeutta tai warranttia ostaa, lainaa tai muutoin siirrä tai luovuta suoraan tai välillisesti Osakkeita tai arvopapereita, jotka ovat vaihdettavissa tai muutettavissa Osakkeiksi tai olennaisilta osin samankaltaisia Osakkeiden kanssa, tai tee mitään vaihtosopimusta tai muuta sopimusta, jolla Osakkeen omistamisen taloudelliset vaikutukset siirtyvät kokonaan tai osittain riippumatta siitä, onko tällaisen toimenpiteen vastikkeena Osakkeen tai muun arvopaperin luovutus, rahamääräinen suoritus tai jokin muu vastike.

Osakkeiden luovutusta koskevat rajoitukset eivät sovellu tiettyihin tilanteisiin, kuten Myyvien Osakkeenomistajien ja muiden edellä mainittujen tahojen osalta muun muassa Yhtiöön kohdistuvan ostotarjouksen tai kaikille osakkeenomistajille suunnatun Osakkeiden takaisinoston yhteydessä, eivätkä Myyvien Osakkeenomistajien ja muiden Yhtiön nykyisten osakkeenomistajien Hallituksen jäsenten, johtoon kuuluvien henkilöiden sekä tiettyjen Yhtiön avainhenkilöiden osalta koske muita kuin näiden omistamia Osakkeita otettaessa Osakkeet kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssissä.

Antamalla Sitoumuksen osallistua Henkilöstöantiin Sitoumuksen antaja sitoutuu noudattamaan Osakkeita koskevaa luovutusrajoitusta. Luovutusrajoituksen mukaisesti Henkilöstöantiin osallistuvat eivät ilman Pääjärjestäjien antamaa etukäteistä kirjallista suostumusta ajanjaksolla, joka päättyy 180 päivän kuluttua Listautumisesta (eli arviolta 8.4.2018) myy, myy lyhyeksi, tai muutoin suoraan tai välillisesti luovuta Henkilöstöannissa merkittyjä Osakkeita tai Henkilöstöannissa merkittyjen Osakkeiden ostamiseen

oikeuttavia optioita tai warrantteja tai muita Henkilöstöannissa merkittyihin Osakkeisiin muunnettavia tai vaihdettavia arvopapereita, jotka he omistavat tai hankkivat Henkilöstöannissa tai joiden luovuttamiseen heillä on valtuudet. Henkilöstöantiin osallistuvat suostuvat siihen, että tässä kuvattu luovutusrajoitus voidaan kirjata heidän arvo-osuustileilleen.

Luovutusrajoitukset koskevat yhteensä noin 39,5 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen ilman Lisäosakeoptiota (Lisäosakeoption kanssa noin 30,3 prosenttia) olettaen, että Myyvät Osakkeenomistajat myyvät enimmäismäärän Myyntiosakkeita ja että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita.

Muut seikat

Osakeantiin liittyvistä muista seikoista ja käytännön toimenpiteistä päättää Hallitus. Osakemyyntiin liittyvistä muista seikoista ja käytännön asioista päättävät Myyvät Osakkeenomistajat.

Saatavilla olevat asiakirjat

Yhtiön viimeisin tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus sekä muut osakeyhtiölain (624/2006) (**”Osakeyhtiölaki”**) 5 luvun 21 §:n mukaiset asiakirjat ovat merkintäajan saatavilla Yhtiön toimipisteessä Jaakonkatu 3, 00100 Helsinki.

Sovellettava laki

Listautumisasiin sovelletaan Suomen lakia. Listautumisannista mahdollisesti aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa Suomessa.

Instituutioantia koskevat erityiset ehdot

Yleistä

Instituutioannissa tarjotaan alustavasti enintään 68 394 643 Tarjottavaa Osaketta (ilman Lisäosakeoptiota ja pois lukien 5 122 433 Myyntiosaketta, jotka EQT:n päätöksellä voidaan myydä Myyntiosakkeiden alustavan enimmäismäärän lisäksi) private placement -järjestelyissä institutionaalisille sijoittajille Suomessa ja kansainvälisesti. Lisäksi EQT voi päättää kasvattaa Myyntiosakkeiden määrää enintään 5 122 433 Myyntiosakkeella. Tarjoaminen ja myynti Ruotsissa toteutetaan Instituutioannin ehtojen mukaisesti osana Instituutioantia. Yhtiö ja Myyvät Osakkeenomistajat voivat kysynnästä riippuen rajoituksetta siirtää Tarjottavia Osakkeita alustavasta osakemäärästä poiketen Instituutio-, Yleisö- ja Henkilöstöannin välillä. Yleisöannin Tarjottavien Osakkeiden vähimmäismäärä on kuitenkin 4 000 000 Tarjottavaa Osaketta tai, jos Yleisöannissa annettujen Sitoumusten kattama osakemäärä on tätä vähemmän, Yleisöannissa annettujen Sitoumusten kattama Tarjottavien Osakkeiden kokonaismäärä.

Tarjottavia Osakkeita tarjotaan Instituutioannissa institutionaalisille sijoittajille Suomessa ja kansainvälisesti tietyissä muissa maissa Yhdysvaltain ulkopuolella Regulation S -säännöksen mukaisesti. Tarjottavia Osakkeita tarjotaan Yhdysvalloissa Yhdysvaltain Arvopaperilain nojalla annetussa Rule 144A -säännöksessä määritellyille ”hyväksytyille institutionaalisille sijoittajille” (*eng: qualified institutional buyers*) Yhdysvaltain Arvopaperilain rekisteröintivaatimuksia koskevien poikkeusten nojalla. Osakkeita (mukaan lukien Tarjottavat Osakkeet) ei ole rekisteröity eikä niitä tulla rekisteröimään Yhdysvaltain Arvopaperilain nojalla tai minkään Yhdysvaltain osavaltion arvopaperilain mukaisesti, eikä niitä siten tarjota tai myydä suoraan tai välillisesti Yhdysvalloissa tai Yhdysvaltoihin (kuten Regulation S -säännöksessä on määritelty), ellei niitä ole rekisteröity Yhdysvaltain Arvopaperilain tai Yhdysvaltain Arvopaperilain rekisteröintivaatimuksista säädetyn poikkeuksen mukaisesti ja soveltuvia Yhdysvaltain osavaltioiden arvopaperilakeja noudattaen. Lisätietoja Tarjottavien Osakkeiden tarjoamista koskevista rajoituksista on kohdassa **”Tärkeää tietoa”**.

Osallistumisoikeus

Instituutioantiin voivat osallistua sijoittajat, joiden ostotarjous Instituutioannissa (**”Ostotarjous”**) käsittää vähintään 25 001 Tarjottavaa Osaketta. Luonnolliset henkilöt ja kuolinpesät eivät voi merkitä Osakkeita Instituutioannissa muutoin kuin omaisuudenhoitajan kautta.

Ostotarjousten hyväksyminen ja allokaatio

Institutionaalisten sijoittajien Ostotarjouksia ottavat vastaan Järjestäjät. Instituutioannissa Yhtiö ja Myyvät Osakkeenomistajat päättävät tehtyjen Ostotarjousten hyväksymisestä Toteuttamispäätöksen jälkeen. Yhtiö ja Myyvät Osakkeenomistajat päättävät menettelystä mahdollisessa ylikysyntätilanteessa. Ostotarjoukset voidaan hyväksyä tai hylätä kokonaan tai osittain. Instituutioannissa hyväksytyistä Ostotarjouksista toimitetaan vahvistusilmoitus allokaation jälkeen niin pian kuin käytännössä on mahdollista.

Tarjottavien Osakkeiden maksu

Institutionaalisten sijoittajien tulee maksaa hyväksytyn Ostotarjouksensa mukaiset Tarjotut Osakkeet Järjestäjien antamien ohjeiden mukaisesti arviolta 13.10.2017. Järjestäjillä on arvopaperinvälittäjän huolellisuusvelvollisuuden mukainen oikeus tarvittaessa vaatia Ostotarjouksen saadessaan tai ennen Ostotarjouksen hyväksymistä sijoittajalta selvitystä tämän kyvystä maksaa Ostotarjousta vastaavat Tarjottavat Osakkeet tai vaatia Ostotarjousta vastaavaa määrää suoritettavaksi etukäteen. Maksettava määrä on tällöin Merkintähinta 9,76 euroa kerrottuna Ostotarjouksen mukaisella Tarjottavien Osakkeiden määrällä. Mahdolliset maksujen palautukset tapahtuvat arviolta viidentenä (5) pankkipäivänä Toteuttamispäätöksen jälkeen (eli arviolta 17.10.2017). Palautettaville varoille ei makseta korkoa.

Merkintäsitoumukset

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, Hartwall Capital Oy Ab, Rettig Group Oy Ab ja Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo ("**Ankkurisijoittajat**") ovat kukin erikseen syyskuussa 2017 antaneet mahdolliseen Listautumisantiin liittyen merkintäsitoumuksia, joiden nojalla Ankkurisijoittajat ovat kukin erikseen sitoutuneet merkitsemään Tarjottavia Osakkeita Merkintähintaan tietyin edellytyksin ja ehdolla, että Yhtiön liikkeeseen laskettujen Osakkeiden arvostus on Merkintähinnalla (Osakeannista saatavien varojen jälkeen ja pois lukien Yhtiön hallussa olevat omat Osakkeet) enintään 1 250 miljoonaa euroa. Merkintäsitoumusten ehtojen mukaan Ankkurisijoittajille taataan sitoumusten kattama määrä Tarjottavia Osakkeita. Ankkurisijoittajat ovat antaneet merkintäsitoumuksia seuraavasti:

- Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman, Hartwall Capital Oy Ab:n ja Rettig Group Oy Ab:n merkintäsitoumuksien määrät ovat suhteellisia osuuksia Yhtiön liikkeeseen lasketuista Osakkeista Listautumisannin toteuttamisen jälkeen seuraavasti: Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma enintään noin 11,3 prosenttia sen osakeomistuksen kokonaismäärän ollessa 15,0 prosenttia mukaan lukien Esitteen päivämäärän osakeomistus, Hartwall Capital Oy Ab 10,1 prosenttia ja Rettig Group Oy Ab 10,1 prosenttia.
- Keskinäisen Työeläkevakuutusyhtiö Elon sitoumus on määrältään 50 miljoonaa euroa.

Ankkurisijoittajien merkintäsitoumukset ovat yhteensä noin 444 miljoonaa euroa tai noin 36 prosenttia Osakkeista Yhtiön liikkeeseen laskettujen Osakkeiden (Osakeannista saatavien varojen jälkeen ja pois lukien Yhtiön hallussa olevat omat Osakkeet) arvostuksen ollessa 1 250 miljoonaa euroa. Ankkurisijoittajat eivät saa korvausta merkintäsitoumuksistaan.

Yleisöantia koskevat erityiset ehdot

Yleistä

Yleisöannissa tarjotaan alustavasti enintään 4 000 000 Tarjottavaa Osaketta yksityishenkilöille ja yhteisöille Suomessa. Yhtiö ja Myyvät Osakkeenomistajat voivat kysynnästä riippuen rajoituksetta siirtää Tarjottavia Osakkeita alustavasta osakemäärästä poiketen Instituutio-, Yleisö- ja Henkilöstöannin välillä. Yleisöannin Tarjottavien Osakkeiden vähimmäismäärä on kuitenkin 4 000 000 Tarjottavaa Osaketta tai, jos Yleisöannissa annettujen Sitoumusten kattama osakemäärä on tätä vähemmän, Yleisöannissa annettujen Sitoumusten kattama Tarjottavien Osakkeiden kokonaismäärä.

Merkintäpaikalla on oikeus hylätä Sitoumus kokonaan tai osittain, jos se ei ole näiden ehtojen mukainen tai se on muuten puutteellinen.

Osallistumisoikeus sekä Sitoumusten vähimmäis- ja enimmäismäärä

Yleisöantiin voivat osallistua sijoittajat, joiden kotipaikka on Suomessa ja jotka antavat Sitoumuksensa Suomessa. Yleisöannin Sitoumuksen tulee koskea vähintään 100 ja enintään 25 000 Tarjottavaa Osaketta. Mikäli sijoittaja antaa Yleisöannissa Sitoumuksen useammassa merkintäpaikassa, yhdistetään merkinnät

yhdeksi Sitoumukseksi, johon edellä mainittuja Sitoumuksen vähimmäis- ja enimmäismääriä sovelletaan. Sijoittajan Yleisöannissa ja Henkilöstöannissa antamia Sitoumuksia ei kuitenkaan yhdistetä.

Merkintäpaikat ja Sitoumuksen antaminen

Yleisöannin merkintäpaikkoina toimivat OP Ryhmän asiakkaille:

- Henkilöasiakkaiden osalta OP Ryhmän verkkopalvelu www.op.fi/merkinta. Verkkopalvelun kautta Sitoumuksen antavilla OP Ryhmän asiakkaila tulee olla OP Ryhmän pankkitunnukset;
- OP 0100 0500 puhelinpalvelu (suomeksi, pvm/mpm). Sitoumuksen voi antaa puhelimitse, kun asiakkaalla on henkilökohtainen OP Ryhmän verkkopalvelusopimus ja pankkitunnukset, joita tarvitaan myös puhelinpalveluun tunnistautumisen yhteydessä;
- OP Ryhmän osuuspankkien konttorit niiden tavanomaisina aukioloaikoina.

Yleisöannin merkintäpaikkoina toimivat muille kuin OP Ryhmän asiakkaille:

- Henkilöasiakkaiden osalta OP Ryhmän verkkopalvelu osoitteessa www.op.fi/merkinta Aktian, Danske Bankin, Handelsbankenin, Nordean, POP Pankin, S-Pankin, Säästöpankin ja Ålandsbankenin pankkitunnuksilla; ja
- OP Ryhmän Nimettyjen Pankkien⁹ konttorit niiden tavanomaisina aukioloaikoina.

Sitoumuksen kattamat Tarjottavat Osakkeet on maksettava tililtä, joka on yksinomaan Sitoumuksen antajan nimissä. Sitoumus katsotaan annetuksi, kun sijoittaja on jättänyt merkintäpaikkaan allekirjoitetun sitoumuslomakkeen merkintäpaikan ohjeiden mukaisesti tai vahvistanut Sitoumuksensa pankkitunnuksillaan merkintäpaikan ehtojen mukaisesti, sekä maksanut kyseisen Sitoumuksen mukaisen merkinnän. Sitoumusta tehtäessä on otettava huomioon mahdolliset merkintäpaikan antamat tarkemmat ohjeet. Sitoumuksen peruuttaminen on mahdollista vain edellä kohdassa ”Listautumisannin yleiset ehdot — Sitoumuksen peruuttaminen” yksilöidyllä tavalla ja mainituissa tilanteissa.

Antaessaan Sitoumuksen OP Ryhmän verkkopalvelussa Sitoumuksen antajan on tarkistettava oma päivälimiittinsä tilipankistaan. Maksun ylittäessä päivälimiitin Sitoumusta ei voi antaa verkkopalvelun kautta. Sitoumus on maksettava tililtä, joka on yksinomaan Sitoumuksen antajan nimissä. Yhteisöt, kuolinpesät tai edunvalvonnassa olevat eivät voi antaa Sitoumusta verkkopalvelun kautta, vaan niiden tulee antaa Sitoumus konttorissa. Ehtojen vastaiset OP Ryhmän verkkopalvelun kautta tehdyt Sitoumukset hylätään jälkikäteen.

Edunvalvonnassa olevan sijoittajan osalta Sitoumuksen antaminen vaatii maistraatin luvan, koska Osakkeet eivät Sitoumusta annettaessa ole pörssinoteerattuja osakkeita.

Tarjottavien Osakkeiden maksu

Tarjottavista Osakkeista maksetaan Sitoumusta annettaessa Merkintähinta 9,76 euroa Tarjottavalta Osakkeelta kerrottuna Sitoumuksen mukaisella Tarjottavien Osakkeiden määrällä.

OP Ryhmän asiakkaat voivat tehdä ja maksaa Sitoumuksen OP Ryhmään kuuluvissa osuuspankkien konttoreissa (mukaan lukien Nimetyt Pankit). Muut kuin OP Ryhmän asiakkaat voivat tehdä ja maksaa Sitoumuksensa vain OP Ryhmään kuuluvissa Nimetyissä Pankeissa.

OP Ryhmään kuuluvan osuuspankin konttorissa OP Ryhmän asiakkaan tekemän Sitoumuksen osalta maksu veloitetaan suoraan asiakkaan OP Ryhmään kuuluvalla pankkitililtä. OP Ryhmään kuuluvissa Nimetyissä Pankeissa muiden kuin OP Ryhmän asiakkaiden tekemän Sitoumuksen osalta maksu voidaan maksaa käteisellä tai shekillä.

Käteisellä tai shekillä maksettaessa OP Ryhmä tekee tarvittavat selvitykset sijoittajaan ja varojen alkuperään liittyen OP Ryhmään kuuluvissa osuuspankin konttoreissa ja OP Ryhmään kuuluvissa Nimetyissä Pankeissa. Asioitaessa OP Ryhmään kuuluvissa osuuspankin konttoreissa ja OP Ryhmään kuuluvissa Nimetyissä Pankeissa, sijoittajan on tehtävä ajanvaraus.

⁹ Nimetyt Pankit ovat: Etelä-Hämeen Osuuspankki, Etelä-Karjalan Osuuspankki, Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki, Itä-Uudenmaan Osuuspankki, Kainuun Osuuspankki, Keski-Pohjanmaan Osuuspankki, Keski-Suomen Osuuspankki, Keski-Uudenmaan Osuuspankki, Kymenlaakson Osuuspankki, Lounaismaan Osuuspankki, Lounaisrannikon Osuuspankki, Länsi-Suomen Osuuspankki, Länsi-Uudenmaan Osuuspankki, Helsingin Seudun Osuuspankki, Oulun Osuuspankki, Pohjois-Karjalan Osuuspankki, Pohjois-Savon Osuuspankki, Pohjolan Osuuspankki, Päijät-Hämeen Osuuspankki, Suur-Savon Osuuspankki, Tampereen Seudun Osuuspankki, Turun Seudun Osuuspankki ja Vasa Andelsbank.

OP Ryhmän verkkopalvelun kautta tehtyä Sitoumusta vastaava tiliveloitus tapahtuu, kun sijoittaja vahvistaa Sitoumuksen maksamisen pankkitunnuksillaan. Verkkopalvelun kautta annetun Sitoumuksen osalta sijoittajan tulee maksaa maksu verkkopalvelun ehtojen/ohjeiden mukaisesti välittömästi Sitoumuksen tehtyään. Maksu tulee maksaa merkinnän tekvän yksinomaan sijoittajan omissa nimissä olevalta pankkitililtä.

OP 0100 0500 puhelinpalvelun kautta tehtyä Sitoumusta vastaava tiliveloitus tapahtuu sijoittajan OP Ryhmässä olevalta tililtä.

Sitoumuksen hyväksyminen ja allokaatio

Yhtiö ja Myyvät Osakkeenomistajat päättävät Yleisöannissa Tarjottavien Osakkeiden allokaatiosta sijoittajille Toteuttamispäätöksen jälkeen. Yhtiö ja Myyvät Osakkeenomistajat päättävät menettelystä mahdollisessa ylikysyntätilanteessa. Sitoumukset voidaan hyväksyä osittain tai kokonaan tai ne voidaan hylätä. Yhtiö ja Myyvät Osakkeenomistajat pyrkivät hyväksymään Sitoumukset kokonaan 100 Tarjottavaan Osakkeeseen saakka ja allokoimaan tämän määrän ylittävältä osalta Tarjottavia Osakkeita Sitoumusten täyttämättä olevien määrien keskinäisessä suhteessa. Yhtiö voi asettaa terveydenhuollon ammattitehtävissä 18.9.2017 voimassa olleen ammatinharjoittajasopimuksen perusteella Yhtiössä toimivat henkilöt, jotka eivät ole oikeutettuja osallistumaan Henkilöstöantiin, etusijalle allokoitaessa Tarjottavia Osakkeita Yleisöannissa. Tällaisen etusijan perusteella allokoitavien Tarjottavien Osakkeiden määrä voi olla enintään 15 prosenttia Yleisöannissa alustavasti Tarjottavien Osakkeiden määrästä, mutta kuitenkin enintään 10 000 Tarjottavaa Osaketta kutakin Sitoumuksen antanutta ammatinharjoittajasopimuksen perusteella Yhtiössä toimivaa henkilöä kohden. Se osa tällaisten henkilöiden Sitoumuksista, joka ylittää etusijan perusteella allokoitavien Tarjottavien Osakkeiden määrän, allokoidaan yhdessä kaikkien Yleisöantiin osallistuneiden sijoittajien Sitoumusten täyttämättä olevien määrien keskinäisessä suhteessa. Kaikille Yleisöantiin osallistuneille sijoittajille lähetetään vahvistuskirje Sitoumusten hyväksymisestä ja Tarjottavien Osakkeiden allokaatiosta niin pian kuin mahdollista ja arviolta viimeistään 17.10.2017.

Maksetun määrän palauttaminen

Mikäli Sitoumus hylätään tai hyväksytään vain osittain, maksettu määrä tai sen osa palautetaan Sitoumuksen antajalle hänen Sitoumuksessaan ilmoittamalle suomalaiselle pankkitilille arviolta viidentenä (5) pankkipäivänä Toteuttamispäätöksen jälkeen (eli arviolta 17.10.2017). Mikäli sijoittajan pankkitili on eri rahalaitoksessa kuin merkintäpaikka, palautettavat varat maksetaan suomalaiselle pankkitilille rahalaitosten välisen maksuliikenteen aikataulun mukaisesti arviolta viimeistään kaksi (2) pankkipäivää myöhemmin. Mikäli saman sijoittajan antamia Sitoumuksia on yhdistelty, mahdollinen maksun palautus suoritetaan vain yhdelle sijoittajan pankkitilille. Palautettaville varoille ei makseta korkoa. Katso myös ”— *Listautumisannin yleiset ehdot — Sitoumuksen peruuttaminen*”.

Henkilöstöantia koskevat erityiset ehdot

Yleistä

Henkilöstöannissa tarjotaan alustavasti enintään 120 000 Uutta Osaketta ja mahdollisissa ylikysyntätilanteissa enintään 480 000 ylimääräistä Uutta Osaketta Yhtiön tai sen kokonaan omistamien tytäryhtiöiden kaikille Suomessa vakituksessa työsuhteessa merkintäaikana oleville työntekijöille, Hallituksen jäsenille ja Terveystalon toimitusjohtajalle (**”Henkilöstö”**). Henkilöstöannissa Osakkeita tarjotaan osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen Henkilöstön kannustamiseksi ja sitouttamiseksi Yhtiöön.

Henkilöstöannin osakekohtainen merkintähinta on kymmenen prosenttia alhaisempi kuin Merkintähinta, eli 8,79 euroa.

Yhtiöllä tai merkintäpaikalla on oikeus hylätä Sitoumus kokonaan tai osittain, jos se ei ole näiden ehtojen mukainen tai se on muuten puutteellinen.

Osallistumisoikeus Henkilöstöantiin

Oikeus Osakkeiden merkintään Henkilöstöannissa on vain Henkilöstöllä pois lukien Myyvät Osakkeenomistajat.

Oikeus osallistua Henkilöstöantiin on henkilökohtainen eikä se ole siirrettävissä. Merkintään oikeutettu voi kuitenkin tehdä merkinnän valtuutetun välityksellä. Henkilöstöantiin osallistuva voi halutessaan osallistua myös Yleisöantiin siihen soveltuvien ehtojen mukaisesti.

Henkilöstöannin Sitoumuksen tulee koskea vähintään 100 ja enintään 25 000 Osaketta. Saman sijoittajan yhdessä tai useammassa merkintäpaikassa antamat Sitoumukset yhdistetään yhdeksi Sitoumukseksi, johon sovelletaan edellä mainittua vähimmäis- ja enimmäismäärää. Saman merkitsijän sekä Yleisöannissa että Henkilöstöannissa antamia merkintöjä ei kuitenkaan yhdistetä.

Osakkeiden luovutusta koskeva rajoitus (Lock-up)

Henkilöstöantiin osallistuvat henkilöt sitoutuvat noudattamaan Osakkeiden luovutusta koskevaa rajoitusta. Henkilöstöantiin osallistuvat henkilöt sitoutuvat siihen, että he eivät ilman Pääjärjestäjien etukäteen antamaa kirjallista suostumusta ajanjaksolla, joka päättyy 180 päivän kuluttua Listautumisesta, (eli arviolta 8.4.2018), myy, myy lyhyeksi, tai muutoin suoraan tai välillisesti luovuta Henkilöstöannissa merkittyjä Osakkeita tai Henkilöstöannissa merkittyjen Osakkeiden ostamiseen oikeuttavia optioita tai warrantteja tai muita Henkilöstöannissa merkittyihin Osakkeisiin muunnettavia tai vaihdettavia arvopapereita, jotka he omistavat tai hankkivat Henkilöstöannissa tai joiden luovuttamiseen heillä on valtuudet. Henkilöstöantiin osallistumisen edellytyksenä on Osakkeiden luovutusrajoitukseen sitoutuminen ja suostumus siihen, että tässä kuvattu luovutusrajoitus kirjataan merkitsijän arvo-osuustilille.

Henkilöstöannissa Tarjottavien Osakkeiden allokaatio

Hallitus päättää tarjottavien Uusien Osakkeiden allokaatiosta Toteuttamispäätöksen jälkeen. Hallitus päättää menettelystä mahdollisessa ylikysyntätilanteessa ja käyttää tarvittaessa oikeuttaan laskea liikkeeseen enintään 480 000 ylimääräistä Uutta Osaketta. Sitoumukset voidaan hyväksyä tai hylätä kokonaan tai osittain. Hallitus pyrkii hyväksymään Sitoumukset kokonaan 100 Uuteen Osakkeeseen saakka ja allokoimaan tämän määrän ylittävältä osalta Uusia Osakkeita Sitoumusten täyttämättä olevien määrien keskinäisessä suhteessa. Mikäli Sitoumus hylätään tai hyväksytään vain osittain, maksettu määrä tai sen osa palautetaan Sitoumuksen antajalle hänen Sitoumuksessaan ilmoittamalle suomalaiselle pankkitilille arviolta viidentenä (5) pankkipäivänä Toteuttamispäätöksen jälkeen (eli arviolta 17.10.2017). Mikäli sijoittajan pankkitili on eri rahalaitoksessa kuin merkintäpaikka, palautettavat varat maksetaan suomalaiselle pankkitilille rahalaitosten välisen maksuliikenteen aikataulun mukaisesti arviolta viimeistään kaksi (2) pankkipäivää myöhemmin. Katso myös ”—Listautumisannin yleiset ehdot— Sitoumuksen peruuttaminen”. Kaikille Henkilöstöantiin osallistuneille sijoittajille lähetetään vahvistusilmoitus Sitoumusten hyväksymisestä ja Tarjottavien Osakkeiden allokaatiosta.

Merkintäpaikat ja Sitoumuksen antaminen

Henkilöstöannissa merkintä pitää tehdä Yhtiön Henkilöstöantiin oikeutetuille henkilöille antaman ohjeistuksen mukaisesti.

Henkilöstöannin merkintäpaikkoina toimivat OP Ryhmän asiakkaille:

- Henkilöasiakkaiden osalta OP Ryhmän verkkopalvelu www.op.fi/merkinta. Verkkopalvelun kautta Sitoumuksen antavilla OP Ryhmän asiakkaila tulee olla OP Ryhmän pankkitunnukset;
- OP 0100 0500 puhelinpalvelu (suomeksi, pvm/mpm). Sitoumuksen voi antaa puhelimitse, kun asiakkaalla on henkilökohtainen OP Ryhmän verkkopalvelusopimus ja pankkitunnukset, joita tarvitaan puhelinpalveluun tunnistautumisen yhteydessä.
- OP Ryhmän osuuspankkien konttorit niiden tavanomaisina aukioloaikoina.

Henkilöstöannin merkintäpaikkoina toimivat muille kuin OP Ryhmän asiakkaille:

- Henkilöasiakkaiden osalta OP Ryhmän verkkopalvelu osoitteessa www.op.fi/merkinta Aktian, Danske Bankin, Handelsbankenin, Nordean, POP Pankin, S-Pankin, Säästöpankin ja Ålandsbankenin pankkitunnuksilla;
- OP Ryhmän Nimettyjen Pankkien¹⁰ konttorit niiden tavanomaisina aukioloaikoina.

¹⁰ Nimetyt Pankit ovat: Etelä-Hämeen Osuuspankki, Etelä-Karjalan Osuuspankki, Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki, Itä-Uudenmaan Osuuspankki, Kainuun Osuuspankki, Keski-Pohjanmaan Osuuspankki, Keski-Suomen Osuuspankki, Keski-Uudenmaan Osuuspankki, Kymenlaakson Osuuspankki, Lounaismaan Osuuspankki, Lounaisrannikon Osuuspankki, Länsi-Suomen Osuuspankki, Länsi-Uudenmaan Osuuspankki, Helsingin Seudun Osuuspankki, Oulun Osuuspankki, Pohjois-Karjalan Osuuspankki, Pohjois-Savon Osuuspankki, Pohjolan Osuuspankki, Päijät-Hämeen Osuuspankki, Suur-Savon Osuuspankki, Tampereen Seudun Osuuspankki, Turun Seudun Osuuspankki ja Vasa Andelsbank.

Sitoumuksen kattamat Tarjottavat Osakkeet on maksettava tililtä, joka on yksinomaan Sitoumuksen antajan nimissä. Sitoumus katsotaan annetuksi, kun sijoittaja on jättänyt merkintäpaikkaan allekirjoitetun sitoumuslomakkeen merkintäpaikan ohjeiden mukaisesti tai vahvistanut Sitoumuksensa pankkitunnuksillaan merkintäpaikan ehtojen mukaisesti, sekä maksanut kyseisen Sitoumuksen mukaisen merkinnän. Sitoumusta tehtäessä on otettava huomioon mahdolliset merkintäpaikan antamat tarkemmat ohjeet. Sitoumuksen peruuttaminen on mahdollista vain edellä kohdassa ”— *Listautumisannin yleiset ehdot — Sitoumuksen peruuttaminen*” yksilöidyllä tavalla ja mainituissa tilanteissa.

Antaessaan Sitoumuksen OP Ryhmän verkkopalvelussa Sitoumuksen antajan on tarkistettava oma päivälimiittinsä tilipankistaan. Maksun ylittäessä päivälimiitin Sitoumusta ei voi antaa verkkopalvelun kautta. Sitoumus on maksettava tililtä, joka on yksinomaan Sitoumuksen antajan nimissä. Yhteisöt, kuolinpesät tai edunvalvonnassa olevat eivät voi antaa Sitoumusta verkkopalvelun kautta, vaan niiden tulee antaa Sitoumus konttorissa. Ehtojen vastaiset OP Ryhmän verkkopalvelun kautta tehdyt Sitoumukset hylätään jälkikäteen.

Uusien Osakkeiden maksu Henkilöstöannissa

Henkilöstöannissa Tarjottavista Uusista Osakkeista maksettava hinta on kymmenen prosenttia Merkintähintaa alhaisempi (eli 8,79 euroa Tarjottavalta Osakkeelta) kerrottuna Sitoumuksen mukaisella Uusien Osakkeiden määrällä.

OP Ryhmän asiakkaat voivat tehdä ja maksaa Sitoumuksen OP Ryhmään kuuluvissa osuuspankkien konttoreissa (mukaan lukien Nimetyt Pankit). Muut kuin OP Ryhmän asiakkaat voivat tehdä ja maksaa Sitoumuksensa vain OP Ryhmään kuuluvissa Nimetyissä Pankeissa.

OP Ryhmään kuuluvan osuuspankin konttorissa OP Ryhmän asiakkaan tekemän Sitoumuksen osalta maksu veloitetaan suoraan asiakkaan OP Ryhmään kuulualta pankkitililtä. OP Ryhmään kuuluvissa Nimetyissä Pankeissa muiden kuin OP Ryhmän asiakkaiden tekemän Sitoumuksen osalta maksu voidaan maksaa käteisellä tai shekillä.

Käteisellä tai shekillä maksettaessa OP Ryhmä tekee tarvittavat selvitykset sijoittajaan ja varojen alkuperään liittyen OP Ryhmään kuuluvissa osuuspankin konttoreissa ja OP Ryhmään kuuluvissa Nimetyissä Pankeissa. Asioitaessa OP Ryhmään kuuluvissa osuuspankin konttoreissa ja OP Ryhmään kuuluvissa Nimetyissä Pankeissa, sijoittajan on tehtävä ajanvaraus.

OP Ryhmän verkkopalvelun kautta tehtyä Sitoumusta vastaava tiliveloitus tapahtuu, kun sijoittaja vahvistaa Sitoumuksen maksamisen pankkitunnuksillaan. Verkkopalvelun kautta annetun Sitoumuksen osalta sijoittajan tulee maksaa maksu verkkopalvelun ehtojen/ohjeiden mukaisesti välittömästi Sitoumuksen tehtyään. Maksu tulee maksaa merkinnän tekvän sijoittajan omissa nimissä olevalta pankkitililtä.

OP 0100 0500 puhelinpalvelun kautta tehtyä Sitoumusta vastaava tiliveloitus tapahtuu sijoittajan OP Ryhmässä olevalta tililtä.

Maksetun määrän palauttaminen

Mikäli Sitoumus hylätään tai hyväksytään vain osittain, maksettu määrä tai sen osa palautetaan Sitoumuksen antajalle Sitoumuksessa ilmoitetulle suomalaiselle pankkitilille arviolta viidentenä (5) pankkipäivänä Toteuttamispäätöksen jälkeen, arviolta 17.10.2017. Mikäli sijoittajan pankkitili on eri rahalaitoksessa kuin merkintäpaikka, palautettavat varat maksetaan sijoittajan suomalaiselle pankkitilille rahalaitosten välisen maksuliikenteen aikataulun mukaisesti arviolta viimeistään kaksi (2) pankkipäivää myöhemmin. Mikäli saman sijoittajan antamia Sitoumuksia on yhdistelty, mahdollinen maksun palautus suoritetaan vain yhdelle sijoittajan pankkitilille. Palautettaville varoille ei makseta korkoa. Katso myös ”— *Listautumisannin yleiset ehdot — Sitoumuksen peruuttaminen*”.

PÄÄOMARAKENNE JA VELKAANTUNEISUUS

Seuraavassa taulukossa esitetään Yhtiön (i) toteutunut konsernitason pääomarakenne ja velkaantuneisuus tilintarkastamattomien konsernitilinpäätöstietojen perusteella 30.6.2017 päätyneeltä kuudelta kuukaudelta ja (ii) konsernitason pääomarakenne ja velkaantuneisuus 30.6.2017 oikaistuin otamalla huomioon (1) Olemassaolevan Lainasopimuksen alaisten lainojen uudelleenrahoitus, (2) Osakeannista saatavat noin 88,7 miljoonan euron nettovarot (3) Yhtiön osakepääoman korotus jäljempänä alaviitteessä 3 kuvatulla tavalla ja (4) Yhtiön osakkeenomistajien 25 miljoonan euron lisäsijoitus sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon ja Yhtiön operatiivisten toimintojen hankintaan liittyvä samansuuruinen lisäkauppahinta jäljempänä alaviitteessä 4 kuvatulla tavalla, olettamalla, että jokainen tällainen liiketoimi olisi tapahtunut 30.6.2017. Osakeannin osalta tulee huomioida se, ettei alla kuvattu Osakeannin tuottojen toteutuminen ole varmaa. Tätä taulukkoa tulee lukea yhdessä tämän Esitteen kohtien ”*Eräitä konsernitilinpäätöstietoja ja muita tietoja*” ja ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema*” sekä tähän Esitteeseen sisällytettyjen tilintarkastettujen konsernitilinpäätösten ja tilintarkastamattomien konsernitilinpäätöstietojen kanssa.

Pääomarakenne Miljoonaa euroa	30.6.2017	
	Toteutunut (tilintarkastamaton)	Oikaistu
Lyhytaikaiset rahoitusvelat		
Taatut / Vakuudelliset	26,1	14,4 ⁽¹⁾
Takaamattomat / Vakuudettomat	4,9	4,9
Yhteensä	31,0	19,3⁽¹⁾
Pitkäaikaiset rahoitusvelat		
Taatut / Vakuudelliset	324,7	255,7 ⁽¹⁾
Takaamattomat / Vakuudettomat	28,8	28,8
Yhteensä	353,5	284,5⁽¹⁾
Rahoitusvelat yhteensä	384,5	303,7⁽¹⁾
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma		
Osakepääoma	0,0	0,1 ⁽³⁾
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	401,9	525,3 ⁽²⁾⁽⁴⁾
Kertyneet voittovarot	-76,2	-76,2
Tilikauden voitto	8,0	-9,7 ⁽²⁾
Yhteensä	333,8	439,5⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,1	0,1
Oma pääoma yhteensä	333,8	439,5⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾
Oma pääoma ja rahoitusvelat yhteensä	718,3	743,2⁽¹⁾⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾
Nettovelkaantuneisuus		
Miljoonaa euroa		
Likviditeetti (A)		
Rahavarat	20,4	20,4 ⁽¹⁾⁽²⁾
Yhteensä	20,4	20,4⁽²⁾
Lyhytaikaiset rahoitusvelat (B)		
Rahalaitoslainat	25,1	13,4 ⁽²⁾
Muut lyhytaikaiset rahoitusvelat	5,9	5,9
Yhteensä	31,0	19,3⁽²⁾
Lyhytaikainen nettovelkaantuneisuus (C = B – A)	10,7	-1,1⁽²⁾
Pitkäaikaiset rahoitusvelat (D)		
Rahalaitoslainat	324,1	255,1 ⁽¹⁾⁽²⁾
Muut pitkäaikaiset rahoitusvelat	29,4	29,4
Yhteensä	353,5	284,5⁽¹⁾⁽²⁾
Nettovelkaantuneisuus (C + D)	364,1	283,3⁽¹⁾⁽²⁾

- (1) Yhtiö allekirjoitti 15.9.2017 Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ):n ja OP:n kanssa viisivuotisen yhteensä 320 miljoonan euron Lainasopimuksen, jonka mukaiset lainat ovat nostettavissa Listautumisen jälkeen. Lainasopimus kattaa kaksi yhteensä 280 miljoonan euron Määräaikaislainaa ja 40 miljoonan euron Valmiusluoton. Yhtiö odottaa nostavansa lainoista noin 260 miljoonaa euroa Osakeannin toteuttamisen yhteydessä, jotka yhdessä Osakeannista saatavien nettovarojen kanssa käytetään Yhtiön Olemassaolevan Lainasopimuksen takaisin maksamiseen, pois lukien kyseisen sopimuksen alla nostetut osamaksu- ja rahoitusleasinglainat, jotka jatkuvat niiden sopimusehtojen mukaisesti. Olemassaolevan Lainasopimuksen takaisinmaksettava määrä tulee olemaan noin 345 miljoonaa euroa.

- (2) Yhtiö pyrkii keräämään Osakeannilla noin 100 miljoonan euron bruttovarat. Yhtiön johto arvioi sen maksettavaksi tulevien Listautumisantiin liittyvien maksujen, palkkioiden ja kulujen yhteismäärän olevan enintään noin 11,3 miljoonaa euroa olettaen, että harkinnanvarainen kannustinpalkkio maksetaan täysimääräisesti. Tämän seurauksena Yhtiö arvioi saavansa Osakeannista noin 88,7 miljoonaa euroa nettovaroja. Näitä nettovaroja käytetään Yhtiön Olemassaolevan Lainasopimuksen takaisinmaksuun, mukaan lukien uudelleenrahoitukseen liittyviin noin 4 miljoonan euron lainannostokuluihin. Osakeannista saatavat nettovarot merkitään sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Yhtiön tilikauden voittoon vaikuttaa uudelleenrahoitettavan Olemassaolevan Lainasopimuksen mukaisten lainojen alaskirjaus -7,9 miljoonaa euroa ja tulokseen kirjattavat listautumiseen liittyvät kulut -9,9 miljoonaa euroa.
- (3) Oikaistu osakepääoma näyttää Yhtiön osakepääoman korotuksen 80 000 euroon Yhtiön yhtiömuodon muutoksen yhteydessä yksityisestä osakeyhtiöstä julkiseksi osakeyhtiöksi Yhtiön 26.9.2017 pidetyn Ylimääräisen Yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti.
- (4) Oikaistuun lukuun sisältyy Yhtiön osakkeenomistajien 25 miljoonan euron lisäsijoitus sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Yhtiö maksaa samassa yhteydessä Bridgepoint Capitalille Yhtiön operatiivisten toimintojen hankintaan liittyvän 25 miljoonan euron lisäkauppahinnan, joka on sisällynyt Yhtiön korottomiin velkoihin. Katso kohta ”Yhtiön liiketoiminta –Merkittävät sopimukset – Lykätty kauppahinta”.

Lisätietoa Yhtiön ehdollisista veloista esitetään kohdassa ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema — Ehdolliset velat ja taseen ulkopuoliset järjestelyt*”.

Edellä esitettyä Lainasopimuksen allekirjoittamista ja osakepääoman korottamista lukuun ottamatta Yhtiön pääomarakenteessa ja velkaantuneisuudessa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 30.6.2017 ja tämän Esitteen päivämäärän välisenä aikana.

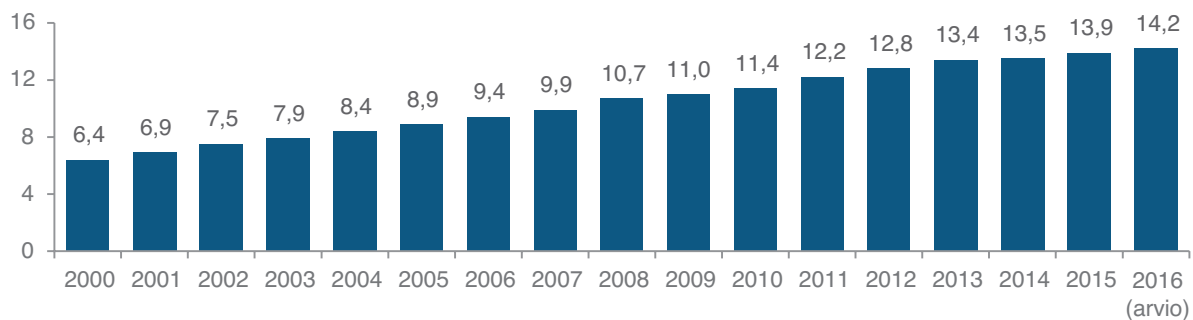
Suomen terveydenhuoltomarkkinat

Yleiskuvaus

Terveystalo tarjoaa terveydenhuollon palveluita pääasiassa Suomessa. Terveydenhuollon kokonaiskustannusten arvioidaan olleen Suomessa 14,2 miljardia euroa vuonna 2016 sisältäen julkisesti rahoitetut ja tuotetut; julkisesti rahoitetut ja yksityisesti tuotetut; sekä yksityisesti rahoitetut ja tuotetut terveydenhoitopalvelut. Terveydenhuoltokustannusten keskimääräiseksi vuosittaiseksi kasvuksi vuosien 2000 ja 2016 välisenä aikana on arvioitu 5,1 prosenttia.¹¹ Suomen terveydenhuoltomarkkinat ovat kasvaneet tasaisesti viimeisten 16 vuoden aikana talouskriisiä seuranneesta taantumasta huolimatta. Terveydenhuoltokustannukset ovat kasvaneet absoluuttisella tasolla, mutta myös kustannukset henkilöä kohden ovat yli kaksinkertaistuneet vuodesta 2000 lähtien, mikä on ollut pääasiallinen markkinoiden kasvuun vaikuttanut tekijä. Terveydenhuoltomarkkinoiden kasvavaa kehitystä vuosien 2000 ja 2016 välisenä aikana on selitetty useilla rakenteellisilla tekijöillä. Tällaisiin tekijöihin kuuluvat esimerkiksi väestörakenteen muutokset, kuten väestön ikääntyminen, elintasosairauksien kasvava määrä, lääketieteen kehittyminen, terveys- ja hyvinvointitietoisuuden lisääntyminen sekä ennaltaehkäisevän hoidon lisääntynyt kysyntä.¹² Kaupungistuminen ja väestömuutokset ovat muiden tekijöiden ohella luoneet julkiseen terveydenhuoltoon kapasiteettipaineita, minkä lisäksi julkisen talouden rasitteet sekä uusien innovatiivisten ja joustavien liiketoimintamallien kehittäminen terveydenhuoltoalalla ovat myös lisänneet yksityisesti tuotettujen terveydenhuoltopalvelujen volyymiä.

Suomen hallituksen ehdottama Sote-uudistus merkitsisi toteutuessaan huomattavaa muutosta tapaan, jolla julkisia sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluita tuotetaan ja rahoitetaan Suomessa. Sote-uudistus on yhä ehdotusvaiheessa, ja sen lopulliseen muotoon ja sisältöön liittyy vielä epävarmuutta. Sote-uudistuksesta on lisätietoa kohdissa ”—*Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus*” ja ”*Terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista koskeva lainsäädäntö — Tiettyjä lainsäädäntöhankkeita — Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus*”. Jäljempänä kuvatut markkinaennusteet perustuvat arvioihin, joissa ei ole otettu huomioon Sote-uudistuksen mahdollisia vaikutuksia, ellei toisin mainita. Sote-uudistuksen ennustettuja vaikutuksia on kuvattu erikseen jäljempänä kohdassa ”—*Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus — Markkinavaikutus*”.

Kuva 1. Terveydenhuollon kokonaiskustannukset Suomessa 2000–2016 (arvio), miljardia euroa

Lähde: NHG:n Raportti (kokonaisulkoistetut palvelut (jolla tarkoitetaan kaikkien kunnan tarjoamien sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden ulkoistamista) eivät sisälly laskelmaan).

Osa tähän markkinakatsaukseen sisältyvistä tilastoista, tiedoista ja muusta informaatiosta markkinoihin, markkinoiden kokoon, markkinaosuuksiin ja markkina-asemaan liittyen on peräisin Yhtiön ja EQT Partners Oy:n tilaamasta NHG:n Raportista. NHG:n Raportin sisältämät markkinoita koskevat historialliset tiedot perustuvat eri tahojen, kuten THL, Kela ja Tilastokeskus, tuottamaan julkiseen tilastotietoon. NHG:n Raportin sisältämät markkinoita koskevat arviot ja ennusteet perustuvat NHG:n analyysiin markkinoiden kasvuun vaikuttavista tekijöistä ja niiden ennustetusta kehityksestä. Katso kohta ”*Eräitä seikkoja — Markkinoita, taloutta ja toimialaa koskevat tiedot ja johdon raportit sekä tutkimukset*”.

¹¹ Lähde: NHG:n Raportti. THL:n tilastot osoittavat, että terveydenhuoltomarkkinat kasvoivat vuosina 2000–2015, ja arvioiden mukaan kasvu jatkuu vuonna 2016.

¹² Lähde: NHG:n Raportti; Euromonitor International: Consumer Lifestyles in Finland, 11/2016.

Keskeisiä huomioita terveydenhuoltomarkkinoista

Suuri, houkutteleva ja kasvava markkina-alue

Suomen terveydenhuoltomarkkinat ovat suuret, houkuttelevat ja kasvavat. Terveydenhuoltomarkkinoiden kasvuun liittyy useita tekijöitä, mukaan lukien keskeisiä koko talouden laajuisia tekijöitä. Markkinoiden kasvua edistävät väestön ikääntyminen, elintasosairaudet, kasvavat terveys- ja hyvinvointitrendit sekä ennaltaehkäisevän hoidon lisääntynyt kysyntä kaikissa ikäryhmissä, mikä on johtanut uusien, innovatiivisten liiketoimintamallien kehittämiseen.¹³

Vakiintuneet, keskeiset ja kasvavat yksityisesti tuotetut palvelut

Yksityisesti tuotetuilla terveyspalveluilla on vakiintunut asema Suomen terveydenhuoltojärjestelmässä. Suomen terveydenhuoltomarkkinoihin ominaisesti liittyvä asiakaskeskeinen palvelu on edistänyt yritys- ja kuluttajamyyntiin keskittyvien liiketoimintamallien ja -osaamisen kehitystä. Yksityisesti rahoitettujen terveydenhuoltopalveluiden asiakkaiden mahdollisuus valita palveluntuottajansa on johtanut siihen, että yksityiset palveluntuottajat ovat panostaneet lääketieteellisen laatuun, asiakaskokemukseen, brändinrakentamiseen, asiakashankintaan ja asiakkuuksien säilyttämiseen erottuakseen julkisesti tuotetuista palveluista.¹⁴

Työterveyshuollon palveluiden yritysmyynnin luonne on myös kannustanut yksityisiä palveluntuottajia parantamaan kilpailukykyään ja kehittämään innovatiivisia palveluja. Työnantajilla on velvollisuus järjestää työterveyshuolto työntekijöilleen. Arviolta 20 prosenttia Suomen väestöstä käyttää työterveyshuoltoa perusterveydenhuoltonsa pääasiallisena lähteenä.¹⁵ Työterveyshuolto voidaan toteuttaa hankkimalla palvelut kunnan terveyskeskuksesta, järjestämällä tarvittavat palvelut itse tai yhdessä toisten työnantajien kanssa taikka hankkimalla palvelut yksityiseltä toimijalta. Lainsäädännössä määritellään työterveyshuollon palveluiden vähimmäisvaatimukset. Työterveyshuollon palvelut koostuvat ennaltaehkäisevästä terveydenhoidosta ja työperäisten terveysriskien ehkäisystä. Työnantajilla on lisäksi mahdollisuus täydentää työterveyshuollon piiriin kuuluvia palveluja. Kela korvaa osan aiheutuneista työterveyshuollon kustannuksista työnantajille uudelleenohjaamalla työnantajilta ja työntekijöiltä kerättyjä varoja. Suomen terveydenhuollon monikanavainen rahoitusmalli, jossa potilaan hoidon voi rahoittaa julkinen sektori, työnantaja, vakuutusyhtiö tai yksittäinen potilas, tukee myös markkinoiden kasvua. Lisäksi julkisilla terveydenhuoltomarkkinoilla olevien kapasiteettipaineiden johdosta yksityisten palvelujen kysynnän odotetaan kasvavan.¹⁶

Lisääarvoa tuottavaa, asiakaskeskeistä ja digitaalisesti tehostettua terveydenhuoltoa

Työterveyshuoltopalvelujen yritysasiakkaat painottavat yleensä mitattavissa olevaa laatua, tehokkuutta ja tuottoa terveydenhuoltoon käytetyille resursseille. Työterveyshuoltojärjestelmä on sidoksissa suomalaiseen lakisääteiseen eläkejärjestelmään, sillä työnantajien ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon ja työntekijöiden hyvinvointiin tekemien investointien vaikutukset näkyvät muun muassa vähentyvissä työntekijöiden työkyvyttömyyseläkekustannuksissa.¹⁷

Ylipäättään asiakaskeskeinen yksityisesti rahoitettujen terveyspalveluiden segmentti on Suomen terveydenhuoltomarkkinoiden koko huomioon ottaen suhteellisen suuri edustaen arvioiden mukaan vuonna 2016 noin 19 prosenttia Suomen terveydenhuollon kokonaismarkkinoista (katso Taulukko 1).¹⁸ Lisäksi yksityisten terveydenhuoltopalveluiden tarjoajien näkökulmasta Suomen yksityisten terveydenhuoltomarkkinoiden houkuttelevuutta lisäävät digitaaliseen toimintaympäristöön tottunut ja korkeasti koulutettu väestö sekä maan hallituksen terveydenhuollon digitalisaatiota ajavat aloitteet, jotka keskittyvät maanlaajuisiin tietopalustoihin ja tiedonvaihtoon. Lisäksi merkittävät investoinnit ICT-infrastruktuuriin lisäävät kiinnostusta Suomen terveydenhuoltomarkkinoihin. Suomalaiset yksityiset terveydenhuoltopalveluiden tuottajat ovat kehittäneet innovatiivisesti Terveystalon Oma Terveys-verkkopalvelun kaltaisia digitaalisia palveluja osana palveluvalikoimiaan. Tämä on mahdollistanut lisäarvoa tuottavat palvelut, ympäri vuorokauden avoinna olevat palvelukanavat terveydenhoitoon, kustannustehokkaan palvelutuotannon ja pysyvien asiakassuhteiden kehityksen.

¹³ Lähde: NHG:n Raportti; sosiaali- ja terveysministeriö: Yksityiset sosiaali- ja terveyspalvelut.

¹⁴ Lähde: NHG:n Raportti.

¹⁵ Lähde: NHG:n Raportti. Vuoden 2016 arvion mukaan yksityisten palveluntuottajien tarjoama työterveyshuolto kattaa 1,1 miljoonaa henkilöä, mikä oli noin 20 prosenttia Suomen väestöstä vuonna 2016.

¹⁶ Lähde: Sosiaali- ja terveysministeriö: Yksityiset sosiaali- ja terveyspalvelut.

¹⁷ Lähde: G. Ahonen: Työkyvyn taloudellinen merkitys, 2010.

¹⁸ Lähde: NHG:n Raportti.

Toimiva kilpailuympäristö

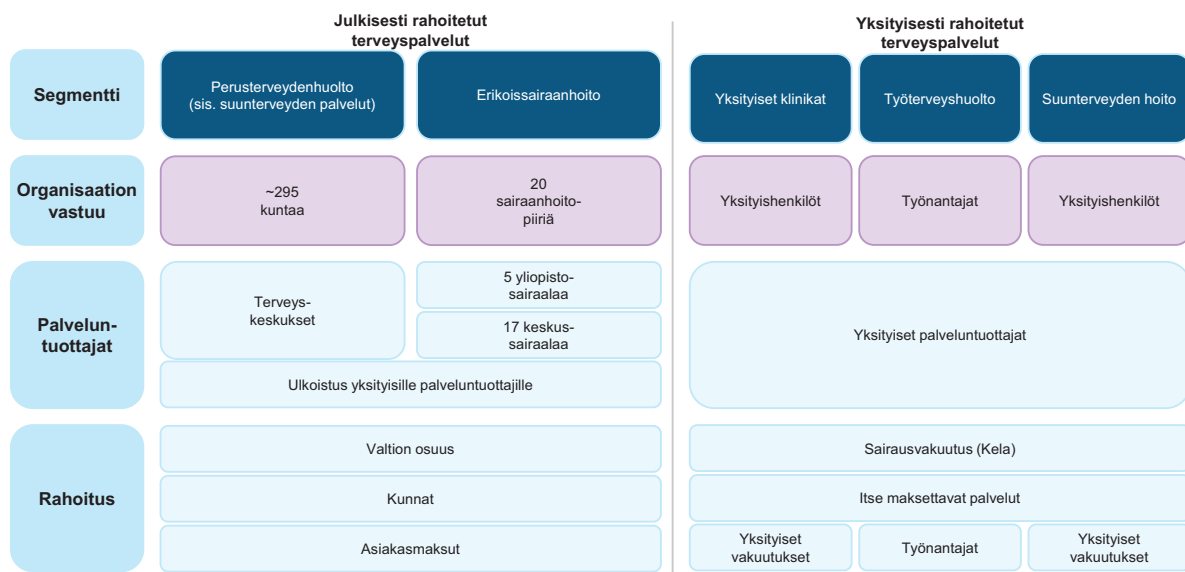
Toimiva kilpailuympäristö osaltaan edistää Suomen terveydenhuoltomarkkinoiden kasvua. Markkinoita johtaa muutama suuri yksityisen terveydenhuollon tuottaja, mutta muilta osin markkinat ovat erittäin hajanaiset, ja markkinoilla on edellytyksiä keskittymiselle. Lisäksi Suomen terveydenhuoltomarkkinoiden piirteet ovat mahdollistaneet esimerkiksi markkinaosuuden kasvattamisen keskittymällä erilaisiin asiakasryhmiin (katso myös ”Yhtiön liiketoiminta — Strategia”).

Positiivinen poliittinen ympäristö ja Sote-uudistuksen positiiviset puolet

Yksityisesti rahoitettujen terveydenhuoltopalveluiden markkinoiden kasvu on eduskunnan ja hallitusten vaihtuvista poliittisista kokoonpanoista huolimatta jatkunut Suomessa pitkään. Lisäksi eri hallitukset ja puolueet ovat tunnustaneet tarpeen tehdä muutoksia Suomen julkiseen terveydenhuoltoon, ja julkisesti rahoitetun suomalaisen terveydenhuollon rakenteen ja rahoituksen muuttamisesta tehdyn ehdotuksen valmistelu on ollut pitkä poliittinen prosessi. Hallituksen äskettäin antama ehdotus Sote-uudistuksesta parantaisi yksityisten terveydenhuoltopalvelujen tuottajien asemaa lisäämällä asiakkaiden mahdollisuutta valita oma terveydenhuoltopalvelujen tuottajansa valinnanvapauslainsäädännön nojalla. Katso ”— Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus” ja ”Terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö — Tiettyjä lainsäädäntöhankkeita — Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus”. Poliittinen ympäristö on siten ollut suotuisa yksityisiä palveluita kohtaan, ja Sote-uudistus voi merkittävästi laajentaa yksityisten terveydenhuoltopalveluiden tuottajien saavutettavissa olevia markkinoita.

Suomen terveydenhuoltomarkkinoiden rakenne

Kuva 2. Suomen terveydenhuoltomarkkinoiden rakenne

Lähde: NHG:n Raportti.

Suomen terveydenhuoltomarkkinat jaetaan julkisesti ja yksityisesti rahoitettuihin terveyspalveluihin. Julkisesti rahoitetut terveydenhuoltopalvelut ovat lakisääteisiä palveluita, joita kunnat ovat velvollisia järjestämään ja tarjoamaan. Nämä palvelut koostuvat perusterveydenhuollosta, julkisesta suunterveyden palveluista ja erikoissairaanhoidosta. Erikoissairaanhoidon järjestämiseksi Suomi on jaettu 20 sairaanhoitopiiriin (lukuun ottamatta Ahvenanmaata), joilla on velvollisuus tarjota erikoissairaanhoitopalveluja viidessä yliopistollisessa sairaalassa ja 17 keskussairaalassa eri puolilla Suomea. Lisäksi erityistason sairaanhoidon järjestämiseksi sairaanhoitopiirit on jaettu viiteen erityisvastuualueeseen. Kunnan on liityttävä sairaanhoitopiiriin voidakseen järjestää erikoissairaanhoitopalveluja. Osa julkisesti rahoitetuista terveydenhuoltopalveluista on ulkoistettu yksityisille palveluntuottajille.

Julkisen terveydenhuoltojärjestelmän kolmella organisaatiotasolla on erilaiset vastuut terveyspalveluiden tuottamisessa, mutta päävastuu terveyspalveluiden tuottamisessa on kunnilla. Kunnat vastaavat julkisten terveydenhuoltopalveluiden järjestämisestä sekä perusterveydenhuollon että erikoissairaanhoidon osalta ja rahoittavat verovaroin osan julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Kunnanvaltuustot käyttävät

kunnissa ylintä päätösvaltaa. Kuntien terveydenhuollon toimintayksiköitä ovat terveyskeskukset ja perusterveydenhuoltoa tarjoavat sairaalat, joita on Suomessa noin 500. Yksityiset terveyspalveluiden tarjoajat voivat ylläpitää näitä yksiköitä ulkoistettuna palveluna. Lisäksi Suomen 20 sairaanhoitopiiriä (lukuun ottamatta Ahvenanmaata) ovat vastuussa erikoissairaanhoidon ja tutkimuksen järjestämisestä alueillaan. Sairaanhoitopiirit ovat alueen kuntien perustamia, ja niitä johtavat tähän tehtävään erikseen valitut hallitukset. Sairaanhoitopiirien toiminnallisiin yksiköihin kuuluu viisi yliopistollista sairaalaa ja 17 keskussairaalaa. Kolmas organisaatiotaso koostuu viidestä erikoisvastuualueesta, jotka ovat vastuussa erityistason sairaanhoidon järjestämisestä. Nämä alueet vastaavat myös tutkimustyöstä yliopistojen kanssa ja lääketieteellisen koulutuksen tarjoamisesta. Näitä alueita johtavat Suomen viisi yliopistollista sairaalaa.

Yksityisten palveluntuottajien tuottamat yksityisesti rahoitetut ja tuotetut terveyspalvelut koostuvat yksityisistä klinikoista, työterveyshuollosta ja yksityisesti rahoitettavista suunterveyden palveluista. Yksityishenkilöt ja työnantajat käyttävät yksityisten palveluntuottajien palveluita.

Suomen terveydenhuoltojärjestelmän rahoitusjärjestelmä on monikanavainen, sillä potilaan hoidon voi maksaa julkinen sektori, työnantaja, vakuutusyhtiö tai yksittäinen potilas. Vaikka Suomen terveydenhuoltojärjestelmän rahoituksessa on sekä veropohjaisen että vakuutuspohjaisen järjestelmän piirteitä, työnantajien ja yksityishenkilöiden itse maksamat terveyspalvelut ovat merkittävässä asemassa terveyspalveluiden rahoituksessa, mikä on mahdollistanut yksityisesti rahoitetun terveydenhuollon kuluttaja- ja yritysmarkkinoiden muodostumisen. Tässä suhteessa rahoitusmalli poikkeaa monien muiden kehittyneiden maiden malleista. Terveydenhuollon rahoitusjärjestelmää ja sen eri toimijoita kuvataan kohdassa ”— Monikanavainen rahoitus”.

Monikanavarahoituksen lisäksi julkisen ja yksityisen sektorin välisellä yhteistyöllä on Suomessa pitkät perinteet. Yksityiset terveydenhuoltomarkkinat alkoivat kehittyä 1960-luvulla. Nykyiseen muotoonsa Suomen työterveyshuoltomarkkinat kehittyivät 1970-luvulla ensimmäisen työterveyshuoltolain myötä, joka velvoitti työnantajat järjestämään työterveyshuollon ja määritteli työterveyshuollon sisällön ja järjestämisen.¹⁹ Yksityisten palvelujen suhteellinen kasvu on ollut julkisten palvelujen kasvua nopeampaa. Tämän kehityksen arvioidaan jatkuvan, sillä julkisen sektorin rahoituspaineet todennäköisesti jatkuvat esimerkiksi väestön ikääntymisen ja siitä seuraavien eläke-, terveydenhuolto- ja pitkäaikaishoitokustannusten lisääntymisen vuoksi.²⁰

Suomen terveydenhuoltojärjestelmää ei ole ehdotettua Sote-uudistusta lukuun ottamatta merkittävästi uudistettu vuoden 2000 jälkeen. Sote-uudistuksesta on lisätietoa kohdissa ”— Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus” ja ”Terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö — Tiettyjä lainsäädäntöhankkeita — Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus”. Poliittinen ympäristö yksityisiä terveyspalveluita kohtaan on myös ollut suotuisa, mikä on näkynyt esimerkiksi eri hallitusten tekemässä Sote-uudistuksen valmistelussa.

Taulukko 1. Suomen terveydenhuollon kokonaismarkkinoiden jakautuminen

Markkinasegmentti	2016 (arvio)		Keskimääräinen vuotuinen kasvuprosentti (CAGR) ²¹	
	Koko (miljardia euroa)	Osuus kokonaismarkkinoista	2000–2016 (arvio)	2014–2016 (arvio)
Julkisesti rahoitettu ja tuotettu	10,9	77 %	4,8 %	2,8 %
Julkisesti rahoitettu ja yksityisesti tuotettu	0,6	4 %	10,4 %	3,1 %
Yksityisesti rahoitettu ja tuotettu	2,7	19 %	5,6 %	1,5 %
Yhteensä	14,2	100 %	5,1 %	2,6 %

Lähde: NHG:n Raportti.

Suomen terveydenhuoltomarkkinat voidaan perinteisesti jakaa kolmeen erilliseen osaan rahoituksen ja tarjottavien palveluiden tyypin mukaan. Suurin markkinasegmentti muodostuu julkisesti rahoitetuista ja tuotetuista palveluista, joiden arvoksi arvioitiin noin 10,9 miljardia euroa vuonna 2016, kun taas julkisesti rahoitettujen ja yksityisesti tuotettujen palveluiden arvoksi arvioitiin noin 0,6 miljardia euroa vuonna 2016.²² Julkisesti rahoitettujen ja yksityisesti tuotettujen palveluiden osuus alkoi kasvaa nopeasti

¹⁹ Työterveyshuoltolaki (743/1978) tuli voimaan vuonna 1979, ja se korvattiin myöhemmin työterveyshuoltolailla (1383/2001), joka astui voimaan 1.1.2002.

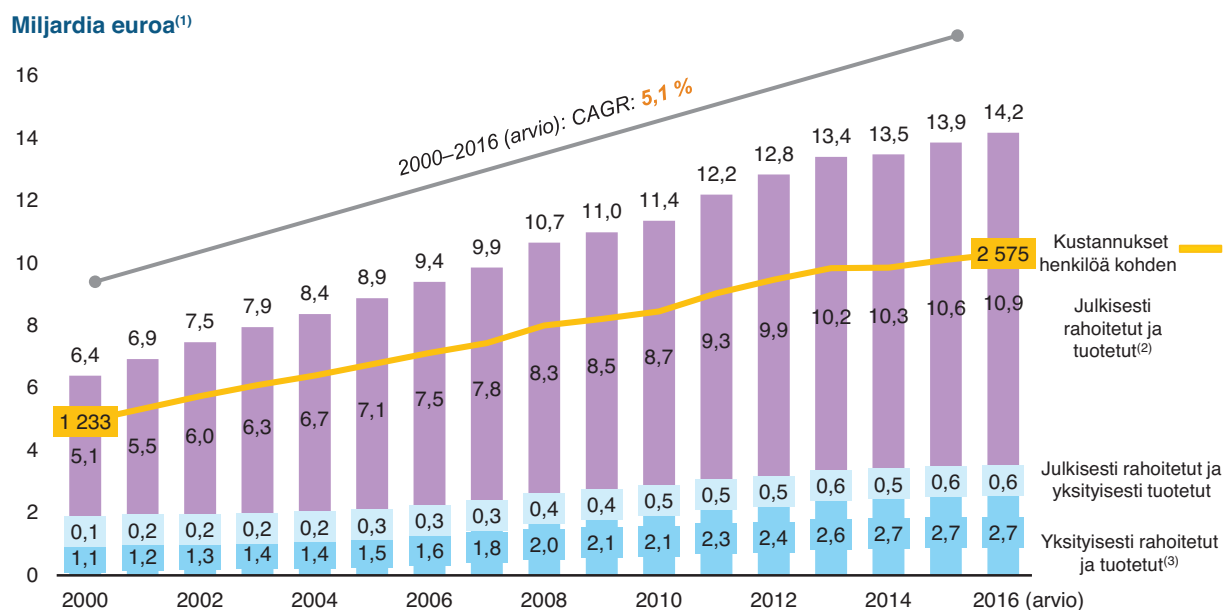
²⁰ Lähde: NHG:n Raportti; valtiovarainministeriö: Julkisen talouden suunnitelma vuosille 2018–2021, 28.4.2017.

²¹ Jäljempänä keskimääräisellä vuotuisella kasvuprosentilla tarkoitetaan CAGR:a (*annual compound growth rate*), ellei asiayhteydestä muuta johdu.

²² Lähde: NHG:n Raportti.

2000-luvun alussa, kun julkisessa terveydenhuollossa haasteet lisääntyivät esimerkiksi potilaiden hoitoon pääsyssä. Lisäksi yksityisten palveluntuottajien markkinoille tuomat uudet, innovatiiviset, joustavat ja tehokkaat liiketoimintamallit ovat edistäneet julkisesti rahoitetun ja yksityisesti tuotetun segmentin kasvua. Kasvu on kuitenkin ollut hitaampaa vuosina 2014–2016 heikosta taloustilanteesta johtuen. Yksityisesti rahoitetut ja tuotetut terveyspalvelut koostuvat yrityksille ja yksityishenkilöille tuotettavista palveluista ja niiden osuus vastasi noin 19 prosenttia kokonaismarkkinoista vuonna 2016. Tälle osuudelle on tunnusomaista asiakkaan tekemä valinta terveyspalveluidensa tuottajan osalta ja niiden kehitykseen vaikuttavat useat eri tekijät, kuten hoitoon pääsy, laatu ja asiakastyytyväisyys. Yksityisesti tuotettujen palveluiden kokonaisarvo (sisältäen julkisesti rahoitetut ja yksityisesti tuotetut (0,6 miljardia euroa) sekä yksityisesti rahoitetut ja tuotetut (2,7 miljardia euroa) terveyspalvelut) oli noin 3,3 miljardia euroa, josta 61 prosenttia oli yksityisesti rahoitettuja, 22 prosenttia Kelan rahoittamia ja 18 prosenttia julkisen sektorin eli valtion ja kuntien rahoittamia.²³ Terveyspalveluiden monikanavaista rahoitusjärjestelmää selostetaan jäljempänä kohdassa ”— Monikanavainen rahoitus”.

Kuva 3. Terveyspalveluiden kokonaismarkkinoiden kehitys Suomessa 2000–2016 (arvio)

(1) Lähde: NHG:n Raportti.

(2) Sisältää julkisesti tuotetut ja yritysten sisäisesti tuottamat työterveyshuoltopalvelut.

(3) Arvio, joka perustuu Kela-korvattujen yksityisesti tuotettujen palveluiden kasvuun ilman kokonaisulkoistettuja palveluita (jolla tarkoitetaan kaikkien kunnan tarjoamien sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden ulkoistamista). Katso myös Kuva 5, jossa kuvataan Terveystalon terveydenhuollon kohdemarkkinoita.

Vuonna 2015 terveydenhuoltokustannusten osuus Suomen bruttokansantuotteesta oli 9,4 prosenttia, kun vastaava luku oli 11,1 prosenttia Ranskassa; 11,2 prosenttia Saksassa; 11,0 prosenttia Ruotsissa; ja 9,9 prosenttia Isossa-Britanniassa. Terveyspalvelukustannusten osuus Suomen bruttokansantuotteesta kasvoi vuoden 2000 6,8 prosentista 9,4 prosenttiin vuonna 2015.²⁴ Terveyspalvelukustannusten osuuden bruttokansantuotteesta arvioidaan Suomessa kasvavan tulevaisuudessa.²⁵ Pohjoismaista Suomi käyttää bruttokansantuotteestaan terveydenhuoltoon pienemmän osuuden kuin Ruotsi, Tanska ja Norja.

Monikanavainen rahoitus

Yksi Suomen terveydenhuoltojärjestelmän ominaispiirteistä on monikanavainen rahoitusmalli. Julkisesti rahoitettujen ja tuotettujen terveyspalveluiden rahoitus on toteutettu valtion ja kuntien järjestämän rahoituksen kautta, minkä lisäksi julkisesti rahoitettujen terveyspalveluiden asiakasmaksuilla katetaan osa kustannuksista. Yksityisesti rahoitettujen terveyspalveluiden rahoitusmallissa on sen sijaan mukana useita eri toimijoita.

²³ Lähde: NHG:n Raportti.

²⁴ Lähde: OECD:n tilasto: Health expenditure and financing, saatavilla osoitteessa <http://stats.oecd.org/Index.aspx?DataSetCode=SHA>.

²⁵ Lähde: NHG:n Raportti.

Työterveyshuollon rahoitus

Työnantajilla on velvollisuus järjestää ja rahoittaa työterveyshuolto työntekijöilleen. Kela korvaa osan työnantajien kustannuksista keräämällänsä sairausvakuutuksen päivärahamaksuilla. Arvioiden mukaan yritykset rahoittivat noin 59 prosenttia ja Kela noin 41 prosenttia yksityisen työterveyshuollon kustannuksista vuonna 2016²⁶.

Yksityisen terveydenhuollon rahoitus

Yksityiset terveydenhuoltomarkkinat voidaan jakaa Kela-korvattaviin palveluihin, Kela-korvauksen piiriin kuulumattomiin yksityisiin terveydenhuoltopalveluihin (esimerkiksi plastiikkakirurgia ja ei-korvattava fysioterapia) ja Kela-korvattavaan kuntoutukseen. Kela-korvattavien palveluiden kokonaisarvoksi vuonna 2016 on arvioitu yhteensä 862 miljoonaa euroa, josta 71 prosenttia rahoitettiin yksityisten sairauskuluvakuutusten kautta, yksityishenkilöiden omana rahoituksena 18 prosenttia ja 12 prosenttia Kela-korvauksien kautta. Kela-korvauksen piiriin kuulumattomien yksityisten terveydenhuoltopalveluiden arvoksi vuonna 2016 on arvioitu yhteensä 288 miljoonaa euroa, josta yksityishenkilöt rahoittivat 100 prosenttia. Kela-korvattavista kuntoutuspalveluista, joiden arvo vuonna 2016 oli yhteensä 422 miljoonaa euroa, 18 prosenttia rahoittivat yksityishenkilöt, 68 prosenttia Kela ja 14 prosenttia valtio ja kunnat. Yksityisistä terveydenhuoltopalveluista pois lukien Kela-korvattava kuntoutus (jonka kokonaisarvo vuonna 2016 oli 1 150 miljoonaa euroa) 53 prosenttia rahoitettiin vakuutuskorvauksilla, 38 prosenttia yksityishenkilöiden varoilla ja loput 9 prosenttia Kelan kautta.²⁷

Yksityishenkilöiden suorittamalla maksuilla tarkoitetaan suoriteperusteisia maksuja, joita yksityishenkilöt maksavat onnettomuuden tai sairauden sattuessa. Yksityisen sairauskuluvakuutuksen kohdalla vakuuttaja korvaa kokonaan tai osittain esimerkiksi onnettomuudesta tai sairaudesta johtuvat yksityisen terveydenhuollon kustannukset.

Yksityisen suunterveyden palveluiden rahoitus

Vuonna 2016 yksityishenkilöt maksoivat arviolta 91 prosenttia yksityisen suunterveyden palveluiden kustannuksista ja Kela kattoi loput kustannuksista.²⁸

Terveydenhuollon rahoitus Kelan kautta

Kela rahoittaa monenlaisia terveys- ja sosiaalialan palveluja sekä järjestää sosiaaliturvaa Suomessa asuville henkilöille ja monille ulkomailla asuville suomalaisille eri elämänvaiheissa. Kelan myöntämiä sosiaalietuuksia ovat esimerkiksi perheavustukset, sairausvakuutus, kuntoutus, peruspäiväraha, asumistuki, opintoraha ja kansaneläke. Kela on osa Suomen terveydenhuoltojärjestelmän monikanavaista rahoitusmallia. Työntekijät ja työnantajat maksavat Kelalle sairausvakuutusmaksua, josta Kela korvaa lakisääteisesti muun muassa osan yksityisistä terveydenhuolto- ja suunterveyden palveluista sekä osan työnantajien työterveyshuoltokustannuksista.

Kela-korvausten historia ulottuu 1960-luvulle, jolloin korvausjärjestelmä luotiin täydentämään julkisesti rahoitettuja terveydenhuoltopalveluja. Viimeisten kahden vuosikymmenen aikana yksityisesti rahoitettujen terveydenhuolto- ja suunterveyden palveluiden Kela-korvausten merkitys on tasaisesti pienentynyt.²⁹ Samaan aikaan yksityisten terveydenhuoltopalveluiden käyttö on kuitenkin kasvanut. Yhtiön arvion mukaan Kela-korvausten poistamisella ei vaikuttaisi olevan merkittäviä ja pitkäaikaisia vaikutuksia yksityisten terveystalveluiden kysyntään, mikäli yksityisten terveystalveluiden Kela-korvausten poistamisesta aiheutuvat vaikutukset olisivat samansuuntaiset kuin mitä aikaisemmin toteutetuilla Kela-korvausten pienentämisillä on ollut yksityisten terveystalveluiden kysyntään NHG:n Raportissa kuvatulla tavalla.³⁰ Yhtiön mukaan Kela-korvaukset ovat nykyään usein melko pieniä suhteessa yksityisen palvelutuotannon listahintoihin.

Vuonna 2016 Kela korvasi yksityisesti rahoitettuja terveydenhuolto- ja suunterveyden palveluiden kustannuksia yhteensä 158 miljoonalla eurolla, mikä oli noin seitsemän prosenttia yksityisen terveydenhuollon kokonaismarkkinoista (työterveyshuolto pois lukien).³¹ Korvauksien maksaminen on esitetty lopettavaksi Sote-uudistuksen yhteydessä arviolta vuonna 2021. Noin kaksi viidennestä

²⁶ Lähde: NHG:n Raportti.

²⁷ Lähde: NHG:n Raportti.

²⁸ Lähde: NHG:n Raportti.

²⁹ Lähde: NHG:n Raportti.

³⁰ Lähde: NHG:n Raportti.

³¹ Lähde: Kelan tilastot.

työterveyshuoltopalveluiden rahoituksesta toteutetaan Kelan kautta, eikä näiden korvausten maksamiseen suunnitella tällä hetkellä muutoksia Sote-uudistuksen yhteydessä, vaikka painopistettä saatetaan tulevaisuudessa siirtää enemmän ennaltaehkäisevien työterveyshuoltopalveluiden suuntaan.³² Hallitus on tosin todennut Sote-uudistuksen valmistelun yhteydessä vuonna 2016, että työterveyshuoltojärjestelmää on tarkoitus kehittää yhdessä työmarkkinajärjestöjen kanssa, jotka ovat perinteisesti tukeneet toimivaa ja laadukasta työterveyshuoltojärjestelmää.³³ Työmarkkinajärjestöt (työnantajaliitot ja työntekijäliitot) korostavat, että työterveyshuollolla on merkittävä rooli työkyvyttömyyden ehkäisemisessä ja työurien pidentämisessä. Työterveyshuolto integroi terveydenhuollon ja kuntoutuksen työelämään ja työpaikkoihin.

Yksityiset vakuutusyhtiöt

Yksityiset vakuutusyhtiöt tarjoavat sekä lakisääteisiä että vapaaehtoisia vakuutuksia. Lakisääteisiä vakuutuksia ovat työnantajien ottamat työtapaturma- ja sairauskuluvakuutukset, minkä lisäksi työnantajat voivat ottaa työntekijöilleen vapaaehtoisia vakuutuksia, kuten tapaturma- ja sairauskuluvakuutuksia. Vapaaehtoisessa vakuutuksessa potilas maksaa ensin kustannukset itse ja vakuutusyhtiö korvaa ne jälkikäteen. Potilaat saavat yleensä vapaasti valita palveluntuottajan, vaikka vakuutusyhtiöllä saattaa olla lakisääteisille vakuutuksille suositeltuja yhteistyökumppaneita. Vuonna 2015 vakuutusyhtiöt maksoivat korvauksia yhteensä 829 miljoonaa euroa, josta 348 miljoonaa euroa oli vapaaehtoisten tapaturma- ja sairauskuluvakuutusten maksuja ja 481 miljoonaa euroa lakisääteisten vakuutusten maksuja.³⁴

Yksityisten sairauskuluvakuutusten määrän jatkuvaa kasvua voidaan pitää osoituksena halukkuudesta sijoittaa yksityisesti tuotettuihin terveyspalveluihin ja maksaa niiden tarjoamista eduista.

Taulukko 2. Yksityiset sairauskuluvakuutukset Suomessa 2009–2016

Yksityisten sairauskuluvakuutuksien määrä	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Keski-määräinen vuotuinen kasvu-prosenti (CAGR)
Lasten sairauskuluvakuutukset yhteensä	392 931	405 575	424 862	428 825	438 421	440 290	445 970	458 960	2 %
Aikuisten sairauskuluvakuutukset yhteensä	426 122	458 016	461 957	501 167	534 389	559 725	663 258	697 848	7 %
Yksityishenkilöiden ottamat	327 763	350 637	337 619	350 365	363 382	382 092	477 390	481 704	6 %
Yritysten ottamat	98 359	107 379	124 338	150 802	171 007	177 633	185 868	216 144	12 %
Yksityiset sairauskuluvakuutukset yhteensä	819 053	863 591	886 819	929 992	972 810	1 000 015	1 109 228	1 156 808	5 %

Lähde: Finanssiala ry:n tilastot 2009–2016.

Noin 1,1–1,2 miljoonalla Suomessa asuvalla henkilöllä eli noin 20 prosentilla Suomen väestöstä on yksityinen sairauskuluvakuutus. Johdon arvion mukaan yksityisten sairauskuluvakuutusten määrän kasvun voidaan arvioida liittyvän nopeaan hoitoon pääsyyn, yksityisesti tuotettujen terveyspalveluiden laatuun ja osaltaan myös potilaiden mahdollisuuteen valita terveyspalveluntuottajansa.³⁵

³² Lähde: NHG:n Raportti.

³³ Lähde: Sosiaali- ja terveysministeriö ja Valtiovarainministeriö: Valinnanvapauden toteuttamisen ja monikanavaisen rahoituksen yksinkertaistamisen jatkovalmistelu, 27.6.2016; Työmarkkinajärjestöjen kannanotto, työterveyshuolto sote-uudistuksessa 1.5.2017.

³⁴ Lähde: Finanssiala ry 2015, saatavilla osoitteessa: <http://www.finanssiala.fi/materiaalipankki/tilastot/2015>.

³⁵ Katso esimerkiksi Aula Research -tutkimus 6.6.2016 (tilaajat: Lääkäripalveluyritykset ry ja Terveyspalvelualan Liitto), saatavilla osoitteessa http://www.lpy.fi/files/kumppania/lpy_doc/Terveyspalvelujen%20tulevaisuus%20kansalaistutkimus.pdf.

Terveydenhuoltomarkkinoiden kehityssuuntia

Nopeasti ikääntyvä väestö

Yhdistyneiden kansakuntien vuosien 2000 ja 2015 välistä ajanjaksoa koskevan tilaston mukaan (pois lukien maat, joissa on alle 500 000 asukasta)³⁶ Suomen väestö ikääntyy toiseksi nopeimmin koko maailmassa, ja ikääntymisen arvioidaan jatkuvan tulevana vuosikymmeninä. Väestön ikääntyminen maatasolla on kaikkein nopeinta kehittyneissä korkean tulotason maissa.³⁷ Vuosien 2000 ja 2015 välisenä aikana 60-vuotiaiden ja sitä vanhempien osuus Suomen väestöstä kasvoi 7,3 prosenttiyksikköä. Japani on ainoa yli 500 000 asukkaan maa, jossa vastaavan väestöryhmän kasvu oli nopeampaa: siellä ikääntyneiden määrä kasvoi 9,9 prosenttiyksikköä. Ikääntyneiden määrä sen sijaan kasvoi Tanskassa 4,8 prosenttiyksikköä, Ruotsissa 3,5 prosenttiyksikköä ja Isossa-Britanniassa 2,8 prosenttiyksikköä.³⁸

Suomen väestöstä 60-vuotiaiden ja sitä vanhempien osuus oli 19,9 prosenttia vuonna 2000; 27,2 prosenttia vuonna 2015, ja osuuden ennakoita kasvavan 31,5 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Vastaavat luvut Japanissa ovat 23,3 prosenttia vuodelta 2000; 33,1 prosenttia vuodelta 2015 ja 31,7 prosenttia vuodelta 2030, kun taas Ruotsin väestöstä 60-vuotiaiden ja sitä vanhempien osuus oli vain 22,2 prosenttia vuonna 2000; 25,5 prosenttia vuonna 2015 ja 28,6 prosenttia vuonna 2030.³⁹

Väestön ikääntymisen ja ikääntyneiden tyypillisesti korkeampien terveydenhuoltokustannusten odotetaan vaikuttavan terveydenhuoltokustannusten kasvuun. Keskimääräiset vuosittaiset terveydenhuoltokustannukset 65-vuotiaiden ja sitä vanhempien osalta ovat 3,5 kertaa suuremmat kuin 18–64-vuotiaiden keskimääräiset vuosittaiset kustannukset (18–64-vuotiaiden potilaiden keskimääräiset vuosittaiset terveydenhuoltokustannukset ovat noin 2 450 euroa). Lisäksi 85-vuotiaiden ja sitä vanhempien keskimääräiset vuosittaiset terveydenhuoltokustannukset ovat yli kahdeksan kertaa suuremmat kuin 18–64-vuotiaiden keskimääräiset vuosittaiset terveydenhuoltokustannukset.⁴⁰

Taulukko 3. Terveydenhuoltokustannukset ikäryhmää kohden 2011

Ikäryhmä	0–2	3–6	7–17	18–40	41–64	65–74	75–84	85–	Yhteensä
Miljoonaa euroa	404	286	951	2 989	5 188	2 609	3 150	2 529	18 106
Euroa asukasta kohden	2 212	1 196	1 442	1 944	2 878	4 867	9 705	21 236	3 352

Lähde: S. Kapiainen – J. Eskelinen: Miesten ja naisten terveystenot ikäryhmittäin 2011 (THL-raportti 17/2014).

Väestön ikääntyminen on keskeinen julkisen talouden kestävyysvajeeseen vaikuttava tekijä. Kestävyysvajeella tarkoitetaan tulevien velvoitteiden ja niihin käytettävissä olevien resurssien epätasapainoa, mitä Suomen talouden tulevien haasteiden osalta ilmentävät huoltosuhdetilastot: vuonna 1990 65-vuotiaiden ja sitä vanhempien sekä 15–64-vuotiaiden välinen suhde (arvo ilmoitetaan sataa työkäistä, eli 15–64-vuotiaista, kohden) oli 19,8; vuonna 2000 huoltosuhde oli 22,2; vuonna 2010 25,6 ja vuonna 2016 huoltosuhde oli 32,4. Huoltosuhteen ennakoita olevan 36,9 vuonna 2020; 43,4 vuonna 2030 ja 50,7 vuonna 2060.⁴¹

Elintasosairaudet

Elintasosairaudet ovat yleisiä korkean elintason maissa. Elintasosairauksia ovat esimerkiksi sydän- ja verisuonitaudit, diabetes, tuki- ja liikuntaelinsairaudet sekä syöpäsairaudet. Kansantaudeilla tarkoitetaan puolestaan yleisesti sairauksia, joilla on suuri merkitys koko väestön terveydentilalle. Suomessa kansantaudeiksi luokitellaan sydän- ja verisuonitaudit, diabetes, astma ja allergiat, krooniset keuhkosairaudet, syöpäsairaudet, muistisairaudet, liikunta- ja tukielinsairaudet sekä mielenterveyden

³⁶ Lähde: United Nations World Population Ageing Report, saatavilla osoitteessa

http://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/ageing/WPA2015_Report.pdf.

³⁷ Lähde: S. Kapiainen – J. Eskelinen: Miesten ja naisten terveystenot ikäryhmittäin 2011 (THL raportti 17/2014); United Nations World Population Ageing Report, saatavilla osoitteessa

http://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/ageing/WPA2015_Report.pdf.

³⁸ Lähde: United Nations World Population Ageing Report, saatavilla osoitteessa

http://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/ageing/WPA2015_Report.pdf.

³⁹ Lähde: United Nations World Population Ageing Report, saatavilla osoitteessa

http://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/ageing/WPA2015_Report.pdf.

⁴⁰ Lähde: S. Kapiainen – J. Eskelinen: Miesten ja naisten terveystenot ikäryhmittäin 2011 (THL raportti 17/2014).

⁴¹ Lähde: Valtiovarainministeriö: Julkisen talouden suunnitelma vuosille 2017–2020, 14.4.2016; Valtiontalouden tarkastusvirasto: Sosiaalimenojen kehitysarviot (11.1.2017).

ongelmat.⁴² Suomessa esimerkiksi tyypin 2 diabetesta sairastavien määrä on noussut viimeisen 20 vuoden aikana 138 000:sta nykyiseen noin 500 000:een.⁴³ Uusien syöpätapausten määrä suhteutettuna väestön ja ikärakenteen muutokseen on lisääntynyt Suomessa viimeisen 30 vuoden aikana.⁴⁴ Elintamosairauksien taustalla olevia tekijöitä ovat muun muassa väestön ikääntyminen, ylipaino, epäterveelliset ruokailutottumukset, tupakointi sekä alkoholin käyttö. Esimerkiksi lihaviin (kehon painoindeksi BMI yli 30 kg/m²) osuus suomalaisista 20–64-vuotiaista on noussut kahdeksasta prosentista 19 prosenttiin vuosina 1979–2015.⁴⁵ Elintamosairauksien yleistymisen lisää terveydenhuoltopalvelujen kysyntää⁴⁶ ja korostaa ennaltaehkäisevän terveydenhuollon merkitystä.

Diabetes

Suomessa esiintyy muihin maihin verrattuna paljon tyypin 1 diabetesta ja kohonnutta verenpainetta, joka on useisiin elintamosairauksiin liittyvä oire. Vuonna 2014 Suomessa oli 88,2 diabetesta sairastavaa tuhatta ihmistä kohden, mikä oli enemmän kuin esimerkiksi Saksassa (83,6), Isossa-Britanniassa (83,5), Ruotsissa (56,8), Tanskassa (52,5) tai Norjassa (49,9).⁴⁷

Tyypin 1 diabeteksen esiintymistiheys Suomessa on maailman suurin,⁴⁸ kun taas tyypin 2 diabeteksen esiintymistiheys on samalla tasolla kuin muissa länsimaissa.⁴⁹ Suomessa on arvioitu olevan noin 500 000 diabetesta sairastavaa, joista noin 50 000:lla on diagnosoitu tyypin 1 diabetes ja noin 300 000:lla tyypin 2 diabetes. Lisäksi 150 000 ihmisen eli noin 30 prosentin diabetesta sairastavien 500 000 henkilön kokonaismäärästä arvioidaan sairastavan diagnosoimatonta tyypin 2 diabetesta.⁵⁰

Diabetekseen liittyvillä komplikaatioilla on keskeinen rooli kansanterveyden kannalta. Suomalaisen tutkimuksen mukaan esimerkiksi munuaissairaus aiheuttaa kymmenkertaisen sydän- ja verisuonisairauksien riskin sellaisille tyypin 1 diabetesta sairastaville, joilla tauti on diagnosoitu alle 18-vuotiaana. Lisäksi tyypin 2 diabetesta sairastavalla henkilöllä on 2–4 kertaa suurempi riski saada sydäninfarkti kuin muulla väestöllä.⁵¹

Diabetespotilaiden terveydenhuoltopalveluita ja niiden kustannuksia Helsingissä selvittäneen tutkimuksen mukaan voidaan arvioida, että kaikkien diabetesta sairastavien terveydenhuoltopalveluiden kustannukset ovat yli 12 prosenttia Suomen terveydenhuollon kustannuksista. Arviolta 90 prosenttia diabetekseen liittyvistä kustannuksista liittyy taudin aiheuttamien komplikaatioiden hoitoon. Komplikaatiot kasvattavat tyypin 1 diabetesta sairastavien terveydenhuoltokustannukset arviolta kymmenkertaisiksi ja tyypin 2 diabetesta sairastavien kustannukset arviolta kaksikymmenkertaisiksi. Vuonna 2006 tehdyn suomalaisen tutkimuksen mukaan diabeteksen ja sen aiheuttamien komplikaatioiden hoitoon käytettyjen lääkkeiden kokonaiskustannukset olivat 3,5 kertaa suuremmat kuin diabetesta sairastamattomien henkilöiden muodostaman verrokkiryhmän lääkekustannukset.⁵²

⁴² Lähde: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Yleistietoa kansantaudeista, saatavilla osoitteessa <https://www.thl.fi/fi/web/kansantaudit/yleistietoa-kansantaudeista>.

⁴³ Lähde: Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tilastot diabeteksen yleisyydestä osoitteessa <https://www.thl.fi/fi/web/kansantaudit/diabetes/diabeteksen-yleisyys>; FinDM II Diabeteksen ja sen lisäsairauksien esiintyvyyden ja ilmaantuvuuden rekisteriperusteinen mittaaminen, 2009.

⁴⁴ Lähde: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Syövän yleisyys, saatavilla osoitteessa <https://www.thl.fi/fi/web/kansantaudit/syopa/syovan-yleisyys>; Suomen Syöpärekisteri.

⁴⁵ Lähde: Tilastokeskus, Tietoaineisto: 'Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys' -postikyselytutkimus (AVTK-tutkimus) vuosittain vuodesta 1978 alkaen vuoteen 2014 (www.thl.fi/avtk). Aikuisten terveys-, hyvinvointi- ja palvelututkimuksen (ATH) -kyselytutkimus vuosittain vuodesta 2012 lähtien.

⁴⁶ Lähde: NHG:n Raportti.

⁴⁷ Lähde: OECD.

⁴⁸ Lähde: Diabetesliitto: Diabeteksen ehkäisy ja hoidon kehittämisohjelma (DEHKO 2000–2010), loppuraportti.

⁴⁹ Lähde: Diabetesliitto: "Diabetes Suomessa. Esiintyvyys ja hoidon laadun vaihtelu" -raportti, 2006.

⁵⁰ Lähde: Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tilastot diabeteksen yleisyydestä, saatavilla osoitteessa https://www.diabetes.fi/diabetes/yleista_diabeteksesta/tilastotietoa; Diabetesliitto: "Diabetes Suomessa. Esiintyvyys ja hoidon laadun vaihtelu" -raportti, 2006.

⁵¹ Lähde: Diabetesliitto: "Diabetes Suomessa. Esiintyvyys ja hoidon laadun vaihtelu" -raportti, 2006.

⁵² Lähde: Diabetesliiton raportti "Diabetes Suomessa. Esiintyvyys ja hoidon laadun vaihtelu" -raportti, 2006.

Lisäksi diabetes aiheuttaa tuottavuuden laskua sairauslomien, ennenaikaisen eläköitymisen ja kuolemantapausten vuoksi. Diabetes-riskiryhmille annettava elintapaneuvonta on todettu kustannustehokkaaksi tavaksi estää lisäsairauksien syntyminen, minkä seurauksena ehkäisevästä terveydenhuollosta syntyvät edut kattavat ennaltaehkäisevän terveydenhuollon kustannukset.⁵³

Kohonnut verenpaine

Suomessa 24,9 prosentilla 15-vuotiaista ja sitä vanhemmista on todettu kohonnut verenpaine, mikä on vähemmän kuin Saksassa (28,5 prosenttia). Luku on kuitenkin suurempi kuin esimerkiksi Tanskassa (17,7 prosenttia), Isossa-Britanniassa (16,4 prosenttia), Ruotsissa (16,2 prosenttia) ja Norjassa (12,7 prosenttia).⁵⁴

Lääketieteen kehittyminen

Terveydenhuoltomarkkinat kasvavat, kun tekniikan ja diagnostiikan kehitys mahdollistaa uusien palveluiden tarjoamisen. Lisäksi lääketieteen kehittyminen johtaa nopeampiin ja tarkempiin diagnooseihin ja kehittyneempien hoitomenetelmien käyttöönottamiseen sekä parantaa elinajanodotetta, mikä mahdollistaa markkinoiden kasvun pitkällä aikavälillä. Parempi sairauksien tunnistaminen ja tehokkaampi hoito ovat edistäneet lääketieteen kehitystä.⁵⁵

Teknologiaan investoiminen sekä laadukkaampien hoitotapojen käyttö kasvattavat markkinoita. Esimerkiksi kuvantamismarkkinat ovat kasvaneet, koska magneettikuvausta hyödynnetään enemmän kasvavien yksityisen ortopedisen kirurgian markkinoiden ja erikoislääkärien konsultaatiomäärien vuoksi. Vuosien 2006 ja 2015 aikana myös muiden kuvantamistekniikoiden markkinoiden keskimääräinen vuotuinen kasvu oli noin viisi prosenttia korva-, nenä- ja kurkkutautien konsultointien kasvavan määrän vuoksi.⁵⁶

Taulukko 4. Kuvantamistutkimusten vuosittainen määrä tyypin mukaan (tuhatta tutkimusta)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017**	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**	Keskimääräinen vuotuinen kasvuprosentti (CAGR)	
														2010–2016*	2016*–2022**
Röntgen	720	780	802	835	849	872	833	850	867	885	902	921	939	2 %	2 %
Ultraääni	243	254	259	268	273	279	275	280	286	292	298	304	310	2 %	8 %
Magneettikuvaus	61	68	74	79	79	110	110	118	128	138	149	161	174	10 %	2 %
Muut	14	15	17	17	19	22	21	22	24	26	28	30	33	7 %	7 %
Yhteensä	1 038	1 117	1 151	1 199	1 221	1 282	1 239	1 271	1 305	1 340	1 377	1 416	1 456	3 %	3 %

* Arvio

** Ennuste

Lähde: NHG:n Raportti.

Terveys- ja hyvinvointitietoisuuden lisääntyminen

Suomalaisten kuluttajien tietoisuus terveys- ja hyvinvointiasioista on lisääntynyt. Viime vuosien epävarmasta taloustilanteesta huolimatta suomalaiset kuluttajat ovat osoittaneet olevansa halukkaita käyttämään rahaa terveyteensä. Samaan aikaan monet yritykset kannustavat työntekijöitään liikkumaan. Vuonna 2015 suomalaiset työnantajat käyttivät noin 200 euroa työntekijää kohden vuodessa liikuntaan. Vuonna 2016 tehdyn tutkimuksen mukaan 90 prosenttia työnantajista kannustaa työntekijöitään liikkumaan tavalla tai toisella, esimerkiksi tarjoamalla liikuntaseteleitä tai tiloja liikkumiseen.⁵⁷

⁵³ Lähde: Terveyden ja hyvinvoinnin laitos: Diabetes, saatavilla osoitteessa <https://www.thl.fi/fi/web/kansantaudit/diabetes/diabeteksen-kustannukset>.

⁵⁴ Lähde: Eurostat: Health statistics at regional level, saatavilla osoitteessa http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=hlth_ehis_cd1e&l ang=en.

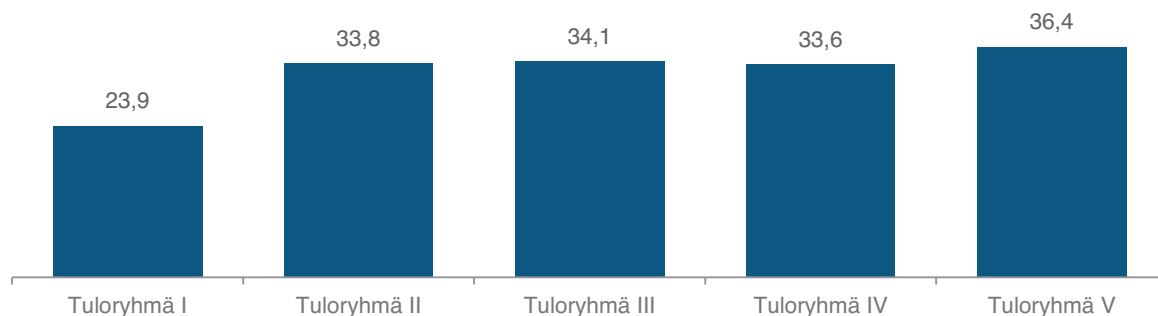
⁵⁵ Katso esimerkiksi sosiaali- ja terveysministeriön, Kelan, Kuntaliiton ja THL:n tiedote digitalisaatiosta 12.5.2015, saatavilla osoitteessa http://stm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/digitalisaatio-avaa-kansalaiselle-taysin-uusia-ovia-terveyspalveluihin; Tilastokeskus: Elinajanodote.

⁵⁶ Lähde: NHG:n Raportti.

⁵⁷ Lähde: Euromonitor: "Consumer Lifestyles in Finland" -raportti, 11/2016.

Kuluttajien halukkuus käyttää rahaa terveydenhuoltoonsa on havaittavissa yksityislääkäripalveluiden käytössä kaikissa tuloryhmissä. Yli 30 prosenttia 25 vuotta täyttäneistä saivat Kela-korvausta yksityislääkäripalkkioista vuonna 2011. Yksityislääkärin käyttö on yleisempää ylemmissä tuloryhmissä, joissa noin kolmannes väestöstä sai korvausta yksityislääkärin käytöstä. Alimmassa tuloryhmässä yli 20 prosenttia väestöstä sai korvausta yksityislääkärin käytöstä. Myös yksityislääkärin palkkioista maksettujen korvausten määrä on korkeampi ylemmissä tuloryhmissä.⁵⁸

Kuva 4. Yksityislääkärikäynneistä Kela-korvauksia saaneiden osuus prosentteina 25 vuotta täyttäneestä väestöstä tuloryhmittäin vuonna 2011 (I = pienituloisimmat, V = suurituloisimmat)

Lähde: Kelan sairaanhoitokorvaukset tuloryhmittäin, Sosiaali- ja terveysturvan selosteita 93/2015.

Ennaltaehkäisevän terveydenhuollon lisääntynyt kysyntä

Monia kansanterveyden kannalta keskeisiä riskejä, sairauksia ennaltaehkäiseviä tekijöitä sekä kansanterveyden kannalta merkittäviä sairauksia voidaan hallita tehokkaasti. Lääketieteen ammattilaiset ja julkishallinto korostavat kroonisten sairauksien puhkeamisen ennaltaehkäisyä edistämällä ennaltaehkäiseviä toimia ja riskitekijöiden hallintaa. Esimerkiksi tupakoinnin on todettu lisäävän sydän- ja verisuonisairauksien, kroonisten hengitystiesairauksien, muistihäiriöiden ja syövän riskiä, kun taas liikunnan on todettu ennaltaehkäisevän monia kansanterveyden kannalta merkittäviä sairauksia.⁵⁹ Maailman terveysjärjestö, WHO:lla on vuosille 2013–2020 maailmanlaajuinen toimintaohjelma kansanterveyteen vaikuttavien kroonisten sairauksien ehkäisemiseksi. Toimintaohjelman tavoitteena on vähentää kroonisten sairauksien aiheuttamia ennen aikaisia kuolemia 25 prosentilla.⁶⁰

Terveydenhuollon digitalisaatio

Hyödyntämällä digitalisaatiota laajasti terveydenhuoltoalan yritykset voivat tarjota tuotteita ja palveluita nopeammin, edistää innovaatioiden syntyä ja hallita kustannusten kasvua. Digitalisaatio ja teknologia ovat enenevässä määrin tärkeitä terveydenhuoltoalalla, sillä edistynyt teknologia mahdollistaa uusien hoitotapojen käytön ja osaltaan edistää potilaiden terveyttä. Digitalisaatio esimerkiksi parantaa hoidon koordinoitua turvallisen terveystietojen siirron avulla, mahdollistaa etäällä asuvien potilaiden yhteydenpidon lääkärin kanssa virtuaalisen terveysteknologian avulla sekä auttaa terveydenhuoltoalan ammattilaisia analysoimaan suuria tietomääriä hoidon laatua parantavien päätösten tekemiseksi.⁶¹

⁵⁸ Lähde: Kelan sairaanhoitokorvaukset tuloryhmittäin, Sosiaali- ja terveysturvan selosteita 93/2015.

⁵⁹ Lisätietoja on esimerkiksi Duodecimin Terveyskirjastossa, saatavilla osoitteessa https://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=dlk01_066.

⁶⁰ Lähde: Terveiden ja hyvinvoinnin laitos: Yleistietoa kansantaudeista, saatavilla osoitteessa <https://www.thl.fi/fi/web/kansantaudit/yleistietoa-kansantaudeista>.

⁶¹ Lähde: McKinsey & Company, huhtikuu 2017, saatavilla osoitteessa <http://www.mckinsey.com/business-functions/digital-mckinsey/our-insights/four-keys-to-successful-digital-transformations-in-healthcare>.

Kuluttajien odotukset terveydenhoitopalveluita kohtaan perustuvat yhtä suuremmassa määrin heidän kokemuksiinsa asioimisesta digitaalisia palveluita tarjoavien alan suurten toimijoiden kanssa. Parantaakseen asiakaskokemusta terveydenhuoltoalan yritykset pyrkivät yhdistämään teknologisia ratkaisuja olemassa oleviin liiketoimintamalleihinsa ja IT-järjestelmiinsä.⁶² Suomalaisia yksityisten terveydenhuoltopalvelujen tuottajia pidetään uranuurtajina digitaalisten palveluiden tarjoamisessa kiinteänä osana terveydenhuoltopalveluvalikoimaansa, mikä mahdollistaa lisäarvoa tuottavien palveluiden ja ympäri vuorokauden avoinna olevien palvelukanavien tarjoamisen, kustannustehokkaan tuotannon ja pitkät asiakassuhteet.⁶³

Digitalisaatio on yhä keskeisempi terveydenhuoltoalan kasvutekijä. Myös Suomen hallitus korostaa sen etuja terveydenhuoltoalalla edistämällä terveydenhuollon digitalisaatiota palvelevia hankkeita osana Sote-uudistusta. Nämä suunnitelmat tukevat sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tarjoamista integroiduissa palveluekosysteemeissä, johon kuuluvat jaetut alustat ja saumaton tiedonkulku.⁶⁴ Tehokas potilas- ja asiakastietojen siirto digitaalisten ratkaisujen avulla on yksi hallituksen tavoitteista. Lisäksi tavoitteena on tarjota laajempi valikoima väestön hyvinvointia tukevia digitaalisia palveluita ja ohjeistusta.⁶⁵

Terveystalon kohdemarkkinat

Yleiskatsaus

Terveystalon kohdemarkkinat arvioitiin vuonna 2016 yhteensä 3 303 miljoonan euron suuruisiksi, josta työterveyshuollon osuus oli 536 miljoonaa euroa; yksityisten terveydenhuoltopalveluiden, mukaan lukien suunterveyden palvelut, osuus oli 2 200 miljoonaa euroa; ja julkisesti rahoitettujen ja yksityisesti tuotettujen palvelujen osuus oli 567 miljoonaa euroa. NHG:n Raportin mukaan Terveystalon terveydenhuollon kohdemarkkinoiden keskimääräiseksi vuotuiseksi kasvuksi ilman Sote-uudistuksen vaikutusta on arvioitu 5 prosenttia vuosina 2016–2022.⁶⁶ NHG:n Raportin mukaan kaikkien kohdemarkkinoiden osuuksien arvioidaan kasvavan, ja nopeinta keskimääräisen vuotuisen kasvun arvioidaan olevan työterveyshuollossa (kahdeksan prosenttia), kun taas muiden osuuksien keskimääräiseksi vuotuiseksi kasvuksi arvioidaan neljä prosenttia vuosina 2016–2022.⁶⁷ Sote-uudistuksen ennustettuja vaikutuksia on kuvattu erikseen jäljempänä kohdassa ”—*Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus — Markkinavaikutus*”. Terveystalon terveydenhuollon kohdemarkkinat vastasivat noin 23 prosenttia terveydenhuollon kokonaismarkkinoista (noin 14,2 miljardia euroa) vuonna 2016, ja ne kasvoivat kokonaismarkkinoita nopeammin vuosien 2004 ja 2016 välisenä aikana.

⁶² Lähde: McKinsey & Company, huhtikuu 2017, saatavilla osoitteessa <http://www.mckinsey.com/business-functions/digital-mckinsey/our-insights/four-keys-to-successful-digital-transformations-in-healthcare>.

⁶³ Lähde: NHG:n Raportti.

⁶⁴ Lähde: Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntauudistus (hallituksen reformi):

Digitalisaatio sote-uudistuksessa, saatavilla osoitteessa

<http://alueuudistus.fi/documents/1477425/2096487/Digitalisaatio+ja+sote-uudistus.pdf/e6f03071-7e04-412e-b321-ef22174c0fc5>.

⁶⁵ Lähde: Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntauudistus (hallituksen reformi), PowerPoint-esitys 9.5.2017, saatavilla osoitteessa

<http://alueuudistus.fi/documents/1477425/4663611/>

Hallituksen+esitys+valinnanvapaudesta_esittelydiat+asiakkaan+n%C3%A4k%C3%

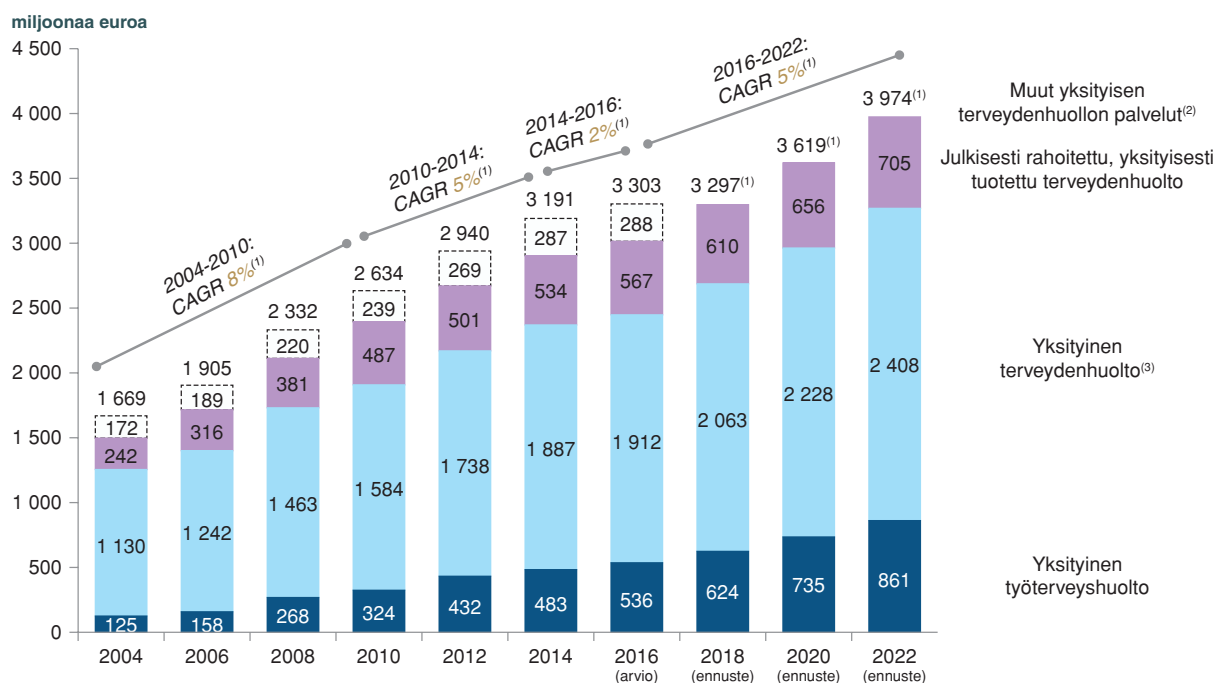
B6kulmasta_9.5.2017_p%C3%A4ivitetty+11.5.2017.pdf/502ff9d8-d1c4-4427-b26b-3d3694141360;

Sosiaali- ja terveysministeriön digitalisaatiolinjaukset 2025: Digitalisaatio terveyden ja hyvinvoinnin tukena.

⁶⁶ Pois lukien muut yksityisen terveydenhuollon palvelut niitä koskevien arvioiden puuttumisen vuoksi. Lähde: NHG:n Raportti.

⁶⁷ Lähde: NHG:n Raportti.

Kuva 5. Terveystalon terveydenhuollon kohdemarkkinat Suomessa 2004–2022 (ennuste, ilman Sote-uudistuksen vaikutusta)

Lähde: NHG:n Raportti.

- (1) Pois lukien muut yksityisen terveydenhuollon palvelut niitä koskevien arvioiden puuttumisen vuoksi (korostettu katkoviivalla kaaviossa).
- (2) Muita yksityisiä terveydenhuollon palveluita koskevat luvut perustuvat suuntaa antaviin arvioihin Kela-korvauksen ulkopuolisten palveluiden tuottamisesta, esimerkiksi plastiikkakirurgia ja fysioterapia.
- (3) Sisältää Kela-korvauksen alaisen kuntoutuksen (noin 422 miljoonaa euroa vuonna 2016) ja lakisääteisten vakuutusten kattamat palvelut (noin 221 miljoonaa euroa vuonna 2016) ja suunterveyden palvelut (noin 670 miljoonaa euroa vuonna 2016). Osa lakisääteisten vakuutusten alaisista palveluista on julkisen terveydenhuollon tuottamia. Vuosien 2004–2010 tiedot perustuvat Kela-korvausten kasvaneeseen määrään. Katso myös Kuva 3, jossa kuvataan terveydenhuollon kokonaiskustannusten kehitystä Suomessa koko terveydenhuollon markkinalla vuosina 2000–2016 (arvio).

Yksityisten terveyspalvelujen tarjoaminen on vakiintunut ja kasvava osa Suomen terveydenhuoltomarkkinoita. Yksityisiä terveyspalveluja käytetään Suomessa laajasti. Neljäsosa Suomen väestöstä käyttää yksityisiä terveydenhuollon tai suunterveyden palveluita. Lisäksi arviolta 20 prosenttia väestöstä käyttää työterveyshuoltoa perusterveydenhuoltonsa pääasiallisena lähteenä. Työterveyspalveluiden piiriin kuuluvia henkilöitä oli noin 1,8 miljoonaa vuonna 2015 ja työterveyshuollon piiriin kuuluvien palkansaajien osuus palkansaajana toimivasta työvoimasta oli noin 87 prosenttia vuonna 2015.⁶⁸ Yksityisten terveyspalvelujen käyttöä ovat edistäneet useat tekijät, kuten kattava työterveyshuoltojärjestelmä, julkiseen tarjontaan kohdistuvat kapasiteettipaineet, pitkät perinteet yksityisten terveyspalvelujen tuottamisessa sekä vakiintunut monikanavainen rahoitusjärjestelmä, johon kuuluvat työnantajat, yksittäiset potilaat, vakuutusyhtiöt, Kela ja julkinen sektori.

Markkinoiden ominaispiirteitä

Terveystalon terveydenhuollon kohdemarkkinoihin vaikuttavat samat tekijät kuin yleisesti Suomen terveydenhuollon kokonaismarkkinoihin. Tällaisia tekijöitä ovat muun muassa väestörakenteen muutokset ja väestön ikääntyminen, elintasosairaudet, lääketieteen kehitys, terveys- ja hyvinvointitietoisuus ja ennaltaehkäisevän hoidon lisääntynyt tarve, kuten edellä kohdassa ”—*Terveydenhuoltomarkkinoiden kehityssuuntia*” kuvataan.

Suomen terveydenhuoltomarkkinoille ovat tunnusomaisia ainutlaatuinen työterveyshuoltojärjestelmä, laaja asiakkaiden valinnanvapauden perustuva yksityisesti rahoitettujen palvelujen segmentti ja digitaaliseen toimintaympäristöön tottunut väestö. Yksityisten terveydenhuollon palveluiden tarjoajien kannalta Suomen markkinoiden tunnusomaiset piirteet tekevät markkinasta kiinnostavan. Myös työterveyshuollon palvelut ovat vakiinnuttaneet asemansa tärkeänä osana terveydenhuoltojärjestelmää Suomessa. Työterveyshuolto hyödyttää työntekijöitä esimerkiksi nopean hoitoon pääsyn kautta ja tarjoaa mahdollisuuden ennaltaehkäisevään hoitoon. Henkilöstön työterveyshuolto vähentää työnantajalle muun

⁶⁸ Lähde: Kelan työterveyshuoltotilasto 2015.

muassa työntekijöiden sairauspoissaolopäivistä ja eläkevakuutusmaksuista aiheutuvia kustannuksia parantamalla henkilöstön työkykyä ja tuottavuutta sekä ehkäisemällä työkyvyttömyyden aiheuttamaa ennen aikaista eläköitymistä.⁶⁹

Työterveyshuollon kehitys alkoi 1950-luvun alkupuolella. Suomen työterveyshuollon kehittämiseksi perustettiin 1940-luvulla Suomen Teollisuuslääketieteen Yhdistys ja 1950-luvulla Työterveyslaitos. Kehitystä edisti myös työntekijä- ja työnantajajärjestöjen 1970-luvulla tekemä työterveyshuoltoa koskeva sopimus. Vuonna 1972 voimaan tulleen kansanterveyslain myötä Suomeen luotiin kokonaisvaltainen perusterveydenhuoltojärjestelmä, mikä paransi pienten yhtiöiden mahdollisuutta hankkia työterveyshuoltopalveluita terveyskeskuksista. Vuonna 1979 voimaan tullut työterveyshuoltolaki lisäsi työterveyshuollon kattavuutta ja siirsi painopistettä ennaltaehkäiseviin palveluihin.⁷⁰ Kyky tarjota asiakkaille konkreettista arvoa on työterveyshuoltoliiketoiminnassa kriittinen menestystekijä. Työterveyshuoltopalvelujen yritysasiakkaat painottavat yleensä mitattavissa olevaa laatua ja sijoituksen tuottoa, ja suomalainen työterveyshuoltojärjestelmä tarjoaa työnantajille kannustimia investoida ennaltaehkäisevään terveydenhuoltoon ja työntekijöiden hyvinvointiin. Tutkimukset ovat osoittaneet, että työterveyshuoltoon tehtävät panostukset tuottavat hyötyjä työnantajalle.⁷¹

Terveystalon kohdemarkkinalle on tunnusomaista myös laaja asiakkaiden valinnanvapauteen perustuva yksityisesti rahoitettujen palvelujen osuus. Muun muassa asiakaskeksisyyttä, joustavuutta, palvelun laatua ja innovatiivisuutta mitanneen kyselytutkimuksen mukaan asiakkaiden mielikuva yksityisistä palveluntarjoajista on positiivinen verrattuna mielikuviin julkisesta terveydenhuollosta.⁷² Yksityistä terveydenhuoltopalveluntarjoajaa valittaessa hoidon laatu ja nopea pääsy hoitoon ovat keskeisiä valintaperusteita.⁷³

Yksityisesti rahoitettujen palveluiden segmentti sai alkunsa 1960-luvulla. Lakisääteinen sairausvakuutus otettiin käyttöön vuonna 1964, ja vastuu sen tarjoamisesta määrättiin myös kansaneläkkeestä vastuussa olevalle Kelalle. Samaan aikaan otettiin käyttöön uusia lähestymistapoja kuntoutukseen ja sairauksien ennaltaehkäisyyn, minkä myötä Suomen terveydenhuoltomarkkinoille syntyi perusta varhaiselle kuntoutukselle. Vuonna 1967 otettiin käyttöön lakisääteisen sairausvakuutuksen toinen vaihe, jonka myötä vakuutus laajeni kattamaan lääkäreiden palkkiot ja sairauspäivärahan odotusaikaa lyhennettiin 14 päivästä seitsemään päivään. Laajennettu Kela-korvausten piiri on edistänyt yksityisten terveydenhuoltopalvelujen käyttöä viime aikoihin asti. Hyvin toimiva yksityisen terveydenhuollon markkina on myös tukenut julkista terveydenhuoltoa antamalla potilaille, jotka ovat halukkaita maksamaan paremmasta hoitoon pääsystä ja laadusta, mahdollisuuden ohittaa julkinen järjestelmä. Asiakkaan valinnanvapauteen perustuvassa yksityisesti rahoitettujen palvelujen markkinasegmentissä tapahtunut kehitys on johtanut tilanteeseen, jossa yksityiset palveluntuottajat keskittyvät helppouteen, laatuun, saatavuuteen, kokonaisvaltaiseen asiakaskokemukseen, luottamukseen ja brändin rakentamiseen sekä asiakashankintaan ja asiakassuhteiden ylläpitämiseen. Yksityisten terveyspalveluiden tarjoamisessa kriittisiin menestystekijöihin kuuluvat mukavuus ja asiakaskokemus, sillä asiakkailla on mahdollisuus valita, minkä palveluntuottajan terveydenhuoltopalveluja he käyttävät.⁷⁴

⁶⁹ Lähde: G. Ahonen: Työkyvyn taloudellinen merkitys, 2010.

⁷⁰ Katso esimerkiksi K. Husman: Suomalaisen työterveyshuollon kehitys, 2010.

⁷¹ Lähde: NHG:n Raportti; G. Ahonen: Työkyvyn taloudellinen merkitys, 2010.

⁷² Lähde: Aula Research -tutkimus 29.3.2017 (tilaajat: Hyvinvointialan Liitto ja Lääkäripalveluyritykset ry).

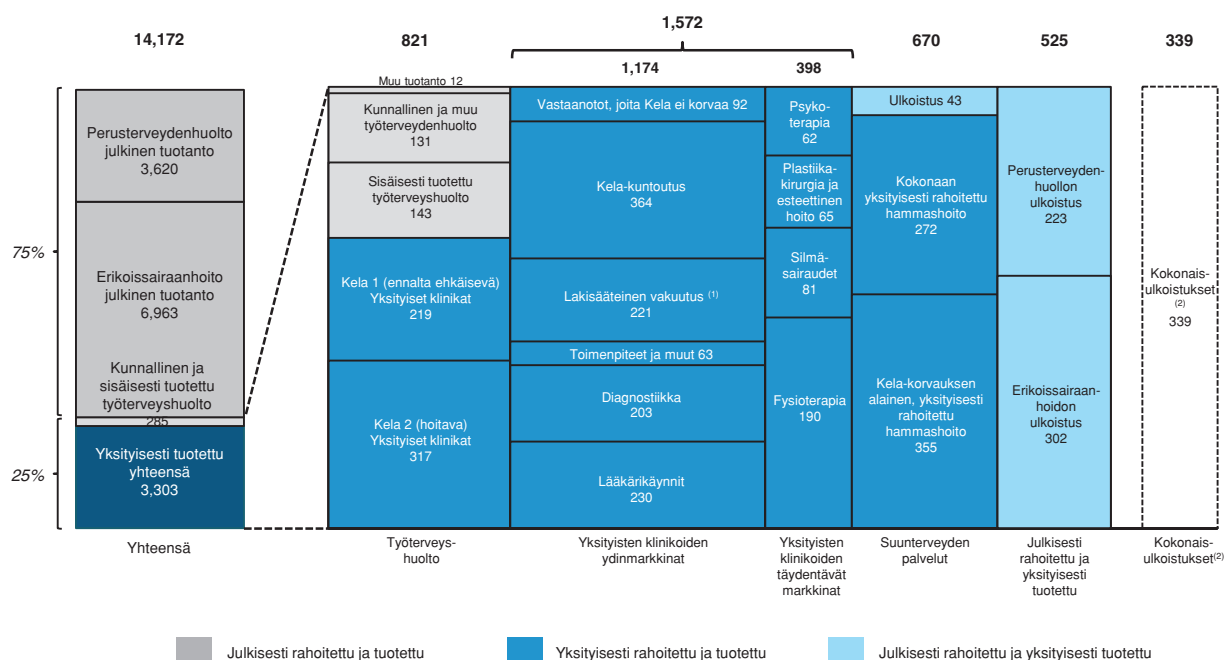
⁷³ Lähde: NHG:n Raportti.

⁷⁴ Lähde: Kela; NHG:n Raportti.

Kolmas Terveystalon kohdemarkkinoiden tunnusomainen piirre on Suomen houkuttelevuus terveydenhuollon digitalisaation edistäjänä. Digitaalisesti tehostettu terveydenhuolto edellyttää koulutettua väestöä ja tietoyhteiskuntaa. Suomi on saanut tunnustusta korkeasta lukutaitoasteestaan⁷⁵ ja laajakaistayhteyksien määrästä, sillä niiden levinneisyys on 94 prosenttia verrattuna EU-28:n 82 prosentin keskiarvoon⁷⁶ ja mobiililaajakaistojen osalta levinneisyys on 139 prosenttia verrattuna OECD:n 95 prosentin keskiarvoon.⁷⁷ Lisäksi Suomi sijoittui vuonna 2016 toiseksi EU-maiden joukossa tarkasteltaessa sellaisten 16–74-vuotiaiden osuutta, jotka olivat käyttäneet internetiä terveyteen liittyvän tiedon hakemiseen kolmen viimeisen kuukauden aikana.⁷⁸ Suomessa yli 75 prosenttia terveyspalvelujen tarjoajista käyttää sähköisiä potilaskertomuksia⁷⁹ ja tammikuusta 2017 alkaen kaikki reseptit määrätään sähköisessä muodossa.⁸⁰ Lisäksi Suomen hallitus edistää terveydenhuollon digitalisaatiota tukevia suunnitelmia osana Sote-uudistusta. Nämä suunnitelmat tukevat sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tarjoamista integroiduissa palveluekosysteemeissä, johon kuuluvat jaetut alustat ja saumaton tiedonkulku.⁸¹

Terveystalon kohdemarkkinoiden jakautuminen ja Terveystalon kohdemarkkinat

Kuva 6. Suomen terveydenhuollon kokonaismarkkinoiden ja yksityisesti tuotettujen terveyspalveluiden markkinoiden jakautuminen vuonna 2016 (arvio), miljoonaa euroa

Lähde: NHG:n Raportti.

(1) Osa lakisääteiseen sairausvakuutukseen perustuvaa julkisten palvelujen tarjontaa.

(2) NHG:n Raportissa on käytetty markkinamäärittelyä, jossa kokonaisulkoistettuja palveluita (joihin kuuluvat noin kolmanneksen kokonaisulkoistusmarkkinoista muodostavat sosiaalipalvelut sekä kuntien oma palvelutarjonta) ei ole sisällytetty Terveystalon kohdemarkkinoihin.

NHG:n Raportissa käytetyn markkinamäärittelyn mukaan määritellyt Terveystalon terveydenhuollon kohdemarkkinat olivat arviolta yhteensä 3,3 miljardia euroa vuonna 2016. Kyseisiin markkinoihin kuuluvat yksityisesti rahoitettu työterveyshuolto, yksityisesti rahoitettu ja tuotettu terveydenhuolto, julkisesti rahoitettu ja yksityisesti tuotettu terveydenhuolto sekä muut yksityisen terveydenhuollon palvelut. NHG:n

⁷⁵ Lukutaito arvioituna eri tekijöiden perusteella, mukaan lukien kirjastojen ja sanomalehtien määrä, koulusivistys ja tietokoneiden saatavuus; katso World's Most Literate Nations 2016 (John W. Miller).

⁷⁶ Lähde: Eurostat 2016: Internetiä viimeisen kolmen kuukauden aikana käyttäneiden henkilöiden osuus, saatavilla osoitteessa [http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Internet_use_and_frequency_of_use_2016_\(%25_of_individuals\).png](http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Internet_use_and_frequency_of_use_2016_(%25_of_individuals).png).

⁷⁷ Lähde: OECD:n 99,3 prosentin keskiarvo; katso OECD:n tilastot mobiililaajakaistaliittymien määrästä sataa asukasta kohti, saatavilla osoitteessa <http://www.oecd.org/sti/broadband/oecd-broadband-portal.htm>.

⁷⁸ Lähde: Eurostat 2016 (internetiä viimeisen kolmen kuukauden aikana käyttäneiden henkilöiden osuus; Suomessa 65 prosenttia verrattuna esimerkiksi Saksan 63 prosenttiin, Ruotsin 60 prosenttiin ja Yhdistyneen kuningaskunnan 56 prosenttiin), saatavilla osoitteessa <http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&lang=uage=en&pcode=tin00101>

⁷⁹ Lähde: Atlas of eHealth country profiles (Maaailman terveysjärjestö, 2015).

⁸⁰ Lähde: Terveystalon ja hyvinvoinnin laitos, saatavilla osoitteessa

<https://www.thl.fi/en/-/sahkoinen-laakemaarays-muuttuu-pakolliseksi-1-1-2017-muutoksessa-huomioitavaa>.

⁸¹ Lähde: Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntauudistus (hallituksen reformi): Sosiaali- ja terveyspalvelujen integraatio, saatavilla osoitteessa www.alueuudistus.fi.

Raportissa käytetyn markkinamäärittelyn mukaan kokonaisulkoistettuja palveluita (joihin kuuluvat noin kolmanneksen kokonaisulkoistusmarkkinoista muodostavat sosiaalipalvelut sekä kuntien oma palvelutarjonta) ei ole sisällytetty Terveystalon kohdemarkkinoihin.

Yksityisesti rahoitettu työterveyshuolto tarkoittaa yksityisen sektorin tuottamia työterveyshuollon palveluja, joiden markkinoiden kokonaisarvon arvioitiin olevan noin 536 miljoonaa euroa, mikä vastaa noin 16 prosentin osuutta terveydenhuoltopalveluiden 3,3 miljardin euron kohdemarkkinoista vuonna 2016. Yksityinen työterveyshuolto voidaan jakaa lakisääteisiin ennaltaehkäiseviin palveluihin (korvausluokka 1, ”Kela 1”), joiden kokonaismarkkinoiden arvioitiin olevan noin 219 miljoonaa euroa, ja hoitopalveluihin (korvausluokka 2, ”Kela 2”), joiden kokonaismarkkinoiden arvioitiin olevan noin 317 miljoonaa euroa vuonna 2016.

Yksityisesti rahoitetun työterveyshuollon arvioidaan vastaavan noin 65 prosentin osuutta työterveyshuollon noin 821 miljoonan euron kokonaismarkkinoista vuonna 2016. Jäljelle jäävään 285 miljoonan euron markkinaosuuteen sisältyy yritysten sisäisesti toteuttama työterveyshuolto, kunnallinen ja muu työterveyshuolto sekä muu palvelutarjonta. Yksityiset terveydenhuollon palveluntuottajat eivät tällä hetkellä toimi tällä markkinasegmentillä. Terveystalo uskoo, että kyseinen markkinasegmentti luo mahdollisuuksia yksityisille terveystalouden tuottajille johtuen osin mahdollisesta lainsäädäntömuutoksesta, jonka on arvioitu edistävän siirtymää kunnallisesta yksityisesti tuotettuun työterveyshuoltoon.

Yksityisesti rahoitetut ja tuotetut palvelut tarkoittavat yksityisen sektorin tuottamia terveydenhuolto- ja suunterveyden palveluja, joiden markkinoiden kokonaisarvon arvioitiin olevan 2 200 miljoonaa euroa edustaen noin 67 prosentin osuutta terveydenhuoltopalveluiden 3,3 miljardin euron kokonaismarkkinoista vuonna 2016. Yksityisen terveydenhuollon markkinoiden arvioitiin vuonna 2016 olevan yhteensä 1 572 miljoonaa euroa. Terveystalon yksityisen terveydenhuollon ydinmarkkinat olivat 1 174 miljoonaa euroa vuonna 2016. Terveystalon ydinmarkkinat muodostuivat Kela-korvauksen alaisista yksityisesti rahoitetuista ja tuotetuista palveluista, lakisääteisten vakuutusten (kuten liikennevakuutukset ja tietyt tapaturmavakuutukset) kattamista palveluista sekä sellaisista yksityisistä vastaanotoista, jotka eivät kuulu Kela-korvausten piiriin. Kela-korvauksen piiriin kuuluvat, yksityisesti rahoitetut ja tuotetut palvelut koostuvat kirurgisista toimenpiteistä, lääkärikäynneistä eli yleislääkärin ja erikoislääkärin vastaanotoista, diagnostiikasta eli kuvantamisesta ja laboratoriotuotoimenpiteistä, Kela-kuntoutuksesta eli ammatillisesta ja harkinnanvaraisesta kuntoutuksesta, vajaakuntoisille tarjottavasta intensiivisestä lääkinnällisestä kuntoutuksesta sekä psykoterapiasta.

Yksityisen terveydenhuollon liitännäispalveluiden markkinat olivat noin 398 miljoonaa euroa vuonna 2016 ja koostuivat muun muassa fysioterapiasta, silmäsairauksien hoidosta, plastiikkakirurgiasta ja esteettisistä hoidoista sekä psykoterapiasta. Terveystalo toimii jo vakiintuneesti liitännäispalveluiden markkinoilla ja arvioi niillä olevan mahdollisuuksia lisäkasvulle. Yksityisten suunterveyden markkinat olivat noin 627 miljoonaa euroa vuonna 2016. Tähän markkinaan kuuluvat Kela-korvauksen alaiset yksityisen suunterveyden palvelut ja kokonaan yksityisesti rahoitettavat, Kela-korvauksen piiriin kuulumattomat suunterveyden palvelut, esimerkiksi hammasproteesit. Julkisesti rahoitettujen ja yksityisesti tuotettujen palvelujen markkinat olivat 567 miljoonaa euroa vastaten noin 17 prosentin osuutta arvioiduista 3,3 miljardin euron kohdemarkkinoista vuonna 2016. Julkisesti rahoitettuihin ja yksityisesti tuotettuihin palveluihin kuuluivat kuntien ulkoistamat perusterveydenhuoltopalvelut, jotka olivat noin 223 miljoonaa euroa vuonna 2016, kuntayhtymien ulkoistamat erikoissairaanhoidon palvelut ollen noin 302 miljoonaa euroa, ja ulkoistetut suunterveyden palvelut ollen noin 43 miljoonaa euroa vuonna 2016. Kokonaisulkoistettujen palvelujen 339 miljoonan euron markkinoihin (vuoden 2016 arvio) kuuluvat kokonaisulkoistetut terveydenhuoltopalvelut, sosiaalipalvelut (joiden osuus on noin 33 prosenttia) ja kuntien tällä markkinalla tuottamat palvelut.⁸² Kokonaisulkoistettujen palvelujen markkinat ovat viime vuosina kasvaneet, mutta tämän markkinasegmentin arvioidaan nykymuotoisena poistuvan ehdotetun Sote-uudistuksen myötä. Lisätietoja Sote-uudistuksesta on esitetty kohdissa ”—*Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus*” sekä ”*Terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö — Tiettyjä lainsäädäntöhankkeita — Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus*”.

⁸² NHG:n Raportissa on käytetty markkinamäärittelyä, jossa kokonaisulkoistettuja palveluita ei ole sisällytetty Terveystalon kohdemarkkinoihin.

Työterveyshuolto

Markkinoiden yleiskatsaus

Työnantaja on velvollinen järjestämään työntekijöilleen työterveyshuollon. Työterveyshuolto kattaa työterveyden ja -turvallisuuden, ennaltaehkäisevän hoidon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelut. Pakollisia palveluja ovat perusterveydenhuolto, terveysneuvonta ja -tarkastukset sekä perusrokotteet.

Harkitessaan työterveyshuollon palvelujen laajuutta työnantajat huomioivat monia tekijöitä, kuten esimerkiksi tavoitteen pitää työntekijänsä terveisinä, tuottavina ja tyytyväisinä. Lisäksi on yleensä työnantajan etujen mukaista varmistaa, että työntekijän tarvitsema hoito annetaan nopeasti, tehokkaasti ja laadukkaasti. Kokonaistavoitteena on työntekijöiden terveyteen liittyvien kokonaiskustannusten vähentäminen esimerkiksi sairauspoissaolojen vähenemisen kautta.⁸³

Työnantajat ovat tavanomaisesti päättäneet käyttää terveyteen ja turvallisuuteen lakisääteistä vähimmäismäärää enemmän rahaa ja investoida työntekijöidensä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon tarpeisiin. Työnantajan tarjoamien työterveyspalvelujen taso voi auttaa houkuttelemaan osaavia työntekijöitä palvelukseensa ja pitämään palveluksessa sekä parantamaan työtyytyväisyyttä. Työnantajan näkökulmasta työterveyshuolto lisää työntekijöiden tuottavuutta ja vähentää kustannuksia, jotka johtuvat muun muassa työntekijöiden sairauspoissaolopäivistä ja varhaiseläkkeelle siirtymisestä.⁸⁴ Työnantajien tarjoamia lisäpalveluja ovat esimerkiksi erikoislääkäreiden konsultaatiot, kehittynyt diagnostiikka ja kuvantaminen, suunterveyden palvelut, ennaltaehkäisevät terveyskurssit ja digitaaliset välineet.

Ennaltaehkäisevä hoito on keskeinen osa työterveyshuoltoa ja se mahdollistaa terveysriskien varhaisen vaiheen tunnistamisen, yksilöllisten hoitosuunnitelmien laatimisen sekä puhjenneiden sairauksien aiheuttamien kustannusten välttämisen. Yhtiön johto arvioi, että voimakkaampi keskittyminen ennaltaehkäisevän hoidon käyttöön tuo työnantajille tuottoja lyhyellä ja pitkällä aikavälillä ja saattaa myös säästää Suomen kansantaloudessa kustannuksia pitkällä aikavälillä. Ennaltaehkäiseviin työterveyspalveluihin sisältyvät esimerkiksi työterveystarkastukset (muun muassa altistumiseen perustuvat, lakisääteiset, kohdistetut ja ikäperusteiset tarkastukset), työkyky- ja toimintakykyarvioinnit, työpaikan ensiapuvalmiusopastus, kuntoutuslähetteet sekä tiedotus ja neuvonta.

Työterveyspalvelujen kehittäminen on ajuri arvoperusteisen terveydenhuollon kehittämiseksi, koska yritysasiakkaat keskittyvät yleensä mitattavissa olevaan laatuun, kustannustehokkuuteen ja terveydenhuoltoon tekemiensä investointien tuottoon. Yksityiset palveluntarjoajat ovat keskittyneet innovatiivisten palvelujen kehittämiseen yritysasiakkailleen erottuakseen kilpailijoistaan. Työterveyshuollolla on potentiaalia luoda yritysten sijoituksille tuottoa. Kelan mukaan vuonna 2014 julkisten terveyskeskusten työterveyshuollossa (lakisääteinen vähimmäismäärä) keskimääräiset kustannukset olivat 323 euroa ja yksityisillä palveluntarjoajilla (laajennettu työterveys) 468 euroa vuonna 2014.⁸⁵ Hiljattain julkaistun tutkimuksen mukaan työterveyshuolto voi tuoda yritysasiakkaiden investoinneille jopa kuusinkertaisen tuoton pienempien eläkekulujen, sairauspoissaolojen vähenemisen ja paremman tuottavuuden vuoksi.⁸⁶

Työterveyshuolto liittyy Suomen lakisääteiseen eläkejärjestelmään. Osana järjestelmää työnantajat maksavat työkyvyttömyysmaksuja, joiden suuruus määräytyy henkilöstön työkyvyttömyyseläkemenojen perusteella määräytyvän maksuluokan mukaan. Maksuluokkaan vaikuttaa työntekijöiden työkyky ja yrityksen koko. Vuonna 2017 työnantaja katsotaan suureksi työnantajaksi, mikäli työnantajan vuonna 2015 maksamat palkat olivat vähintään 2 044 500 euroa. Esimerkiksi suuren työnantajan lakisääteiseen työeläkemaksuun (TyEL-maksu) vaikuttaa työkyky, joka heijastuu työnantajan maksuluokkaan. Maksuluokka puolestaan perustuu toteutuneisiin eläkekustannuksiin perustuvaan riskiarviointiin. Keskimääräinen eläkemaksu vuonna 2017 on 24,4 prosenttia maksetuista palkoista. Työkyvyttömyysmaksut ovat keskeinen eläkemaksun osa, jonka suuruuteen voidaan vaikuttaa. Niiden määrä vaihtelee ollessaan 0,1–5,0 prosenttia maksetuista palkoista. Esimerkiksi 60 miljoonaa euroa palkkoja maksavalla yrityksellä vuosittainen työkyvyttömyysmaksu olisi 2,97 miljoonaa euroa maksuluokassa 11 (ylin maksuluokka) verrattuna 54 000 euroon maksuluokassa 1 (alin maksuluokka).

⁸³ Lähde: G. Ahonen: Työkyvyn taloudellinen merkitys, 2010.

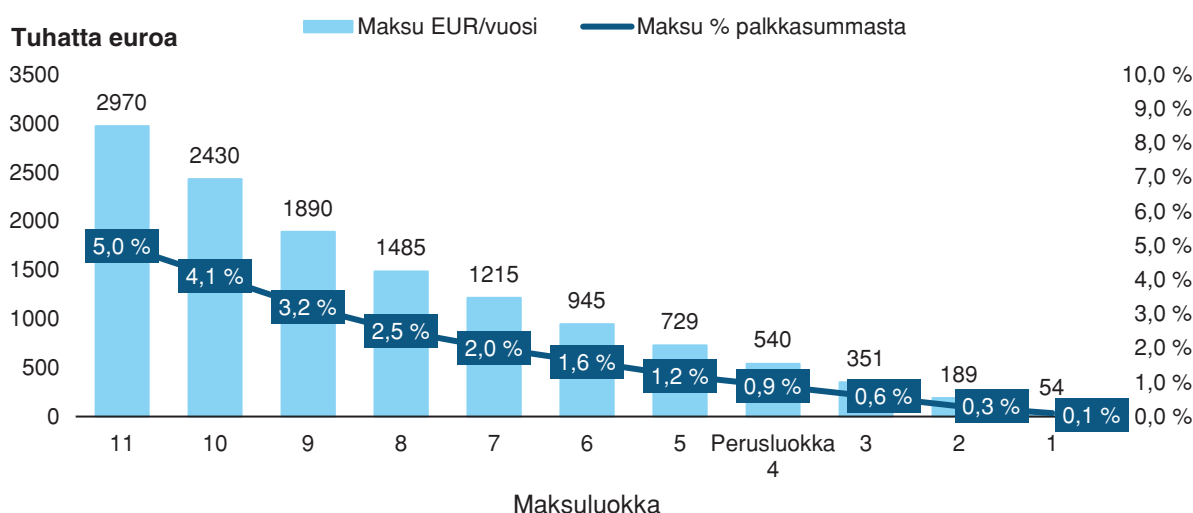
⁸⁴ Lähde: G. Ahonen: Työkyvyn taloudellinen merkitys, 2010.

⁸⁵ Lähde: Kelan tilastokatsaus 12.4.2016.

⁸⁶ Lähde: Tekemättömän työn vuosikatsauksen tulokset 2016 perustuu tutkimukseen, jossa otosryhmään kuuluvassa kymmenessä yrityksessä oli hyödynnetty systemaattista työkyvyn hallintaa vähintään viiden vuoden ajan ja jossa jokaisen kymmenen yrityksen työntekijöiden hyvinvointiin vuosina 2008–2014 investoima euro tuotti nettotuottoa lähes kuusi euroa joka vuosi.

Kuva 7. Palkkasumman ja maksuluokan vaikutus työkyvyttömyysmaksuun

Esimerkki: Vuosittainen työkyvyttömyysmaksu 60 miljoonaa euroa palkkoja maksavalla yrityksellä maksuluokittain

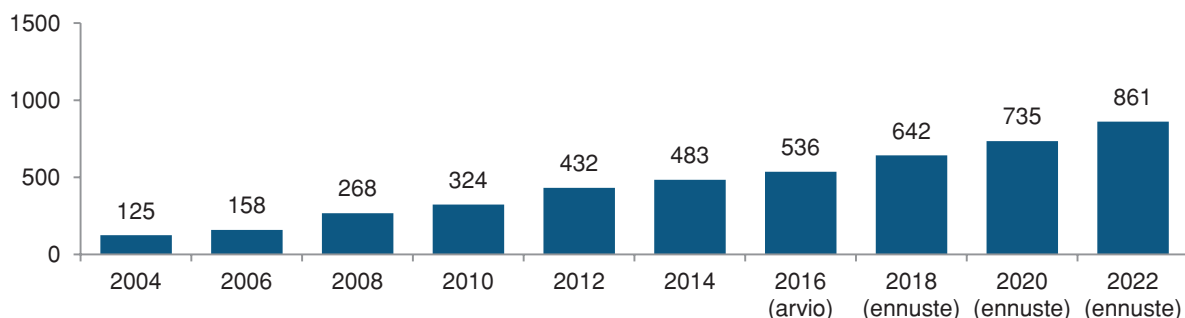

Lähde: Ilmarinen (Suuryrityksen TyEL-maksu 2016).

Työntekijän työkyvyn laskiessa työnantajat voivat hyödyntää ammatillista kuntoutusta, mikäli työntekijä ei kykene jatkamaan työskentelyä terveydentilansa vuoksi. Ammatillisen kuntoutuksen tavoite on ehkäistä työkyvyttömyyttä ja parantaa henkilön mahdollisuuksia työskennellä sekä hallita työhyvinvointia kustannusten vähentämiseksi. Työkyvyn hallinta ja sitä kautta alempaan maksukategoriaan siirtyminen merkitsisi noin 20 prosentin säästöä työkyvyttömyyseläkkeiden kustannuksissa. Työeläkejärjestelmässä on siten vahvoja kannustimia investoida ennaltaehkäisevään hoitoon ja työntekijöiden hyvinvointiin.

Markkinoiden koko ja kasvu

Kuva 8. Yksityisesti tuotetun työterveyshuollon kokonaismarkkinat Suomessa 2004–2022 (ennuste, ilman Sote-uudistuksen vaikutusta), miljoonaa euroa

Lähde: NHG:n Raportti, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Kela, Tilastokeskus.

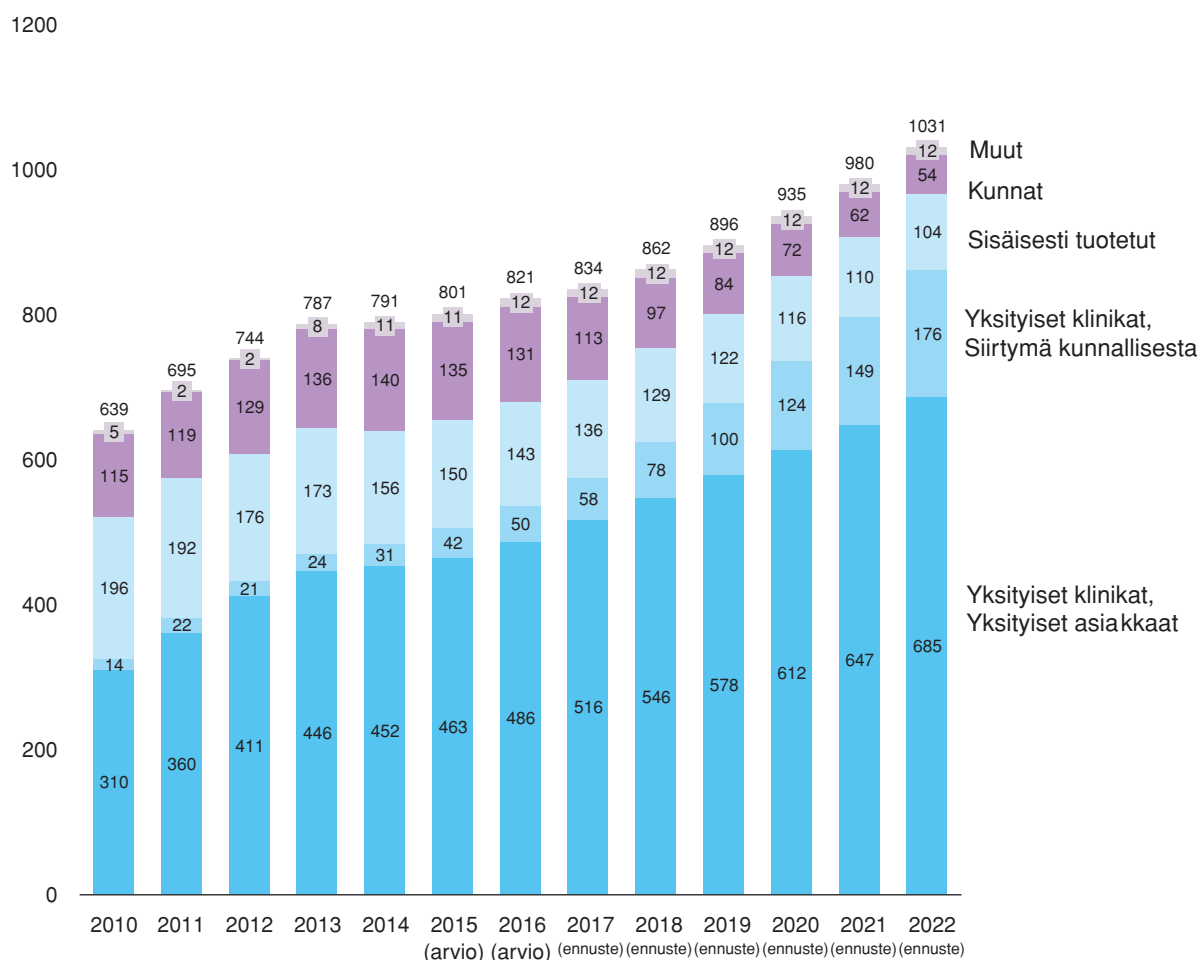
Yksityisesti tuotettujen työterveyshuollon markkinoiden arvioitiin olevan yhteensä 536 miljoonaa euroa vuonna 2016. Yksityisesti tuotettujen työterveyshuollon markkinoiden keskimääräinen vuotuinen kasvu oli 17 prosenttia vuosina 2004–2010, 11 prosenttia vuosina 2010–2014, viisi prosenttia vuosina 2014–2016, ja niiden keskimääräiseksi vuotuiseksi kasvuksi ennustetaan kahdeksan prosenttia vuosina 2016–2022.⁸⁷ Aiemmin kasvua on syntynyt asiakkaiden siirtymisestä yksityiseen terveydenhuoltoon, hintojen noususta sekä käyntien tai tutkimusten määrän noususta työntekijää kohti. Asiakkaita on siirtynyt yksityisille palveluntuottajille erityisesti sisäisesti tuotettujen ja kuntien tuottamien työterveyspalveluiden piiristä. Samalla kunnallisten palveluntuottajien yhtiöittäminen on lisännyt yksityisten klinikoiden asiakasmääriä. Ennaltaehkäisevän hoidon lisääntyminen on edistänyt potilaskäynti- ja diagnostiikkamäärien kasvua.

Vuosien 2016 (arvio) ja 2022 (ennuste) välistä ajanjaksoa koskevan keskimääräisen vuotuisen kasvuennusteen mukaan työterveyshuoltomarkkinoiden kasvun arvioidaan syntyvän asiakkaiden

⁸⁷ Ilman Sote-uudistuksen vaikutusta. Lähde: NHG:n Raportti.

siirtymisestä yksityisille terveydenhuollon palveluiden tuottajille (arviolta yli viiden prosenttiyksikön osuus kahdeksan prosentin keskimääräisestä vuotuisesta kasvusta), työllistyneiden määrän noususta, kasvavasta käyntien määrästä työntekijää kohti ja hintojen noususta. Työntekijäkohtaisten käyntien määrän kasvua edistävät useat tekijät, kuten keskittyminen ennaltaehkäisevään työterveyshuoltoon ja erityisesti sen myötä kasvava terveystarkastusten ja työpaikkakyselyiden sekä muiden ennaltaehkäisyä tukevien palveluiden määrä, työnantajien pyrkimys välttää ja vähentää sairauspoissaoloja, digitalisaation myötä lisääntyvä yhteydenpito sekä haasteet julkisen terveydenhuollon palveluiden saatavuudessa. Talouskasvun ja kohentuneen taloustilanteen myötä työnantajien arvioidaan jatkavan investointejaan työntekijöiden työterveyshuoltoon ja laajempaan palveluiden kattavuuteen, mikä osaltaan tukee hintojen nousua. Hintojen nousuun vaikuttaa myös lääkäreiden yleinen palkkakehitys.⁸⁸ Lisäksi työurien pidentäminen tukee työterveyshuoltomarkkinan kehitystä pitkällä aikavälillä. Työurien pidentäminen on ollut muun muassa yksi keskeisistä tavoitteista vuoden 2017 alussa voimaan tullessa eläkeuudistuksessa.⁸⁹

Kuva 9. Työterveyshuollon markkinat Suomessa 2010–2022 (ennuste, ilman Sote-uudistuksen vaikutusta), miljoonaa euroa

Lähde: NHG:n Raportti.

Yksityisten työterveyshuollon palveluntuottajien markkinat voidaan jakaa kahteen osaan. Yksityiset klinikat ja yksityiset asiakkaat -markkina edustaa merkittävää osuutta yksityisestä työterveyshuollon markkinoista. Terveystalo ja muut yksityiset palveluntuottajat toimivat tällä markkinalla. Kuntien terveydenhuoltopalveluiden yhtiöittämisen myötä kunnallisesta työterveyshuollosta tapahtuu siirtymää yksityisten palveluntuottajien markkinoille.

Yksityiset klinikat ja yksityiset asiakkaat -markkinan, joka on Terveystalon ydinaluetta työterveyshuoltomarkkinoilla, arvioitiin kasvaneen 452 miljoonasta eurosta 486 miljoonaan euroon vuosina 2014–2016, eli keskimääräinen vuotuinen kasvu oli noin neljä prosenttia. Yksityisesti tuotettujen palveluiden kasvun on vuosina 2014–2016 arvioitu johtuvan enimmäkseen siirtymästä kunnallisesta

⁸⁸ Lähde: NHG:n Raportti.

⁸⁹ Lähde: Työeläkevakuuttajat TELA ry.

perusterveydenhuollosta yritysten tuottamiin yksityisiin palveluihin.⁹⁰ Nämä ydinmarkkinat vastaavat noin 59 prosentin osuutta työterveyshuollon arvioituista 821 miljoonan euron kokonaismarkkinoista vuonna 2016. Yksityiset klinikat ja yksityiset asiakkaat -markkinaosuuden keskimääräisen vuotuisen kasvun ennustetaan olevan noin kuusi prosenttia vuosina 2016–2022, jolloin ydinmarkkinat olisivat vuonna 2022 noin 685 miljoonaa euroa. Näin ollen nämä markkinat vastaisivat noin 66 prosentin osuutta työterveyshuollon arvioituista 1 031 miljoonan euron kokonaismarkkinoista vuonna 2022.⁹¹

Keskeiset markkinoihin vaikuttavat tekijät

Keskeisimpiä Terveystalon työterveyshuollon kohdemarkkinoihin vaikuttavia tekijöitä ovat työterveyshuollon kattavuuden laajeneminen, siirtymä sisäisesti tuotetuista työterveyspalveluista ja kunnallisista työterveyshuollon palveluntarjoajista yksityiseen työterveydenhuoltoon lainsäädännöllisten muutosten myötä, potilaskäyntien määrän lisääntyminen työntekijää kohden ja palveluiden hinnoittelu.

Kasvanut työssäkäyvien määrä sekä työntekijöiden hyvinvoinnin ja työntekijöiden säilyttämisen kasvava merkitys ovat johtaneet työterveyshuollon kattavuuden laajentumiseen.⁹² Käyntien määrän lisääntymistä työntekijää kohti on edistänyt keskittyminen ennaltaehkäisevään hoitoon (Kela-korvattavan määrän osalta), minkä taustalla on muun muassa työnantajien pyrkimys lisätä työntekijöiden tuottavuutta vähentämällä sairauspoissaolopäiviä ja varhaiseläkkeelle siirtymiseen liittyviä kustannuksia. Käyntien määrään vaikuttavat myös haasteet julkisen terveydenhuollon saatavuudessa sekä digitalisaation myötä kasvavat kontaktien lukumäärät. NHG:n Raportin mukaan yritysasiakkaat ovat vuosien aikana laajentaneet työterveyspalveluiden kattavuutta, mikä on tukenut muun muassa työntekijöiden tuottavuutta. Parantunut rahoitusympäristö ja taloudellinen tilanne ovat myös vähentäneet työnantajien keskittymistä kustannussäästöihin. Lisäksi Suomen taloustilanteen yleisen kohentumisen arvioidaan tukevan työterveyshuoltomarkkinoita lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä.⁹³

Lisäksi kilpailuneutraaliutta koskevat muutokset EU-lainsäädännössä vaativat kunnallisten työterveyshuolto-organisaatioiden yhtiöittämistä osakeyhtiöiksi vuoteen 2019 mennessä, mikä saattaa edistää osaltaan siirtymää sisäisesti tuotetuista ja kunnallisista palveluntarjoajista yksityiseen terveydenhuoltoon.

EU-lainsäädännön muutosten tavoitteena on varmistaa tasapuoliset kilpailuolosuhteet julkisen ja yksityisen terveydenhuoltosektorin liiketoiminnalle. Tämä tarkoittaa sitä, että EU-lainsäädännön mukaan kunnat eivät saa ostaa palvelua suoraan kunnan omistamalta yritykseltä, jos yli 10 prosenttia yrityksen liikevaihdosta on peräisin yksityiselle sektorille myytävistä palveluista. Kuntien omistamat liikelaitokset voivat vastaavasti tarjota työterveyshuoltopalveluja kunnalle vain sisäisesti tuotettuina palveluina tai, jos yli 10 prosenttia liikevaihdosta syntyy yksityiselle sektorille myytävistä palveluista, kunnan on kilpailutettava työntekijöidensä työterveyshuolto julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, muutoksineen) mukaisesti. Tämän seurauksena kunnallisten työterveyshuoltopalvelujen asiakkaista noin 65 prosentin arvioidaan siirtyvän yksityiseen terveydenhuoltoon.⁹⁴ Nykyisten yksityisten terveydenhuoltopalvelujen tarjoajien odotetaan saavan merkittävän osuuden siirtyvistä asiakkaista johtuen niiden kilpailuedusta operatiivisella tasolla sekä laajoista toimipaikkaverkostoista.

Yksityisesti rahoitetut ja tuotetut terveydenhuoltopalvelut

Markkinoiden yleiskatsaus

Yhtiön johto uskoo, että asiakkaan valinnanvapauteen perustuvassa yksityisesti rahoitettujen palvelujen segmentissä tapahtunut kehitys on johtanut tilanteeseen, jossa yksityiset tuottajat keskittyvät lääketieteelliseen laatuun, saatavuuteen, helppouteen ja asiakaskokemukseen sekä brändin rakentamiseen, asiakashankintaan ja asiakkaiden säilyttämiseen. Yksityishenkilöiden rahoittamiin tai yksityisten vakuutusten kautta rahoitettuihin palveluihin kuuluvat esimerkiksi yleislääkäreiden ja eri alojen erikoislääkäreiden vastaanotot, diagnostiikka, erilaiset kirurgiset toimenpiteet, fysioterapia ja psykiatria sekä yleistason, erikoistason ja työterveyshuollon kattamat suunterveyden palvelut.

⁹⁰ Lähde: NHG:n Raportti.

⁹¹ Ilman Sote-uudistuksen vaikutusta. Lähde: NHG:n Raportti.

⁹² Lähde: K. Husman: Suomalaisen työterveyshuollon kehitys, 2010.

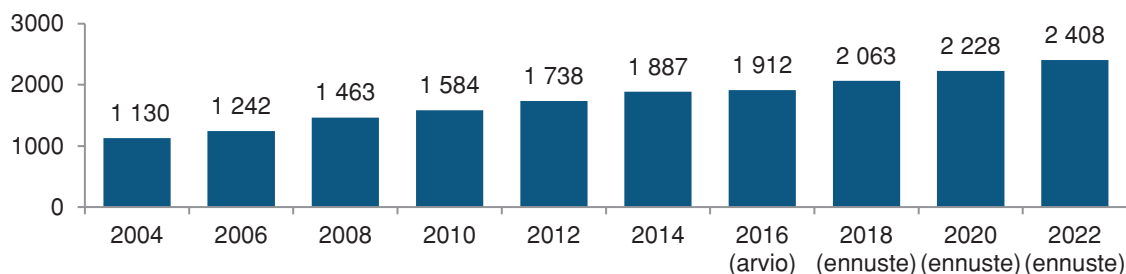
⁹³ Lähde: NHG:n Raportti.

⁹⁴ Lähde: NHG:n Raportti.

Asiakkaat pitävät yksityisiä terveydenhuoltopalveluiden tarjoajia asiakaskeskeisempinä, joustavampina ja innovatiivisempina sekä niiden hoidon laatua parempina kuin julkisia terveydenhuoltopalveluiden tarjoajia.⁹⁵ Yksityisesti rahoitettuja terveydenhuoltopalveluja käytetään useimmissa tuloryhmissä. Esimerkiksi 40 prosenttia kaikista perusterveydenhuollon avohoitokäynneistä ja yli 20 prosenttia kaikista erikoissairaanhoidon avohoitokäynneistä Suomessa tuotettiin yksityisesti vuonna 2014. Lisäksi noin kolme viidesosaa suunterveyden palveluista tuotetaan yksityisesti.⁹⁶

Markkinoiden koko ja kasvu

Kuva 10. Yksityisesti rahoitetun ja tuotetun terveydenhuollon kokonaismarkkinat Suomessa 2004–2022 (ennuste, ilman Sote-uudistuksen vaikutusta), miljoonaa euroa

Lähde: NHG:n Raportti.

Yksityisesti rahoitetun ja tuotetun terveydenhuollon markkinoiden arvioitiin olevan 1 912 miljoonaa euroa vuonna 2016. Markkinoiden keskimääräinen vuotuinen kasvu oli kuusi prosenttia vuosina 2004–2010 ja neljä prosenttia vuosina 2010–2014. Yksityisesti rahoitetun ja tuotetun terveydenhuollon markkinoiden keskimääräiseksi vuotuiseksi kasvuksi arvioidaan yksi prosentti vuosina 2014–2016 ja neljä prosenttia vuosina 2016–2022. Kasvuun vuosina 2010–2016 ovat vaikuttaneet lääkärivastaanottojen ja lääkärin suorittamien toimenpiteiden hintojen nousu, diagnostisten toimenpiteiden määrän lisääntyminen sekä muun hoidon kasvu, johon kuuluvat muun muassa Kela-korvauksen piiriin kuuluva kuntoutus, lakisääteisen vakuutuksen kattamat palvelut ja muut hoitokäynnit. Toimenpiteiden määrä on kuitenkin laskenut hieman kyseisen ajanjakson aikana. Syyt vaihteluille toimenpiteiden määrässä voivat liittyä esimerkiksi erilaisten keskenään vaihtoehtoisten hoitotoimenpiteiden käyttöön. Vuosien 2016–2022 keskimääräistä vuotuista kasvua koskevan ennusteen mukaan yksityisesti rahoitettujen ja tuotettujen palvelujen markkinat kasvavat noin neljä prosenttia, josta diagnostiikan, lääkärivastaanottojen määrän ja hinnankorotusten vaikutus kasvuun on 1–2 prosenttiyksikköä kutakin tekijää kohti. Suunterveyden markkinoiden kasvua ajavat puolestaan tasaisesti hinnankorotukset ja kasvu sellaisissa palveluissa, joista ei saa Kela-korvausta.⁹⁷

Taulukko 5. Yksityisesti rahoitetun ja tuotetun terveydenhuollon markkinat Suomessa 2010–2022 (ennuste, ilman Sote-uudistuksen vaikutusta)

Miljoonaa euroa	2010	2011	2012	2013	2014	2015*	2016*	2017**	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**	Keskimääräinen vuotuinen kasvuprosentti (CAGR)		
														2010–2014	2010–2016*	2016*–2022**
Lääkäreiden vastaanotot ja muut käynnit	308	327	341	354	367	378	370	382	395	408	422	437	452	4 %	0 %	3 %
Diagnostiikka ja toimenpiteet	225	245	258	270	271	281	271	285	299	315	331	348	367	5 %	0 %	5 %
Muut palvelut	534	551	559	585	607	623	644	663	683	703	724	746	769	3 %	3 %	3 %
Suunterveydenhoito	517	573	580	638	643	654	628	656	686	717	750	785	821	6 %	-1 %	5 %
Yhteensä	1 584	1 696	1 738	1 847	1 887	1 936	1 912	1 986	2 063	2 144	2 228	2 316	2 408	4 %	1 %	4 %

* Arvio

** Ennuste Lähde: NHG:n Raportti.

Lähde: NHG:n Raportti.

Yksityisesti rahoitetun ja tuotetun markkinoiden arvioidaan kasvaneen 1 887 miljoonasta eurosta 1 912 miljoonaan euroon vuosina 2014–2016, mikä vastaisi noin yhden prosentin keskimääräistä vuotuista kasvua. Vuosina 2010–2016 markkinoiden keskimääräiseksi vuotuiseksi kasvuksi on arvioitu yksi prosentti. Markkinoiden keskimääräiseksi vuotuiseksi kasvuksi ennustetaan noin neljä prosenttia vuosina

⁹⁵ Lähde: Aula Research -tutkimus 29.3.2017 (tilaajat: Hyvinvointialan Liitto ja Lääkäripalveluyritykset ry).

⁹⁶ Lähde: NHG:n Raportti.

⁹⁷ Lähde: NHG:n Raportti.

2016–2022, jolloin yksityisesti rahoitetun ja tuotetun terveydenhuollon markkinat olisivat vuonna 2022 yhteensä noin 2 408 miljoonaa euroa.⁹⁸

Keskeiset markkinoihin vaikuttavat tekijät

Keskeisiä markkinoihin vaikuttavia tekijöitä ovat hyvinvointitrendi ja lisääntynyt halu sekä mahdollisuus panostaa omaan terveyteen, palveluiden saatavuus ja suhteellisen lyhyet odotusajat, näytetty lääketieteellinen asiantuntemus ja korkealaatuiset toimitilat, siirtyminen kehittyneempään diagnostiikkaan (esimerkiksi röntgenistä magneettikuvaukseen), käytettävissä olevien tulojen kasvu sekä siirtyminen entistä laajemman palvelutarjonnan piiriin, joihin kuuluvat esimerkiksi erilaiset esteettiset suunterveyden palvelut. Lisäksi julkisen terveydenhuoltojärjestelmän kapasiteettipaineiden ja pidempien odotusaikojen vuoksi yksityisen terveydenhuollon kysyntä on säilynyt vahvana ja tämän odotetaan jatkuvan myös tulevaisuudessa. Terveydenhuollon asiakkaiden halu päästä yksityiseen hoitoon riippuu monista tekijöistä, kuten yleisistä taloudellisista olosuhteista, yksityisasiakkaan tai potentiaalisen asiakkaan käytössä olevista varoista tai siitä, mitä palveluita työnantajan tarjoamaan työterveyshuoltoon sisältyy. Käyntimäärien kasvua tukee vapaaehtoisten terveys- ja tapaturmavakuutusten määrän kasvu, koheneva taloustilanne, väestön ikääntyminen sekä yksityisiä terveyspalveluita käyttävien henkilöiden kasvava osuus erityisesti yli 65-vuotiaiden keskuudessa. Keskimääräinen kulutus yksityisen terveydenhuollon käyttäjää kohden on kasvanut noin neljän prosentin keskimääräisellä vuosittaisella kasvuprosentilla vuosina 2010–2015, ja kasvun arvioidaan jatkuvan.⁹⁹

Julkisesti rahoitetut ja yksityisesti tuotetut terveydenhuoltopalvelut

Markkinoiden yleiskatsaus

Julkisesti rahoitetun ja yksityisesti tuotetun terveydenhuollon markkinasegmenttiin kuuluvat julkisen sektorin yksityiseltä palveluntuottajalta hankkimat palvelut sekä julkisesti rahoitettujen terveydenhuoltopalvelujen ulkoistettuina tuotettavat palvelut. Yksityiset yritykset tuottavat ulkoistettuja julkisia terveydenhuoltopalveluja joko kokonaisulkoistettuina palveluina tai yksilöityinä sopimuspalveluina. Markkinat koostuvat kuntien ulkoistamista perusterveydenhuollon palveluista ja kuntayhtymien ulkoistamista erikoissairaanhoidon palveluista. NHG:n Raportissa on käytetty markkinamäärittelyä, jossa kokonaisulkoistettuja palveluita ei ole sisällytetty Terveystalon kohdemarkkinoihin. Vaikka kokonaisulkoistetut palvelut ovat olleet kasvava osa markkinoita viime vuosien aikana, tällaisten palvelujen odotetaan poistuvan ehdotetun Sote-uudistuksen myötä, koska esitetty lainsäädäntö rajoittaisi ulkoistamisia tulevaisuudessa. Lisätietoja Sote-uudistuksesta on esitetty kohdissa ”— Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus” sekä ”Terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö — Tiettyjä lainsäädäntöhankkeita — Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus”.

Perusterveydenhuoltoon kuuluvat esimerkiksi terveyskeskusten ulkoistus, terveydenhuollon henkilöstöpalvelut ja suunterveyden palvelut. Terveyskeskusten ulkoistusmarkkinat alkoivat avautua 2000-luvun ensimmäisen vuosikymmenen puolivälissä, jolloin yksityiset palveluntuottajat pystyivät ottamaan vastuun perusterveydenhuollon tuottamisesta terveyskeskuksessa julkisen sektorin kanssa tehdyn sopimuksen perusteella. 1990-luvun lopussa ja 2000-luvun alussa yksityiset tuottajat alkoivat tarjota terveydenhuollon henkilöstöpalveluja ratkaisuna julkisen sektorin kasvavaan pulaan lääkäreistä ja muusta terveydenhuollon henkilöstöstä. Yksityiset terveydenhuoltopalvelujen tuottajat alkoivat yhä enemmän vastata tietyistä julkisten terveydenhuoltolaitosten toimintoihin liittyvistä osa-alueista, kuten terveyskeskusten yövuoroista. Julkinen sektori hyödyntää edelleen yksityisiä henkilöstöpalveluja, vaikka kasvava kehityssuuntaus on ulkoistaa suuria yksiköitä ja erikoistuneempia tehtäviä.

Suunterveyden palveluissa yksityisesti tuotettujen palvelujen arvioidaan olleen noin yhdeksän prosenttia kaikesta julkisesti rahoitetusta suunterveyden palveluista vuonna 2016.¹⁰⁰ Yksityisesti tuotettujen palvelujen osuus alkoi nousta vuoden 2002 jälkeen, kun julkiset suunterveyden palvelut tulivat koko väestön saataville. Tätä ennen julkiset suunterveyden palvelut olivat ilmaisia vain alle 46-vuotiaille. Yksityisten tuottajien markkinoille tulo hidastui vuonna 2010, minkä jälkeen niiden markkinaosuus on pysynyt kymmenen prosentin tuntumassa.

Ulkoistettuun erikoissairaanhoidon kuuluvat muun muassa kirurgia ja muut erikoispalvelut, diagnostiikka sekä erikoissairaanhoidopalvelujen kattava ja räätälöity ulkoistaminen. Kirurgian ja muiden

⁹⁸ Ilman Sote-uudistuksen vaikutusta.

⁹⁹ Lähde: NHG:n Raportti.

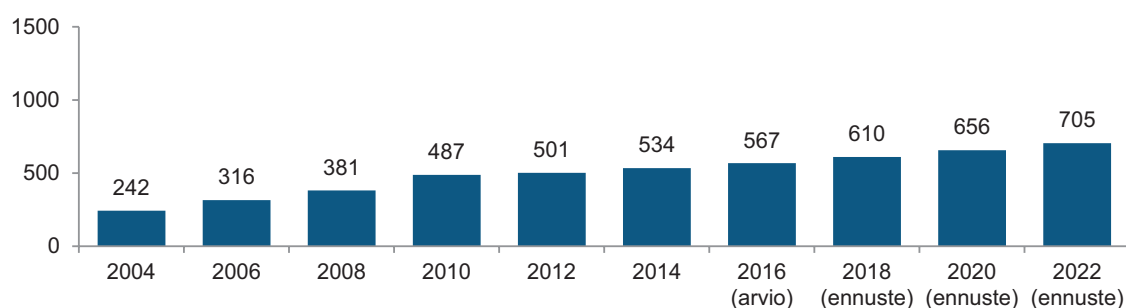
¹⁰⁰ Lähde: NHG:n Raportti.

erikoispalvelujen osalta julkinen sektori hyödyntää yksityisten palveluntuottajien kapasiteettia sekä kykyä hallita ja lyhentää jonoja julkisesti rahoitetuissa erikoissairaanhoidon palveluissa. Markkinoiden kasvuun on vaikuttanut hallituksen vuoden 2005 maaliskuussa esittelemä lakisääteinen hoitotakuu, jonka tavoite oli lyhentää odotusaikoja julkisessa terveydenhuollossa. Katso ”*Terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö*”. Tyypillisiin yksityisiltä tuottajilta ostettaviin toimintoihin sisältyvät esimerkiksi kaihileikkaukset ja eräät ortopediset toimenpiteet. Vaikka yhteistyön muodot voivat olla erilaisia, sairaanhoitopiirit ostavat yleensä tietyn määrän tiettyntyyppisiä toimenpiteitä yksityisiltä tuottajilta. Joissain tapauksissa julkisen sektorin asiakkaat ostavat ainoastaan leikkaussalilakapasiteettia, sairaanhoitopalveluita tai hankkivat kirurgit yliopistollisista sairaaloista.

Diagnostiikassa julkisen ja yksityisen sektorin palveluntuottajat ovat tehneet yhteistyötä Suomessa pitkään. Yksityisellä palvelutuotannolla on merkittävä rooli erityisesti eräissä väestön seulontatutkimuksissa, kuten mammografiassa ja papa-kokeissa. Yksityiset palveluntuottajat suorittavat esimerkiksi noin 90 prosenttia kaikista mammografiaseulonnoista Suomessa. Lisäksi julkinen sektori hyödyntää yksityisten tuottajien kuvantamiskapasiteettia esimerkiksi magneettikuvauksissa ja laboratoriopalvelukapasiteettia.

Markkinoiden koko ja kasvu

Kuva 11. Julkisesti rahoitettujen ja yksityisesti tuotettujen palvelujen kokonaismarkkinat Suomessa 2004–2022 (ennuste, ilman Sote-uudistuksen vaikutusta), miljoonaa euroa

Lähde: NHG:n Raportti.

Julkisesti rahoitettujen, yksityisesti tuotettujen palvelujen markkinoiden arvioitiin olevan yhteensä noin 567 miljoonaa euroa vuonna 2016. Markkinoiden keskimääräinen vuotuinen kasvu oli 12 prosenttia vuosina 2004–2010 ja kaksi prosenttia vuosina 2010–2014. Julkisesti rahoitettujen, yksityisesti tuotettujen markkinoiden keskimääräiseksi vuotuiseksi kasvuksi arvioidaan kolme prosenttia vuosina 2014–2016 ja neljä prosenttia vuosina 2016–2022, minkä myötä kokonaismarkkinat olisivat arviolta 705 miljoonan euron suuruiset vuonna 2022. Aiemmin kasvua vuosina 2010–2016 on luonut pääasiassa julkisen terveydenhuollon kokonaiskustannusten kasvu. Erikoissairaanhoidon kokonaiskustannusten kasvu on ollut nopeampaa kuin perusterveydenhuollon kokonaiskustannusten kasvu, kun taas ulkoistusten määrä on pysynyt ajanjakson aikana vakaana tai laskenut hieman. Vuosia 2016–2022 koskevan keskimääräistä vuotuisesta kasvua koskevan ennusteen mukaan yksityisen terveydenhuollon markkinoiden arvioidaan kasvavan noin neljä prosenttia pääasiassa julkisen terveydenhuollon kokonaiskustannusten kasvun myötä, josta perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kustannusten kasvu olisi suunnilleen yhtä suuri osa. Ulkoistusten määrään odotetaan pysyvän vakaana tai nousevan hieman ehdotetun Sote-uudistuksen vaikutus pois lukien.¹⁰¹

Taulukko 6. Julkisesti rahoitettujen ja yksityisesti tuotettujen palvelujen markkinat Suomessa 2010–2022 (ennuste, ilman Sote-uudistuksen vaikutusta)

Miljoonaa euroa	2010	2011	2012	2013	2014	2015*	2016*	2017**	2018**	2019**	2020**	2021**	2022**	Keskimääräinen vuotuinen kasvu (CAGR)		
														2010–2014	2016–2017*	2016–2022**
Perusterveydenhuolto	215	222	213	228	214	218	223	231	240	250	260	270	280	0 %	2 %	4 %
Erikoissairaanhoido	237	262	252	301	280	291	302	313	324	336	348	360	373	4 %	4 %	4 %
Suunterveydenhoito	35	38	37	38	40	42	43	44	45	47	48	50	51	3 %	3 %	3 %
Yhteensä	487	522	501	567	534	551	567	588	610	632	656	680	705	2 %	3 %	4 %

* Arvio

** Ennuste Lähde: NHG:n Raportti.

Lähde: NHG:n Raportti.

¹⁰¹ Ilman Sote-uudistuksen vaikutusta. Lähde: NHG:n Raportti.

Yksityisen terveydenhuollon markkinoiden arvioitiin kasvaneen vuoden 2014 534 miljoonasta eurosta 567 miljoonaan euroon vuonna 2016, mikä vastaa noin yhden prosentin keskimääräistä vuotuista kasvua. Markkinoiden keskimääräiseksi vuotuiseksi kasvuksi arvioitiin kolme prosenttia vuosina 2010–2016 ja niiden keskimääräiseksi vuotuiseksi kasvuksi ennustetaan noin neljä prosenttia vuosina 2016–2022 (ennuste), jolloin julkisesti rahoitettujen ja yksityisesti tuotettujen palvelujen markkinat olisivat vuonna 2022 noin 705 miljoonaa euroa.¹⁰²

Keskeiset markkinoita ohjaavat tekijät

Julkisesti rahoitettujen ja yksityisesti tuotettujen palvelujen markkinoita ohjaavat useat tekijät. Ikääntyvä väestö lisää julkiseen sektoriin kohdistuvia paineita ja johtaa korkeampiin kustannuksiin henkilöä kohti. Hajautetun järjestämisvastuun ja koordinoinnin malliin perustuvalla julkisella sektorilla ei ole ollut mahdollisuuksia investoida riittävästi kapasiteetin ylläpitämiseen ja kasvuun, minkä seurauksena odotusajat julkisella sektorilla ovat pidentyneet. Julkisen sektorin palveluiden odotusajoissa on eroja eri alojen välillä, mutta viime vuosina odotusajat ovat pidentyneet erityisesti silmäkirurgiassa, missä tyypilliset potilaat ovat yli 65-vuotiaita.¹⁰³ Myös esimerkiksi korva-, nenä- ja kurkkutauoissa odotusajat ovat pidentyneet viime aikoina.¹⁰⁴ Lisäksi julkisella sektorilla on ollut rajallisesti keinoja keskittyä tehokkuuden ja laadun johtamiseen.¹⁰⁵ Samanaikaisesti yksityisen sektorin toimijat ovat kehittäneet uusia, joustavia ja tehokkaita liiketoimintamalleja, mikä on edistänyt terveystalouden ulkoistamista ja yhteistyötä yksityisten toimijoiden kanssa sekä myös yksityisen sektorin kapasiteetin hyödyntämistä. Palveluiden ulkoistumäärään vaikuttaa lisäksi lääkäreiden saatavuus ja lääkäripula erityisesti tietyillä lääketieteen aloilla tai seuduilla. Yksityiset toimijat ovat kehittäneet palveluita ja liiketoimintamalleja, joilla lääkäriä on pyritty paikkaamaan ja terveystalouden saatavuus eri seuduilla pyritään varmistamaan. Monet paikallispoliitikot ja valtakunnalliset poliitikot ovat olleet valmiita puoluerajat ylittävästi muuttamaan markkinoita ja tarpeet julkisen terveydenhuollon järjestelmän uudistamiselle on tunnustettu. Esimerkiksi Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri on hanke, jolla kehitetään ja uudelleenorganisoidaan terveydenhuoltopalveluja. Ulkoistus on aikaisemmin ollut segmentin keskeinen ohjaava tekijä esimerkiksi lääkäripulan helpottamiseksi, ja ulkoistusten kokonaismäärän odotetaan pysyvän vakaana vuosina 2016–2022.¹⁰⁶

Kilpailuympäristö

Yleiskatsaus kilpailuympäristöön

Terveystalo on Suomen suurin yksityinen terveydenhuoltopalvelujen tuottaja liikevaihdon ja Suomessa sijaitsevien terveydenhuoltoyksiköiden määrän perusteella. Yksityisen terveydenhuollon markkinoilla toimii muutamia suuria, johtavia toimijoita, mutta muutoin markkinat ovat edelleen hajanaiset. Lähes maanlaajuisia tuottajia on käytännössä vain kaksi kahden vuosikymmenen ajan jatkuneen markkinoiden konsolidaation seurauksena. Terveystalon pääasialliset kilpailijat yksityisellä sektorilla ovat koon ja palvelutarjonnan painotuksen perusteella arvioituna Mehiläinen, Pihlajalinna ja Attendo sekä paikallisena kilpailijana pääkaupunkiseudulla Aava. Terveystalo arvioi erottuvansa useimmista suurista kilpailijoistaan keskittymällä terveydenhuoltoon. Yhtiön suuret kilpailijat, kuten Mehiläinen, Attendo, Pihlajalinna, Coronaria ja Med Group, tarjoavat sekä terveydenhuolto- että muita palveluja, kuten sosiaali-, vanhustenhoito-, kodinhoito- ja ambulanssipalveluja. Suunterveyden palveluita tarjoavia suuria kilpailijoita ovat esimerkiksi PlusTerveys ja Oral.

¹⁰² Ilman Sote-uudistuksen vaikutusta.

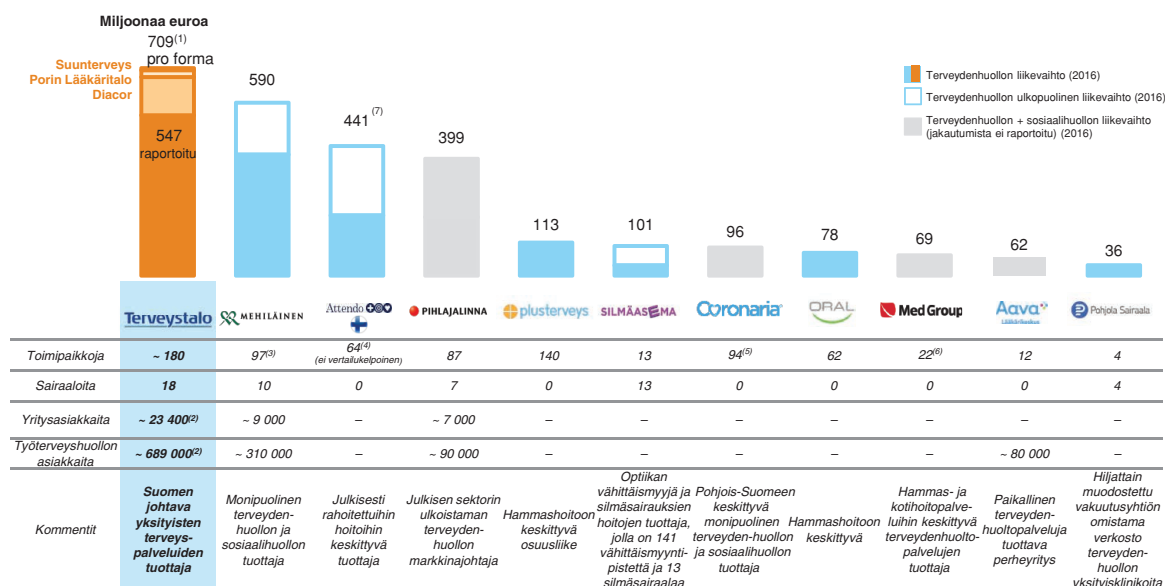
¹⁰³ Lähde: NHG:n Raportti.

¹⁰⁴ Lähde: NHG:n Raportti.

¹⁰⁵ Lähde: S. Kapiainen – J. Eskelinen: Miesten ja naisten terveystalouden ikäryhmittäin 2011 (THL raportti 17/2014).

¹⁰⁶ Lähde: NHG:n Raportti.

Kuva 12. Huomioita kilpailuympäristöstä Suomen yksityisillä terveydenhuollon markkinoilla vuonna 2016

- (1) Vuoden 2016 pro forma -liikevaihto.
- (2) Tilanne 30.6.2017.
- (3) Terveydenhuoltoyksiköiden määrä ilman sosiaalihoitoa.
- (4) Attendon Suomessa sijaitsevat terveydenhuoltoyksiköt keskittyvät julkisesti rahoitettuihin palveluihin ja hammashoitoon.
- (5) Palveluuskokojen kokonaismäärä, johon sisältyvät esimerkiksi terveydenhuolto-, hoito-, kuntoutus- ja muut yksiköt.
- (6) Suunterveyden yksiköiden määrä.
- (7) Suomen osuus Attendon nettoperusteisesta liikevaihdosta (net sales).

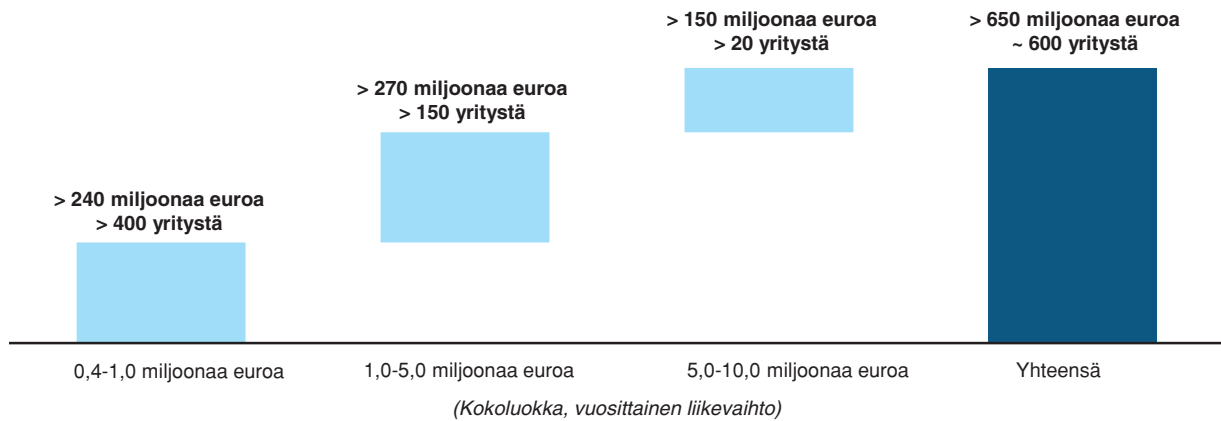
Lähde: Yhtiön kokoomat ja analysoimat tiedot yhtiöiden vuosikertomuksista ja verkkosivustoilta.

Keskittyminen

Mittakaavaedut ovat edistäneet suurten yksityisten terveydenhuoltopalvelujen tuottajien aiheuttamaa markkinoiden keskittymistä. Mittakaavaedut ovat osaltaan edistäneet liikevaihdon kasvua sekä toimintojen kustannustehokkuutta ja siten tuoneet vahvaa kilpailuetua. Suuremmat yhtiöt hyötyvät mittakaavaeduista esimerkiksi optimoidessaan ja kehittäessään verkostoaan, digitaalisia työkaluja, henkilöstöhallintoaan, laatuaan ja brändiään. Myös pyrkimys hoitoketjujen vahvistamiseen on edistänyt markkinoiden keskittymistä. Tehokas ja integroitu hoitoketju on keskeinen tekijä tehokkaan ja laadukkaan hoidon sekä asiakaskokemuksen tuottamisessa. Integroidut hoitoketjut tarjoavat palveluntuottajille mahdollisuuden tehostaa tarvittavan palvelutason saavuttamista sairauden ennaltaehkäisyssä tai nopean toipumisen edistämisessä potilaan sairastuttua.

Terveystalo on toiminut aktiivisesti terveydenhuoltomarkkinoiden konsolidaatiossa muun muassa hankkimalla vuosina 2009–2017 viisi suurta liikevaihdoltaan yli 10 miljoonan euron alueellista terveydenhuoltopalveluiden tuottajaa.

Kuva 13. Terveysthuollon toimialalla toimivat 0,4–10,0 miljoonan euron liikevaihdon osakeyhtiöt Suomessa

Lähde: Asiakastieto, yhtiöiden tilinpäätökset. Tiedot on haettu Asiakastiedon rekisteristä toukokuussa 2017. Sisältäen terveydenhuollon toimialan osakeyhtiöt, joiden liikevaihto on 0,4–10 miljoonaa euroa (pois lukien kategoriat ”Muut terveydenhuoltopalvelut”, ”Hoitolaitokset” ja ”Potilaiden kuljetus”).

Terveysthuollon markkinoilla on edelleen merkittävä määrä pienempiä terveydenhuoltopalvelujen tuottajia. Näihin markkinatoimijoihin kuuluu noin 600 yritystä, joiden liikevaihto on 0,4–10,0 miljoonaa euroa, ja joiden yhteenlaskettu liikevaihto on yli 650 miljoonaa euroa, ja jotka koostuvat: yli 400 yrityksestä, joiden liikevaihto on 0,4–1,0 miljoonaa euroa ja joiden yhteenlaskettu liikevaihto on yli 240 miljoonaa euroa; yli 150 yrityksestä, joiden liikevaihto on 1,0–5,0 miljoonaa euroa ja joiden yhteenlaskettu liikevaihto on yli 270 miljoonaa euroa; ja yli 20 yrityksestä, joiden liikevaihto on 5,0–10,0 miljoonaa euroa ja joiden yhteenlaskettu liikevaihto on yli 150 miljoonaa euroa.¹⁰⁷

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

Sote-uudistuksen yleiskuvaus

Tausta ja aikataulu

Sote-uudistus on julkisen sektorin uudistushanke, jonka tavoitteena on parantaa sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuutta, varmistaa yhdenvertainen pääsy kyseisiin palveluihin ja tasapuoliset mahdollisuudet niiden tuottamiseen, tehostaa julkista hallintoa sekä tarjota kansalaisille mahdollisuuksia vaikuttaa suoraan siihen, mitä sosiaali- ja terveyspalveluja he saavat ja miten. Sote-uudistus on ensimmäinen viidestä uudistuksesta pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelmassa.¹⁰⁸

Sote-uudistuksen taustalla ovat julkisen sektorin taloudelliset vaikeudet, jotka käyvät ilmi vuodesta 2009 alkaen kirjatuista budjettivajeista. Suomen ikääntyvä väestö lisää myös esimerkiksi eläkkeisiin, terveydenhuoltoon ja pitkäaikaishoitoon liittyviä menoja ja aiheuttaa pysyvän lisähaasteen pyrkimyksille tasapainottaa julkista taloutta.¹⁰⁹ Lisäksi muutospaineita valtion rahoitukseen ja budjettitasapainoon aiheuttaa viime vuosien hidas talouskasvu Suomessa. Koska sosiaali- ja terveydenhuollon osuus julkisen talouden menoista vuonna 2017 on 26 prosenttia, Sote-uudistus on keskeinen tekijä hallituksen pyrkimyksissä hillitä julkisen sektorin kustannusrakennetta.¹¹⁰ Hallituksen mukaan pääsy sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluihin vaihtelee eri osissa maata, mikä yhdessä näihin palveluihin kohdistuvan lisääntyneen tarpeen kanssa, erityisesti ikääntyvien ihmisten keskuudessa, on yksi Sote-uudistuksen taustalla olevista syistä.

Hallituksen mukaan Sote-uudistuksen keskeisenä tavoitteena on (i) vähentää eriarvoisuutta terveydessä ja hyvinvoinnissa, (ii) parantaa palveluja ja tehostaa julkista hallintoa, (iii) varmistaa yhdenvertainen pääsy palveluihin, (iv) lisätä asiakkaiden valinnanvapautta, (v) hillitä kustannusten kasvua noin 3 miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä, (vi) parantaa kustannustehokkuutta ja (vii) edistää talouskasvua. Katso

¹⁰⁷ Lähde: NHG:n Raportti.

¹⁰⁸ Lähde: Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntaudistus (hallituksen reformi), saatavilla osoitteessa <http://alueuudistus.fi/>.

¹⁰⁹ Lähde: Valtiovarainministeriö: Julkisen talouden suunnitelma vuosille 2018–2021, 28.4.2017.

¹¹⁰ Lähde: Valtiovarainministeriö, saatavilla osoitteessa <http://vm.fi/valtion-budjetti>.

lisätietoja Sote-uudistuksen sisällöstä kohdasta ”*Terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö — Tiettyjä lainsäädäntöhankkeita — Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus*”.

Sote-uudistuksen toteutusaikataulusta ei vielä varmuutta. Toteutusaikataulu on nostonut esiin perustuslaillisia kysymyksiä, ja eduskunnan perustuslakivaliokunnan 29.6.2017 antaman lausunnon jälkeen hallitus päätti lykätä Sote-uudistuksen toteuttamista yhdellä vuodella. Hallituksen antaman lausunnon mukaan Uudistuksen odotetaan tulevan voimaan ja uudistettujen Sote-toimintojen alkavan 1.1.2020. Uudet maakunnat on tarkoitus perustaa 1.6.2018 alkaen, ja ensimmäiset maakuntavaalit odotetaan pidettävän lokakuussa 2018. Valinnanvapauspilottihankkeet on tarkoitus toteuttaa osana uutta valinnanvapauslainsäädäntöä. Lisäksi käynnissä olevia palvelusetelikokeiluja on tarkoitus laajentaa joulukuusta 2017 lähtien.

Sote-uudistuksen kolme osaa

Sote-uudistus muodostuu kolmesta osasta, jotka ovat (i) maakuntauudistus, (ii) rahoitusuudistus ja (iii) valinnanvapausuudistus.

Maakuntauudistus

Maakuntauudistus siirtäisi vastuun julkisesti rahoitettujen sosiaali- ja terveyshuollon palveluiden järjestämisestä noin 295 kunnalta 18 uudelle maakunnalle. Maakunnan ylintä valtaa käyttäisi maakuntavaltuusto. Nämä 18 maakuntaa olisivat julkisoikeudellisia yhteisöjä, joilla olisi alueellaan itsehallinto ja jotka olisivat lähtökohtaisesti vastuussa kaikista julkisista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista yhdessä tiettyjen muiden velvollisuuksien kanssa. Kukin maakunta suunnittelisi ja vastaisi sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista alueellaan sekä määrittäisi palvelujen tarpeen, määrän, laadun ja tuottamistavan.

Maakunta voisi tuottaa järjestämisvastuullaan olevat palvelut itse, yhteistoiminnassa muiden maakuntien kanssa tai hankkia ne muilta palveluntuottajilta. Ehdotetun Uudistuksen mukaan maakunnan tulisi erottaa julkisesti rahoitettujen sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen järjestäminen ja tuottaminen. Riippumatta siitä, miten sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut tuotetaan, maakunnat vastaisivat esimerkiksi asukkaidensa lakisääteisten oikeuksien toteutumisesta ja yhdenvertaisesta mahdollisuudesta saada palveluja. Pelastustoimen ja ensihoidon tuottaminen määrittäisiin niille viidelle maakunnalle, jotka ylläpitävät yliopistollista sairaalaa maakuntien yhteistoiminta-alueilla. Kunkin yhteistoiminta-alueen maakunnat laatisivat yhteistyösopimuksen koskien julkisesti rahoitettuja terveys- ja sosiaalipalveluita.

Rahoitusuudistus

Rahoitusuudistus koskee maakuntien sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen rahoitusta. Vastuu rahoituksesta siirtyisi kunnilta valtiolle, ja maakunnat rahoittaisivat sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelut valtiolta saadulla rahoituksella sekä julkisesti rahoitettujen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tuottamisesta perittävillä asiakas- ja käyttömaksuilla. Ehdotettu Sote-uudistus ei nyky muodossaan myöntäisi maakunnille verotusoikeutta. Käytännössä sosiaali- ja terveydenhuollon budjetoinnin suunnittelu siirtyisi kunnilta maakunnille. Hallitus asettaisi julkisen talouden suunnitelmassa tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollon julkiselle rahoittamiselle ja päättäisi tavoitteiden saavuttamista koskevista toimenpiteistä. Maakunnat maksaisivat tiettyjen sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tuottajille kiinteän korvauksen (kapitaatiokorvaus) hallituksen asettamien suuntaviivojen mukaisesti. Kapitaatiokorvauksen suuruutta arvioitaessa voitaisiin ottaa huomioon sellaisia tekijöitä kuin asiakkaan ikä, sukupuoli, työllistyminen sekä hänen hoidon tarpeensa. Sote-keskuksille ja suunhoidon yksiköille voitaisiin myös maksaa suoriteperusteisia korvauksia. Maakunnalla olisi toimivalta määrätä kiinteän korvauksen ja suoriteperusteisen korvauksen tarkemmista kriteereistä. Lisäksi maakunta voisi maksaa kannustinperusteisia korvauksia sekä muita korvauksia, kuten korvauksen syrjäisellä alueella toimiville palveluntarjoajille. Rahoitusuudistus toisi muutoksia myös Kelan yksityisistä terveydenhuoltopalveluista maksamiin korvauksiin nykyisen lakisääteisen sairausvakuutuksen perusteella. Kelan sairausvakuutuskorvauskorvaus on ehdotettu lakkautettavan Uudistuksen yhteydessä. Tämänhetkisen Sote-uudistusta koskevan ehdotuksen mukaan työterveyshuoltoon liittyvät sairausvakuutuskorvaukset kuitenkin säilyisivät. Tämän vuoksi on todennäköistä, että painotusalue työterveyshuollossa siirtyisi enenevässä määrin ennaltaehkäiseviin palveluihin.¹¹¹

¹¹¹ Lähde: Sosiaali- ja terveysministeriö ja Valtiovarainministeriö: Valinnanvapauden toteuttamisen ja monikanavaisen rahoituksen yksinkertaistamisen jatkovalmistelu, 27.6.2016. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntauudistus (hallituksen reformi), saatavilla osoitteessa <http://alueuudistus.fi/>.

Valinnanvapausuudistus

Sote-uudistuksen kolmas osa olisi valinnanvapausuudistus, jossa asiakkaille olisi oikeus valita palveluntuottaja ja tämän toimipiste sekä ne ammattihenkilöt, jotka tuottaisivat kyseiset palvelut. Julkisesti rahoitettuja sosiaali- ja terveyspalveluja voisivat tarjota julkiset tahot sekä yksityiset ja kolmannen sektorin toimijat.

Sote-uudistus avaisi merkittävän markkinaosuuden valinnanvapaudelle kolmen mekanismin kautta, jotka ovat suoran valinnan palvelut, oikeus valita maakunnan liikelaitoksen toimipiste sekä asiakassetelillä ja henkilökohtaisella budjetilla tarjottavat palvelut. Suoran valinnan palvelut kattaisivat esimerkiksi perustason julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon ohjauksen ja neuvonnan sekä valitut erikoissairaanhoidon konsultaatiot. Sote-keskukset korvaisivat nykyiset julkiset terveyskeskukset. Suoran valinnan palvelut koostuisivat kiireettömistä palveluista sekä kiireellisistä palveluista Sote-keskusten ja suunhoidon yksiköiden aukioloaikojen puitteissa. Sote-keskus voisi olla julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin toimijan ylläpitämä, minkä lisäksi myös maakunta voisi ylläpitää Sote-keskusta. Suoran valinnan palvelujen tuottaja voisi tuottaa Sote-keskuksen tarjoamat palvelut itse, yhdessä toisen palveluntuottajan kanssa tai hankkimalla palveluja toiselta palveluntuottajalta. Jos tällaisten palvelujen käyttämisestä kerättäisiin asiakasmaksuja, asiakasmaksun määrä olisi sama palveluntuottajasta riippumatta.

Käytännössä valinnanvapaus tarkoittaisi sitä, että asiakkaat ilmoittautuisivat valintansa mukaisen Sote-keskuksen ja suunhoidon yksikön asiakkaiksi. Jos asiakkaan valitsemalla Sote-keskuksella tai suunhoidon yksiköllä olisi toimipisteitä useilla paikkakunnilla, asiakas voisi asioida missä tahansa näistä toimipisteistä.

Suoran valinnan palvelujen lisäksi Sote-keskukset, suunhoidon yksiköt ja maakunnan liikelaitokset voisivat myöntää asiakkaalle asiakassetelin tai henkilökohtaisen budjetin, joilla asiakas voi hankkia tietyn hoidon oman valintansa mukaiselta palveluntuottajalta. Asiakasseteli tarkoittaa sitoumusta korvata asiakkaan saaman palvelun kustannukset ennalta määrättyyn arvoon asti. Asiakkaat voisivat käyttää seteliä hankkiakseen yksittäisiä palveluita muilta palveluntuottajilta kuin omilta Sote-keskuksiltaan ja suunhoidon yksiköiltään tai maakunnaltaan. Asiakas voisi myös päättää hankkia asiakassetelin perusteella tarjottavat palvelut omalta Sote-keskukseltaan, mikäli Sote-keskus on hyväksytty kyseisten asiakassetelipalvelujen tuottajaksi. Suoran valinnan palvelujen tuottaja olisi kuitenkin aina vastuussa niistä henkilöistä, jotka ovat ilmoittautuneet Sote-keskuksen tai muiden palveluntuottajien asiakkaiksi. Maakunta päättäisi omien palvelujensa osalta siitä, miltä osin niiden järjestämisessä olisi käytettävä asiakasseteliä. Kaikki asiakassetelipalveluntuottajat saisivat saman korvauksen samasta palvelusta, mutta korvauksen taso voisi vaihdella maakunnittain.

Iäkkäille ja vammaisille asiakkaille tai asiakkaille, joilla on pitkäaikaisen hoidon tarve, voitaisiin myöntää henkilökohtainen budjetti, joka antaisi asiakkaalle mahdollisuuden valita hänen yksilöllisiin olosuhteisiinsa sopivat asiakassuunnitelmassa määritellyt palvelut budjetissa määritellyn rahasumman puitteissa. Henkilökohtainen budjetti tarkoittaa rahasummaa, jonka puitteissa asiakas voisi hankkia asiakassuunnitelmassa määritellyjä palveluita. Asiakas voisi valita palveluntuottajaksi esimerkiksi yksityisen tai kolmannen sektorin toimijan. Palveluntuottaja saisi maakunnalta korvauksen henkilökohtaisella budjetilla tarjotuista palveluista, eikä rahaa siirtyisi maakunnalta asiakkaalle.

Valinnanvapautta koskeva lainsäädäntöehdotus asettaisi tiettyjä edellytyksiä valinnanvapauspalveluiden tuottajille. Sote-keskukset, suunhoidon yksiköt ja asiakassetelillä maksettavia palveluita toimittamaan hyväksytyt palveluntuottajat olisivat velvollisia esimerkiksi laatimaan vuosittain selonteot liikevaihdestaan, maksamistaan veroista, verotuspaikasta, voitoistaan ja tappioistaan sekä johdon palkoista ja palkkioista ja yhteiskuntavastuusta. Uudistukseen sisältyisi myös rekisteröintimenettely, joka koskisi tasapuolisesti kaikkia palveluntuottajia sekä omavalvontamalli, joka perustuisi palveluntuottajien ja viranomaisten väliselle keskinäiselle luottamukselle.

Sote-uudistuksen kulmakivet

Sote-uudistus muuttaisi huomattavasti sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tuottamista ja rahoitusta Suomessa. Hallituksen mukaan Sote-uudistuksen kulmakivet koostuvat viidestä tekijästä, jotka ovat vahva organisaatio, palvelujen integraatio, valinnanvapaus, kustannusten kasvun hillitseminen ja digitalisaatio. Kuten edellä on kuvattu, julkisesti rahoitettujen sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen järjestämisvastuu siirtyisi nykyisin niistä vastuussa olevilta kunnilta 18 uudelle maakunnalle, joilla olisi alueellaan itsehallinto. Sote-uudistus helpottaisi myös mahdollisuuksia sopeuttaa sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja vastaamaan asukkaiden tarpeita sujuvien palveluketjujen avulla sekä tuottaa oikeaa ja oikea-aikaista

ammattitaitoisen henkilöstön antamaa hoitoa. Valinnanvapausmalli parantaisi myös mahdollisuuksia tukea asiakaslähtöisyyttä ja itsemääräämisoikeutta sekä hyödyntää kilpailua julkisesti rahoitettujen sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tuottamisessa. Valinnanvapausmallin tavoitteena on antaa ihmisille nopeampi pääsy julkisesti rahoitettuihin sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluihin ja lisätä asiakkaiden mahdollisuuksia valita itselleen sopiva palvelu.

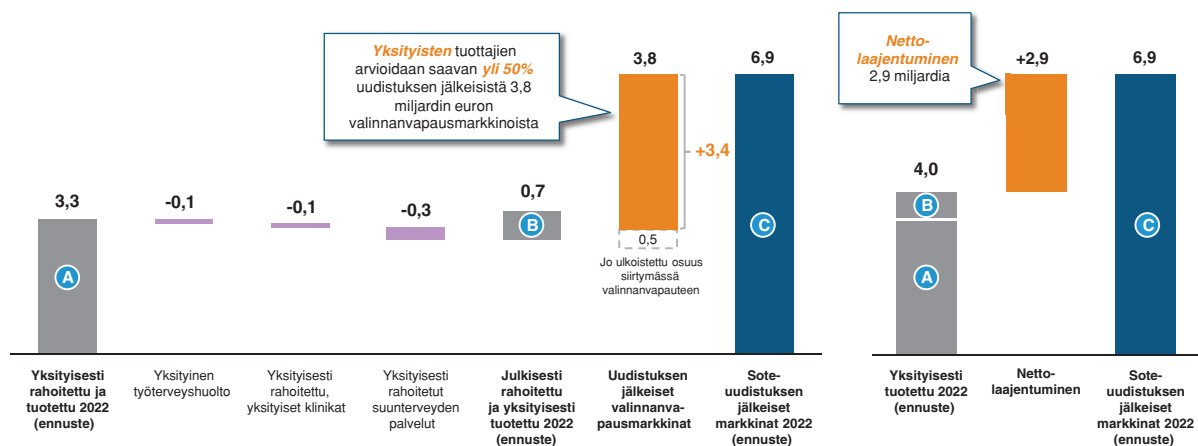
Hallituksen mukaan Sote-uudistuksen arvioidaan vähentävän julkisesti rahoitettuihin sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluihin liittyviä julkisia menoja leikkaamalla pitkällä aikavälillä menojen kasvua arvioidusta 2,4 prosentista vuonna 2019 0,9 prosenttiin vuonna 2029, jolloin kustannussäästöjä kertyisi yhteensä noin 3 miljardia euroa vuoden 2029 loppuun mennessä. Lisäksi digitalisaatio lisää mahdollisuuksia tehostaa sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja tarjoamalla uusia tapoja tuottaa palveluja ja kehittää prosesseja. Digitaaliset palvelut kannustavat myös asukkaita ylläpitämään itse toimintakykyään ja terveyttään, ja siten digitalisaatiolla on keskeinen rooli ennaltaehkäisevässä hoidossa. Digitalisaation on myös arvioitu olevan keskeisessä asemassa 3 miljardin euron kustannussäästötavoitteen saavuttamisessa vuoteen 2029 mennessä.¹¹²

Sote-uudistuksen osalta digitalisaation katsotaan mahdollistavan palveluekosysteemien integroinnin jaettujen alustojen ja palveluntuottajilta saatavan saumattoman tiedonkulun avulla sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tuottamisen tukemiseksi. Asiakastiedot olisivat saatavilla maanlaajuisissa tietokannoissa (sähköinen potilastietojärjestelmä), mikä edellyttäisi Sote-uudistuksen toteutumisen yhteydessä merkittäviä ICT-investointeja (arviolta yhteensä 1,5–2 miljardia euroa).¹¹³

Markkinavaikutus

Valinnanvapausmallin odotetaan avaavan uuden mahdollisen julkisen rahoitusmarkkinan yksityisen sektorin palveluntuottajille.

Kuva 14. Sote-uudistuksen kokonaisvaikutus kohdemarkkinoihin 2022 (ennuste), miljardia euroa

Lähde: NHG:n Raportti.

NHG:n Raportissa arvioidaan Sote-uudistuksen jälkeisten yksityisesti tuotetun sosiaali- ja terveydenhuollon kohdemarkkinoiden olevan vuonna 2022 6,9 miljardia euroa, josta valinnanvapautta koskevan markkinaosuuden arvioidaan olevan 3,8 miljardia euroa. Ehdotettuun Sote-uudistukseen sisältyvän valinnanvapausuudistuksen käyttöönottamisen arvioidaan johtavan yksityisesti tuotetun terveydenhuollon markkinoiden 2,9 miljardin euron nettolajajentumiseen. Yksityisillä sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tuottajilla arvioidaan olevan mahdollisuus saavuttaa yli 50 prosentin markkinaosuus Sote-uudistuksen jälkeisistä valinnanvapausmarkkinoista. Uuden julkisesti rahoitetun sosiaali- ja terveydenhuoltomarkkinan, joka voisi olla yksityisten tuottajien saavutettavissa, arvioidaan olevan 3,4 miljardia euroa vuonna 2022. Yksityisten tuottajien saavutettavissa olevien markkinoiden arvioidaan vuonna 2022 koostuvan osin suoran valinnan palveluista (Sote-keskusten ja suunterveyden

¹¹² Lähde: Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntaudistus (hallituksen reformi), saatavilla osoitteessa <http://alueuudistus.fi/digi-muutosohjelma>.

¹¹³ Lähde: Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja maakuntaudistus (hallituksen reformi), PowerPoint-esitys 17.1.2017, saatavilla osoitteessa <http://alueuudistus.fi/documents/1477425/2096487/Digitalisaatio+ja+sote-uudistus.pdf/e6f03071-7e04-412e-b321-ef22174c0fc5> sekä muut osoitteessa alueuudistus.fi saatavilla olevat esitykset.

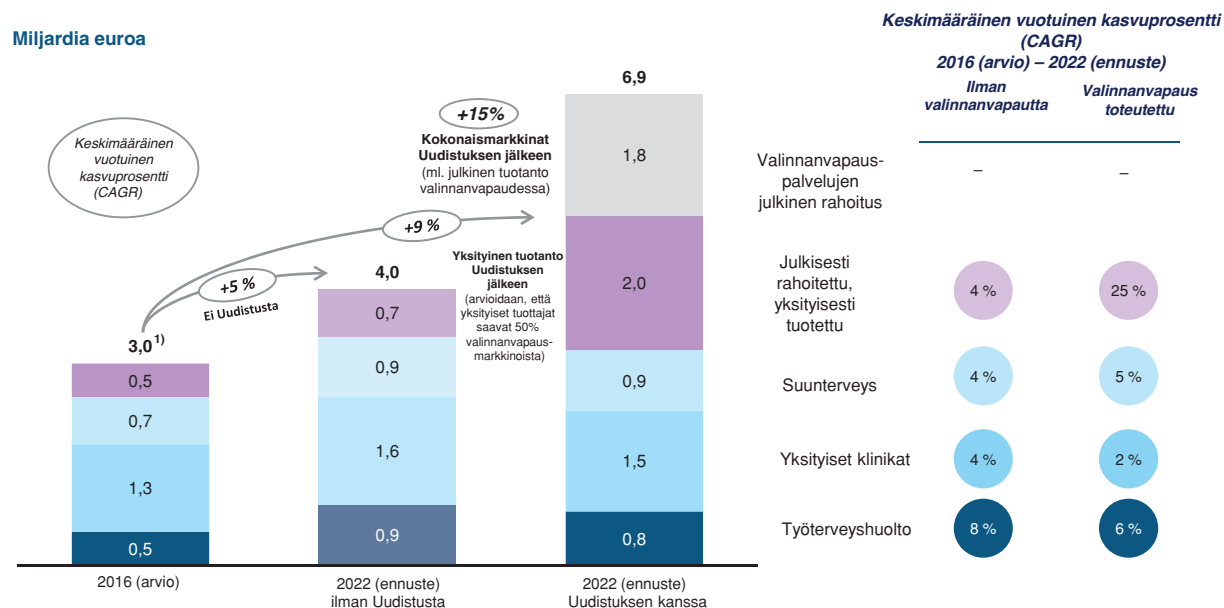
hoidon yksiköiden kautta), jotka edustaisivat julkisesti rahoitettuja markkinoita. Julkisesti rahoitetuista markkinoista noin 2,4 miljardia euroa olisi peräisin Sote-keskuksista ja 0,6 miljardia euroa julkisesti rahoitetusta suunhoidosta. Yksityisten tuottajien saavutettavissa olevan toisen osan koko sosiaali- ja terveydenhuoltomarkkinoista arvioidaan koostuvan asiakassetelimarkkinoista, joiden odotetaan luovan uuden julkisesti rahoitetun markkinan, jonka arvo olisi 0,4 miljardia euroa vuonna 2022.¹¹⁴

Sote-uudistuksen odotetaan myös helpottavan eräiden nykyisin yksityisten tuottajien tuottamien palvelujen siirtämistä tuotettavaksi valinnanvapausmallin alle. Sote-uudistuksen seurauksena sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen saatavuuden odotetaan parantuvan, minkä vuoksi yksityisten työterveyshuoltopalvelujen markkinoiden arvioidaan pienentyvän 0,1 miljardilla eurolla vuonna 2022, kun palvelut siirtyisivät ei-ennaltaehkäisevästä työterveyshuollosta palveluihin, jotka tuotetaan valinnanvapausmallin alla. Lisäksi tietyt tällä hetkellä yksityisten klinikoiden tuottamat sosiaali- ja terveyspalvelut, jotka liittyvät pääasiassa vakuutuksen piiriin kuulumattomiin lääkärikäynteihin, voisivat mahdollisesti siirtyä valinnanvapausmallin alle. Tämän arvioidaan johtavan noin 0,1 miljardin euron laskuun yksityisesti rahoitetuilla yksityisten klinikoiden markkinoilla vuonna 2022. Lisäksi arvioidusti alhaisemmista asiakasmaksuista ja Sote-uudistuksen myötä lakkautettavista Kela-korvauksista johtuen siirtymän yksityisesti rahoitetusta suunhoidosta valinnanvapauden puitteissa tuotettavaan suunhoitoon arvioidaan pienentävän yksityisesti rahoitetun suunhoidon markkinoita 0,3 miljardilla eurolla vuonna 2022.

Nykyisin yksityisten toimijoiden tuottamien julkisesti rahoitettujen sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen arvioidaan vastaavan noin 0,7 miljardia euroa sosiaali- ja terveydenhuoltomarkkinoista vuonna 2022, mikäli Sote-uudistusta ei toteuteta. On arvioitu, että Sote-uudistuksen toteutuksen seurauksena ulkoistetuista palveluista 0,5 miljardia euroa siirtyisi valinnanvapauden puitteissa tuotettavaksi. Ottaen huomioon Sote-uudistuksesta seuraavat nettovaikutukset yksityisille terveydenhuoltomarkkinoille ja arviot yksityisten tuottajien markkinaosuudesta valinnanvapausmallissa, yksityisten terveydenhuoltomarkkinoiden arvioitu nettolaajentuminen olisi yhteensä 2,9 miljardia euroa vuoteen 2022 mennessä.

Markkinoiden keskimääräisen vuotuisen kasvun vuosina 2016–2022 arvioidaan olevan korkeintaan 15 prosenttia, minkä seurauksena yksityisten terveydenhuoltopalvelujen tuottajien kohdemarkkinat olisivat yhteensä noin 6,9 miljardia euroa vuonna 2022.

Kuva 15. Kohdemarkkinoiden kokonaiskasvu 2016 (arvio)–2022 (ennuste)

Lähde: NHG:n Raportti.

(1) Vuoden 2016 kohdemarkkinoiden kokoa koskevassa arvioissa ei ole otettu huomioon Kuvassa 5 esitettyä muiden yksityisten terveyspalveluiden -osuutta niitä koskevien arvioiden puuttumisen vuoksi.

¹¹⁴ Lähde: NHG:n Raportti. Uudistuksen arvioidaan tällä hetkellä tulevan voimaan ja uudistettun Sote-palveluiden alkavan 1.1.2020.

Yksityisten tuottajien asema Sote-uudistuksessa

Sote-uudistus olisi vuosikymmeniin merkittävin julkisesti rahoitettuja sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen järjestämis- ja tuottamistapaa koskeva muutos, mikä luo yksityisille palveluntuottajille uusia mahdollisuuksia. Ehdotetun valinnanvapausmallin mukaan jokaisen maakunnan tulisi kohdella kaikkia palveluntuottajia yhdenvertaisesti ja syrjimättömästi. Valinnanvapautta soveltaessaan maakunnan on toimittava avoimuus- ja suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Sote-uudistuksen seurauksena yksityisten sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen tuottajien odotetaan hyödyntävän hyvin vakiintunutta asemaansa ja asiakaskeskeistä kulttuuriaan. Tällä hetkellä noin 50 prosenttia Suomen väestöstä käyttää yksityisesti tuotettuja perusterveydenhuoltopalveluja, jotka Yhtiön mukaan yhdessä asiakaskeskeisen palvelukulttuurin kanssa edistävät yksityisten tuottajien mahdollisuuksia vastata kilpailukykyisen sosiaali- ja terveydenhuotomarkkinan edellytyksiin. Yhtiön mukaan bränditunnettuudella ja asiakastytyväisyydellä on tärkeä rooli asiakkaiden houkuttelemisessa, ja yksityiset tuottajat ovat lukuisten vuosien ajan kehittäneet markkinointi- sekä asiakashankintaosaamistaan ja samalla parantaneet bränditunnettuuttaan. Internetin hakutilastojen mukaan esimerkiksi Pirkanmaalla ja Uudellamaalla sanaa ”Terveystalo” on käytetty Googlessa hakusanana keskimäärin yli 50 prosenttia useammin kuin sanaa ”Terveysasema” kesäkuusta 2016 toukokuuhun 2017 olevalla ajanjaksolla. Yksityisten tuottajien asiakastytyväisyys terveydenhuollossa ja suunterveyden palveluissa on myös ollut johdonmukaisesti parempi kuin julkisten tuottajien asiakastytyväisyys.¹¹⁵

Lisäksi yksityiset tuottajat toimivat monesti nykyaikaisissa tiloissa, jotka on suunniteltu potilaskeskeistä hoitoa varten, kun taas julkisen sektorin toimijat toimivat usein vanhemmissa remontointia vaativissa tiloissa. Yksityisillä tuottajilla on usein vakiintuneet toimitilakonseptit, jotka mahdollistavat uusien tilojen nopeamman käyttöönoton uusissa toimipisteissä. Lisäksi yksityiset hoitoprosessit on pääasiassa suunniteltu tukemaan laadukkuutta ja kustannustehokkuutta.¹¹⁶ Yhtiön johto uskoo, että työterveyshuoltopalveluiden tarjoajat hyötyvät ennaltaehkäisevän hoidon osaamisestaan tulevassa markkinaympäristössä.

Digitalisaatiolla on Sote-uudistuksessa tärkeä rooli. Yksityisillä suomalaisilla tuottajilla on suhteellisesti kehittyneemmät digitaaliset palvelut integroituna osaksi terveydenhuoltopalvelujen tuottamista verrattuna julkisen sektorin tuottajiin. Terveydenhuoltopalvelujen digitalisaatio edistää entisestään mahdollisuuksia tuottaa kustannustehokkaita ja ympärivuorokauden saatavissa olevia palvelukanavia sekä asiakkaiden kirjautumispalveluita asiakkaiden houkuttelemiseksi. Esimerkiksi internetin hakutilastojen perusteella sanoja ”Terveystalo ajanvaraus” on käytetty Uudellamaalla tehdyissä Google-hauissa 2,7 kertaa useammin kuin sanoja ”Terveysasema ajanvaraus” kesäkuusta 2016 toukokuuhun 2017 olevalla ajanjaksolla.¹¹⁷

Terveydenhuoltopalvelujen tuottavan ja kustannustehokkaan tuottamisen osalta yksityiset tuottajat ovat olleet tuottavampia kuin julkiset tuottajat ja kilpailukykyisen markkina-asetelman odotetaan edistävän toimintojen tehostamiseen tähtääviä toimenpiteitä. Vaikka yksityisten tuottajien odotetaan pystyvän laskemaan käyntikohtaisia kustannuksia 20–25 prosenttia nykyistä julkisen tuotannon keskiarvoa alemmaksi, arvioiden mukaan vielä on myös tilaa edistää entisestään kannattavuuden kasvua.

¹¹⁵ Lähde: EPSI Rating, asiakashaastattelut 2011-2016, saatavilla osoitteessa <http://www.epsi-finland.org/report/terveydenhuolto-2016/>.

¹¹⁶ Lähde: NHG:n Raportti.

¹¹⁷ Lähde: NHG:n Raportti.

YHTIÖN LIIKETOIMINTA

Liiketoiminnan yleiskuvaus

Terveystalo on yksi Suomen johtavista yksityisistä terveystalouden tarjoajista. Yhtiö tarjoaa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluita yritys- ja yksityisasiakkaille sekä julkisen sektorin asiakkaille. Yhtiön terveystalouden palveluvalikoimaan kuuluvat yleislääketieteen ja erikoissairaanhoidon palvelut, diagnostiikkapalvelut, päiväkirurgia, suunterveyden palvelut ja muut liitännäispalvelut, jotka kattavat koko integroidun terveydenhuollon hoitoketjun. Lisäksi Yhtiö tarjoaa valikoiman digitaalisia terveydenhuollon palveluita. Terveystalon noin 180 toimipaikkaa, jotka kattavat kaikki Suomen 20 suurinta kaupunkia, sekä Yhtiön digitaaliset palvelut mahdollistavat Yhtiön palveluiden valtakunnallisen tarjoamisen. Terveystalon liiketoiminnan perusta on sen valtakunnallinen verkosto, ja liiketoimintaa tukevat Yhtiön keskitetyt toiminnot sekä yhtenäiset toimintakäytännöt. Terveystalon strategiassa keskeisessä asemassa on panostaminen lääketieteellisen laadun ja myönteisten asiakaskokemusten tarjoamiseen, pätevän ja tyytyväisen terveydenhuoltohenkilöstön pitämiseen Yhtiön palveluksessa ja erilaisten räätälöityjen digitaalisten työkalujen kehittämiseen.

Yhtiöllä oli vuonna 2016 noin 1,0 miljoonaa yksittäistä asiakasta, sekä noin 2,7 miljoonaa lääkärikäyntiä, mikä vastasi 12 prosenttia kaikista Suomen lääkärikäynneistä. Yhtiön asiakkaat jaetaan kolmeen ryhmään: yritysasiakkaisiin, joiden yhteistyökumppanina Yhtiö tarjoaa muun muassa yritysasiakkaidensa työntekijöille työterveyshuollon palveluita, yksityisasiakkaisiin sekä julkisen sektorin asiakkaisiin, joiden yhteistyökumppanina Yhtiö tarjoaa palveluja julkiselle terveydenhuollolle sekä työterveyspalveluja kuntien työntekijöille. Terveystalolla oli noin 4 445 työntekijää¹¹⁸ ja noin 4 400 yksityistä ammatinharjoittajaa 30.6.2017.

Yhtiön liikevaihto oli 30.6.2017 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla 344,2 miljoonaa euroa ja 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 547,0 miljoonaa euroa. Yhtiön pro forma -liikevaihto oli 379,9 miljoonaa euroa 30.6.2017 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla ja 708,7 miljoonaa euroa 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella. Tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot, joissa on esitetty Diacorin ja Porin Lääkäritalon hankinnan sekä muiden, vuosien 2016 ja 2017 aikana suunterveyden alalla toteutettujen yritysostojen, vaikutukset, ovat kohdassa ”Tilintarkastamattomia pro forma -taloudellisia tietoja”.

Miljoonaa euroa	1.1.–30.6.		1.1.–31.12.		
	2017 (tilintarkastamaton)	2016	2016 (tilintarkastamaton, ellei toisin ilmoiteta)	2015	2014
Liikevaihto	344,2	281,3	547,0 ⁽¹⁾	505,6 ⁽¹⁾	474,1 ⁽¹⁾
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto 2016–2017	263,1	249,1	-	-	-
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto 2015–2016	-	-	478,4	463,7	-
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto 2014–2015	-	-	-	473,9	448,3
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihdon kasvu, %	5,6 %	-	3,2 %	5,7 %	-0,2 %
Tilikauden voitto/tappio	8,0	4,3	12,7	1,1	-82,9
Liikevoitto/-tappio ⁽²⁾	16,7	13,1	29,6 ⁽¹⁾	19,3 ⁽¹⁾	-59,1 ⁽¹⁾
Käyttökate ⁽²⁾⁽³⁾	35,8	32,1	68,9 ⁽¹⁾	59,0 ⁽¹⁾	48,9 ⁽¹⁾
Käyttökate, % liikevaihdosta ⁽²⁾⁽³⁾	10,4 %	11,4 %	12,6 % ⁽¹⁾	11,7 % ⁽¹⁾	10,3 % ⁽¹⁾
Oikaistu käyttökate ⁽²⁾⁽³⁾	45,8	37,5	72,9	67,2	58,1
Oikaistu käyttökate, % liikevaihdosta ⁽²⁾⁽³⁾	13,3 %	13,3 %	13,3 %	13,3 %	12,2 %
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia ⁽²⁾⁽³⁾	26,6	24,4	52,7 ⁽¹⁾	42,5 ⁽¹⁾	32,3 ⁽¹⁾
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % liikevaihdosta ⁽²⁾⁽³⁾	7,7 %	8,7 %	9,6 % ⁽¹⁾	8,4 % ⁽¹⁾	6,8 % ⁽¹⁾
Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoa ja arvonalentumisia ⁽²⁾⁽³⁾	36,7	29,7	56,8	50,7	41,5
Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoa ja arvonalentumisia, % liikevaihdosta ⁽²⁾⁽³⁾	10,6 %	10,6 %	10,4 %	10,0 %	8,8 %

(1) Tiedot ovat peräisin Yhtiön tilintarkastetuista konsernitilinpäätöksistä.

(2) Käyttökate ja liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia tunnuslukujen laskennassa huomioitujen arvonalentumiset olivat 0,6 miljoonaa euroa vuonna 2016, 0,9 miljoonaa euroa vuonna 2015 ja 69,3 miljoonaa euroa vuonna 2014.

(3) Oikaistut ovat tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia olennaisia eriä, jotka liittyvät liiketoiminnan hankintojen kuluihin, liiketoiminnan uudelleenjärjestelykuluihin, käyttöomaisuuden myyntivoittoihin, strategiaan projekteihin, uusiin liiketoimintoihin ja muihin vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin.

¹¹⁸ Sisältää osa-aikaiset työntekijät.

Keskeiset vahvuudet

Yhtiö uskoo, että seuraavat keskeiset vahvuudet luovat sille kilpailuetua ja vahvistavat sen asiakassuhteita ja liiketoimintaa:

Yksi Suomen johtavista yksityisistä terveystalouden tarjoajista sekä valtakunnallinen verkosto

Yhtiö on yksi Suomen johtavista yksityisistä terveystalouden tarjoajista. Yhtiö tarjoaa palveluitaan valtakunnallisesti Yhtiön noin 180 toimipaikan sekä digitaalisten palvelualustojen kautta Yhtiön noin 689 000 työterveyshuollon asiakkaalle (tilanne 30.6.2017) sekä lukuisille yksityisasiakkaille ja julkisen sektorin asiakkaille. Yhtiöllä oli vuonna 2016 noin 4,5 miljoonaa potilaskäyntiä. Yhtiö toimii jokaisessa Suomen 20 suurimmassa kaupungissa ja jokaisessa vähintään 50 000 asukkaan kaupungissa. Yhtiön johto uskoo, että Terveystalon toiminnan laajuus, laaja maantieteellinen verkosto, keskittyminen yksinomaan terveystalouden tarjoamiseen sekä laaja asiakaslähtöinen palvelutarjonta antavat sille valmiudet palvella asiakkaitaan yksilöllisesti ja paikallisesti sekä tarjota laadukkaita terveystaloudellisia palveluita asiakaslähtöisesti, mikä mahdollistaa Yhtiön johdon mukaan myönteisen asiakaskokemuksen ja parantaa asiakasuskollisuutta. Yhtiö uskoo, että sen toiminnan laajuuden, valtakunnallisen verkoston ja asiakaskeskeisen palvelutarjonnan ansiosta sillä on hyvät valmiudet kasvattaa edelleen markkinaosuuttaan ja hyödyntää Suomen terveydenhuoltomarkkinoiden potentiaalista kasvua. Lisätietoja Suomen yksityisten terveydenhuoltomarkkinoiden odotetusta kasvusta esitetään kohdassa ”Markkinakatsaus — Suomen terveydenhuoltomarkkinat”.

Yhtiön laajaan ja täysin integroituun hoitoketjuun kuuluvat jatkuva ennaltaehkäisevä hoito, perusterveydenhuollon vastaanottopalvelut, laboratoriotutkimukset ja kuvantaminen sekä erikoissairaanhoito, päiväkirurgia, fysioterapia, jälkihoito ja suunterveyden palvelut. Yhtiö keskittyy yksinomaan terveystalouteen (mukaan lukien suunterveyden palvelut), minkä ansiosta se pystyy paremmin houkuttelemaan sekä pitämään palveluksessaan erikoistunutta hoitohenkilökuntaa. Yhtiö pyrkii kehittämään, investoimaan sekä ylläpitämään sujuvia ja tehokkaita toimintoja varmistuen samalla palveluiden laadun keskitettyjen ja erikoistuneiden konsernitoimintojen avulla.

Suomen suurimman yksityisen terveydenhuollon toimipaikkaverkoston avulla Yhtiöllä on hyvät mahdollisuudet kehittää ja tarjota palveluja valtakunnallisille yritysasiakkailleen, jotka usein edellyttävät kaikkien Suomessa sijaitsevien toimipisteidensä kattavaa verkostoa, että julkiselle sektorille. Yhtiön toiminnan laajuus on merkittävä kilpailuetu pienempiin palvelutarjoajiin nähden, koska Yhtiö voi sen johdosta investoida uusiin palveluihin, uusimpiin lääketieteellisiin laitteisiin sekä hankkia tuotteita keskitetysti ja tehokkaasti. Yhtiö on voinut investoida digitaalisiin työvälineisiin, joiden tarjoamien uusimpien tiedonhallintavalmiuksien avulla Yhtiö voi esimerkiksi allokoita tehokkaasti resurssejaan ja kapasiteettiaan sekä kehittää laitteiden hyödyntämistä. Yhtiön toiminnan laajuus mahdollistaa myös Terveystalon brändin tehokkaan kehittämisen niin, että potilaat saavat terveystaloutensa yhdestä luotettavasta paikasta. Yhtiön brändillä on keskeinen merkitys Yhtiön liiketoiminnan ja strategian toteuttamisen kannalta, sillä Yhtiö kilpailee sekä asiakkaita että ammattitaitoisista työntekijöistä. Yhtiö esimerkiksi valittiin vuonna 2017 luotetuimmaksi yksityiseksi lääkäriasemamerkiksi Valittujen Palojen lukijatutkimuksessa. Yhtiö pystyy vahvan brändinsä ja valtakunnallisen verkostonsa avulla houkuttelemaan ja pitämään palveluksessaan päteviä lääkäreitä, hoitajia ja muita terveydenhuollon ammattilaisia tarjoamalla heille laaja-alaisesti mahdollisuuksia erikoistua lääketieteeseen eri aloilla sekä tehdä ja vastaanottaa lähettiläisiä tehokkaasti verkostonsa sisällä. Lisäksi Yhtiön johto uskoo, että Terveystalon verkosto ja laaja olemassa oleva asiakaskunta luovat synergiamahdollisuuksia mahdollisissa yrityskaupoissa, kun hankitut yritykset integroidaan Terveystalon keskitetysti johdettuun toimintamalliin ja olemassa olevaan infrastruktuuriin.

Innovatiivinen valikoima omia digitaalisia työkaluja tukee lääketieteellistä laatua, toiminnallista tehokkuutta ja asiakastytytyä

Yhtiö uskoo, että se on terveydenhuollon toimialan etulinjassa kehittämässä ja hyödyntämässä digitaalisia teknologioita kasvattaakseen hoidon vaikuttavuutta, lisäarvoa ja tehokkuutta yritysasiakkaiden, yksityisasiakkaiden ja julkisen sektorin asiakkaiden terveystaloudissa. Tunnustuksena tästä Yhtiö sai huhtikuussa 2017 ensimmäisen sijan European Healthcare Business Model Innovation -kilpailun kategoriassa ”Best use of digital health”. Asiakkaat vaativat yhä enemmän tietoa ja joustavuutta heitä hoidettaessa ja hoidon suunnittelussa, kun taas lääkärit yhä useammin hyödyntävät tiedonkeruuta lääketieteellisten arvioiden ja hoitotulosten parantamiseksi sekä henkilökohtaisten hoitosuunnitelmien luomiseksi potilaille. Terveystalouden tarjoajat käyttävät digitaalisia työkaluja ajanvarauksen

automatisointiin ja laskutuksen kehittämiseen pyrkimyksenään kasvattaa katteitaan tehostamalla lääkäreiden ja hoitajien ajankäyttöä sekä toimipaikkojen käyttöastetta. Yhtiö on seitsemän viime vuoden aikana investoinut sisäisesti ja ulkoisesti kehitettyihin edistykseellisiin digitaalisiin järjestelmiin ja se uskoo, että sen nykyinen digitaalisten alustojen ja työkalujen valikoima tuo sille merkittävän kilpailuedun.

Yhtiön loppukäyttäjille suunnattua Oma Terveys -palvelua voidaan käyttää sekä verkossa että mobiilisovelluksena, mikä tarjoaa potilaalle joustavan mahdollisuuden terveystietojen käyttöön. Potilaat voivat varata vastaanottoaikoja sähköisesti, uusia reseptejään, nähdä laboratoriokoetuloksiaan ja seurata henkilökohtaisia terveystietojaan. Lisäksi potilaat saavat verkon kautta yhteyden terveydenhuoltohenkilöstöön, mikä mahdollistaa jatkuvan vuoropuhelun Yhtiön, lääkärin ja asiakkaan välillä esimerkiksi ympärivuorokautisen video- ja chat-toiminnon avulla. Digitalisoimalla tiedon ja monet aiemmin paljon työvoimaa vaatineet palvelut Oma Terveys tukee Yhtiön tavoitetta tarjota ylivertaista terveydenhuoltoa parantaen samaan aikaan Yhtiön operatiivista tehokkuutta esimerkiksi lisäämällä vuoropuhelua potilaiden kanssa, laajentamalla Yhtiön terveystietokantoja ja vähentämällä Yhtiön hallinnollisia kustannuksia, kuten ajanvaraushenkilöstöstä aiheutuvia kustannuksia. Yhtiön lääkäreille suunnattu digitaalinen alusta Etydi on lääketieteellinen laatutyökalu, joka keskittyy terveystietojen ja hoidon vaikuttavuuden analysointiin. Se tukee terveydenhuoltoon liittyvien riskien varhaista tunnistamista ja mahdollistaa tehokkaamman datapohjaisen hoidon suunnittelun. Etydi tukee erityisesti kroonisten sairauksien varhaista tunnistamista helpottaen siten ennaltaehkäisevää hoitoa. Se myös mahdollistaa populaatiotason terveystietojen seuraamisen seuraamalla eri ryhmien, kuten esimerkiksi yritysten henkilöstön, terveystuloksia. Etydin avulla lääkärit voivat myös laatia potilaalle henkilökohtaisen terveyssuunnitelman (*Oma Suunnitelma*), jolla pyritään vähentämään tunnistettuja riskejä ja keskittymään ennakoivaan, ennaltaehkäisevään hoitoon. Etydi helpottaa esimerkiksi diabetesriskin tunnistamista ja diabeteksen varhaista diagnosointia mahdollistamalla potilastietojen analysointiin perustuvan riskiryhmien tunnistamisen ja sairauden varhaisten merkkien havaitsemisen. Näin potilaille voidaan laatia henkilökohtaisia ja ennaltaehkäiseviä hoitosuunnitelmia. Yhtiön yritysasiakkaille tarkoitettu Sirius HR -työkalu on suunniteltu parantamaan asiakkaiden henkilöstön tuottavuutta sekä tuomaan säästöjä eläke- ja työkyvyttömyyskustannuksissa. Operatiiviset tietotekniset työkalut, joilla seurataan sisäisiä keskeisiä suorituskyky mittareita, auttavat Yhtiötä tarjoamaan laadukkaita ja keskitetysti johdettuja palvelujaan kilpailukykyiseen hintaan, sekä parantamaan niitä.

Yhtiön digitaaliset työkalut ovat olleet potilaiden keskuudessa hyvin suosittuja. Vuonna 2016 Yhtiön keskitetyistä ajanvarauksista jopa 57 prosenttia tehtiin verkossa. Oma Terveys -verkkopalvelun rekisteröityneitä käyttäjiä oli 30.6.2017 noin 568 000. Oma Terveys -mobiilisovellusta oli 30.6.2017 mennessä ladattu noin 272 000 kertaa. Kattavan verkostonsa ansiosta Yhtiöllä oli noin 3,4 miljoonaa potilaskertomusta Yhtiön verkoston piirissä tehdyistä hoitokäynneistä, mikä vastaa noin 60 prosenttia Suomen väkiluvusta vuonna 2016. Yhtiö uskoo voivansa hyödyntää keskitetysti johdettua valtakunnallista verkostoaan ja toiminnassaan tuotettuja tietoja kehittääkseen digitaalisia työkaluja, jotka edistävät ennaltaehkäisevää hoitoa ja asiakastytytyväisyyttä sekä tuottavat mitattavissa olevia parannuksia lääketieteellisiin tuloksiin.

Monipuolinen, innovatiivinen ja tuloshakuinen johtoryhmä

Yhtiön johtoryhmän jäsenillä on toisiaan täydentävää kokemusta johtoryhmän jäsenten erilaisten taustojen vuoksi. Heillä on kattava kokemus kuluttajamyyntin brändinhallinnasta, myynnistä yrityssektorilla ja julkisella sektorilla, digitalisaatiosta, operatiivisesta toiminnasta ja henkilöstöhallinnosta sekä johtavaa osaamista terveydenhuollon palveluissa ja kliinisissä palveluissa. Lisäksi johtoryhmä on viime vuosina toteuttanut Terveystalossa useita yritysostoja terveydenhuoltoalalla, ja johtoryhmällä on merkittävää kokemusta ostettujen liiketoimintojen integroimisesta ja kehittämisestä.

Yhtiön johtoryhmää johtaa toimitusjohtaja Yrjö Närhinen, joka nimitettiin tehtäväänsä vuonna 2010. Aiemmin Närhinen toimi johtavan suomalaisen panimoyhtiö Hartwallin toimitusjohtajana ja sitä ennen Procter & Gamblen Suomen ja Norjan toimitusjohtajana. Talousjohtaja Ilkka Laurila tuli Terveystalon palvelukseen vuonna 2012, ja hänet nimitettiin nykyiseen tehtäväänsä vuonna 2015, mitä ennen hän toimi Yhtiössä erilaisissa taloushallinnon tehtävissä, muun muassa rahoitus- ja hankintajohtajana. Lääketieteen tohtori, dosentti Juha Tuominen nimitettiin Yhtiön johtavaksi ylilääkäriksi vuonna 2010. Tuominen toimi aiemmin Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (HUS) johtajaylilääkärinä ja johtoryhmän jäsenenä sekä toimitusjohtajan varahenkilönä.

Yhtiön johtoryhmän tukena toimii joukko kokeneita johtajia, jotka johtavat Yhtiön suhteita yrityssektorin sekä yksityisen ja julkisen sektorin asiakasryhmiin. Lisäksi Yhtiöllä on palveluksessaan joukko osaavia aluejohtajia, jotka vastaavat Yhtiön operatiivisesta toiminnasta.

Lisätietoja johtoryhmästä esitetään kohdassa ”Hallitus, johto ja tilintarkastajat”.

Erilaiset asiakasryhmät luovat vakaan pohjan kasvulle

Terveystalo jatkaa aktiivisesti asiakassuhteidensa hoitamista kunkin asiakasryhmän omista lähtökohdista, jotta Yhtiö pystyisi hyödyntämään yksityisen terveydenhuollon markkinoiden tarjoamat mahdollisuudet.

Yrityisasiakkaat

Yhtiö on Suomen suurin työterveyshuoltopalvelujen tarjoaja liikevaihdon ja työterveyshuollon loppukäyttäjien määrän perusteella. Ajanjaksolla 31.12.2014–30.6.2017 Yhtiön yritysasiakkaiden määrä kasvoi 13 072:sta 23 434:ään. Yhtiö uskoo, että sen verkosto, lääketieteellinen laatu ja asiakkaalle lisäarvoa tuottavat palvelut ovat houkuttelevia yritysasiakkaille. Terveystalon palveluita tarjoavien yksityisten toimipaikkojen lukumäärä kasvoi Suomessa vuosina 2010–2016 324:stä 536:een, sillä työnantajat pyrkivät lisäämään houkuttelevuuttaan tarjoamalla työntekijöilleen mahdollisuuden päästä laadukkaaseen yksityiseen terveydenhuoltoverkostoon. Yleisesti työnantajien mielestä terveydenhuoltopalvelut, joiden avulla ne voivat seurata hoitoa ja määrittää työntekijöilleen henkilökohtaisia hoitosuunnitelmia, tuovat merkittävän kustannusedun. Terveystalon kehittyneiden tiedonhallintatyökalujen, kuten Sirius HR -palvelun, avulla Yhtiö voi tehokkaasti olla vuorovaikutuksessa yritysasiakkaidensa kanssa ja tarjota niille reaaliaikaisia tietoja muun muassa ajanvarauksesta, eläkkeistä, sairauslomista ja muista seikoista. Yhtiö uskoo, että sen tarjoamat työterveyshuollon palvelut lisäävät työntekijöiden tuottavuutta vähentämällä sairauspoissaolopäiviä ja varhaiseläkkeelle siirtymiseen liittyviä kustannuksia. Esimerkiksi hiljattain julkaistussa tutkimuksessa todettiin, että työterveyshuolto voi tuottaa yritysasiakkaiden investoinneille jopa kuusinkertaisen tuoton pienempien eläkekulujen, sairauspoissaolojen vähenemisen ja paremman tuottavuuden seurauksena.¹¹⁹ Yhtiö etsii jatkuvasti keinoja kehittää uusia innovatiivisia palveluja, jotka tuottavat lisäarvoa yritysasiakkaille.

Yhtiö pyrkii lisäämään yritysasiakkaiden työntekijää kohden käyttämää rahamäärää tarjoamalla erityisesti isommille yritysasiakkaille lisäarvoa tuottavaa ennaltaehkäisevää hoitoa. Yhtiö pyrkii myös kasvattamaan edelleen markkinaosuuttaan erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten keskuudessa. Tässä asiakasryhmässä Yhtiöllä on mahdollisuus kasvattaa liiketoimintaansa entisestään. Työterveyspalvelusopimukset tehdään Suomessa yleensä toistaiseksi voimassa olevina, ja sopimusten irtisanomisajat ovat tyypillisesti joitain kuukausia. Yhtiön työterveysasiakkaiden kilpailutettujen sopimusten uusimisaste oli 89,5 prosenttia ja uusien sopimusten voittamisaste 44,2 prosenttia vuonna 2016.

Yksityisasiakkaat

Terveystalon tavoitteena on olla monipuolinen terveystalopalvelujen tarjoaja yksityishenkilöille ja perheille. Yhtiön vahva brändi, vaivaton pääsy palveluihin ilman pitkiä odotusaikoja, johtava yksityishenkilöille, perheille ja eläkeläisille suunnattu palvelutarjonta ja henkilökohtaiset digitaaliset työkalut tuovat Yhtiölle kilpailuedun julkiseen terveydenhuoltoon nähden ja kannustavat asiakkaita investoimaan omaan terveyteensä. Yhtiö tekee yhteistyötä kaikkien Suomen suurimpien vakuutusyhtiöiden kanssa ja pyrkii jatkamaan sellaisten yhteistyömallien kehittämistä vakuutusyhtiöiden kanssa, joissa pystytään hyödyntämään Yhtiön toiminnan laajuutta ja vahvuuksia. Yhtiö pyrkii olemaan houkutteleva vaihtoehto yksityisasiakkailleen edistämällä varhaista diagnosointia ennaltaehkäisevän hoidon ja potilaskäyntien tiheyden lisäämisen avulla. Yhtiön johto uskoo, että digitaaliset työkalut, kuten Oma Terveys, tukevat olennaisesti vuorovaikutusta yksityisasiakkaiden kanssa, sillä ne tarjoavat lisäkanavia yksittäisten asiakkaiden kanssa käytävälle aktiiviselle vuoropuhelulle. Yhtiö on lisännyt näkyvyyttään yksityisasiakkaiden keskuudessa panostamalla liitännäisiin lisäpalveluihin, kuten suunterveyden palveluihin ja fysioterapiaan.

Lisäksi Yhtiö uskoo, että työterveyshuollon ja julkisen sektorin asiakasryhmien asiakasvirtoja hyödyntävässä ristiinmyynnissä on huomattavaa potentiaalia uusien yksityisasiakkaiden saamiseksi ja olemassa olevien asiakkaiden paremmin palvelemiseksi. Esimerkiksi Terveystalon työterveyspalvelujen

¹¹⁹ Lähde: Tekemättömän työn vuosikatsaus 2015. Osoittamassa kuului kymmenen yritystä, joissa oli hyödynnetty systemaattista työkapasiteetin hallintaa vähintään viiden vuoden ajan, ja jokainen vuosina 2008–2014 investoitu euro tuotti nettotuotona lähes kuusi euroa joka vuosi.

piiriin kuuluvien noin 689 000 henkilön käyttäessä Yhtiön palveluja Terveystalon hoitokokemus tulee heille yhä tutummaksi. Yhtiö uskoo, että tämä voi saada asiakkaat harkitsemaan Yhtiötä ensimmäisenä vaihtoehtonaan heidän tarvitessaan terveydenhuoltopalveluja työterveydenhuollon ulkopuolella ja vahvistaa Terveystalon brändiä, mikä puolestaan edistää Terveystalon palvelujen käyttöä yksityisasiakkaiden keskuudessa. Yhtiö voi kohdistaa ristiinmyyntiä esimerkiksi eläkkeelle jääville työterveyspalvelujen loppukäyttäjille niin, että he voivat saada hoitoa samalta palveluntarjoajalta myös eläkkeelle jäätyään.

Julkisen sektorin asiakkaat

Yhtiö uskoo, että sen valtakunnallinen verkosto ja hyvä maine tekevät siitä vahvan vaihtoehdon kunnille, jotka pyrkivät ulkoistamaan terveydenhuoltopalvelujaan. Ajanjaksolla 31.12.2014–31.12.2016 Yhtiö kasvatti julkisen sektorin työterveysloppuasiakkaidensa määrää 12 004:stä 22 134:ään. Vuonna 2016 julkisen sektorin asiakkaiden potilaskäyntien määrä oli noin 200 000 (ei sisällä seulontakäyntejä).¹²⁰ Yhtiön julkisen sektorin asiakkaat hakevat yleensä digitaalisten palvelujen tukemaa kustannustehokasta ja laadukasta hoitomallia ja haluavat tehdä yhteistyötä asiakasystävällisen palveluntarjoajan kanssa, jolla on vahva kokemus terveyspalvelujen tuottamisvastuun hoitamisesta. Yhtiön ydinvahvuuksien avulla Yhtiö pystyy täyttämään nämä tarpeet ja auttamaan julkisen sektorin asiakkaitaan keskittymään pitkäaikaisiin kestäviin ratkaisuihin, jotka vähentävät niiden kustannuksia ja lisäävät laatua ja tehokkuutta. Yhtiö tarjoaa julkisen sektorin asiakkailleen mahdollisuuden seurata kustannuksiaan ja palvelujen käyttöä tarjoamalla niille pääsyn Yhtiön digitaalisiin työkaluihin ja määrittämällä keskeiset tehokkuustoimenpiteet sekä laadun keskeiset suorituskykykymittarit. Yhtiö arvioi keskittyvänsä jatkossakin julkisen sektorin työterveyshuollon ulkoistussopimuksiin, erikoissairaanhoidon ulkoistussopimuksiin ja erikoissairaanhoidon palveluseteleihin.¹²¹

Yhtiö pyrkii tarjoamaan kustannustehokkaita pitkäkestoisia ratkaisuja, ja Yhtiön kattava verkosto tarjoaa mahdollisuuden tukea julkista sektoria eri puolilla Suomea. Yhtiö uskoo, että sillä on jatkossakin vahvat mahdollisuudet voittaa asiakkuuksia julkisella sektorilla hyödyntämällä verkostoaan, digitaalista tarjontaansa, lääkäritarjontaansa, mainettaan ja brändinsä tunnettua sekä terveydenhuoltopalvelujen koko hoitoketjun laajaa tuntemustaan ja kokemustaan.

Vahva näyttö liikevaihdon kasvusta

Yhtiöllä on vahva näyttö sekä organisaatiosta että yrityskauppojen kautta saavutetusta liikevaihdon kasvusta vuodesta 2014 lähtien. Yhtiön liikevaihdon keskimääräinen vuotuinen kasvu oli 7,4 prosenttia vuosina 2014–2016. Samalla aikavälillä Yhtiön tilikauden voitto kasvoi vuoden 2014 82,9 miljoonan euron tappiosta¹²² 12,7 miljoonan euron voittoon vuonna 2016 ja oikaistun liikevoiton ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia¹²³ keskimääräinen vuotuinen kasvu oli 17 prosenttia vuosina 2014–2016. Yhtiön johto pystyi kasvattamaan oikaistua liikevoittomarginaalia (ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia) 8,8 prosentista vuonna 2014 10,4 prosenttiin vuonna 2016, mikä johtui pitkälti kiinteiden kustannusten (liiketoiminnan muut kulut) vähenemisestä, kun vuonna 2014 ne muodostivat 15,9 prosenttia liikevaihdosta ja vuonna 2016 12,9 prosenttia. Liikevoittomarginaali (ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia) kasvoi samana ajankohtana 6,8 prosentista 9,6 prosenttiin.

Yhtiön organisaatioon kasvutekijöihin on historiallisesti vaikuttanut erityisesti kasvu työterveyspalveluissa ja julkisen sektorin asiakkaiden palveluissa, ja keskeinen tekijä Yhtiön liiketoiminnassa on historiallisesti ollut uusien sopimusten tekeminen yritysasiakkaiden ja julkisen sektorin asiakkaiden kanssa ja olemassa olevien sopimusten jatkaminen. Yhtiö on myös pystynyt lisäämään ristiinmyyntimääriään ja hyödyntänyt asiakasvirtoja asiakasryhmästä toiseen. Yhtiö on laatinut standardoidut myyntiprosessit, luonut terveydenhuollon palvelukonsepteja ja keskittynyt strategiseen hintasuunnitteluun. Lisäksi Yhtiöllä on kokenut myyntiorganisaatio ja monilla johtoryhmän jäsenillä on monipuolinen kokemus kuluttajamyynnistä ja brändinhallinnasta.

¹²⁰ Lukuun sisältyvät palvelumyynti julkiselle sektorille, ulkoistus ja työterveyshuolto kunnille.

¹²¹ Sote-uudistusta koskevassa lakiehdotuksessa kaavailaan kuntien myöntämien palvelusetelien lopettamista. Palvelusetelitä koskevat maksuvelvoitteet siirtyisivät Uudistuksen seurauksena kunnilta 18 uudelle maakunnalle. Uudet asiakasetelit kuuluisivat Uudistuksessa valinnanvapausmallin piiriin. Katso lisätietoja kohdasta ”Terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö — Tiettyjä lainsäädäntöhankkeita — Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus”.

¹²² Vuoden 2014 luku ei suoraan vertailukelpoinen sillä tulokseen vaikutti merkittävästi tilikauden aikana kirjattu 68,0 miljoonan euron liikearvon arvonalentuminen.

¹²³ Määriteltynä liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia prosentteina oikaistuna tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavilla olennaisilla erillä.

Yhtiö on toteuttanut useita investointeja uusiin yksiköihin ja yli 150 liiketoiminnan osa-alueiden ja verkoston laajentamiseen tähtäävää yritysostoa vuodesta 2001. Nämä investoinnit ovat vaikuttaneet merkittävästi Yhtiön liikevaihdon kasvuun. Yhtiön näkemyksen mukaan liiketoiminnan laajentamiseen tähtäävät yritysostot ja investoinnit uusiin yksiköihin ovat keskeinen tekijä Yhtiön kasvustrategiassa, ja niillä vahvistetaan palveluverkostossa ja -tarjonnassa tunnistettuja lisäkasvualueita. Esimerkiksi vuonna 2015 Terveystalo teki investoinnin uuteen yksikköön Lohjan kaupungin alueella, minkä jälkeen investointia täydennettiin hankkimalla Lohjan Työterveys ry:n liiketoiminta kasvattamaan paikallista liiketoimintaa.

Keskittyminen toiminnalliseen tehokkuuteen

Yhtiö keskittyy toiminnallisen tehokkuuden kehittämiseen yhdistäen keskitetysti johdetut hankkeet ja yksikötason itsenäiset kehittämistoimet kehityshankkeiden tehokkaan toteuttamisen varmistamiseksi. Keskitetysti johdettu tavoitteiden asettaminen ja ratkaisujen toteuttamisen ohjaus puolestaan saavat tukea yksiköiden antamasta palautteesta tarkkojen keskeisten suorituskykymittareiden seurannan avulla. Näihin konserni-, alue- ja yksikötasolla toteutettuihin hankkeisiin on sisältynyt esimerkiksi tilojen, lääketieteellisten välineiden ja henkilöstön korkeamman käyttöasteen hyödyntämisen kehittämishankkeita sekä hankintatoimen tehostamishankkeita, konserninlaajuinen parhaiden käytäntöjen käyttöönotto sekä toimintaa tehostavien digitaalisten työkalujen kehittäminen. Keskitetyllä tasolla Yhtiö pyrkii kasvattamaan operationaalista vipuvaikutusta toiminnassaan käyttämällä yhä enemmän standardisointia esimerkiksi sopimusten yhteydessä sekä automatisointia toiminnallisen tehokkuuden kehittämiseksi edelleen esimerkiksi vakuutuslaskutuksen ja tarjontaennusteiden osalta.

Yhtiö uskoo, että sen toiminnan laajuus ja digitalisaatioon tehdyt investoinnit mahdollistavat sen toiminnallisten hyötyjen kasvattamisen jatkamisen. Yhtiön suurimmat ja tärkeimmät kustannuserät, jotka liittyvät materiaaleihin ja palveluihin ja henkilöstökuluihin, ovat pääasiallisesti muuttuvia. Yhtiön nykyisessä infrastruktuurissa on kuitenkin verkoston eri osissa huomattavaa kapasiteettipotentiaalia. Myynnin vähittäinen lisääntyminen voi siten merkittävästi parantaa Yhtiön kannattavuutta.

Kattava kokemus ja prosessilähtöisyys palvelujen ja verkoston laajentamisessa yrityskauppojen ja uusien toimintojen perustamisen kautta

Identifioituaan laajentumistarpeen Yhtiö arvioi systemaattisesti, onko laajentuminen kyseisessä tapauksessa tehokkainta toteuttaa yritysoston vai uuden toimipaikan avaamisen muodossa. Yhtiö on tehnyt 19 yritysostoa vuodesta 2014 lähtien ja yhteensä yli 150 yritysostoa vuodesta 2001 lähtien, jotka ovat tyypillisesti johtaneet merkittävien synergiaetujen saavuttamiseen. Yritysostot ovat laajentaneet Yhtiön verkostoa ja täydentäneet sen hoitoketjua, muun muassa suunterveyden palvelujen osalta. Yhtiö on vuosien mittaan ottanut käyttöön standardoituja sisäisiä prosesseja yritysostokohteiden määrittämiseksi, yrityskaupan tehokkaan toteuttamisen varmistamiseksi sekä erityisesti kehittänyt integraatioprosessejaan ostettujen liiketoimintojen onnistuneen integroinnin ja tavoiteltavien synergioiden toteutumisen varmistamiseksi. Esimerkiksi Yhtiön yritysostoista vastaava johtaja ja Yhtiön yritysostokohteen alueen liiketoiminnasta vastaava johtaja ovat tyypillisesti vastuussa yhdessä ostettujen liiketoimintojen onnistuneesta integroimisesta ja odotettujen synergioiden realisoimisesta. Yhtiö uskoo, että sen kokenut yrityskauppatiimi ja kehittyneet yrityskaupprosessit auttavat sitä tunnistamaan potentiaaliset yritysostokohteet, toteuttamaan yritysostot tehokkaasti ja integroimaan ostetun liiketoiminnan onnistuneesti Yhtiöön ja jatkamaan Yhtiön epäorganaisen kasvustrategian toteuttamista.

Terveystalon yritysostot ovat aiemmin johtaneet synergioiden realisoitumiseen, mikä on ollut muun muassa toimintojen keskittämisen, tilojen ja henkilöstön käyttöasteen optimoinnin sekä kasvaneen asiakaspohjan ansiota. Operatiivisia kustannussynergiaetuja on saavutettu esimerkiksi tehokkaampien hankintaprosessien, tilojen, välineiden ja henkilöstön päällekkäisyyksien poistamisella sekä keskitetysti johdettujen toimintojen hyödyntämisen kautta. Yhtiöllä on kattava toimipaikkaverkosto eri puolella maata, ja siksi usein suhteellisen lähellä potentiaalisia yritysostokohteita sijaitsee jo valmiiksi Terveystalon toimipaikkoja, mikä voi auttaa saamaan lisää synergiaetuja ja asiakasläheteitä. Yhtiö on yleensä saavuttanut synergiaetuja yli odotetun tason. Yhtiö pitää edelleen yritysostojen osalta tavoitteenaan viisinkertaista yritysarvon ja oikaistun käyttökatteen suhdetta yritysoston synergiaetujen toteutumisen jälkeen laskettuna, merkiten noin viiden vuoden takaisinmaksuaikaa.

Maaliskuun lopussa 2017 Yhtiö osti Diacorin, mikä vahvisti Yhtiön verkostoa pääkaupunkiseudulla ja Turussa noin 135 000 työterveyshuollon loppuasiakkaalla ja noin 700 000 vuosittaisella potilaskäynnillä vuonna 2016. Diacor-yritysoston odotetaan tuottavan yhteensä 12,0 miljoonan euron arvioidut kustannussynergiaedut, ja niiden odotetaan realisoituvan vuoden 2018 loppuun mennessä. Tammikuussa

2017 Terveystalo osti Porissa ja Raumalla toimivan Porin Lääkäritalon, jolla oli keskitetyssä asiakaspohjassaan noin 15 200 työterveyshuollon loppuasiakasta ja 1 030 työterveyshuollon yritysasiakasta. Tämän yrityskaupan odotetaan tuottavan yhteensä 2,6 miljoonan euron arvioidut synergiaedut kustannuksissa, ja niiden odotetaan realisoituvan vuoden 2018 loppuun mennessä. Katso lisätietoja kohdasta ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema — Taloudellisten tietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat tekijät — Diacor-yritysosto sekä siihen liittyvät synergiaedut ja liiketoiminnallinen kehitys*”.

Lisäksi Yhtiö on kolmen viime vuoden aikana laajentanut toimintaansa terveydenhuollon hoitoketjussa 18 suunterveyden toimipaikalla Yhtiön verkoston eri osissa. Yhtiö on saavuttanut tämän tekemällä sekä liiketoiminnan osa-alueiden laajentamiseen tähtääviä yritysostoja että avaamalla uusia suunterveyden toimipaikkoja. Yhtiö odottaa voivansa edelleen vahvistaa asemaansa suunterveyden markkinalla, minkä Yhtiö uskoo täydentävän sen muuta terveydenhuoltoliiketoimintaa ja johtavan yhä kattavampaan terveydenhuoltopalvelujen valikoimaan.

Vahva yrityskulttuuri luo houkuttelevan toimintaympäristön terveydenhuollon ammattilaisille

Yhtiö uskoo, että sen vahva yrityskulttuuri parantaa laatua ja suorituskykyä, tarjoaa houkuttelevan toimintaympäristön terveydenhuollon ammattilaisille ja heijastaa Yhtiön johtavaa asemaa kliinisessä laadussa. Yhtiö pyrkii tarjoamaan optimaalisen potilasvirran, kilpailukykyiset kannustimet Yhtiöön hakeutumista ja sen kehittämistä varten, digitaalisia työkaluja urakehityksen tueksi ja henkilöstön ja yksityisten ammatinharjoittajien koulutusta varten sekä laajan kirjon erikoistumispolkuja ja uravaihtoehtoja. Lisäksi kaikkien lääkärien tukena on oma tukihenkilö (*lääkäriasiakkuusvastaava*), joka varmistaa optimaalisen työvirran ja parhaiden käytäntöjen toteuttamisen koko organisaatiossa. Yhtiö on parantanut työpaikkatyytyväisyyttä tasaisesti vuosittain viiden viime vuoden aikana, ja Yhtiö on valittu lääkärien ja terveydenhuollon opiskelijoiden keskuudessa houkuttelevimmaksi työnantajaksi neljänä viime vuonna sekä Mediutisten että Universumin mukaan.¹²⁴ Yhtiö uskoo, että henkilöstön korkea sitoutuneisuus, motivaatio ja tyytyväisyys parantavat entisestään Yhtiön laatu- ja asiakaskesteistä kulttuuria ja lisäävät asiakastyytyväisyyttä ja -uskollisuutta.

Strategia

Strategiset tavoitteet

Yhtiö pyrkii hyödyntämään keskeisiä vahvuuksiaan jatkaakseen kasvuaan ja lisätäkseen toiminnallista tehokkuuttaan Suomen terveystalouselämyksellä. Yhtiö on asettanut seuraavat strategiset tavoitteet:

Lääketieteellinen laatu strategian ja operatiivisen toiminnan ytimessä

Laadukkaiden lääketieteellisten palveluiden ylläpitäminen on Terveystalolle keskeinen kasvu- ja kannattavuustekijä. Terveystalo keskittyy jatkossakin tarjoamaan laatua, joka tuottaa kustannustehokkaasti lisäarvoa Yhtiön moninaiselle asiakaspohjalle. Yhtiön johto uskoo, että laadukkaat lääketieteelliset palvelut eivät pelkästään tue yksilöiden yleistä hyvinvointia, vaan myös miellyttävää hoitokokemusta, mikä vastaavasti edistää ja ylläpitää asiakasuskollisuutta; yritysasiakkaiden työntekijöiden korkeampaa tuottavuusastetta sairauspoissaolojen vähentyessä, toipumisen nopeutuessa ja työkyvyttömyys- sekä varhaiseläkkeelle siirtymisten vähentyessä; ja vakuutusenantajille tehokkaita hoitoketjuja ja korvauskäsittelyitä; sekä julkisen sektorin asiakkaille kustannustehokkuutta hoidon laadusta tinkimättä.

Digitalisaatio ja Yhtiön tuottamien suurien lääketieteellistä ja liiketoiminnallista tietoa sisältävien aineistojen käyttö ovat Yhtiön lääketieteellisen hoidon laadun kehittämisen keskiössä. Digitalisaation avulla voidaan siirtyä lääketieteellisten tietojen mittaamisesta lääketieteellisen laadun tehokkaaseen johtamiseen. Terveystalo aikoo kehittää edelleen tietojen hyödyntämistä lääketieteellisen laadun tehokasta analysointia, raportointia ja vaihtelujen hallintaa varten sekä siten, että lääkäreille voidaan tarjota potilaskohtaisesti räätälöity hoitopolkusuositus, muun muassa laajentamalla Yhtiön lääkäreille suunnatun digitaalisen alustan, Etydin, käyttömahdollisuuksia. Yhtiö aikoo jatkossakin tehdä yhteistyötä lääkärien ja sisäisten ja ulkoisten hoitopalvelujen tarjoajien kanssa toipumisaikaa, potilasturvallisuutta ja yksittäisten lääkärien kliinistä suorituskykyä koskevien tulosten seuraamisessa voidakseen taata yhdenmukaisen hoidon laadun. Hoidon laatua edelleen kehittääkseen Yhtiö suunnittelee myös laajentavansa vuonna 2017 julkaisemassaan laatukirjassa (**”Laatukirja”**) raportoitujen tietojen kattavuutta.

¹²⁴ Lähde: Mediutiset, lääkärien työsuhdetta koskeva imagotutkimus 2014, 2015, 2016 ja 2017; Universum Global Rankings -pisteytykset 2014, 2015, 2016 ja 2017.

Suomen markkinoiden kasvumahdollisuuden hyödyntäminen erilaisiin asiakasryhmiin keskittymällä

Suomen terveydenhuollon markkinoiden koko on huomattava ja niiden odotetaan kasvavan houkuttelevalla vauhdilla kaikissa asiakasryhmissä (katso lisätietoja kohdasta ”Markkinakatsaus”). Johto uskoo, että Terveystalolla on hyvät edellytykset kasvaa ja kasvattaa jatkossakin markkinaosuuttaan. Pitkällä aikavälillä ja yritysostojen vaikutukset pois lukien Yhtiö tavoittelee yritysasiakasmarkkinalla vähintään markkinan kasvua vastaavaa kasvua, yksityisasiakasmarkkinalla historiallisen markkinakasvun ylittävän kasvun lisäämistä, ja julkisen sektorin asiakkaiden markkinalla puolestaan markkinakasvua suurempaa kasvua. Terveystalo jatkaa aktiivista asiakassuhteiden hoitamista kunkin asiakasryhmän omista lähtökohdista, jotta se pystyisi hyödyntämään yksityisen terveydenhuollon markkinoiden tarjoamat mahdollisuudet. Yhtiö etsii jatkuvasti uusia keinoja kehittää innovatiivisia uusia palveluja, jotka tuovat lisäarvoa yritysasiakkaille, ja edelleen kasvattaa markkinaosuuttaan erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten keskuudessa, missä sillä on mahdollisuus kasvattaa liiketoimintapohjaansa entisestään. Yhtiö pyrkii houkuttelemaan yksityisasiakkaita ja lisäksi hyödyntämään asiakasvirtoja työterveyshuollosta ja julkisen sektorin asiakasryhmistä saadakseen lisää yksityisasiakkaita. Julkisen sektorin asiakkaiden osalta Yhtiö pyrkii tarjoamaan kustannustehokkaita pitkäkestoisia ratkaisuja, ja Yhtiön kattava verkosto ja muut vahvuudet tarjoavat mahdollisuuden tukea julkista sektoria eri puolilla Suomea. Lisätietoja kohdasta ”— Keskeiset vahvuudet — Erilaiset asiakasryhmät luovat vakaan pohjan kasvulle”.

Asiakaskeskeisen ennakoivan hoidon tarjoaminen digitaalisten työkalujen ja uusien vuorovaikutuskanavien avulla

Yhtiö keskittyy kehittämään edelleen tarjoamaansa hoitokokemusta ja palvelunsa laatua omien digitaalisten työkalujensa avulla. Yhtiö kehittää lääkäreitä, asiakkaita, loppukäyttäjiä ja yritysasiakkaita hyödyttäviä räätälöityjä digitaalisia työkaluja, joilla voidaan tarjota asiakaskeskeistä hoitoa ja uusia kanavia asiakkaiden, Terveystalon terveydenhuollon ammattilaisten ja Yhtiön väliselle lisääntyneelle vuorovaikutukselle. Yhtiön mielestä erityisesti sellaisten työkalujen kehittämiseen liittyy huomattavaa potentiaalia, jotka helpottavat pääsyä ennaltaehkäisevään hoitoon ja tehostavat tietojen hyödyntämistä hoidon suunnittelussa. Yhtiön johto uskoo, että voimakkaampi keskittyminen ennaltaehkäisevän hoidon ennakoivaan käyttöön tuo Yhtiölle tuottoja lyhyellä ja pitkällä aikavälillä ja saattaa myös säästää Suomen kansantaloudessa kustannuksia pitkällä aikavälillä, kun suomalaisten terveydentila paranee.

Asiakkaiden kohtaamiseen liittyvät työkalut, kuten Oma Terveys -verkkopalvelu ja verkossa käytettävät video- ja chat-konsultaatiosovellukset, tarjoavat erilaisia vuorovaikutuskanavia, joista asiakas voi valita kuhunkin tilanteeseen sopivimman. Yhdessä Terveystalon omien sisäisten digitaalisten työkalujen kanssa ne tukevat yhdenmukaista laatua kaikissa Terveystalon toimipaikoissa ja palveluissa, mikä on olennaista Terveystalon brändin ja menestyksen jatkuvuuden kannalta. Lääkäreille kehitetyillä digitaalisilla työkaluilla voidaan tehdä datapohjaisia arviointimekanismeja ja parantaa siten potilaiden lääketieteellisiä tuloksia, ja keskushallinnolle kehitetyt digitaaliset työkalut voivat parantaa toiminnallista tehokkuutta ja keskeisten suorituskykymittarien seurantaa ja parantaa siten katteita.

Kasvun jatkaminen nykyisissä ja täydentävissä palveluissa orgaanisten kasvuhankkeiden ja arvoa kasvattavien yrityskauppojen kautta integroidun hoitoketjun tarjoamiseksi

Terveystalon kasvustrategia perustuu laajan ja monimuotoisen asiakaspohjan tarpeiden palvelemiseen. Yhtiö pyrkii kehittämään laajaa palvelutarjontaan edelleen hoitoketjun eri vaiheissa. Terveystalo pyrkii kasvamaan sellaisten kasvuhankkeiden, uusiin yksiköihin tehtävien investointien ja liiketoiminnan osa-alueiden laajentamiseen tähtäävien yritysostojen kautta, jotka vahvistavat Terveystalon nykyistä maantieteellistä verkostoa ja palvelun kattavuutta hoitoketjun eri vaiheissa. Edellä kuvatusti Terveystalo on kehittänyt valmiuksia suunterveyden palveluissa ja muissa liitännäisissä terveydenhuoltopalveluissa, kuten fysioterapiassa. Yhtiö pyrkii jatkamaan kasvua näissä ja muissa liitännäisissä palveluissa saadakseen lisää mittakaavaetuja ja kehittääkseen hoitoketjujaan. Yhtiö odottaa saavuttavansa tämän parantamalla käyttöasteitaan, laajentamalla nykyisiä toimitilojaan ja tekemällä strategisia yritysostoja.

Yhtiö etsii jatkossakin mahdollisuuksia tehdä liiketoiminnan osa-alueiden laajentamiseen tähtääviä yritysostoja kasvattaakseen edelleen Terveystalon toiminnan laajuutta ja luodakseen lisäarvoa synergiaetujen kautta. Yhtiö pitää liiketoiminnan osa-alueiden laajentamiseen tähtääviä yritysostoja vaihtoehtona investoinneille uusiin yksiköihin kasvustrategiansa keskeisenä osana. Suomen terveydenhuoltomarkkinat ovat edelleen suhteellisen hajanaiset, ja Yhtiö uskoo markkinoilla edelleen olevan konsolidaatiomahdollisuuksia. Terveystalolla on vahvaa kokemusta yrityskaupoista, kokenut yrityskauppatiimi ja hyväksi havaittu prosessi yritysostojen toteuttamiseen ja integroimiseen sekä synergioiden realisoimiseen.

Toiminnallisen tehokkuuden hyödyntäminen ja parantaminen kannattavuuden ja rahavirran kasvattamiseksi

Terveystalo keskittyy jatkossakin toiminnalliseen tehokkuuteen kaikilla organisaatiotasolla — konsernitasolta toimipaikkatasolle — toteuttaakseen toimenpiteitä, joilla voidaan edelleen parantaa tehokkuutta ja katetta. Johto keskittyy luomaan uusia, tehokkaampia työskentelytapoja ja tunnistamaan parhaita yksittäisissä toimipaikoissa kehitettyjä työkäytäntöjä, jotka johto pyrkii ottamaan käyttöön kaikissa noin 180 toimipaikassa. Yhtiön tehokkuuden kehittämistoimenpiteissä yhdistyvät keskitetysti johdetut hankkeet sekä toimipaikkatason itsenäinen toiminta tapauskohtaisesti asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Konsernitasolla Yhtiö aikoo jatkaa esimerkiksi hoitohenkilökunnan ja laboratoriotoiminnan tehokkuuteen sekä tilojen käyttöasteeseen liittyvien tehokkuushankkeiden edistämistä saavuttaakseen kustannussäästöjä. Lisäksi Yhtiön johto on standardisoinut hankintatoimeen ja varastonhallintaan liittyviä toimintatapoja. Muun muassa näillä hankkeilla voidaan lisätä toimipaikkakohtaista tehokkuutta, toteutettaessa kunkin toimipaikan tarpeisiin sovitettuja toimenpidesuunnitelmia. Terveystalo pyrkii jatkamaan nykyisen verkostonsa ja palvelutarjontansa optimointia toimenpiteillä, jotka tehostavat potilasvirtoja ja vähentävät päällekkäisyyksiä, sekä toimipaikkakohtaisilla kehittämishankkeilla.

Yhtiö on investoinut merkittävästi verkostoonsa ja infrastruktuuriinsa ja pyrkii hyödyntämään toiminnassaan kiinteän kustannuspohjansa ja skaalautuvien keskitettyyn johtoon ja IT:aan liittyvien kustannusten operationaalista vipuvaikutusta.

Strategiset valinnat

Yhtiö on määrittänyt seuraavat strategiset valinnat ratkaisevan tärkeiksi, jotta edellä mainitut strategiset tavoitteet voidaan saavuttaa onnistuneesti:

Ylivertainen palvelukokemus

Myönteinen palvelukokemus edistää asiakkaiden sitoutumista ja asiakasuskollisuutta. Terveystalo pyrkii tarjoamaan ylivertaisen palvelukokemuksen, joka alkaa asiakkaan ensimmäisestä kohtaamisesta Yhtiön kanssa ja perustuu asiakkaan yksilöllisten odotusten ja tarpeiden aktiiviseen tunnistamiseen ja täyttämiseen.

Asiakaskeskeistä palvelua tukevat digitaaliset työkalut ovat keskeinen osa Yhtiön hoitokokemukseen keskittymistä. Lisätietoja kohdasta ”— *Strategia — Strategiset tavoitteet — Asiakaskeskeisen ennakoivan hoidon tarjoaminen digitaalisten työkalujen ja uusien vuorovaikutuskanavien avulla*”. Toinen keskeinen näkökohta palvelukokemuksen hallinnassa on Yhtiön integroitu hoitoketju, jonka tarkoituksena on tarjota nopea ja keskitetty pääsy hoitoon ja taata asiakkaan täsmällisiin tarpeisiin räätälöidyt laadukkaat palvelut. Integroidussa hoitoketjussa hoito on suunniteltu alusta loppuun siten, että käynnit hoitoon kuuluvien eri ammattihenkilöiden luona sujuvat suunnitelmallisesti ja yhteen nivotusti hoitosuunnitelman mukaisesti. Yhtiö keskittyy kokonaisvaltaisen asiakaskokemuksen luomiseen koko hoitoketjussa sekä jatkuvan ennaltaehkäisevän hoidon ja sitä täydentävien terveyttä edistävien palvelujen tarjoamiseen asiakkaan jaksoittaisten kohtaamisten, esim. vastaanottojen ja tutkimusten, ohella.

Vahvimmat asiakassuhteet

Terveystalon tavoitteena on olla kaikille asiakasryhmille ensisijainen terveyspalvelujen tarjoaja. Yhtiö kehittää jatkuvasti laajaa palvelutarjontaansa ja verkostoaan ja pyrkii aktiiviseen ja eriytettyyn sitouttamiseen voidakseen palvella asiakkaiden yksilöllisiä tarpeita. Lisätietoja kohdasta ”— *Keskeiset vahvuudet — Erilaiset asiakasryhmät luovat vakaan pohjan kasvulle*”.

Halutuin työpaikka osaajille

Kyky houkutella päteviä ja motivoituneita terveydenhuollon ammattilaisia ja yksityisiä ammatinharjoittajia palvelukseensa ja pitää heidät palveluksessaan on tärkeää Terveystalon strategian ytimen muodostavien toiminnallisen tehokkuuden, ylivertaisen palvelukokemuksen ja lääketieteellisen laadun saavuttamiseksi. Yhtiö uskoo, että tyytyväiset työntekijät tuottavat paremman palvelukokemuksen ja lisäävät siten asiakastyytyväisyyttä. Terveystalo on parantanut työntekijöidensä työpaikkatyytyväisyyttä tasaisesti vuosittain viiden viime vuoden aikana ja se on valittu Mediuutisten ja Universumin mukaan lääkärien ja terveydenhuollon opiskelijoiden keskuudessa houkuttelevimmaksi työnantajaksi neljänä viime vuonna.¹²⁵

¹²⁵ Lähde: Mediuutiset, lääkärien työsuhdetta koskeva imagotutkimus 2014, 2015, 2016 ja 2017; Universum Global Rankings -pisteilykset 2014, 2015, 2016 ja 2017.

Terveystalon työkalut on kannustava ja palkitsee onnistuneista suorituksista. Yhtiö tulee jatkossakin käyttämään laajaa työkaluvalikoimaa kehittääkseen työhyvinvointia ja edistääkseen osaamista, jolla voidaan palvella Terveystalon asiakkaita. Digitaalisten työkalujen, kuten Yhtiön kehittämän datapohjaisen Etydi-alustan, avulla lääkärit voivat seurata ja kehittää toimintaansa, ja Yhtiö etsii jatkossakin keinoja tarjota laadukasta hallinnollista tukea, jonka avulla terveydenhuollon ammattilaiset voivat keskittyä keskeisiin klinisiin tehtäviinsä.

Paikallisesti laadukain ja valtakunnallisesti tehokkain

Terveystalon kattava verkosto ja laaja palveluvalikoima muodostavat alustan, jolla asiakkaita voidaan palvella tehokkaasti yksilöllisesti ja paikallisesti, minkä ohella ne palvelevat suurten yritysasiakkaiden ja julkisen sektorin asiakkaiden tarpeita Suomessa. Yhtiön johto uskoo, että Terveystalo voi toimintansa laajuuden ansiosta jatkaa investoimista uusimpaan teknologiaan, kehittää uusia palveluja, parantaa prosessien tehokkuutta ja lisätä toimintavarmuutta toimintansa volyymin kautta. Terveystalon koko ja lisääntyvä digitaalisten työkalujen käyttö tuottavat myös suuria tietomääriä, joita Yhtiö pyrkii analysoimaan tukeakseen lääketieteellistä laatua ja tunnistaakseen parhaita käytäntöjä tehokkuuden parantamiseksi. Hankintatoimessa ja varastonhallinnassa Yhtiö pystyy kokonsa ansiosta saavuttamaan jatkossakin volyymietuja keskitettyjen sopimusten ja standardoitujen käytäntöjen avulla.

Mitattua vaikuttavuutta

Lääketieteellinen laatu tuottaa konkreettista arvoa Yhtiön jokaiselle asiakasryhmälle muun muassa terveydenhuollon ammattilaisten lääketieteellisen asiantuntemuksen, laadukkaiden toimitilojen ja tehokkaiden koulutusprosessien kautta. Yhtiö pyrkii pysymään kehityksen etulinjassa hoidon laadun, läpinäkyvyyden ja vaikuttavuuden mittaamisessa ja lääketieteellisen laadun tulosten julkaisemisessa Suomessa. Yhtiön vuonna 2017 julkaisema Laatukirja on Yhtiön johdon tietojen mukaan ensimmäinen terveydenhuoltopalvelujen tarjoajan Suomessa julkaisema kattava laatukirja. Katso kohta ”—*Hoidon laatu*”.

Vastuullinen yhteiskunnallinen uudistaja

Terveystalo osallistuu aktiivisesti terveydenhuoltopalvelujen kehittämiseen Suomessa ja suomalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Yhtiö painottaa asiakaskesteisten yhteistyömallien kehittämistä julkisen sektorin kanssa ja sitoutumista aktiiviseen julkiseen keskusteluun terveydenhuoltosektorin päättäjien ja johtajien kanssa. Yhtiön toimitusjohtaja toimii Hyvinvointialan liitto ry:n hallituksen varapuheenjohtajana ja useat Yhtiön johdon jäsenet ovat aktiivisesti mukana useissa sen alaryhmissä. Yhtiön lääketieteellinen johtaja on osallistunut sosiaali- ja terveydenhuoltouudistusta valmistelleiden työryhmien toimintaan ja toiminut asiantuntijana Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastossa (”**Valvira**”) yksityiseen terveydenhoitoon liittyen. Julkisen sektorin terveydenhuollon kanssa yhteistyössä toimimisen osalta Yhtiö on muun muassa kehittänyt silmäkirurgiaan liittyvien erityispalveluiden tarjoamiseen Etelä-Karjalan keskussairaalassa uudentyyppisen toimintamallin, joka on johdon tietojen mukaan tällä hetkellä ainut lajiaan Suomessa. Yhtiö on myös ollut edelläkävijä alkaessaan julkaista Laatukirjaa, tarkoituksenaan terveydenhuollon läpinäkyvyyden ja hyvinvoinnin lisääminen Suomessa.

Terveystalo aikoo kehittää uusia keinoja parantaa ja lisätä panostusta ennaltaehkäisevään hoitoon erityisesti kansantalouteen merkittävästi vaikuttavien elämäntapasairauksien osalta. Terveystalo on liikevaihdon ja toimipaikkojen määrän perusteella Suomen suurin yksityinen terveyspalvelujen tarjoaja, ja sillä on vahva asema sekä kaupungeissa että maaseudulla ympäri maan. Yhtiö vastasi vuonna 2016 noin 12 prosentista kaikista Suomen lääkärikäynneistä, ja noin 27 prosenttia Suomen kaikista työssäkäyvistä henkilöistä kuului Terveystalon työterveyspalvelujen piiriin 30.6.2017. Tämä mittakaava antaa Terveystalolle mahdollisuuden tuoda konkreettisia parannuksia terveydenhuollon tuloksiin valtakunnallisella tasolla, varsinkin kroonisten elämäntapasairauksien, kuten tyypin 2 diabeteksen, varhaisen diagnosoimisen ja ennaltaehkäisevän hoidon osalta.

Taloudelliset tavoitteet

Hallitus on hyväksynyt seuraavat taloudelliset tavoitteet Listautumisen yhteydessä. Nämä taloudelliset tavoitteet sisältävät tulevaisuutta koskevia lausumia, jotka eivät ole takeita tulevasta taloudellisesta suorituskyvystä, ja Terveystalon todellinen liiketoiminnan tulos voi poiketa merkittävästi tulevaisuuteen suuntautuneiden lausumien yhteydessä ilmaistusta. Monet, kuten kohdissa ”*Eräitä seikkoja — Tulevaisuutta koskevat lausumat*”, ”*Riskitekijät*” ja ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema — Keskeisiä*

Yhtiön liiketoiminnan tulokseen vaikuttavia tekijöitä” mainitut, tekijät voivat vaikuttaa Yhtiön tulokseen. Kaikki tässä mainitut taloudelliset tavoitteet ovat vain tavoitteita, eikä niitä siten tule pitää ennusteina, arvioina tai laskelmina Yhtiön tulevasta suorituskyvystä.

Terveystalon pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet:

- *Kasvu: 6–8 prosentin vuotuinen liikevaihdon pitkän aikavälin kasvu orgaanisen kasvun ja verkoston ja liiketoiminnan osa-alueiden täydentämiseen tähtäävien yritysostojen avulla;*
- *Kannattavuus: Oikaistu liikevoitto ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia*¹²⁶ *12–13 prosenttia liikevaihdosta keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä;*
- *Pääomarakenne: Nettovelka / oikaistu käyttökate*¹²⁷ *enintään 3x. Velkaantuminen voi kuitenkin tilapäisesti ylittää tavoitetason, esimerkiksi yritysostojen yhteydessä; ja*
- *Osingonjakopolitiikka: Tavoitteena on maksaa vähintään 30 prosenttia tilikauden voitosta osinkona. Ehdotetun osingon tulee kuitenkin ottaa huomioon Terveystalon pitkän aikavälin kehitystarpeet ja taloudellinen asema.*

Terveystalon taloudelliset tavoitteet perustuvat lukuisille olettamille koskien muun muassa Suomen talouden ja Yhtiön liiketoiminnan kehitystä. Yhtiön liiketoiminnan kehittymisen kannalta keskeisiä seikkoja ovat kasvu terveyspalveluiden kohdemarkkinoilla ja mahdollisten yritysostokohteiden saatavuus. Nämä Yhtiön taloudellisten tavoitteiden perustana olevat oletamat voivat osoittautua vääriksi, ja Yhtiön liiketoiminnan tulokset voivat poiketa olennaisesti taloudellisista tavoitteista näiden ja muiden kohdissa ”*Eräitä seikkoja — Tulevaisuutta koskevat lausumat*”, ”*Riskitekijät*” ja ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema — Keskeisiä Yhtiön liiketoiminnan tulokseen vaikuttavia tekijöitä*” mainituista seikoista johtuen. Yhtiön kykyyn saavuttaa taloudelliset tavoitteet liittyy epävarmuuksia ja ennakoimattomia kuluja, joista osa on Yhtiön vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella, eikä voida taata sitä, että tavoitteet saavutetaan tai ettei Yhtiön liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema poikkea olennaisesti edellä esitetyistä taloudellisista tavoitteista.

Tietoja Yhtiön taloudellisesta tuloksesta vuosina 2014–2016 on kohdissa ”*Eräitä konsernitilinpäätöstietoja ja muita tietoja*” ja ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema*”.

Tulevaisuudennäkymät

Seuraavat tulevaisuudennäkymät sisältävät tulevaisuutta koskevia lausumia, jotka eivät ole takeita tulevasta taloudellisesta suorituskyvystä. Terveystalon todellinen liiketoiminnan tulos voi poiketa merkittävästi tulevaisuuteen suuntautuneiden lausumien yhteydessä ilmaistusta. Monet muun muassa kohdissa ”Eräitä seikkoja — Tulevaisuutta koskevat lausumat”, ”Riskitekijät” ja ”Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema — Keskeiset liiketoiminnan tulokseen vaikuttavat tekijät” mainitut tekijät voivat vaikuttaa olennaisesti Yhtiön taloudelliseen suorituskyvyn.

Yhtiö odottaa markkinoiden kehittyvän edelleen myönteisesti ja uskoo, että kotimaisen talouden myönteinen kehitys tukee yritys- ja yksityisasiakkaita koskevaa liiketoimintaa.

Historia

Yhtiö perustettiin vuonna 2001, kun Suomen Terveystalo -konserni syntyi Medipa Oy:n ja Vaajakosken Lääkäriasema Oy:n yhdistymisen seurauksena. Vuonna 2001 Yhtiöllä oli liiketoimintaa neljässä toimipaikassa ja palveluksessaan noin 60 terveydenhuollon ammattilaista. Vuodesta 2001 alkaen Yhtiö on tehnyt yli 150 yritysostoa, sisältäen muun muassa yksityisiä klinikoita, laboratoriotointoja sekä kuvantamis- ja sairaalayksiköitä. Nämä yrityskaupat kasvattivat ja kehittivät Yhtiön verkostoa ja kokoa. Yhtiö harjoittaa myös pienimuotoista hedelmöityshoitoihin liittyvää liiketoimintaa tytäryhtiönsä AVA Clinic SIA:n kautta Riikassa Latviassa.

Yhtiön entisen emoyhtiön Terveystalo Healthcare Oy:n (joka toimi ensin nimellä Suomen Terveystalo Oyj ja myöhemmin listattuna yhtiönä nimellä Terveystalo Healthcare Oyj) osakkeet olivat julkisen kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssissä vuosina 2007–2009. Vuonna 2009 Bridgepoint Capital osti Terveystalo Healthcare Oyj:n julkisessa ostotarjousmenettelyssä, ja sen osakkeet de-listattiin pörssistä.

¹²⁶ Määriteltynä liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia prosentteina oikaistuna tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavilla olennaisilla erillä.

¹²⁷ Nettovelka / oikaistu käyttökate lasketaan jakamalla nettovelat (korolliset velat vähennettynä korollisilla saamisilla ja rahavaroilla) 12 kuukauden oikaistulla käyttökateella.

Vuosina 2010–2013 Yhtiö teki liiketoimintojen keskittämiseen ja standardoimiseen tähtääviä toimia ja investoi tietotekniikkaan jatkaen samalla kasvuaan. Yhtiön Kampin sairaala avattiin vuonna 2010, ja Yhtiö vahvisti terveydenhuoltoliiketoimintaansa ostamalla terveydenhuoltopalvelujen tarjoajia, kuten vuonna 2011 Lääkäriasema Pulssi Oy:n ja ODL Terveys Oy:n.

Vuonna 2013 Terveystalon ostivat EQT VI (General Partner) LP:n hallinnoima EQT VI -rahasto ja sen kanssasijoittajat. Kaupan jälkeen Yhtiö on keskittynyt erityisesti tehostamaan toimintaansa sekä tekemään lisäinvestointeja digitaalisten palvelujen kehittämiseen, kuluttajabrändäykseen, lääketieteellisten palvelujen laadun kehittämiseen ja valtakunnalliseen verkostoon. Vuonna 2015 Terveystalo otti käyttöön työkyvynhallintajärjestelmän ja lanseerasi varhaisen tuen mallin sekä työkyvyn hallintaa koskevan koulutusohjelman esimiehille. Yhtiön Oma Terveys -verkkosovellus lanseerattiin vuonna 2013 ja Oma Terveys -mobiilisovellus vuonna 2016. Lisätietoja Terveystalon digitaalisista palveluista on kohdassa ”— Liiketoiminta — Digitaaliset palvelut”.

Vuonna 2015 Terveystalo laajensi palveluportfoliotaan ottamalla valikoimaansa suunterveyden palvelut, tavoitteenaan rakentaa Suomen ensimmäinen maanlaajuinen suunterveyden palveluiden verkosto ja tarjota perusterveydenhuoltoon integroituja monipuolisia suunterveyden palveluja sekä yksityis- että työterveysasiakkaille. Terveystalo osti vuonna 2015 seuraavat hammasklinikat ja suunterveysalan yhtiöt: Turussa ja Loimaalla toimivan Turun Hammasplussa Oy:n, Kotkassa toimivan Liikekeskuksen Hammaslääkärit Oy:n, Jyväskylässä ja Jämsässä toimivan DenSens Oy:n sekä Porissa toimivan Porin Hammaslääkäripalvelut Oy:n. Suunterveyden palveluiden valikoimaan ottamisen lisäksi työterveysasiakkaiden määrä on jatkanut merkittävää kasvuaan viime vuosina. Terveystalolla oli esimerkiksi vuonna 2013 noin 13 266 työterveyshuollon yritysasiakasta, kun taas 30.6.2017 sillä oli 23 434 yritysasiakasta. Samalla kun Yhtiö on laajentanut palveluvalikoimaansa, se on laajentunut läpi terveyspalveluiden hoitoketjujen myös muissa liitännäisissä palveluvalikoimissa kuten fysioterapiassa, psykoterapiassa, silmien terveydenhoidossa ja diagnostiikassa.

Marraskuussa 2016 Terveystalo ja Helsingin Diakonissalaitoksen säätio sopivat Diacorin myymisestä Terveystalolle, jolloin Helsingin Diakonissalaitoksen säätioistä tuli samalla Yhtiön osakkeenomistaja. Yrityskauppa saatiin päätökseen maaliskuun loppupuolella 2017. Synergiaetuja tuottanut yrityskauppa laajensi merkittävästi Terveystalon verkostoa pääkaupunkiseudulla ja Turussa. Tammikuussa 2017 Terveystalo laajensi terveydenhuoltopalvelujaan ostamalla Porissa ja Raumalla toimivan Porin Lääkäritalon. Tämän lisäksi Yhtiö on tehnyt viime vuosina myös useita pienempiä yritysostoja. Lisätietoja Yhtiön yritysostoista on kohdassa ”— Yritysstot ja muut investoinnit”.

Organisaatiorakenne

Terveystalo Oy on konsernin emoyhtiö. Yhtiöllä oli 31.8.2017 yhteensä 21 tytäryhtiötä. Seuraavassa taulukossa on esitetty Yhtiön tytäryhtiöt sekä Yhtiön omistusosuudet tytäryhtiöissä 31.8.2017:

<u>Terveystalon tytäryhtiöt</u>	<u>Konsernin omistusosuus (prosenttia)</u>	<u>Perustamismaa</u>
Terveystalo Healthcare Holding Oy	100,0	Suomi
Star Healthcare Oy	100,0	Suomi
Terveystalo Healthcare Oy	100,0	Suomi
Eloni Oy	100,0	Suomi
Kiinteistö Oy Seinäjoen Lakeudentie	100,0	Suomi
Suomen Terveystalo Oy	100,0	Suomi
Turun Teknohammas Oy	100,0	Suomi
Curia Oy	100,0	Suomi
Kiinteistö Oy Porin Linnankulma	100,0	Suomi
Porin Hammaslääkäripalvelu Oy	100,0	Suomi
Densens Oy	100,0	Suomi
Liikekeskuksen Hammaslääkärit Oy	100,0	Suomi
Examinatio Magnetica Fennica Oy	60,0	Suomi
Bitewell Oy	100,0	Suomi
Tampereen Hammaslääkäriasema Oy	100,0	Suomi
Vimadent Oy	100,0	Suomi
Forsan Erikoishammaslääkärit Oy	100,0	Suomi
Hammaslääkäriasema Kymppihammas Oy	100,0	Suomi
Ky Läkkitorin Hammaslääkäriasema	100,0	Suomi
Fertility Clinic Holding Oy	100,0	Suomi
AVA Clinic SIA	95,0 ⁽¹⁾	Latvia

(1) AVA Clinic SIA:n hallussa on 5,0 prosenttia omista osakkeistaan.

Konsernilla oli 31.8.2017 yksi osakkuusyhtiö, Medix Laboratoriot Oy, josta Konsernin omistusosuus oli 25,0 prosenttia. Osakkuusyhtiöt ovat yhteisöjä, joihin Konsernilla on merkittävä vaikutusvalta, jonka katsotaan pääasiassa muodostuvan, kun Konsernilla on yli 20 prosenttia äänioikeuksista, tai yhteisöjä, jotka eivät ole Konsernin määräysvallassa, mutta joihin Konsernilla on muuten merkittävä vaikutusvalta.

Liiketoiminta

Palvelutarjonta

Terveystalon palvelutarjonta koostuu lähes kaikkien lääketieteen erikoisalojen palveluista ja niihin tukeutuvista kattavista ja integroiduista hoitoketjuista, joihin kuuluvat lääkärikäynnit, diagnostiikka, kuten laboratorio- ja kuvantamispalvelut, kirurgia sekä muut palvelut, kuten fysioterapia, suunterveyden palvelut ja hyvinvointipalvelut. Yhtiön palvelutarjonta kattaa lähes kaikki lääketieteen erikoisalajat.

Uusien ja parannettujen palvelukonseptien kehittäminen on Yhtiön erityinen painopistealue. Yhtiö pyrkii jatkossakin tuomaan markkinoille uusia innovatiivisia palveluja vastatakseen asiakkaiden tarpeisiin. Yhtiön henkilöstö ja Yhtiölle työskentelevät yksityiset ammatinharjoittajat ovat keskeisessä asemassa uusien palvelujen markkinoille kehittämisessä ja käyttöönotossa.

Yhtiön pääasiallinen lääketieteellisten ja terveyttä edistävien palvelujen tarjonta kuvataan lyhyesti seuraavassa:

Lääkärikäynnit: Yhtiö tarjoaa kaikenikäisille asiakkaille yleislääkärin vastaanottopalveluita ja erikoislääkärin vastaanottopalveluita. Yhtiö tarjoaa muun muassa sisätautien ja gynekologian vastaanottopalveluita.

Diagnostiikka: Yhtiön kuvantamis- ja diagnostiikkapalvelut kattavat useita palveluita lukuisilta lääketieteen erikoisaloilta. Yhtiön kuvantamis- ja diagnostiikkapalvelut toimivat itsenäisesti, ja palveluja tarjotaan suoraan asiakkaille. Palvelut tukevat myös Yhtiön liiketoiminnan diagnostiikkatarpeita. Yhtiön kuvantamis- ja diagnostiikkapalveluihin kuuluu laboratoriopalveluita sekä muun muassa röntgen-, tietokonetomografia- ja MRI-kuvantamispalveluita.

Sairaalapalvelut: Yhtiön 18 lääkärikeskus-sairaala tarjoavat päiväkirurgiaa ja lyhytaikaista leikkausten jälkihoitoa sekä toipumispalveluja. Yhtiön sairaalapalveluihin kuuluvat muun muassa yleiskirurgia, ortopediset leikkaukset ja silmäleikkaukset.

Muut palvelut: Yhtiö tarjoaa erilaisia terveydenhuoltoon kiinteästi kuuluvia liitännäispalveluja, jotka tukevat Yhtiön terveydenhuollon keskeisiä palveluja ja joilla on niihin liittyviä synergiaetuja. Muita Yhtiön tarjoamia palveluja ovat fysioterapia, psykologipalvelut, rokotuspalvelut, hyvinvointipalvelut ja suunterveyden palvelut. Yhtiön 18 suunterveyden yksikköä eri puolilla maata tarjoavat esimerkiksi yleis- ja erikoishammashoitoa sekä suuhygienistipalveluja.

Toimitilat

Yhtiön verkostossa on noin 180 toimipaikkaa, jotka toimivat sairaaloina, täyden palvelun lääkäriasemina tai työterveysyksiköinä Suomen 20 suurimmassa kaupungissa ja yhteensä noin 100 kunnassa. Seuraavassa kartassa on esitetty Yhtiön toimipaikkojen jakautuminen 30.4.2017.

Kuva 16. Terveystalon toimipaikkojen jakautuminen 30.4.2017. Yhtiöllä on noin 180 toimipaikkaa, joista 18 on lääkärikeskus-sairaaloita. Lääkärikeskus-sairaalat on esitetty kartassa sinisellä ja muut toimipaikat keltaisella (kartta on suuntaa antava).

Lisäksi Yhtiö tarjoaa terveydenhuoltopalveluista erityisesti työterveyspalveluja ja ulkoistettuja erikoissairaanhoidon palveluja asiakkaidensa toimitiloissa.

Asiakkaat

Terveystalo tarjoaa perusterveydenhuoltopalveluja ja avohoidon erikoissairaanhoidon palveluja kolmelle eri asiakasryhmälle: yritysasiakkaille, yksityisasiakkaille ja julkisen sektorin asiakkaille.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Yhtiön liikevaihto asiakasryhmittäin 30.6.2017 ja 30.6.2016 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla sekä 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneillä tilikausilla.

Liikevaihto asiakasryhmittäin (miljoonaa euroa)	1.1.–30.6.		1.1.–31.12.		
	2017	2016	2016	2015	2014
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastettu)		
Yritysasiakkaat	189,5	153,8	292,3	280,8	276,9
Yksityisasiakkaat	128,5	101,1	197,6	170,1	160,2
Julkisen sektorin asiakkaat	26,2	26,4	57,1	54,7	37,0
Yhteensä	344,2	281,3	547,0	505,6	474,1

Yhtiön kymmenen suurinta asiakasta ovat pääasiassa suuria vakuutusyhtiöitä, julkisen sektorin organisaatioita ja suuria työterveysasiakkaita. Yhtiön myynti sen kymmenelle suurimmalle asiakkaalle vastasi 18,6 prosenttia Yhtiön liikevaihdosta 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella.

Jäljempänä esitetään lyhyet kuvaukset Yhtiön kolmesta asiakasryhmästä.

Yritysasiakkaat

Yhtiön yritysasiakkaiden asiakasryhmän muodostavat Terveystalon työterveysasiakkaat lukuun ottamatta kunnallisia työterveysasiakkaita. Yritysasiakkaiden asiakasryhmään kuuluu yksityisen sektorin organisaatioita, yhdistyksiä, säätiöitä ja julkisen sektorin organisaatioita kaikilta päätoimialoilta, kuten rakennusosalta, kaupan alalta, valmisteteollisuudesta ja asiantuntijapalveluista. Yhtiö tarjoaa palveluja kaiken kokoisille yritysasiakkaille yksityisyrityksistä ja pienyrityksistä aina keskisuuriin yrityksiin ja suuryrityksiin, joiden joukossa on Suomen suurimpia työnantajia. Yhtiö on Suomen suurin työterveyspalvelujen tarjoaja liikevaihdon ja työterveyshuollon loppukäyttäjien määrän perusteella: Yhtiön yritysasiakkaiden noin 689 000 työntekijää vastasivat noin 27 prosenttia kaikista Suomen työssäkäyvistä henkilöistä 30.6.2017. Yhtiöllä oli 30.6.2017 23 434 yritysasiakasta,¹²⁸ ja yritysasiakkaiden asiakasryhmän osuus Yhtiön liikevaihdosta oli 55 prosenttia. Vuonna 2016 20 suurimman työterveysasiakkaan osuus Yhtiön yritysasiakkaiden asiakasryhmän liikevaihdosta oli 17 prosenttia.

Yhtiö tarjoaa yritysasiakkailleen lakisääteisiä työterveyspalveluja ja muita työterveyspalveluja. Suomessa työnantajien on järjestettävä työntekijöilleen lakisääteinen työterveyshuolto. Työterveyshuollolle asetettu vähimmäistaso kattaa perustason ennaltaehkäisevän hoidon, työkyvyn arvioinnin ja työpaikan terveellisuutta ja turvallisuutta koskevan neuvonnan. Lakisääteisen ennaltaehkäisevän hoidon lisäksi Yhtiö tarjoaa runsaasti erilaisia palveluja työnantajille, jotka haluavat investoida työntekijöidensä terveydenhoitoon tätä enemmän. Työntekijän näkökulmasta työnantajan tarjoamien työterveyspalvelujen taso voi olla myötävaikuttava tekijä osaavien työntekijöiden houkuttelemisessa ja palveluksessa pitämisessä sekä työtyytyväisyyden parantamisessa, kun taas työnantajan näkökulmasta työterveyspalvelut lisäävät työntekijöiden tuottavuutta vähentämällä sairauspoissaolopäiviä ja varhaiseläkkeelle siirtymisen kustannuksia. Esimerkiksi hiljattain julkaistussa tutkimuksessa todettiin, että työterveyshuolto voi tuoda yritysasiakkaiden investoinneille jopa kuusinkertaisen tuoton pienempien eläkekulujen, sairauspoissaolojen vähenemisen ja paremman tuottavuuden kautta.¹²⁹ Yhtiön vapaaehtoisten työterveyspalvelujen tarjonta kattaa erikoislääkärin konsultaatiot, kehittyneen diagnostiikan ja kuvantamisen sekä suunterveyden palvelut. Yhtiön työterveysasiakkaille suunnattujen palvelujen lisäksi yritysasiakkaiden asiakasryhmään sisältyy Yhtiön kliininen lääketutkimustoiminta Turussa, Tampereella, Jyväskylässä, Helsingissä, Kuopiossa, Lahdessa ja Oulussa.

Terveystalo kehittää tehokkaampaa ja vaivattomampaa ennaltaehkäisevää hoitoa yhteistyössä yritysasiakkaidensa kanssa. Yhtiön tavoitteena on tarjota yksilöllisiä osallistavia palveluja, jotka mahdollistavat siirtymisen reaktiivisesta terveydenhoidosta proaktiivisempaan terveydenhuoltoon. Ennaltaehkäiseviin työterveyspalveluihin sisältyvät työterveystarkastukset (mm. altistumiseen perustuvat, lakisääteiset, kohdistetut ja ikäperusteiset tarkastukset), työkyky- ja toimintakykyarvioinnit, työpaikan ensiapuvalmiusopastus, kuntoutuslähetteet sekä tiedotus ja neuvonta. Työhyvinvointia tukevat palvelut ja valmennuspalvelut ovat Yhtiön työterveyspalveluja täydentäviä palveluja. Niihin sisältyvät hyvinvointikartoitukset, kuntokatsastukset, savuttomuusohjelmat, työnohjaus ja työyhteisökyselyiden järjestäminen. Lisäksi modernit digitaaliset ratkaisut tukevat seuranta- ja raportointia ja työntekijöiden sitouttamista. Yhtiö tarjoaa työterveysasiakkailleen erilaisia digitaalisia työkaluja, jotka luovat tehokkuushyötyjä sekä yritysasiakkaille että Terveystalolle. Työnantajille suunnattu Sirius HR -raportointityökalu on yksi Yhtiön tärkeimmistä työterveysasiakkaiden digitaalisista palveluista. Noin 40 prosenttia Yhtiön yritysasiakkaiden henkilöstöstä oli Sirius HR -työkalun piirissä 31.12.2016. Sirius HR kerää ja auttaa yhdistämään tietoja muun muassa sairauspoissaoloista, eläkkeistä ja ajankäytön hallinnasta. Sirius HR analysoi tietoja ja tuottaa erilaisia raportteja ja hälytyksiä, joita lääkärit, asiakasyrityksen johto ja henkilöstöhallinto voivat käyttää työterveyshuollon tuloksia parantavien korjaavien toimenpiteiden suunnittelemiseen ja seurantaan. Lisätietoja Yhtiön digitaalisista työkaluista on kohdassa ”— Digitaaliset palvelut”.

Yksityisasiakkaat

Yhtiön yksityisasiakkaiden asiakasryhmään kuuluu yksityishenkilöitä, perheitä ja eläkeläisiä. Jotkut Yhtiön työterveyshuollon loppuasiakkaista, esimerkiksi työterveyshuollon loppuasiakkaat, joilla on lapsia, käyttävät Yhtiön palveluja myös yksityisasiakkaina. Yhtiöllä oli vuoden 2016 lopussa noin 570 000 yksityisasiakasta, joiden potilaskäyntien määrä vuonna 2016 oli yhteensä noin 1 200 000. Yksityisasiakkaiden asiakasryhmän osuus oli 37 prosenttia Yhtiön liikevaihdosta 30.6.2017.

¹²⁸ Yhtiön johdon arvion mukaan yritysasiakkaiden määrässä esiintyy jonkin verran kausivaihtelua vuoden sisällä johtuen muun muassa yritysasiakkaiden kanssa tehtyjen sopimusten tai niiden uusimisen ajoittumisesta.

¹²⁹ Lähde: Tekemättömän työn vuosikatsaus 2015. Osoitryhmään kuului kymmenen yritystä, joissa oli hyödynnetty systemaattista työkapasiteetin hallintaa vähintään viiden vuoden ajan, ja jokainen vuosina 2008–2014 investoitu euro tuotti nettotuottona lähes kuusi euroa joka vuosi.

Yhtiö palvelee yksityisasiakkaitaan Yhtiön toimipaikoissa ja keskittyy tekijöihin, jotka todennäköisesti vaikuttavat asiakkaan päätökseen käyttää yksityisiä terveydenhuoltopalveluja julkisten terveystalveluiden sijaan ja joilla voidaan parantaa asiakasuskollisuutta ja kasvattaa yksityisen sektorin asiakaspohjaa. Tällaisia tekijöitä ovat muun muassa suhteellisen lyhyet odotusajat, integroitu hoitoketju ja tarjottujen palvelujen integrointi työterveyshuoltoon, suunterveyden palveluihin ja erilaisiin liittämissä palveluihin, pääsy erikoislääkäripalveluihin ja laboratorio- ja kuvantamispalveluihin ilman lääkärin lähetettä sekä toimipaikkojen käytännölliset sijainnit. THL:n arvion mukaan esimerkiksi Helsingissä noin puolet potilaista joutui odottamaan kiireetöntä hoitoonpääsyä lääkärin avosairaanhoidon vastaanotolle yli viikon¹³⁰, kun yksityisessä terveydenhuollossa hoitoon olisi päässyt nopeammin. Lisäksi ennaltaehkäisevän terveydenhuollon, terveydenhuollon tarpeiden ja terveydenhuoltoon liittyvien tietojen integroituun hallintaan ja seurantaan kehitetyt digitaaliset työkalut ovat olennainen osa Yhtiön yksityisasiakkaille suunnattua palvelutarjontaa. Yhtiön palveluja aikaisemmin käyttäneiden henkilöiden asiakasuskollisuuden lisäämiseen tähtäävät hankkeet tukeutuvat varsinkin Yhtiön digitaaliseen Oma Terveys -palveluun. Oma Terveys -mobiilisovellus mahdollistaa yksilöllisen viestinnän asiakkaiden kanssa ja sisältää erilaisia toimintoja, kuten lääkärin videovastaanoton. Lisätietoja Yhtiön digitaalisista työkaluista on kohdassa ”— Digitaaliset palvelut”.

Lisäarvopalvelujen tarjoaminen Terveystalon nykyiselle uskolliselle asiakaskunnalle on keskeinen tekijä Yhtiön yksityisasiakaspohjan kasvattamisessa. Erityisesti Yhtiön työterveyspalveluiden loppukäyttäjät ovat Yhtiölle merkittävä kohderyhmä integroitujen palveluiden tarjoamisessa, sillä he ovat Yhtiön yksityishenkilöille suunnattujen palvelujen nykyisiä ja potentiaalisia asiakkaita. Yhtiöllä oli noin 689 000 työterveyshuollon loppuasiakasta 30.6.2017. Terveystalon hoitokokemus tulee työterveyshuollon loppuasiakkaille tutuksi, koska he ovat säännöllisessä ja pitkäkestoisessa vuorovaikutuksessa Terveystalon kanssa sen perusterveydenhuollon palvelujen ja digitaalisten palvelujen kautta. Tämän vuoksi johto uskoo, että työterveyshuollon loppuasiakkaat todennäköisesti harkitsevat Yhtiötä ensimmäisenä tarvitessaan terveydenhoitoa ja täten käyttäisivät Yhtiön palveluja tarvitessaan yksityisiä terveydenhuoltopalveluja. Esimerkiksi vuoden 2017 ensimmäisellä neljänneksellä 18 prosenttia Terveystalon työterveysasiakkaista käytti yksityisesti maksettua palveluja.

Julkisen sektorin asiakkaat

Yhtiön julkisen sektorin asiakasryhmään kuuluu suomalaisia julkisen sektorin organisaatioita, kuten kuntia, kuntayhtymiä, sairaanhoitopiirejä ja valtionhallinnon organisaatioita sekä kunnallisia työterveysasiakkaita. Yhtiön julkisen sektorin asiakkaiden potilaskäyntien määrä vuonna 2016 oli noin 200 000 (ei sisällä seulontakäyntejä)¹³¹. Julkisen sektorin asiakasryhmän osuus Yhtiön liikevaihdosta oli kahdeksan prosenttia 30.6.2017. Minkään yksittäisen julkisen sektorin asiakkaan osuus ei ylittänyt 2,7 prosenttia Yhtiön liikevaihdosta vuonna 2016.

Yhtiö tarjoaa palveluitaan julkisen sektorin asiakkailleen keskittyen tekijöihin, jotka ovat omiaan tukemaan julkista sektoria koko maassa, myös syrjäseuduilla, tarjoten kilpailukykyisiä ratkaisuja ja tuottaen kustannussäästöjä sekä edistäen asiakasuskollisuutta ja kasvattaen Yhtiön yksityisen sektorin asiakaspohjaa. Tällaisia tekijöitä ovat muun muassa Yhtiön laaja toimipiste- ja lääkärikeskus-sairaala verkosto, digitaaliset työkalut sekä henkilöstöresurssit ja koulutus niin perusterveydenhuollossa kuin erikoissairaanhoidossakin.

Yhtiöllä on pitkä historia palvelujen järjestämisestä julkisen sektorin organisaatioille, ja se pyrkii pitkäaikaiseen yhteistyöhön julkisen sektorin asiakkaiden kanssa. Yhtiön palvelutarjonta julkiselle sektorille koostuu useista erityyppisistä palveluista, kuten palvelumyynnistä, erikoissairaanhoidon ulkoistamisesta, kokonaisulkoistuspalveluista, valinnanvapauspalveluista ja julkisen sektorin työnantajille suunnatuista työterveyshuoltopalveluista. Näitä palvelualoja kuvataan tarkemmin alla.

- *Palvelumyyntiä*, joka on Yhtiön julkiselle sektorille tarjottavien palvelujen suurin palvelualue, tarjotaan tyypillisesti suoriteperusteisesti ja se räätälöidään asiakkaan tarpeiden mukaan. Palveluvalikoima kattaa yleislääkärin vastaanottopalvelut, diagnostiikan ja seulonnat, kuvantamis- ja sairaalapalvelut, kuten avohoitokäynnit, kirurgian sekä lonkan ja polven tekonivelleikkaukset. Palvelumyyntiä tarjotaan yleensä Yhtiön omissa paikallisissa toimipaikoissa. Esimerkiksi Kirkkonummen kunnalle Yhtiö tarjoaa mammografiapalveluja nelivuotisen sopimuskauden ajan vuoden 2019 loppuun saakka. Erilaisia palvelumyyntipalveluja voidaan tarjota perustuen kunnan tai kuntayhtymän myöntämiin palveluseleihin, joilla kunnat ja kuntayhtymät voivat hankkia julkisen

¹³⁰ Lähde: THL: Odotusajat Suomen julkisessa perusterveydenhuollossa (maaliskuu 2017).

¹³¹ Lukuun sisältyvät palvelumyynti julkiselle sektorille, ulkoistus ja työterveyshuolto kunnille.

sektorin sosiaali- ja terveyspalveluja yksityiseltä sektorilta.¹³² Palvelusetelijärjestelmässä yksityinen palveluntarjoaja, kuten Yhtiö, voi tarjota julkisen sektorin asiakkaalle määriteltäviä yksilöllisiä palveluja tai palveluja, jotka kattavat koko hoitoketjun. Palvelusetelejä voidaan myöntää henkilölle, joka kunnan sosiaali- ja terveyspalvelujen edustajan arvion mukaan tarvitsee näitä palveluja tai kunnan tai kuntayhtymän määrittämiä palveluja. Palveluseteleitä voi käyttää esimerkiksi suunterveyden palveluihin tai vanhuksille, vammaisille, lapsille tai perheille tarjottaviin palveluihin.

- *Henkilöstöpalveluissa* Yhtiö tarjoaa erikoissairaanhoidon terveydenhuoltoammattilaisten palveluja Yhtiön nykyisille asiakaskunnille lisäpalveluna eräillä erikoisaloilla. Yhtiön nykyisen strategian mukaisesti Yhtiö tarjoaa henkilöstöpalveluja suhteellisen rajallisessa määrin.
- *Erikoissairaanhoidon ulkoistamispalveluja* tarjotaan yleensä asiakkaan toimitiloissa pitkäkestoisten palvelusopimusten perusteella. Yhtiö tarjoaa esimerkiksi Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirille silmäkirurgiapalveluja huhtikuuhun 2020 asti. Lisäksi Yhtiö tarjoaa Varkauden kaupungille ja Joroisten kunnalle ortopedian, gastroenterologian, urologian sekä plastiikka- ja verisuonikirurgian erikoispoliklinikkapalveluja kymmenen vuoden ajan lokakuuhun 2025 saakka.
- *Kokonaisulkoistuspalveluissa* julkisen sektorin toimija luovuttaa täyden vastuun sosiaali- ja terveyspalvelujensa tuottamisesta yksityiselle palveluntarjoajalle viranomaistehtäviä lukuun ottamatta. Kokonaisulkoistuspalveluja tarjotaan yleensä asiakkaan toimitiloissa. Yhtiö on tehnyt eräiden kuntien kanssa pitkäkestoiset kokonaisulkoistussopimukset kyseisten kuntien kaikkien sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta. Koska Yhtiö ei laaja-alaisesti tarjoa sosiaalipalveluita, se hankkii yleensä tarvittavat sosiaalipalvelut kolmansilta osapuolilta alihankintana. Esimerkiksi Rantasalmen kunnalle Yhtiö tuottaa kuntalaisten lakisääteiset sosiaali- ja terveyspalvelut joko itse tai alihankkijoidensa kautta. Sopimus on voimassa 31.12.2020 saakka, mutta se voidaan 12 kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen irtisanoa päättymään 31.12.2018 tai 31.12.2019. Sote-uudistusta koskevan nykyisen ehdotetun lakiehdotuksen täytäntöönpanon seurauksena ulkoistamisiin tulisi todennäköisesti muutoksia. Yhtiön kokonaisulkoistussopimusten liikevaihto oli noin 14,9 miljoonaa 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella.
- *Julkisen sektorin työterveyspalveluihin* sisältyvät Yhtiön kunnille tarjoamat työterveyspalvelut. Näitä palveluja voidaan tarjota joko Yhtiön tai asiakkaan toimitiloissa. Esimerkiksi Yhtiö tarjoaa Kirkkonummen kunnalle työterveyspalveluja noin 2 500 työntekijälle sekä paikallisille yrittäjille ja yrityksille neljän vuoden ajan helmikuuhun 2018 saakka. Lisäksi Yhtiö tarjoaa Porin kaupungille työterveyspalveluja kahden vuoden ajan 2018 saakka (optiolla pidentää kautta yhdellä vuodella) ja Ylöjärven kaupungille neljän vuoden ajan 2020 saakka.
- *Valinnanvapauspalvelut* liittyvät ehdotettuun Sote-uudistukseen, jonka mukaan Suomen perusterveydenhuolto ja yleishammashoito tuotettaisiin kapitaatiomallin mukaisesti. Kapitaatiomallissa asiakas voisi valita palveluntarjoajan, paikan ja lääkärit, jotka tuottavat asiakkaan valinnanvapauden piiriin kuuluvat palvelut. Palvelut tuotetaan niin sanotuissa sosiaali- ja terveyskeskuksissa eli Sote-keskuksissa ja suunterveyden yksiköissä, jotka voivat olla yksityisiä tai julkisia toimijoita. Palveluntarjoajalle maksettava korvaus perusterveydenhuollon tarjoamisesta perustuisi lähtökohtaisesti kiinteään maksuun, joka määräytyisi hoidettujen asiakkaiden määrän ja muiden tekijöiden, kuten asiakkaiden iän, perusteella. Lisäksi asiakas voi valita hankkivansa tiettyjä erikoistason palveluita asiakassetelin avulla myös omasta Sote-keskuksestaan, mikäli Sote-keskus on hyväksytty tällaisten asiakassetelipalvelujen tuottajaksi. Kaikki asiakasseteleitä vastaan palveluita tuottavat toimijat saisivat saman korvauksen samoista palveluista. Valinnanvapauslainsäädännön arvioidaan tulevan voimaan vuoden 2020 alusta. Katso lisätietoja kohdasta ”Terveystieteidenhuollon palveluiden tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö — Tiettyjä lainsäädäntöhankkeita — Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus”.

Yhtiö osallistuu valikoituihin valinnanvapauden pilottihankkeisiin, joiden tarkoituksena on tarjota ensikäden tietoa siitä, miten kyseinen palvelukehitys toimisi käytännössä ja miten se pitäisi toteuttaa, kun vastuu Suomen perusterveydenhuollon koordinoinnista valinnanvapauden kautta siirtyisi 18 uudelle maakunnalle. Yhtiö on tehnyt sopimuksen käynnissä olevista valinnanvapauden pilottihankkeista Hämeenlinnan ja Hyvinkään kaupunkien, Iisalmen seudun (johon kuuluvat Kiuruveden kaupunki sekä Sonkajärven ja Vieremän kunnat) sekä Mäntsälän kunnan kanssa.

¹³² Sote-uudistusta koskevassa lakiehdotuksessa kaavaillaan kuntien myöntämien palvelusetelien lopettamista. Palveluseteleitä koskevat maksuvelvoitteet siirtyisivät Uudistuksen seurauksena kunnilta 18 uudelle maakunnalle. Uudet asiakassetelit kuuluisivat Uudistuksessa valinnanvapausmallin piiriin. Katso lisätietoja kohdasta ”Terveystieteidenhuollon palveluiden tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö — Tiettyjä lainsäädäntöhankkeita — Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus”.

Valinnanvapauden pilottihankkeisiin liittyviä palveluja tarjotaan Yhtiön omissa paikallisissa toimipaikoissa.

Palvelujen rahoitus ja maksaminen

Monille Yhtiön asiakkaille terveydenhuoltopalvelujen hankinnan rahoitus on monimutkaista, ja osallisina on useita eri maksajia. Korvausmekanismit vaihtelevat Yhtiön kolmessa eri asiakasryhmässä.

Yritysassiakkaat

Yritysassiakkaiden asiakasryhmässä Yhtiön palvelut ovat osittain yritysassiakkaiden suoraan ja osittain Kelan työtulovakuutusmaksuista rahoittamia. Kela rahoittaa laajasti erilaisia terveys- ja sosiaalihuoltopalveluja ja on osa Suomen terveydenhuoltojärjestelmälle ominaista monikanavaista rahoitusmallia. Vuonna 2016 työnantajat rahoittivat arviolta noin 59 prosenttia yksityisen työterveyshuollon kustannuksista, ja 41 prosenttia rahoitettiin Kelan kautta. Lisätietoja Suomen työterveyshuollon rahoittamisesta on kohdassa ”*Markkinakatsaus — Suomen terveydenhuoltomarkkinat — Monikanavainen rahoitus*”.

Yksityisasiakkaat

Yksityisasiakkaiden asiakasryhmässä Yhtiön palvelut maksaa joko asiakas itse tai vakuutusyhtiö, jos yksityinen vakuutuspaketti kattaa palvelun. Yksityiset terveydenhuoltomarkkinat voidaan jakaa Kelan korvaamiin palveluihin, ei-korvattaviin yksityisiin klinikkapalveluihin (esimerkiksi plastiikkakirurgia ja ei-korvattava fysioterapia) ja Kelan korvaamaan kuntoutukseen. Nykyisellä korvausmallilla Kela korvaa yksityisasiakkaille eräistä yksityisesti tuotetuista terveydenhuoltopalveluista enintään lakisääteisen enimmäisosuuden. Kelan korvaustasot vaihtelevat palvelutypeittäin. Katso lisätietoja Kelan korvauksista kohdasta ”*Terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö — Nykyinen lainsäädäntö*”.

Vuonna 2016 Kelan korvaamista palveluista 71 prosenttia rahoitettiin yksityisen sairausvakuutuksen kautta, 18 prosenttia maksoivat asiakkaat itse ja kaksitoista prosenttia maksettiin Kelan kautta. Kelan korvaamista kuntoutuspalveluista 18 prosenttia maksoivat asiakkaat itse, 68 prosenttia Kela ja 14 prosenttia valtio ja kunnat. Yksityisklinikkojen markkinoilla (pois lukien Kelan korvaama kuntoutus) 53 prosenttia palveluista rahoitettiin vakuutuskorvauksilla, 38 prosenttia maksoivat asiakkaat itse, ja loput yhdeksän prosenttia maksoi Kela. Katso lisätietoja kohdasta ”*Markkinakatsaus — Suomen terveydenhuoltomarkkinat — Monikanavainen rahoitus*”.

Julkisen sektorin asiakkaat

Julkisen sektorin asiakasryhmässä Yhtiön palvelut rahoitetaan pääasiassa kuntien ja valtion budjeteista. Tiettyjen sopimusten mukaan Yhtiöllä voi myös olla oikeus saada osuus potilaiden maksamista palvelumaksuista. Tällaisten maksujen osuus on tyypillisesti pieni suhteessa Yhtiön näiden sopimusten nojalla saamiin kokonaiskorvauksiin. Sote-uudistusta koskevien lakiehdotusten mukaan vastuu sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä siirrettäisiin kunnilta 18 uudelle maakunnalle. Lakiehdotusten mukaan maakuntien rahoitus muodostuisi valtion rahoituksesta ja palvelujen tuottamisen yhteydessä veloittavista asiakas- ja käyttömaksuista. Katso kohta ”*Terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö — Tiettyjä lainsäädäntöhankkeita — Rahoitusuudistus*”.

Alihankkijat

Yhtiön johdon arvion mukaan Yhtiö ei ole riippuvainen mistään yksittäisestä alihankkijasta missään liiketoimintansa olennaisessa osassa. Yhtiön tärkeimmät alihankkijat ovat laboratoriopalveluja tarjoava Synlab Finland Oy, lääketoimittajat Yliopiston Apteekki, Oriola Oyj ja Tamro Oyj sekä terveydenhuoltotarvikkeiden toimittaja Mediq Suomi Oy. Myös useat muut alihankkijat voivat toimittaa Yhtiölle sen liiketoiminnassa tarvittavia tuotteita. Yhtiön johdon mukaan Yhtiö ei myöskään ole riippuvainen mistään yksittäisestä alihankkijasta, eikä yksittäisen nykyisen alihankkijan menettämisestä seuraisi olennaisen haitallista vaikutusta Yhtiön liiketoiminnalle. Yhtiön tiettyjä välineitä ja laitteita koskevien sopimusten yhteydessä Yhtiö sitoutuu ostamaan ylläpitopalveluita tällaisilta väline- ja laitetuottajilta sopimuskausien ajaksi.

Digitaaliset palvelut

Digitalisaatio on keskeinen osa Yhtiön strategiaa. Terveystalo on kokonsa vuoksi pystynyt investoimaan tietotekniikkajärjestelmiin ja yhteistyökumppaniensa kanssa kehitettyihin digitaalisiin työkaluihin sekä kehittämään omia digitaalisia työkalujaan. Yhtiö on ottanut käyttöön keskitettyyn toiminnanohjausjärjestelmään perustuvan toimintamallin ensimmäisten joukossa Suomen terveydenhuoltosektorilla. Keskitetysti johdetun toimintamallin avulla Yhtiö voi hyödyntää ja kehittää laadunhallintaan, tehokkuuden seurantaan ja raportointiin käytettäviä digitaalisia palvelujaan. Yhtiön johto uskoo, että Terveystalon raportointi- ja muut digitaaliset järjestelmät ovat pitkälle kehittyneitä ja että Yhtiö pystyy tulevaisuudessa jatkamaan nykyisten järjestelmiensä kehittämistä sekä investointeja uusiin digitaalisiin palveluihin, joihin kuuluu sekä itse kehitettyjä että yhteistyökumppanien kehittämisiä työkaluja.

Digitaaliset palvelut on integroitu Terveystalon terveydenhuollon ammattilaisten työprosesseihin. Yhtiön digitaalisiin palveluihin kuuluu työkaluja esimerkiksi yritysasiakkaan ja Terveystalon yhteisen liiketoimintasuunnitelman kehittämiseen, henkilöiden terveystarkastusten ja seurannan aikatauluttamiseen sekä tietojen keräämiseen kyselyjen avulla. Digitaaliset työkalut auttavat Terveystalon terveydenhuollon ammattilaisia henkilöiden terveystietojen arvioinnissa ja ennaltaehkäisevien hoitosuunnitelmien laatimisessa.

Johdon mukaan digitaalisilla työkaluilla on keskeinen rooli siirryttäessä terveyteen ja hoitoon liittyvien muuttujien mittaamisesta kokonaisvaltaiseen hoidon laadun ja lääketieteellisten tulosten johtamiseen. Digitaalisten palvelujen avulla Yhtiö pystyy keräämään, analysoimaan ja mittaamaan suuria määriä potilaidensa terveystietoja laajasta valtakunnallisesta verkostostaan.

Digitalisaatio liittyy keskeisesti myös Yhtiön tapaan pitää yllä jatkuvaa vuoropuhelua asiakkaidensa kanssa. Kuluttajat vaativat yhä enemmän tietoa käytettävissä olevista terveydenhuoltopalveluista ja niiden integroinnista ja hallinnasta sekä mahdollisuuksia vaikuttaa näihin seikkoihin. Digitaaliset työkalut ovat keskeinen asiakkaiden sitouttamista ja asiakasuskollisuutta edistävä tekijä, sillä niillä voidaan mukauttaa Yhtiön tarjoamia palveluja asiakaskohtaisesti sekä räätälöidä ja yksilöllisesti kohdentaa markkinointia. Yhtiö uskoo, että sen digitaalisilla palveluilla ja työkaluilla on hyvät edellytykset tuottaa lisäarvoa täyttämällä nämä asiakkaiden vaatimukset.

Digitaaliset työkalut loppukäyttäjille

Yhtiön loppukäyttäjille suunnattua kattavaa Oma Terveys -palvelualustaa voidaan käyttää potilaan hoitohistorian, henkilökohtaisen terveystietojen, laboratoriotulosten ja hyvinvointitavoitteiden seuraamiseen ja tarkasteluun. Oma Terveys -palvelun käyttäjät voivat varata vastaanottoaikoja ja katsoa laboratoriotuloksia mobiilisovelluksen tai internetin kautta. Palvelusta pääsee sähköiselle vastaanotolle, jonka ympärivuorokautisten video- ja chat-toimintojen kautta tavoittaa terveydenhuollon ammattilaisen muutamassa sekunnissa. Oma Terveys -verkkopalvelulla oli noin 568 000 rekisteröitynyttä käyttäjää 30.6.2017, ja Oma Terveys -mobiilisovellus oli ladattu noin 272 000 kertaa 30.6.2017 mennessä. Loppukäyttäjät tekivät kesäkuussa 2017 yhteensä noin 6 000 video- ja chat-käyntiä, ja kuukausittaiset video- ja chat-käynnit kasvoivat 38 prosenttia 1.1.2017–30.6.2017 välisenä aikana.

Digitaaliset työkalut työnantajille

Yhtiön pääpalvelu työnantajille on integroitu Sirius HR -työterveyspalvelu. Sirius HR:n kehitti alun perin Hoffmannco Intl. Ltd (”**Hoffmannco**”), jonka Terveystalo osti vuonna 2013. Sirius HR on kattava, maksaja-asiakkaan näkökulmasta rakennettu johtamistyökalu, jonka toiminnoilla voidaan muun muassa seurata työvoiman tuottavuutta ja laatia sairastavuuteen liittyviä ennusteanalysejä. Palvelu helpottaa erityisesti ennaltaehkäisevää työterveyshoitoa sekä ryhmätasolla että yksittäisten työntekijöiden tasolla. Joulukuussa 2016 noin 40 prosenttia Yhtiön yritysasiakkaiden henkilöstöstä oli Sirius HR -työkalun piirissä. Yhtiö arvioi, että Sirius HR:n johdonmukainen ja optimoitu käyttö voi parantaa työvoiman tuottavuutta ja vähentää eläke- ja työkyvyttömyyskustannuksia.

Sirius HR -palvelu kerää jatkuvasti työntekijöiden tietoja useista eri lähteistä. Tämän jälkeen tietoja analysoidaan Sirius HR -työkaluilla ja analyysin tulosten perusteella luodaan hälytyksiä ja raportteja, jotka voidaan räätälöidä antamaan ilmoituksia työterveyshuollosta vastaaville lääkäreille sekä työnantajan johdolle ja henkilöstöhallinnolle.

Digitaaliset työkalut lääkäreille

Yhtiön tärkein lääkäreille suunnattu monikäyttöinen palvelualusta on nimeltään Etydi. Tämän Yhtiön omistaman datapohjaisen arviointityökalun tarkoituksena on parantaa lääketieteellisiä tuloksia ja laatua datan analysoinnin avulla. Etydi-järjestelmän pääelementtejä on kehitetty Yhtiön sisällä yhteistyössä Yhtiön lääkärien ja hoitohenkilöstön kanssa.

Etydi toimii laaturekisterinä, tukee kliinistä päätöksentekoa ja tarjoaa työkaluja integroituun hoidon hallintaan ja suunnitteluun. Monet Etydin päätoiminnoista sopivat erityisesti ennaltaehkäisevän hoidon ja henkilökohtaisen hoidon suunnittelun tukemiseen. Etydiä käytetään esimerkiksi kroonisten sairauksien, kuten diabeteksen, ennaltaehkäisemiseen ja varhaiseen diagnosointiin, ja se edistää riskiryhmiin vertailemiseen perustuvaa riskien tunnistamista, ennaltaehkäisevää hoitoa, säännöllisiä tarkastuksia sekä hoitosuunnitelman laatimista Terveystalon potilaille suunnattujen sovellusten avulla.

Etydin avulla voidaan seurata hoidon tehokkuutta ja hallita useita erilaisia terveystarpeita vakiintuneiden hoitokäytäntöjen vertailun kautta. Näin saatuja tuloksia voidaan käyttää raportoinnin pohjana työterveyshuollossa ja muille asiakkaille esimerkiksi riittämättömän hoidon kokonaiskustannusten havainnollistamiseen. Lisäksi Etydin avulla voidaan seurata sitä, miten lääkäri hoitaa potilaita, sillä sen toimintojen avulla tuloksia voidaan verrata muihin lääkäreihin, toimipaikkoihin ja asiakasryhmiin.

Digitaaliset työkalut Yhtiön johdolle

Yhtiön raportointi- ja hallintatyökalut ovat Yhtiön johdolle ratkaisevan tärkeitä Terveystalon liiketoiminnan johtamisessa. Yhtiön keskeisten suorituskykykymittarien seuranta kattaa kaikki Yhtiön organisaation tasot ja maksajaryhmät. Yhtiön seuraamiin keskeisiin suorituskykykymittareihin sisältyvät muun muassa toimipaikkakohtainen liikevaihto ja oikaistu käyttökate¹³³ sekä lääkärien, hoitajien ja laboratoriodien tehokkuus ja huoneiden käyttöaste. Yhtiön keskeisten suorituskykykymittarien seurantaan käytettävien sisäisten operatiivisten työkalujen tarkoituksena on parantaa tehokkuutta ja taata hyvä laatu kaikissa Yhtiön toimipaikoissa ja eri alueilla. Yhtiö parantaa prosessejaan niin sanotun liikennevaloseurannan ja varianssianalyysin avulla analysoimalla mitattuja tulostietoja ja trendejä, tekemällä toimipaikkakohtaisia vertailuja ja hyödyntämällä analyysin tuloksia jatkuvassa palaute- ja oppimiskehyksessä. Lisäksi Yhtiö seuraa projektikohtaisia keskeisiä suorituskykykymittareita erilaisilla projektinhallintatyökaluilla.

Henkilöstö

Yhtiö uskoo, että tyytyväiset työntekijät tuottavat paremman palvelukokemuksen ja lisäävät siten asiakastyytyväisyyttä. Terveystalo on parantanut työntekijöiden työtyytyväisyyttä vuosittain viimeisen viiden vuoden aikana ja se on valittu lääkärien ja terveydenhuollon opiskelijoiden keskuudessa houkuttelevimmaksi työnantajaksi neljänä viime vuonna Mediuutisten ja Universumin mukaan.¹³⁴ Katso kohta ”— *Strategia — Strategiset valinnat — Halutuin työpaikka osaajille*”. Seuraavassa taulukossa on esitetty Yhtiön työntekijöiden ja yksityisten ammatinharjoittajien määrä 30.6.2017 ja 30.6.2016 sekä 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014:

	30.6.		31.12.		
	2017	2016	2016	2015	2014
Työntekijät ⁽¹⁾	4 445	3 518	3 463	3 416	3 115
Yksityiset ammatinharjoittajat	4 440	3 321	3 448	3 100	3 000

(1) Luvut perustuvat henkilöstön määrään jakson lopussa. Sisältää osa-aikaiset työntekijät.

Yhtiön johdon näkemyksen mukaan Yhtiön terveydenhuollon ammattilaisten kanssa tehtyjen työsuhteiden sopimusehdot ovat yleisesti tavanomaisia Suomen terveydenhuoltoalalla. Työsuhteessa oleville terveydenhuollon ammattilaisille maksetaan tuntiperusteista palkkaa tai kuukausipalkkaa.

Yhtiön johto uskoo, että Yhtiön yksityisten ammatinharjoittajien kanssa tekemien sopimusten sopimusehdot ovat yleisesti tavanomaisia Suomen terveydenhuoltoalalla. Yksityiset ammatinharjoittajat voivat toimia ammatinharjoittajina tai yrityksensä kautta, ja heille maksetaan hoidettujen toimenpiteiden

¹³³ Yhtiö luokittelee myös käyttökateen ja oikaistun käyttökateen vaihtoehtoisiksi tunnusluvuksi. Katso kohta ”Eräitä seikkoja — Taloudellisten tietojen ja eräiden muiden tietojen esittäminen — Vaihtoehtoiset tunnusluvut”.

¹³⁴ Lähde: Mediuutiset, lääkärien työsuhdetta koskeva imagotutkimus 2014, 2015, 2016 ja 2017; Universum Global Rankings -pisteetykset 2014, 2015, 2016 ja 2017.

tai vastaanottojen määrän perusteella. Yksityiset ammatinharjoittajat työskentelevät Yhtiön toimitiloissa ja maksavat Yhtiölle vuokraa, joka vastaa tiettyä määräosuutta yksityisen ammatinharjoittajan kokonaislaskutuksesta. Yksityiset ammatinharjoittajat huolehtivat itsenäisesti vero- ja eläkemaksuistaan ja muista yrittäjänä työskentelemiseen liittyvistä lakisääteisistä velvoitteistaan ja ovat henkilökohtaisesti ja henkilökohtaisen vakuutuksensa kautta vastuussa mahdollisesti tekemistään hoitovirheistä. Suomen terveydenhuoltoalalla vallitsevan käytännön mukaan yksityisillä ammatinharjoittajilla ei tyypillisesti ole kilpailun kieltäviä velvoitteita. Täten Yhtiölle työskentelevät yksityiset ammatinharjoittajat voivat työskennellä myös Yhtiön kilpailijoille tai julkiselle sektorille.

Yhtiö pitää suhteitaan työntekijöihin ja ammattijärjestöihin tyydyttävänä, eikä sillä ole ollut merkittäviä työvoimaongelmia kolmen viime vuoden aikana. Yhtiö kuuluu Hyvinvointialan liitto ry:een, joka on Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry:n jäsen. Hyvinvointialan liitto ry neuvottelee Yhtiöön pääasiassa sovellettavan työehtosopimuksen. Yhtiön hoitajat ja muu avustava henkilöstö kuuluvat työehtosopimusten piiriin. Nykyinen terveydenhuoltopalvelujen työehtosopimus on voimassa 31.1.2018 asti.

Hoidon laatu

Yhtiöön sovelletaan kansallista lainsäädäntöä, joka määrittää Yhtiön toimintaa koskevat pakolliset laatustandardit. Yhtiö keskittyy tarjoamaan palveluja, joilla saavutetaan hyvät laatua ja potilastyytyväisyyttä koskevat sertifikaatit ja sijoitukset vertailuissa. Keskeisiä tekijöitä Yhtiön lääketieteellisen hoidon laadun kehittämisessä ovat digitalisaatio ja Yhtiön tuottamien suurien lääketieteellistä ja liiketoiminnallista tietoa sisältävien aineistojen hyödyntäminen. Digitalisaation avulla voidaan siirtää lääketieteellisten tietojen mittaamisesta lääketieteellisen laadun tehokkaaseen hallintaan. Terveystalo aikoo kehittää edelleen tietojen hyödyntämistä lääketieteellisen laadun tehokasta analysointia, raportointia ja vaihtelujen hallintaa varten sekä siten, että lääkäreille voidaan tarjota potilaskohtaisesti räätälöity hoitopolkusuositus. Lisätietoja on kohdissa ”— *Strategia — Lääketieteellinen laatu strategian ja operatiivisen toiminnan ytimessä*” ja ”— *Strategia — Mitattua vaikuttavuutta*”.

Yhtiö sai uudistetun ISO 9001:2015 -laatusertifikaatin vuonna 2017. Terveystalo oli ensimmäinen sertifikaatin saanut yksityinen terveydenhuoltoyritys, ja sertifikaatti kattaa kaikki Yhtiön palvelut suunterveyden palveluja lukuun ottamatta. Alkuperäisen ISO 9001:2008 -sertifikaatin Terveystalo sai vuonna 2008. Lisäksi Terveystalon Oulun, Joensuun ja Rauman toimipaikoilla sekä Porin Lääkäritalon toimipaikalla on ISO 14001 -ympäristösertifikaatti, ja lisäksi Yhtiöllä on ympäristöohjelma vuosille 2017–2020, joka kattaa koko Yhtiön.

Yhtiön vuonna 2017 julkaisema Laatukirja on johdon tietojen mukaan ensimmäinen terveydenhuoltopalvelujen tarjoajan julkaisema kattava laatukirja Suomessa. Laatukirjan tarkoituksena on herättää keskustelua terveydenhuollon laadusta ja siinä kuvataan Yhtiön omaa laatutyötä terveyspalveluiden tuottamisessa. Yhtiö kuvaa terveydenhuollon laadun kehittämistä laatukolmiolla, jonka muodostavat lääketieteellinen, toiminnallinen ja kokemuksellinen laatu. Laatukirjassa esitellään myös Yhtiön laatutyön tuloksia. Laatukirja on Yhtiön kuvaus terveydenhuollon laadusta, eikä Laatukirjan sisällölle ole asetettu nimenomaisia sisältövaatimuksia tai -suosituksia.

Myynti ja markkinointi

Terveystalon myyntiorganisaatio työskentelee Yhtiön yritysasiakkuuksien ja julkisen sektorin asiakkuuksien parissa. Myyntiorganisaatioon kuuluu valtakunnallisten avainasiakkuuspäällikköjen ryhmä Yhtiön suurimmille asiakkaille sekä kolme alueellista asiakkuuspäällikköjen ryhmää, jotka keskittyvät erityisesti paikallisten markkinaolosuhteiden tuntemukseen. Lisäksi Yhtiöllä on digitaalisten palvelujen myyntiryhmä, joka keskittyy erityisesti pieniin ja keskisuuriin yritysasiakkaisiin pääasiassa puhelinmyynnin ja digitaalisten kanavien kautta. Yhtiön myyntiedustajat vastaavat sekä uusasiakashankinnasta että asiakashuollosta.

Terveystalon markkinointitoimet keskittyvät erityisesti yksityisasiakkaisiin ja pienehköihin yritysasiakkaisiin. Yhtiö on ottanut markkinoinnissa käyttöön monikanavaisen toimintatavan, jossa hyödynnetään sekä vakiintuneita kanavia, kuten televisiota, radiota, printti-, ulko- ja digitaalista mainontaa että sähköpostia ja sosiaalista mediaa. Yhtiö on ottanut käyttöön yhden johtavista pilvipalveluista markkinoinnin automatisoimiseksi, mikä mahdollistaa kustannustehokkaamman kampanjoinnin ja valikoimien yksilöllisen kohdistamisen ja jonka tavoitteena on edistää asiakasuskollisuutta välitöntä vuoropuhelua asiakkaiden kanssa lisäämällä. Vuorovaikutusta asiakkaiden kanssa voidaan rakentaa muidenkin Yhtiön digitaalisten kanavien, kuten verkon chat-keskustelujen ja Oma Terveys -palvelualustan, kautta.

Suomen lain mukaan sähköinen suoramarkkinointi kuluttajille edellyttää markkinointitoimenpiteiden kohteen antamaa markkinointilupaa etukäteisen nimenomaisen suostumuksen muodossa. Yhtiön markkinointilupatietokannassa oli 30.6.2017 noin 621 000 lupaa, joiden mukaan asiakkaat olivat antaneet suostumuksensa Terveystalon lähettämille markkinointiviesteille. Johto uskoo, että kasvavalla markkinointilupakannalla on keskeinen rooli asiakkaiden sitoutumista ja asiakasuskollisuutta tukevassa markkinoinnissa.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Yhtiön tutkimus- ja kehitystoiminta keskittyy pääasiassa kliiniseen lääketutkimustoimintaan yritysasiakkaille ja muuhun terveydenhuoltoon liittyvään tutkimukseen sekä uusien liiketoimintamallien ja asiakkaiden käyttämien sovellusten kehittämiseen. Yhtiön tutkimus- ja kehityskulut ovat pieni osa Yhtiön toimintakustannuksista.

Terveystalo on myös osallistunut tutkimusyhteistyöhankkeisiin. Terveystalo on esimerkiksi osallistunut usean vuoden ajan Suomessa menetetyt työkapasiteetin kokonaiskustannuksia koskevan vuosikatsauksen laatimiseen. Tekemättömän työn vuosikatsauksessa tarkasteltavia tekijöitä ovat esimerkiksi sairauspoissaoloihin ja työkyvyttömyyteen liittyvät kustannukset, tapaturmavakuutusmaksut ja työterveyshuoltokulut. Tutkimus toteutettiin yhteistyössä muun muassa Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK:n, Työterveyslaitoksen ja useiden vakuutusyhtiöiden kanssa. Tutkimukseen osallistui yhteensä 76 yritystä ja 16 kunnallista työnantajaa.

Yrityskaupat

Yritysostot ja muut investoinnit

Yhtiö on perustamisestaan asti vuodesta 2001 toteuttanut valikoivaa kasvustrategiaa, jolla se tähtää verkostonsa kehittämiseen asiakkaidensa eduksi. Yhtiö tarkastelee säännöllisesti yritysostomahdollisuuksia, ja se on kasvanut sekä orgaanisesti että strategisten yritysostojen ja lukuisten liiketoiminnan osa-alueiden ja verkoston laajentamiseen tähtäävien yritysostojen kautta. Liikevaihdon kasvua vuosina 2014–2016 selittävät pääasiassa alla olevan taulukon mukaisten yritysostojen vaikutukset, ja vuonna 2017 erityisesti Porin Lääkäritalon ja Diacorin hankinnat. Yhtiön johto arvioi, että Yhtiön liikevaihdon vuotuinen orgaaninen kasvu vuosina 2014–2016 on ollut 3,0–4,0 prosenttia, yritysostot ja -myynnit pois lukien.

Seuraavassa taulukossa esitetään Yhtiön tekemät yritysostot 1.1.2014 ja tämän Esitteen päivämäärän välillä:

Hankinta	Sijainti	Kaupan ajankohta	Pääasiallinen liiketoiminta
Crossdental Oy (suunterveyden liiketoiminta) ⁽¹⁾ . .	Iisalmi	Toukokuu 2017	Suunterveys
Data Plaza Oy (suunterveyden liiketoiminta) ⁽¹⁾ . .	Turku	Huhtikuu 2017	Suunterveys
Diacor	Pääkaupunkiseutu ja Turku	Maaliskuu 2017	Terveydenhuolto
Ky Läkkitorin Hammaslääkäriasema	Espoo	Maaliskuu 2017	Suunterveys
Porin Lääkäritalo	Pori ja Rauma	Tammikuu 2017	Terveydenhuolto
Forssan Erikoishammaslääkärit Oy	Forssa	Joulukuu 2016	Suunterveys
Hammaslääkäriasema Kymppihammas Oy	Lahti	Joulukuu 2016	Suunterveys
Vimadent Oy	Lahti	Lokakuu 2016	Suunterveys
Hammasklinikka Dent Oy (kaupungin keskustan toimipaikan liiketoiminta) ⁽¹⁾	Oulu	Huhtikuu 2016	Suunterveys
Tampereen Hammaslääkäriasema Oy	Tampere	Huhtikuu 2016	Suunterveys
Bitewell Oy	Hämeenlinna	Tammikuu 2016	Suunterveys
Porin Hammaslääkäripalvelut Oy	Pori	Joulukuu 2015	Suunterveys
DenSens Oy	Jyväskylä ja Jämsä	Joulukuu 2015	Suunterveys
Seinäjoen Lääketieteellinen Tutkimuslaitos Oy ("Seinäjoen Lääkäritalo")	Seinäjoki	Joulukuu 2015	Terveydenhuolto
Lohjan Työterveys ry (terveydenhuoltoliiketoiminta) ⁽¹⁾	Lohja	Marraskuu 2015	Työterveyshuolto
Liikekeskuksen Hammaslääkärit Oy	Kotka	Syyskuu 2015	Suunterveys
Jokilaaksojen Työterveys Oy	Pohjois-Pohjanmaa	Elokuu 2015	Terveydenhuolto
Turun Hammasplussa Oy	Turku ja Loimaa	Toukokuu 2015	Suunterveys
Lääkäriasema Syke Oy	Lahti ja Heinola	Helmikuu 2015	Terveydenhuolto

(1) Liiketoimintakauppa

Tilikausi 2017 tämän Esitteen päivämäärään asti

Tammikuussa 2017 Terveystalo laajensi terveydenhuoltopalvelujaan ostamalla Porissa ja Raumalla toimivan Porin Lääkäritalon. Lisäksi Terveystalo vahvisti suunterveyden liiketoimintaansa ostamalla Espoossa toimivan suunterveyden palveluntarjoajan Ky Läkkitorin Hammaslääkäriaseman maaliskuussa 2017 sekä ostamalla Turussa toimivan Data Plaza Oy:n suunterveyden liiketoiminnan huhtikuussa 2017 ja Iisalmessa toimivan Crossdental Oy:n suunterveyden liiketoiminnan toukokuussa 2017.

Marraskuussa 2016 Terveystalo ja Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö tekivät sopimuksen Diacorin myymisestä Terveystalolle. Yrityskauppa saatiin päätökseen 24.3.2017. Yrityskaupan osana LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö ja LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö myivät kaikki Diacorin osakkeensa Terveystalolle, ja Helsingin Diakonissalaitoksen säätiöstä tuli Yhtiön osakkeenomistaja. Yrityskauppa laajensi merkittävästi Yhtiön verkostoa pääkaupunkiseudulla ja Turussa.

Tilikausi 2016

Vuoden 2016 aikana Terveystalo vahvisti suunterveyden palveluiden liiketoimintaansa ostamalla Hämeenlinnassa toimivan Bitewell Oy:n tammikuussa ja Tampereella toimivan Tampereen Hammaslääkäriasema Oy:n sekä Oulussa toimivan Hammasklinikka Dent Oy:n keskustan toimipaikan liiketoiminnan huhtikuussa. Yhtiö osti myös Lahden alueella Vimadent Oy:n lokakuussa ja Hammaslääkäriasema Kymppihammas Oy:n joulukuussa sekä Forssassa toimivan Forssan Erikoishammaslääkärit Oy:n joulukuussa.

Lisäksi Terveystalon Porvoon, Seinäjoen ja Imatran toimipaikat sekä Oulun Linnanmaan toimipaikka muuttivat uusiin tiloihin, ja Yhtiö laajensi Hämeenlinnan, Jyväskylän ja Rauman toimipaikkojaan.

Tilikausi 2015

Vuoden 2015 aikana Yhtiö laajensi verkostoaan ja palvelutarjontaansa toteuttamalla useita yritysostoja. Terveystalo vahvisti työterveyshuollon ja yksityisen terveydenhuollon liiketoimintaansa helmikuussa 2015 ostamalla Lahdessa ja Heinolassa toimivan Lääkäriasema Syke Oy:n. Elokuussa 2015 Terveystalo osti Pohjois-Pohjanmaalla toimivan Jokilaaksojen Työterveys Oy:n. Marraskuussa 2015 Terveystalo osti Lohjalla toimivan, työterveyspalveluihin keskittyvän Lohjan Työterveys ry:n terveydenhuoltoliiketoiminnan. Joulukuussa 2015 Terveystalo osti Seinäjoella toimivan Seinäjoen Lääkäritalon.

Terveystalo laajensi vuonna 2015 palvelutarjontaansa suunterveyden palveluihin, jotka olivat tuolloin uusi lisäys Yhtiön terveydenhuollon hoitoketjuun, ostamalla Turussa ja Loimaalla toimivan Turun Hammasplussa Oy:n toukokuussa, Kotkassa toimivan Liikekeskuksen Hammaslääkärit Oy:n syyskuussa, Jyväskylässä ja Jämsässä toimivan DenSens Oy:n joulukuussa ja Porissa toimivan Porin Hammaslääkäripalvelut Oy:n joulukuussa.

Muita suuria investointeja olivat Raumalle, Lohjalle ja Mäntyharjulle avatut uudet toimipaikat. Lisäksi Jyväskylässä toimivan Fertinovan toimipaikka ja Yhtiön Porin, Mäntsälän ja Haminan toimipaikat muuttivat uusiin tiloihin, ja Yhtiö laajensi Tampereen, Kuopion ja Joensuun toimipaikkojensa kokoa.

Tilikausi 2014

Vuonna 2014 Terveystalo ei tehnyt yritysostoja. Yhtiön suurimmat investoinnit olivat sen verkostoa kasvattavat uudet toimipaikat Tampereen Lielahteen, Vaasaan, Joensuuhun, Kotkaan, Vantaalle ja Vantaan Tikkurilaan. Lisäksi Yhtiö laajensi Lappeenrannan, Hämeenlinnan ja Espoon Leppävaaran toimipaikkojaan sekä Kristiinankaupungin asiakaspalvelukeskusta.

Lisätietoja Yhtiön viimeaikaisista investoinneista on kohdassa ”*Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema — Maksuvalmius ja pääomalähteet — Investoinnit*”.

Yritysmyynnit

Yhtiö on viime vuosina myynyt myös joitakin ydinliiketoimintaan liittymättömiä omaisuuseriä. Yhtiö on myynyt hedelmöityshoitoihin liittyvän Fertinovan liiketoiminnan Tampereella marraskuussa 2015 ja Helsingissä ja Jyväskylässä elokuussa 2017. Lisäksi Yhtiö myi Diacorin omistamat Caritas Lääkärit Oy:n osakkeet kesäkuussa 2017 sekä Suomen Terveystalo Oy:hyn sulautuneen Seinäjoen Lääkäritalon omistamat EP-Magneetti Oy:n osakkeet maaliskuussa 2016. Lisäksi Yhtiö myi Seinäjoen Lääkäritalon hankinnan mukana tulneiden kiinteistöosakeyhtiöiden Kiinteistö Oy Seinäjoen Lääkäritalon ja Kiinteistö Oy Seinäjoen Marttilankulman osakkeet vuonna 2016.

Merkittävät sopimukset

Jäljempänä esitettyä lukuun ottamatta Yhtiö ei ole tehnyt (i) mitään merkittäviä tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia sopimuksia tämän Esitteen päivämäärää välittömästi edeltäneiden kahden tilikauden aikana, eikä se ole tehnyt (ii) mitään muita sellaisia tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia sopimuksia, joiden nojalla jollakin Konserniin kuuluvalla yhtiöllä olisi Yhtiön näkökulmasta merkittäviä velvoitteita tai oikeuksia tämän Esitteen päivämääränä. Lisätietoja Yhtiön lähipiiriliiketoimista on esitetty kohdassa ”*Suurimmat osakkeenomistajat ja lähipiiriliiketoimet — Lähipiiriliiketoimet*”.

Lainasopimus

Yhtiö takaajana ja Terveystalo Healthcare Holding Oy lainanottajana ja takaajana allekirjoittivat 15.9.2017 Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ):n ja OP:n kanssa viisivuotisen yhteensä 320 miljoonan euron Lainasopimuksen, jonka mukaiset lainat ovat nostettavissa Listautumisen jälkeen edellyttäen, että tavanomaiset ennakkoehdot lainan nostamiselle täyttyvät. Yhtiön odotetaan uudelleenrahoittavan Lainasopimuksella olemassa olevan, alun perin 23.9.2013 Nordea Bank AB (publ):n agenttina ja vakuusagenttina ja tiettyjen muiden lainanantajien kanssa tekemän 400 miljoonan euron lainasopimuksen alaiset velat nostamalla lainaa uuden Lainasopimuksen mukaisesti. Lainasopimus kattaa kaksi Määräaikaishainaa, jotka ovat yhteensä 280 miljoonaa euroa ja nostettavissa korkeintaan viiden kuukauden ajan Lainasopimuksen allekirjoituspäivästä lukien, ja 40 miljoonan euron Valmiusluoton, joka on

nostettavissa kunnes Lainasopimuksen erääntymispäivään on aikaa kuukausi. Edellä mainittujen Määräaikaislainojen ja Valmiusluoton lisäksi Yhtiöllä on mahdollisuus pyytää ylimääräisen, enintään 130 miljoonan euron suuruisen määräaikaislainan perustamista lainasopimuksen ehtojen mukaisesti. Ylimääräisen lainan tai osan siitä voi tarjota yksi tai useampi nykyinen tai uusi lainanantaja, mutta nykyisillä lainanantajilla ei ole siihen velvoitetta. Ylimääräisen lainan korko sovitaan erikseen lainanantajan ja Yhtiön välillä, mutta Lainasopimuksen ensimmäisen vuoden aikana tiettyjen rajojen puitteissa. Lainasopimus sisältää tavanomaisen rahoituskovenantin liittyen Yhtiön velkaantumistaseseen, eli kokonaisnettovelan ja oikaistun käyttökatteen suhteeseen.

Lainasopimuksen alaisten lainojen korot muodostuvat lainasta riippuen joko vaihtuvasta tai kiinteästä korkomarginaalista ja EURIBOR-viitekorosta, viitekoron ollessa aina vähintään nolla vaikka EURIBOR olisi negatiivinen. Lainojen korkomarginaali on välillä 1,25–2,25 prosenttia osin velkaantumistasesta riippuen.

Lainasopimus sisältää muita tavanomaisia kovenantteja, mukaan lukien kovenantit koskien lakien ja pakotteiden noudattamista; panttauskieltoa, rajoituksia sulautumisille, yritysostoille ja luovutuksille; rajoituksia lainojen ja takausten myöntämiselle; liiketoiminnan muuttamista; sekä rajoituksia Yhtiön ja sen konserniyhtiöiden velkaantumiselle. Lisäksi Lainasopimus sisältää tavanomaisia erääntymistilanteita koskevia ehtoja, mukaan lukien koskien lainojen maksamatta jättämistä, rahoituskovenanttien (velkaantumistas mukaan lukien) ehtojen, määräysvallan muutosta koskevien ehtojen ja Lainasopimuksen muiden ehtojen rikkomista sekä ristiineräännyttämistä. Näiden ohella Lainasopimus sisältää tavanomaisia vakuutuksia ja sitoumuksia koskien tietojen paikkansapitävyyttä.

Järjestämissopimus

Listautumisen yhteydessä Yhtiön odotetaan tekevän Järjestäjien kanssa Järjestämissopimuksen tavanomaisilla ehdoilla. Järjestämissopimus tehdään arviolta 10.10.2017. Lisätietoja Järjestämissopimuksesta on kohdassa ”*Listautumisannin järjestäminen — Järjestämissopimus*”.

Diacor-sopimus

Marraskuussa 2016 Terveystalo ja Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö tekivät sopimuksen Diacorin myymisestä Terveystalolle. Yrityskauppa saatiin päätökseen 24.3.2017. Osana kauppaa Yhtiö antoi Helsingin Diakonissalaitoksen säätiölle oikeuden tietyin edellytyksin erityiskorvaukseen koskien (a) mahdollisia verovastuita eräiden Yhtiölle myönnettyjen lainojen korkojen vähennyskelpoisuuteen liittyen, (b) mahdollista kilpailuoikeudellista vastuuta liittyen siihen, miten Yhtiö on toiminut mammografiaseulontamarkkinoilla ja (c) enintään 12 kuukautta kaupan toteuttamisen jälkeen syntyviä Yhtiön pääkaupunkiseudulla vuokraamien tilojen ennallistamisvelvoitteita. Yhtiö on tietyin rajoituksin sitoutunut maksamaan Helsingin Diakonissalaitoksen säätiölle korvauksen edellä mainituista seikoista Yhtiölle aiheutuvista kustannuksista ja verorasituksesta samassa suhteessa kuin Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö omistaa Yhtiön osakkeita. Yhtiön taloudellisessa raportoinnissa erityiskorvausta koskeva sitoumus rinnastetaan ehdolliseen kauppahintaan. Lisätietoja Diacor-yritysostosta on kohdassa ”*Yritysostot ja muut investoinnit — Tilikausi 2017 tämän Esitteen päivämäärään asti*” ja vireillä olevista oikeudenkäynneistä ja viranomaismenettelyistä kohdassa ”— *Oikeudenkäynnit*”.

Lykätty kauppahinta

Yhtiön korottomiin pitkäaikaisiin velkoihin sisältyy 25 miljoonan euron lykätty kauppahinta, joka liittyy Konsernin operatiivisten toimintojen hankintaan Bridgepoint Capitalilta vuonna 2013. Lykätty kauppahinta tulee maksettavaksi heti Listautumisen toteuttamisen jälkeen. Yhtiön nykyisten osakkeenomistajien antamien sitoumusten perusteella nykyiset osakkeenomistajat tekevät lykättyä kauppahintaa vastaavan 25 miljoonan euron vastikkeettoman sijoituksen Yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon Listautumisen yhteydessä ennen lykätyn kauppahinnan takaisinmaksua.

Aineelliset hyödykkeet

Yhtiön omistamien aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvo oli 30.6.2017 90,8 miljoonaa euroa, joka koostuu pääasiassa jäljempänä kuvatuista kiinteistöistä, koneista ja laitteista ja muusta aineellisesta kiinteästä omaisuudesta.

Kiinteistöt

Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiöllä on eri puolilla Suomea noin 180 toimipaikkaa, joihin sisältyy 18 lääkärikeskus-sairaala. Yhtiön liiketoimintaa harjoitetaan joko Terveystalon omistamissa tai vuokraamissa toimitiloissa.

Omat toimitilat

Yhtiö omistaa osoitteessa Itsenäisyydenkatu 33, 28100 Pori sijaitsevan kiinteistön, jota käytetään lääkäriasema-sairaala. Lisäksi Yhtiö omistaa muita kiinteistöjä, joiden arvon ei katsota olevan Yhtiön kannalta merkittävää.

Vuokratut toimitilat

Yhtiö toimii useimmissa toimitiloissaan vuokralla. Vuokrasopimusten pituus vaihtelee tyypillisesti seitsemästä vuodesta kahteenkymmeneen vuoteen, ja tavallisesti sopimukseen sisältyy optio jatkaa vuokrasopimusta alkuperäisen päättymisajankohdan jälkeen. Tällaisiin vuokrasopimuksiin sisältyy tyypillisesti indeksiehto inflaatiovaikutusten oikaisua varten. Jatkosopimusten kesto vaihtelee tyypillisesti kolmesta viiteen vuoteen, tai ne ovat voimassa toistaiseksi.

Joihinkin Yhtiön vuokrasopimuksista sisältyy lisäksi ehto, jonka nojalla Yhtiö maksaa vuokran perusmaksun lisäksi ylläpitovuokraa ja Terveystalon liiketoimintaansa varten tarvitsemista, vuokralaisena teettämistä toimitilojen muutostöistä johtuvaan lisätyöhön liittyvää vuokraa. Jos vuokrasopimus päättyy ennen kuin Yhtiö on maksanut tällaisiin lisätöihin liittyvän vuokran kokonaissumman, Yhtiön on maksettava jäljelle jäävä summa kertasuorituksena. Joihinkin Yhtiön vuokrasopimuksiin sisältyy lisäksi velvoite palauttaa tilat alkuperäiseen käyttötarkoitukseensa.

Seuraavassa taulukossa on esitetty Yhtiön vuokravelvoitteidensa nojalla maksamat vähimmäisvuokrat 30.6.2017 ja 30.6.2016 ja 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneiltä tilikausilta.

Miljoonaa euroa ⁽¹⁾	30.6.2017	30.6.2016	2016	2015	2014
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät vuokravastuut	30,1	24,2	22,4	23,6	23,2
1–5 vuoden sisällä erääntyvät vuokravastuut	97,9	80,4	70,3	73,0	70,6
Myöhemmin erääntyvät vuokravastuut	77,8	73,2	64,0	77,6	77,7
Yhteensä	205,7	177,8	156,7	174,2	171,5

(1) Vuokrattujen tilojen vähimmäisvuokra. Määräaikaisten sopimusten vähimmäisvuokrat on kerrytetty kertomalla jäljellä oleva vuokra-aika vuokran määrällä. Toistaiseksi voimassa olevien sopimusten vuokrat on kerrytetty käyttämällä irtisanomisajan vähimmäisvuokria.

Yhtiön pääkonttori sijaitsee osoitteessa Jaakonkatu 3, Helsinki. Kiinteistö on vuokrattu Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmariselta, ja vuokrasopimus voidaan irtisanoa päättymään aikaisintaan 31.12.2025.

Lisäksi Yhtiö on vuokrannut liiketoimintatiloja myynti- ja takaisinvuokrausjärjestelyillä.

Koneet ja laitteet

Yhtiön koneet ja laitteet ovat pääasiassa koneita, esimerkiksi laboratorio-, röntgen- ja MRI-laitteita. Yhtiö on ostanut koneita, laitteita ja muuta aineellista omaisuutta ensisijaisesti osamaksusopimuksin. Lisäksi osa hankinnoista on tehty rahoitusleasingsopimuksilla usean eri vastapuolen kanssa. Tällaisissa sopimuksissa vuokrien määrä perustuu vuokrasopimuksen tekemisajankohdan korkotasoon. Lisäksi useimpiin rahoitusleasingsopimuksiin sisältyy osto-optio. Vuokrasopimuksiin ei sisälly osinkoihin, vastuiden kasvattamiseen tai uusien vuokrasopimusten tekemiseen liittyviä rajoituksia. Lisäksi jotkin Yhtiön tekemistä hankinnoista maksetaan Yhtiön kassavaroista.

Muu aineellinen kiinteä omaisuus

Yhtiön muu aineellinen kiinteä omaisuus koostuu pääasiassa toimitilojen parannustöistä. Viime aikoina tehtyjä merkittäviä parannushankkeita ovat muun muassa laajennukset Hämeenlinnan, Jyväskylän ja Rauman toimipaikkoihin vuonna 2016, Tampereen, Kuopion ja Joensuun toimipaikkoihin vuonna 2015 ja Lappeenrannan, Hämeenlinnan ja Espoon Leppävaaran toimipaikkoihin sekä Kristiinankaupungin asiakaspalvelukeskukseen vuonna 2014.

Immateriaalioikeudet

Terveystalo omistaa useita tavaramerkkejä, muun muassa tavaramerkit ”Terveystalo”, ”Suomen Terveystalo” ja ”Terveystalo Työterveyspalvelut”. Yhtiön tavaramerkit on rekisteröity pääasiassa Suomessa. Terveystalon tytäryhtiöt käyttävät liiketoiminnassaan yleensä Terveystalo-tavaramerkkiä, mutta ostetut yhtiöt voivat käyttää myös aikaisempia brändejään kaupan jälkeisenä siirtymäaikana.

Terveystalo omistaa yhden Venäjällä rekisteröidyn patentin ja yhden Suomessa rekisteröidyn hyödyllisyysmallin, jotka molemmat liittyvät seurantajärjestelmään. Seurantajärjestelmän eurooppapatenttihakemus on vireillä. Lisäksi Yhtiö omistaa useiden verkkotunnusten oikeudet, mukaan lukien terveystalo.com.

Terveystalo on julkaissut ja ylläpitää työntekijöille tarkoitettuja ohjemateriaaleja Yhtiön immateriaalioikeuksista. Lisäksi Yhtiön palveluksessa on koodaajia, jotka tuottavat esimerkiksi Etydi- ja Sirius HR -palvelualustoihin liittyvää tekijänoikeuden alaista ohjelmistokoodia. Sovellettavan tekijänoikeuslainsäädännön nojalla tällaiseen koodiin liittyvät oikeudet siirtyvät automaattisesti Yhtiölle. Yhtiö omistaa myös ulkoisten yhteistyökumppaniensa kirjoittaman, joihinkin sen asiakassovelluksiin, kuten Oma Terveys -palveluun, Yhtiön verkkoajanvarausjärjestelmään ja yritysasiakkaille tarjottavaan Työterveys Extranettiin, sisältyvän alkuperäisen ohjelmistokoodin. Lisätietoja on kohdassa ”— Liiketoiminta — Digitaaliset palvelut”.

Tietotekniikka

Tuottaakseen laatua, tehokkuutta sekä hyviä asiakaskokemuksia Yhtiö hyödyntää tietotekniikkajärjestelmiä laajasti ja investoi niihin jatkuvasti. Lisätietoja Yhtiön asiakkailleen tarjoamista digitaalisista palveluista on kohdassa ”— Liiketoiminta — Digitaaliset palvelut”. Yhtiön käyttämät terveydenhuollon IT-järjestelmät käsittelevät esimerkiksi potilastietoja ja terveystietoja, vastaanottavat potilaiden läheteitä ja palautetta ja toimivat verkkoajanvarausjärjestelminä. Terveydenhuollon IT-järjestelmien lisäksi Yhtiö käyttää liiketoiminnan IT-järjestelmiä muun muassa taloudelliseen raportointiin, keskeisten suorituskykymittareiden seurantaan, henkilöstöresurssien suunnitteluun ja hallinnollisiin tehtäviin. Yhtiön käyttämät IT-järjestelmät hankitaan ja lisensoidaan pääasiassa kolmansilta osapuolilta.

Yhtiöllä on käytössään keskitetty potilastietojärjestelmä, joka sisältää Yhtiön kaikkien yksiköiden sekä yksityisten ammatinharjoittajien potilastiedot. Potilastietojärjestelmä toimii myös Yhtiön laskutuksen ensisijaisena tietolähteenä. Potilastietojärjestelmää käytetään merkittävien tietomäärien hallinnointiin ja siirtämiseen Yhtiön sisällä. Lisäksi Yhtiö on liittynyt kansalliseen terveyspalvelujen tietojärjestelmään Kantaan. Kanta-palveluihin sisältyvät sähköinen resepti, lääketietokanta, Omakanta-verkkopalvelu sekä potilastiedon arkisto.

Tietosuojaan sovellettavassa lainsäädännössä asetetaan henkilötietojen käsittelyyn ja tietoturvaan sovellettavia vaatimuksia ja määritetään rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän vastuut. Terveystalon tietoturvaprosessien tarkoituksena on taata Terveystalon hallussa olevien asiakas- ja potilastietojen asianmukainen suojaaminen ja käsitteleminen, noudattaa soveltuvia lakeja, määräyksiä ja sopimusveloitteita, tunnistaa mahdolliset uhkatekijät ja tietoturvariskit sekä turvata tietojen täsmällisyys ja oikeellisuus ja tietojenkäsittelyn tehokkuus ja luotettavuus. Yhtiö on järjestänyt liiketoimintansa kannalta kriittisiksi katsomissaan järjestelmissä olevien tietojen reaaliaikaisen tai päivittäisen varmuuskopioinnin. Lisäksi Yhtiöllä on sovellettavan lainsäädännön vaatimusten mukaisesti käytössään tietosuojan ja tietoturvan ylläpitoa ja kehittämistä koskeva omavalvontasuunnitelma ja käytännöt, joihin sisältyvät tiedot Yhtiön tietosuojavastaavan johtaman tietosuojaryhmän tehtävistä. Katso lisätietoja tietosuojaa koskevasta lainsäädännöstä kohdasta ”Terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö — Nykyinen lainsäädäntö — Potilastietojen käsittelyyn sovellettava lainsäädäntö”.

Yhtiö suojaa IT-järjestelmänsä internetin kautta tai muulla keinolla tapahtuvalta luvattomalta käytöltä käyttämällä erilaisia palomureja, ja Yhtiö käyttää säännöllisesti ulkopuolisten asiantuntijoiden apua Yhtiön tietoturvan varmentamiseksi ja Yhtiön IT-järjestelmiin tehtyjen investointien ja järjestelmien päivitysten arvioimiseksi. Yhtiö on sopimusoikeudellisesti velvoittanut useimmat kriittiset IT-alihankkijansa noudattamaan asianmukaisia laatu- ja tietoturvastandardeja, kuten ISO 9000:2000- ja ISO/IEC 27001:2005 -standardeja tai vastaavia standardeja.

Katso lisätietoja kohdista ”Riskitekijät — Yhtiö on riippuvainen keskeisistä teknologioistaan, tietojärjestelmistään ja laitteistaan. Yhtiön tietojenkäsittelyjärjestelmän toimintahäiriö voi aiheuttaa merkittävän keskeytyksen sen liiketoiminnassa.” ja ”Riskitekijät — Yhtiö käsittelee arkaluonteisia potilastietoja

ja muita henkilötietoja tavanomaisessa liiketoiminnassaan. Mikäli Yhtiö epäonnistuu henkilötietojen salassapidossa, seurauksena voi olla oikeudellisia seuraamuksia sekä Yhtiön maineen vahingoittuminen”.

Ympäristö, terveys ja turvallisuus

Ympäristö, yhteiskunta ja hallinto

Esimerkiksi tuotevastuuseen, yhteiskuntasuhteisiin, työsuhteyksentähtäntöihin ja kunnollisiin työoloihin heijastuvat korkeat eettiset standardit, läpinäkyvä hallinto, laadunvalvonta ja yhteiskuntavastuu ovat Yhtiön liiketoimintamallin ja strategian ytimessä. Yhtiö on sitoutunut korkeaan laatuun ja liiketoimintojensa jatkuvaan kehittämiseen tavoitteenaan tulla pohjoismaiseksi laatujohtajaksi terveyspalveluiden alalla. Terveystalo mittaa ja tarkkailee jatkuvasti hoidon laatua ja tehokkuutta ja on sitoutunut näiden tulosten läpinäkyvään raportointiin. Kliinisen ja liiketoiminnallisen laadun lisäksi Yhtiö seuraa asiakastytytyvääsyyttä kehittääkseen palveluja, jotka vastaavat asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin ja odotuksiin. Katso kohta ”— Hoidon laatu”.

Yhtiölle on vuonna 2017 myönnetty SFS-EN ISO 9001:2015 laatusertifikaatti, joka kattaa kaikki Yhtiön palvelut suunterveyden palveluja lukuun ottamatta. Yhtiö on laatinut ja ottanut käyttöön eettiset ohjeet sekä hankintoja (mukaan lukien kestävän kehityksen mukaisiin hankintoihin liittyvät kysymykset), tietosuojaa ja työturvallisuutta koskevat toimintaperiaatteet. Yhtiö on myös ilmoittanut verojalanjälkensä vuodesta 2011 lähtien.

Terveystalo aikoo myös ottaa käyttöön Yhtiön ympäristöohjelman ja ympäristösertifikaatin ISO 14001:2015 kaikilla toimipaikoillaan vuosien 2017 ja 2018 aikana. Ohjelman tarkoituksena on organisaation käytäntöjen jatkuva kehittäminen ympäristövaikutusten vähentämiseksi kaikessa toiminnassa, esimerkiksi vähentämällä jätettä ja lisäämällä energiatehokkuutta. Yhtiö noudattaa toiminnassaan kestävän kehityksen periaatteita ja pyrkii noudattamaan soveltuva lainsäädäntöä, sääntelyä ja toimialan käytäntöjä. Yhtiön Oulun, Joensuun ja Rauman toimipaikoilla sekä Porin Lääkäritalon toimipaikalla on ISO 14001 -ympäristösertifikaatti.

Katso lisätietoja kohdasta ”Riskitekijät — Ympäristönsuojelua koskevien säännösten sekä terveys- ja turvallisuussäännösten noudattamatta jättäminen voi johtaa sakkoihin ja rangaistuksiin ja lisätä Yhtiön toimintakustannuksia”.

Terveys ja turvallisuus

Terveystalon liiketoiminta perustuu potilasturvallisuuteen ja asiakkaiden tyytyväisyyteen. Terveystalo seuraa ja arvioi potilasturvallisuutta ja kliinistä laatua esimerkiksi mittaamalla infektioiden, poikkeamien ja vaaratilanteiden määrää ja vastaamalla Potilasvakuutuskeskuksen virallisiin selvityspyyntöihin ja noudattamalla sen päätöksiä. Terveystaloon liittyvien potilasvammojen määrä suhteessa lääkärikäynteihin on alan kansallista keskiarvoa pienempi.¹³⁵ Lisäksi Terveystalo noudattaa Valviran ohjeiden mukaisesti laadittua omavalvontaohjelmaa, jota täydentävät Terveystalon oma toimintaohje ja prosessikaaviot työhöjeineen. Terveystalo noudattaa myös työturvallisuusohjeita sekä hygieniää ja infektioiden ehkäisemistä koskevaa ohjeistusta. Terveystalo pyrkii takaamaan laadun, turvallisuuden, asiakaslähtöisyyden ja tulokset Yhtiön standardoitujen toimintamallien, terveydenhuollon ammattilaisille tarjottavan jatkuvan koulutuksen ja modernien toimitilojen ja teknologioiden avulla. Yhtiön potilasturvallisuustiimi toimii johtavan ylilääkärin alaisuudessa ja valvoo potilasturvallisuuden toteutumista Terveystalossa.

Yhtiön edellytetään täyttävän tietyt jätteiden hävittämistä koskevat sääntelyvaatimukset koskien erityisjätettä, jota syntyy Yhtiön päivittäisessä liiketoiminnassa ja joka voi olla haitallista Yhtiön potilaille, työntekijöille tai ympäristölle. Tällainen erityisjäte koostuu muun muassa farmaseuttisesta, biologisesta ja muusta lääketieteellisestä jätteestä, sähkö- ja elektroniikkaromusta, kuten röntgen- ja MRI-laitteista ja niihin liittyvästä materiaalista, sekä tietosuojajätteestä, joka sisältää potilastietoja ja muita luottamuksellisia tietoja potilaista.

Katso lisätietoja kohdasta ”Riskitekijät — Yhtiön liiketoimintaan liittyvät riskit — Ympäristönsuojelua koskevien säännösten sekä terveys- ja turvallisuussäännösten noudattamatta jättäminen voi johtaa sakkoihin ja rangaistuksiin ja lisätä Yhtiön toimintakustannuksia”.

¹³⁵ Lähde: Potilasvakuutuskeskus, potilasvahinkotilastot 2016.

Vakuutukset

Yhtiöllä on voimassa vakuutukset erilaisten Yhtiön liiketoimintaan liittyvien riskien varalta, pääasiassa muun muassa potilasvahinkolain mukainen lakisääteinen vakuutus sen oman henkilöstön tekemien potentiaalisten hoitovirheiden varalta, omaisuusvahinkovakuutus ja liiketoiminnan keskeytymisvakuutus. Yksityiset ammatinharjoittajat ovat lisäksi henkilökohtaisessa vastuussa ja vakuutettuja potilasvahinkolain mukaisesti tekemiensä hoitovirheiden varalta. Yhtiö uskoo, että sen nykyinen vakuutusturva vastaa alan yleistä käytäntöä ja on asianmukainen sekä vakuutusmäärien että kattavuuden osalta siten, että vakuutukset kattavat Yhtiön liiketoiminnan suurimmat riskit ottaen huomioon vakuutusturvan kustannukset ja liiketoiminnan potentiaaliset riskit. Siitä ei kuitenkaan ole varmuutta, ettei menetyksiä tapahtuisi tai että tämä vakuutusturva riittäisi kattamaan puolustuskulut tai vahingot merkittävän korvausvaatimuksen yhteydessä. Katso lisätietoja kohdasta ”Riskitekijät — Yhtiön liiketoimintaan liittyvät riskit — Yhtiön vakuutussuoja voi olla riittämätön”.

Oikeudenkäynnit

Yhtiö joutuu ajoittain tavanomaiseen liiketoimintaansa liittyen osalliseksi erilaisiin vaatimuksiin ja oikeudenkäynteihin, kuten työntekijöiden vaatimuksiin, kiistoihin alihankkijoiden ja asiakkaiden kanssa sekä viranomaisten käynnistämiin menettelyihin. Jäljempänä esitettyä lukuun ottamatta Yhtiö ei ole tällä hetkellä eikä ole ollut viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana osallisena missään merkittävässä hallinto-, oikeus- tai välimiesmenettelyssä, jolla voisi olla tai olisi voinut olla merkittävää vaikutusta Yhtiön taloudelliseen asemaan tai kannattavuuteen, eikä Yhtiön tiedossa ole, että tällaisia oikeustoimia olisi vireillä tai tulossa. Yhtiö kuitenkin kiinnittää huomiota siihen, että oikeudenkäyntien tulosta voi olla äärimmäisen vaikea ennakoida, eikä Yhtiö pysty antamaan mitään tähän liittyviä takeita.

KKV:n tutkinnot

KKV on elokuussa 2017 käynnistänyt Yhtiöön ulottuvan tutkimuksen. KKV tutkii, ovatko tietyt yhtiöt, Terveystalo ja/tai sen tytäryhtiöt mukaan lukien, mahdollisesti harjoittaneet Kilpailulain vastaista yhteistyötä kuntien ja kuntayhtymien sosiaali- ja terveystalouden tarjouskilpailuissa. Tutkinta koskee Yhtiön tekemiä tarjouksia ainakin vuodesta 2014 alkaen, sisältäen sekä yhteistarjouksia että yksin jätettyjä tarjouksia. Mikäli Yhtiön katsottaisiin rikkoneen Kilpailulakia, tämä voisi johtaa Kilpailulain mukaan viime kädessä enintään 10 prosenttia Yhtiön liikevaihdosta olevan seuraamusmaksun määräämiseen sekä etäiseen riskiin yksityisistä vahingonkorvauskanteista Yhtiötä vastaan. Yhtiön johto on luottavainen, että Yhtiö on noudattanut soveltuvia lakeja ja säännöksiä tarjouksissaan. Johto ei odota tutkinnalla olevan olennaista vaikutusta Yhtiön osalta. Katso ”Riskitekijät — Yhtiön liiketoimintaan liittyvät riskit — Julkisiin hankintoihin liittyvään yhteistyöhön voi sisältyä kielletyn yhteistyön riski, ja Kilpailu- ja kuluttajavirasto on käynnistänyt tutkimuksen tiettyihin tarjouskilpailuihin liittyen.”

KKV:lle on myös jätetty Yhtiötä koskeva toimenpidepyyntö vuonna 2016. KKV:tä on pyydetty selvittämään, onko Yhtiö käyttänyt määräävää asemaa Suomen mammografiaseulontamarkkinoilla väärin ja rikkonut Kilpailulakia. Yhtiö on vastannut menettelyyn liittyviin kyselyihin ja katsonut, että pyyntö on aiheeton. Menettelyn ei katsota olevan Yhtiön kannalta merkittävä.

Verotarkastus

Suomen veroviranomaiset suorittavat parhaillaan Yhtiön verotarkastusta ja tutkivat muun muassa Yhtiön rahoitusrakenteeseen vuonna 2013 ja sitä ennen kuuluneiden osakaslainojen sekä Yhtiön rahalaitoslainojen korkojen verovähennyskelpoisuutta. Verotarkastus on vireillä, eivätkä sen tulokset ole vielä Yhtiön tiedossa. Katso lisätietoja kohdasta ”Riskitekijät — Yhtiön liiketoimintaan liittyvät riskit — Yhtiön verorasitus saattaa kasvaa verolainsäädännön tai sen soveltamista koskevien muutosten taikka käynnissä olevan verotarkastuksen tai tulevien verotarkastusten seurauksena, eikä Yhtiö välttämättä pysty hyödyntämään kaikkia verotuksellisia tappioitaan”.

TERVEYDENHUOLTOPALVELUIDEN TARJOAMISTA KOSKEVA KESKEINEN LAINSÄÄDÄNTÖ

Yleistä

Tässä osiossa esitetään yleiskatsaus keskeisestä sääntelystä, jota sovelletaan terveydenhuoltopalveluiden tarjoamiseen Suomessa. Kyseinen lainsäädäntö koskee etenkin terveydenhuoltopalveluiden tarjoamista ja järjestämistä, terveydenhuollon ammattihenkilöiden toimintaa sekä potilaiden oikeuksia. Tämä yleiskatsaus ei ole tyhjentävä, vaan Yhtiöön ja sen toimintaan sovelletaan alla kuvatun lisäksi myös muita lakeja ja määräyksiä. Esitetyn lainsäädännön esitysjärjestys ei kuvaa niiden keskinäistä tärkeysjärjestystä.

Osio on jaettu kahteen osaan. Ensimmäinen osa sisältää yleiskatsauksen eräistä tämän Esitteen päivämääränä voimassa olevista laeista ja määräyksistä. Toisessa osassa tarkastellaan eräiden ehdotettujen lainsäädäntömuutosten keskeisiä piirteitä. Lainsäädäntömuutoksiin liittyviä riskejä on kuvattu tarkemmin kohdassa ”Riskitekijät”.

Nykyinen lainsäädäntö

Voimassa olevan lainsäädännön nojalla kunnat vastaavat lakisääteisten sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluiden järjestämisestä. **Kansanterveyslaki** (66/1972, muutoksineen) määrittää kuntien näihin liittyvät velvollisuudet. Kansanterveyslaki edellyttää, että jokaisessa kunnassa on terveyskeskus. Terveydenhuollon sisältöä koskevat määräykset sisältyvät nykyisin terveydenhuoltolakiin (1326/2010, muutoksineen), jota käsitellään jäljempänä. **Sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionavustuksesta annetun lain** (733/1992, muutoksineen) perusteella kunta voi kansanterveyslain edellyttämien palveluiden järjestämiseksi tuottaa palvelut itse tai yhdessä toisen kunnan kanssa, liittyä palveluja tuottavaan kuntayhtymään, hankkia palvelut yksityiseltä toimijalta tai antaa palveluja tarvitsevalle palvelusetelin.

Terveydenhuoltolaissa (1326/2010, muutoksineen) säädetään julkisen terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palveluille asetetuista vaatimuksista. Terveydenhuoltolain säännöksiä määraajoista, joiden puitteissa potilaan hoito on aloitettava, kutsutaan hoitotakuuksi. Hoitotakuu otettiin käyttöön vuonna 2005 pitkien jonotusajojen lyhentämiseksi. Hoitotakuujärjestely korostaa potilaan roolia hoidon suunnittelussa ja parantaa potilaan mahdollisuuksia päättää, kuka häntä hoitaa ja missä. Kiireelliseen hoitoon on päästävä heti potilaan asuinpaikasta riippumatta. Kiireettömät tapaukset on tutkittava kolmen päivän kuluessa, ja hoito on aloitettava kolmen kuukauden kuluessa. Sairaalaan on päästävä kuuden kuukauden kuluessa hoitotarpeen toteamisesta. Terveydenhuollon tuottamisen on perustuttava tieteellisen näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin. Terveydenhuollon tuottamisen tulee olla laadukasta, turvallista ja asianmukaisesti järjestettyä.

Potilailla on ollut vuodesta 2014 lähtien oikeus valita hoitopaikakseen terveysasema ja erikoissairaanhoidon yksikkö kaikista Suomen julkisista terveysasemista ja sairaaloista. Terveysasemaa voi vaihtaa kirjallisella ilmoituksella vuoden välein. Potilaalla on myös oikeus valita haluamansa erikoissairaanhoidon yksikkö, mutta hoitoon pääsyyn vaaditaan hoitavan lääkärin lähete. Potilas voi myös käyttää yksityisiä terveydenhuoltopalveluita, jolloin Kela korvaa osan hoidon kustannuksista.

Erikoissairaanhoidolaissa (1062/1989) säädetään julkisen vallan velvollisuudesta järjestää erikoissairaanhoidon palveluja, joilla tarkoitetaan lääketieteen ja hammaslääketieteen erikoisalojen mukaisia sairauksien ehkäisyyn, tutkimiseen, hoitoon, ensihoitoon, päivystykseen ja lääkinnälliseen kuntoutukseen kuuluvia terveydenhuollon palveluja. Erikoissairaanhoidon palveluja annetaan sairaaloissa. Vaativimpien hoitojen tuottamisesta vastaavat yliopistosairaalat ja sairaanhoitopiirien keskussairaalat. Erikoissairaanhoidon järjestämis- ja rahoitusvastuu on pääsääntöisesti kunnilla.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon palvelusetelistä (569/2009, muutoksineen) sääntelee palvelusetelin käyttöä kuntien järjestämissä sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluissa. Palveluseteli on yksi kuntien käytettävissä olevista lakisääteisten palveluiden tuottamisen järjestämistavoista. Palvelusetelillä edistetään terveydenhuoltopalveluiden käyttäjien valinnanvapautta ja mahdollisuuksia hankkia tarvitsemiaan palveluita suoraan yksityiseltä sektorilta. Kunnan on talousarviossaan osoitettava resurssit palvelusetelillä järjestettävien palveluiden maksamiseen, mikäli kunta järjestää tällaisia palveluita. Lisäksi kunnan on hyväksyttävä palvelusetelin toimintaperiaatteet koskien esimerkiksi sitä, mihin palveluihin palveluseteliä voidaan käyttää, mikä on palvelusetelin arvo ja missä laajuudessa palveluseteli otetaan käyttöön. Palveluntuottajien on täytettävä sekä lakisääteiset että kunnan asettamat hyväksymisehdot. Palvelusetelin saatuaan asiakkaalla on oikeus valita palveluntuottaja kunnan hyväksymien toimijoiden joukosta.

Yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain (152/1990, muutoksineen) mukaan yksityisten terveydenhuoltopalveluiden tuottaminen edellyttää toimivaltaisen viranomaisen myöntämää lupaa. Luvan

myöntää joko aluehallintovirasto tai Valvira sen mukaan, mikä on tuotettavien palveluiden maantieteellinen kattavuus. Valvira vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisesta koordinoinnista ja valvonnasta, kun taas aluehallintovirastot pääasiassa vastaavat valvonnasta alueellisesti. Kunnissa palveluiden valvonnasta huolehtii kunnan sosiaali- ja terveyslautakunta tai muu vastaava elin. Yksityiset terveydenhuollon palveluiden tuottajat voivat myydä palveluitaan kunnille, kuntayhtymille tai suoraan asiakkaille.

Yksityisiä terveydenhuollon palveluja tarjoavalla on oltava asianmukaiset tilat ja laitteet, mukaan lukien potilaskuljetuksiin soveltuva ambulanssi tarjottaessa potilaankuljetuspalveluja. Lisäksi palveluiden tuottajan henkilökunnalla on oltava asianmukainen koulutus. Terveydenhuoltopalveluiden tuottajalla tulee olla myös lupaviranomaisen hyväksymä terveydenhuollon palvelujen tuottamisesta vastaava johtaja.

Asetus yksityisestä terveydenhuollosta (744/1990, muutoksineen) sisältää tarkempia määräyksiä eräisiin yksityisestä terveydenhuollosta annetun lain kohtiin liittyen. Asetuksessa säädetään muun muassa siitä, että terveydenhuollon palveluista vastaavan johtajan tulee olla terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö, jolla on yksityisen terveydenhuollon palvelujen tuottajan toiminnan laajuuteen ja tarjoamiin palveluihin nähden soveltuva koulutus ja riittävä kokemus.

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus yksityisestä terveydenhuollosta (7/2006, muutoksineen) sisältää tarkempia määräyksiä yksityisestä terveydenhuollosta annettuun lakiin perustuvien lupahakemusten, ilmoitusten ja toimintakertomusten sisällöstä, kaavasta ja tekemisestä.

Työterveyshuoltolaissa (1383/2001, muutoksineen) säädetään työnantajan velvollisuudesta järjestää työterveyshuolto sekä työterveyshuollon sisällöstä ja toteuttamisesta. Työterveyshuoltolain tarkoituksena on muun muassa edistää työntekijöiden terveyttä sekä työ- ja toimintakykyä työuran eri vaiheissa ja ehkäistä työliitännäisiä sairauksia ja tapaturmia. Työnantaja voi järjestää työterveyshuoltolaissa tarkoitettua palvelua hankkimalla ne terveyskeskukselta, järjestämällä tarvitsemansa palvelut itse tai yhdessä toisten työnantajien kanssa taikka hankkimalla tarvitsemansa palvelut muulta työterveyshuoltopalveluiden tuottamiseen oikeutetulta toimintayksiköltä tai henkilöltä. Lisäksi laissa säädetään hyvästä työterveyshuoltokäytännöstä ja työterveyshuollon sisällöstä sekä työntekijöille järjestettävistä pakollisista ja vapaaehtoisista terveydenhuoltopalveluista. Kela korvaa osan työterveyshuollosta työnantajille, yrittäjille ja muille itsenäisille ammatinharjoittajille aiheutuneista kustannuksista.

Hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (708/2013, muutoksineen) säädetään eräistä tarkemmista työterveyshuollon palveluiden tarjoamiseen liittyvistä vaatimuksista. Asetuksessa määritetään hyvä työterveyshuoltokäytäntö ja säädetään, että työterveysyksiköllä on oltava hyvää työterveyshuoltokäytäntöä noudattava kirjallinen laatujärjestelmä.

Sairausvakuutuslaissa (1224/2004, muutoksineen) säädetään muun muassa vakuutetun oikeudesta korvaukseen tarpeellisista hoidon aiheuttamista kustannuksista. Kela korvaa potilaille osan yksityisten lääkäreiden ja hammaslääkäreiden palkkioista sairausvakuutuslain korvausjärjestelmän mukaisesti.

Terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (559/1994, muutoksineen) säädetään terveydenhuollon ammattihenkilöiden oikeuksista ja velvollisuuksista sekä heidän ammatillisen toimintansa valvonnasta. Lain tarkoituksena on edistää potilasturvallisuutta ja terveydenhuollon palveluiden laatua varmistamalla terveydenhuollon ammattihenkilöiden riittävä ammattitaito sekä järjestämällä toiminnan valvonta. Terveydenhuollon ammattihenkilön on ammatitoiminnassaan sovellettava yleisesti hyväksyttyjä ja kokemusperäisiä perusteltuja menettelytapoja koulutuksensa mukaisesti, jota hänen on pyrittävä jatkuvasti täydentämään. Lisäksi laissa säädetään muun muassa terveydenhuollon ammattihenkilöiden salassapitovelvollisuudesta.

Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992, muutoksineen, ”Potilaslaki”) sisältää perussäännökset oikeudesta hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon sekä potilaan itsemääräämis- ja tiedonsaantioikeuksista. Potilaslain mukaan kaikilla Suomessa pysyvästi asuvilla on yhtäläinen oikeus terveydentilansa edellyttämään terveyden- ja sairaanhoitoon niiden voimavarojen puitteissa, jotka kulloinkin ovat julkisen terveydenhuollon käytettävissä. Potilaslaki sisältää lisäksi säännöksiä potilasasiakirjoista ja niitä koskevasta salassapitovelvollisuudesta.

Potilasvahinkolaissa (585/1986, muutoksineen) säädetään siitä, että terveydenhuollon toimintayksiköillä on oltava potilasvakuutus potilasvahinkojen varalta. Potilasvakuutus korvaa terveyden- ja sairaanhoidon

yhteydessä potilaalle aiheutuneen henkilövahingon eräissä tapauksissa. Potilasvakuutusta hallinnoi Potilasvakuutuskeskus.

Ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain (980/2012, muutoksineen) tarkoituksena on tukea ikääntyneen väestön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista. Lain tavoitteena on lisäksi antaa iäkkäille mahdollisuus ja rohkaista heitä osallistumaan elinoloihinsa vaikuttavien päätösten valmisteluun ja tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen kotikunnassaan. Laissa säädetään myös ikääntyneen väestön terveydenhuoltopalveluihin sovellettavista laatu-, henkilöstö- ja toimitilavaatimuksista. Lisäksi kunnan on määritettävä, missä määrin se pystyisi toteuttamaan iäkkään henkilön tarvitsemia palveluita tämän yksityiskotiin tai muuhun kodinomaiseen asuinpaikkaan järjestettävillä sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluilla.

Potilastietojen käsittelyyn sovellettava lainsäädäntö

Terveystalon toimintaan sovelletaan sekä kansallista että Euroopan unionin lainsäädäntöä, asetuksia, säännöksiä ja viranomaismääräyksiä. Kansallisesti sovelletaan esimerkiksi henkilötietolakia (523/1999, muutoksineen), lakia yksityisyyden suojasta työelämässä (759/2004) ja muita tietosuojaa koskevia soveltuvia lakeja. Henkilötietojen käsittely on tarkoin säänneltyä. Muun muassa henkilötietojen kerääminen, käyttö ja käsittelyn ulkoistaminen edellyttävät lainsäädännössä asetettujen velvollisuuksien noudattamista, minkä lisäksi sovelletaan säännöksiä koskien mobiililaitteella tapahtuvan viestinnän ja muun sähköisen viestinnän suojaamista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetussa laissa (159/2007) säädetään asiakastietojen käsittelystä sosiaali- ja terveydenhuoltoalalla. Lain tarkoituksena on edistää asiakastietojen elektronisen käsittelyn tietoturvallisuutta. Lisäksi laki edellyttää yhtenäisen sähköisen potilastietojen käsittely- ja arkistointijärjestelmän toteuttamista. Laki velvoitti kaikki julkisen terveydenhuollon palveluiden tarjoajat liittymään valtakunnallisen sähköisen potilastietojen arkistointipalvelun käyttäjiksi syyskuuhun 2014 mennessä. Lisäksi laissa säädetään tietojen luottamuksellisuudesta, luovuttamisesta ja arkistoinnista sekä asiakkaan oikeudesta saada haltuunsa häntä koskevat henkilökohtaiset asiakastiedot.

EU:n Tietosuojasetusta sovelletaan 25.5.2018 alkaen. EU:n Tietosuojasetusta sovelletaan yleisesti henkilötietojen käsittelyyn eli tietoihin, jotka koskevat tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa EU:n alueella asuvaa luonnollista henkilöä. EU:n Tietosuojasetuksen soveltamisen alettua sitä sovelletaan terveydenhuoltopalveluiden tarjoajien ja alalla toimivien yksityisten ammatinharjoittajien tapoihin kerätä, käsitellä, säilyttää tai tuhota henkilötietoja sekä muihin vastaaviin toimenpiteisiin.

Kuntien ja kuntayhtymien eräiden oikeustoimien väliaikaisesta rajoittamisesta sosiaali- ja terveydenhuollossa annetun lain (548/2016) tarkoituksena on turvata edellytykset Sote-uudistuksen valmisteluvaihetta varten. Lailla rajoitetaan väliaikaisesti kuntien ja kuntayhtymien oikeutta tehdä tietyn tyyppisiä kattavia ja pitkäkestoisia ulkoistamissopimuksia tai merkittäviä investointeja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseksi. Tällaisiin kattaviin ja pitkäkestoiisiin sopimuksiin on väliaikaisen lain voimassaoloaikana sisällytettävä irtisanomisehto. Laki tuli voimaan 1.7.2016 ja se on voimassa 31.12.2019 asti.

Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetussa laissa (1397/2016, muutoksineen) säädetään kilpailuttamismenettelyistä ja julkisia tarjouskilpailuita koskevista velvoitteista, joita viranomaisten ja muiden lain soveltamisalaan kuuluvien tahojen on noudatettava. Lain tarkoituksena on edistää vapaata kilpailua ja varmistaa tasapuolisuuden, syrjimättömyyden, avoimuuden ja suhteellisuusperiaatteen toteutuminen julkisissa hankinnoissa. Laki perustuu EU:n julkisia hankintoja säänteleviin direktiiveihin. Julkisen ja yksityisen sektorin toimijoita on kohdeltava tasapuolisesti julkisissa hankinnoissa. Kansallinen kynnysarvo terveydenhuoltopalveluiden julkisen tarjouskilpailun järjestämiselle on 400 000 euroa.

Tiettyjä lainsäädäntöhankkeita

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus

Tausta ja keskeiset tavoitteet

Sote-uudistus on julkisen sektorin uudistushanke, jonka tavoitteena on parantaa sosiaali- ja terveyspalvelujen saatavuutta, varmistaa yhdenvertainen pääsy kyseisiin palveluihin ja tasapuoliset mahdollisuudet niiden tuottamiseen, tehostaa julkista hallintoa sekä tarjota kansalaisille mahdollisuuksia vaikuttaa suoraan siihen, mitä sosiaali- ja terveyspalveluja he saavat ja miten. Hallituksen mukaan Uudistuksen tarve perustuu kuntien heikolle taloudelliselle tilanteelle ja Suomessa julkisesti rahoitettujen

sosiaali- ja terveyspalvelujen kasvaneille kustannuksille, joita Uudistus pyrkii hillitsemään. Uudistuksen tavoitteena on myös yksinkertaistaa monikanavaista sosiaali- ja terveyspalvelujen rahoitusjärjestelmää, parantaa kustannusvaikuttavuutta ja edistää talouskasvua. Julkisesti rahoitettuihin sosiaali- ja terveyspalveluihin liittyvä julkinen hallinto perustuisi kolmitasoiselle rakenteelle, joka koostuisi valtiosta, maakunnista ja kunnista. Julkisesti rahoitettujen sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisvastuu siirrettäisiin kunnilta maakunnille, jotka suunnittelisivat ja johtaisivat sosiaali- ja terveyspalveluita alueellaan. Vastuu julkisesti rahoitettujen sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta olisi palveluiden tyypistä riippuen joko Sote-keskuksilla, maakunnilla tai muilla palveluntuottajilla. Hallitus on ilmoittanut tavoitteekseen vähentää Uudistuksella julkisen talouden kestävyysvajetta yhteensä kolmella miljardilla eurolla vuoteen 2029 mennessä.

Hallituksen esitykset

Uudistuksen toimeenpano on keskeinen hanke pääministeri Juha Sipilän hallituksen ohjelmassa. Uudistus koostuu terveys- ja sosiaalipalvelujen uudistuksesta, maakuntauudistuksesta ja rahoitusuudistuksesta. Ehdotetun uudistuksen keskeisimmät lait ovat ehdotettu laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä, ehdotettu laki maakuntalain, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain ja pelastustoimen järjestämisestä annetun lain voimaannpanosta (**”Voimaannanolaki”**), ehdotettu laki asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa (**”Valinnanvapauslaki”**), ehdotettu maakuntalaki ja ehdotettu laki maakuntien rahoituksesta.

Hallituksen esitys maakuntien perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevasta lainsäädännöstä annettiin eduskunnalle 2.3.2017. Esitys sisälsi muun muassa ehdotuksen maakuntalaiksi, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevaksi laiksi, Voimaannanolaksi, ja maakuntien rahoitusta koskevaksi laiksi.

Ehdotettu maakuntalaki asettaisi edellytykset maakunnan itsehallinnolle sekä asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksille maakunnassa. Maakuntalaissa säädettäisiin esimerkiksi maakunnan vastuista ja hallintorakenteesta, taloudenhoidosta ja päätöksenteosta. Maakunnat ottaisivat tehtäväkseen julkisesti rahoitetun sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja ympäristöterveydenhuollon sekä muita tehtäviä. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskeva laki siirtäisi julkisesti rahoitettujen sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen järjestämisvastuun maakunnille. Lisäksi hallitus antoi eduskunnalle täydennetyn esityksen koskien maakuntien rahoitusuudistusta. Hallitus ehdotti myös uuden lainsäädännön edellyttämiä muutoksia useisiin muihin lakeihin sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamista koskien peruskirjan soveltamista Suomen kuntiin ja maakuntiin. Peruskirja määrittelee muun muassa paikallisen itsehallinnon käsitteen ja määrittää paikallisen itsehallinnon periaatteet ja laajuuden, paikallisviranomaisten taloudelliset voimavarat ja paikallisviranomaisten tehtävien hoitamiseksi asianmukaiset hallintorakenteet ja voimavarat.

Edellä mainitut lakiesitykset Uudistuksen toteuttamiseksi ovat parhaillaan hallituksen tarkistettavana. Tässä esitetty kuvaus Uudistuksesta perustuu hallituksen esityksiin, jotka voivat muuttua tai jotka voidaan vetää takaisin. Katso lisätietoja Uudistuksesta alla olevasta kohdasta ”— Ehdotetun Uudistuksen eduskuntakäsittely ja arvioitu aikataulu”.

Valinnanvapaus

Yleistä

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkailla olisi asiakkaan valinnanvapauden puitteissa oikeus valita palveluntuottaja ja tämän toimipiste sekä ne ammattihenkilöt, jotka tuottaisivat kyseiset palvelut. Julkisesti rahoitettuja sosiaali- ja terveyspalveluja voisivat tarjota julkiset tahot sekä yksityiset ja kolmannen sektorin toimijat. Valinnanvapaus koostuisi suoran valinnan palveluista, oikeudesta valita maakunnan liikelaitoksen toimipiste sekä asiakassetelillä ja henkilökohtaisella budjetilla tarjottavista palveluista.

Ensimmäiset valinnanvapautta koskevat pilottihankkeet on aloitettu vuonna 2017 tietyillä alueilla, joilla kokeillaan terveys- ja sosiaalipalvelukeskuksien muodostamista ja henkilökohtaisen budjetin myöntämistä. Terveys- ja sosiaalipalvelukeskusten pilotointi keskittyy siihen, kuinka usein asiakas voi vaihtaa valitsemaansa keskusta. Valinnanvapauspilottihankkeet on tarkoitus toteuttaa osana uutta valinnanvapauslainsäädäntöä. Valinnanvapauspilottihankkeiden lisäksi on aloitettu myös tiettyjä palvelusetelikokeiluja. Käynnissä olevia palvelusetelikokeiluja on kuitenkin tarkoitus laajentaa joulukuusta 2017 lähtien. Laajennettuihin palvelusetelikokeiluihin on tarkoitus järjestää valtionavustushaku, jossa

nykyiset kokeilualueet voisivat hakea kokeilujensa laajentamista, ja myös uudet alueet voisivat hakea mukaan.

Suoran valinnan palvelut

Ehdotetun Uudistuksen seurauksena vastuu suoran valinnan palveluista, kuten perustason sosiaali- ja terveydenhuollon julkisesta ohjauksesta ja neuvonnasta, siirrettäisiin Sote-keskuksille. Suoran valinnan palvelut sisältäisivät lisäksi suuntauksen palvelut ensisijaisesti aikuisväestölle suuntauksen yksiköiden tuottamina. Sote-keskukset korvaisivat nykyiset terveyskeskukset. Suoran valinnan palvelut koostuisivat kiireettömistä palveluista sekä kiireellisistä palveluista Sote-keskusten ja suuntauksen yksiköiden aukioloaikojen puitteissa. Suoran valinnan palvelut sisältäisivät julkisen perustason terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palvelut sekä valikoidut erikoissairaanhoidon konsultaatiot. Maakunnat voisivat päättää, sisällyttävätkö ne myös äitiys- ja lastenneuvolapalvelut suoran valinnan palveluihin. Hallituksen esityksen mukaan Sote-keskukset ja suuntauksen yksiköt voisivat myös erikoistua tuottamaan palveluita tietyille asiakasryhmille.

Sote-keskus voisi olla julkisen, yksityisen tai kolmannen sektorin toimijan, kuten säätiön, ylläpitämä. Suoran valinnan palvelujen tuottaja voisi tuottaa Sote-keskuksen tarjoamat palvelut itse, yhdessä toisen palveluntuottajan kanssa tai hankkimalla palveluja toiselta palveluntuottajalta. Jos tällaisten palvelujen käyttämisestä kerättäisiin asiakasmaksuja, asiakasmaksun määrä olisi sama palveluntuottajasta riippumatta.

Maakunnat olisivat vastuussa sellaisten palvelujen tuottamisesta, joita ei ole saatavilla Sote-keskuksista tai suuntauksen yksiköistä. Tällaisia palveluita olisivat kiireelliset palvelut ja päivystys sekä suurin osa erityisistä sosiaalipalveluista ja erikoissairaanhoidosta. Lisäksi maakunta olisi vastuussa suoran valinnan palvelujen tuottamisesta, jos Sote-keskukset eivät tarjoaisi kyseisiä palveluja. Maakunnat tekisivät myös sopimukset suoran valinnan palveluista palveluntuottajien kanssa.

Ehdotetun Uudistuksen myötä asiakkailta olisi nykyistä laajempi mahdollisuus valita palveluntuottajansa. Asiakkaat voisivat ilmoittautua valintansa mukaiselle Sote-keskukselle ja valita suuntauksen yksikkönsä vuodeksi kerrallaan. Lähtökohtaisesti asiakkaat voisivat vaihtaa palveluntuottajaa aikaisintaan vuoden kuluttua viimeisimmästä palveluntuottajan valinnasta. Jos asiakas ei valitsisi tai ei kykenisi valitsemaan palveluntuottajaa, maakunta osoittaisi asiakkaalle tuottajan, jonka palvelut ovat parhaiten asiakkaan saavutettavissa. Jos asiakkaan valitsemalla Sote-keskuksella tai suuntauksen yksiköllä olisi toimipisteitä useilla paikkakunnilla, asiakas voisi asioida missä tahansa näistä toimipisteistä.

Asiakkaan palvelutarpeen arviointi tehtäisiin asiakassuunnitelman avulla, jonka laatisi joko Sote-keskus tai maakunnan liikelaitos. Asiakassuunnitelma kattaisi kaikki asiakkaan tarvitsemat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut mukaan lukien Sote-keskuksen ja maakunnan liikelaitoksen tuottamat palvelut.

Suoran valinnan palveluntuottaja olisi vastuussa asiakkaan palvelutarpeen arvioinnista suoran valinnan palveluissa, jotka palveluntuottaja joko tuottaa itse tai hankkii asiakassetelillä toiselta palveluntuottajalta. Palveluntuottajan tulisi lisäksi laatia asiakkaalle asiakassuunnitelma. Jos palveluntuottaja arvioi, että asiakkaalla on tarve saada maakunnan tuotantovastuulla olevia palveluita, palveluntuottajan tulisi ohjata asiakas maakunnan liikelaitoksen suorittamaan palvelutarpeen arviointiin.

Maakunnan tuotantovastuulla olevissa palveluissa asiakas voisi hakeutua suoraan maakunnan liikelaitoksen toimipisteeseen. Kiireettömän sairaalahoidon osalta tarvittaisiin kuitenkin lääkärin tai hammaslääkärin lähete. Palvelutarpeesta riippuen asiakas saisi palvelut suoraan maakunnalta tai asiakassetelin tai henkilökohtaisen budjetin kautta, joiden avulla asiakas voi hankkia tarvitsemansa palvelut. Jos maakunta arvioi, että asiakkaalla on tarve saada suoran valinnan palveluntuottajan tuottamaa palvelua, maakunnan tulisi ohjata asiakas tämän valitsemaan Sote-keskukseen tai suuntauksen yksikköön.

Sote-keskuksissa ja suuntauksen yksiköissä tuotetut suoran valinnan palvelut rahoitettaisiin pääasiassa korvauksilla maakunnalta, joka maksaisi palveluntuottajalle kiinteän korvauksen (kapitaatiokorvaus). Sote-keskusten saama kapitaatiokorvaus määräytyisi asiakkaan ominaisuuksien, kuten iän ja työssäkäynnin perusteella, jolloin korvaus olisi korkeampi esimerkiksi vanhusten osalta verrattuna työikäisiin asiakkaisiin. Maakunnan tulisi päättää suoran valinnan palvelujen tuottajille maksettavista korvauksista valtion asettamien suuntaviivojen mukaisesti. Lisätietoja ehdotetun Uudistuksen mukaisesta julkisesti rahoitettujen sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen rahoituksesta esitetään kohdassa ”— Rahoitusuudistus”.

Asiakassetelit ja henkilökohtainen budjetti

Ehdotetun uudistuksen mukaan Sote-keskukset, suunhoidon yksiköt ja maakunnan liikelaitokset voisivat myöntää asiakkaalle asiakassetelin¹³⁶ tai henkilökohtaisen budjetin, joilla asiakas voi hankkia tietyn hoidon valintansa mukaiselta palveluntuottajalta.

Asiakasseteli tarkoittaa sitoumusta korvata asiakkaan saaman palvelun kustannukset ennalta määrättyyn arvoon asti. Asiakkaat voisivat käyttää seteliä hankkiakseen yksittäisiä palveluita muilta palveluntuottajilta kuin omilta Sote-keskuksiltaan ja suunhoidon yksiköiltään tai maakunnaltaan. Asiakas voisi myös päättää hankkia asiakassetelin perusteella tarjottavat palvelut omalta Sote-keskukseltaan, mikäli Sote-keskus on hyväksytty kyseisten asiakassetelipalvelujen tuottajaksi. Sekä suoran valinnan palveluntuottaja että maakunta määrittäisi myöntämänsä asiakassetelin arvon ja korvaisi tuottajalle kyseisen asiakassetelin nojalla tuotettujen palvelujen kustannukset ennalta määrättyyn arvoon saakka. Asiakassetelipalveluntuottaja ei saisi periä asiakkaalta maksuja asiakassetelillä tuotetusta palvelusta. Asiakassetelipalveluntuottajan ja henkilökohtaisen budjetin nojalla toimivan palveluntuottajan tulisi ilmoittaa maakunnalle hyväksyvänsä palvelun tuottamisen ehdot ja tuottaa palvelu asiakassuunnitelman mukaisesti.

Sote-keskuksilla ja suunhoidon yksiköillä olisi tekemänsä asiakassuunnitelman mukaisen palvelutarpeen arvioinnin perusteella velvollisuus myöntää asiakasseteli sellaisia suoran valinnan palveluihin kuuluvia yksittäisiä toimenpiteitä ja palveluita varten, jotka ovat erotettavissa itsenäisiksi osakokonaisuuksiksi. Tällaiset osakokonaisuudet voisivat sisältää esimerkiksi erikoislääkäreiden tai erityistyöntekijöiden, kuten ravitsemusterapeuttien, tarjoamia palveluita. Suoran valinnan palveluiden tuottajalla olisi siten velvollisuus antaa tällaista palvelua koskeva asiakasseteli myös silloin, kun se itse tarjoaa tällaisia palveluja. Suoran valinnan palvelujen tuottaja voisi myös antaa asiakassetelin muihin suoran valinnan palveluihin. Suoran valinnan palvelujen tuottaja olisi kuitenkin aina vastuussa niistä henkilöistä, jotka ovat ilmoittautuneet Sote-keskuksen tai muiden palveluntuottajien asiakkaiksi. Suoran valinnan palvelujen tuottajan tulisi antaa asiakkaalle tietoa niistä palveluntuottajista, joilta asiakas voisi hankkia palveluja asiakassetelillä.

Maakunnat olisivat pääasiallisesti vastuussa sellaisten julkisesti rahoitettujen palveluiden tarjoamisesta, joita ei olisi saatavilla Sote-keskuksissa tai suunhoidon yksiköissä. Maakunta päättäisi tällaisten palvelujen osalta siitä, miltä osin niiden järjestämisessä olisi käytettävä asiakasseteliä. Tällaista asiakasseteliä käytettäisiin lähinnä asiakassuunnitelmaan perustuvissa kiireettömissä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Maakunnalla olisi velvollisuus käyttää asiakasseteleitä palvelun järjestämisessä riittävissä määrin sen varmistamiseksi, että asiakkaiden valinnanvapaus toteutuu myös muissa kuin suoran valinnan palveluissa. Maakunta suorittaisi asiakkaan sosiaali- ja terveyspalveluiden tarpeen arvioinnin asiakaseteleillä tuotettavissa palveluissa.

Iäkkäille ja vammaisille asiakkaille tai asiakkaille, joilla on pitkäaikaisen hoidon tarve, voitaisiin myöntää henkilökohtainen budjetti, joka antaisi asiakkaalle mahdollisuuden valita hänen yksilöllisiin olosuhteisiinsa sopivat asiakassuunnitelmassa määritellyt palvelut budjetissa määritellyn rahasumman puitteissa. Henkilökohtaisen budjetin määrän tulisi kattaa asiakkaan palvelutarpeen mukaiset kulut. Asiakas voisi päättää, mistä hän hankkii asiakassuunnitelmassa määritellyt palvelut, ja hän voisi myös vaikuttaa palvelujen sisältöön. Jos edellytykset sekä asiakassetelin antamiselle että henkilökohtaisen budjetin myöntämiselle täyttyisivät, asiakkaalla olisi oikeus valita näiden vaihtoehtojen välillä. Maakunta maksaisi henkilökohtaiseen budjettiin liittyvän korvauksen suoraan palveluntuottajalle.

Palveluntuottajia koskevat edellytykset

Valinnanvapautta koskeva ehdotettu lainsäädäntö asettaisi tiettyjä edellytyksiä valinnanvapauspalveluiden tuottajille. Sote-keskukset, suunhoidon yksiköt ja asiakassetelillä maksettavia palveluita toimittamaan hyväksytyt palveluntuottajat olisivat velvollisia esimerkiksi laatimaan vuosittain selonteot liikevaihdostaan, maksamistaan veroista, verotuspaikasta, voitoistaan ja tappioistaan sekä johdon palkoista ja palkkioista ja yhteiskuntavastuusta.

Uudistukseen sisältyisi myös rekisteröintimenettely, joka koskisi tasapuolisesti kaikkia palveluntuottajia sekä omavalvontamalli, joka perustuisi palveluntuottajien ja viranomaisten väliselle keskinäiselle luottamukselle. Valvira ja aluehallintovirastot toimisivat valvonta- ja rekisteriviranomaisina. Palveluntuottajan tulisi taata tarjoamiensa palveluiden laatu, asiakaskeskeisyys ja turvallisuus sekä toimintansa asianmukaisuus. Palveluntuottajien tulisi myös täytäntöönpanna kattava

¹³⁶ Asiakaseteleiden arvioidaan korvaavan nykyisin käytössä olevat kuntien myöntämät palvelusetelit 1.1.2020 alkaen.

omavastuusuunnitelma. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut tulisi järjestää sekä suomeksi että ruotsiksi, jos maakunnassa on kaksikielisiä kuntia tai erikielisiä kuntia.

Ehdotettu lainsäädäntö sisältää myös useita velvoitteita palveluntuottajille koskien velvollisuutta tietojen antamiseen muun muassa kansallisiin tietojärjestelmiin. Suoran valinnan palvelujen tuottajan tulisi esimerkiksi ilmoittaa internetissä enimmäisasiakasmääränsä sekä ajantasainen tieto enimmäisasiakasmäärästä, joita palveluntuottaja voi hoitaa, sekä odotusajoista.

Maakuntauudistus

Maakuntauudistus on suunniteltu toteutettavan sosiaali- ja terveydenhuoltouudistuksen yhteydessä. Maakuntauudistuksen myötä perustettaisiin 18 uutta maakuntaa, joille siirtyisi vastuu julkisesti rahoitettujen sosiaali- ja terveyshuollon palveluiden järjestämisestä kunnilta 1.1.2020 alkaen. Hallituksen uusien linjausten mukaisesti uudet maakunnat on tarkoitus perustaa kesäkuusta 2018 alkaen. Maakunnat olisivat julkisoikeudellisia yhteisöjä, joilla olisi alueellaan itsehallinto. Lähtökohtaisesti kaikki julkiset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut keskitettäisiin maakuntiin. Kukin maakunta suunnittelisi ja vastaisi sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista alueellaan sekä määrittäisi palvelujen tarpeen, määrän, laadun ja tuottamistavan.

Maakunnan hallinnon tulisi sisältää maakuntavaltuusto, maakuntahallitus ja tarkastuslautakunta. Maakunnan ylintä valtaa käyttäisi maakuntavaltuusto, jonka jäsenet valittaisiin suorilla vaaleilla. Maakuntavaltuusto olisi vastuussa maakunnan toiminnasta ja taloudesta. Maakuntahallitus johtaisi maakunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta. Hallituksen uusien linjausten mukaisesti joka maakuntaan on tarkoitus asettaa väliaikaishallinto kesäkuusta 2018 alkaen.

Maakunnat olisivat vastuussa sellaisten palvelujen tarjoamisesta, joita ei ole saatavilla Sote-keskuksista tai suunhoidon yksiköistä, kuten kiireelliset palvelut ja päivystys sekä suurin osa erikoissairaanhoidosta ja sosiaalipalveluista. Maakunta olisi lisäksi vastuussa suoran valinnan palvelujen tuottamisesta, jos tällaisia palveluja ei muutoin olisi saatavilla. Maakunta voisi myös itse tuottaa Sote-keskusten tai suunhoidon yksikön palveluja sekä asiakaseteleillä tuotettavia palveluja.

Maakunta voisi tuottaa järjestämisvastuullaan olevat palvelut itse, yhteistoiminnassa muiden maakuntien kanssa tai hankkia ne muilta palveluntuottajilta. Lisätietoja ehdotetun Uudistuksen mukaisesta julkisesti rahoitettujen sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen rahoituksesta esitetään kohdassa ”— *Rahoitusuudistus*”.

Maakunnat olisivat myös vastuussa pelastustoimesta ja ympäristöterveydenhuollosta sekä useista muista tehtävistä. Pelastustoimen ja ensihoidon tuottaminen määrättäisiin niille viidelle maakunnalle, jotka ylläpitävät yliopistollista sairaalaa maakuntien yhteistoiminta-alueilla. Kunkin yhteistoiminta-alueen maakunnat laatisivat yhteistyösopimuksen koskien julkisesti rahoitettuja terveys- ja sosiaalipalveluita.

Tämän Esitteen päivämääränä, Ehdotetun Uudistuksen mukaan maakunnan tulisi erottaa julkisesti rahoitettujen sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen järjestäminen ja tuottaminen. Tätä tarkoitusta varten maakunnan tulisi perustaa maakunnan liikelaitos. Maakuntien oma palvelutuotanto olisi maakuntien liikelaitosten vastuulla, ja maakunnan liikelaitokset olisivat toiminnallisesti ja taloudellisesti erotettuja maakuntien muista toiminnoista.

Suoran valinnan palveluita hankittaessa maakunta tekisi sopimukset suoraan palvelun tarjoajan kanssa. Järjestämisvastuu palveluista säilyisi maakunnalla sen hankkiessa palveluita muilta palveluntarjoajilta. Maakunta olisi vastuussa suoran valinnan palveluita tai asiakaseteleillä tai henkilökohtaisella budjetilla palveluita tarjoavien palveluntarjoajien valvonnasta. Maakunnat vastaisivat esimerkiksi asukkaidensa lakisääteisten oikeuksien toteutumisesta ja yhdenvertaisesta mahdollisuudesta saada palveluja. Näiden tehtäviensä toteuttamiseksi maakunta voisi myös esimerkiksi pyytää tietoja siitä, miten palvelu yksittäisissä tapauksissa tuotetaan sekä saada asiaankuuluvia tietoja salassapitosäännösten estämättä. Maakunnalla olisi myös oikeus tehdä tarkastuksia palveluntuottajien tiloissa palvelujen laadun varmistamiseksi. Esimerkiksi suoran valinnan palvelujen tuottajan tulisi toimia yhteistyössä maakunnan ja kuntien kanssa terveyden edistämiseksi maakunnan kanssa tehdyssä sopimuksessa määritellysti.

Palveluntuottajana voisi toimia vain lain vaatimukset täyttävä tuottaja. Lakisääteisten vaatimusten lisäksi maakunta voisi asettaa muita ehtoja suoran valinnan palvelujen sekä asiakaseteleillä ja henkilökohtaisella budjetilla tarjottavien palvelujen tuottajille. Vaatimukset voisivat koskea palvelujen laatua, resursseja ja saatavuutta sekä palveluketjua ja palvelujen yhteensovittamista. Vaatimusten tulisi olla yhdenmukaisia kaikille samanlaisia palveluja tarjoaville yrityksille, yhteisöille ja ammatinharjoittajille. Maakunta voisi

lisäksi asettaa ehtoja, jotka koskisivat vain tietyllä maakunnan alueella toimivia Sote-keskuksia tai suunhoidon yksiköitä.

Maakunta toimisi alueensa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen asiakas- ja potilastietorekisterin rekisterinpitäjänä. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajien tulisi tallentaa asiakas- ja potilastietonsa maakunnan ylläpitämään rekisteriin.

Rahoitusuudistus

Uudistuksen jälkeen maakuntien tulolähteet koostuisivat valtion rahoituksesta sekä julkisesti rahoitettujen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tuottamisesta perittävistä asiakas- ja käyttömaksuista. Ehdotettu Uudistus ei nyky muodossaan myöntäisi maakunnille verotusoikeutta. Ehdotettu maakuntien rahoituslaki ohjaisi maakuntien yleiskatteellista rahoitusta. Lain lähtökohtana on, että valtion rahoitus kattaisi mahdollisimman laajasti maakunnan järjestämisvastuulle kuuluvista tehtävistä aiheutuvat rahoitustarpeet. Maakunnat päättäisivät itsenäisesti rahoituksensa käytöstä ja sen kohdentamisesta velvollisuuksiensa täyttämiseksi. Valtion rahoitus ei sisältäisi erillistä osuutta investointeille, mutta maakunta voisi käyttää rahoitusta myös investointeihin. Yleiskatteellisen rahoituksen lisäksi maakunnat saisivat myös erillisrahoitusta.

Hallitus asettaisi julkisen talouden suunnitelmassa tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollon julkiselle rahoittamiselle ja päättäisi tavoitteiden saavuttamista koskevista toimenpiteistä. Valtiontalouden kehyspäättös sisältyy julkisen talouden suunnitelmaan. Maakuntien velvoitteita ja rahoitusta arvioidaan, kun julkisen talouden suunnitelmaa valmistellaan. Maakunnille kohdennettavaa valtion rahoitusta tarkistettaisiin vuosittain. Valtion maakuntiin kohdistuvan ohjauksen keskeiset välineet ovat julkisen talouden suunnitelma, valtion talousarvio ja maakuntia koskeva lainsäädäntö. Valtion ja maakuntien väliset neuvottelut tukisivat julkisen talouden suunnitelman valmistelua ja sen vuotuista tarkastusta. Neuvottelut käytäisiin maakunnittain ja niissä arvioitaisiin maakunnan taloutta, kustannuskehitystä ja mahdollisten sopeuttamistoimien tarvetta sekä käsiteltäisiin maakuntien investointisuunnitelmia. Arviointimenettelyssä valtio ja maakunnat arvioisivat maakuntien taloudellisia edellytyksiä selvittää tehtävistään.

Valtion ohjaus koskisi myös sellaisia investointeja, jotka ovat merkittäviä palvelurakenteen kokonaisuuden tai useamman kuin yhden maakunnan palvelujen järjestämiseksi. Suorien investointien lisäksi valtio ohjaisi myös investointeihin rinnastettavia pitkäaikaisia sitoumuksia ja maakuntien yhteisten palvelukeskusten toteuttamia investointeja.

Valtio kohdentaisi maakunnalle julkisesti rahoitetun sosiaali- ja terveydenhuollon, ympäristöterveydenhuollon ja pelastustoimen tuottamiseen perustuvaa rahoitusta 89 prosenttia asukkaiden sosiaali- ja terveyspalvelutarpeiden ja palvelujen tuottamiseen liittyvien olosuhdetekijöiden perusteella ja kymmenen prosenttia asukasmäärän perusteella. Yksi prosentti valtion kokonaisrahoituksesta olisi lisäksi tarkoitettu maakunnan asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin kohdennettu maakunnille annettava rahoitus määräytyisi asukasmäärän, asukkaiden ikärakenteen, asukkaiden terveydenhuollon, vanhustenhuollon ja sosiaalihuollon tarpeiden, kasvupalvelua kuvaavien tekijöiden, asukastiheyden, maatalousyrittäjien, saaristoisuuden sekä vieraskielisten ja ruotsinkielisten asukkaiden määrän perusteella. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeita koskevan rahoituksen määrittämiseksi käytettäisiin erinäisiä kriteerejä, joita olisivat muun muassa maakunnan asukkaiden ikärakenne, sairastavuus ja sosioekonominen asema.

Maakunnilla olisi oikeus periä asiakasmaksuja. Asiakasmaksut eivät välittömästi vaikuttaisi valtion rahoitukseen, mutta ne otettaisiin vähennyksenä huomioon tarkasteltaessa julkisesti rahoitetun sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisia käyttökustannuksia. Myös asiakasmaksuja koskevat säännökset uudistettaisiin, ja tämän uudistuksen olisi tarkoitus tulla voimaan samaan aikaan Uudistuksen kanssa.

Maakunnan tulisi lähtökohtaisesti budjetoida kustannukset käytettävissä olevan rahoituksen mukaan. Jos maakunta joutuisi kuitenkin taloudellisiin vaikeuksiin, se voisi saada valtiolta lyhytaikaista lainaa tai takauksen maksuvalmiusongelmien ehkäisemiseksi tai korjaamiseksi. Jos maakunnan taloudelliset vaikeudet olisivat pitkäkestoisia ja uhkaisivat vaarantaa maakunnan taloudelliset sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen liittyvät edellytykset selvittää velvoitteistaan, maakunta voisi saada valtionavustusta.

Maakunnan tulisi päättää suoran valinnan palvelujen tuottajille maksettavista korvauksista valtion määrittämien periaatteiden mukaisesti. Korvauksen perusteen tulee olla samasta suoran valinnan palvelusta kaikille tuottajille sama. Maakunta maksaa palveluntuottajalle kiinteän korvauksen

(kapitaatiokorvaus). Kapitaatiokorvausta ei määritelmänsä mukaisesti yhdistettäisi Sote-keskusten tuottamien palvelujen toteutuneeseen käyttöön, vaan tietyn Sote-keskuksen käyttäjiksi ilmoittautuneiden asiakkaiden määrään. Kapitaatiokorvauksen suuruutta arvioitaessa voitaisiin ottaa huomioon sellaisia tekijöitä kuin asiakkaan ikä, sukupuoli, työllistyminen sekä hänen hoidon tarpeensa.

Sote-keskuksille ja suunhoidon yksiköille voitaisiin myös maksaa suoriteperusteisia korvauksia. Maakunnalla olisi toimivalta määrätä kiinteän korvauksen ja suoriteperusteisen korvauksen tarkemmista kriteereistä. Lisäksi maakunta voisi maksaa kannustinperusteisia korvauksia sekä muita korvauksia, kuten korvauksen syrjäisellä alueella toimiville palveluntarjoajille. Maakunnan myöntämien asiakaseteleiden osalta maakunta korvaisi kustannukset asiakkaalle tarjotuista palveluista setelin ennalta määrättyyn arvoon asti. Henkilökohtaisen budjetin saaneiden asiakkaiden osalta maakunta korvaisi kustannukset asiakkaalle tarjotuista palveluista henkilökohtaisen budjetin ennalta määrättyyn arvoon asti.

Kaikki Suomessa asuvat henkilöt ovat tämän Esitteen päivämääränä vakuutettu sairauteen liittyvien kulujen varalta sosiaalivakuuttamisesta vastaavan Kelan tarjoaman lakisääteisen sairausvakuutuksen kautta. Lakisääteinen sairausvakuutus antaa Suomessa vakinaisesti asuville henkilöille mahdollisuuden saada kohtuuhintaisia terveydenhuoltopalveluja yksityiseltä sektorilta. Lakisääteisestä sairausvakuutuksesta korvataan osa avohoidon hoito- ja matkakuluista, yksityisen terveydenhuollon ja työterveyshuollon palveluntuottajan lääkärin- ja hammaslääkärinpalkkioista sekä lääkärin määräämien tutkimusten ja hoitojen kuluista.

Kelan sairausvakuutuskorvaus on ehdotettu lakkautettavan Uudistuksen yhteydessä. Tämänhetkisen Uudistusta koskevan ehdotuksen mukaan työterveyshuoltoon liittyvät sairausvakuutuskorvaukset kuitenkin säilyisivät. Kela olisi myös vastuussa muun muassa valinnanvapausmalliin liittyvien korvausten maksuliikenteen hallinnoinnista sekä teknisestä toteutuksesta. Lopullista poliittista päätöstä asiasta ei ole kuitenkaan vielä tehty.

Ehdotetun Uudistuksen eduskuntakäsittely ja arvioitu aikataulu

Eduskunnan perustuslakivaliokunta julkaisi lausuntonsa ehdotetusta Uudistuksesta 29.6.2017. Perustuslakivaliokunta lausui johtopäätöksensä, että ehdotettu viitekehys maakuntien alueellisesta itsehallinnosta ja julkisen terveydenhuollon rahoituksesta ei yleisesti ottaen ollut perustuslain vastainen. Perustuslakivaliokunta piti kuitenkin tiettyjä Valinnanvapauslakia koskevan ehdotuksen kohtia perustuslain vastaisina ja vaati, että hallitus valmistelee muutetun ehdotuksen eduskunnan käsiteltäväksi.

Ensimmäinen perustuslakivaliokunnan esiin nostama keskeinen ongelma oli ehdotettu maakuntia koskeva velvoite yhtiöittää suoran valinnan palvelujen ja asiakaseteleillä tuotettavien palvelujen tuottaminen osakeyhtiömuotoon. Perustuslakivaliokunta katsoi, että tällainen yhtiöittämisvelvoite oli perustuslain vastainen, koska se ei riittävässä määrin turvaisi perustuslain edellyttämää yhdenvertaista oikeutta riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin ja koska tällaiselle yhtiöittämisvelvoitteen asettamiselle ei ollut esitetty riittäviä perusteita.

Perustuslakivaliokunta lausui myös, että ehdotettu aikataulu valinnanvapausuudistukselle tulee muuttaa, jotta voidaan riittävästi taata julkisesti rahoitettujen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen jatkuva saatavuus Uudistuksen toteuttamisen yhteydessä. Valiokunta lausui siten, että valinnanvapausuudistus tulee toteuttaa vaiheittain ja että muutetun hallituksen esityksen tulee yleisesti turvata jatkuva, yhdenvertainen ja riittävä pääsy terveyspalveluihin kaikkialla Suomessa. Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaisesti valinnanvapauden on tarkoitus laajentua erillisen vaiheistuksen mukaisesti.

Edellä kuvatun perustuslakivaliokunnan lausunnon seurauksena hallitus päätti lykätä Uudistuksen toteutusta yhdellä vuodella. Hallituksen antaman lausunnon mukaan Uudistuksen odotetaan tulevan voimaan ja uudistettujen Sote-toimintojen alkavan 1.1.2020, jolloin järjestämisvastuu siirtyisi maakunnille. Ensimmäiset maakuntavaalit odotetaan pidettävän lokakuussa 2018. Valinnanvapauspilottihankkeet on tarkoitus toteuttaa osana uutta valinnanvapauslainsäädäntöä, minkä lisäksi käynnissä olevia palvelusetelikokeiluja on tarkoitus laajentaa joulukuusta 2017 lähtien.

Hallituksen mukaan ehdotettua sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettavaa lakia ja ehdotettua maakuntalakia muutetaan eduskunnan valiokuntien käsittelyssä perustuslakivaliokunnan edellyttämien muutosten toteuttamiseksi. Sosiaali- ja terveyspalveluja koskevan uudistuksen ja maakuntauudistuksen lakiesityksiä ei muutettaisi miltään muilta osin. Valinnanvapautta koskevassa jatkovalmistelussa keskeisiä muutoksia aiempaan esitykseen olisivat se, että maakunnan ei tarvitse yhtiöittää omaa palvelutuotantoaan, julkisen hallintotehtävän antamista muille kuin viranomaisille tarkennetaan, tuottajien tehtäviä sosiaalihuollon palveluissa rajataan ja pilotointia koskevia säännöksiä tarkennetaan. Ehdotettu

maakuntalaki, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettava laki ja Valinnanvapauslaki käsiteltäisiin eduskunnassa perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaisesti samanaikaisesti yhtenäisenä kokonaisuutena. Hallituksen linjausten mukaisesti kaikki Uudistusta koskevat lait vahvistettaisiin kesällä 2018. Lisäksi osa laeista tulisi voimaan kesällä 2018, jolloin myös uudet maakunnat olisi tarkoitus perustaa.

Sosiaali- ja terveysministeriö ilmoitti 14.7.2017, että se oli asettanut valmistelutyöryhmän valmistelemaan muutettu esitys valinnanvapautta koskevaksi lainsäädännöksi. Hallituksen eduskunnalle alun perin 9.5.2017 antama ehdotus Valinnanvapauslaiksi muutetaan perustuslakivaliokunnan edellyttämien muutosten mukaiseksi, minkä lisäksi tehdään tiettyjä muita tarpeellisia muutoksia. Hallituksen ilmoituksen mukaan sen tarkoituksena on lähettää muutettu esitys lausuntokierrokselle marraskuussa 2017, minkä jälkeen muutettu esitys olisi tarkoitus antaa eduskunnalle maaliskuussa 2018.

Perustuslakivaliokunta suorittaa täydellisen uudelleentarkastelun ja kokonaisarvioinnin muutetusta Valinnanvapauslakia koskevasta hallituksen esityksestä ja muista Uudistukseen liittyvistä lakiesityksistä sitten, kun hallitus on antanut ne eduskunnalle.

Tietoja riskeistä liittyen tuleviin lainsäädäntömuutoksiin on esitetty kohdassa ”*Riskitekijät — Esitetyllä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksella, mahdollisilla viiveillä Uudistuksen toteutuksessa sekä sen oikeudellisilla tulkinnoilla voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan ja liiketoiminnan tulokseen*”.

Kilpailulain tilapäinen muuttaminen

Hallitus julkaisi kesäkuussa 2017 esityksen Kilpailulain tilapäisestä muuttamisesta, joka laajentaisi KKV:n yrityskauppavalvontaa koskevan toimivallan käytännössä kaikkiin sosiaali- tai terveydenhuoltoalan yrityskauppoihin Suomessa. Kilpailulain mukaan säännöksiä yrityskauppavalvonnasta sovelletaan yrityskauppoihin, joissa vähintään kahden yrityskaupan osapuolen Suomesta kertynyt liikevaihto ylittää kummankin osalta 20 miljoonaa euroa. Hallituksen julkaiseman lakiesityksen mukaan yrityskauppavalvontasäännöksiä sovellettaisiin kuitenkin myös kaikkiin yrityskauppoihin, joissa vähintään yksi yrityskaupan osapuoli toimii sosiaali- tai terveyspalvelujen alalla. Poikkeuksen tähän pääsääntöön muodostaisivat esimerkiksi sellaisten pääomasijoittajien, joiden portfolioon kuuluu sosiaali- tai terveyspalveluja tarjoavia yhtiöitä, yrityskaupat, joissa kaupan kohde toimii kokonaan muulla toimialalla. Muutos ei koskisi KKV:n käyttämää yrityskauppatestiä, jonka tarkoituksena on selvittää, johtaisiko yrityskauppa tehokkaan kilpailun merkittävään estymiseen. Esitetty lakimuutos on tällä hetkellä eduskunnan käsiteltävänä. Esitetty lakimuutos tulisi voimaan mahdollisimman pian, ja sitä sovellettaisiin 1.1.2020 asti.

Pysyvä sektorikohtainen yrityskauppavalvontajärjestelmä sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen alalle

Työ- ja elinkeinoministeriön asettama työryhmä on lisäksi kesäkuussa 2017 ehdottanut pysyvän sektorikohtaisen yrityskauppavalvontajärjestelmän perustamista sosiaali- ja terveydenhuoltopalvelujen alalle. Esityksen mukaan vähintään kahden osapuolen tuottaessa Suomessa sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja liikevaihtoperusteinen yrityskauppavalvonnan kynnysarvo olisi se, että osapuolten yhteenlaskettu liikevaihto ylittää 20 miljoonaa euroa tai että vähintään kahden osapuolen Suomesta kertynyt liikevaihto ylittää kummankin osalta 2 miljoonaa euroa. Lisäksi esitetty muutos antaisi KKV:lle toimivallan harkintavaltansa puitteissa vaatia ilmoitettavaksi sellaiset yrityskaupat, joissa vähintään kahden yrityskaupan osapuolen liikevaihto kummankin osalta ylittää miljoona euroa eikä kauppaa ole pantu täytäntöön tai kaupan täytäntöönpanosta ei ole kulunut yli kuutta kuukautta. Ehdotettu muutos ei muuttaisi sovellettavaa aineellista yrityskauppatestiä. Työryhmän ehdotuksen mukaisesti muutos tulisi voimaan samanaikaisesti Sote-uudistuksen kanssa.

ERÄITÄ KONSERNITILINPÄÄTÖSTIETOJA JA MUITA TIETOJA

Seuraavissa taulukoissa esitetään Yhtiön valikoituja konsernitilinpäätöstietoja 30.6.2017 ja 30.6.2016 päätyneiltä kuudelta kuukaudelta sekä 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014 päätyneiltä tilikaudelta. Alla esitettävät valikoidut konsernitilinpäätöstiedot ovat peräisin Yhtiön tilintarkastamattomista konsernitilinpäätöstiedoista, jotka on laadittu IAS 34 — ”Osavuosikatsaukset” -standardin mukaisesti 30.6.2017 päätyneeltä kuudelta kuukaudelta sisältäen vertailutietoina esitetyt tilintarkastamattomat konsernitilinpäätöstiedot 30.6.2016 päätyneeltä kuudelta kuukaudelta sekä Yhtiön tilintarkastetuista konsernitilinpäätöksistä 31.12.2016 ja 31.12.2015 päätyneiltä tilikaudelta, sisältäen 31.12.2014 päätyneeltä tilikautta koskevat tilintarkastetut taloudelliset vertailutiedot, jotka on laadittu EU:n käyttöönottamien IFRS-standardien mukaisesti 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014 päätyneiltä tilikaudelta ja jotka on kaikki sisällytetty tämän Esitteen F-sivuille. Tietäyt tässä Esitteessä esitetyt historialliset taloudelliset tiedot 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014 päätyneiltä tilikaudelta eroavat lakisääteisistä varsinaisen yhtiökokouksen hyväksymistä Yhtiön tilintarkastetuista konsernitilinpäätöksistä johtuen pääasiassa vuonna 2017 käyttöön otetusta IFRS 15 ”Myyntituotot asiakassopimuksista” -standardista. Uudelleenlaaditut tilintarkastetut konsernitilinpäätökset on laadittu sisällytettäväksi tähän Esitteeseen eikä niitä ole esitetty tai hyväksytty Yhtiön yhtiökokouksessa.

Alla esitettyjä valikoituja konsernitilinpäätöstietoja tulee lukea yhdessä kohtien ”Eräitä seikkoja — Taloudellisten tietojen ja eräiden muiden tietojen esittäminen” ja ”Liiketoiminnan tulos ja taloudellinen asema” sekä tämän Esitteen F-sivuille sisällytettujen Yhtiön tilintarkastettujen konsernitilinpäätösten ja tilintarkastamattomien konsernitilinpäätöstietojen kanssa.

Konsernin tuloslaskelmatiedot

Miljoonaa euroa	1.1.–30.6.		1.1.–31.12.		
	2017 (tilintarkastamaton)	2016 (tilintarkastamaton)	2016 (tilintarkastettu)	2015 (tilintarkastettu)	2014 (tilintarkastettu)
Liikevaihto	344,2	281,3	547,0	505,6	474,1
Liiketoiminnan muut tuotot	0,9	0,9	7,1	2,9	2,6
Materiaalit ja palvelut	-160,7	-133,6	-259,3	-234,0	-212,1
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-98,6	-81,9	-155,5	-145,6	-140,4
Poistot ja arvonalentumiset	-19,1	-19,0	-39,3	-39,7	-108,0
Liiketoiminnan muut kulut	-50,0	-34,6	-70,4	-70,0	-75,4
Liikevoitto/-tappio	16,7	13,1	29,6	19,3	-59,1
Rahoitustuotot	0,1	0,8	1,9	0,7	0,1
Rahoituskulut	-10,0	-11,2	-22,0	-22,1	-24,6
Rahoituskulut, netto	-9,9	-10,4	-20,1	-21,4	-24,5
Voitto/tappio ennen veroja	6,8	2,7	9,5	-2,1	-83,6
Tuloverot	1,2	1,6	3,2	3,2	0,7
Tilikauden voitto/tappio	8,0	4,3	12,7	1,1	-82,9
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	8,0	4,3	12,6	1,1	-82,9
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos, euroa per osake					
Laimentamaton osakekohtainen tulos	0,02	0,01	0,04	0,00	-0,27
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos	0,02	0,01	0,04	0,00	-0,27

Konsernin laajan tuloslaskelman tiedot

Miljoonaa euroa	1.1.–30.6.		1.1.–31.12.		
	2017	2016	2016	2015	2014
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastettu)		
Tilikauden voitto	8,0	4,3	12,7	1,1	-82,9
Tilikauden laaja tulos	8,0	4,3	12,7	1,1	-82,9
Jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	8,0	4,3	12,6	1,1	-82,9
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos, euroa per osake					
Laimentamaton osakekohtainen tulos	0,02	0,01	0,04	0,00	-0,27
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos	0,02	0,01	0,04	0,00	-0,27

Konsernin tasetiedot

Miljoonaa euroa	1.1.–30.6.		1.1.–31.12.		
	2017	2016	2016	2015	2014
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastettu)		
VARAT					
Pitkäaikaiset varat					
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	90,8	69,0	65,5	70,6	57,4
Liikearvo	582,9	447,7	449,1	444,3	409,9
Muut aineettomat hyödykkeet	116,9	123,2	113,9	132,2	149,0
Sijoituskiinteistöt	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Osuudet osakkuusyrityksissä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut saamiset	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Laskennalliset verosaamiset	6,6	6,3	6,0	5,6	5,7
Pitkäaikaiset varat yhteensä	797,8	646,8	635,1	653,5	622,6
Lyhytaikaiset varat					
Vaihto-omaisuus	5,6	4,7	4,4	4,6	4,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	73,7	51,5	53,7	47,6	43,8
Rahavarat	20,4	4,0	39,1	16,6	19,9
Lyhytaikaiset varat yhteensä	99,7	60,2	97,3	68,8	68,2
Myytävänä olevat omaisuuserät	2,0	1,1	1,7	1,3	1,6
Varat yhteensä	899,5	708,1	734,1	723,6	692,4
OMA PÄÄOMA JA VELAT					
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma					
Osakepääoma	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	401,9	308,0	308,0	308,0	308,0
Kertyneet voittovarot	-68,2	-84,5	-76,2	-88,7	-89,9
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,1	1,2	0,4	1,1	0,4
Oma pääoma yhteensä	333,8	224,7	232,3	220,4	218,5
Pitkäaikaiset velat					
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	353,5	320,9	315,7	328,9	307,8
Laskennalliset verovelat	25,6	27,0	25,0	28,1	31,4
Varaukset	5,2	3,8	4,5	2,3	0,4
Muut velat	29,8	29,1	29,5	29,1	27,2
Pitkäaikaiset velat yhteensä	414,1	380,8	374,7	388,3	366,6
Lyhytaikaiset velat					
Varaukset	2,3	1,1	0,7	0,2	1,1
Ostovelat ja muut velat	118,1	79,3	94,9	92,7	88,3
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	0,2	0,4	0,0	0,4	0,0
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	31,0	21,8	31,5	21,6	17,9
Lyhytaikaiset velat yhteensä	151,7	102,6	127,1	114,8	107,3
Velat yhteensä	565,7	483,4	501,8	503,2	473,9
Oma pääoma ja velat yhteensä	899,5	708,1	734,1	723,6	692,4

Konsernin rahavirtalaskelmatiedot

Miljoonaa euroa	1.1.–30.6.		1.1.–31.12.		
	2017 (tilintarkastamaton)	2016	2016	2015	2014
Liiketoiminnan rahavirta					
Tilikauden voitto/tappio ennen veroja	6,8	2,7	9,5	-2,1	-83,6
Oikaisut					
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa					
Poistot ja arvonalentumiset	19,1	19,0	39,3	39,7	108,0
Varausten muutos	-1,3	2,5	2,8	1,0	0,2
Muut liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa	0,4	-0,1	-0,3	-0,6	0,8
Käyttöomaisuuden ja tytäryhtiöosakkeiden myyntivoitot / -tappiot . .	0,0	-0,1	-4,7	-0,0	0,1
Rahoitustuotot ja -kulut	9,9	10,4	20,1	21,4	22,7
Käyttöpääoman muutos					
Myynti- ja muiden saamisten muutos	-2,5	-3,3	-5,4	0,3	0,7
Vaihto-omaisuuden muutos	-0,2	0,0	0,3	0,5	0,4
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	3,1	-11,9	3,6	-0,5	9,1
Saadut korot	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1
Maksetut verot	-0,4	-0,2	-0,6	0,1	-0,1
Liiketoiminnan rahavirta	34,9	19,0	64,7	59,9	58,3
Investointien rahavirta					
Tytäritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla . .	-56,6	-3,7	-4,7	-40,3	0,0
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-6,1	-3,9	-7,9	-9,6	-5,7
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-2,1	-2,0	-3,8	-3,2	-2,3
Tytäritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	0,0	0,0	4,8	0,0	0,0
Myytavissä olevien sijoitusten myynti	0,1	0,2	1,8	0,2	0,1
Tuotot liiketoimintakaupoista	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0
Liiketoimintakaupat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-0,6	-1,0	-1,0	0,0	0,0
Vastattavaksi otettujen lainojen takaisinmaksu	-5,1	-0,3	-0,3	0,0	0,0
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	0,0	0,8	2,2	0,0	1,1
Saadut osingot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investointien rahavirta	-70,4	-10,0	-9,0	-52,1	-6,8
Rahoituksen rahavirta					
Pitkäaikaisten lainojen nostot	40,8	0,0	0,0	29,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	0,0	-7,0	-14,1	-12,9	-7,9
Lyhytaikaisten lainojen nostot	11,6	8,5	25,4	18,2	8,0
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-22,6	-8,0	-14,9	-18,2	-13,0
Rahoitusleasingvelkojen maksut	-3,1	-2,8	-6,0	-6,7	-7,0
Osamaksuvelkojen takaisinmaksut	-1,8	-0,9	-2,1	-0,8	-0,4
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-7,7	-11,5	-21,3	-19,7	-19,4
Rahoitusomaisuusarvopaperien luovutustulot ja muut rahoitustuotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hankitut määräysvallattomien omistajien osuudet	-0,3	0,0	-0,2	-0,0	0,0
Rahoituksen rahavirta	16,8	-21,6	-33,2	-11,1	-39,7
Rahavarojen muutos	-18,7	-12,6	22,5	-3,3	11,8
Rahavarat kauden alussa	39,1	16,6	16,6	19,9	8,1
Rahavarat kauden lopussa	20,4	4,0	39,1	16,6	19,9

Tunnusluvut

Miljoonaa euroa, prosenttiosuuksia ja henkilöstölukuja lukuun ottamatta	1.1.–30.6.		1.1.–31.12.		
	2017 (tilintarkastamaton)	2016	2016 (tilintarkastamaton, ellei toisin ilmoiteta)	2015	2014
Liikevaihto	344,2	281,3	547,0 ⁽¹⁾	505,6 ⁽¹⁾	474,1 ⁽¹⁾
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto 2016–2017 ⁽²⁾	263,1	249,1	-	-	-
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto 2015–2016 ⁽²⁾	-	-	478,4	463,7	-
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto 2014–2015 ⁽²⁾	-	-	-	473,9	448,3
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihdon kasvu, % ⁽²⁾	5,6 %	-	3,2 %	5,7 %	-0,2 %
Käyttökate ⁽²⁾⁽³⁾	35,8	32,1	68,9 ⁽¹⁾	59,0 ⁽¹⁾	48,9 ⁽¹⁾
Käyttökate, % liikevaihdosta ⁽²⁾⁽³⁾	10,4 %	11,4 %	12,6 % ⁽¹⁾	11,7 % ⁽¹⁾	10,3 % ⁽¹⁾
Oikaistu käyttökate ⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾	45,8	37,5	72,9	67,2	58,1
Oikaistu käyttökate, % liikevaihdosta ⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾	13,3 %	13,3 %	13,3 %	13,3 %	12,2 %
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia ⁽²⁾⁽³⁾	26,6	24,4	52,7 ⁽¹⁾	42,5 ⁽¹⁾	32,3 ⁽¹⁾
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % liikevaihdosta ⁽²⁾⁽³⁾	7,7 %	8,7 %	9,6 % ⁽¹⁾	8,4 % ⁽¹⁾	6,8 % ⁽¹⁾
Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia ⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾	36,7	29,7	56,8	50,7	41,5
Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % liikevaihdosta ⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾	10,6 %	10,6 %	10,4 %	10,0 %	8,8 %
Liikevoitto/-tappio ⁽²⁾	16,7	13,1	29,6 ⁽¹⁾	19,3 ⁽¹⁾	-59,1 ⁽¹⁾
Liikevoitto/-tappio, % liikevaihdosta ⁽²⁾	4,9 %	4,7 %	5,4 % ⁽¹⁾	3,8 % ⁽¹⁾	negatiivinen ⁽¹⁾
Oikaistu tilikauden tulos ⁽²⁾⁽⁴⁾	21,8	15,8	30,3	21,9	-61,4
Oman pääoman tuotto (ROE), % ⁽²⁾	5,7 %	3,9 %	5,6 % ⁽¹⁾	0,5 % ⁽¹⁾	negatiivinen ⁽¹⁾
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), % ⁽²⁾	2,6 %	2,4 %	5,5 %	3,6 %	-10,0 %
Omavaraisuusaste, % ⁽²⁾	37,2 %	31,8 %	31,7 % ⁽¹⁾	30,5 % ⁽¹⁾	31,6 % ⁽¹⁾
Osakekohtainen tulos, €	0,02	0,01	0,04 ⁽¹⁾	0,00 ⁽¹⁾	-0,27 ⁽¹⁾
Nettovelat ⁽²⁾	364,1	338,7	308,1	333,9	305,8
Nettovelkaantumisaste (gearing), % ⁽²⁾	109,1 %	150,7 %	132,6 % ⁽¹⁾	151,5 % ⁽¹⁾	140,0 % ⁽¹⁾
Nettovelka / oikaistu käyttökate (viimeiset 12 kuukautta) ⁽²⁾	4,5	4,7	4,2	5,0	5,3
Nettokäyttöpääoma ⁽²⁾	-39,0	-23,5	-36,8	-40,9	-40,0
Rahavirtaperusteiset investoinnit yhteensä ⁽²⁾	65,3	9,7	8,6	52,1	6,8
Kokonaisinvestoinnit ⁽²⁾	163,9	11,8	18,1	67,4	15,3
Kokonaisinvestoinnit ilman yrityskauppoja ⁽²⁾	12,8	7,0	17,2	27,8	15,3
Taseen loppusumma	<u>899,5</u>	<u>708,1</u>	<u>734,1⁽¹⁾</u>	<u>723,6⁽¹⁾</u>	<u>692,4⁽¹⁾</u>
Henkilöstö keskimäärin HTV ⁽⁵⁾	3 209	2 618	2 605 ⁽¹⁾	2 480 ⁽¹⁾	2 401 ⁽¹⁾
Henkilöstö tilikauden lopussa ⁽⁶⁾	4 445	3 518	3 463 ⁽¹⁾	3 416 ⁽¹⁾	3 115 ⁽¹⁾

(1) Tiedot ovat peräisin Yhtiön tilintarkastetuista konsernitilinpäätöksistä.

(2) Vaihtoehtoinen tunnusluku. Yhtiö esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja lisätietona IFRS-standardien mukaisesti laadituissa konsernin tuloslaskelmissa, konsernin taseissa ja konsernin rahavirtalaskelmissa esitetyille tunnusluvuille. Yhtiön näkemyksen mukaan vaihtoehtoiset tunnusluvut antavat merkittävää Yhtiötä koskevaa lisätietoa johdolle, sijoittajille, arvopaperimarkkina-analyytikoille ja muille tahoille Yhtiön toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahavirroista.

- (3) Käyttökate ja liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia -tunnuslukujen laskennassa huomioitujen arvonalentumiset olivat 0,6 miljoonaa euroa vuonna 2016, 0,9 miljoonaa euroa vuonna 2015 ja 69,3 miljoonaa euroa vuonna 2014.
- (4) Oikaisut ovat tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia olennaisia eräiä, jotka liittyvät liiketoiminnan hankintojen kuluihin, liiketoiminnan uudelleenjärjestelykuluihin, käyttöomaisuuden myyntivoittoihin, strategisiin projekteihin, uusiin liiketoimintoihin ja muihin vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin.
- (5) Yhtiön työntekijöiden määrä kokoaikaisiksi muutettuna.
- (6) Sisältää myös osa-aikaiset työntekijät.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Osakekohtainen tulos, EUR	$= \frac{\text{Emoyrityksen omistajille kuuluva kauden tulos}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä}} \times 100$
Vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat	
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto	$= \text{Liikevaihto} - \text{sellaisten toimipaikkojen liikevaihto, joissa yrityskaupoilla on ollut merkitystä}$
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihdon kasvu	$= \frac{\text{Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto} - \text{edellisen vuoden vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto}}{\text{Edellisen vuoden vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto}} \times 100$
Käyttökate	$= \text{Liikevoitto/-tappio} + \text{poistot ja arvonalentumiset}$
Käyttökate, % liikevaihdesta	$= \frac{\text{Liikevoitto/-tappio} + \text{poistot ja arvonalentumiset}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$
Oikaistu käyttökate(*)	$= \text{Liikevoitto/-tappio} + \text{poistot ja arvonalentumiset} + \text{oikaisut}$
Oikaistu käyttökate, % liikevaihdesta(*)	$= \frac{\text{Liikevoitto/-tappio} + \text{poistot ja arvonalentumiset} + \text{oikaisut}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia	$= \text{Liikevoitto/-tappio} + \text{aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset}$
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, %	$= \frac{\text{Liikevoitto/-tappio} + \text{aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$
Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia(*)	$= \text{Liikevoitto/-tappio} + \text{aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset} + \text{oikaisut}$
Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % (*)	$= \frac{\text{Liikevoitto/-tappio} + \text{aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset} + \text{oikaisut}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$
Liikevoitto/-tappio	$= \text{Tulos ennen rahoituseriä ja veroja}$
Liikevoitto/-tappio, %	$= \frac{\text{Tulos ennen rahoituseriä ja veroja}}{\text{Liikevaihto}} \times 100$
Oikaistu tilikauden tulos(*)	$= \text{Kauden tulos} + \text{hankintahinnan kohdistamisesta syntyvien aineettomien hyödykkeiden poistot (verojen jälkeen)} + \text{oikaisut (verojen jälkeen)}$
Oman pääoman tuotto (ROE), %	$= \frac{\text{Kauden tulos (annualisoitu)}}{\text{Oma pääoma (sisältäen määräysvallattomien omistajien osuuden) (keskimäärin)}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto (ROCE), %	$= \frac{\text{Voitto/tappio ennen veroja + rahoituskulut}}{\text{Oma pääoma (sisältäen määräysvallattomien omistajien osuuden) (keskimäärin) + pitkä- ja lyhytaikaiset rahoitusvelat (keskimäärin)}} \times 100$
Omavaraisuusaste, %	$= \frac{\text{Oma pääoma (sisältäen määräysvallattomien omistajien osuuden)}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$

Nettovelat	= Korolliset velat – korolliset saamiset ja rahavarat
Nettovelkaantumisaste (gearing), %	= $\frac{\text{Korolliset velat} - \text{korolliset saamiset ja rahavarat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100$
Nettovelka / oikaistu käyttökate (viimeiset 12 kuukautta)	= $\frac{\text{Korolliset velat} - \text{korolliset saamiset ja rahavarat}}{\text{Oikaistu käyttökate (viimeiset 12 kuukautta)}}$
Nettokäyttöpääoma	Vaihto-omaisuus, myyntisaamiset ja muut = saamiset – ostovelat ja muut velat sekä kauden verotettavaan tulokseen perustuvat verovelat
Rahavirtaperusteiset investoinnit yhteensä	Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ja myytävissä olevien rahoitusvarojen hankinnat ja myynnit + tytäryritysten ja liiketoimintojen hankinnat ja myynnit vähennettynä hankituilla rahavaroilla
Kokonaisinvestoinnit	Rahavirtaperusteiset investoinnit = yhteensä + investoinnit, joihin ei liity rahavirtaa, sisältäen osamaksut ja rahoitusleasingomaisuuteen kohdistuvat investoinnit ja yrityskaupat
Kokonaisinvestoinnit ilman yrityskauppoja	Kokonaisinvestoinnit - tytäryritysten ja liiketoimintojen hankinnat ja myynnit vähennettynä hankituilla rahavaroilla – yrityskaupat, joihin ei liity rahavirtaa

(*) Oikaisut ovat tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia olennaisia eriä, jotka liittyvät liiketoiminnan hankintojen kuluihin, liiketoiminnan uudelleenjärjestelykuluihin, käyttöomaisuuden myyntivoittoihin, strategiaan projekteihin, uusiin liiketoimintoihin ja muihin vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin.

Täsmäytyslaskelma vaihtoehtoihin tunnuslukuihin

Miljoonaa euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta	1.1.–30.6.		1.1.–31.12.		
	2017 (tilintarkastamaton)	2016	2016 (tilintarkastamaton, ellei toisin ilmoiteta)	2015	2014
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto					
Liikevaihto	344,2	281,3	547,0 ⁽¹⁾	505,6 ⁽¹⁾	474,1 ⁽¹⁾
Poisluettujen toimipaikkojen liikevaihto 2016–2017	81,1	32,2	-	-	-
Poisluettujen toimipaikkojen liikevaihto 2015–2016	-	-	68,5	41,9	-
Poisluettujen toimipaikkojen liikevaihto 2014–2015	-	-	-	31,7	25,8
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto 2016–2017	263,1	249,1	-	-	-
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto 2015–2016	-	-	478,4	463,7	-
Vertailukelpoinen toimipaikkojen liikevaihto 2014–2015	-	-	-	473,9	448,3
Vertailukelpoinen toimipaikkojen kasvu, %	5,6 %	-	3,2 %	5,7 %	-0,2 %
Käyttökate					
Kauden tulos	8,0	4,3	12,7 ⁽¹⁾	1,1 ⁽¹⁾	-82,9 ⁽¹⁾
Tuloverot	-1,2	-1,6	-3,2 ⁽¹⁾	-3,2 ⁽¹⁾	-0,7 ⁽¹⁾
Nettorahoituskulut	9,9	10,4	20,1 ⁽¹⁾	21,4 ⁽¹⁾	24,5 ⁽¹⁾
Poistot ja arvonalentumiset	19,1	19,0	39,3 ⁽¹⁾	39,7 ⁽¹⁾	108,0 ⁽¹⁾
Käyttökate	35,8	32,1	68,9⁽¹⁾	59,0⁽¹⁾	48,9⁽¹⁾
Käyttökate, % liikevaihdosta					
Käyttökate	35,8	32,1	68,9 ⁽¹⁾	59,0 ⁽¹⁾	48,9 ⁽¹⁾
Liikevaihto	344,2	281,3	547,0 ⁽¹⁾	505,6 ⁽¹⁾	474,1 ⁽¹⁾
Käyttökate, % liikevaihdosta	10,4 %	11,4 %	12,6 %⁽¹⁾	11,7 %⁽¹⁾	10,3 %⁽¹⁾
Oikaistu käyttökate					
Kauden tulos	8,0	4,3	12,7 ⁽¹⁾	1,1 ⁽¹⁾	-82,9 ⁽¹⁾
Tuloverot	-1,2	-1,6	-3,2 ⁽¹⁾	-3,2 ⁽¹⁾	-0,7 ⁽¹⁾
Nettorahoituskulut	9,9	10,4	20,1 ⁽¹⁾	21,4 ⁽¹⁾	24,5 ⁽¹⁾
Poistot ja arvonalentumiset	19,1	19,0	39,3 ⁽¹⁾	39,7 ⁽¹⁾	108,0 ⁽¹⁾
Oikaisut ^(*)	10,0	5,4	4,0	8,2	9,2
Oikaistu käyttökate	45,8	37,5	72,9	67,2	58,1
Oikaistu käyttökate, % liikevaihdosta					
Oikaistu käyttökate	45,8	37,5	72,9	67,2	58,1
Liikevaihto	344,2	281,3	547,0 ⁽¹⁾	505,6 ⁽¹⁾	474,1 ⁽¹⁾
Oikaistu käyttökate, % liikevaihdosta	13,3 %	13,3 %	13,3 %	13,3 %	12,2 %
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia					
Kauden tulos	8,0	4,3	12,7 ⁽¹⁾	1,1 ⁽¹⁾	-82,9 ⁽¹⁾
Tuloverot	-1,2	-1,6	-3,2 ⁽¹⁾	-3,2 ⁽¹⁾	-0,7 ⁽¹⁾
Nettorahoituskulut	9,9	10,4	20,1 ⁽¹⁾	21,4 ⁽¹⁾	24,5 ⁽¹⁾
Aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset	9,9	11,3	23,1 ⁽¹⁾	23,2 ⁽¹⁾	91,4 ⁽¹⁾
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia	26,6	24,4	52,7⁽¹⁾	42,5⁽¹⁾	32,3⁽¹⁾

Miljoonaa euroa, prosenttiosuuksia lukuun ottamatta	1.1.–30.6.		1.1.–31.12.		
	2017 (tilintarkastamaton)	2016	2016 (tilintarkastamaton, ellei toisin ilmoiteta)	2015	2014
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % liikevaihdosta					
Liikevoitto /-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia	26,6	24,4	52,7 ⁽¹⁾	42,5 ⁽¹⁾	32,3 ⁽¹⁾
Liikevaihto	344,2	281,3	547,0 ⁽¹⁾	505,6 ⁽¹⁾	474,1 ⁽¹⁾
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % liikevaihdosta	7,7 %	8,7 %	9,6 %⁽¹⁾	8,4 %⁽¹⁾	6,8 %⁽¹⁾
Oikaistu liikevoitto /-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia					
Kauden tulos	8,0	4,3	12,7 ⁽¹⁾	1,1 ⁽¹⁾	-82,9 ⁽¹⁾
Tuloverot	-1,2	-1,6	-3,2 ⁽¹⁾	-3,2 ⁽¹⁾	-0,7 ⁽¹⁾
Nettorahoituskulut	9,9	10,4	20,1 ⁽¹⁾	21,4 ⁽¹⁾	24,5 ⁽¹⁾
Aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset	9,9	11,3	23,1 ⁽¹⁾	23,2 ⁽¹⁾	91,4 ⁽¹⁾
Oikaisut ^(*)	10,0	5,4	4,0	8,2	9,2
Oikaistu liikevoitto /-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia	36,7	29,7	56,8	50,7	41,5
Oikaistu liikevoitto /-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % liikevaihdosta					
Oikaistu liikevoitto liikevoitto /-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia	36,7	29,7	56,8	50,7	41,5
Liikevaihto	344,2	281,3	547,0 ⁽¹⁾	505,6 ⁽¹⁾	474,1 ⁽¹⁾
Oikaistu liikevoitto /-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % liikevaihdosta	10,6 %	10,6 %	10,4 %	10,0 %	8,8 %
Oikaistu tilikauden tulos					
Kauden tulos	8,0	4,3	12,7 ⁽¹⁾	1,1 ⁽¹⁾	-82,9 ⁽¹⁾
Hankintamenon kohdistamiseen liittyvät poistot	7,2	9,0	18,0	17,7	17,7
Hankintamenon kohdistamiseen liittyvien poistojen verot	-1,4	-1,8	-3,6	-3,5	-3,5
Oikaisut ^(*)	10,0	5,4	4,0	8,2	9,2
Oikaisuihin liittyvät verot	-2,0	-1,1	-0,8	-1,6	-1,8
Oikaistu tilikauden tulos	21,8	15,8	30,3	21,9	-61,4
(*)Oikaisut					
Yrityshankintoihin liittyvät kulut ⁽²⁾	6,6	0,5	0,2	1,7	1,1
Uudelleenjärjestelyihin liittyvät kulut ⁽³⁾	3,2	4,5	6,2	4,7	3,9
Omaisuuksien myyntivoitto	-	-	-4,6	-	-
Strategiset projektit, uudet toiminnot ja muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	0,3	0,4	2,2	1,9	4,3
(*)Oikaisut yhteensä	10,0	5,4	4,0	8,2	9,2

(2) Sisältäen hankittujen liiketoimintojen transaktiokustannukset ja integraatiokulut

(3) Sisältäen verkoston ja liiketoimintojen uudelleenjärjestelyt, toiminnan käynnistämiseen liittyvät tappiot, tappiollisista sopimuksista tehdyt varaukset (vuokra- ja muut sopimukset)

Oman pääoman tuotto %					
Tilikauden tulos (annualisoitu)	16,0	8,6	12,7 ⁽¹⁾	1,1 ⁽¹⁾	-82,9 ⁽¹⁾
Oma pääoma (keskimääräinen)	283,0	222,5	226,3 ⁽¹⁾	219,4 ⁽¹⁾	259,9 ⁽¹⁾
Oman pääoman tuotto %	5,7 %	3,9 %	5,6 % ⁽¹⁾	0,5 % ⁽¹⁾	-31,9 % ⁽¹⁾
Sijoitetun pääoman tuotto %					
Voitto/tappio ennen veroja	6,8	2,7	9,5 ⁽¹⁾	-2,1 ⁽¹⁾	-83,6 ⁽¹⁾
Rahoituskulut	10,0	11,2	22,0 ⁽¹⁾	22,1 ⁽¹⁾	24,6 ⁽¹⁾
Pitkä- ja lyhytaikaiset rahoitusvelat (keskimääräinen)	365,9	346,6	348,9	338,1	330,9
Oma pääoma (keskimääräinen)	283,0	222,5	226,3	219,4	259,9
Sijoitetun pääoman tuotto %	2,6 %	2,4 %	5,5 %	3,6 %	-10,0 %
	30.6.		31.12.		
	2017	2016	2016	2015	2014
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastamaton, ellei toisin ilmoiteta)		
Nettovelat					
Korolliset velat	384,5	342,7	347,2 ⁽¹⁾	350,5 ⁽¹⁾	325,7 ⁽¹⁾
Korolliset saamiset ja rahavarat	20,4	4,0	39,1 ⁽¹⁾	16,6 ⁽¹⁾	19,9 ⁽¹⁾
Nettovelat	364,1	338,7	308,1 ⁽¹⁾	333,9 ⁽¹⁾	305,8 ⁽¹⁾
Nettovelkaantumisaste (gearing), %					
Nettovelat	364,1	338,7	308,1 ⁽¹⁾	333,9 ⁽¹⁾	305,8 ⁽¹⁾
Oma pääoma	333,8	224,7	232,3 ⁽¹⁾	220,4 ⁽¹⁾	218,5 ⁽¹⁾
Nettovelkaantumisaste (gearing), %	109,1 %	150,7 %	132,6 % ⁽¹⁾	151,5 % ⁽¹⁾	140,0 % ⁽¹⁾
Nettovelka / oikaistu käyttökate (viimeiset 12 kuukautta)					
Nettovelat	364,1	338,7	308,1 ⁽¹⁾	333,9 ⁽¹⁾	305,8 ⁽¹⁾
Oikaistu käyttökate (viimeiset 12 kuukautta)	81,2	72,4	72,9	67,2	58,1
Nettovelka / oikaistu käyttökate (viimeiset 12 kuukautta)	4,5	4,7	4,2	5,0	5,3
Nettokäyttöpääoma					
Vaihto-omaisuus	5,6	4,7	4,4 ⁽¹⁾	4,6 ⁽¹⁾	4,5 ⁽¹⁾
Myyntisaamiset ja muut saamiset	73,7	51,5	53,7 ⁽¹⁾	47,6 ⁽¹⁾	43,8 ⁽¹⁾
Ostovelat ja muut velat	118,1	79,3	94,9 ⁽¹⁾	92,7 ⁽¹⁾	88,3 ⁽¹⁾
Kauden verotettavaan tulokseen perustuvat verovelat	0,2	0,4	0,0 ⁽¹⁾	0,4 ⁽¹⁾	0,0 ⁽¹⁾
Nettokäyttöpääoma	-39,0	-23,5	-36,8	-40,9	-40,0
Omavaraisuusaste %					
Oma pääoma	333,8	224,7	232,3 ⁽¹⁾	220,4 ⁽¹⁾	218,5 ⁽¹⁾
Taseen loppusumma	899,5	708,1	734,1 ⁽¹⁾	723,6 ⁽¹⁾	692,4 ⁽¹⁾
Saadut ennakot	1,2	0,8	1,0 ⁽¹⁾	0,9 ⁽¹⁾	0,2 ⁽¹⁾
Omavaraisuusaste %	37,2 %	31,8 %	31,7 % ⁽¹⁾	30,5 % ⁽¹⁾	31,6 % ⁽¹⁾

	1.1.–30.6.		1.1.–31.12.		
	2017	2016	2016	2015	2014
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastamaton, ellei toisin ilmoiteta)		
Kokonaisinvestoinnit					
Rahavirtaperusteiset investoinnit					
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	6,1	3,9	7,9 ⁽¹⁾	9,6 ⁽¹⁾	5,7 ⁽¹⁾
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	2,1	2,0	3,8 ⁽¹⁾	3,2 ⁽¹⁾	2,3 ⁽¹⁾
Myytävikissä olevien sijoitusten myynti	-0,1	-0,2	-1,8 ⁽¹⁾	-0,2 ⁽¹⁾	-0,1 ⁽¹⁾
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	0,0	-0,8	-2,2 ⁽¹⁾	0,0 ⁽¹⁾	-1,1 ⁽¹⁾
Rahavirtaperusteiset investoinnit	8,0	4,9	7,7	12,5	6,8
Liiketoimintojen hankintoihin liittyvät rahavirtaperusteiset investoinnit					
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla . .	56,6	3,7	4,7 ⁽¹⁾	40,3 ⁽¹⁾	0,0 ⁽¹⁾
Liiketoimintakaupat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla . . .	0,6	1,0	1,0 ⁽¹⁾	0,0 ⁽¹⁾	0,0 ⁽¹⁾
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	0,0	0,0	-4,8 ⁽¹⁾	0,0 ⁽¹⁾	0,0 ⁽¹⁾
Tuotot liiketoimintakaupoista	0,0	0,0	0,0 ⁽¹⁾	-0,7 ⁽¹⁾	0,0 ⁽¹⁾
Liiketoimintojen hankintoihin liittyvät rahavirtaperusteiset investoinnit	57,2	4,7	0,9	39,6	0,0
Rahavirtaperusteiset investoinnit yhteensä	65,3	9,7	8,6	52,1	6,8
Investoinnit, joihin ei liity rahavirtaa					
Yrityskaupat	93,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut	4,7	2,1	9,4	15,3	8,5
Investoinnit, joihin ei liity rahavirtaa	98,6	2,1	9,4	15,3	8,5
Kokonaisinvestoinnit	163,9	11,8	18,1	67,4	15,3
Kokonaisinvestoinnit ilman yrityskauppoja					
Kokonaisinvestoinnit	163,9	11,8	18,1	67,4	15,3
Liiketoimintojen hankintoihin liittyvät rahavirtaperusteiset investoinnit	57,2	4,7	0,9	39,6	0,0
Yrityskaupat, joihin ei liity rahavirtaa	93,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Kokonaisinvestoinnit ilman yrityskauppoja	12,8	7,0	17,2	27,8	15,3

(1) Tiedot ovat peräisin Yhtiön tilintarkastetuista konsernitilinpäätöksistä.

TILINTARKASTAMATTOMIA PRO FORMA -TALOUDELLISIA TIETOJA

Jäljempänä esitetyt tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot on laadittu ainoastaan havainnollistamistarkoituksessa. Luonteensa vuoksi ne kuvaavat oletettua tilannetta eivätkä siten kuvaa Yhtiön todellista liiketoiminnan tulosta. Seuraavissa taulukoissa esitetään tilintarkastamattomia pro forma -taloudellisia tietoja alla kuvatuista hankinnoista ikään kuin ne olisi toteutettu 1.1.2016. Taulukoissa on esitetty:

- tilintarkastamaton pro forma tuloslaskelma 31.12.2016 päättäneeltä tilikaudelta (12 kuukauden jakso)
- tilintarkastamaton pro forma tuloslaskelma 30.6.2017 päättäneeltä kuuden kuukauden puolivuosisijaksolta

Hankinnat sisältyvät Yhtiön 30.6.2017 päättäneen tilintarkastamattoman puolivuosisijakson taseeseen, minkä vuoksi pro forma -tasetta ei esitetä.

Yhtiö hankki 24.3.2017 Diacorin 113,7 miljoonalla eurolla Helsingin Diakonissalaitoksen säätiöltä, Keskinäiseltä Henkivakuutusyhtiö Tapiolalta ja LähiTapiola Keskinäiseltä Vakuutusyhtiöltä. Kauppahinnasta 19,8 miljoonaa euroa maksettiin käteisellä ja loput 93,9 miljoonaa euroa vastasi Terveystalo Oyj:n liikkeeseen laskemien uusien Osakkeiden arvoa, jolla Helsingin Diakonissalaitoksen säätiöstä tuli Terveystalo Oyj:n merkittävä osakkeenomistaja. Yhtiö hankki Porin Lääkäritalon 2.1.2017 43,4 miljoonalla eurolla, mikä maksettiin käteisellä. Yhtiö on tehnyt myös useita hankintoja suunterveyden alalla vuosien 2016 ja 2017 aikana. Nämä hankinnat on lueteltu alla liitetiedoissa.

Tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot on laadittu komission asetuksen (EY N:o 809/2004, sellaisena kuin se on muutettuna) liitteen II mukaisesti. Seuraavassa esitetyt tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot on laadittu samoilla periaatteilla kuin tähän Esitteeseen sisältyvä Yhtiön tilintarkastettu konsernitilinpäätös 31.12.2016 päättäneeltä tilikaudelta.

Hankinnat on käsitelty IFRS 3 ”Liiketoimintojen yhdistäminen” -standardin mukaisesti hankintamenetelmää käyttäen. Hankintamenetelmää sovellettaessa maksettu vastike sekä hankitut varat ja vastattavaksi otetut velat kirjataan niiden hankinta-ajankohdan käypään arvoon. Diacorin ja Porin Lääkäritalon hankintojen käsittely on edelleen alustava asiakassuhteiden käypien arvojen määrittämisen ollessa kesken. Tämän johdosta hankinnan lopullinen kirjanpitokäsittely voi poiketa tässä tilintarkastamattomassa pro forma -taloudellisissa tiedoissa esitetystä alustavasta käsittelystä.

Hankittujen yhtiöiden taloudelliset tiedot on laadittu Suomen kirjanpitolainsäädännön (”FAS”) mukaisesti. Näissä pro forma -tuloslaskelmissa tiedot on oikaistu Yhtiön noudattamien IFRS-standardien mukaisiksi vertailukelpoisuuden saavuttamiseksi. IFRS-oikaisujen vaikutukset on esitetty liitetiedossa 5, koskien pro forma -tuloslaskelmaa 31.12.2016 päättäneeltä vuodelta sekä liitetiedossa 4, koskien pro forma -tuloslaskelmaa 30.6.2017 päättäneeltä kuudelta kuukaudelta.

Tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot perustuvat seuraavista lähteistä saatuihin taloudellisiin tietoihin:

- Yhtiön tilintarkastettu konsernitilinpäätös (IFRS) 31.12.2016 päättäneeltä tilikaudelta;
- Diacorin tilintarkastettu konsernitilinpäätös (FAS) 31.12.2016 päättäneeltä tilikaudelta;
- Porin Lääkäritalon tilintarkastettu konsernitilinpäätös (FAS) 31.12.2016 päättäneeltä tilikaudelta;
- Yhtiön tuloslaskelma 30.6.2017 päättäneeltä kuudelta kuukaudelta;
- Diacorin tuloslaskelma 31.3.2017 päättäneeltä kolmelta kuukaudelta; ja
- Suunterveyteen liittyvissä hankinnoissa taloudelliset tiedot perustuvat viimeisimpiin tilintarkastettuihin tilinpäätöksiin sekä hankittujen yhtiöiden ja Yhtiön sisäiseen raportointiin tapauksissa, joissa hankinta on tapahtunut kalenterivuoden aikana.

Nämä tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot eivät kuvasta sitä, mikä Yhtiön tulos olisi ollut, jos Diacorin, Porin Lääkäritalon ja suunterveyden yhtiöiden hankinnat olisi tehty pro forma taloudellisia tietoja laadittaessa oletettuina ajankohtina, eikä niiden ole tarkoitus kuvata Yhtiön liiketoiminnan tulosta millään tulevilla kaudella. Tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot eivät kuvaa hankintoihin liittyviä arvioitujen synergioiden ja kustannussäästöjen vaikutuksia.

Seuraavassa esitettyjä tilintarkastamattomia pro forma -taloudellisia tietoja tulee lukea yhdessä Yhtiön, Diacorin ja Porin Lääkäritalon tilintarkastettujen 31.12.2016 päättäneen tilikauden konsernitilinpäätösten

sekä Yhtiön 30.6.2017 päättyneeltä kuudelta kuukaudelta laaditun konsernin tilintarkastamattoman puolivuositarkastuksen kanssa.

Diacorin tilintarkastettu konsernitilinpäätös 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta on sisällytetty tähän Esitteeseen viittaamalla. Tilinpäätös on laadittu FAS:n mukaisesti, ja se ei ole vertailukelpoinen Euroopan unionin käyttöön ottamien IFRS-standardien mukaisesti laadittujen taloudellisten tietojen kanssa.

Yhtiön tilintarkastaja KPMG Oy Ab on Euroopan komission asetuksen (EY) n:o 809/2004 liitteen II kohdan 7 vaatimusten mukaisesti antanut tilintarkastajan lausunnon seuraavassa esitetyistä pro forma -taloudellisista tiedoista. Tilintarkastajan varmennusraportti pro forma -taloudellisista tiedoista on esitetty tämän Esitteen Liitteessä C. Tilintarkastajan lausunto pro forma -taloudellisista tiedoista on annettu yksinomaan edellä mainitun komission asetuksen vaatimusten täyttämiseksi. Yhtiön tilintarkastamattomia pro forma -taloudellisia tietoja ei ole laadittu Yhdysvaltain Arvopaperilain Regulation S-X -säännöksen artiklan 11 tai American Institute of Certified Public Accountantsin ohjeiden mukaisesti. KPMG Oy Ab:n pro forma -taloudellisiin tietoihin liittyvä työ ei ole tehty Yhdysvalloissa yleisesti hyväksyttyjen tilintarkastusstandardien ja käytäntöjen perusteella joten työhön ei tulisi luottaa siten kun työ olisi tehty niiden standardien ja käytäntöjen mukaan.

Tilintarkastamaton Pro Forma tuloslaskelma 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta

Tuhatta euroa	Terveystalo -konserni 1.1.- 31.12.2016 (IFRS) ⁽¹⁾	Diacor -konserni 1.1.- 31.12.2016 (FAS) ⁽²⁾	Porin Lääkäri- talo -konserni 1.1.- 31.12.2016 (FAS) ⁽³⁾	Suun- terveyteen liittyvät hankinnat yhteensä ⁽⁴⁾	Erot laati- misperi- aateissa FAS-IFRS ⁽⁵⁾	Muut laati- misperi- aate-erot ⁽⁶⁾	Liiketoimien yhdistä- misten kirjanpito- käsittelystä johtuvat oikaisut ⁽⁷⁾	Rahoi- tuksen vaikutus ⁽⁸⁾	Muut oikaisut ⁽⁹⁾	Pro forma konserni (IFRS)
Liikevaihto	546 964	79 711	14 183	5 764	62 123	-	-	-	-	708 745
Liiketoiminnan muut tuotot	7 142	51	9	154	-	-	-	-	-	7 355
Materiaalit ja palvelut	-259 343	-15 508	-1 467	-1 289	-62 123	-	-	-	-	-339 730
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut . . .	-155 519	-34 446	-7 397	-2 661	-	-	-	-	-	-200 022
Poistot ja arvon alentumiset . . .	-39 257	-2 230	-802	-278	-1 927	-234	-1 343	-	-	-46 071
Liiketoiminnan muut kulut	-70 390	-25 958	-2 604	-1 503	2 495	556	-	-	-3 226	-100 630
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-	-347	-	-	-	-	-	-	-	-347
Liikevoitto	29 597	1 273	1 922	187	568	322	-1 343	-	-3 226	29 301
Rahoitustuotot	1 918	736	12	6	-	-	-	-	-	2 672
Rahoituskulut	-22 029	-169	-22	-17	-228	-	-	-1 146	-	-23 612
Voitto ennen veroja . .	9 486	1 840	1 911	176	340	322	-1 343	-1 146	-3 226	8 361
Tuloverot	3 237	-558	-400	-54	36	-64	269	229	-	2 695
Tilikauden voitto . . .	12 723	1 282	1 512	122	377	258	-1 074	-917	-3 226	11 055

Tilintarkastamattoman pro forma tuloslaskelman liitetiedot

- (1) Tämä sarake kuvaa Yhtiön tilintarkastettua oikaistua konsernituloslaskelmaa (IFRS) 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta. Yhtiön tilikausi on kalenterivuosi. Yhtiöllä ei ole ollut muita laajan tuloksen eriä vuoden 2016 aikana.
- (2) Tämä sarake kuvaa Diacorin tilintarkastettua konsernituloslaskelmaa (FAS) 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta. Diacorin tilikausi on kalenterivuosi.
- (3) Tämä sarake kuvaa Porin Lääkäritalon tilintarkastettua konsernituloslaskelmaa (FAS) 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta. Porin Lääkäritalon tilikausi on kalenterivuosi.
- (4) Tämä sarake kuvaa kaikkien 31.12.2016 päättyneen tilikauden ja 30.6.2017 päättyneen kuuden kuukauden aikana tehtyjen suunterveyteen liittyvien hankintojen 12 kuukauden taloudellisia tietoja ikään kuin hankinnat olisi tehty 1.1.2016 alla olevan taulukon mukaisesti. Vuoden 2016 aikana toteutettiin yhteensä kuusi hankintaa, joista yksi oli liiketoimintakauppa ja vuonna 2017 toteutettiin kolme hankintaa, joista kaksi oli liiketoimintakauppoja. Kaksi suunterveyden yhtiötä on sisällytetty kahdeksan kuukauden sisäisen raportoinnin perusteella laskennallisesti 12 kuukaudelle, koska 12 kuukauden taloudellisia tietoja ei ollut käytettävissä, ja todettiin, että nämä luvut vastaavat parhaiten 12 kuukauden ajanjaksoa näiden yritysten myynnin ja tuloksen kertyessä tasaisesti vuoden aikana. Nämä yhtiöt olivat Forssan Erikoishammaslääkärit Oy, jossa 12 kuukauden taloudelliset tiedot laadittiin perustuen välitilinpäätökseen ajalta 1.8.-31.12.2016 ja Dent Oulu, jossa 12 kuukauden taloudelliset tiedot laadittiin perustuen sen raportointiin 8 kuukaudelta ajalta 1.5.-31.12.2016, mikä on yhdistelty Yhtiön konsernitilinpäätökseen toukokuusta 2016 alkaen.

Yhtiö	Hankittu	Kausi, joka ei sisällä Terveystalo-konsernin tilintarkastettuun tilinpäätökseen 31.12.2016	Liikevaihto kaudelta, joka ei sisällä Terveystalo-konsernin tilintarkastettuun tilinpäätökseen 31.12.2016 tuhatta euroa	Liiketulos kaudelta, joka ei sisällä Terveystalo-konsernin tilintarkastettuun tilinpäätökseen 31.12.2016 tuhatta euroa	Informaation lähde
Bitewell Oy	tammikuu 2016	1.1.–31.1.2016	50	-37	Yhtiön kuukausiraportointi
Tampereen Hammaslääkäriasema Oy . .	huhtikuu 2016	1.1.–30.4.2016	716	-79	Yhtiön kuukausiraportointi
Hammasklinikka Dent Oy (liiketoimintakauppa)	huhtikuu 2016	1.1.–30.4.2016	353	-75	Sisäinen raportointi 31.12.2016 päättyneeltä kahdeksalta kuukaudelta annualisoituna
Vimadent Oy	lokakuu 2016	1.1.–31.10.2016	609	129	Yhtiön kuukausiraportointi
Forssan Erikoishammaslääkärit Oy . .	joulukuu 2016	1.1.–31.12.2016	866	113	Sisäinen raportointi 31.12.2016 päättyneeltä viideltä kuukaudelta annualisoituna
Hammaslääkäriasema Kymppihammas Oy	joulukuu 2016	1.1.–31.12.2016	450	30	Tilintarkastettu tilinpäätös 2016
Ky Läkkitorin Hammaslääkäriasema . .	maaliskuu 2017	1.1.–31.12.2016	1 351	76	Tilintarkastettu tilinpäätös kaudelta 1.7.2015–30.6.2016
Data Plaza Oy (liiketoimintakauppa) . .	huhtikuu 2017	1.1.–31.12.2016	128	18	Tilintarkastettu tilinpäätös kaudelta 1.7.2015–30.6.2016
Crossdental Oy (liiketoimintakauppa) .	toukokuu 2017	1.1.–31.12.2016	1 242	12	Yhtiön kuukausiraportointi
			5 764	187	

- (5) Tämä sarake kuvaa laatimisperiaatteiden yhdenmukaistamisen vaikutusta aiemmin esitettyyn taloudelliseen informaatioon Yhtiön ja hankittujen liiketoimintojen välillä. Tässä sarakkeessa esitetään erot FAS:n ja IFRS:n välillä vertailukelpoisuuden saavuttamiseksi.

Vuodesta 2017 alkaen Yhtiö soveltaa IFRS 15 ”Myyntituotot asiakassopimuksista” -standardia ja esittää liikevaihdon bruttomääräisesti. Yhtiö on päättänyt soveltaa IFRS 15 -standardia takautuvasti ja oikaissut 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta laaditun konsernitilinpäätöksen vastaavasti. Tässä pro forma -taloudellisessa informaatioissa tämä laatimisperiaatteen muutos heijastuu myös hankittuihin yhtiöihin, joiden osalta liikevaihto kasvoi 62,1 miljoonaa euroa ja vastaava lisäys tapahtui myös materiaali- ja palvelukuluissa

FAS:n mukaan hankitut yksiköt käsittelevät vuokrasopimukset muina vuokrasopimuksina, kun taas IFRS:ssa sopimukset luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi, kun omistukselle ominaiset riskit ja edut ovat siirtyneet vuokralle ottajalle. Tästä syystä FAS:n 2,5 miljoonan euron vuokratulot on peruttu, ja sen sijaan on kirjattu poistoja 2,1 miljoonaa euroa ja rahoituskuluja -202 tuhatta euroa. Laskennallinen verovaikutus oli -41 tuhatta euroa. Näistä oikaisusta Diacorin rahoitusleasingsopimukseen kohdistui 1,9 miljoonaa euroa vuokratulujen peruutuksia, -1,5 miljoonaa euroa poistoja ja -144 tuhatta euroa rahoituskuluja. Diacorin rahoitusleasingsopimukseen liittyvä laskennallinen verovaikutus oli -38 tuhatta euroa.

Joissakin Diacorin vuokraamista tiloista on tehty merkittäviä muutostöitä. Nämä muutostyöt on kirjattu kuluksi FAS:n mukaan laadittuun Diacorin tilinpäätökseen. Muutostöihin liittyvät menot aktivoidaan IFRS-standardien mukaisesti näissä pro forma -taloudellisissa tiedoissa ja poistetaan vuokrasopimuksen voimassaoloaikana, jolloin poistot ovat yhteensä -160 tuhatta euroa. Laskennallinen verovaikutus oli 32 tuhatta euroa.

Yhdessä vuokratuista tiloista Diacorilla on velvollisuus purkaa ja ennallistaa tilat vuokratuuden jälkeen. FAS:ssa Diacor ei ole kirjannut tästä velvoitetta tilinpäätöksessään. Tämän ennallistamisvastuun nykyarvo on aktivoitu näissä pro forma -taloudellisissa tiedoissa mikä johtaa -199 tuhannen euron poistoihin ja -26 tuhannen euron rahoituskuluun tilintarkastamattomien pro forma -taloudellisten tietojen laajassa tuloslaskelmassa. Laskennallinen verovaikutus oli 45 tuhatta euroa.

Diacorin liikearvon poistot 453 tuhatta euroa ja Porin Lääkäritalon liikearvon poistot 69 tuhatta euroa on peruutettu, sillä FAS:n liikearvo poistetaan viidessä vuodessa kun taas IFRS:ssa liikearvosta ei tehdä poistoja.

- (6) Tämä sarake kuvaa erilaisiin aktivointiperiaatteisiin ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisiin vaikutusajankohdiin liittyviä eroja. Jotkut lääketieteellisten laitteiden ja toimistolaitteiden hankinnat, jotka on kirjattu Diacorin tilinpäätöksessä kuluksi, olisi Yhtiön laskentaperiaatteita sovellettaessa aktivoitu. Lisäksi Diacorissa ja Yhtiöissä lisensseihin, toimistolaitteisiin ja lääketieteellisiin laitteisiin sovelletut taloudelliset vaikutusajat ovat olleet erilaisia. Näistä eroista aiheutui -234 tuhannen euron oikaisu poistoihin ja 556 tuhannen euron oikaisu liiketoiminnan muihin kuluihin. Laskennallinen verovaikutus tästä oli -64 tuhatta euroa.
- (7) Tämä sarake kuvaa Diacorin ja Porin Lääkäritalon alustavan hankintamenon kohdistamisen vaikutuksia. Vaikutukset koostuvat pääosin aineettomien hyödykkeiden poistoista. Aineettomat hyödykkeet käsittävät Diacorin ja Porin Lääkäritalon työterveyshuollon asiakassuhteisiin liittyvät aineettomat hyödykkeet sekä Porin Lääkäritalon vakuutusyhtiöiden asiakassuhteisiin liittyvät aineettomat hyödykkeet.

IFRS 3 ”Liiketoimintojen yhdistäminen” -standardin mukaisesti Yhtiö kirjasi alustavasti 101,7 miljoonan euron liikearvon Diacor-hankinnasta. Alustavassa hankintamenon kohdistamisessa tunnistettiin 7,4 miljoonan euron arvoiset asiakassuhteet. Poistot 12 kuukauden jaksolla ovat 1,1 miljoonaa euroa ja arvioitu keskimääräinen jäljellä oleva taloudellinen vaikutusaika on 7 vuotta.

Porin Lääkäritalon hankinnasta Yhtiö kirjasi alustavasti 30,9 miljoonan euron liikearvon. Alustavassa hankintamenon kohdistamisessa tunnistettiin 1,9 miljoonan euron arvoiset asiakassuhteet, joista 1,7 miljoonaa euroa kohdistui työterveyshuollon asiakkuuksiin ja 225 tuhatta euroa vakuutusasiakkuuksiin. Poistot 12 kuukauden aikana ovat 284 tuhatta euroa ja arvioitu keskimääräinen jäljellä oleva taloudellinen vaikutusaika on 7 vuotta työterveysasiakkuuksissa ja 5 vuotta vakuutusasiakkuuksissa.

Yhtiö on kirjannut hankinta-ajankohtana hankitut yksilöitävissä olevat varat ja vastattaviksi otetut velat. Hankinta-ajankohtana kirjattuja alustavia määriä, jotka perustuvat alustavaan hankintamenon kohdistamiseen ja käypien arvojen määrittämiseen, voidaan oikaista hankinta-ajankohtaa seuraavien 12 kuukauden aikana sellaisen uuden informaation huomioonottamiseksi, joka koskee hankinta-ajankohtana vallinneita tosiseikkoja ja olosuhteita.

- (8) Tämä sarake kuvaa Diacorin Helsingin Diakonissalaitoksen säätiöltä, Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö LähiTapiolalta ja Keskinäinen Vakuutusyhtiö LähiTapiolalta saadun rahoituksen peruuttamisen vaikutusta. Diacorin vaihtovelkakirjalainat näiltä yhtiöiltä on maksettu pois osana Diacor-hankintaa ja sen vuoksi 31.12.2016 päättyneeltä 12 kuukauden jaksolta kertynyt korko 156 tuhatta euroa on vähennetty rahoituskuluista. Tämän oikaisun laskennallinen verovaikutus oli -31 tuhatta euroa.

Tämä sarake kuvaa myös rahoituskuluja, jotka liittyvät ensisijaisesti Diacorin ja Porin Lääkäritalon hankintoja varten vuonna 2017 nostettuihin lainoihin ja toisaalta toukokuussa 2016 toteutettuun Olemassaolevan Lainasopimuksen muutokseen. Tässä pro forma taloudellisessa informaatiossa rahoituskulut Diacorin ja Porin Lääkäritalon hankintoja varten nostetuista lainoista on kirjattu ikään kuin lainat olisi nostettu 1.1.2016. Joustavuuden lisäämiseksi tulevia hankintoja varten, Yhtiö teki muutoksen Olemassaolevaan Lainasopimukseensa, koska Yhtiön ja rahoitusmarkkinoiden riskitason sekä korkotason kehitys oli ollut positiivinen. Olemassaolevan Lainasopimuksen muutos johti alempiin marginaaleihin, ja se on otettu huomioon näissä pro forma -taloudellisissa tiedoissa. Näiden oikaisujen vaikutus korkokuluihin oli -1,3 miljoonaa euroa ja niihin liittyvä verovaikutus 260 tuhatta euroa.

- (9) Tämä sarake kuvaa hankintoihin liittyviä transaktiokustannuksia esimerkiksi due diligence -tarkastuksista. Näissä pro forma -taloudellisissa tiedoissa transaktiokustannukset, jotka olivat 3,2 miljoonaa euroa, on kirjattu ikään kuin ne olisivat syntyneet 1.1.2016, ja ne esitetään liiketoiminnan muissa kuluissa.

- (10) Konsernin pro forma käyttökate ja liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia sekä oikaistu käyttökate ja liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia:

Konsernin pro forma käyttökate ja oikaistu käyttökate

Tuhatta euroa	Terveystalo-konserni 1.1.– 31.12.2016 (IFRS) ⁽¹⁾	Diacor-konserni 1.1.– 31.12.2016 (FAS) ⁽²⁾	Porin Lääkäritalo- konserni 1.1.– 31.12.2016 (FAS) ⁽³⁾	Suuntervey- teen liittyvät hankinnat yhteensä ⁽⁴⁾	Erot laatimis- periaat- teissa FAS-IFRS ⁽⁵⁾	Muut laatimis- peri- aate- erot ⁽⁶⁾	Liiketoimien yhdistämisen kirjanpito- käsitte-lystä johtuvat oikaisu ⁽⁷⁾	Rahoi- tuksen vaikutus ⁽⁸⁾	Muut oikaisu ⁽⁹⁾	Pro forma konserni (IFRS)
									(tilintarkastamaton)	
Tilikauden voitto	12 723	1 282	1 512	122	377	258	-1 074	-917	-3 226	11 055
Tuloverot	-3 237	558	400	54	-36	64	-269	-229	-	-2 695
Nettorahoituskulut	20 111	-567	11	11	228	-	-	1 146	-	20 940
Poistot aineellista hyödykkeistä	16 105	1 777	697	259	1 792	234	-	-	-	20 864
Poistot aineettomista hyödykkeistä ja arvonalentumiset	23 152	453	105	19	135	-	1 343	-	-	25 207
Konsernin pro forma käyttökate	68 854	3 503	2 724	465	2 495	556	-	-	-3 226	75 371
Oikaisu ^(*)	4 022	630	-	-	-	-	-	-	3 226	7 878
Konsernin pro forma oikaistu käyttökate	72 876	4 133	2 724	465	2 495	556	-	-	-	83 250
Konsernin pro forma liikevaihto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	708 745
Konsernin pro forma oikaistu käyttökate, % liikevaihdosta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11,7 %

Konsernin pro forma liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia ja oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia

Tuhatta euroa	Terveystalo-konserni 1.1.– 31.12.2016 (IFRS) ⁽¹⁾	Diacor-konserni 1.1.– 31.12.2016 (FAS) ⁽²⁾	Porin Lääkäritalo- konserni 1.1.– 31.12.2016 (FAS) ⁽³⁾	Suuntervey- teen liittyvät hankinnat yhteensä ⁽⁴⁾	Erot laatimis- periaat- teissa FAS-IFRS ⁽⁵⁾	Muut laatimis- peri- aate- erot ⁽⁶⁾	Liiketoimien yhdistämisen kirjanpito- käsitte-lystä johtuvat oikaisu ⁽⁷⁾	Rahoi- tuksen vaikutus ⁽⁸⁾	Muut oikaisu ⁽⁹⁾	Pro forma konserni (IFRS)
									(tilintarkastamaton)	
Konsernin pro forma käyttökate	68 854	3 503	2 724	465	2 495	556	-	-	-3 226	75 371
Aineellisten hyödykkeiden poistot	-16 105	-1 777	-697	-259	-1 792	-234	-	-	-	-20 864
Konsernin pro forma liikevoitto/- tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia	52 749	1 726	2 027	206	704	322	-	-	-3 226	54 508
Oikaisu ^(*)	4 022	630	-	-	-	-	-	-	3 226	7 878
Konsernin pro forma oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia	56 771	2 356	2 027	206	704	322	-	-	-	62 386
Konsernin pro forma liikevaihto	-	-	-	-	-	-	-	-	-	708 745
Konsernin pro forma oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % liikevaihdosta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,8 %

(*) Oikaisu on tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia olennaisia eräitä, jotka liittyvät liiketoiminnan hankintojen kuluihin, liiketoiminnan uudelleenjärjestelykuluihin, käyttöomaisuuden myyntivoittoihin, strategisiin projekteihin, uusiin liiketoimintoihin ja muihin vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eräisiin.

Tilintarkastamaton Pro Forma tuloslaskelma 30.6.2017 päättyneeltä puolivuosisijaksolta

Tuhatta euroa	Terveystalo-konserni 1.1.– 30.6.2017 (IFRS) ⁽¹⁾	Diacor-konserni 1.1.– 31.3.2017 (FAS) ⁽²⁾	Suun- terveyteen liittyvät hankinnat siltä osin kun eivät sisälly Terveystalo- konsernin lukuihin ⁽³⁾	Erot laatimis- periaat- teissa FAS-IFRS ⁽⁴⁾	Muut laati- mispe- riaate-erot ⁽⁵⁾	Liiketoimien yhdistä- misten kirjanpito- käsit- telystä johtuvat oikaisut ⁽⁶⁾	Rahoi- tuksen vai- kut ⁽⁷⁾	Muut oikai- sut ⁽⁸⁾	Pro forma konserni (IFRS)
Liikevaihto	344 176	21 036	1 080	13 612	-	-	-	-	379 904
Liiketoiminnan muut tuotot . .	880	7	-	-	-	-	-	-	887
Materiaalit ja palvelut	-160 666	-3 798	-536	-13 612	-	-	-	-	-178 613
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-98 573	-9 066	-295	-	-	-	-	-	-107 934
Poistot ja arvonalentumiset . .	-19 075	-2 845	-31	-369	-24	2 086	-	-	-20 259
Liiketoiminnan muut kulut . . .	-50 031	-6 380	-115	844	118	-	-	3 226	-52 338
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Liikevoitto	16 711	-1 046	102	475	94	2 086	-	3 226	21 648
Rahoitustuotot	81	7	-	-	-	-	-	-	88
Rahoituskulut	-9 951	-38	-0.3	-46	-	-	-190	-	-10 225
Voitto ennen veroja	6 841	-1 077	102	429	94	2 086	-190	3 226	11 511
Tuloverot	1 191	-	-	-57	-19	-417	38	-	737
Kauden voitto	8 032	-1 077	102	372	75	1 669	-152	3 226	12 247

Tilintarkastamattoman pro forma tuloslaskelman liitetiedot

- (1) Tämä sarake kuvaa Yhtiön konsernituloslaskelmaa (IFRS) 30.6.2017 päättyneeltä kuudelta kuukaudelta. Tämä sisältää Porin Lääkäritalo konsernin tuloslaskelman 30.6.2017 päättyneeltä kuudelta kuukaudelta kokonaisuudessaan. Lisäksi tämä sisältää Diacorin tuloslaskelman 30.6.2017 päättyneeltä kolmelta kuukaudelta, koska Diacor on yhdistelty Yhtiöön hankinta-ajankohdasta, maaliskuun lopusta 2017 lähtien.
- (2) Tämä sarake kuvastaa Diacorin konsernituloslaskelmaa (FAS) 31.3.2017 päättyneeltä kolmelta kuukaudelta.
- (3) Tämä sarake kuvaa kaikkien vuoden 2017 aikana tehtyjen suunterveyteen liittyvien hankintojen tuloslaskelmia niiltä kausilta, joita ei ole vielä yhdistelty Yhtiön lukuihin ensimmäisessä sarakkeessa. Vuoden 2017 aikana toteutettiin kolme hankintaa, joista kaksi oli liiketoimintakauppoja. Taloudellisten tietojen puuttuessa hankitut liiketoiminnot on huomioitu laskemalla suhteellisesti se osuus, joka ei ole sisällynyt Yhtiön yhdistelyihin lukuihin.

Yhtiö	Hankittu	Kausi, joka ei sisälly Terveystalo- konsernin tilintarkastettuun tilinpäätökseen 30.6.2017	Liikevaihto kaudelta, joka ei sisälly Terveystalo- konsernin tilintarkastettuun tilinpäätökseen 30.6.2017 tuhatta euroa	Liiketulos kaudelta, joka ei sisälly Terveystalo- konsernin tilintarkastettuun tilinpäätökseen 30.6.2017 tuhatta euroa	Informaation lähde
Ky Läkkitörin Hammaslääkäriasema	maaliskuu 2017	1.1.–31.3.2017	601	47	Yhtiön kuukausiraportointi hankinta-ajankohdasta lukien
Data Plaza Oy (liiketoimintakauppa)	huhtikuu 2017	1.1.–30.4.2017	40	-4	Yhtiön kuukausiraportointi hankinta-ajankohdasta lukien
Crossdental Oy (liiketoimintakauppa)	toukokuu 2017	1.1.–30.4.2017	439	60	Yhtiön kuukausiraportointi hankinta-ajankohdasta lukien
			1 080	102	

- (4) Tämä sarake kuvaa laatimisperiaatteiden yhdenmukaistamisen vaikutusta aiemmin esitettyyn taloudelliseen informaatioon Yhtiön ja hankittujen liiketoimintojen välillä. Tässä sarakkeessa esitetään erot FAS:n ja IFRS:n välillä vertailukelpoisuuden saavuttamiseksi.

Vuodesta 2017 alkaen Yhtiö soveltaa IFRS 15 ”Myyntituotot asiakassopimuksista” standardia ja esittää liikevaihdon bruttomääräisesti. Tässä pro forma -taloudellisessa informaatioissa tämä laatimisperiaatteen muutos heijastuu myös hankittuihin yhtiöihin, joiden osalta liikevaihto kasvoi 13,6 miljoonaa euroa ja vastaava lisäys tapahtui myös materiaali- ja palvelukuluissa.

Vuokrasopimukset, jotka on käsitelty FAS:ssa muina vuokrasopimuksina, on käsitelty IFRS-standardien mukaisesti rahoitusleasingsopimuksina ja siksi FAS:n 844 tuhannen euron vuokratulot on peruttu ja vastaavasti poistoja on kirjattu -390 tuhatta euroa ja rahoituskuluja on

kirjattu -39 tuhatta euroa. Laskennallinen verovaikutus oli -76 tuhatta euroa. Suurin osa näistä oikaisuihin liittyy Diacorin rahoitusleasing sopimuksiin.

Joihinkin Diacorin vuokraamiin tiloihin liittyvät perusparannusmenot on aktivoitu näissä pro forma -taloudellisissa tiedoissa ja ne poistetaan vuokrakauden aikana. Tästä johtuva vaikutus poistoihin on -40 tuhatta euroa. Laskennallinen verovaikutus on 8 tuhatta euroa.

Yhdessä vuokratuista tiloista Diacorilla on velvollisuus purkaa ja ennallistaa tilat vuokrakauden jälkeen. Tämän ennallistamisvastuun nykyarvo on aktivoitu näissä pro forma -taloudellisissa tiedoissa, mikä johtaa -50 tuhannen euron poistoihin ja -6 tuhannen euron rahoituskuluun tilintarkastamattomien pro forma taloudellisten tietojen laajassa tuloslaskelmassa. Laskennallinen verovaikutus oli 11 tuhatta euroa.

Diacorin liikearvon poistot, 110 tuhatta euroa, on peruutettu, koska IFRS:ssa liikearvosta ei tehdä poistoja.

- (5) Tämä sarake kuvaa erilaisiin aktivointiperiaatteisiin ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisiin vaikutusaikoihin liittyviä eroja. Jotkut lääketieteellisten laitteiden ja toimistolaitteiden hankinnat, jotka on kirjattu Diacorin tilinpäätöksessä kuluksi, olisi Yhtiön laskentaperiaatteita sovellettaessa aktivoitu. Lisäksi Diacorissa ja Yhtiössä lisensseihin, toimistolaitteisiin ja lääketieteellisiin laitteisiin sovelletut taloudelliset vaikutusajat ovat olleet erilaisia. Näistä eroista aiheutui -24 tuhannen euron oikaisu poistoihin ja 118 tuhannen euron oikaisu liiketoiminnan muihin kuluihin. Laskennallinen verovaikutus tästä oli -19 tuhatta euroa.
- (6) Tämä sarake kuvaa tehtyjä poistoja Diacorin asiakassuhteista, jotka on tunnistettu ja kirjattu aineettomiin hyödykkeisiin osana alustavaa kauppahinnan kohdistamista. Kolmen kuukauden jakson poistot olivat -265 tuhatta euroa.

Diacorin hankinnan toteuttamisajankohtana kirjaamat arvonalentumistappiot tietojärjestelmän aktivoituista kehittämismenoista on käsitelty käyvän arvon oikaisuna hankinta-ajankohtana, mistä johtuen tämä tappio on peruutettu.

Näihin oikaisuihin liittyvä verovaikutus on -417 tuhatta euroa.

- (7) Tämä sarake kuvaa Diacorin Helsingin Diakonissalaitoksen säätiöltä, Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö LähiTapiolalta ja Keskinäinen Vakuutusyhtiö LähiTapiolalta saadun rahoituksen peruuttamisen vaikutusta. Diacorin vaihtovelkakirjalainat näiltä yhtiöiltä on maksettu pois osana Diacor-hankintaa ja sen vuoksi 31.3.2017 päättyneeltä kolmen kuukauden jaksolta kertynyt korko, 36 tuhatta euroa, on vähennetty rahoituskuluista. Tämän oikaisun laskennallinen verovaikutus oli -9 tuhatta euroa.

Tämä sarake kuvaa myös rahoituskuluja, jotka liittyvät Diacorin ja Porin Lääkäritalon hankintoja varten vuonna 2017 nostettuihin lainoihin. Tässä pro forma taloudellisessa informaatiossa rahoituskulut Diacorin ja Porin Lääkäritalon hankintoja varten nostetuista lainoista on kirjattu ikään kuin lainat olisi nostettu 1.1.2016. Näiden oikaisujen vaikutus korkokuluihin oli -226 tuhatta euroa ja niihin liittyvä verovaikutus 54 tuhatta euroa.

- (8) Tämä sarake kuvaa hankintoihin liittyviä transaktiokustannuksia, esimerkiksi due diligence -tarkastuksista, jotka sisältyvät Yhtiön 30.6.2017 lukuihin. Pro forma -taloudellisissa tiedoissa transaktiokustannukset on esitetty ikään kuin ne olisivat toteutuneet vuonna 2016.
- (9) Konsernin pro forma käyttökate ja liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia sekä oikaistu käyttökate ja liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia:

Konsernin pro forma käyttökatte ja oikaistu käyttökatte

	Terveystalo- konserni 1.1.– 30.6.2017 (IFRS) ⁽¹⁾	Diacor- konserni 1.1.– 31.3.2017 (FAS) ⁽²⁾	Suuntervey- teen liittyvät hankinnat siltä osin kun eivät sisällä Terveystalo- konsernin lukuhiin ⁽³⁾	Erot laatimis- periaat- teissa FAS-IFRS ⁽⁴⁾	Muut laatimis- periaate- erot ⁽⁵⁾	Liiketoimien yhdistä- misten kirjan- pito- käsit- telystä johtuvat oikaisut ⁽⁶⁾	Rahoi- tuksen vaiku- tus ⁽⁷⁾	Muut oikai- sut ⁽⁸⁾	Pro forma konserni (IFRS)
	(tilintarkastamaton)								
Tuhatta euroa									
Kauden voitto	8 032	-1 077	102	372	75	1 669	-152	3 226	12 247
Tuloverot	-1 191	-	-	57	19	417	-38	-	-737
Nettorahoituskulut	9 870	31	-	46	-	-	190	-	10 137
Poistot aineellista hyödykkeistä	9 180	84	31	634	9	-	-	-	9 939
Poistot aineettomista hyödykkeistä ja arvonalentumiset	9 895	2 761	-	-265	15	-2 086	-	-	10 321
Konsernin pro forma käyttökatte	35 786	1 800	134	844	118	0	0	3,226	41 907
Oikaisu ^(*)	10 048	721	-	-	-	-	-	-3 226	7 543
Konsernin pro forma oikaistu käyttökatte	45 834	2 521	134	844	118	0	0	0	49 450
Konsernin pro forma liikevaihto	-	-	-	-	-	-	-	-	379 904
Konsernin pro forma oikaistu käyttökatte, % liikevaihdosta	-	-	-	-	-	-	-	-	13,0 %

Konsernin pro forma liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia ja oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia

	Terveystalo- konserni 1.1.– 30.6.2017 (IFRS) ⁽¹⁾	Diacor- konserni 1.1.– 31.3.2017 (FAS) ⁽²⁾	Suuntervey- teen liittyvät hankinnat siltä osin kun eivät sisällä Terveystalo- konsernin lukuhiin ⁽³⁾	Erot laatimis- periaat- teissa FAS-IFRS ⁽⁴⁾	Muut laatimis- periaate- erot ⁽⁵⁾	Liiketoimien yhdistä- misten kirjanpito- käsit- telystä johtuvat oikaisut ⁽⁶⁾	Rahoi- tuksen vaiku- tus ⁽⁷⁾	Muut oikai- sut ⁽⁸⁾	Pro forma konserni (IFRS)
	(tilintarkastamaton)								
Tuhatta euroa									
Konsernin pro forma käyttökatte	35 786	1 800	134	844	118	-	-	3 226	41 907
Aineellisten hyödykkeiden poistot	-9 180	-84	-31	-634	-9	-	-	-	-9 939
Konsernin pro forma liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia	26 606	1 715	102	210	109	-	-	3 226	31 969
Oikaisu ^(*)	10 048	721	-	-	-	-	-	-3 226	7 543
Konsernin pro forma oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia	36 654	2 436	102	210	109	-	-	-	39 511
Konsernin pro forma liikevaihto	-	-	-	-	-	-	-	-	379 904
Konsernin pro forma oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia % liikevaihdosta	-	-	-	-	-	-	-	-	10,4 %

(*) Oikaisu on tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia olennaisia eräitä, jotka liittyvät liiketoiminnan hankintojen kuluihin, liiketoiminnan uudelleenjärjestelykuluihin, käyttöönoton myyntivoittoihin, strategiaan, projektiin, uusiin liiketoimintoihin ja muihin vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eräisiin.

LIIKETOIMINNAN TULOS JA TALOUDELLINEN ASEMA

Seuraavaa katsausta Yhtiön liiketoiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta tulisi lukea yhdessä kohdan ”Eräitä seikkoja — Taloudellisten ja eräiden muiden tietojen esittäminen” ja tämän Esitteen F-sivuille sisällytettyjen 31.12.2016 ja 31.12.2015 päättyneiden tilikausien tilintarkastettujen konsernitilinpäätösten, sisältäen 31.12.2014 päättynyttä tilikautta koskevat tilintarkastetut vertailutiedot, sekä 30.6.2017 päättyneen kuuden kuukauden jakson ajalta laadittujen Yhtiön tilintarkastamattomien konsernin taloudellisten tietojen kanssa. Yhtiön tilintarkastetut konsernitilinpäätökset 31.12.2016 ja 31.12.2015 päättyneiltä tilikausilta, sisältäen 31.12.2014 päättynyttä tilikautta koskevat tilintarkastetut vertailutiedot, ja sen tilintarkastamattomat konsernin taloudelliset tiedot 30.6.2017 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta on laadittu IFRS:n mukaisesti.

Tämä katsaus sisältää tulevaisuutta koskevia lausumia, joihin liittyy riskejä ja epävarmuustekijöitä. Yhtiön toteutunut tulos voi poiketa huomattavasti tällaisista tulevaisuutta koskevista lausumista johtuen jäljempänä ja muualla Esitteessä kuvatuista tekijöistä, etenkin kohdassa ”Riskitekijät”.

Yleiskatsaus

Terveystalo on yksi Suomen johtavista yksityisistä terveystalouden tarjoajista. Yhtiö tarjoaa perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluita yritys- ja yksityisasiakkaille sekä julkisen sektorin asiakkaille. Yhtiön terveystalouden palveluvalikoimaan kuuluvat yleislääketieteen ja erikoissairaanhoidon palvelut, diagnostiikkapalvelut, päiväkirurgia, suunterveyden palvelut ja muut liitännäispalvelut, jotka kattavat koko integroidun terveydenhuollon hoitoketjun. Terveystalo tarjoaa myös valikoiman digitaalisia terveydenhuollon palveluita. Terveystalon noin 180 toimipaikkaa, jotka kattavat kaikki Suomen 20 suurinta kaupunkia, sekä Yhtiön digitaaliset palvelut mahdollistavat Yhtiön palveluiden valtakunnallisen tarjoamisen. Terveystalon liiketoiminnan perusta on sen valtakunnallinen verkosto, ja liiketoimintaa tukevat Yhtiön keskitetyt toiminnot sekä yhtenäiset toimintakäytännöt. Terveystalon strategiassa keskeisessä asemassa on panostaminen lääketieteellisen laadun ja myönteisten asiakaskokemusten tarjoamiseen, pätevän ja tyytyväisen terveydenhuoltohenkilöstön pitämiseen Yhtiön palveluksessa ja erilaisten räätälöityjen digitaalisten työkalujen kehittämiseen.

Yhtiöllä oli vuonna 2016 noin 1,0 miljoonaa yksittäistä asiakasta, sekä noin 2,7 miljoonaa lääkärikäyntiä, mikä vastasi 12 prosenttia kaikista Suomen lääkärikäynneistä. Yhtiön asiakkaat jaetaan kolmeen ryhmään: yritysasiakkaisiin, joiden yhteistyökumppanina Yhtiö tarjoaa muun muassa yritysasiakkaidensa työntekijöille työterveyshuollon palveluita, yksityisasiakkaisiin sekä julkisen sektorin asiakkaisiin, joiden yhteistyökumppanina Yhtiö tarjoaa palveluja julkiselle terveydenhuollolle sekä työterveyspalveluja kuntien työntekijöille. Terveystalolla oli noin 4 445 työntekijää¹³⁷ ja noin 4 400 yksityistä ammatinharjoittajaa 30.6.2017.

Yhtiön liikevaihto oli 30.6.2017 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla 344,2 miljoonaa euroa ja 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 547,0 miljoonaa euroa. Yhtiön pro forma -liikevaihto oli 379,9 miljoonaa euroa 30.6.2017 päättyneellä kuuden kuukauden jaksolla ja 708,7 miljoonaa euroa 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella. Tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot, joissa on esitetty Diacorin ja Porin Lääkäritalon hankinnan sekä muiden, vuosien 2016 ja 2017 aikana suunterveyden alalla toteutettujen yritysostojen, vaikutukset, ovat kohdassa ”Tilintarkastamattomia pro forma -taloudellisia tietoja”.

Keskeisiä Yhtiön liiketoiminnan tulokseen vaikuttavia tekijöitä

Seuraavat tekijät ovat vaikuttaneet Yhtiön liiketoiminnan tulokseen tarkasteltavana ajanjaksona, ja niiden odotetaan vaikuttavan Yhtiön liiketoiminnan tulokseen myös tulevaisuudessa.

Terveystalouden kysyntä

Yhtiön liikevaihto on suoraan sidoksissa sen tarjoamien terveystalouden määrään, mukaan lukien suunterveyden palvelut. Yhtiön tarjoamien palvelujen määrään vaikuttavat tyypillisesti kuluttajien halu päästä yksityiseen terveydenhoitoon, Yhtiön kyky voittaa uusia ja säilyttää nykyisiä sopimuksia yritysasiakkaiden, julkisen sektorin asiakkaiden ja vakuutusyhtiöiden kanssa, Yhtiön kyky kilpailla muiden julkisten ja yksityisten terveydenhuollon tarjoajien kanssa sekä väestörakenteen kehitys ja terveys- ja elämäntapasuuntaukset Suomessa.

¹³⁷ Sisältää osa-aikaiset työntekijät.

Yksityisten terveydenhuoltopalveluiden kysyntä ja kilpailu julkisten ja yksityisten terveydenhuollon palveluntarjoajien kanssa

Julkisella rahoituksella on merkittävä rooli terveydenhuollossa Suomessa. Yksityinen terveydenhuolto on kuitenkin vakiintunut osaksi suomalaista terveydenhuoltojärjestelmää, ja sitä käytetään kaikissa tuloryhmissä. Yksityisiä terveydenhuoltopalveluja tarjotaan merkittävässä määrin esimerkiksi työterveyshuollossa, jossa työnantajat tarjoavat yksityistä terveydenhuoltoa työntekijöilleen. Yksityisten terveyspalvelujen markkinaosuutta ovat kasvattaneet viime vuosina muun muassa kuluttajien lisääntynyt luottamus kohentuneen taloudellisen tilanteen ja työllisyystilanteen sekä käytettävissä olevien tulojen kasvun seurauksena. Vuonna 2014 kaikista perusterveydenhuollon avohoitokäynneistä 40 prosenttia ja erikoissairaanhoidon avohoitokäynneistä yli 20 prosenttia tehtiin Suomessa yksityisellä puolella. Aiemmin yksityisen terveydenhuollon käyttäminen on pitkälti riippunut siitä, ovatko suomalaiset pitäneet yksityisiä terveydenhuoltopalveluja julkisia terveydenhuoltopalveluja parempina siitä huolimatta, että yksityiset palvelut usein edellyttävät oman rahan käyttöä. Julkisen terveydenhuoltojärjestelmän kapasiteettipaineiden ja pidempien odotusaikojen vuoksi yksityisen terveydenhuollon kysyntä on säilynyt vahvana. Terveydenhuollon asiakkaiden halu päästä yksityiseen hoitoon riippuu monista tekijöistä, kuten yleisistä taloudellisista olosuhteista, yksityisasiakkaan tai potentiaalisen asiakkaan käytettävissä olevista varoista tai siitä, mitä palveluita työnantajan tarjoamaan työterveyshuoltoon sisältyy.¹³⁸

Yksityisellä puolella potilaat voivat valita useista terveydenhuoltopalvelujen tarjoajista lääkäreiden läheteiden, vastaanottoaikojen saatavuuden, palvelujen sijainnin ja saavutettavuuden, brändien, hoidon todellisen ja koetun laadun, palveluntarjoajista julkaistujen arvosteluiden, suullisten suositusten, vakuutusyhtiöiden yhteistyötahojen tai muiden kilpailutekijöiden perusteella. Yhtiön kyky kilpailla julkisten ja yksityisten terveydenhuollon palveluntarjoajien kanssa tarjoamalla houkuttelevampia vaihtoehtoja asiakkailleen vaikuttaa merkittävästi Yhtiön tuotteisiin ja palveluihin kohdistuvaan kysyntään ja siten sen liikevaihtoon. Yhtiön mahdollisuus tarjota integroitu hoitoketju on houkuttelevaa asiakkaille, koska se tarjoaa tehokkaan ja miellyttävän terveydenhuoltokokemuksen alusta loppuun. Integroidussa hoitoketjussa hoito on suunniteltu alusta loppuun siten, että käynnit hoitoon kuuluvien eri ammattihenkilöiden luona sujuvat suunnitelmallisesti ja yhteen nivotusti hoitosuunnitelman mukaisesti. Yhtiö arvioi, että sen tarjoama hoitoketju toimii asiakas- ja palveluvolyymien kehitystä ohjaavana tekijänä ja tuottavana tulonlähteenä.

Työterveyspalvelujen kysyntä ja julkisen terveydenhuollon hankinnat

Yhtiön liiketoimintaa ovat aiemmin edistäneet työterveyspalvelujen kysyntä ja julkisen terveydenhuollon ulkoistustarpeet sekä Yhtiön edellytykset voittaa uusia ja säilyttää nykyisiä sopimuksiaan yritysasiakkaiden ja julkisen sektorin asiakkaiden kanssa. Yhtiön tulokseen vaikuttavat kulloinkin voimassa olevien sopimusten määrä ja koko, mikä voi riippua tällaisten sopimusten kilpailuttamistahdista. Useat tekijät vaikuttavat Yhtiön edellytyksiin voittaa ja säilyttää nykyisiä sopimuksia, mukaan lukien sen nykyinen asema palveluntarjoajana useissa sopimuksissa, sen pitkäaikaiset suhteet lukuisiin yritysasiakkaisiin ja julkisen sektorin asiakkaisiin sekä sen keskittyminen lääketieteelliseen laatuun, asiakastytyytyväisyyteen ja erikoissairaanhoidon. Usein myös haasteelliset taloudelliset olosuhteet johtavat kuntien tekemien julkisten ulkoistussopimusten määrän kasvuun, mikä hyödyttää terveyspalvelujen tarjoajia, kuten Yhtiötä. Yhtiö uskoo, että sillä on kokonsa vuoksi paremmat edellytykset hoitaa monimutkaisia tarjousmenettelyitä ja arvioida uusista sopimuksista seuraavien kustannusten määrät verrattuna moniin sen kilpailijoihin. Yhtiö uusii säännöllisesti useita merkittäviä sopimuksia tavanomaisessa liiketoiminnassaan ja uskoo, että sillä on hyvät mahdollisuudet menestyä uusissa tarjousmenettelyissä ja laajentaa tekemiensä sopimusten sisältämien palvelujen maantieteellistä kattavuutta.

¹³⁸ Lähde: NHG:n Raportti.

Väestörakenteen kehitys ja terveys- ja elämäntapatrendit Suomessa vaikuttavat Yhtiön palveluiden volyymiin erityisesti pitkällä aikavälillä. Suomessa näihin keskeisiin väestörakenteen kehityksen ja terveys- ja elämäntapatrendien suuntauksiin lukeutuvat väestön ikääntyminen, elämäntapasairauksien lisääntyminen ja lisääntyvä teknologioiden käyttö terveysongelmien ehkäisyssä ja varhaisessa diagnosoinnissa. OECD:n mukaan yli 65-vuotiaiden osuuden koko väestöstä odotetaan nousevan Euroopassa vuosina 2010–2020 17 prosentista 20 prosenttiin.¹³⁹ Yhdistyneiden kansakuntien vuosien 2000 ja 2015 välistä ajanjaksoa koskevan tilaston mukaan (pois lukien alle 500 000 asukkaan maat)¹⁴⁰ Suomen väestö ikääntyy toiseksi nopeimmin koko maailmassa, ja ikääntymisen arvioidaan jatkuvan tulevina vuosikymmeninä. Yli 65-vuotiaiden keskimääräiset terveydenhoitokustannukset ovat 3,5 kertaa suuremmat ja yli 85-vuotiaiden kahdeksan kertaa suuremmat kuin 18–64-vuotiaiden vastaavat kustannukset.¹⁴¹ Lisäksi noin 10 prosentin Suomen väestöstä on hiljattain arvioitu sairastavan diabetesta, joista Diabetesliiton mukaan noin 30 prosentin arvioidaan sairastavan diabetesta tietämättään.¹⁴² Nykyisin noin 15 prosenttia terveydenhuoltokustannuksista Suomessa käytetään diabeteksen ja siihen liittyvien komplikaatioiden hoitoon. Diabetesliiton mukaan diabetespotilaan hoidon keskimääräinen vuosikustannus on noin 4 600 euroa. Sen sijaan Suomessa 18–64-vuotiaan keskivertopotilaan hoidon vuosikustannus oli noin 2 400 euroa vuonna 2011.¹⁴³ Myös terveyspalvelujen volyymi on kasvanut, kun lääketieteen ammattilaiset ja julkishallinto keskittyvät enenevässä määrin kroonisten ja vakavien sairauksien ennaltaehkäisyyn, varhaiseen havaitsemiseen ja hoitoon.¹⁴⁴ Esimerkiksi Suomen kunnilla on nykyisin velvollisuus järjestää rintasyöpäseulontoja 50–69-vuotiaille naisille.¹⁴⁵ Lisääntyvä keskittyminen ennaltaehkäisevään hoitoon sekä varhaiseen diagnosointiin ja hoitoon Suomessa on kasvattanut Yhtiön palvelujen kysyntää, potilas- ja palveluvolyymejä sekä Yhtiön liikevaihtoa.

Hinnoittelu ja rahoitus

Yhtiön liikevaihtoon vaikuttavat sen veloittamat hinnat ja muut maksut, jotka se saa tarjoamistaan terveydenhuoltopalveluista. Asiakkaiden terveydenhuoltopalveluja maksavat pääasiassa kolmannet osapuolet, kuten Yhtiön yritysasiakasryhmään kuuluvat työnantajat ja vähemmässä määrin Yhtiön julkisen sektorin ja yksityisasiakkaiden ryhmiin kuuluvat julkishallinnon toimijat ja vakuutusyhtiöt. Yhtiö saa tuloja myös yksityisiltä asiakkailta, joilla ei ole sairausvakuutusta tai jotka ovat vain osittain julkisen tai yksityisen sairausvakuutusohjelmien taikka työterveyshuollon piirissä ja tarvitsevat voimassa oleviin terveydenhoito-ohjelmiinsa kuulumattomia lisäpalveluja. Yhtiö kerryttää muita potilaisiin liittymättömiä tuloja lähinnä vuokratuloista, joihin lasketaan myös yksityisten ammatinharjoittajien maksamat vuokrat.

Kilpailu markkinoilla vaikuttaa Yhtiön hintoihin ja katteisiin. Yhtiön kilpailijat voivat yrittää kasvattaa markkinaosuuttaan optimoimalla liiketoimintaansa esimerkiksi aggressiivisella lyhyen aikavälin hinnoittelulla, joustavalla kustannusrakenteella, korkealla käyttöasteella tai ulkoistamalla digitaaliset palvelut alhaisempien työvoimakustannusten maihin. Yhtiö laatii kilpailukykyisten markkinahintojen pohjalta luettelon palveluhinnoista, jotka heijastavat koko maassa käytössä olevia vuosimaksuja ja saatavilla olevia palvelupaketteja. Yhtiö päivittää hinnastoaan säännöllisesti, mukaan lukien silloin, kun sen palvelutarjontaan lisätään uusia palveluja. Yhtiön saama myynnin keskihinta voi myös merkittävästi vaihdella Yhtiön tarjoamien erilaisten palvelujen mukaan, sillä eräistä palveluista voi aiheutua Yhtiölle toisia palveluita enemmän kustannuksia, jotka Yhtiö pyrkii siirtämään asiakkailleen. Yhtiö käyttää hinnastoaan neuvotellessaan sopimuksista yritysasiakkaiden kanssa ja tarjoaa alennuksia erälle yritysasiakkailleen. Yhtiö neuvottelee vakuutusyhtiöiden kanssa sopimushinnoista vakuutusten kattamiin toimenpiteisiin liittyen. Yhtiö myös osallistuu tarjousmenettelyihin sopiakseen sopimushintaehdoista julkisen sektorin asiakkaiden kanssa. Joissakin tapauksissa Yhtiö voi sopia tarjoavansa terveydenhuoltopalveluja tietyllä ajanjaksolla ennalta sovitusta kokonaiskorvausmäärästä. Sopimushintoja määrittäessään Yhtiön on tehtävä oletuksia ja arvioita esimerkiksi kilpailun tasosta ja muiden markkinoilla toimivien palveluntarjoajien hinnoittelusta sekä tulevista tietyn palvelun tuottamiseen tarvittavista

¹³⁹ Lähde: OECD:n tilasto.

¹⁴⁰ Lähde: United Nations World Population Ageing Report, saatavilla osoitteessa http://www.un.org/en/development/desa/population/publications/pdf/ageing/WPA2015_Report.pdf.

¹⁴¹ Lähde: S. Kapiainen – J. Eskelinen: Miesten ja naisten terveysmenot ikäryhmittäin 2011 (THL raportti 17/2014).

¹⁴² Lähde: Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tilastot diabeteksen yleisyydestä, saatavilla osoitteessa https://www.diabetes.fi/diabetes/yleista_diabeteksesta/tilastotietoa; Diabetesliitto: ”Diabetes Suomessa. Esiintyvyys ja hoidon laadun vaihtelu” -raportti, 2006.

¹⁴³ Lähde: Diabetesliitto; Diabetesliiton raportti ”Diabetes Suomessa. Esiintyvyys ja hoidon laadun vaihtelu” -raportti, 2006.

¹⁴⁴ Lähde: NHG:n Raportti.

¹⁴⁵ Sosiaali- ja terveysministeriö: Seulonnat.

kustannuksista ja resursseista, mukaan lukien arvio potilaskäyntien määrästä. Jos potilaskäyntien määrä kiinteähintaisessa sopimuksessa kasvaa merkittävästi etukäteisarviosta, Yhtiölle voi aiheutua tästä ylimääräisiä kustannuksia ilman lisäkorvausta.

Yhtiön hintoihin ja katteisiin vaikuttavat myös sääntelyviranomaisten päätökset terveydenhuoltopalveluihin käytettävästä rahamäärästä. Yhtiön palveluja tuotetaan potilaille terveydenhuolto-ohjelmien kautta, jotka ovat ainakin osittain julkisten laitosten rahoittamia. Suomen haasteellinen taloudellinen tilanne ja demografiset muutokset, kuten väestön ikääntyminen, ovat johtaneet ja tulevat luultavasti jatkossakin johtamaan siihen, että julkiset tahot pyrkivät pienentämään terveydenhuoltokustannustensa kasvua leikkaamalla hintoja tai korvaustasoja, pyrkimällä vähentämään tilattujen diagnostisten testien määrää ja rajoittamalla terveys-, suojelu- ja sosiaaliturvaohjelmiansa kattamia palveluja. Haasteellinen taloudellinen tilanne on myös saanut ja saa luultavasti jatkossakin vakuutusenantajat pienentämään terveydenhuoltokustannustensa kasvua vastaavin keinoin. Nämä toimenpiteet yleisesti ottaen sekä erityisesti sellaiset toimenpiteet, jotka sulkevat jotkin Yhtiön tarjoamat palvelut korvattavien terveyspalvelujen ulkopuolelle, vaikuttavat haitallisesti liiketoiminnan volyymiin ja kyseisistä palveluista veloittaviin hintoihin, mikä puolestaan vaikuttaa haitallisesti Yhtiön liikevaihtoon. Yhtiön johdon mukaan Yhtiön palvelujen kysyntä kasvaisi, jos palvelujen korvattavuus laajentuisi ja yksityisen sektorin sairausvakuutus toteutuisi.

Yleinen taloustilanne

Yhtiön terveyspalvelujen kysyntään vaikuttaa yleinen taloustilanne, joka voi vaikuttaa asiakkaiden halukkuuteen ostaa Yhtiön palveluita. Esimerkiksi yritysasiakkaat ovat yleensä halukkaampia kasvattamaan henkilöstömääräänsä ja investoimaan työntekijöidensä terveyteen silloin, kun niiden liiketoiminnan tulevaisuus näyttää positiiviselta kasvavassa taloudellisessa ympäristössä. Kysyntä voi vaihdella talouden laskusuhdanteessa erityisesti työterveyspalvelumarkkinoilla, kun kansallinen työllisyysaste voi merkittävästi laskea, jolloin yhä harvempi työntekijä kuuluu työterveyshuollon piiriin. Työterveyspalvelusopimukset tehdään Suomessa yleensä toistaiseksi voimassa olevina, ja sopimusten irtisanomisajat ovat tyypillisesti joitain kuukausia. Haasteellinen taloudellinen tilanne on aiemmin johtanut siihen, että osa yritysasiakkaista on halunnut neuvotella henkilöstölleen suppeammat työterveyspalvelut. Taloudellisessa laskusuhdanteessa heikko kuluttajaluottamus, korkea työttömyysaste taikka käytettävissä olevien tulojen väheneminen tai sitä koskevat mielikuvat voivat myös johtaa yksityishenkilöiden omakustanteisten terveyspalvelujen käytön vähenemiseen. Huolimatta esimerkiksi siitä, että ihmiset edelleen käyvät lääkärissä myös laskusuhdanteiden aikana, erityisesti yksityisten asiakkaiden maksamien silmien laserleikkausten ja muiden ei-välttämättömien operaatioiden kysyntä voi merkittävästi vaihdella yleisen taloustilanteen mukaan. Toisaalta talouden laskusuhdanne voi lisätä valtion ja muiden julkisyhteisöjen ulkoistuspaineita, mikä puolestaan voi lisätä Yhtiön palvelujen kysyntää julkisen sektorin asiakasryhmässä.

Terveydenhuoltoalan ammattilaisten saatavuus

Yhtiö hankkii palveluja lääkäreiltä, hammaslääkäreiltä ja muilta terveydenhuoltoalan ammattilaisilta, mukaan lukien sekä työntekijät että yksityiset ammatinharjoittajat, tarjotakseen terveydenhuollon palveluja ja kerryttääkseen liikevaihtoa. Tämän seurauksena Yhtiön liiketoiminnan tulos kunakin kautena riippuu sen kyvystä hankkia riittävästi terveydenhuollon ammattilaisia, ja etenkin lääkäreitä, palvelukseensa. Yhtiö on yleensä pystynyt pitämään riittävästi ammattilaisia palveluksessaan, mutta aiempien kokemusten perusteella Yhtiön on ollut vaikeaa saada töihin terveydenhuollon ammattilaisia tietyille alueille Suomessa, kuten pienille tai syrjäisille paikkakunnille tai kauas yliopistojen lääketieteellisistä tiedekunnista. Yhtiöllä on keskitetty rekrytointitoiminto, ja Yhtiö keskittyy pääasiassa vastavalmistuneiden ja Suomessa pätevoityneiden terveydenhuollon ammattilaisten rekrytointiin. Terveydenhuollon ammattilaisia houkuttelee Yhtiön kyky tarjota integroitu hoitoketju, koska se tarjoaa tehokkaan sisäisen lähetejärjestelmän. Yhtiön näkemyksen mukaan sen hoitoketju, erityisesti sen brändin ja maineen ansiosta, edistää terveydenhuollon ammattilaisten hankintaa palvelukseensa ja näiden henkilöiden palveluksessa pitämistä. Lisäksi Yhtiö käy säännöllisesti läpi ja tarkistaa palkkapakettinsa, työympäristönsä, koulutustoimensa ja mentorointiohjelmansa terveydenhuollon ammattilaisille pysyäkseen kilpailukykyisenä, parantaakseen työvoiman hankintaa sekä vähentääkseen vaihtuvuutta ja nostaakseen työntekijöiden tyytyväisyytensä. Yhtiön työntekijöiden tyytyväisyystasot ovat asteittain nousseet 78 prosentista vuonna 2012 83 prosenttiin vuonna 2016. Yhtiö mittaa myös ammatinharjoittajien

tyytyväisyyttä Terveystaloon NRS (*Net Recommending Score*) -indeksillä, joka nousi mittaamisen aloitusvuoden 2014 arvosta 35 arvoon 39 vuonna 2016.¹⁴⁶ Yhtiö on johtava terveydenhoitoalan työnantaja. Mediuutisten ja Universumin tutkimusten mukaan Yhtiö on listattu lääkäreiden ja terveydenhoitoalan opiskelijoiden ensimmäiseksi vaihtoehdoksi työnantajana vuosina 2014–2017. Yhtiöllä oli 30.6.2017 4 445 työntekijää¹⁴⁷ ja 4 440 yksityistä ammatinharjoittajaa, joista kaikki yksityiset ammatinharjoittajat ja enemmistö työntekijöistä ovat terveydenhuollon ammattilaisia.

Verkoston kehitys orgaanisen kasvun ja yritysostojen myötä

Yhtiön liikevaihtoon vaikuttavat Yhtiön toimitilojen lukumäärä ja toimitilojen sijainti sekä palvelutarjonnan houkuttelevuus. Tämän vuoksi Yhtiön investoinnit uusiin yksiköihin ja liiketoiminnan osa-alueiden laajentamiseen tähtäävät yritysostot ovat vaikuttaneet merkittävästi Yhtiön koon ja liikevaihdon kasvuun. Yhtiö on toteuttanut useita investointeja uusiin toimipaikkoihin ja yli 150 liiketoiminnan osa-alueiden ja verkoston laajentamiseen tähtäävää yritysostoa vuodesta 2001. Lisäksi Yhtiö tarkastelee toimipaikkaverkostoaan jatkuvasti osana kokonaisstrategiaansa ja on toisinaan myynyt eräitä liiketoimintojaan ja omaisuuttaan lisätäkseen tehokkuuttaan ja tuottojaan tai vähentääkseen vastuitaan.

Yhtiö arvioi jatkuvasti mahdollisuuksiaan laajentua ja toteuttaa yritysostoja. Yhtiö tulee todennäköisesti jatkamaan suurien laajennushankkeiden toteuttamista tulevaisuudessa tukeakseen liiketoimintansa kasvua ja kehittääkseen palvelutarjontansa monipuolisuutta ja laatua. Nämä laajennushankkeet voivat kasvattaa volyymeja, parantaa katteita ja asiakaspysyvyyttä. Lisäksi Yhtiö voi toteuttaa yritysostoja parantaakseen asemiaan markkinoilla, tukeakseen laajentumista kasvamarkkinoilla tai siirtyäkseen uusille markkinoille Suomessa. Yritysostot vaikuttavat eri kausien tulosten vertailukelpoisuuteen muun muassa hankittujen omaisuuserien, vastattavaksi otettujen velkojen ja liikearvon osalta, ja tämä vaikutus on erityisen merkittävä suurimpien yritysostojen, kuten Diacor-yritysoston, osalta. Katso ”— *Taloudellisten tietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat tekijät — Toimintojen laajentamiseen ja täydentämiseen tähtäävät yritysostot*” ja ”— *Taloudellisten tietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat tekijät — Diacor-yritysosto sekä siihen liittyvät synergiaedut ja liiketoiminnallinen kehitys*”. Yhtiö maksoi yhteensä 158,5 miljoonaa euroa käteisvaroja ja muita vastikkeita määräysvaltaan oikeuttavien yritysostojen osalta 30.6.2017 päättyneen kuuden kuukauden aikana, hankki yksilöitävissä olevaa varallisuutta yhteensä 24,6 miljoonalla eurolla ja kirjasi yhteensä 133,9 miljoonan euron arvosta liikearvoa. Yhtiö maksoi yhteensä 5,3 miljoonaa euroa käteisvaroja ja muita vastikkeita määräysvaltaan oikeuttavien yritysostojen osalta 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella, hankki yksilöitävissä olevaa varallisuutta yhteensä 0,6 miljoonalla eurolla ja kirjasi yhteensä 4,8 miljoonan euron arvosta liikearvoa. Yhtiö maksoi yhteensä 48,2 miljoonaa euroa käteisvaroja ja muita vastikkeita määräysvaltaan oikeuttavien yritysostojen osalta 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella, hankki yksilöitävissä olevaa varallisuutta yhteensä 14,5 miljoonalla eurolla ja kirjasi yhteensä 34,5 miljoonaa euroa liikearvoa. Yhtiö ei tehnyt yritysostoja 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella.

Yritysostot ovat tärkeitä Yhtiön kokonaisstrategian kannalta muun muassa siksi, että verrattuna uusien toimipaikkojen avaamiseen yritysostot eivät vaadi aikaa toiminnan käynnistämiseen. Yritysostojen yhteydessä kilpailu pätevistä työntekijöistä ja yksityisistä ammatinharjoittajista on tällöin vähäisempi uhka uuden toimipaikan avaamiseen verrattuna, koska liiketoimintakapasiteetti paikallisilla markkinoilla ei silloin lisäännä ja yritysostot edesauttavat nopeampaa kasvua, koska Yhtiön ei tarvitse etsiä uusia toimitiloja tai työntekijöitä. Yhtiö on tehnyt 19 yritysostoa vuodesta 2014 lähtien.

Yhtiön yritysostostrategiaan vaikuttavat potentiaalisten kohteiden saatavuus ja hinnoittelu sektoreilla, joilla Yhtiö toimii. Mittakaavaedut ovat viime vuosina johtaneet markkinoiden keskittymiseen suurten yksityisten terveydenhuoltopalvelujen tarjoajien toimesta, mutta Suomen terveydenhuoltomarkkina on edelleen melko hajanainen. Yhtiö on tunnistanut Suomen lukuisten itsenäisten terveydenhuoltotoimijoiden joukosta yli sata potentiaalista ostokohdetta. Yhtiön tekemien yritysostojen lukumäärä riippuu kulloinkin potentiaalisesti ostettavissa olevien kohteiden laadusta ja hinnoittelusta. Yritysostosta maksettu hinta riippuu osin kohteen liikevaihdosta ja kustannuspohjasta ja osin kyseiseen kohteen hankintaan kohdistuvasta kilpailusta, joka voi olla intensiivistä. Yhtiön liiketoiminnan tulokseen vaikuttavat siten sen potentiaalisista yritysostokohteista suorittamien due diligence -tarkastusten tarkkuus ja ostettujen yritysten integroimisen onnistuminen ja yritysostoista saatavat synergiahyödyt ja kustannussäästöt.

¹⁴⁶ Indeksien asteikko on -100:n ja 100:n välillä.

¹⁴⁷ Sisältäen osa-aikaiset työntekijät.

Yritystostot mahdollistavat monien ostettavan yrityksen toimintojen keskittämisen synergioiden saavuttamiseksi. Liikevaihdon ja tuottavuuden kasvattaminen mahdollistuu esimerkiksi tarjoamalla laajentuvalla asiakaskunnalla täydentäviä palveluita sekä hyödyntämällä Yhtiön teknologiaa ja maantieteellisesti kattavaa verkostoa. Tällaiset toimenpiteet ovat myötävaikuttaneet Yhtiön toteuttamien yritystostojen menestyksekkääseen integroimiseen ja yritystostoista odotettujen kustannussynergioiden toistuvaan ylittymiseen. Yhtiö on viime vuosina ylittänyt arvioidut kustannussynergiansa toteuttamisissaan terveydenhuoltoalan yritystostoissa keskimäärin noin 20 prosentilla.¹⁴⁸

Operatiivinen tehokkuus ja kustannusten alentaminen

Yhtiö pyrkii operatiiviseen tehokkuuteen kaikissa yksiköissään sekä alue- että yritystasoilla parantaakseen kannattavuuttaan ja alentaakseen kustannuksiaan johdonmukaisesti läpi koko verkostonsa. Yhtiön liiketoiminnan tulokseen vaikuttavat merkittävästi muutokset Yhtiön kustannuspohjassa. Yhtiön toimintakustannukset (jotka koostuivat materiaaleista ja palveluista, työsuhte-etuuksista aiheutuvista kuluista ja liiketoiminnan muista kuluista) olivat 485,3 miljoonaa euroa 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta.

Kustannustekijät

Yhtiön merkittävimmät kustannukset syntyvät materiaaleista ja palveluista, jotka muodostivat 53,5 prosenttia Yhtiön toimintakustannuksista 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta. Materiaalit ja palvelut sisältävät pääasiassa yksityisten ammatinharjoittajien palkkiot, lääkkeiden ja muiden lääkintätarvikkeiden ostot ja laboratoriopalvelujen alihankinnan. Lääkintätarvikkeiden kustannukset riippuvat yleisistä inflaatiopaineista yleisen taloustilanteen mukaisesti. Yhtiön suurimmat toimittajat ovat laboratorioalihankkija Synlab Finland Oy, lääketoimittajat Yliopiston Apteekki, Oriola Oyj ja Tamro Oyj sekä terveydenhuoltotarvikkeiden toimittaja Mediq Suomi Oy. Yksityisten ammatinharjoittajien palkkiot sisältävät yrittäjinä toimiville yksityisille ammatinharjoittajille ja itsenäisille sopimushankkijoille maksetut palkkiot, jotka perustuvat tulojenjakomalliin. Laboratoriopalvelujen alihankintaan sisältyvät eräille laboratoriopalveluyrityksille maksetut palkkiot Yhtiön puolesta tehdystä kliinisestä laboratoriotestauksesta.

Työsuhte-etuuksista aiheutuvat kustannukset muodostivat 32,1 prosenttia Yhtiön toimintakustannuksista 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta. Työsuhte-etuuksista aiheutuviin kustannuksiin sisältyvät palkat ja palkkiot, eläkekulut ja muut lakisääteiset työsuhte-etuudet. Työsuhte-etuuksista aiheutuviin kustannuksiin vaikuttavat pääasiassa työntekijöiden lukumäärä, palkkatasot, eläkekulut, sairauslomat ja henkilöstön vaihtuvuus. Työntekijöiden lukumäärän määrittää pääasiassa Yhtiön palvelujen kysyntä ja Yhtiön tehokkuus palvelujen tarjoamisessa. Työntekijöinä työskentelevien terveydenhuollon ammattilaisten kysyntä ja tarjonta vaikuttavat erityisesti palkkatasoihin, kun taas Yhtiön yksityisinä ammatinharjoittajina toimiville terveydenhuollon ammattilaisille maksama korvaus on sidoksissa tarjottuihin palveluihin. Palkkatasot asetetaan yleensä työehtosopimuksissa, jotka neuvotellaan asianomaisten ammattiliittojen kesken, ja ne tarkistetaan yleensä kerran vuodessa. Eläkekulut riippuvat palkkoihin perustuvista lakisääteisistä työeläkemaksuista.

Yhtiölle syntyy myös liiketoiminnan muita kuluja, jotka olivat 14,5 prosenttia Yhtiön toimintakustannuksista 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta. Liiketoiminnan muita kuluja ovat pääasiassa vuokra- ja leasingkulut, tilojen ja laitteiden käyttöön ja ylläpitoon liittyvät kulut, tietotekniikkaan, muuhun hallintoon ja markkinointiin liittyvät kulut sekä muut kustannukset, joiden vaihtelulla voi olla vaikutusta Yhtiön kannattavuuteen. Esimerkiksi pitkäaikaisiin vuokrasopimuksiin liittyvät liiketoiminnan muut kulut voivat vaikuttaa Yhtiön kannattavuuteen, jos toimipaikan käyttöaste heikkenee huomattavasti tai jos Yhtiö muuten haluaisi siirtää, myydä tai lakkauttaa toimintojaan vuokratiloissa, mutta ei pystyisi siihen kyseisen vuokrasopimuksen ehtojen nojalla.

Kustannusten alentamistoimien vaikutus

Yhtiö parantaa operatiivista tehokkuuttaan yhdistämällä keskitetysti johdettuja toimia toimipaikkatasolla toteutettaviin toimiin. Keskitetysti määritettyjä tehokkuustavoitteita ja operatiivisia tehokkuustoimia puolestaan sopeutetaan toimipaikkojen antaman palautteen perusteella osana jatkuvan kehittämisen toimintamallia. Yhtiön operatiivisen tehokkuuden johtamiseksi ja kehittämiseksi myös johdon raportointijärjestelmiä monitoroidaan ja kehitetään jatkuvasti. Yhtiö käyttää myös enenevässä määrin

¹⁴⁸ Keskiarvo lasketaan vertaamalla toteutuneita kustannussynergioita budjetoituihin kustannussynergioihin Yhtiön tammikuun 2015 ja maaliskuun 2017 välillä toteuttamista yritystostoista (lukuun ottamatta Diacor ja Porin Lääkäritalo) sekä Yhtiön neljästä suurimmasta yritystostosta vuosina 2011 ja 2014, pois lukien suunterveyden palveluiden yritystostot.

vakiointia esimerkiksi sopimusten osalta ja automatisointia esimerkiksi vakuutuslaskutuksessaan ja kysyntäennusteissaan voidakseen parantaa edelleen operatiivista tehokkuuttaan. Yhtiö kehittää jatkuvasti tiedolla johtamisen järjestelmiään lisäämällä seurantaan uusia tietolähteitä, määrittelemällä uusia keskeisiä suorituskykymittareita sekä yhdenmukaistamalla ja jatkuvasti uudelleen arvioimalla tavoitetasojaan. Keskeiset suorituskykymittarit ovat johdon työkaluja, joilla valvotaan ja mitataan suoritusta yksikkö-, alue- ja konsernitason, jotta operatiivista suoritusta voitaisiin parantaa jatkuvasti.

Yhtiön toimet operatiivisen tehokkuuden parantamiseksi vaikuttavat keskeisesti Yhtiön kannattavuuteen pääasiassa materiaali- ja palvelukustannusten alenemisen kautta. Yhtiö on esimerkiksi kehittänyt konsernitason keskitetysti johdettuja hankkeita hankinta- ja toimitusketjujärjestelmiinsä, tarjousten antamiseen ja toimittajaneuvotteluihin hyödyntäen koko konsernin volyymiä. Keskitettyjen hankintojen avulla uudelleenneuvoteltujen hankintakategorioiden kustannukset voivat laskea merkittävästi. Yhtiö on esimerkiksi neuvotellut 45 prosentin hinnanalennuksen värikaseteista, 35 prosentin hinnanalennuksen käsipyhkeistä ja 16 prosentin hinnanalennuksen uloshengityksen huippuvirtausmittareista, jotka kaikki sisältyvät sen materiaalien ja palvelujen kustannuksiin. Yhtiö odottaa kilpailuttavansa useita muitakin lääkintätarvikkeiden ja koneiden kategorioita konserninlaajuisesti, mistä Yhtiö uskoo saavansa operatiivisia säästöjä. Yhtiö odottaa saavuttavansa paremmat hankintaehdot kasvaneen kokonsa myötä. Yhtiö on myös vuonna 2013 ottanut suurimmissa toimipaikoissaan käyttöön keskitetyn ja sähköisen varastonhallintajärjestelmän ja laajentanut sen käytön lähes kaikkiin toimipaikkoihinsa vuonna 2016, mikä paransi varaston kiertonopeutta 22 prosentilla vuosien 2015 ja 2016 välillä.

Yhtiö on lisäksi kehittänyt konsernitason keskitetysti johdettuja toimintamalleja, joiden tavoitteena on pienentää muita työsuhte-etuuksista aiheutuvia kuluja tilankäyttöasteiden, hoitajatehokkuuden ja muiden henkilöstötehokkuustoimien osalta asiakaspalvelurajapinnassa, laskutuskäytännöissä ja asiakassopimusten tekemisessä. Tilojen käyttöä optimoimalla voidaan lisätä käyntejä ja laajentaa palveluita ilman lisäinvestointitarpeita. Yhtiön keskitetysti johdetut toimet, joiden avulla Yhtiön terveydenhuollon ammattilaisille on määritetty työnteekopaikat hallinnolliselle työlle, konsultaatioille ja potilaskäynneille sekä Yhtiön käyttöönottatut reaaliaikaiset huoneiden hallintatyökalut, ovat Yhtiön johdon arvioiden mukaan parantaneet tilankäyttöä yhdeksän prosenttia vuodesta 2015 vuoteen 2016.

Yhtiö pyrkii säännöllisesti vähentämään muita liiketoiminnan kuluja. Yhtiö alkoi esimerkiksi hoitaa puhelinkeskusta omana toimintanaan 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella, mikä alensi tällaisia kustannuksia. Yhtiön tarjoamat terveydenhuoltopalvelut ovat eräitä rajoitettuja tapauksia lukuun ottamatta arvonlisäverottomia. Niiltä osin kuin Yhtiön tarjoamat terveydenhuoltopalvelut ovat arvonlisäverollisia, Yhtiö pystyy pitkälti siirtämään arvonlisäverokulun asiakkailleen hinnoittelutoimilla. Arvonlisäveroja ei voi vähentää ulkoistettujen palvelujen hankinnoista niiltä osin kuin ostot kohdistuvat verottomaan toimintaan, mikä on vaikuttanut Yhtiön päätökseen siirtää joitakin palveluja, kuten lääketieteellisten laitteiden huoltopalveluita, Yhtiön sisällä hoidettavaksi.

Edellä mainitut toimet ovat mahdollistaneet Yhtiön työsuhte-etuuksista aiheutuvien kulujen ja liiketoiminnan muiden kulujen määrän suhteessa Yhtiön liikevaihtoon alenemisen 4,2 prosenttiyksiköllä vuosina 2014–2016 sekä tilikauden voiton kasvattamisen vuoden 2014 82,9 miljoonan euron tappiosta¹⁴⁹ 12,7 miljoonan euron voittoon vuonna 2016 ja oikaistun käyttökatteen paranemisen henkilötyövuotta kohden (HTV) vuoden 2014 24 178 eurosta 27 976 euroon vuonna 2016.

Sääntelymuutokset

Yhtiön liiketoimintaa sääntelevät ja siihen vaikuttavat laajat lait ja asetukset. Katso ”*Terveydenhuoltopalvelujen tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö*”. Nämä lait voivat muuttua, ja ne voivat asettaa rajoituksia tai aiheuttaa lisäkuluja, jotka voivat vaikuttaa Yhtiön toiminnan volyymiin, hinnoitteluun ja liikevaihtoon. Tällaisia sääntelymuutoksia voivat olla muun muassa rajoitukset julkisten palvelujen ulkoistuksissa, muutokset yhtiöiden lakisääteisissä velvollisuuksissa järjestää työterveyshuoltoa, rajoitukset terveydenhuollon ammattilaisten mahdollisuuteen työskennellä samanaikaisesti julkisella ja yksityisellä sektorilla, vähennykset kustannusten korvauksiin, muutokset yksityisten ammatinharjoittajien tuloverokohtelussa ja tiukemmat vaatimukset laitestandardeissa tai siinä, minkä tyyppisissä toimitiloissa terveydenhuoltopalveluita voidaan tarjota. Lisätietoa Yhtiön muista sääntelyä koskevista riskeistä on kohdassa ”*Riskitekijät — Yhtiön toimintaympäristöön liittyvät riskit*” ja ”*Terveydenhuoltopalvelujen tarjoamista koskeva keskeinen lainsäädäntö*”.

¹⁴⁹ Vuoden 2014 luku ei ole suoraan vertailukelpoinen, sillä tulokseen vaikutti merkittävästi tilikauden aikana kirjattu 68,0 miljoonan euron liikearvon arvonalentuminen.

Ehdotetun Sote-uudistuksen nojalla perusterveydenhoitopalvelujen tarjoaminen Suomessa tulisi perustumaan malliin, jossa asiakas voisi valita palveluntarjoajan ja hoitopaikan sekä ammattihenkilön tai ammattihenkilöiden moniammatillisen ryhmän, joka tarjoaa palveluita asiakkaan valinnanvapauden rajoissa. Tällaiset palvelut toteutettaisiin Sote-keskuksissa, jotka voisivat olla yksityisiä, julkisia tai kolmannen sektorin toimijoiden ylläpitämiä. Suoraan palveluntuottajille maksettava korvaus perustuisi pääasiassa kiinteään hintaan (kapitaatiokorvaus), joka määräytyisi tietyn Sote-keskuksen käyttäjiksi ilmoittautuneiden asiakkaiden lukumäärän sekä muiden tekijöiden, kuten asiakkaiden ikäjakauman, perusteella. Katso tietoa riskeistä liittyen lainsäädännön tulevaisuuden muutoksiin kohdasta ”Riskitekijät — Esitetyllä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksella, mahdollisilla viiveillä Uudistuksen toteutuksessa sekä sen oikeudellisilla tulkinnoilla voi olla olennaisen haitallinen vaikutus Yhtiön liiketoimintaan ja liiketoiminnan tulokseen.”.

Valinnanvapauslain on tällä hetkellä tarkoitus astua voimaan vuoden 2020 alussa. Valinnanvapauden kattamiin suoran valinnan palveluihin kuuluisivat julkisen perustason terveydenhuollon ja sosiaalihuollon palvelut ja valikoidut erikoistason hoidon konsultaatiot. Suoran valinnan palveluihin sisältyisivät suunterveyden palvelut pääasiassa aikuisväestölle, asiakassetelit suoran valinnan palveluihin ja tiettyihin maakunnan määrittämiin palveluihin sekä henkilökohtaiset budjetit vammaisten ja vanhusten pitkän aikavälin palveluihin. Yhtiö osallistuu kolmeen valikoituun pilottihankkeeseen, joiden tarkoituksena on tuottaa ensi käden tietoa siitä, miten uudentyypinen palvelukehys toimisi käytännössä ja kuinka se tulisi toteuttaa sen jälkeen, kun julkisesti rahoitettujen sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisvastuu Suomessa siirrettäisiin maakunnille. Yhtiö on sopinut meneillään olevista valinnanvapauden pilottiohjelmista Hyvinkään, Hämeenlinnan ja Iisalmen kaupunkien sekä Mäntsälän kunnan kanssa. Yhtiö arvioi sillä olevan hyvät edellytykset aloittaa palvelujen tarjoaminen Sote-keskuksissa ehdotetun valinnanvapautta koskevan lainsäädännön mukaisesti.

Kausiluonteisuus

Kausiluonteisuus vaikuttaa Yhtiön liikevaihtoon jonkin verran. Yhtiön liikevaihto on aiemmin ollut alhaisempi lomakausina, ja erityisesti heinäkuun ja elokuun aikaan. Vuosineljännesten tasolla kausiluonteisuus on historiallisesti vaikuttanut erityisesti vuoden kolmannen vuosineljänneksen liikevaihtoa laskevasti. Yhtiön nettokäyttöpääomatarpeet yleisesti ottaen vaihtelevat vuoden aikana liiketoiminnan kausiluonteisuuden vuoksi, ja vaihtelua syntyy myös eläkkeisiin ja arvonlisäveroon liittyvien maksujen ajoituksista sekä lomarahavelvoitteista ja työterveyshuoltoon liittyvistä palvelumaksuista. Yhtiön nettokäyttöpääoma supistuu yleensä vuoden loppua kohden kausiluontoisuuteen liittyvistä tekijöistä johtuen.

Vahvistetut tappiot

Jos Yhtiö on ilmoittanut elinkeinotoiminnan tappioita tuloveroilmoituksessaan ja tappiot on vahvistettu Yhtiön säännönmukaisessa verotuksessa, kyseiset tappiot voidaan laskea yhteen ja vähentää seuraavien vuosien elinkeinotoiminnan tulolähteen tuloista. Tappiot voidaan vähentää elinkeinotoiminnan tulolähteen tuloista vain rajoitetun ajan. Suomessa tappiot voidaan vähentää kymmenen vuoden ajan. Pääosa Yhtiön nykyisistä verotuksellisista tappioista vanhenee vuosina 2021–2023. Yhtiö kirjaa vahvistetut tappiot laskennallisiksi verosaamisiksi vain siihen määrään asti kuin on olemassa vakuuttavaa näyttöä siitä, että verohyödyn saaminen verotettavan tulon perusteella on todennäköistä. Tässä tapauksessa laskennalliset verosaamiset määritetään käyttäen niitä verokantoja, joiden odotetaan olevan voimassa sillä kaudella, jolla omaisuuserän odotetaan realisoitavan, ja käyttäen niitä verolakeja, joista on säädetty tai jotka on käytännössä hyväksytty tilinpäätöspäivään mennessä. Yhtiö arvioi säännöllisesti konsernin tulokseen kuuluvien liiketoimintojen odotettua tulevaa verotettavaa tuloa liiketoimintasuunnitelman ja ennusteiden perusteella sekä vahvistettujen tappioiden käyttämisen todennäköisyyttä. 31.12.2016 päättyneen tilikauden arvioinnin perusteella Yhtiöllä oli 102,0 miljoonaa euroa verotuksessa vahvistettuja tappioita, joiden oikaistu käytettävissä oleva määrä oli 98,0 miljoonaa euroa, josta laskettu verohyöty olisi 20,0 miljoonaa euroa. Voimassaoleviin IFRS-standardeihin ja johdon arvioon perustuen Yhtiö on vain osittain kirjannut laskennallisia verosaamia vahvistettuihin tappioihin liittyen. Yhtiöllä oli 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella kirjattuna laskennallista verosaamista 6,0 miljoonaa euroa, josta 3,8 miljoonaa euroa kohdistui vahvistettuihin tappioihin. 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella verotettavasta tulosta vähennettiin 26,0 miljoonan euron vahvistetut tappiot. Katso ”Riskitekijät — Yhtiön verorasitus saattaa kasvaa verolainsäädännön tai sen soveltamista koskevien muutosten taikka käynnissä olevan verotarkastuksen tai tulevien verotarkastusten seurauksena, eikä Yhtiö välttämättä pysty hyödyntämään kaikkia verotuksellisia tappioitaan”.

Taloudellisten tietojen vertailukelpoisuuteen vaikuttavat tekijät

Toimintojen laajentamiseen ja täydentämiseen tähtäävät yritysostot

Vuosina 2014–2017 Yhtiö on toteuttanut useita erikokoisia yritysostoja, jotka vaikuttavat Yhtiön taloudellisen tuloksen vertailukelpoisuuteen kausien välillä. Koska Yhtiö sisällytti kunkin hankitun liiketoiminnan tulokset konsernitilinpäätökseensä lähtökohtaisesti kyseisen hankinnan toteuttamispäivästä lähtien, asianomaiset kaudet eivät ole suoraan vertailukelpoisia keskenään. Tilikaudella, jolloin hankinta toteutetaan, Yhtiön tulokseen vaikuttaa hankitun yksikön tuloksen sisällyttäminen Yhtiön konsernitulokseen, ja näistä hankinnoista seuraavat synergiat voivat vaikuttaa Yhtiön tulokseen hankintaa seuraavilla tarkastelujaksoilla. Lisäksi Yhtiön liiketoiminnan kulut, mukaan lukien henkilöstökulut, voivat nousta, kun Yhtiö integroi hankitun liiketoiminnan verkostoonsa. Jos yrityskaupan kohteesta maksettu hinta ylittää hankitun kohteen käypään arvoon arvostetun omaisuuden ja velkojen nettoarvon, Yhtiö kirjaa liikearvon.

Seuraavassa taulukossa esitetään Yhtiön yritysostot 1.1.2014 ja tämän Esitteen päivämäärän välillä:

Hankinta	Sijainti	Toteutuspäivä	Pääasiallinen liiketoiminta
Crossdental Oy (suunterveydenhuolto) ⁽¹⁾	Iisalmi	Toukokuu 2017	Suunterveys
Data Plaza Oy (suunterveydenhuolto) ⁽¹⁾	Turku	Huhtikuu 2017	Suunterveys
Diacor	Pääkaupunkiseutu ja Turku	Maaliskuu 2017	Terveystieteiden tutkimus
Ky Läkkitorin Hammaslääkäriasema	Espoo	Maaliskuu 2017	Suunterveys
Porin Lääkäritalo	Pori ja Rauma	Tammikuu 2017	Terveystieteiden tutkimus
Forssan Erikoishammaslääkärit Oy	Forssa	Joulukuu 2016	Suunterveys
Hammaslääkäriasema Kymppihammas Oy	Lahti	Joulukuu 2016	Suunterveys
Vimadent Oy	Lahti	Lokakuu 2016	Suunterveys
Hammasklinikka Dent Oy (keskustan klinikan liiketoiminta) ⁽¹⁾	Oulu	Huhtikuu 2016	Suunterveys
Tampereen Hammaslääkäriasema Oy	Tampere	Huhtikuu 2016	Suunterveys
Bitewell Oy	Hämeenlinna	Tammikuu 2016	Suunterveys
Porin Hammaslääkäripalvelut Oy	Pori	Joulukuu 2015	Suunterveys
DenSens Oy	Jyväskylä ja Jämsä	Joulukuu 2015	Suunterveys
Seinäjoen Lääkäritalo	Seinäjoki	Joulukuu 2015	Terveystieteiden tutkimus
Lohjan Työterveys ry (terveydenhuolto) ⁽¹⁾	Lohja	Marraskuu 2015	Työterveyshuolto
Liikekeskuksen Hammaslääkärit Oy	Kotka	Syyskuu 2015	Suunterveys
Jokilaaksojen Työterveys Oy	Pohjois-Pohjanmaa	Elokuu 2015	Terveystieteiden tutkimus
Turun Hammasplussa Oy	Turku ja Loimaa	Toukokuu 2015	Suunterveys
Lääkäriasema Syke Oy	Lahti ja Heinola	Helmikuu 2015	Terveystieteiden tutkimus

(1) Liiketoimintakauppa

Diacor-yritysosto sekä siihen liittyvät synergiaedut ja liiketoiminnallinen kehitys

Yleiskatsaus Diacor-yritysostoon

Yhtiö ja Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö tekivät marraskuussa 2016 sopimuksen Diacorin myynnistä Yhtiölle. Yrityskauppa toteutettiin 24.3.2017. Osana yrityskauppaa LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö ja LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö myivät kaikki omistamansa Diacorin osakkeet Yhtiölle, ja Helsingin Diakonissalaitoksen säätiöstä tuli Yhtiön osakkeenomistaja. Yrityskauppa laajensi Yhtiön verkostoa merkittävästi pääkaupunkiseudulla, jossa Yhtiölle tuli 13 uutta toimipaikkaa ja yksi sairaala. Yhtiön verkosto laajeni myös Turun seudulla. Diacorilla oli noin 135 000 työterveyshuollon loppuasiakasta ja noin 700 000 potilaskäyntiä vuoden 2016 perusteella laskettuna.

Yhtiö on sisällyttänyt Diacorin liiketoiminnan tuloksen konserniraportointiin maaliskuun 2017 lopusta lähtien. Diacorin liiketoiminnalla oli olennainen vaikutus Yhtiön tulokseen ja siten Yhtiön tulos yrityskaupan jälkeen päättyneiltä tarkastelujaksoilta ei ole suoraan vertailukelpoinen Yhtiön tulokseen niiltä tarkastelujaksoilta, jotka ovat päättyneet ennen yrityskauppaa, mukaan lukien 30.6.2017 ja 30.6.2016 päättyneiden kuuden kuukauden tulokset. Osa tästä muutoksesta johtuu ostetun yrityksen varojen, velkojen ja liiketoiminnan tuloksen sisällyttämisestä Yhtiön konserniraportointiin.

Lisäksi muutos johtuu siitä, että Yhtiö kirjaa IFRS 3:n edellyttämällä tavalla hankitut aineettomat hyödykkeet käypään arvoon, oikaisee hankittujen aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvon niiden käypään arvoon ja oikaisee tarvittaessa aineellisten hyödykkeiden jäljellä olevaa poistoaikaa. Lisäksi Yhtiön nettovelka kasvoi merkittävästi Diacor-yritysoston myötä. Lisäksi Yhtiö arvioi, että sille tulee

31.12.2017 päättyvällä tilikaudella kaikkiaan arviolta 8,2 miljoonaa euroa integraatioon liittyviä kertaluonteisia kuluja ja esimerkiksi vuokrattavien tilojen remonteihin sekä integraatioista aiheutuviin IT-hankintoihin liittyviä kuluja, jotka ovat aktivoitavia kuluja. Arvioiduista Diacor-yritysostoon liittyvistä integraatiokuluista noin 3,6 miljoonan euron kulut ja investoinnit on kirjattu 30.6.2017 päättyneelle kuudelle kuukaudelle. Lisäksi Yhtiön arvion mukaan sille tulee arviolta 1,2 miljoonaa euroa integraatiokuluja Porin Lääkäritalon hankintaan liittyen, joista 1,0 miljoonaa euroa on kirjattu 30.6.2017 päättyneelle kuudelle kuukaudelle. Näistä edellä mainitulle jaksolle kirjatusta kustannuksista noin 70 prosenttia liittyy kertaluontoisiin toimintamenoihin ja noin 30 prosenttia liittyy pääosin IT-investointeihin sekä vuokratiloihin tehtyihin investointeihin.

Diacor-yritysostosta saadut synergiaedut

Diacor-yritysoston odotetaan luovan mahdollisuuksia hyötyä operatiivisen tehokkuuden parantumisesta ja kustannussynergioista, erityisesti pääkonttorikustannusten vähenemisen sekä materiaalien ja palvelujen hankinnan mittakaavaetujen kasvamisen kautta. Yhtiö odottaa kustannuksiansa alenevan siirtämällä Diacorin alihankintana muilta palveluntuottajilta asiakkailleen hankkimien työterveyspalvelujen tuottamisen Yhtiön sisällä hoidettaviksi. Yhtiön johto uskoo myös, että Yhtiön ja Diacorin asiakasportfolioiden yhdistäminen mahdollistaa Yhtiön markkinaosuuden kasvattamisen ja sen verkoston laajentamisen olemassa olevia asiakassuhteita hyödyntämällä ja käyttämällä hyväksi Yhtiön kilpailuetua olemassa olevien asiakkaiden lisäliiketoiminnasta kilpailtaessa. Diacor-yritysosto kasvatti Yhtiön yhdistettyä asiakaspohjaa 0,7 miljoonalla potilaskäynnillä vuoden 2016 perusteella laskettuna. Yhdistetyssä asiakaspohjassa oli vain vähän päällekkäisyyksiä. Diacor-yritysoston odotetaan tuottavan kustannussynergioiden osalta vuodessa arviolta 12,0 miljoonan euron synergiaedut, joiden odotetaan realisoituvan 31.12.2018 päättyvän vuoden loppuun mennessä. Tämän lisäksi Yhtiö odottaa Porin Lääkäritalon hankinnan tuottavan vuodessa arviolta 2,6 miljoonan euron synergiaedut, joiden odotetaan realisoituvan 31.12.2018 päättyvän vuoden loppuun mennessä. Lisätietoja on kohdassa ”*Riskitekijät — Yhtiön liiketoimintaan liittyvät riskit — Yhtiö ei välttämättä kykene onnistuneesti integroimaan toimintaansa liiketoimintoja, jotka se on yritysostoilla hankkinut tai voi hankkia tulevaisuudessa, tai saavuttamaan yritysostoista odotettuja kustannussäästöjä, lisätuottoja tai muita synergiaetuja.*”

Viimeaikaiset tapahtumat

Alla esitettyä lukuun ottamatta Yhtiön taloudellisessa tai liiketoiminnallisessa asemassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 30.6.2017 ja tämän Esitteen päivämäärän välisenä aikana.

Yhtiö allekirjoitti 15.9.2017 viisivuotisen yhteensä 320 miljoonan euron Lainasopimuksen, jonka mukaiset lainat ovat nostettavissa Listautumisen jälkeen. Katso lisätietoja lainasopimuksesta kohdasta ”*Yhtiön liiketoiminta — Merkittävät sopimukset — Lainasopimus*”.

Ylimääräinen Yhtiökokous teki 26.9.2017 Listautumiseen liittyviä päätöksiä. Eräät päätökset, kuten Yhtiön yhtiömuodon muuttaminen yksityisestä osakeyhtiöstä julkiseksi osakeyhtiöksi muuttamalla Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukainen toiminimi Terveystalo Oyj:ksi, eräät muut yhtiöjärjestyksen muutokset ja Yhtiön osakepääoman korottaminen 80 000 euroon astuivat voimaan välittömästi Ylimääräisen Yhtiökokouksen päätöksestä lähtien. Eräät päätökset, kuten osakelajien yhdistämisestä koskevat päätökset, osakkeenomistajien nimitystoimikunnan perustaminen sekä eräät muut Yhtiön yhtiöjärjestyksen muutokset, tehtiin ehdollisena Listautumisen toteuttamiselle. Yhtiön muutettu yhtiöjärjestys, joka rekisteröidään välittömästi Hallituksen Listautumisen toteuttamista koskevan päätöksen jälkeen, on tämän Esitteen Liitteenä B. Lisätietoja Ylimääräisen Yhtiökokouksen hyväksymistä ehdollisista päätöksistä esitetään kohdassa ”*Osakkeet ja osakepääoma — Osakkeisiin ja osakepääomaan ennen Listautumista tehtävät muutokset*” ja lisätietoja Ylimääräisen Yhtiökokouksen Hallitukselle antamista osakeantivaltuuksista ”*Osakkeet ja osakepääoma — Voimassa olevat valtuutukset*”.

Selvitys tuloslaskelman keskeisistä tekijöistä

Liikevaihto

Liikevaihto koostuu pääasiallisesti palvelujen tuottamisesta. Yhtiön tarjoamien palveluiden tuotot kertyvät pääosin työterveyspalveluista, lääkäriasema- ja sairaalatoiminnoista, suunterveyden palveluista, diagnostiikkapalvelujen myynnistä sekä konsernin hallitsemisissa toimitiloissa vastaanottoa pitäviltä ammatinharjoittajalääkäreiltä saaduista vuokratuotoista. Pitkäaikaisten asiakassopimusten osalta myyntituotot tuloutetaan lähtökohtaisesti ajan kuluessa sopimuskauden aikana, jolloin asiakas samanaikaisesti saa ja kuluttaa palvelusta saamansa hyötyä Terveystalon tuottaessa palvelua. Yksityisten

ammattinharjoittajien osalta Terveystalo toimii päämiehenä ja kirjaa suoriteperusteiset myyntituotot bruttoperusteisesti liikevaihtoon sekä palveluiden hankinnasta aiheutuneet kulut materiaalit ja palvelut -erään.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muut tuotot muodostuvat pääasiassa aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnistä saaduista tuotoista, vuokratuotoista, tytäryhtiöiden myynneistä saaduista tuotoista ja julkisista avustuksista, kun tällaiset avustukset eivät liity omaisuuteen.

Materiaalit ja palvelut

Materiaalit ja palvelut sisältävät pääasiassa lääkkeiden ja muiden lääkintätarvikkeiden ostot, yksityisten ammattinharjoittajien palkkiot ja laboratoriopalvelujen alihankinnan.

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut sisältävät pääasiassa palkat, bonusjärjestelmistä aiheutuvat kulut, sosiaaliturvamaksut, eläkkeet ja muut henkilöstöön liittyvät lakisääteiset kulut, mukaan lukien harjoitteluun liittyvät kustannukset.

Poistot ja arvonalentumiset

Poistot ja arvonalentumiset koskevat aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden tavanomaista kulumista ja aineettomien hyödykkeiden poistoa. Aineettomien omaisuuserien poistot sisältävät myös poistot tavaramerkeistä ja asiakassuhteista, sekä muista mahdollisista yritysostojen yhteydessä tunnistetuista aineettomista hyödykkeistä. Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä.

Liiketoiminnan muut kulut

Liiketoiminnan muut kulut sisältävät pääasiassa vuokra- ja leasingkulut, tilojen ja laitteiden käyttöön ja ylläpitoon liittyvät kulut, tietotekniikkaan ja muuhun hallintoon sekä markkinointiin liittyvät kulut sekä muut kustannukset.

Rahoitustuotot

Rahoitustuotot sisältävät pääasiassa lainojen ja muiden saatavien korkotuotot, koronvaihtosopimusten käyvän arvon muutokset sekä osinkotuotot myytävänä olevista sijoituksista. Osinkotuotot kirjataan silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

Rahoituskulut

Rahoituskulut sisältävät pääasiassa rahoitusvelkojen korkokulut sekä koronvaihtosopimusten käyvän arvon muutokset. Lisäksi rahoituskulut sisältävät rahoitusleasingvelkojen korkokulut sekä muut rahoituskulut, kuten järjestely- ja luotonvarauspalkkiot.

Tuloverot

Tuloverot sisältävät pääasiassa tilikauden verotettavaan tuloon perustuvan veron ja laskennalliset verot. Suoraan omaan pääomaan tai muihin laajan tuloksen eriin kirjattuihin eriin liittyvä vero vaikutus kirjataan vastaavasti omaan pääomaan tai muihin laajan tuloksen eriin. Tilikauden verosaamiset ja -velat kirjataan määrään, joka odotetaan saatavan tai suoritettavan veronsaajalle, käyttäen niitä verokantoja ja lakeja, joista on säädetty tilinpäätöspäivään mennessä. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla. Laskennalliset verot liittyvät pääosin verotuksessa vahvistettuihin tappioihin sekä aktivoitujen asiakassuhteiden ja tavaramerkkien kirjanpitoarvon ja verotusarvon välisiin eroihin, sekä varauksiin, jotka on tehty pääasiassa tappiollisiin sopimuksiin ja tyhjillään oleviin vuokratiloihin liittyen.

Liiketoiminnan tulos

Seuraavassa taulukossa esitetään tiivistetysti Yhtiön konsernituloslaskelma 30.6.2017 ja 30.6.2016 päättyneiltä kuudelta kuukaudelta sekä 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneiltä tilikausilta. Tässä taulukossa annettuja tietoja tulisi lukea yhdessä Yhtiön 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneitä

tilikausia koskevien tilintarkastettujen konsernitilinpäätösten ja Yhtiön 30.6.2017 päättynyttä kuuden kuukauden jaksoa koskevan tilintarkastamattoman puolivuotiskatsauksen kanssa.

	30.6. päättynyt kuuden kuukauden jakso		31.12. päättynyt tilikausi		
	2017	2016	2016	2015	2014
(miljoonaa euroa)					
Liikevaihto	344,2	281,3	547,0	505,6	474,1
Liiketoiminnan muut tuotot	0,9	0,9	7,1	2,9	2,6
Materiaalit ja palvelut	-160,7	-133,6	-259,3	-234,0	-212,1
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-98,6	-81,9	-155,5	-145,6	-140,4
Poistot ja arvonalentumiset	-19,1	-19,0	-39,3	-39,7	-108,0
Liiketoiminnan muut kulut	-50,0	-34,6	-70,4	-70,0	-75,4
Liikevoitto/-tappio	16,7	13,1	29,6	19,3	-59,1
Rahoitustuotot	0,1	0,8	1,9	0,7	0,1
Rahoituskulut	-10,0	-11,2	-22,0	-22,1	-24,6
Rahoituskulut, netto	-9,9	-10,4	-20,1	-21,4	-24,5
Voitto/tappio ennen veroja	6,8	2,7	9,5	-2,1	-83,6
Tuloverot	1,2	1,6	3,2	3,2	0,7
Tilikauden voitto/tappio	8,0	4,3	12,7	1,1	-82,9

30.6.2017 päättynyt kuuden kuukauden jakso verrattuna 30.6.2016 päättyneeseen kuuden kuukauden jaksoon

Liikevaihto

Yhtiön liikevaihto kasvoi 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden aikana 62,9 miljoonalla eurolla eli 22,4 prosentilla 30.6.2016 päättyneiden kuuden kuukauden 281,3 miljoonasta eurosta 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden 344,2 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa Porin Lääkäritalon ostosta tammikuussa 2017 ja Diacorin ostosta maaliskuussa 2017, Yhtiön palveluiden kasvaneesta kysynnästä johtuneesta organisaation kasvusta sekä vähemmässä määrin uusien julkisten työterveyshuollon alihankintasopimuskilpailutusten voittamisesta ja Yhtiön suunterveyden yksikköverkoston laajentamisesta. Suomen talouden kasvu, työssä käyvien ihmisten määrän kasvu ja kuluttajien luottamuksen parantuminen vaikuttivat siihen, että ajanjakson aikana sekä työterveyshuollon että yksityisasiakkaille tarjottavien palveluiden kysyntä kasvoi. Kasvua vaimensi osittain Suomeen tulevien maahanmuuttajien määrän supistumisesta johtunut myynnin väheneminen maahanmuuttovirastolle.

Seuraavassa taulukossa esitetään Yhtiön liikevaihto asiakasryhmittäin 30.6.2017 ja 30.6.2016 päättyneiltä kuuden kuukauden jaksoilta.

	30.6. päättynyt kuuden kuukauden jakso		Prosentuaalinen muutos
	2017	2016	%
(miljoonaa euroa)			
Liikevaihto			
Yritysasiakkaat	189,5	153,8	23,2
Yksityisasiakkaat	128,5	101,1	27,1
Julkisen sektorin asiakkaat	26,2	26,4	-0,8
Yhteensä	344,2	281,3	22,4

Alla on esitetty analyysi Yhtiön liikevaihdosta asiakasryhmittäin:

Yhtiön liikevaihto yritysasiakkuuksista kasvoi 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden aikana 35,7 miljoonalla eurolla eli 23,2 prosentilla 30.6.2016 päättyneiden kuuden kuukauden 153,8 miljoonasta eurosta 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden 189,5 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa Porin Lääkäritalon ostosta tammikuussa 2017 ja Diacorin ostosta maaliskuussa 2017 sekä vähemmässä määrin työterveyspalveluiden loppukäyttäjien kasvaneesta määrästä alhaisen asiakasvaihtuvuuden ja uusien yritysasiakassopimusten voittamisen ansiosta.

Yhtiön yksityisasiakkaiden tuoma liikevaihto kasvoi 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden aikana 27,4 miljoonalla eurolla eli 27,1 prosentilla 30.6.2016 päättyneiden kuuden kuukauden 101,1 miljoonasta eurosta 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden 128,5 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa

Porin Lääkäritalon ostosta tammikuussa 2017 ja Diacorin ostosta maaliskuussa 2017, Yhtiön palveluiden kasvaneesta kysynnästä johtuneesta orgaanisesta kasvusta sekä vähemmässä määrin Yhtiön suunterveyden yksiköiden verkoston laajentamisesta Lahdessa, Forssassa, Espoossa ja Iisalmessa yritysostoin ja investoinnein uusiin yksiköihin.

Yhtiön liikevaihto julkisen sektorin asiakkuuksista laski 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden aikana 0,2 miljoonalla eurolla eli 0,8 prosentilla 30.6.2016 päättyneiden kuuden kuukauden 26,4 miljoonasta eurosta 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden 26,2 miljoonaan euroon. Lasku johtui pääasiassa myynnin vähenemisestä maahanmuuttovirastolle, mikä johtui Suomeen tulevien maahanmuuttajien määrän supistumisesta. Liikevaihdon laskua kompensoivat osittain tietyt tammikuussa 2017 voimaan astuneet uudet työterveyshuollon alihankintasopimukset.

Liiketoiminnan muut tuotot

Yhtiön liiketoiminnan muut tuotot olivat 30.6.2016 päättyneiltä kuudelta kuukaudelta 0,9 miljoonaa euroa ja 30.6.2017 päättyneiltä kuudelta kuukaudelta 0,9 miljoonaa euroa.

Materiaalit ja palvelut

Yhtiön materiaali- ja palvelukulut kasvoivat 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden aikana 27,1 miljoonalla eurolla eli 20,3 prosentilla 30.6.2016 päättyneiden kuuden kuukauden 133,6 miljoonasta eurosta 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden 160,7 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa Porin Lääkäritalon ostosta tammikuussa 2017 ja Diacorin ostosta maaliskuussa 2017 sekä myyntivolyymin kasvusta Yhtiön nykyisissä yksiköissä. Kasvu johtui vähemmässä määrin Yhtiön suunterveyden yksikköverkoston laajentamisesta sillä suunterveyden palveluiden kulurakenteeseen sisältyy kalliita materiaalihankintoja.

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Yhtiön työsuhde-etuuskulut kasvoivat 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden aikana 16,7 miljoonalla eurolla eli 20,4 prosentilla 30.6.2016 päättyneiden kuuden kuukauden 81,9 miljoonasta eurosta 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden 98,6 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa Porin Lääkäritalon ostosta tammikuussa 2017 ja Diacorin ostosta maaliskuussa 2017 ja vähemmässä määrin uusien julkisten työterveyshuollon alihankintasopimuskilpailutusten voittamisesta.

Poistot ja arvonalentumiset

Yhtiön poistot ja arvonalentumiset kasvoivat 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden aikana 0,1 miljoonalla eurolla eli 0,5 prosentilla 30.6.2016 päättyneiden kuuden kuukauden 19,0 miljoonasta eurosta 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden 19,1 miljoonaan euroon. Poistojen ja arvonalentumisten kasvu johtui Porin Lääkäritalon ostosta tammikuussa 2017 ja Diacorin ostosta maaliskuussa 2017. Kasvua vaimensi se, että eräisiin julkisiin asiakassuhteisiin liittyvä varallisuuserä tuli suunnitelman mukaisesti poistetuksi loppuun vuoden 2016 lopussa.

Liiketoiminnan muut kulut

Yhtiön liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden aikana 15,4 miljoonalla eurolla eli 44,5 prosentilla 30.6.2016 päättyneiden kuuden kuukauden 34,6 miljoonasta eurosta 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden 50,0 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa Porin Lääkäritalon ostosta tammikuussa 2017 ja Diacorin ostosta maaliskuussa 2017 ja, vähemmässä määrin, Yhtiön suunterveyden yksiköiden verkoston laajentamisesta.

Rahoitustuotot

Yhtiön rahoitustuotot laskivat 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden aikana 0,7 miljoonalla eurolla eli 90,0 prosentilla 30.6.2016 päättyneiden kuuden kuukauden 0,8 miljoonasta eurosta 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden 0,1 miljoonaan euroon. Lasku johtui pääasiassa koronvaihtosopimusten erääntymisestä joulukuussa 2016.

Rahoituskulut

Yhtiön rahoituskulut laskivat 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden aikana 1,2 miljoonalla eurolla eli 11,1 prosentilla 30.6.2016 päättyneiden kuuden kuukauden 11,2 miljoonasta eurosta 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden 10,0 miljoonaan euroon. Lasku johtui pääasiassa konsernin lainojen uudelleenrahoittamisesta, jonka yhteydessä lainojen korkokulut laskivat.

Tuloverot

Yhtiön tuloverotuotto laski 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden aikana 0,4 miljoonalla eurolla eli 26,2 prosentilla 30.6.2016 päättyneiden kuuden kuukauden 1,6 miljoonasta eurosta 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden 1,2 miljoonaan euroon. Lasku johtui pääasiassa hankittujen yhtiöiden 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden aikana kirjaamista tuloveroista. Verojen positiivisuus johtuu laskennallisista veroista, katso ”Keskeisiä Yhtiön liiketoiminnan tulokseen vaikuttavia tekijöitä — Vahvistetut tappiot”.

31.12.2016 päättynyt tilikausi verrattuna 31.12.2015 päättyneeseen tilikauteen

Liikevaihto

Yhtiön liikevaihto kasvoi 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 41,4 miljoonalla eurolla eli 8,2 prosentilla 31.12.2015 päättyneen tilikauden 505,6 miljoonasta eurosta 31.12.2016 päättyneen tilikauden 547,0 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa useiden yksityisten työterveys- ja suunterveyden toimipaikkojen hankinnasta (kuten Seinäjoen Lääkäritalon hankinta joulukuussa 2015) sekä potilaskäyntien määrän ja keskihinnan kasvusta.

Seuraavassa taulukossa esitetään Yhtiön liikevaihto asiakasryhmittäin 31.12.2016 ja 31.12.2015 päättyneiltä tilikausilta.

(miljoonaa euroa)	31.12. päättynyt tilikausi		Prosentuaalinen muutos
	2016	2015	%
Liikevaihto			
Yrityisasiakkaat	292,3	280,8	4,1
Yksityisasiakkaat	197,6	170,1	16,2
Julkisen sektorin asiakkaat	57,1	54,7	4,4
Yhteensä	547,0	505,6	8,2

Alla on esitetty analyysi Yhtiön liikevaihdosta asiakasryhmittäin:

Yhtiön liikevaihto yritysasiakkuuksista kasvoi 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 11,5 miljoonalla eurolla eli 4,1 prosentilla 31.12.2015 päättyneen tilikauden 280,8 miljoonasta eurosta 31.12.2016 päättyneen tilikauden 292,3 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa työterveyshuollon loppukäyttäjien kasvaneesta määrästä orgaanisen kasvun ja liiketoiminnan osa-alueiden laajentamiseksi tehtyjen yritysostojen myötä, mutta sitä hidastivat eräiden työterveyshuollon asiakkaiden neuvottelemat palvelujen supistamiset.

Yhtiön yksityisasiakkaiden tuoma liikevaihto kasvoi 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 27,5 miljoonalla eurolla eli 16,2 prosentilla 31.12.2015 päättyneen tilikauden 170,1 miljoonasta eurosta 31.12.2016 päättyneen tilikauden 197,6 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa Seinäjoen Lääkäritalon hankinnasta, Yhtiön suunterveyden palveluiden laajentumisesta ja potilaskäyntien määrän ja keskimääräisen myyntihinnan kasvusta. Yhtiö uskoo, että keskihinnan ja volyymin kasvu johtui yleisen kuluttajaluottamuksen kasvusta ja eräiden työterveysasiakkaiden neuvottelemista palvelujen supistamisista, jotka johtivat siihen, että niiden työntekijät maksoivat terveystalonsa yhä useammin itse. Yhtiö hyötyi myös markkinaosuuden kasvusta, sillä Yhtiöllä on sopimukset kaikkien Suomen suurimpien vakuutusyhtiöiden kanssa, ja sen kilpailijat ovat menettäneet joitakin vakuutusyhtiösopimuksia.

Yhtiön liikevaihto julkisen sektorin asiakkuuksista kasvoi 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 2,4 miljoonalla eurolla eli 4,4 prosentilla 31.12.2015 päättyneen tilikauden 54,7 miljoonasta eurosta 31.12.2016 päättyneen tilikauden 57,1 miljoonaan euroon. Kasvu oli pääasiassa seurausta lisääntyneestä maahanmuutosta johtuneesta myynnin kasvusta Suomen maahanmuuttovirastolle, jolle Yhtiö toimitti merkittävässä määrin terveydenhuoltopalveluja. Muita vähemmässä määrin vaikuttaneita tekijöitä olivat

uudet erikoissairaanhoidon sopimukset yleiskirurgiasta Varkauden kanssa ja silmäkirurgiasta Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin kanssa.

Liiketoiminnan muut tuotot

Yhtiön liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 4,2 miljoonalla eurolla eli 144,8 prosentilla 31.12.2015 päättyneen tilikauden 2,9 miljoonasta eurosta 31.12.2016 päättyneen tilikauden 7,1 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa Seinäjoen Lääkäritalon kiinteistön myyntiin liittyvästä myyntivoitosta.

Materiaalit ja palvelut

Yhtiön materiaaleja ja palveluja koskevat kustannukset kasvoivat 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 25,3 miljoonalla eurolla eli 10,8 prosentilla 31.12.2015 päättyneen tilikauden 234,0 miljoonasta eurosta 31.12.2016 päättyneen tilikauden 259,3 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa Seinäjoen Lääkäritalon hankinnasta syntyneestä myyntimäärien kasvusta sekä organisaation laajentamisesta ja vähemmässä määrin myös suunterveyden palveluiden laajentamisesta.

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Yhtiön työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut kasvoivat 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 9,9 miljoonalla eurolla eli 6,8 prosentilla 31.12.2015 päättyneen tilikauden 145,6 miljoonasta eurosta 31.12.2016 päättyneen tilikauden 155,5 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa Seinäjoen Lääkäritalon ja useiden suunterveyden toimipaikkojen hankinnoista.

Poistot ja arvonalentumiset

Yhtiön poistot ja arvonalentumiset laskivat 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 0,4 miljoonalla eurolla eli 1,0 prosentilla 31.12.2015 päättyneen tilikauden 39,7 miljoonasta eurosta 31.12.2016 päättyneen tilikauden 39,3 miljoonaan euroon. Lasku johtui pääasiassa 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella kirjatusta magneettikuvauslaitteiden uusimiseen liittyneistä arvonalentumisista.

Liiketoiminnan muut kulut

Yhtiön liiketoiminnan muut kulut kasvoivat 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 0,4 miljoonalla eurolla eli 0,6 prosentilla 31.12.2015 päättyneen tilikauden 70,0 miljoonasta eurosta 31.12.2016 päättyneen tilikauden 70,4 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa hankintoihin liittyvistä kustannuksista ja vähemmässä määrin kiinteistökustannusten, markkinointikustannusten ja IT-hallinnointikustannusten noususta Yhtiön liiketoiminnan kasvun seurauksena.

Rahoitustuotot

Yhtiön rahoitustuotot kasvoivat 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 1,2 miljoonalla eurolla eli 171,4 prosentilla 31.12.2015 päättyneen tilikauden 0,7 miljoonasta eurosta 31.12.2016 päättyneen tilikauden 1,9 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa korkojohdannaisten käyvän arvon nettomuutoksesta.

Rahoituskulut

Yhtiön rahoituskulut laskivat 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 0,1 miljoonalla eurolla eli 0,5 prosentilla 31.12.2015 päättyneen tilikauden 22,1 miljoonasta eurosta 31.12.2016 päättyneen tilikauden 22,0 miljoonaan euroon. Lasku johtui pääasiassa konsernin rahoituslaitoslainojen uudelleenrahoittamisesta, jonka yhteydessä lainojen korkokulut laskivat.

Tuloverot

Yhtiön tuloverotuotto oli 3,2 miljoonaa euroa sekä 31.12.2016 että 31.12.2015 päättyneillä tilikausilla. Yhtiön kirjaama tuloverotuotto liittyy pääosin laskennalliseen verovelkaan, joka on kirjattu hankintamenon kohdistuksista yrityshankintojen yhteydessä ja joka vähenee hyödykkeistä kirjattavien poistojen myötä.

31.12.2015 päättynyt tilikausi verrattuna 31.12.2014 päätyneeseen tilikauteen

Liikevaihto

Yhtiön liikevaihto kasvoi 31.12.15 päätyneellä tilikaudella 31,5 miljoonalla eurolla eli 6,6 prosentilla 31.12.2014 päätyneen tilikauden 474,1 miljoonasta eurosta 31.12.2015 päätyneen tilikauden 505,6 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa uusien klinikoiden avaamisesta, esimerkiksi Herttoniemessä, Raumalla ja Lohjalla, laajojen kunnallisten hankintasopimusten tekemisestä, kuten kokonaisulkoistussopimuksen tekemisestä Rantasalmen kunnan kanssa (sopimus tuli voimaan tammikuussa 2015) ja eräiden yritysostojen toteuttamisesta.

Seuraavassa taulukossa esitetään Yhtiön liikevaihto asiakasryhmittäin 31.12.2015 ja 31.12.2014 päätyneiltä tilikausilta.

(miljoonaa euroa)	31.12. päättynyt tilikausi		Prosentuaalinen muutos
	2015	2014	%
Liikevaihto			
Yritysassiakkaat	280,8	276,9	1,4
Yksitysassiakkaat	170,1	160,2	6,2
Julkisen sektorin asiakkaat	54,7	37,0	47,8
Yhteensä	505,6	474,1	6,6

Alla on esitetty analyysi Yhtiön liikevaihdosta asiakasryhmittäin:

Yhtiön liikevaihto yritysassiakkuuksista kasvoi 31.12.2015 päätyneellä tilikaudella 3,9 miljoonalla eurolla eli 1,4 prosentilla 31.12.2014 päätyneen tilikauden 276,9 miljoonasta eurosta 31.12.2015 päätyneen tilikauden 280,8 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa ennalta ehkäisevän hoidon lisääntyneestä kysynnästä ja siihen liittyvästä kasvusta käyntien määrissä. Kasvua vähensi osittain yhden suuren yritysassiakkaan menetys tarjouskilpailussa vuonna 2014.

Yhtiön yksityisasiakkaiden tuoma liikevaihto kasvoi 31.12.2015 päätyneellä tilikaudella 9,9 miljoonalla eurolla eli 6,2 prosentilla 31.12.2014 päätyneen tilikauden 160,2 miljoonasta eurosta 31.12.2015 päätyneen tilikauden 170,1 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa Yhtiön laajentumisesta suunterveyden palveluihin Hammaspulssin ja Kotkan Liikekeskuksen Hammaslääkäreiden yritysostojen kautta sekä aukioloaikojen pidentämisestä kesä- ja lomakausina.

Yhtiön liikevaihto julkisen sektorin asiakkuuksista kasvoi 31.12.2015 päätyneellä tilikaudella 17,7 miljoonalla eurolla eli 47,8 prosentilla 31.12.2014 päätyneen tilikauden 37,0 miljoonasta eurosta 31.12.2015 päätyneen tilikauden 54,7 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa kokonaisulkoistussopimuksen tekemisestä Rantasalmen kunnan kanssa sekä potilaskäyntien määrän kasvusta.

Liiketoiminnan muut tuotot

Yhtiön liiketoiminnan muut tuotot kasvoivat 31.12.2015 päätyneellä tilikaudella 0,3 miljoonalla eurolla eli 11,5 prosentilla 31.12.2014 päätyneen tilikauden 2,6 miljoonasta eurosta 31.12.2015 päätyneen tilikauden 2,9 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa vahinkovakuutuksesta ja liiketoiminnan keskeytysvakuutuksesta saadusta korvauksesta Yhtiön mobiilimagneettirekan ulosajoon liittyen.

Materiaalit ja palvelut

Yhtiön materiaaleja ja palveluja koskevat kustannukset kasvoivat 31.12.2015 päätyneellä tilikaudella 22,0 miljoonalla eurolla eli 10,4 prosentilla 31.12.2014 päätyneen tilikauden 212,0 miljoonasta eurosta 31.12.2015 päätyneen tilikauden 234,0 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa kustannuksista, jotka liittyivät palvelujen tuottamiseen Rantasalmen kunnan kanssa tehdyn tammikuussa 2015 voimaan tulleen kokonaisulkoistussopimuksen nojalla, sekä muusta potilaskäyntimäärien kasvusta. Materiaaleihin ja palveluihin liittyvien kustannusten kasvuun vaikutti vähemmässä määrin myös suunterveyden palveluihin laajentaminen.

Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Yhtiön työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut kasvoivat 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 5,2 miljoonalla eurolla eli 3,7 prosentilla 31.12.2014 päättyneen tilikauden 140,4 miljoonasta eurosta 31.12.2015 päättyneen tilikauden 145,6 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa henkilöstömäärän kasvusta 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella, mikä johtui lähinnä tilikauden aikana toteutetuista hankinnoista sekä Rantasalmen kunnan kanssa tehdystä kokonaisulkoistussopimuksesta. Työsuhde-etuuksista aiheutuvien kulujen kasvu johtui vähemmässä määrin puhelinkeskuksen muuttamisesta sisäisesti hoidettavaksi 31.12.2015 päättyneen tilikauden aikana, mikä siirsi kustannuseriä liiketoiminnan muista kuluista työsuhde-etuuksista aiheutuviin kuluihin.

Poistot ja arvonalentumiset

Yhtiön poistot ja arvonalentumiset laskivat 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 68,3 miljoonalla eurolla eli 63,2 prosentilla 31.12.2014 päättyneen tilikauden 108,0 miljoonasta eurosta 31.12.2015 päättyneen tilikauden 39,7 miljoonaan euroon. Lasku johtui pääasiassa 31.12.2014 päättyneen tilikauden aikana kirjatusta 68,0 miljoonan euron liikearvon arvonalentumisesta, joka oli seurausta eräiden arvonalentumistestauksessa käytettyjen arvioiden, kuten vuotuisen kannattavuuden kasvun oletuksen, markkinoiden kasvunopeuden ja diskonttauskoron, oikaisemisesta heijastamaan muun muassa varsin pysähtynyttä yleistä taloustilannetta vuonna 2014. Liikearvo, johon 2014 kirjattu arvonalennus kohdistui, oli kirjattu nykyisten osakkeenomistajien tullessa Yhtiön osakkeenomistajiksi vuonna 2013.

Liiketoiminnan muut kulut

Yhtiön liiketoiminnan muut kulut laskivat 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 5,4 miljoonalla eurolla eli 7,2 prosentilla 31.12.2014 päättyneen tilikauden 75,4 miljoonasta eurosta 31.12.2015 päättyneen tilikauden 70,0 miljoonaan euroon. Lasku johtui pääasiassa alentuneista palvelutaseista useissa uudelleenneuvotteluissa toimittajasopimuksissa, kuten IT-palvelusopimuksessa Fujitsun kanssa, konsernin laajuisista kustannusten vähenemisestä ja tehokkuutta parantavista ohjelmista sekä puhelinkeskuksen siirtämisestä sisäisesti hoidettavaksi. Yhtiön tehokkuutta parantavat ohjelmat sisältävät esimerkiksi yksityisten ammatinharjoittajien sopimusten uudelleenneuvottelun vastaamaan vakiosopimuksia maksuehtojen osalta niin, että yksityisille ammatinharjoittajille ei makseta korvauksia ennen kuin maksu on saatu asiakkaalta.

Rahoitustuotot

Yhtiön rahoitustuotot kasvoivat 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 0,6 miljoonalla eurolla eli 600,0 prosentilla 31.12.2014 päättyneen tilikauden 0,1 miljoonasta eurosta 31.12.2015 päättyneen tilikauden 0,7 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa korkojohdannaisten käyvän arvon nettomuutoksesta.

Rahoituskulut

Yhtiön rahoituskulut laskivat 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 2,5 miljoonalla eurolla eli 10,2 prosentilla 31.12.2014 päättyneen tilikauden 24,6 miljoonasta eurosta 31.12.2015 päättyneen tilikauden 22,1 miljoonaan euroon. Lasku johtui pääasiassa korkojohdannaisten käyvän arvon nettomuutoksesta.

Tuloverot

Yhtiön tuloverotuotto kasvoi 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 2,5 miljoonalla eurolla eli 357,1 prosentilla 31.12.2014 päättyneen tilikauden 0,7 miljoonasta eurosta 31.12.2015 päättyneen tilikauden 3,2 miljoonaan euroon. Yhtiön kirjaama tuloverotuotto liittyy pääosin laskennalliseen verovelkaan, joka on kirjattu hankintamenon kohdistuksista asiakassuhteisiin ja brändiin yrityshankintojen yhteydessä ja joka vähenee hyödykkeistä kirjattavien poistojen myötä. Mainittua laskennallista verotuottoa oikaisee 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella vahvistettuihin tappioihin liittyvän laskennallisen verosaamisen väheneminen.

Maksuvalmius ja pääomalähteet

Yleiskuvaus

Maksuvalmius kuvastaa yhtiön kykyä kerryttää riittävä rahavirta yhtiön liiketoiminnan tarpeisiin, kuten käyttöpääomantarvetta, lainavelvoitteita, investointeja, sopimusvelvoitteita ja muita sitoumuksia sekä yritysostoja varten.

Yhtiön taloudelliseen asemaan ja maksuvalmiuteen vaikuttavat useat tekijät, kuten:

- Yhtiön kyky kerryttää rahavirtaa liiketoiminnassaan;
- Yhtiön velkaantuneisuus ja sen tytäryhtiöiden velkaantuneisuus sekä velalle maksettava korko, joka vaikuttaa Yhtiön nettorahoituskuluihin;
- Yhtiön ja sen tytäryhtiöiden mahdollisuus saada velkarahoitusta rahoituslaitoksilta; ja
- Yhtiön kasvun rahoittamiseen liittyvä rahoitustarve.

Yhtiön pääasialliset käteisvaratarpeet koostuvat Yhtiön käyttöpääomatarpeista ja investoinneista, ja käteisvaroja käytetään lisäksi Yhtiön ja sen tytäryhtiöiden velanhoitoon, liiketoiminnan harjoittamiseen ja verojen maksuun.

Yhtiön maksuvalmiuden odotetaan perustuvan pääasiassa jatkuvaan liiketoiminnan rahavirtaan. Listautumisen seurauksena Yhtiöllä on myös 40 miljoonan euron luottolimiittisopimusmahdollisuus Lainasopimuksen nojalla, mutta luottolimiittisopimuksen saatavuus riippuu eräistä ehdoista, jotka on kuvattu kohdassa ”Yhtiön liiketoiminta — Merkittävät sopimukset — Lainasopimus”. Lisäksi Yhtiön kyky kerryttää käteisvaroja riippuu Yhtiön tulevasta liiketoiminnan tuloksesta, joka puolestaan riippuu jossakin määrin yleisistä taloudellisista, rahoituksellisista, toimialakohtaisista ja muista tekijöistä, joista moniin Yhtiö ei voi vaikuttaa. Katso ”Riskitekijät”.

Vaikka Yhtiö uskoo, että sen odotetut liiketoiminnan rahavirrat yhdessä Lainasopimuksesta saatavien lainojen kanssa riittävät täyttämään sen odotetut maksuvalmius- ja velanhoitotarpeet, Yhtiö ei voi taata, että sen liiketoiminta tuottaa riittävästi rahavirtaa tai että sen saama velkarahoitus on tulevaisuudessa riittävä velkojen maksuun niiden erääntyessä tai Yhtiön muiden maksuvalmiustarpeiden rahoittamiseen.

Rahavirta

Seuraavassa taulukossa esitetään tiivistetysti Yhtiön konsernirahavirtalaskelmatiedot 30.6.2017 ja 30.6.2016 päättyneiltä kuudelta kuukaudelta sekä 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneiltä tilikausilta:

(miljoonaa euroa)	30.6. päättynyt kuuden kuukauden jakso		31.12. päättynyt tilikausi		
	2017	2016	2016	2015	2014
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastettu)		
Liiketoiminnan rahavirta	34,9	19,0	64,7	59,9	58,3
Nettokäyttöpääoman muutokset ⁽¹⁾	0,3	-15,2	-1,4	0,3	10,2
Investointien rahavirta	-70,4	-10,0	-9,0	-52,1	-6,8
Rahoituksen rahavirta	16,8	-21,6	-33,2	-11,1	-39,7
Rahavarojen muutos	-18,7	-12,6	22,5	-3,3	11,8

- (1) Nettokäyttöpääoma on pitkälti pysynyt vakaana pääasiassa sen takia, että on toteutettu erinäisiä tehokkuusparannuksia, kuten neuvottelut kaupan maksuehtojen pidennyksestä ja sähköinen varastonhallintajärjestelmä. Yhtiön nettokäyttöpääomatarpeet kuitenkin yleisesti ottaen vaihtelevat vuoden aikana liiketoiminnan kausiluonteisuuden vuoksi. Vaihtelua syntyy myös perimisen ajoituksesta, eläkkeisiin ja arvonlisäveroon liittyvien maksujen ajoituksesta, muutoksista aukioloajoissa kesällä ja lomakausina sekä lomarahavelvoitteesta.

30.6.2017 päättynyt kuuden kuukauden jakso verrattuna 30.6.2016 päättyneeseen kuuden kuukauden jaksoon

Liiketoiminnan rahavirta

Liiketoiminnan rahavirta oli 34,9 miljoonaa euroa 30.6.2017 päättyneiltä kuudelta kuukaudelta verrattuna 19,0 miljoonaan euron rahavirtaan 30.6.2016 päättyneiltä kuudelta kuukaudelta. Kasvu johtui pääasiassa ostovelkojen maksujen ajoittumisesta vertailukautta enemmän kauden jälkeiseen aikaan ja muutoksesta muissa lyhytaikaisissa veloissa.

Investointien rahavirta

Investointien negatiivinen rahavirta oli 70,4 miljoonaa euroa 30.6.2017 päättyneiltä kuudelta kuukaudelta verrattuna 10,0 miljoonan euron negatiiviseen rahavirtaan 30.6.2016 päättyneiltä kuudelta kuukaudelta. Käytetyn rahamäärän kasvu johtui pääasiassa Diacorin ja Porin Lääkäritalon hankinnoista.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirta oli 16,8 miljoonaa euroa 30.6.2017 päättyneiltä kuudelta kuukaudelta verrattuna 21,6 miljoonan euron negatiiviseen rahavirtaan 30.6.2016 päättyneiltä kuudelta kuukaudelta. Kasvu johtui pääasiassa pitkäaikaisten lainojen nostosta Diacorin ja Porin Lääkäritalon hankinnan yhteydessä. Osittain kasvua hidasti korkokulujen alentuminen, mikä johtui toukokuussa 2016 toteutetusta rahoituslaitoslainojen uudelleenrahoittamisesta, jonka yhteydessä lainojen korkokulut laskivat.

31.12.2016 päättynyt tilikausi verrattuna 31.12.2015 päättyneeseen tilikauteen

Liiketoiminnan rahavirta

Liiketoiminnan rahavirta oli 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 64,7 miljoonaa euroa verrattuna 31.12.2015 päättyneen tilikauden 59,9 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa liikevaihdon kasvusta edellä kohdassa ”—Liiketoiminnan tulos— 31.12.2016 päättynyt tilikausi verrattuna 31.12.2015 päättyneeseen tilikauteen— Liikevaihto” kuvattujen tekijöiden seurauksena, mihin liittyen myös käyttöpääomaerät, erityisesti myyntisaamiset, ovat kasvaneet pienentäen liiketoiminnan rahavirran suhteellista kasvua.

Investointien rahavirta

Investointien negatiivinen rahavirta oli 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 9,0 miljoonaa euroa verrattuna 31.12.2015 päättyneen tilikauden 52,1 miljoonan euron negatiiviseen rahavirtaan. Käytetyn rahamäärän väheneminen johtui pääasiassa Seinäjoen Lääkäritalon, Turun Hammasplussa -konsernin, Jokilaaksojen Työterveys Oy:n, Porin Hammaslääkäripalvelu Oy:n, Liikekeskuksen Hammaslääkärit Oy:n, Lääkäriasema Syke Oy:n ja Densens Oy:n hankinnasta 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella yhteensä 40,3 miljoonalla eurolla verrattuna tytäryhtiöiden hankkimiseen käytetyn 31.12.2016 päättyneen tilikauden 4,7 miljoonaan euroon. Investointien rahavirran väheneminen johtui myös tytäryhtiöiden ja myytävänä olleen omaisuuden myynnistä 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta saaduista tuotoista, jotka olivat suuremmat 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella kuin 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella sekä koneisiin, laitteisiin ja rakennuksiin tehtyjen investointien vähenemisestä.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen negatiivinen rahavirta oli 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 33,2 miljoonaa euroa verrattuna 31.12.2015 päättyneen tilikauden 11,1 miljoonan euron negatiiviseen rahavirtaan. Käytetyn rahamäärän kasvu heijastaa pääasiassa sitä, että 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella Yhtiö ei nostanut pitkäaikaista lainaa, kun taas 31.12.2015 päättyneen tilikauden aikana Yhtiö nosti seniorilainasopimuksensa nojalla 29,0 miljoonaa euroa pitkäaikaista lainaa rahoittaakseen useita yritysostoja, joista suurin oli Seinäjoen Lääkäritalon hankinta.

31.12.2015 päättynyt tilikausi verrattuna 31.12.2014 päättyneeseen tilikauteen

Liiketoiminnan rahavirta

Liiketoiminnan rahavirta oli 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 59,9 miljoonaa euroa verrattuna 31.12.2014 päättyneen tilikauden 58,3 miljoonaan euroon. Kasvu johtui pääasiassa kannattavuuden lisääntymisestä.

Investointien rahavirta

Investointien negatiivinen rahavirta oli 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 52,1 miljoonaa euroa verrattuna 31.12.2014 päättyneen tilikauden 6,8 miljoonan euron negatiiviseen rahavirtaan. Käytetyn rahamäärän kasvu johtui pääasiassa Seinäjoen Lääkäritalon, Turun Hammasplussa -konsernin, Jokilaaksojen Työterveys Oy:n, Porin Hammaslääkäripalvelu Oy:n, Liikekeskuksen Hammaslääkärit Oy:n, Lääkäriasema Syke Oy:n ja Densens Oy:n hankkimisesta yritysostoin 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella, kun taas 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella ei tehty yritysostoja. Käytetyn rahamäärän kasvu johtui

osittain myös aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden hankintojen kasvusta 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen negatiivinen rahavirta oli 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 11,1 miljoonaa euroa verrattuna 31.12.2014 päättyneen tilikauden 39,7 miljoonan euron negatiiviseen rahavirtaan. Käytetyn rahamäärän lasku johtui pääasiassa 29,0 miljoonan euron lainannostosta 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella Yhtiön seniorilainasopimuksen nojalla.

Investoinnit

Yhtiön kokonaisinvestoinnit olivat 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden aikana 163,9 miljoonaa euroa eli 47,6 prosenttia Yhtiön liikevaihdosta. Yhtiön investoinnit 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden aikana koostuivat pääasiassa yrityshankinnoista, erityisesti Diacorin ja Porin Lääkäritalon yritysostoista, ja vähemmässä määrin verkostojen laajentamiseen liittyvistä investoinneista ja investoinneista lääketieteellisiin välineisiin.

Yhtiön kokonaisinvestoinnit olivat 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 18,1 miljoonaa euroa eli 3,3 prosenttia Yhtiön liikevaihdosta. Yhtiön investoinnit 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella koostuivat pääasiassa investoinneista lääketieteellisiin laitteisiin, tietotekniikan kehittämiseen sekä investoinneista kiinteistöjen ja toimitilojen parantamiseen.

Yhtiön kokonaisinvestoinnit olivat 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 67,4 miljoonaa euroa eli 13,3 prosenttia Yhtiön liikevaihdosta. Yhtiön investoinnit 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella koostuivat pääasiassa Seinäjoen Lääkäritalo -konsernin, Turun Hammasplussa -konsernin sekä Jokilaaksojen työterveys Oy:n hankinnasta sekä investoinneista lääketieteellisiin laitteisiin, tietotekniikan kehittämiseen sekä investoinneista kiinteistöjen ja toimitilojen parantamiseen.

Yhtiön kokonaisinvestoinnit olivat 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella 15,3 miljoonaa euroa eli 3,2 prosenttia Yhtiön liikevaihdosta. Yhtiön investoinnit 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella koostuivat pääasiassa investoinneista lääketieteellisiin laitteisiin, tietotekniikan kehittämiseen sekä investoinneista kiinteistöjen ja toimitilojen parantamiseen.

Maksetut lääketieteellisten välineiden ja muiden aineellisten hyödykkeiden investoinnit olivat 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden aikana 6,1 miljoonaa euroa, 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 7,9 miljoonaa euroa, 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 9,6 miljoonaa euroa ja 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella 5,7 miljoonaa euroa.

Maksetut aineettomien hyödykkeiden investoinnit olivat 30.6.2017 päättyneiden kuuden kuukauden aikana 2,1 miljoonaa euroa, 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella 3,8 miljoonaa euroa, 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella 3,2 miljoonaa euroa ja 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella 2,3 miljoonaa euroa.

Yhtiöllä ei ole tällä hetkellä merkittäviä käynnissä olevia investointihankkeita. Yhtiö ei myöskään ole tehnyt lopullisia päätöksiä sellaisista merkittävistä investointihankkeista, jotka eivät tämän Esitteen päivämääränä ole vielä alkaneet.

Käyttöpääomaa koskeva lausunto

Yhtiön arvion mukaan sen käyttöpääoma riittää kattamaan Yhtiön tarpeet vähintään kahdentoista kuukauden ajan tämän Esitteen päivämäärästä.

Sopimusvelvoitteet

Seuraavissa taulukoissa esitetään sopimuksiin perustuva maturiteettianalyysi. Luvut ovat diskonttaamattomia, ja ne sisältävät sekä korkojen maksut että pääoman takaisinmaksun. Rahoitusleasingvelkojen diskonttaamattomat rahavirrat eroavat Yhtiön taseeseen merkityistä määristä, koska taseeseen kirjatut määrät on diskontattu nykyarvoon. Vaihtuvien korkojen maksut on laadittu käyttämällä tilinpäätöspäivän vaihtuvaa korkoa.

31.12.2016

(miljoonaa euroa)	Kirjanpito- arvo	Rahavirta	1 vuosi	1–2 vuotta	2–5 vuotta	Yli 5 vuotta
Rahalaitoslainat	305,0	381,4	36,5	26,0	74,9	244,0
Rahoitusleasingvelat	31,9	39,1	6,2	4,9	11,5	16,5
Osamaksulainat	10,3	10,7	3,1	2,9	4,8	0,0
Ostovelat	19,6	19,6	19,6	-	-	-
Yhteensä	366,8	450,9	65,4	33,8	91,1	260,5

31.12.2015

(miljoonaa euroa)	Kirjanpito- arvo	Rahavirta	1 vuosi	1–2 vuotta	2–5 vuotta	Yli 5 vuotta
Rahalaitoslainat	308,4	381,9	28,2	43,8	99,7	210,2
Rahoitusleasingvelat	33,9	42,3	7,2	5,5	11,4	18,1
Osamaksulainat	8,2	8,5	2,0	2,0	3,5	1,0
Ostovelat	19,5	19,5	19,5	-	-	-
Korkojohdannaiset	1,8	0,9	0,9	-	-	-
Yhteensä	371,8	453,2	57,9	51,3	114,7	229,3

Tase

Seuraavassa taulukossa esitetään tiivistetysti Yhtiön konsernitasetiedot 30.6.2017 ja 30.6.2016 sekä 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014:

(miljoonaa euroa)	30.6.		31.12.		
	2017	2016	2016	2015	2014
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastettu)		
Varat					
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	90,8	69,0	65,5	70,6	57,4
Liikearvo	582,9	447,7	449,1	444,3	409,9
Muut aineettomat hyödykkeet	116,9	123,2	113,9	132,2	149,0
Sijoituskiinteistöt	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Osuudet osakkuusyrityksissä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Muut saamiset	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Laskennalliset verosaamiset	6,6	6,3	6,0	5,6	5,7
Pitkäaikaiset varat yhteensä	797,8	646,8	635,1	653,5	622,6
Vaihto-omaisuus	5,6	4,7	4,4	4,6	4,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	73,7	51,5	53,7	47,6	43,8
Rahavarat	20,4	4,0	39,1	16,6	19,9
Lyhytaikaiset varat yhteensä	99,7	60,2	97,3	68,8	68,2
Myytävänä olevat omaisuuserät	2,0	1,1	1,7	1,3	1,6
Varat yhteensä	899,5	708,1	734,1	723,6	692,4
Oma pääoma ja velat					
Osakepääoma	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	401,9	308,0	308,0	308,0	308,0
Kertyneet voittovarot	-68,2	-84,5	-76,2	-88,7	-89,9
Määräysvallattomien omistajien osuudet	0,1	1,2	0,4	1,1	0,4
Oma pääoma yhteensä	333,8	224,7	232,3	220,4	218,5
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	353,5	320,9	315,7	328,9	307,8
Laskennalliset verovelat	25,6	27,0	25,0	28,1	31,4
Varaukset	5,2	3,8	4,5	2,3	0,4
Muut velat	29,8	29,1	29,5	29,1	27,2
Pitkäaikaiset velat yhteensä	414,1	380,8	374,7	388,3	366,6
Varaukset	2,3	1,1	0,7	0,2	1,1
Ostovelat ja muut velat	118,1	79,3	94,9	92,7	88,3
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	0,2	0,4	0,0	0,4	0,0
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	31,0	21,8	31,5	21,6	17,9
Lyhytaikaiset velat yhteensä	151,7	102,6	127,1	114,8	107,3
Velat yhteensä	565,7	483,4	501,8	503,2	473,9
Oma pääoma ja velat yhteensä	899,5	708,1	734,1	723,6	692,4

Varat

Pitkäaikaiset varat

Pitkäaikaisten varojen kokonaismäärä oli 30.6.2017 taseessa 797,8 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli 151,0 miljoonaa euroa eli 23,3 prosenttia verrattuna taseeseen 30.6.2016, jolloin kokonaismäärä oli 646,8 miljoonaa euroa. Kasvu johtui pääasiassa Diacarin ja Porin Lääkäritalon hankintoihin liittyvästä liikearvon lisäyksestä 132,5 miljoonaa euroa, aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden lisäyksestä 9,6 miljoonaa euroa ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden lisäyksestä 24,1 miljoonaa euroa.

Pitkäaikaisten varojen kokonaismäärä oli 31.12.2016 taseessa 635,1 miljoonaa euroa, jossa laskua oli 18,4 miljoonaa euroa eli 2,8 prosenttia verrattuna taseeseen 31.12.2015, jolloin kokonaismäärä oli 653,5 miljoonaa euroa. Lasku johtui pääasiassa siitä, että vuonna 2016 ei tehty merkittäviä yrityshankintoja kun taas vuonna 2015 hankittiin Seinäjoen Lääkäritalo. Lisäksi vuonna 2016 Yhtiö myi Seinäjoen Lääkäritalon hankinnan mukana tulleiden kiinteistöosakeyhtiöiden Kiinteistö Oy Seinäjoen Lääkäritalon ja Kiinteistö Oy Seinäjoen Marttilankulman osakkeet.

Pitkäaikaisten varojen kokonaismäärä oli 31.12.2015 taseessa 653,5 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli 30,9 miljoonaa euroa eli 5,0 prosenttia verrattuna taseeseen 31.12.2014, jolloin kokonaismäärä oli 622,6 miljoonaa euroa. Kasvu johtui pääasiassa yrityshankinnoista kirjatusta liikearvosta, Yhtiön verkostojen laajentamiseen liittyvistä investoinneista ja investoinneista lääketieteellisiin välineisiin.

Lyhytaikaiset varat

Lyhytaikaisten varojen kokonaismäärä oli 30.6.2017 taseessa 99,7 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli 39,5 miljoonaa euroa eli 65,7 prosenttia verrattuna taseeseen 30.6.2016, jolloin kokonaismäärä oli 60,2 miljoonaa euroa. Kasvu johtui pääasiassa Yhtiön liiketoiminnan laajentumisesta Diacarin ja Porin Lääkäritalon hankintojen seurauksena.

Lyhytaikaisten varojen kokonaismäärä oli 31.12.2016 taseessa 97,3 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli 28,5 miljoonaa euroa eli 41,4 prosenttia verrattuna taseeseen 31.12.2015, jolloin kokonaismäärä oli 68,8 miljoonaa euroa. Kasvu johtui pääasiassa rahavarojen lisääntymisestä liiketoiminnan parantuneen tuloksen sekä yritysostoja varten nostettujen lyhytaikaisten lainojen seurauksena.

Lyhytaikaisten varojen kokonaismäärä oli 31.12.2015 taseessa 68,8 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli 0,6 miljoonaa euroa eli 0,9 prosenttia verrattuna taseeseen 31.12.2014, jolloin kokonaismäärä oli 68,2 miljoonaa euroa. Kasvu johtui pääasiassa myyntisaamisten kasvusta, jota osittain vähensi rahavarojen lasku.

Oma pääoma ja velat

Oma pääoma

Oma pääoma 30.6.2017 taseessa oli yhteensä 333,8 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli 109,1 miljoonaa euroa eli 48,5 prosenttia verrattuna taseeseen 30.6.2016, jolloin kokonaismäärä oli 224,7 miljoonaa euroa. Kasvu johtui pääasiassa 93,9 miljoonan euron suuruudesta sijoituksesta Yhtiön vapaan oman pääoman rahastoon Diacarin hankinnan yhteydessä.

Oma pääoma 31.12.2016 taseessa oli yhteensä 232,3 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli 11,9 miljoonaa euroa eli 5,4 prosenttia verrattuna taseeseen 31.12.2015, jolloin kokonaismäärä oli 220,4 miljoonaa euroa. Kasvu johtui pääasiassa tilikauden voitosta 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella.

Oma pääoma 31.12.2015 taseessa oli yhteensä 220,4 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli 1,9 miljoonaa euroa eli 0,9 prosenttia verrattuna taseeseen 31.12.2014, jolloin kokonaismäärä oli 218,5 miljoonaa euroa. Kasvu johtui pääasiassa tilikauden voitosta 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella.

Pitkäaikaiset velat

Pitkäaikaisten velkojen kokonaismäärä oli 30.6.2017 taseessa 414,1 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli 33,3 miljoonaa euroa eli 8,7 prosenttia verrattuna taseeseen 30.6.2016, jolloin kokonaismäärä oli 380,8 miljoonaa euroa. Kasvu johtui pääasiassa pitkäaikaisten lainojen nostosta Diacarin ja Porin Lääkäritalon hankintojen yhteydessä.

Pitkäaikaisten velkojen kokonaismäärä oli 31.12.2016 taseessa 374,7 miljoonaa euroa, jossa laskua oli 13,6 miljoonaa euroa eli 3,5 prosenttia verrattuna taseeseen 31.12.2015, jolloin kokonaismäärä oli

388,3 miljoonaa euroa. Lasku johtui pääasiassa pitkäaikaisen rahoituslainan puolivuositaisesta takaisinmaksusta seniorilainasopimuksen mukaisesti.

Pitkäaikaisten velkojen kokonaismäärä oli 31.12.2015 taseessa 388,3 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli 21,7 miljoonaa euroa eli 5,9 prosenttia verrattuna taseeseen 31.12.2014, jolloin kokonaismäärä oli 366,6 miljoonaa euroa. Kasvu johtui pääasiassa 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella toteutettuihin hankintoihin liittyvän pitkäaikaisen rahoituslainan nostosta.

Lyhytaikaiset velat

Lyhytaikaisten velkojen kokonaismäärä oli 30.6.2017 taseessa 151,7 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli 49,1 miljoonaa euroa eli 47,9 prosenttia verrattuna taseeseen 30.6.2016, jolloin kokonaismäärä oli 102,6 miljoonaa euroa. Kasvu johtui pääasiassa Yhtiön liiketoiminnan laajentumisesta Diacorin ja Porin Lääkäritalon hankintojen seurauksena sekä siitä, että ostovelkojen maksuja ajoittui kauden jälkeiseen aikaan vertailukautta enemmän.

Lyhytaikaisten velkojen kokonaismäärä oli 31.12.2016 taseessa 127,1 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli 12,3 miljoonaa euroa eli 10,7 prosenttia verrattuna taseeseen 31.12.2015, jolloin kokonaismäärä oli 114,8 miljoonaa euroa. Kasvu johtui pääasiassa lyhytaikaisten rahoituslaitoslainojen nostosta eräiden hankintojen valmistelemista varten.

Lyhytaikaisten velkojen kokonaismäärä oli 31.12.2015 taseessa 114,8 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli 7,5 miljoonaa euroa eli 7,0 prosenttia verrattuna taseeseen 31.12.2014, jolloin kokonaismäärä oli 107,3 miljoonaa euroa. Kasvu johtui pääasiassa ostovelkojen ja muiden velkojen kasvusta.

Ehdolliset velat ja taseen ulkopuoliset järjestelyt

Yhtiö on osapuolena useissa tavanomaisissa taseen ulkopuolisissa järjestelyissä, joita ovat operatiiviset leasingsopimukset, vuokrasitoumukset, laitevuokrasitoumukset, lähinnä Yhtiön rahoitusstrategian yhteydessä annetut takuut ja pantit sekä aiempiin yrityshankintoihin liittyvät lisäkauppahintavelvoitteet.

Seuraavassa taulukossa esitetään tiivistetysti Yhtiön vakuudet ja muut ehdolliset velat 30.6.2017 ja 30.6.2016 sekä 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014:

(miljoonaa euroa)	30.6.		31.12.		
	2017	2016	2016	2015	2014
	(tilintarkastamaton)		(tilintarkastettu)		
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä ja/tai pantattu osakkeita					
Rahalaitoslainat ⁽¹⁾	357,2	320,2	314,2	334,8	316,4
Nostamaton luottolimiitti	54,4	60,1	98,2	46,6	78,6
Yhteensä	411,6	380,3	412,4	381,4	395,1
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	992,0	992,0	992,0	992,0	992,0
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	402,2	308,0	308,0	308,0	308,0
Vakuudeksi annetut kiinteistöikiinnitykset	11,9	-	-	1,3	2,4
Yhteensä	1 406,1	1 300,0	1 300,0	1 301,3	1 302,4
Muut omasta puolesta annetut vakuudet					
Talletukset	14,2	0,5	37,0	11,0	10,7
Vuokratakaukset	1,6	0,1	0,1	0,1	0,1
Muut takaukset	0,6	0,4	0,9	0,9	0,9
Muut vastuut	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Yhteensä	16,3	1,0	38,0	12,1	11,8
Muut omat vastuut					
Leasingvastuut					
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3
1–5 vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Yhteensä	0,1	0,2	0,1	0,1	0,4
Muut vuokravastuut ⁽²⁾					
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät vuokravastuut	30,1	24,2	22,4	23,6	23,2
1–5 vuoden sisällä erääntyvät vuokravastuut	97,9	80,4	70,3	73,0	70,6
Myöhemmin erääntyvät vuokravastuut	77,8	73,2	64,0	77,6	77,7
Yhteensä	205,7	177,8	156,7	174,2	171,5

(1) Lainojen nimellisarvo, joka eroaa kirjanpitoarvosta.

(2) Vuokrattujen lääkintä- ja toimistotilojen vähimmäisvuokrat. Määräaikaisten sopimusten vähimmäisvuokrat saadaan kertomalla jäljellä oleva vuokra-aika vuokran määrällä. Toistaiseksi voimassa olevat sopimukset määritetään käyttämällä irtisanomisajan vähimmäisvuokria.

Yhtiö on velvollinen tarkistamaan kiinteistöinvestoinnista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä, jos kiinteistön verollinen käyttö vähenee tarkistuskauden aikana. Velvollisuus koskee enintään 0,1 miljoonaa euroa 30.6.2017 verrattuna 0,0 miljoonaan euroon 30.6.2016.

Rahoitusriskien hallinta

Yleistä

Yhtiö altistuu normaalissa liiketoiminnassaan useille rahoitusriskeille. Yhtiön riskienhallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset Yhtiön tulokseen ja taloudelliseen asemaan. Yhtiön pääasialliset rahoitusriskit ovat maksuvalmiusriski, luottoriski ja korkoriski. Yhtiön riskienhallinnan periaatteet hyväksyy Hallitus ja näiden periaatteiden käytännön toteuttamisesta vastaa Yhtiön talousosasto. Yhtiön talousosasto tunnistaa ja arvioi riskit ja hankkii tarvittavat instrumentit riskeiltä suojautumiseen pääasiassa käyttämällä koronvaihtosopimuksia.

Korkoriski

Yhtiön tulot ja operatiiviset rahavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista. Yhtiö altistuu käyvän arvon korkorisille, joka liittyy lähinnä lainasalkkuun. Yhtiö voi ottaa lainaa joko vaihtuva- tai kiinteäkorkoisena ja käyttää koronvaihto- ja korkokattosopimuksia suojautuakseen korkoriskeiltä.

Yhtiö ei sovelle IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa. Keskimääräinen markkinakorko rahoituslainoille Yhtiössä tilikaudella 2016 oli 4,1 prosenttia, kun taas tilikaudella 2015 se oli 4,7 prosenttia. Keskimääräisen korkoprosentin nousu yhdellä prosentilla olisi kasvattanut Yhtiön korkokuluja 3,1 miljoonaa euroa 31.12.2016 päättyneellä tilikaudella sekä 3,0 miljoonaa euroa 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella. Kaikki Yhtiön lainat rahoituslaitoksilta ovat vaihtuvakorkoisia lainoja. Yhtiöllä ei ollut avoimia korkojohdannaispimuksia 30.6.2017.

Valuutariski

Yhtiö toimii pääasiassa Suomessa, ja sen rahavirrat ovat pääsääntöisesti euromääräisiä, joten se ei ole altistunut merkittävästi eri valuuttapositioneista aiheutuville transaktioriskeille tai riskeille, jotka syntyvät, kun eri valuutoissa olevat sijoitukset muunnetaan Yhtiön emoyhtiön toimintavaluuttaan. Kaikki Yhtiön lainat ovat euromääräisiä.

Luottoriski

Yhtiön rahavirrasta suuri osa tulee sellaisten erilaisten vakiintuneiden instituutioiden, julkisen sektorin ja yritysten maksuina, joilla on asianmukainen luottohistoria. Myyntisaamisiin yhtiöltä liittyy kuitenkin luottoriski. Luottoriskiä hallitaan pääasiallisesti seuraamalla asiakkaan luottokelpoisuutta säännöllisesti ja tekemällä yhteistyötä perintäyritysten kanssa. Lisäksi osa Yhtiön asiakkaista on yksityishenkilöitä, joiden laskutus tapahtuu pääasiassa palvelun antamisen yhteydessä.

Yhtiöllä ei ole merkittäviä asiakaskohtaisia riskikeskittymiä, ja sen luottoriski on hajaantunut. Luottoriskiä hallitaan seuraamalla asiakaskohtaisesti myyntisaamisten määrää, maturiteettijakaumaa ja kiertonopeutta. Yhtiön luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopussa.

Maksuvalmiusriski

Yhtiö pyrkii jatkuvasti arvioimaan ja seuraamaan liiketoiminnan vaatimaa rahoituksen määrää varmistaakseen, että sillä on tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseen, erääntyvien lainojen takaisinmaksuun sekä kasvustrategian mukaisten investointien ja yritysostojen toteuttamiseen. Yhtiön rahavarat koostuvat pankkitileillä olevista rahoista, käteiskassoista sekä matkalla olevista käteismaksusuorituksista tilinpäätöspäivänä. Yhtiö hallitsee maksuvalmiusriskiä seuraamalla käyttämättömien varojensa määrää ja ennustamalla tulevia kassavirtoja. Katso lisätietoja Yhtiön lainoista Lainasopimuksen nojalla kohdasta ”Yhtiön liiketoiminta — Merkittävät sopimukset — Lainasopimus”.

Yhtiöllä on lainasopimuksissaan kovenanttiehtoja, joiden raja-arvojen ylittyessä lainanantajat voivat vaatia lainojen välitöntä takaisinmaksua. Lainasopimukseen liittyy kovenanttiehtoja, jotka rajoittavat muun muassa vakuuksien antoa, suuria yrityskauppoja, omaisuuden myyntiä, liiketoiminnan oleellista muuttamista sekä omistajamuutoksia. Yhtiö on tarkastelukausiin täyttänyt kaikki kovenanttiehdot.

Sijoitustoiminnan markkinariski

Yhtiö ei altistu merkittävässä määrin toiminnassaan noteerattujen osakkeiden markkinahintojen vaihtelusta aiheutuvalle hintariskille, koska Yhtiöllä ei ole olennaista määrää noteerattuja sijoituksia.

Hyödykeriski

Yhtiö ei altistu merkittävässä määrin hyödykeriskeille, jotka liittyvät hyödykkeiden saatavuuteen ja hinnanvaihteluihin.

Pääoman hallinta

Yhtiön tavoitteena on tukea liiketoimintaa ja varmistaa kilpailukykyiset toimintaedellytykset optimaalisen pääomarakenteen avulla, mahdollistaa strategioiden toteuttaminen ja kasvattaa osakkeenomistajan omistuksen arvoa ja tuottoa.

Pääomarakenteeseen vaikutetaan operatiivisen kassavirran lisäksi muun muassa osakeanneilla, velkarahoituksen takaisinmaksulla, mahdollisilla pääomaerien välisillä konversioilla sekä myös operatiivisilla päätöksillä investoinneista ja mahdollisista omaisuuserien myynneistä velkojen vähentämiseksi.

Yhtiön pääomarakenteen kehitystä seurataan useilla tunnusluvuilla, kuten nettovelan muutoksella, nettovelan ja käyttökatteen suhteella sekä kassavirran ja velanhoidon suhdeluvulla. Yhtiön

nettovelkaantumisaste oli 31.12.2016 132,6 prosenttia, kun taas 31.12.2015 se oli 151,5 prosenttia. Nettovelkaantumisaste lasketaan jakamalla korollinen nettovelka oman pääoman määrällä. Nettovelkoihin sisältyvät korolliset velat vähennettynä korollisilla saamisilla ja rahavaroilla. Yhtiön korolliset velat olivat 31.12.2016 347,2 miljoonaa euroa, kun taas 31.12.2015 ne olivat 350,5 miljoonaa euroa. Merkittävä osa korollisista veloista on rahalaitoslainoja.

Keskeiset kirjanpitoarviot ja -harkinnat

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään arvioita ja oletuksia, mikä voi johtaa eroavaisuuksiin realisoituneiden lopputulosten ja näiden arvioiden välillä. Lisäksi tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa joudutaan käyttämään harkintaa. Tehdyt arviot ja käytetty harkinta perustuvat aikaisempiin kokemuksiin ja muihin tekijöihin, kuten oletuksiin tulevista tapahtumista. Seuraavassa on esitetty tärkeimmät kohteet, joihin johdon harkintaa tulee käyttää.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valintaan ja soveltamiseen liittyvä johdon harkinta

Yhtiö on ottanut käyttöön IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin tilikaudella 2017, ennen sen pakollista soveltamisajankohtaa. Yhtiön johto on käyttänyt harkintaansa soveltaessaan uutta standardia, mikä vaikuttaa sen määrittämiseen, mihin määrään ja milloin myyntituotot kirjataan. Koska IFRS 15:ä liittyy monia avoimia tulkintaa vaativia kohtia ja soveltamista ohjaavaa viranomaisohjeistusta ja ennakkoratkaisuja on vain rajoitetusti, ei voida olla varmuutta siitä, etteivät tulevat viranomaisten tulkinnat ja ohjeistukset vaikuta IFRS 15:n soveltamiseen Yhtiössä.

Käyvän arvon oikaisut yrityshankinnoissa

IFRS 3 edellyttää ostajan merkitsevän kaikki aineettomat hyödykkeet erillään liikearvosta, jos standardin kriteerit täyttyvät. Aineettomien hyödykkeiden merkitseminen erillään käyvästä arvosta edellyttää, että johto tekee arvioita odotetuista rahavirroista. Johto on käyttänyt saatavilla olevia markkinatietoja mahdollisuuksien mukaan määrittäessään käypiä arvoja. Tämä ei ole aina ollut mahdollista. Erityisesti aineettomien hyödykkeiden osalta markkinatietoja ei ole ollut saatavilla. Näin ollen aineettomien hyödykkeiden arvostus on perustunut aiempaan tuottoon ja käyttötarkoitukseen liiketoiminnassa. Arvostukset pohjautuvat diskontattuihin rahavirtoihin ja arvioituihin myynti- tai jälleenmyyntiarvoihin, ja arvostaminen edellyttää, että johto tekee arvioita omaisuuden tulevasta käytöstä ja vaikutuksesta Yhtiön taloudelliseen asemaan. Muutokset Yhtiön liiketoiminnassa voivat aiheuttaa muutoksia arvostukseen.

Johto uskoo, että käytetyt arviot ja oletukset ovat riittävän paikkansapitäviä käypien arvojen määrittelyyn.

Ehdollisten kauppahintojen arvostaminen

Johto käyttää harkintaa tehdessään päätöksiä ehdollisista kauppahinnoista yrityskaupoissa.

Vuokrasopimusten luokittelu rahoitusleasing- ja muiksi sopimuksiksi

Johto tekee harkintaansa perustuvia päätöksiä ja arvioita määrittäessään, milloin vuokrattujen omaisuuserien omistamiselle ominaiset merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet olennaisilta osin vuokralle ottajalle, jolloin järjestelyä pidetään vuokrasopimuksena.

Arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Tilinpäätösten laatimisessa käytetyt arviot perustuvat johdon parhaimpiin tietoihin tilinpäätöspäivänä. Arviot pohjautuvat johdon aiempiin kokemuksiin ja kaikkein todennäköisimpiin oletuksiin tulevasta tilinpäätöspäivänä, ja ne liittyvät Yhtiön taloudellisen ympäristön kehitykseen muun muassa myynti- ja kustannustasolla. Yhtiö seuraa arvioiden ja oletusten realisoitumista sekä muutoksia taustalla olevissa tekijöissä säännöllisesti yhdessä toimintayksiköiden kanssa käyttämällä useita sisäisiä ja ulkoisia tiedonlähteitä. Mahdolliset muutokset arvioissa ja oletuksissa kirjataan kaudella, jolloin arvio tai oletus arvioidaan uudelleen, ja kullakin seuraavalla tilikaudella.

Arvonalentumistestaus

Yhtiö testaa liikearvon vuosittain mahdollista arvonalentumista varten. Yhtiöllä ei ole muita hyödykkeitä, joilla olisi rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevan rahamäärän arvioiminen perustuu käyttöarvoon perustuviin laskelmiin, ja näiden laskelmien laatiminen vaatii arvioiden käyttämistä. Vaikka johdon näkemyksen mukaan käytetyt arviot ja oletukset

ovat riittävän tarkkoja käyvän arvon määrittämiseksi, saattavat arvioidut kerrytettävissä olevat rahamäärät poiketa merkittävästi tulevaisuudessa toteutuvista.

Tappiosta kirjatut laskennalliset verot

Yhtiö on kirjannut laskennallisen veron käyttämättömistä tappioista ja väliaikaisista eroista kirjanpidon ja verotuksen välillä perustuen tulevaisuuden liiketoimintasuunnitelmiin siihen määrään asti kun on olemassa vakuuttavaa näyttöä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan vahvistetut tappiot voidaan hyödyntää ja tappioiden käyttämistä pidetään todennäköisenä. Vaikka johdon näkemyksen mukaan käytetyt arviot ja oletukset ovat riittävän tarkkoja, saattavat ne poiketa tulevaisuudessa toteutuvista tuloksista.

Uudet ja muutetut standardit ja tulkinnat

Yhtiö on ottanut käyttöön voimaan tulleet uudet ja muutetut standardit seuraavasti:

- Yhtiö on ottanut käyttöön IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin tilikaudella 2017, ennen sen pakollista soveltamisajankohtaa. Helsingin Pörssiin listautumiseen ja esiteprosessiin liittyen Yhtiö on takautuvasti määrittänyt uudelleen myyntituottoja IFRS 15 mukaisesti 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneiltä tilikausilta. IFRS 15 -standardin mukaisesti liikevaihtoon sisältyvät myös palkkiot yksityisten ammatinharjoittajien yksityisasiakkaille tarjoamista palveluista. Kyseiset palkkiot esitetään liikevaihdossa bruttoperusteisesti aikaisemman nettoperusteisen esittämistavan sijaan. Terveystalo-konsernilla on johdon harkinnan mukaan ensisijainen vastuu palveluiden tuottamisesta asiakkaalle, jolloin se katsoo, että se toimii sopimussuhteessa päämiehenä altistuessaan palveluiden myyntiin liittyville merkittäville riskeille ja eduille. Bruttoperusteisen esittämistavan katsotaan johtavan luotettavampaan konsernin liikevaihdon esittämistapaan. IFRS 15 -standardin käyttöönotolla ei ole ollut vaikutusta konsernin omaan pääomaan. Tuloutuskäytäntöjen muutosten vaikutus materiaalit ja palvelut -kuluihin esitetään 31.12.2016 ja 31.12.2015 päättyneiden tilikausien uudelleenlaadituissa tähän Esitteeseen sisältyvissä konsernitilinpäätöksissä.

Vuosittaisilla standardien parannuksilla ei ollut merkittävää vaikutusta Yhtiön konsernitilinpäätökseen.

Yhtiö ei ole vielä ottanut käyttöön seuraavia IASB:n jo julkistamia uusia standardeja:

- IFRS 9 ”Rahoitusinstrumentit” (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 9 korvaa nykyisen IAS 39-standardin. Uuteen standardiin sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta. Tämä kattaa myös uuden, odotettuja luottotappioita koskevan kirjanpitokäsittelyn mallin, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvonalentumisten määrittämiseen. Standardin yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset on myös uudistettu. IAS 39:n säännökset rahoitusinstrumenttien taseeseen kirjaamisesta ja taseesta pois kirjaamisesta on säilytetty. Uudella standardilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Yhtiön konsernitilinpäätökseen.
- IFRS 16 ”Vuokrasopimukset” (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. Kyseistä säännöstä ei ole hyväksytty EU:ssa. IFRS 16 -standardi edellyttää vuokralle ottajilta vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen vuokranmaksuveloitteena sekä siihen liittyvänä omaisuuseränä. Taseeseen merkitseminen muistuttaa paljon IAS 17:n mukaista rahoitusleasingin kirjanpitokäsittelyä. Taseeseen merkitsemisestä on kaksi helpotusta, jotka koskevat lyhytaikaisia enintään 12 kuukautta kestäviä vuokrasopimuksia sekä arvoltaan enintään 5 000 Yhdysvaltain dollarin olevia hyödykkeitä. Vuokralle antajien kirjanpitokäsittely tulee säilymään suurelta osin nykyisen IAS 17:n mukaisena.

Yhtiö on aloittanut alustavan arvioinnin IFRS 16 -standardin vaikutuksista konsernitilinpäätökseen. Huomattavin havaittu vaikutus on, että konserni kirjaa taseeseen uusia varoja ja velkoja, jotka ovat pääosin nykyisten muiden vuokrasopimusten sisältämiä toimitiloja. Lisäksi kyseisiin vuokrasopimuksiin liittyvien kulujen luonne muuttuu IFRS 16:n korvatussa vuokratulon käyttöomaisuuserän poistoilla ja vuokrasopimusvelasta aiheutuvalla korkokululla, joka raportoidaan osana rahoituskuluja. Yhtiö ei ole vielä määrittänyt IFRS 16 -standardin käyttöönoton kvantitatiivisia vaikutuksia tilinpäätökseen. Siirtymätavasta ei ole vielä tehty päätöstä.

HALLITUS, JOHTO JA TILINTARKASTAJAT

Yleistä

Osakeyhtiölain ja Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaisesti vastuu Yhtiön johtamisesta ja hallinnosta on jaettu osakkeenomistajien, Hallituksen ja toimitusjohtajan kesken. Lisäksi johtoryhmä tukee toimitusjohtajaa Yhtiön liiketoiminnan johtamisessa.

Terveystalon osakkeenomistajat käyttävät päätösvaltaansa yhtiökokouksessa. Osakkeenomistajien oikeudet ja yhtiökokouksen velvollisuudet määritellään Osakeyhtiölaissa ja Yhtiön yhtiöjärjestyksessä. Yhtiöjärjestyksen mukaan varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain kuuden (6) kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä. Varsinaisessa yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat määritellään Osakeyhtiölaissa ja Yhtiön yhtiöjärjestyksessä.

Hallitus kutsuu yhtiökokouksen koolle. Yhtiökokous on lisäksi pidettävä, mikäli Yhtiön tilintarkastaja tai osakkeenomistajat, jotka edustavat vähintään yhtä kymmenesosaa kaikista Yhtiön Osakkeista, vaativat kirjallisesti yhtiökokouksen kutsumista koolle tietyn asian käsittelemistä varten tai laki muutoin vaatii yhtiökokouksen kutsumista koolle.

Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Soveltuvien lakien, Helsingin Pörssin sääntöjen ja suositusten sekä Yhtiön yhtiöjärjestyksen lisäksi Yhtiö noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n julkaisemaa Hallinnointikoodia 2015, joka on saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistyksen verkkosivustolla osoitteessa www.cgfinland.fi. Yhtiö noudattaa kaikkia Hallinnointikoodi 2015 -käytännön suosituksia.

Hallitus

Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan Hallitukseen kuuluu vähintään viisi (5) ja enintään kahdeksan (8) varsinaista jäsentä, ja Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan varsinainen yhtiökokous päättää Hallituksen jäsenten lukumäärästä. Välittömästi varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen Hallitus pitää järjestäytymiskokouksen, jossa muun muassa valitaan Hallituksen puheenjohtaja Hallituksen jäsenten keskuudesta.

Toimitusjohtaja osallistuu Hallituksen kokouksiin. Talousjohtaja ja muut Yhtiön johtoryhmän jäsenet osallistuvat Hallituksen kokouksiin vain Hallituksen kutsusta.

Hallitus on laatinut ja hyväksynyt Hallitukselle kirjallisen työjärjestyksen, joka täydentää yhtiöjärjestyksen ja soveltuvien lakien ja määräysten säännöksiä. Hallituksen työjärjestyksessä kuvataan Hallituksen kokoonpano sekä johtajien valintaprosessi, Hallituksen vastuut, kokoontumiskäytännöt, tehtävien jakautuminen Hallituksen jäsenten kesken ja raportointi Hallitukselle.

Hallituksella on yleistöimivalta tehdä päätöksiä ja ryhtyä toimenpiteisiin asioissa, jotka eivät kuulu minkään muun Yhtiön hallintoelimen toimivaltaan lainsäädännön tai yhtiöjärjestyksen mukaan. Hallitus huolehtii Yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Lisäksi Hallituksen tehtävänä on valvoa, että Yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus tekee periaatepäätökset ja päättää asioista, joilla voisi olla laaja-alaisia vaikutuksia Yhtiön toimintaan. Se päättää Yhtiötä koskevista olennaisista suunnitelmista ja transaktioista sekä määrittää pääomamenoihin, investointeihin, divestointeihin ja taloudellisiin sitoumuksiin sovellettavat rajat. Hallituksen tehtävänä on myös tarkistaa ja hyväksyä Yhtiön ja sen toimialojen strategiset tavoitteet ja suunnitelmat ja seurata niiden täytäntöönpanoa. Hallitus vastaa myös Yhtiön taloudellisten tavoitteiden tarkistamisesta ja hyväksynnästä. Hallituksen tehtävänä on lisäksi seurata ja arvioida Yhtiön taloudellista raportointia, hyväksyä Yhtiön taloudelliset raportit ja seurata Yhtiön ulkoista tilintarkastusprosessia. Se myös varmistaa, että Yhtiö on määrittänyt sisäistä valvontaa, sisäistä tarkastusta ja riskienhallintaa koskevat toimintaperiaatteet, ja valvoo kyseisten toimintaperiaatteiden noudattamista. Hallituksen on kaikissa tilanteissa toimittava Yhtiön ja sen osakkeenomistajien parhaan edun edellyttämällä tavalla.

Hallitus nimittää toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan palkitsemisvaliokunnan suosituksesta, vastaa toimitusjohtajan erottamisesta ja tämän toiminnan valvonnasta sekä hyväksyy toimitusjohtajan toimeksipimuksen ja palkkion palkitsemisvaliokunnan suosituksesta. Hallitus nimittää toimitusjohtajan suosituksesta myös toimitusjohtajalle suoraan raportoivan johtoryhmän ja hyväksyy näiden toimeksipimukset ja palkkiot palkitsemisvaliokunnan suositusten mukaisesti. Lisäksi toimitusjohtajan on

neuvoteltava mahdollisista toimitusjohtajalle suoraan raportoivien johtoryhmän jäsenten irtisanomisista Hallituksen puheenjohtajan kanssa.

Hallituksen jäsenten toimikausien määrää tai Hallituksen jäsenten ikää ei ole rajoitettu. Hallituksen jäsenten enemmistön on oltava riippumattomia Yhtiöstä, ja vähintään kahden Yhtiöstä riippumattoman Hallituksen jäsenen on oltava riippumattomia myös Yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Kunkin Hallituksen jäsenen on annettava Hallitukselle riittävät tiedot ammatitaitonsa ja riippumattomuutensa arvioimiseksi sekä ilmoitettava Hallitukselle viipymättä, mikäli annetuissa tiedoissa tapahtuu muutoksia. Hallituksen jäsenten liiketoimet Yhtiön tai sen tytäryritysten kanssa on toteutettava tavanomaisin markkinaehdoin, ja Hallitukselle on ilmoitettava kaikista olosuhteista, joiden voidaan katsoa muodostavan eturistiriidan. Hallituksen Hallinnointikoodin 2015 mukaisesti tekemän arvion mukaan kaikki Hallituksen jäsenet ovat Yhtiöstä riippumattomia. Ralf Michels, Åse Aulie Michelet ja Matti Rihko ovat riippumattomia Yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista, mutta Fredrik Cappelenin, Olli Holmströmin, Åsa Riisbergin ja Vesa Koskisen ei voida katsoa olevan Yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista riippumattomia. Olli Holmström on Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön toimitusjohtaja. Fredrik Cappelen, Åsa Riisberg ja Vesa Koskinen ovat EQT:n palveluksessa.

Hallitus on päätösvaltainen, kun paikalla on yli puolet jäsenistä. Hallituksen päätös on paikalla olevien jäsenten enemmistön mielipide. Jos äännet menevät tasan, puheenjohtajan ääni ratkaisee. Hallitus voi tehdä kirjallisia päätöksiä pitämättä kokousta edellyttäen, että kaikki Hallituksen jäsenet puoltavat päätöstä, päätöksestä laaditaan pöytäkirja ja kaikki Hallituksen jäsenet allekirjoittavat pöytäkirjan. Vuonna 2016 Hallitus kokoontui 12 kertaa. Lisäksi Hallitus teki seitsemän kirjallista päätöstä Osakeyhtiölain 6 luvun 3 §:n mukaisesti pitämättä kokousta. Keskimääräinen osallistumisaste Hallituksen kokouksissa oli 97,2 prosenttia.

Seuraavassa taulukossa esitetään Hallituksen jäsenet tämän Esitteen päivämääränä:

Nimi	Syntymävuosi	Kansalaisuus	Asema	Hallituksessa vuodesta
Fredrik Cappelen . .	1957	Ruotsi	Hallituksen puheenjohtaja	2013
Olli Holmström . . .	1960	Suomi	Hallituksen jäsen	2017
Vesa Koskinen	1979	Suomi	Hallituksen jäsen	2013
Åse Aulie Michelet .	1952	Norja	Hallituksen jäsen	2016
Ralf Michels	1963	Saksa	Hallituksen jäsen	2013
Matti Rihko	1962	Suomi	Hallituksen jäsen	2012
Åsa Riisberg	1974	Ruotsi	Hallituksen jäsen	2013

Ulf (Fredrik) Cappelen (syntynyt 1957) on toiminut Terveystalon Hallituksen puheenjohtajana vuodesta 2013. Cappelen toimii Transcom Worldwide AB:n, Customer Experience I AB:n, Dometic Group AB (publ):n ja Dustin Group AB:n hallitusten puheenjohtajana, Securitas AB:n hallituksen jäsenenä sekä EQT Partnersin Industrial Advisorina. Hän toimii myös Eterna Invest AB:n hallituksen puheenjohtajana sekä Baskina AB:n, Baskina Invest AB:n, Fredro Fastigheter AB:n ja Bodarna på Kallskär AB:n osakkaana ja hallituksen jäsenenä. Cappelen on aiemmin toiminut Frostbite Holding AB:n, Svenska ICC Service AB:n, Sanitec Europe Oy:n, Byggmax Group AB:n, Granngården AB:n, Carnegie Holding AB:n, Carnegie Investment Bank AB:n ja GG Holding AB:n hallitusten puheenjohtajana, Munksjö AB:n hallituksen puheenjohtajana, varapuheenjohtajana ja jäsenenä sekä Munksjö Oyj:n, Munksjö Holding AB:n, Carnegie AB:n ja WPO Service AB:n hallitusten jäsenenä. Lisäksi hän on toiminut Svedbergs i Dalstorp AB:n hallituksen puheenjohtajana, Cramo Oyj:n hallituksen jäsenenä sekä Nobia AB:n toimitusjohtajana. Hän on koulutukseltaan kauppatieteiden kandidaatti Uppsalan yliopistosta ja hän on suorittanut yhteiskuntatieteiden opintoja Uppsalan yliopistossa. Hän on Ruotsin kansalainen.

Olli Holmström (syntynyt 1960) on toiminut Terveystalon Hallituksen jäsenenä vuodesta 2017. Holmström toimii Hyvinvointialan Tieto Oy:n, Suomen Diakoniaopisto - SDO Oy:n, VTKL-palvelut Oy:n, HDL-Talot Oy:n, Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy:n ja Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy:n hallitusten puheenjohtajana, Uusi Lakisto Oy:n, Medix Laboratoriot Oy:n ja Yhtyneet Medix Laboratoriot Oy:n hallitusten jäsenenä ja Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön toimitusjohtajana. Holmström on aiemmin toiminut Kiinteistö Oy RK-Asuntojen, RK-Kiinteistöt Oy:n, Diacorin, Kiinteistö Oy Munkkisaarenkatu 16:n ja Cecilia Hoiva Oy:n hallitusten puheenjohtajana, Cecilia Hoiva Oy:n toimitusjohtajana sekä henkilöstöjohtajana CTO-yksikössä Nokia Oyj:ssä. Lisäksi hän on toiminut useissa johtotehtävissä henkilöstöhallinnon alalla Nokia Oyj:ssä. Hän on koulutukseltaan teologian maisteri Helsingin yliopistosta. Hän on Suomen kansalainen.

Vesa Koskinen (syntynyt 1979) on toiminut Terveystalon Hallituksen jäsenenä vuodesta 2013. Koskinen toimii EQT Partners Oy:n hallituksen puheenjohtajana, toimitusjohtajana ja Suomen maajohtajana, EQT Partners AB:n osakkaana, Services Sectorin johtajana EQT:ssa, EQT rahastojen neuvonantajana sekä Suomen VAKA-palvelut II Oy:n (Touhula Varhaiskasvatus Oy:n ainoa osakkeenomistaja), kft:teile24 GmbH:n ja Kirva Holding Oy:n hallitusten jäsenenä. Koskinen on aiemmin toiminut Roeser Group GmbH:n, Swiss Smile AG:n, EQT Partners Oy:n, Vertu Ltd:n ja Norrwin AB:n hallitusten jäsenenä, VTI Technologies Oy:n (nykyään Murata Electronics Oy) hallituksen varajäsenenä sekä EQT Partners Oy:n johtajana. Hän on koulutukseltaan kauppatieteiden maisteri Helsingin kauppakorkeakoulusta. Hän on Suomen kansalainen.

Åse Aulie Michelet (syntynyt 1952) on toiminut Terveystalon Hallituksen jäsenenä vuodesta 2016. Michelet toimii Inven2 AS:n ja Spin Chip Diagnostics AS:n hallitusten puheenjohtajana, Odfjell SE:n, Sykehusapotekene HF:n ja Royal Greenland AS:n hallitusten jäsenenä sekä Michelet Consult AS:n hallituksen jäsenenä ja johtajana. Michelet on aiemmin toiminut Photocure ASA:n hallituksen puheenjohtajana, Cermaq ASA:n, Norske Skog ASA:n ja Orkla ASA:n hallitusten jäsenenä sekä Teres Medical Group AS:n toimitusjohtajana. Lisäksi hän on toiminut Marine Harvest ASA:n toimitusjohtajana ja Yara ASA:n hallituksen jäsenenä sekä useissa johtotehtävissä GE Healthcaressa. Hän on koulutukseltaan proviisori Oslon yliopistosta ja hän on suorittanut kandidaatin tutkinnon ETH Zürichissa. Hän on Norjan kansalainen.

Ralf Michels (syntynyt 1963) on toiminut Terveystalon Hallituksen jäsenenä vuodesta 2013. Michels toimii Consus clinicmanagement GmbH:n ja Deutsche Fachpflege Holding GmbH:n hallitusten jäsenenä. Michels on aiemmin toiminut Roeser Medical GmbH:n, Median Kliniken GmbH & Co. KG:n ja Casa Reha Holding GmbH:n hallitusten puheenjohtajana sekä Evidensia Holding AB:n hallituksen jäsenenä. Lisäksi hän on toiminut W.O.M. World of Medicine AG:n hallintoneuvoston puheenjohtajana ja Helios Kliniken GmbH:n toimitusjohtajana. Hän on suorittanut Master of Business Administration -tutkinnon Verwaltungs- und Wirtschafts-Akademie Hagenissa. Hän on Saksan kansalainen.

Matti Rihko (syntynyt 1962) on toiminut Terveystalon Hallituksen jäsenenä vuodesta 2012. Rihko toimii Turun kauppakamarin ja Turun yliopiston hallitusten puheenjohtajana, Keskuskauppakamarin, Prasto Holding Oy:n ja Turku Science Park Oy Ab:n hallitusten jäsenenä ja Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kalevan hallintoneuvoston jäsenenä. Rihko on aiemmin toiminut Turun kauppakamarin hallituksen jäsenenä (mukaan lukien ensimmäisenä varapuheenjohtajana ja toisena varapuheenjohtajana), Oriola Oyj:n, Turun Viestintäkamari Oy:n, Reso Management Oy:n ja Turun yliopiston hallitusten jäsenenä, Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman hallintoneuvoston jäsenenä, Raisio Oyj:n toimitusjohtajana sekä Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) Suomen valtuuskunnan jäsenenä. Rihko toimii myös useiden Raisio Oyj:n tytäryhtiöiden toimitusjohtajana ja/tai hallitusten jäsenenä toimiessaan Raisio Oyj:n toimitusjohtajana. Hän on koulutukseltaan kauppatieteiden maisteri Turun kauppakorkeakoulusta ja psykologian maisteri Turun yliopistosta. Hän on Suomen kansalainen.

Åsa Riisberg (syntynyt 1974) on toiminut Terveystalon Hallituksen jäsenenä vuodesta 2013. Riisberg toimii EQT Partners AB:n osakkaana ja Healthcare Sectorin johtajana sekä EQT:n osakastoimikunnan jäsenenä ja EQT rahastojen neuvonantajana. Riisberg on aiemmin toiminut Atos Medical Aktiebolagin, Atos Medical Holding AB:n, Atos Medical Holding 2 AB:n, BTX Group A/S:n, Cimbria Bulk Technology A/S:n, HTL Strefa S.A.:n, Holdingselskabet AF 24. Februar 2006 A/S:n, JKF Industri S/A:n, Starid Holding 1 AB:n, Starid Holding 2 AB:n, Starid Holding 3 AB:n ja Svenska Riskkapitalföreningens hallitusten jäsenenä sekä CBTJ 21 Holding B.V.:n, CBTJ 22 Holding B.V.:n, CBTJ 23 Holding B.V.:n, CBTJ 24 Holding B.V.:n, CBTJ 25 Holding B.V.:n, CBTJ 26 Holding B.V.:n, CBTJ 27 Holding B.V.:n, CBTJ 28 Holding B.V.:n, CBTJ 32 Holding B.V.:n, EQT Credit B.V.:n, EQT Expansion Capital II B.V.:n, EQT Greater China II Equity B.V.:n, EQT Infrastructure B.V.:n, EQT Oppgrechec B.V.:n, EQT Opportunity Equity B.V.:n, EQT Opportunity Holdings B.V.:n, EQT V Equity B.V.:n, SEP Holdings B.V.:n, Tilsted B.V.:n ja Tilsted Holding B.V.:n hallintoneuvoston jäsenenä. Lisäksi hän on toiminut Texas Pacific Groupin (TPG) Associatena ja Morgan Stanleyn analyytikkona Lontoossa. Hän on suorittanut Master of Science in Financial Economics and Business Administration -tutkinnon Tukholman kauppakorkeakoulussa ja kansainvälisen liiketoiminnan pääaineopintoja Hautes Etudes Commercialesissa Pariisissa. Hän on Ruotsin kansalainen.

Hallituksen valiokunnat

Yleiskatsaus

Hallitus voi perustaa valiokuntia avustamaan Hallitusta sen tehtävien ja velvollisuuksien valmistelussa ja hoitamisessa, määrittää valiokuntien koot ja kokoonpanot sekä hyväksyä valiokuntien työjärjestykset. Hallitus on perustanut kaksi pysyvää valiokuntaa: tarkastusvaliokunnan ja palkitsemisvaliokunnan. Valiokunnat raportoivat toiminnastaan Hallitukselle säännöllisesti. Hallituksen valiokuntien lisäksi Yhtiön Ylimääräinen Yhtiökokous on asettanut osakkeenomistajien nimitystoimikunnan ehdollisena Listautumisen toteuttamiselle.

Hallitus valitsee valiokuntien jäsenet ja puheenjohtajat keskuudestaan vuosittain Hallituksen järjestäytymiskokouksessa kunkin valiokunnan pätevyysvaatimuksiin perustuvan palkitsemisvaliokunnan suosituksen mukaan. Toimitusjohtajaa tai suoraan toimitusjohtajalle raportoivaa johtoryhmän jäsentä ei voida nimetä valiokuntien jäseneksi.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunta avustaa Hallitusta sen taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien valvontavelvollisuuksien täyttämässä ja tilintarkastusprosessin seurannassa. Lisäksi tarkastusvaliokunta avustaa Hallitusta taloudelliseen raportointiin, sisäiseen valvontaan, sisäiseen tarkastukseen ja riskienhallintaan liittyvien asioiden valvonnassa.

Tarkastusvaliokunta seuraa taloudellisen raportoinnin prosesseja, tilinpäätösten ja muiden taloudellisten raporttien laatua ja eheyttä sekä Yhtiön taloudellista suorituskkyä. Tarkastusvaliokunta seuraa myös tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen sekä vuosikertomusten, puolivuotis- ja osavuositarkastusten lakisääteistä tilintarkastusta. Lisäksi Tarkastusvaliokunta seuraa yhtiön sisäisen valvonnan, sisäisen tarkastuksen ja riskienhallintajärjestelmien tehokkuutta ja arvioi sisäisen tarkastuksen toimintaa. Tarkastusvaliokunta myös arvioi ulkoisen tilintarkastajan pätevyyttä ja riippumattomuutta sekä erityisesti tilintarkastuksen oheispalvelujen tarjoamista Yhtiölle, valmistelee ulkoisen tilintarkastajan valintaa koskevan päätösehdotuksen sekä valvoo lakien ja määräysten noudattamista. Tarkastusvaliokunta valmistelee ulkoisen tilintarkastajan palkkiota ja valintaa tai uudelleenvalintaa koskevan päätösehdotuksen ja antaa Hallitukselle suosituksensa ulkoisen tilintarkastajan nimityksestä. Lisäksi tarkastusvaliokunnan velvollisuutena on varmistaa, että Hallitus on tietoinen kaikista seikoista, joilla voi olla olennainen vaikutus Yhtiön taloudelliseen asemaan tai liiketoimintaan.

Tarkastusvaliokunta koostuu vähintään kolmesta jäsenestä, jotka Hallitus valitsee. Tarkastusvaliokuntaan kuuluu puheenjohtaja, jonka Hallitus valitsee. Tarkastusvaliokunnan jäsenten on täytettävä riippumattomuutta ja asiantuntemusta koskevat vaatimukset sekä muut suomalaisten listayhtiöiden tarkastusvaliokunnan jäseniin sovellettavat vaatimukset. Tarkastusvaliokunnan jäsenillä on oltava tarkastusvaliokunnan tehtävien ja velvollisuuksien suorittamiseen vaadittava asiantuntemus ja kokemus. Tarkastusvaliokunnan jäseniltä toivottavaan asiantuntemukseen kuuluu asianmukainen ymmärtämys kirjanpitoläytännöistä ja taloudellisesta raportoinnista, jota on voitu hankkia koulutuksen tai tällaisten tehtävien suorittamisesta tai valvonnasta hankitun kokemuksen kautta. Vähintään yhdellä tarkastusvaliokunnan jäsenellä on oltava asiantuntemusta kirjanpidon tai tarkastuksen alalla, ja kaikilla valiokunnan jäsenillä on oltava riittävä asiantuntemus Yhtiön toimialasta. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja raportoi säännöllisesti Hallitukselle ja toimittaa Hallitukselle valiokunnan kokouspöytäkirjat.

Tarkastusvaliokunta kokoontuu vähintään neljästi vuodessa. Lisäksi tarkastusvaliokunta kokoontuu johdon edustajien ja ulkoisen ja sisäisen tarkastajan kanssa vähintään kahdesti vuodessa. Lisäksi valiokunnan jäsenet kokoontuvat säännöllisesti ilman Yhtiön johdon läsnäoloa. Tarkastusvaliokunnan kokoukset voidaan pitää myös puhelimitse tai sähköisesti.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana toimii Matti Rihko ja jäseninä toimivat Vesa Koskinen ja Olli Holmström.

Palkitsemisvaliokunta

Hallituksen palkitsemisvaliokunta identifioi henkilöt, jotka olisivat päteviä toimimaan Yhtiön toimitusjohtajana ja antaa Hallitukselle suosituksensa toimitusjohtajan valinnasta. Se avustaa Hallitusta myös mahdollisessa toimitusjohtajan valmistelun ja ehdotusten perusteella toteutettavassa merkittävässä johdon uudelleenorganisoinneissa. Palkitsemisvaliokunta avustaa Hallitusta toimitusjohtajan ja

toimitusjohtajalle suoraan raportoitvien johtoryhmän jäsenten toiminnan arvioinnissa ja palkitsemisessa, valvoo Yhtiön palkitsemiskäytäntöjä, -järjestelmiä ja -suunnitelmia sekä määrittää asianmukaiset seuraajamenettelyt johtoryhmän osalta.

Palkitsemisvaliokunta koostuu vähintään kolmesta Hallituksen nimittämästä jäsenestä. Valiokunnan jäsenten on täytettävä suomalaisten pörssiyritysten palkitsemisvaliokuntien jäseniin sovellettavat riippumattomuusvaatimukset mukaan lukien se, että valiokunnan jäsenten enemmistön on oltava Yhtiöstä riippumattomia. Palkitsemisvaliokunnan jäsenillä on oltava palkitsemisvaliokunnan tehtävien ja vastuiden suorittamiseen vaadittava asiantuntemus ja kokemus. Palkitsemisvaliokunnan jäseniltä toivottavaan asiantuntemukseen kuuluvat kokemus liikkeenjohdon, yrityksen hallinnoinnin, henkilöstöhallinnon ja johdon palkitsemisen aloilta.

Palkitsemisvaliokunta määrittää itse kokoontumisaikataulunsa ja kokoontuu niin usein kuin on tarpeen sen työjärjestyksen mukaisten velvollisuuksien suorittamiseksi, kuitenkin vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajana toimii Fredrik Cappelen ja jäseninä toimivat Åse Aulie Michelet ja Åsa Riisberg.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunta

Yhtiön Ylimääräinen Yhtiökokous päätti perustaa Yhtiön osakkeenomistajista tai näiden nimeämistä henkilöistä koostuvan osakkeenomistajien nimitystoimikunnan valmistelevaan vuosittain Hallituksen jäsenten valintaa ja Hallituksen jäsenten palkitsemista koskevat ehdotukset seuraavaa varsinaista yhtiökokousta varten. Osakkeenomistajien nimityskunnan perustamista ja sen työjärjestyksen hyväksymistä koskevat päätökset tehtiin ehdollisena Listautumisen toteuttamiselle.

Osakkeenomistajien nimitystoimikunnan ehdollisesti hyväksytyn työjärjestyksen mukaan osakkeenomistajien nimitystoimikunta koostuu Yhtiön Hallituksen puheenjohtajasta ja Yhtiön neljän suurimman osakkeenomistajan edustajista. Jos kuitenkin Yhtiön viidenneksi suurimmalla osakkeenomistajalla on yli 10 prosentin omistus Yhtiön kaikista osakkeista ja äänistä, viisi suurinta osakkeenomistajaa ovat edustettuina osakkeenomistajien nimitystoimikunnassa. Yhtiön Euroclear Finlandin ylläpitämän osakasluettelon varsinaista yhtiökokousta edeltävän syyskuun ensimmäisen pankkipäivän mukaan määräytyvillä neljällä suurimmalla osakkeenomistajalla (tai viidellä suurimmalla osakkeenomistajalla, jos viidenneksi suurimmalla osakkeenomistajalla on yli 10 prosentin omistus Yhtiön kaikista osakkeista ja äänistä) on kullakin oikeus nimetä yksi edustaja osakkeenomistajien nimitystoimikuntaan. Jos kaksi tai useampi osakkeenomistaja omistaa saman määrän osakkeita eikä kaikilla voi olla oikeutta nimetä yhtä osakkeenomistajien nimitystoimikunnan jäsentä, nimitysoikeus määritetään kyseisten osakkeenomistajien kesken arvalla. Mikäli osakkeenomistaja, jolla olisi Arvopaperimarkkinalain mukainen velvollisuus ilmoittaa Yhtiölle tietyistä omistusosuuden muutoksista (liputusvelvollisuus), esittää Hallitukselle osoitetun kirjallisen pyynnön elokuun loppuun mennessä, osakkeenomistajan määräysvallassa olevien yhteisöjen tai säätiöiden omistusosuudet tai osakkeenomistajan omistusosuudet eri rahastoissa tai rekistereissä lasketaan yhteen määritettäessä osakkeenomistajan nimitysoikeutta. Hallintarekisteröityjen Osakkeiden omistajat otetaan huomioon osakkeenomistajien nimitystoimikunnan kokoonpanoa määritettäessä, mikäli hallintarekisteröityjen Osakkeiden omistaja esittää tätä koskevan pyynnön Hallitukselle varsinaista yhtiökokousta edeltävän elokuun loppuun mennessä.

Edellä esitetystä poiketen vuonna 2017 osakkeenomistajien nimitystoimikunnan edustajien nimitysoikeuden määrittävät osakeomistukset määritetään marraskuun 2017 ensimmäisenä pankkipäivänä, ja osakkeenomistajat voivat pyytää omistusten yhteen laskemista (liputusvelvoitteiden perusteella) ja hallintarekisteröityjen Osakkeiden haltijat voivat pyytää edustusta osakkeenomistajien nimitystoimikunnassa viimeistään lokakuun 2017 viimeisenä pankkipäivänä.

Hallituksen puheenjohtaja kutsuu koolle osakkeenomistajien nimitystoimikunnan ensimmäisen kokouksen, ja osakkeenomistajien nimitystoimikunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan.

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja hoitaa Yhtiön juoksevaa hallintoa ja toteuttaa Yhtiön strategiaa Hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa Hallituksen hyväksymien toimenpiteiden toteutuksesta ja valvoo strategisesti tärkeiden toimenpiteiden valmistelua. Toimitusjohtaja varmistaa, että Yhtiön johto on riittävällä tavalla järjestetty ja että Yhtiön kirjanpito on lain mukainen. Toimitusjohtaja varmistaa myös, että Yhtiön hallinto ja varainhoito on järjestetty asianmukaisesti.

Yrjö Närhinen (syntymävuosi 1969) on toiminut Terveystalon toimitusjohtajana vuodesta 2010.

Johtoryhmä

Johtoryhmään kuuluvat toimitusjohtaja ja muut Hallituksen nimittämät jäsenet. Johtoryhmä kokoontuu yhdestä kahteen kertaa kuukaudessa tai tarpeen mukaan ja avustaa toimitusjohtajaa muun muassa Yhtiön strategiaan, liiketoimintasuunnitelmiin, periaatepäätöksiin ja muihin merkittäviin asioihin liittyvien asioiden valmistelussa ja toteutuksessa. Lisäksi johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa tiedonkulun ja sujuvan sisäisen yhteistyön varmistamisessa.

Seuraavassa taulukossa esitetään Yhtiön johtoryhmän jäsenet tämän Esitteen päivämääränä:

Nimi	Syntymävuosi	Kansalaisuus	Asema	Nimitysvuosi
Yrjö Närhinen	1969	Suomi	Toimitusjohtaja	2010
Juha Tuominen	1963	Suomi	Johtava ylilääkäri	2010
Jens Jensen	1973	Suomi	Kaupallinen johtaja	2016
Juha Juosila	1972	Suomi	Digitalisaatiosta vastaava johtaja	2016
Johanna Karppi	1968	Suomi	Henkilöstö- ja lakiasiaintoimintajohtaja	2007
Susanna Kinnari	1967	Suomi	Viestinnästä, markkinoinnista ja brändistä vastaava johtaja	2010
Ilkka Laurila	1977	Suomi	Talustoimintajohtaja	2015
Laura Rätty	1977	Suomi	Liiketoimintajohtaja, julkiset palvelut	2016
Siina Saksi	1966	Suomi	Liiketoimintajohtaja, verkosto	2013 (johtoryhmän jäsen vuodesta 2016)
Pia Westman	1965	Suomi	Liiketoimintajohtaja, keskitetyt palvelut, pääkaupunkiseutu ja Uusimaa	2011 (johtoryhmän jäsen vuodesta 2016)

Yrjö Närhinen (syntynyt 1969) on toiminut Terveystalon Toimitusjohtajana vuodesta 2010 ja johtoryhmän jäsenenä vuodesta 2010. Hän on työskennellyt Terveystalossa vuodesta 2010. Närhinen toimii Lääkäripalveluyritykset ry:n hallituksen puheenjohtajana, Hyvinvointialan liitto ry:n hallituksen varapuheenjohtajana sekä Hyvinvointialan Tieto Oy:n, Närhen pesä Oy:n, Kuntopolku Oy:n, Kuntoutumis- ja liikuntasäätiö Peurunka sr:n, Martela Oyj:n, LPY-Koulutus Oy:n ja Teijon Masuuni Oy:n hallitusten jäsenenä. Närhinen on aiemmin toiminut Terveyspalvelualan Tieto Oy:n (nykyinen Hyvinvointialan Tieto Oy) hallituksen puheenjohtajana sekä Mathildedalin Panimo Oy:n hallituksen jäsenenä. Lisäksi hän on toiminut Oy Hartwall Ab:n, SCOY Holding Oy:n, Gillette Group Finland Oy:n, Helepark Oy:n ja Lapin Kulta Oy:n toimitusjohtajana sekä useissa johtotehtävissä Procter & Gambellalla, mukaan lukien Norjan ja Suomen toimitusjohtajana. Hän on koulutukseltaan kauppatieteiden kandidaatti Helsingin kaupakorkeakoulusta. Hän on Suomen kansalainen.

Juha Tuominen (syntynyt 1963) on toiminut johtavana ylilääkärinä vuodesta 2010 ja johtoryhmän jäsenenä vuodesta 2010. Hän on työskennellyt Terveystalossa vuodesta 2010. Tuominen toimii Lääkärikompassi Oy:n hallituksen jäsenenä ja Mari Tuominen Oy:n hallituksen varajäsenenä. Tuominen on aiemmin toiminut Novamass Oy:n hallituksen puheenjohtajana sekä Lääkäri Mediat Oy:n ja Systems Biology Worldwide Oy:n hallitusten jäsenenä. Lisäksi hän on toiminut useissa operatiivisissa hallinto- ja johtotason tehtävissä Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä ja viimeksi hän on toiminut siellä johtajaylilääkärinä ja johtoryhmän jäsenenä, sekä toimitusjohtajan varahenkilönä. Hän on dosentti, sisätautien erikoislääkäri ja lääketieteen tohtori (LT) Helsingin yliopistosta. Hän on Suomen kansalainen.

Jens Jensen (syntynyt 1973) on toiminut kaupallisena johtajana vuodesta 2016 ja johtoryhmän jäsenenä vuodesta 2016. Hän on työskennellyt Terveystalossa vuodesta 2016. Jensen on aiemmin toiminut Tapaturmavakuutuskeskuksen hallituksen jäsenenä ja johtajana Suomen Yritysassiakkaat -liiketoimintalueella If Vahinkovakuutusyhtiö Oy:ssä. Lisäksi hän on toiminut useissa johtotehtävissä If Vahinkovakuutusyhtiö Oy:ssä, ja hän on työskennellyt myös Aktia Pankki Oyj:ssä. Hän on koulutukseltaan kauppatieteiden maisteri Hanken Svenska Handelshögskolanista. Hän on Suomen kansalainen.

Juha Juosila (syntynyt 1972) on toiminut digitalisaatiosta vastaavana johtajana vuodesta 2016 ja johtoryhmän jäsenenä vuodesta 2016. Hän on työskennellyt Terveystalossa vuodesta 2016. Juosila on

aiemmin toiminut Realia Isännöinti Oy:n, Huoneistokeskus Oy:n Huoneistomarkkinointi Oy:n, Realia Management Oy:n, SKV Kiinteistönvälitys Oy:n ja Jokakoti Oy:n (nykyinen Oikotie Asunnot Oy) hallitusten jäsenenä, Oy Suomen Uutisradio Ab:n hallituksen varajäsenenä, Sanoma Pro Oy:n kehitysjohtajana sekä Realia Group Oy:n markkinointi- ja ICT-johtajana. Lisäksi hän on toiminut Sentraali Oy:n hallituksen jäsenenä sekä useissa johtotehtävissä MTV Sisällöt Oy:ssä (aputoiminimi MTV 3) ja Sonera Oyj:ssä. Hän on koulutukseltaan kauppatieteiden maisteri Vaasan yliopistosta. Hän on Suomen kansalainen.

Johanna Karppi (syntynyt 1968) on toiminut henkilöstö- ja lakiasiaintoimintajohtajana vuodesta 2007 ja johtoryhmän jäsenenä vuodesta 2007. Hän on työskennellyt Terveystalossa vuodesta 2007. Karppi toimii Finnpiilot Pilotage Oy:n hallituksen jäsenenä. Karppi on aiemmin toiminut Turun Lääkärirakennus Oy:n hallituksen jäsenenä ja johtotehtävissä Rautaruukki Oyj:ssä ja Orion Oyj:ssä. Hän on koulutukseltaan oikeustieteen maisteri Helsingin yliopistosta. Hän on Suomen kansalainen.

Susanna Kinnari (syntynyt 1967) on toiminut viestinnästä, markkinoinnista ja brändistä vastaavana johtajana vuodesta 2015 ja johtoryhmän jäsenenä vuodesta 2010. Hän on työskennellyt Terveystalossa vuodesta 2010. Kinnari on aiemmin toiminut Terveystalon viestinnästä, markkinoinnista, asiakaskokemuksesta ja yksityisasiakkuuksista vastaavana johtajana sekä viestintäjohtajana. Lisäksi Kinnari on toiminut useissa viestintätehtävissä ISS Palvelut Oy:ssä (osa ISS-konsernia), Infor Consulting Oy:ssä, Oy SRG Finland Ab:ssa (aputoiminimi Töölön Matkatoimisto) ja Oy AC-tiedotus Ab:ssa. Hän on koulutukseltaan valtiotieteiden maisteri, pääaineenaan viestintä, Helsingin yliopistosta. Hän on Suomen kansalainen.

Ilkka Laurila (syntynyt 1977) on toiminut talousjohtajana vuodesta 2015 ja johtoryhmän jäsenenä vuodesta 2015. Hän on työskennellyt Terveystalossa vuodesta 2012. Laurila on aiemmin toiminut Terveystalon rahoitus- ja hankintojohtajana, rahoitus- ja vt. hankintojohtajana sekä rahoitusjohtajana ja Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy:n apulaistoimintajohtajana. Lisäksi hän on työskennellyt johtotehtävissä Ernst & Young Oy:ssä. Hän on koulutukseltaan maatalous- ja metsätieteiden maisteri Joensuun yliopistosta ja kauppatieteiden maisteri Lappeenrannan teknillisestä yliopistosta. Hän on Suomen kansalainen.

Laura Rätty (syntynyt 1977) on toiminut liiketoimintojohtajana, vastuualueenaan julkiset palvelut, vuodesta 2016 ja johtoryhmän jäsenenä vuodesta 2016. Hän on työskennellyt Terveystalossa vuodesta 2016. Rätty toimii Groundhog-Holding Oy:n hallituksen jäsenenä. Rätty on aiemmin toiminut Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajana, sosiaali- ja terveysministerinä, Suomen hallituksen jäsenenä sekä Kansallinen Kokoomus R.P.:n puoluevaltuuston puheenjohtajana. Hän on myös toiminut Oy Apotti Ab:n ja Kevan hallitusten puheenjohtajana, Helsingin Kansallismedia Oy:n hallituksen jäsenenä sekä Helsingin Osuuskauppa Elannon edustajiston jäsenenä. Lisäksi hän on toiminut useissa tehtävissä terveydenhuoltoalan yhteisöissä. Hän on koulutukseltaan lääketieteen lisensiaatti (LL) Helsingin yliopistosta ja hän on suorittanut Executive Master of Business Administration -tutkinnon Aalto-yliopistossa. Hän on Suomen kansalainen.

Siina Saksi (syntynyt 1966) on toiminut liiketoimintojohtajana, viimeisimpänä vastuualueenaan verkosto, ja johtoryhmän jäsenenä vuodesta 2016. Hän on työskennellyt Terveystalossa vuodesta 2013. Hän on työskennellyt Terveystalossa vuodesta 2013. Saksi on aiemmin toiminut Terveystalon liiketoimintojohtajana, vastuualueenaan Länsi- ja Keski-Suomi, HR-asiantuntijamyyntien johtajana Pohjola Vakuutus Oy:ssä ja Tryg Finlandin maajohtajana Tryg Forsikring A/S, Suomen sivuliikkeessä ja Trygin Ruotsi-Suomi johtoryhmän jäsenenä Tryg A/S:ssa. Lisäksi hän on toiminut johtotehtävissä Tryg A/S:ssa, If Vahinkovakuutusyhtiö Oy:ssä, Merita Pankki Oyj:ssä ja Kansallis-Osake-Pankissa. Hän on myös toiminut Vuorenvirta Holding Oy:n hallituksen varajäsenenä. Hän on koulutukseltaan kauppatieteiden maisteri Turun kauppakorkeakoulusta ja hän on suorittanut kansainvälisen liiketoiminnan Executive Master of Business Administration -tutkinnon Turun kauppakorkeakoulussa. Hän on Suomen kansalainen.

Pia Westman (syntynyt 1965) on toiminut liiketoimintojohtajana, viimeisimpänä vastuualueenaan keskitetyt palvelut, pääkaupunkiseutu ja Uusimaa, ja johtoryhmän jäsenenä vuodesta 2016. Hän on työskennellyt Terveystalossa vuodesta 2011. Westman on aiemmin toiminut Terveystalon liiketoimintojohtajana, vastuualueenaan pääkaupunkiseutu ja Uusimaa, liiketoimintojohtajana, vastuualueenaan Etelä- ja Kaakkois-Suomi, liiketoimintojohtajana, vastuualueenaan Etelä-Suomi, Terveystalo Kampin yksikönjohtajana, Sairaala- ja terveydenhuoltopalveluiden johtajana sekä Sairaala- ja lääkärikeskuspalveluiden palvelujohtajana. Lisäksi hän on toiminut useissa johtotehtävissä Sairaala Eira Oy:ssä ja Suomen Punaisen Ristin Veripalvelussa. Hän on koulutukseltaan filosofian tohtori perinnöllisyystieteestä Helsingin yliopistosta ja filosofian maisteri, pääaineenaan perinnöllisyystiede, Helsingin yliopistosta. Hän on Suomen kansalainen.

Yhtiön johtohenkilöiden oikeudenkäyntejä koskeva lausunto

Tämän Esitteen päivämääränä kukaan Hallituksen tai johtoryhmän jäsenistä tai Yhtiön toimitusjohtaja ei alla mainituin poikkeuksin ole viimeisen viiden vuoden aikana:

- saanut tuomioita liittyen petoksellisiin rikoksiin tai rikkomuksiin;
- toiminut johtavassa asemassa, kuulunut ylimpään johtoon, ollut hallinto-, johto- tai valvontaelimen jäsenenä missään yhtiössä tai ollut kommandiittiyhtiön vastuunalaisena yhtiömiehenä sen konkurssin, pesänhoidon tai selvitystilan aikana taikka niitä edeltävänä aikana; tai
- ollut oikeus- tai sääntelyviranomaisen (mukaan lukien ammattialajärjestöt) virallisen syytteen ja/tai määräämien seuraamusten kohteena eikä tuomioistuimien ole todennut, ettei kyseinen henkilö saa toimia minkään yhtiön hallinto-, johto- tai valvontaelimien jäsenenä tai kieltänyt toimimasta minkään yhtiön johdossa tai hoitamasta minkään yhtiön liiketoimintaa.

Edellä esitetystä poiketen Juha Tuominen oli 2010–10.4.2012 Systems Biology Worldwide Oy:n hallituksen jäsen, ja kyseinen yhtiö asetettiin konkurssiin 1.10.2012.

Työosoite

Hallituksen, toimitusjohtajan ja johtoryhmän osoite on Jaakonkatu 3, 00100 Helsinki, ja puhelinnumero on +358 (0)30 633 11.

Eturistiriidat

Osakeyhtiölaissa säädetään hallituksen jäsenten eturistiriidoista. Osakeyhtiölain 6 luvun 4 §:n mukaan hallituksen jäsen ei saa osallistua hänen ja Yhtiön välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn. Hallituksen jäsen ei myöskään saa osallistua Yhtiön ja kolmannen osapuolen välistä sopimusta koskevan asian käsittelyyn, jos hänellä on odotettavissa siitä olennaista etua, joka saattaa olla ristiriidassa Yhtiön edun kanssa. Mitä edellä mainitussa säännöksessä säädetään sopimuksesta, sovelletaan vastaavasti muuhun oikeustoimeen ja oikeudenkäyntiin. Edellä mainitut säännökset koskevat myös toimitusjohtajaa.

Yhtiön tietojen mukaan Hallituksen ja johtoryhmän jäsenillä tai toimitusjohtajalla ei ole eturistiriitoja heidän Yhtiössä hoitamiensa tehtävien ja heidän yksityisten etujensa ja/tai heidän muiden tehtäviensä välillä. Edellä mainittujen Hallituksen jäsenten tai johtoryhmän jäsenten välillä ei myöskään ole perhesuhteita.

Johdon palkkiot

Hallituksen jäsenten palkkiot

Yhtiöjärjestyksen mukaan Yhtiön varsinainen yhtiökokous päättää Hallituksen jäsenille maksettavista palkkioista osakkeenomistajien nimitystoimikunnan suositusten perusteella. Yhtiön 20.4.2017 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti, että Hallituksen puheenjohtajan vuosipalkkio on 50 000 euroa, Hallituksen kunkin muun jäsenen vuosipalkkio on 25 000 euroa ja EQT:n palveluksessa oleville Hallituksen jäsenille ei makseta palkkiota.

Seuraavassa taulukossa esitetään Hallituksen jäsenille tilikausilta 2016, 2015 ja 2014 maksetut palkkiot:

	<u>1.1.–31.12.2016</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>	<u>1.1.–31.12.2014</u>
Hallituksen jäsenten palkkiot (tuhatta euroa)			
Fredrik Cappelen (Hallituksen puheenjohtaja)	50	50	50
Olli Holmström ⁽¹⁾	-	-	-
Vesa Koskinen ⁽²⁾	-	-	-
Åse Aulie Michelet ⁽³⁾	21	-	-
Ralf Michels	25	25	25
Matti Rihko	25	25	25
Åsa Riisberg ⁽²⁾	-	-	-
Yhteensä	<u>121</u>	<u>100</u>	<u>100</u>

(1) Hallituksen jäsen 20.4.2017 lähtien.

(2) EQT:n palveluksessa oleville Hallituksen jäsenille ei makseta palkkiota.

(3) Hallituksen jäsen 19.4.2016 lähtien.

Johtoryhmän jäsenten palkkiot

Terveystalon johtoryhmän jäsenten (toimitusjohtajaa lukuun ottamatta) palkkio muodostuu kiinteästä kuukausipalkasta. Lisäksi he ovat oikeutettuja tavanomaisiin luontoisetuihin, joiden verotusarvo vähennetään johtoryhmän jäsenille maksettavasta palkasta.

Seuraavassa taulukossa esitetään Yhtiön johtoryhmän jäsenille (toimitusjohtaja pois lukien) tilikausilta 2016, 2015 ja 2014 maksetut palkkiot ja edut:

	<u>1.1.–31.12.2016</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>	<u>1.1.–31.12.2014</u>
Johtoryhmän jäsenten palkkiot (ei sisällä toimitusjohtajalle maksettua palkkiota) (tuhatta euroa)			
Palkat, palkkiot ja etuudet	1 459	1 104	1 589
Eläkemaksut	287	220	306
Yhteensä	<u>1 745</u>	<u>1 324</u>	<u>1 895</u>

Toimitusjohtajan palkkio muodostuu kiinteästä kuukausipalkasta, tavanomaisista luontoiseduista ja Yhtiön bonuskäytännön mukaisista bonuksista. Lisäksi toimitusjohtaja on oikeutettu Terveystalon tarjoamaan laajennettuun terveydenhuoltoon hänen puolisolleen ja lapsilleen korkeintaan 5 000 euron arvosta vuosittain.

Seuraavassa taulukossa esitetään Yhtiön toimitusjohtajalle tilikausilta 2016, 2015 ja 2014 maksetut palkkiot ja edut:

	<u>1.1.–31.12.2016</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>	<u>1.1.–31.12.2014</u>
Toimitusjohtajan palkkiot (tuhatta euroa)			
Palkat, palkkiot ja etuudet	441	415	361
Eläkemaksut	82	76	66
Yhteensä	<u>523</u>	<u>491</u>	<u>426</u>

Eläkkeet

Terveystalo tarjoaa johtoryhmän jäsenille lakisääteisen TyEL-eläkkeen. Muiden johtoryhmän jäsenten etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen kustannukset olivat yhteensä 17 000 euroa 31.12.2016 päättyneeltä vuodelta. Yhteensä kaksi johtoryhmän jäsentä ovat oikeutettuja etuuspohjaiseen eläkejärjestelyyn, jonka suuruus on 8 500 euroa vuosittain.

Irtisanomisedut

Toimitusjohtajan sopimuksen voi irtisanoa toimitusjohtaja tai Terveystalo kuuden kuukauden irtisanomisajalla. Jos Terveystalo irtisanoa toimitusjohtajan sopimuksen muun kuin työsopimuslaissa (55/2001, muutoksineen) määritetyn työntekijän henkilöön liittyvän irtisanomisperusteen nojalla, toimitusjohtaja on oikeutettu kuuden kuukauden palkkaa vastaavaan irtisanomiskorvaukseen. Lisäksi siinä tapauksessa, että Terveystalo vetoaisi toimitusjohtajan täyteen 12 kuukauden kilpailukieltositoumukseen, toimitusjohtaja on oikeutettu lisäkorvaukseen, jonka määrä on hänen 6 kuukauden palkkansa suuruinen. Toimitusjohtajan sopimus päättyy automaattisesti ilman etukäteistä kirjallista ilmoitusta, kun toimitusjohtaja täyttää 60 vuotta.

Johdon omistukset

Ylimääräinen Yhtiökokous päätti, että Yhtiön kuusi osakelajia yhdistetään yhdeksi ainoaksi osakelajiksi ehdollisena Listautumisen toteuttamiselle. Lisätietoja aiheesta on esitetty kohdassa ”Osakkeet ja osakepääoma — Osakkeisiin ja osakepääomaan ennen Listautumista tehtävät muutokset”. Ennen osakelajien yhdistämisen toteutumista Yhtiön Euroclear Finlandin ylläpitämän osakasluettelon mukaan Hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet omistivat 26.9.2017 yhteensä 2 356 084 Terveystalon Osaketta, mikä vastasi noin 0,66 prosenttia Terveystalon Osakkeista ja noin 0,23 prosenttia niiden tuottamasta äänimäärästä. Seuraavassa taulukossa esitetään Terveystalon Hallituksen ja

johtoryhmän jäsenten omistamien Osakkeiden lukumäärä 26.9.2017 päivätyn Euroclear Finlandin ylläpitämän osakasluettelon mukaan ennen Yhtiön osakelajien yhdistämisen toteutumista:

Nimi	Asema	A-sarjan Osakkeet	B-sarjan Osakkeet	C-sarjan Osakkeet	D-sarjan Osakkeet	E-sarjan Osakkeet	F-sarjan Osakkeet
Fredrik Cappelen ⁽¹⁾	Hallituksen puheenjohtaja	122 090	0	0	155 387	0	0
Olli Holmström	Hallituksen jäsen	0	0	0	0	0	0
Yesa Koskinen	Hallituksen jäsen	0	0	0	0	0	0
Åse Aulie Michelet ⁽²⁾	Hallituksen jäsen	7 972	0	0	45 248	0	0
Ralf Michels	Hallituksen jäsen	49 946	0	0	135 039	0	0
Matti Rihko ⁽³⁾	Hallituksen jäsen	49 946	0	0	135 039	0	0
Åsa Riisberg	Hallituksen jäsen	0	0	0	0	0	0
Yrjö Närhinen ⁽⁴⁾ . . .	Toimitusjohtaja	0	656 574	0	0	0	0
Juha Tuominen ⁽⁵⁾ . . .	Johtava ylilääkäri	0	277 477	0	0	0	0
Jens Jensen	Kaupallinen johtaja	0	56 798	0	0	37 796	0
Juha Juosila	Digitalisaatiosta vastaava johtaja	0	44 841	0	0	29 839	0
Johanna Karppi	Henkilöstö- ja lakiasiaintojohtaja	0	16 649	0	0	11 099	0
Susanna Kinnari . . .	Viestinnästä, markkinoinnista ja brändistä vastaava johtaja	0	30 737	0	0	20 487	0
Ilkka Laurila	Talousjohtaja	0	146 846	0	0	97 898	0
Laura Rätty ⁽⁶⁾	Liiketoimintajohtaja, julkiset palvelut	0	14 947	0	0	9 946	0
Siina Saksi	Liiketoimintajohtaja, verkosto	0	83 243	0	0	55 495	0
Pia Westman	Liiketoimintajohtaja, keskitetyt palvelut, pääkaupunkiseutu ja Uusimaa	0	38 847	0	0	25 898	0
Yhteensä		<u>229 954</u>	<u>1 366 959</u>	<u>0</u>	<u>470 713</u>	<u>288 458</u>	<u>0</u>

- (1) Fredrik Cappelenin omistus koostuu 122 090 A-sarjan Osakkeesta ja 155 387 D-sarjan Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Baskina AB.
- (2) Åse Aulie Michelet'n omistus koostuu 7 972 A-sarjan Osakkeesta ja 45 248 D-sarjan Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Michelet Consult AS. Osakkeet on hallintarekisteröity.
- (3) Matti Rihkon omistus koostuu 49 946 A-sarjan Osakkeesta ja 135 039 D-sarjan Osakkeesta, joita Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö hallinnoi ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Rihko on.
- (4) Yrjö Närhisen omistus koostuu 277 477 B-sarjan Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Närhen pesä Oy, ja 379 097 B-sarjan Osakkeesta, joita Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö hallinnoi ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Närhinen on.
- (5) Juha Tuomisen omistus koostuu 277 477 B-sarjan Osakkeesta, joita hallinnoi Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Tuominen on. Lisäksi Juha Tuomisen puoliso määräysvaltaoikeutensa omistaa 1 671 C-sarjan osaketta ja 16 692 F-sarjan osaketta.
- (6) Laura Rätty'n omistus koostuu 14 947 B-sarjan Osakkeesta ja 9 946 E-sarjan Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Groundhog-Holding Oy.

Seuraavassa taulukossa esitetään havainnollistamistarkoituksessa Terveystalon Hallituksen ja johtoryhmän jäsenten omistamien Osakkeiden lukumäärä Yhtiön osakelajien yhdistämisen toteutumisen ja osakeomistusten suhteessa toteutettavan maksuttoman osakeannin (osakesplit) jälkeen (mutta ennen Uusien Osakkeiden liikkeeseenlaskua) olettaen, että kutakin yhtä ainoan osakelajin Osaketta kohden

annettaisiin kaksi uutta Osaketta, sekä huomioiden kohdassa “*Osakkeet ja osakepääoma — Osakkeisiin ja osakepääomaan ennen Listautumista tehtävät muutokset*” määritellyn Sopimusallokaation vaikutus.

Nimi	Asema	Osakkeiden lukumäärä Yhtiön osakelajien yhdistämisen ja osakesplitin toteutumisen jälkeen
Fredrik Cappelen .	Hallituksen puheenjohtaja	267 795
Olli Holmström . .	Hallituksen jäsen	0
Vesa Koskinen . . .	Hallituksen jäsen	0
Åse Aulie Michelet	Hallituksen jäsen	22 681
Ralf Michels	Hallituksen jäsen	120 132
Matti Rihko	Hallituksen jäsen	120 132
Åsa Riisberg	Hallituksen jäsen	0
Yrjö Närhinen . . .	Toimitusjohtaja	1 316 459
Juha Tuominen . . .	Johtava ylläääkäri	556 353
Jens Jensen	Kaupallinen johtaja	119 476
Juha Juosila	Digitalisaatiosta vastaava johtaja	94 323
Johanna Karppi . .	Henkilöstö- ja lakiasiainjohtaja	35 024
Susanna Kinnari . .	Viestinnästä, markkinoinnista ja brändistä vastaava johtaja	64 660
Ilkka Laurila	Talousjohtaja	308 923
Laura Räty	Liiketoimintajohtaja, julkiset palvelut	31 441
Siina Saksi	Liiketoimintajohtaja, verkosto	175 118
Pia Westman	Liiketoimintajohtaja, keskitetyt palvelut, pääkaupunkiseutu ja Uusimaa	81 721
Yhteensä		<u>3 314 238</u>

Kannustinjärjestelmät

Hallitus päättää Yhtiön palkitsemisjärjestelmistä ja vuotuisista palkitsemissuunnitelmista, kuten lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmät, pitkän aikavälin kannustinohjelmista sekä Yhtiön eläkeohjelmista palkitsemisvaliokunnan suositusten perusteella.

Bonusjärjestelmä

Yhtiöllä on käytössään bonusjärjestelmä, jonka sisällöstä päättää Hallitus palkitsemisvaliokunnan suositusten perusteella. Toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet voivat myös osallistua bonusjärjestelmään Yhtiön bonuskäytännön mukaisesti. Vuosibonusten maksun edellytyksenä on, että Yhtiölle asetetut keskeiset tulostavoitteet saavutetaan. Vuoden 2017 osalta toimitusjohtajan ja johtoryhmän keskeiset tulostavoitteet perustuvat Yhtiön oikaistuun käyttökatteeseen sekä henkilökohtaisiin tulos- ja suoritustavoitteisiin. Henkilökohtaisten tulos- ja suoritustavoitteiden asettamisesta vastaa bonusjärjestelmään osallistuvan henkilön esimies.

Toimitusjohtajalle tavoitteiden saavuttamisesta maksettava bonus vastaa enintään toimitusjohtajan kymmenen kuukauden palkkaa. Johtoryhmän jäsenille (toimitusjohtaja pois lukien) tavoitteiden saavuttamisesta maksettava bonus vastaa enintään kunkin jäsenen viiden kuukauden palkkaa.

Pitkän aikavälin kannustinjärjestelmä

Yhtiö pitää johdon ja työntekijöiden kilpailukykyistä palkitsemista tärkeänä ja aikoo edelleen kehittää palkitsemista ja kannustinjärjestelmiä osana Yhtiön tavanomaista toimintaa.

Jäsenyydet ja/tai yhtiömiesasemat

Terveystalon Hallituksen ja johtoryhmän jäsenillä on tällä hetkellä tai heillä on ollut viimeisten viiden vuoden aikana ennen tämän Esitteen päivämäärää seuraavat jäsenyydet hallinto-, johto- tai valvontaelimissä ja/tai he ovat olleet yhtiömiehinä seuraavissa henkilöyhtiöissä:

	Nykyiset jäsenyydet/yhtiömiesasemat	Aikaisemmat jäsenyydet/yhtiömiesasemat
Hallituksen jäsenet		
Fredrik Cappelen	Baskina AB Baskina Invest AB Bodarna på Kallskär AB Customer Experience I AB Dometic Group AB (publ) Dustin Group AB EQT Partners Eterna Invest AB Fredro Fastigheter AB Securitas AB Transcom Worldwide AB	Bygghem AB Carnegie AB Carnegie Holding AB Carnegie Investment Bank AB Frostbite Holding AB GG Holding AB Granngården AB Munksjö AB Munksjö Holding AB Munksjö Oyj Sanitec Europe Oy Svenska ICC Service AB WPO Service AB
Olli Holmström	Diakonia-ammattikorkeakoulu Oy HDL-Talot Oy Helsingin Diakonissalaitoksen Hoiva Oy Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö Hyvinvointialan Tieto Oy Medix Laboratoriot Oy Suomen Diakoniaopisto - SDO Oy Yhtyneet Medix Laboratoriot Oy Uusi Lakisto Oy VTKL-palvelut Oy	Cecilia Hoiva Oy Diacor Kiinteistö Oy Munkkisaarenkatu 16 Kiinteistö Oy RK-Asunnot Nokia Oyj RK-Kiinteistöt Oy
Vesa Koskinen	EQT Partners AB EQT Partners Oy kfzteile24 GmbH Kirva Holding Oy Suomen VAKA-palvelut II Oy	EQT Partners Oy Norrwin AB Roeser Group GmbH Swiss Smile AG Vertu Ltd VTI Technologies Oy (nykyään Murata Electronics Oy)
Åse Aulie Michelet	Inven2 AS Michelet Consult AS Odfjell SE Royal Greenland AS Spin Chip Diagnostics AS Sykehusapotekene HF	Cermaq ASA Norske Skog ASA Orkla ASA Photocure ASA Teres Medical Group AS
Ralf Michels	Consus clinicmanagement GmbH Deutsche Fachpflege Holding GmbH	Casa Reha Holding GmbH Evidensia Holding AB Median Kliniken GmbH & Co. KG Roeser Medical GmbH
Matti Rihko	Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva Keskuskauppakamari Prasto Holding Oy Turun kauppakamari Turku Science Park Oy Ab Turun yliopisto	Kansainvälisen kauppakamarin (ICC) Suomen valtuuskunta Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma Raisio Oyj (toimiessaan Raisio Oyj:n toimitusjohtajana Rihko toimi myös useiden Raisio Oyj:n tytäryhtiöiden toimitusjohtajana ja hallituksen jäsenenä) Reso Management Oy Turun kauppakamari Turun Viestintäkamari Oy Turun yliopisto Oriola Oyj
Åsa Riisberg	EQT Partners AB	Atos Medical Aktiebolag Atos Medical Holding AB

Nykyiset jäsenyydet/yhtiömiesasemat		Aikaisemmat jäsenyydet/yhtiömiesasemat
		Atos Medical Holding 2 AB BTX Group A/S CBTJ 21 Holding B.V. CBTJ 22 Holding B.V. CBTJ 23 Holding B.V. CBTJ 24 Holding B.V. CBTJ 25 Holding B.V. CBTJ 26 Holding B.V. CBTJ 27 Holding B.V. CBTJ 28 Holding B.V. CBTJ 32 Holding B.V. Cimbria Bulk Technology A/S EQT Credit B.V. EQT Expansion Capital II B.V. EQT Greater China II Equity B.V. EQT Infrastructure B.V. EQT Oppgrechec B.V. EQT Opportunity Equity B.V. EQT Opportunity Holdings B.V. EQT V Equity B.V. HTL Strefa S.A. Holdingselskabet AF 24. Februar 2006 A/S JKF Industri S/A SEP Holdings B.V. Starid Holding 1 AB Starid Holding 2 AB Starid Holding 3 AB Svenska Riskkapitalföreningen Tilsted B.V. Tilsted Holding B.V.
Johtoryhmän jäsenet		
Yrjö Närhinen	Hyvinvointialan liitto ry Hyvinvointialan Tieto Oy Kuntopolku Oy Kuntoutumis- ja liikuntasäätiö Peurunka sr LPY-Koulutus Oy Lääkäripalveluyritykset ry Martela Oyj Närhen pesä Oy Teijon Masuuni Oy	Mathildedalin Panimo Oy Terveyspalvelualan Tieto Oy (nykyisin Hyvinvointialan Tieto Oy)
Juha Tuominen	Lääkärikompassi Oy Mari Tuominen Oy	Lääkäri Mediat Oy Novamass Oy Systems Biology Worldwide Oy
Jens Jensen	-	If Vahinkovakuutusyhtiö Oy Tapaturmavakuutuskeskus
Juha Juosila	-	Huoneistokeskus Oy Huoneistomarkkinointi Oy Jokakoti Oy (nykyisin Oikotie Asunnot Oy) Realia Group Oy Realia Isännöinti Oy Realia Management Oy Sanoma Pro Oy SKV Kiinteistönvälitys Oy Oy Suomen Uutisradio Ab
Johanna Karppi	Finnpilot Pilotage Oy	Turun Lääkirakennus Oy
Susanna Kinnari	-	-
Ilkka Laurila	-	Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy
Laura Rätty	Groundhog-Holding Oy	Helsingin Kansallismedia Oy Helsingin kaupunki

	Nykyiset jäsenyydet/yhtiömiehasemat	Aikaisemmat jäsenyydet/yhtiömiehasemat
		Keva Helsingin Osuuskauppa Elanto Kansallinen Kokoomus R.P. Oy Apotti Ab Suomen hallitus
Siina Saksi	-	Pohjola Vakuutus Oy Tryg A/S Tryg Forsikring A/S, Suomen sivuliike Vuorenvirta Holding Oy
Pia Westman	-	-

Riippumattomat tilintarkastajat

Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan varsinainen yhtiökokous valitsee yhden (1) tilintarkastajan tarkastamaan Yhtiön hallintoa ja tilejä. Tilintarkastajan tulee olla Patentti- ja rekisterihallituksen hyväksymä tilintarkastusyhteisö, jonka päävastuullinen tilintarkastaja on KHT-tilintarkastaja. Tilintarkastajan toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä. Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokous päättää tilintarkastajan palkkioista.

Yhtiön konsernitilinpäätökset 31.12.2016 ja 31.12.2015 päättyneiltä tilikausilta, sisältäen tilintarkastetut vertailutiedot 31.12.2014 päättyneeltä tilikaudelta, jotka on sisällytetty tähän esitteeseen, ovat riippumattoman tilintarkastajan KPMG Oy Ab:n tilintarkastamat, kuten tähän Esitteeseen sisältyvissä tilintarkastuskertomuksissa on todettu. Päävastuullisena tilintarkastajana kaikkina edellä mainittuina tilikausina on toiminut KPMG Oy Ab:n nimittämä KHT Jari Härmälä.

Liittyen tilintarkastamattomaan taloudelliseen puolivuositietoon 30.6.2017 ja 30.6.2016 sekä silloin päättyneiltä kuudelta kuukaudelta, jotka sisältyvät tähän Esitteeseen, KPMG Oy Ab riippumattomana tilintarkastajana on antanut raportin yleisluonteisesta tarkastuksesta soveltaen kansainvälistä yleisluonteista tarkastusta koskevaa standardia. Esitteeseen sisältyvän raporttinsa mukaisesti he eivät ole suorittaneet näiden puolivuositietojen tilintarkastusta, joten he eivät anna siitä tilintarkastuskertomusta. Näin ollen kyseisessä raportissa esitettyjen tietojen luotettavuutta arvioitaessa tulee huomioida sovellettujen tarkastustoimenpiteiden rajoitettu luonne.

SUURIMMAT OSAKKEENOMISTAJAT JA LÄHIPIIRILIIKETOIMET

Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiöllä on kuusi osakelajia, jotka Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan tuottavat eriävän äänioikeuden¹⁵⁰ Yhtiössä, ja yhteensä 356 146 246 Osaketta. Ylimääräinen Yhtiökokous päätti, että Yhtiön kuusi osakelajia yhdistetään yhdeksi ainoaksi osakelajiksi ehdollisena Listautumisen toteuttamiselle. Kun osakelajien yhdistäminen on rekisteröity kaupparekisteriin, Yhtiöllä on 58 877 641 Osaketta ja, kun Hallitus on päättänyt toteuttaa osakelajien yhdistämisen jälkeen myös maksuttoman uusien Osakkeiden osakeannin osakeomistusten mukaisessa suhteessa, 117 755 282 Osaketta (olettaen, että kutakin yhtä ainoan osakelajin osaketta kohden annettaisiin kaksi uutta osaketta). Edellä mainitut luvut eivät sisällä Uusia Osakkeita. Lisätietoja aiheesta on esitetty kohdassa ”Osakkeet ja osakepääoma — Osakkeisiin ja osakepääomaan ennen Listautumista tehtävät muutokset”. Osakelajien yhdistämisen jälkeen kukin Yhtiön Osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa ja tuottaa saman oikeuden osinkoon ja muuhun Yhtiön varojenjakoon.

Seuraavassa taulukossa esitetään Euroclear Finlandin ylläpitämässä osakasluettelossa 26.9.2017 olleet Yhtiön suurimmat osakkeenomistajat äänimäärittäin sekä omistusosuus Yhtiön Osakkeista ennen Yhtiön osakelajien yhdistämisen toteutumista.

Osakkeenomistaja	Osakkeiden lukumäärä	Prosenttia Osakkeista	Prosenttia äänistä
Lotta Holding I S.à r.l. ⁽¹⁾	283 734 524	79,67	80,63
Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö ⁽²⁾	48 146 246	13,52	14,54
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma ⁽³⁾	15 000 000	4,21	4,53
Fredrik Cappelen ⁽⁴⁾	277 477	0,08	0,08
Ralf Michels ⁽⁵⁾	184 985	0,05	0,06
Matti Rihko ⁽⁶⁾	184 985	0,05	0,05
Åse Aulie Michelet ⁽⁷⁾	53 220	0,01	0,02
Yrjö Närhinen ⁽⁸⁾	656 574	0,18	0,01
Olli Jurvainen ⁽⁹⁾	422 899	0,12	0,01
Kari Kangasniemi ⁽¹⁰⁾	422 899	0,12	0,01
Juha-Pekka Lyytikä ⁽¹¹⁾	422 899	0,12	0,01
Ilkka Lääkkö ⁽¹²⁾	422 899	0,12	0,01
Pekka Samooja ⁽¹³⁾	422 899	0,12	0,01
Juha Tuominen ⁽¹⁴⁾	277 477	0,08	0,00
Ilkka Laurila ⁽¹⁵⁾	244 744	0,07	0,00
Edellä mainitut yhteensä	350 874 727	98,52	99,97
Muut osakkeenomistajat	5 271 519	1,48	0,03
Yhtiön Osakkeet	356 146 246	100,00	100,00

- (1) Lotta Holding I S.à r.l:n omistus koostuu 20 391 763 A-sarjan Osakkeesta, 5 378 447 B-sarjan Osakkeesta, 526 282 C-sarjan Osakkeesta, 245 953 430 D-sarjan Osakkeesta, 6 228 999 E-sarjan Osakkeesta ja 5 255 603 F-sarjan Osakkeesta.
- (2) Helsingin Diakonissalaitoksen säätiön omistus koostuu 4 382 146 A-sarjan Osakkeesta ja 43 764 100 D-sarjan Osakkeesta.
- (3) Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman omistus koostuu 1 365 261 A-sarjan Osakkeesta ja 13 634 739 D-sarjan Osakkeesta.
- (4) Fredrik Cappelenin omistus koostuu 122 090 A-sarjan Osakkeesta ja 155 387 D-sarjan Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Baskina AB.
- (5) Ralf Michelsin omistus koostuu 49 946 A-sarjan Osakkeesta ja 135 039 D-sarjan Osakkeesta.
- (6) Matti Rihkon omistus koostuu 49 946 A-sarjan Osakkeesta ja 135 039 D-sarjan Osakkeesta, joita Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö hallinnoi ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Rihko on.
- (7) Åse Aulie Michelet'n omistus koostuu 7 972 A-sarjan Osakkeesta ja 45 248 D-sarjan Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Michelet Consult AS. Osakkeet on hallintarekisteröity.
- (8) Yrjö Närhisen omistus koostuu 277 477 B-sarjan Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Närhen pesä Oy, ja 379 097 B-sarjan Osakkeesta, joita Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö hallinnoi ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Närhinen on.
- (9) Olli Jurvaisen omistus koostuu 38 649 B-sarjan Osakkeesta ja 384 250 E-sarjan Osakkeesta.
- (10) Kari Kangasniemen omistus koostuu 38 649 B-sarjan Osakkeesta ja 384 250 E-sarjan Osakkeesta.
- (11) Juha-Pekka Lyytikän omistus koostuu 38 649 B-sarjan Osakkeesta ja 384 250 E-sarjan Osakkeesta.
- (12) Ilkka Lääkön omistus koostuu 38 649 B-sarjan Osakkeesta ja 384 250 E-sarjan Osakkeesta.
- (13) Pekka Samoojan omistus koostuu 38 649 B-sarjan Osakkeesta ja 384 250 E-sarjan Osakkeesta.
- (14) Juha Tuomisen omistus koostuu 277 477 B-sarjan Osakkeesta, joita hallinnoi Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Tuominen on.
- (15) Ilkka Laurilan omistus koostuu 146 846 B-sarjan Osakkeesta ja 97 898 E-sarjan Osakkeesta.

¹⁵⁰ Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiöllä on yhtiöjärjestyksen mukaan kuusi osakelajia: A, B, C, D, E ja F. Kukin A-sarjan Osake oikeuttaa 20 ääneen, kukin B-sarjan Osake oikeuttaa yhteen ääneen, kukin D-sarjan Osake oikeuttaa 20 ääneen ja kukin E-sarjan Osake oikeuttaa yhteen ääneen Yhtiön yhtiökokouksessa. C- ja F-sarjojen Osakkeilla ei ole äänioikeutta yhtiökokouksessa.

Seuraavassa taulukossa esitetään havainnollistamistarkoituksessa Yhtiön suurimmat osakkeenomistajat Yhtiön osakelajien yhdistämisen toteutumisen ja osakeomistusten suhteessa toteutettavan maksuttoman osakeannin (osakesplit) jälkeen (mutta ennen Uusien Osakkeiden liikkeeseenlaskua) olettaen, että kutakin yhtä ainoan osakelajin Osaketta kohden annettaisiin kaksi uutta Osaketta, sekä huomioiden kohdassa ”Osakkeet ja osakepääoma — Osakkeisiin ja osakepääomaan ennen Listautumista tehtävät muutokset” määritellyn Sopimusallokaation vaikutus.

Osakkeenomistaja	Osakkeiden lukumäärä osakelajien yhdistämisen ja osakesplitin jälkeen	Prosenttia Osakkeista ja äänistä osakelajien yhdistämisen ja osakesplitin jälkeen
Lotta Holding I S.à r.l.	90 832 836	77,1
Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö	14 967 450	12,7
Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma	4 755 687	4,0
Yrjö Närhinen ⁽¹⁾	1 316 459	1,1
Juha Tuominen ⁽²⁾	556 353	0,5
Ilkka Laurila	308 923	0,3
Fredrik Cappelen ⁽³⁾	267 795	0,2
Olli Jurvainen	134 370	0,1
Kari Kangasniemi	134 370	0,1
Juha-Pekka Lyytikä	134 370	0,1
Ilkka Lääkkö	134 370	0,1
Pekka Samooja	134 370	0,1
Ralf Michels	120 132	0,1
Matti Rihko ⁽⁴⁾	120 132	0,1
Åse Aulie Michelet ⁽⁵⁾	22 681	0,0
Edellä mainitut yhteensä	113 940 298	96,8
Muut osakkeenomistajat	3 814 984	3,2
Yhtiön Osakkeet	117 755 282	100,00

- (1) Yrjö Närhisen omistus koostuu 556 353 Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Närhen pesä Oy, ja 760 106 Osakkeesta, joita Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö hallinnoi ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Närhinen on.
- (2) Juha Tuomisen omistus koostuu 556 353 Osakkeesta, joita hallinnoi Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Tuominen on.
- (3) Fredrik Cappelenin omistus koostuu 267 795 Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Baskina AB.
- (4) Matti Rihkon omistus koostuu 120 132 Osakkeesta, joita Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö hallinnoi ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Rihko on.
- (5) Åse Aulie Michelet’n omistus koostuu 22 681 Osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Michelet Consult AS. Osakkeet on hallintarekisteröity.

Yhtiössä käyttää määräysvaltaa 79,7 prosenttia Osakkeista ja 80,63 prosenttia äänistä ennen Yhtiön osakelajien yhdistämistä omistava Luxemburgin lakien mukaisesti perustettu yksityinen osakeyhtiö Lotta Holding I S.à r.l., jonka rekisteröity osoite on 23, Rue Aldringen, L-1118 Luxemburg. Lotta Holding I S.à r.l:n omistavat EQT VI (General Partner) LP:n hallinnoima rahasto EQT VI ja sen kanssasijoittajat. Yhtiötä ei kuitenkaan konsolidoida EQT VI (General Partner) LP:n tai minkään muun oikeushenkilön tilinpäätöksissä. Jos osakelajien yhdistäminen ja maksuton uusien Osakkeiden osakeanti osakeomistusten mukaisessa suhteessa toteutetaan tässä Esitteessä kuvatulla tavalla (huomioiden Yhtiön osakkeenomistajien 25.9.2017 sopiman allokation vaikutus Lotta Holding I S.à r.l:n omistukseen) Yhtiön suurin osakkeenomistaja Lotta Holding I S.à r.l. omistaa noin 77,1 prosenttia Yhtiön kaikista Osakkeista ja äänistä. Lisätietoja aiheesta on esitetty kohdassa ”Osakkeet ja osakepääoma — Osakkeisiin ja osakepääomaan ennen Listautumista tehtävät muutokset”.

Edellä mainitun lisäksi muut osakkeenomistajat eivät Yhtiön tietojen mukaan käytä määräysvaltaa Yhtiössä, eikä Yhtiö ole tietoinen mistään muusta järjestelystä, joka voisi vaikuttaa määräysvallan käyttämiseen Yhtiössä Listautumisen jälkeen.

Lähipiiriliiketoimet

Osapuolten katsotaan kuuluvan toistensa lähipiiriin, jos toinen pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa tai yhteistä määräysvaltaa toisen taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa. Yhtiön lähipiiriin kuuluvat sen tytäryhtiöt ja Lotta Holding I S.à r.l:n omistava EQT VI (General Partner) LP:n hallinnoima rahasto EQT VI. Lähipiiriin kuuluvat myös Hallituksen ja johtoryhmän jäsenet, toimitusjohtaja sekä heidän läheiset perheenjäsenensä. Hallituksen ja

johtoryhmän jäsenet ja toimitusjohtaja sekä heille maksettavat palkkiot on kuvattu tämän Esitteen kohdassa ”Hallitus, johto ja tilintarkastajat”. Yhtiön tytäryritykset on kuvattu tämän Esitteen kohdassa ”Yhtiön liiketoiminta — Organisaatorakenne”.

Seuraavissa taulukoissa esitetään Yhtiön lähipiiriliiketoimet ajanjaksolla 1.1.2014–30.6.2017:

Tuhatta euroa	30.6. päättynyt kuuden kuukauden jakso	31.12. päättynyt tilikausi		
	2017	2016	2015	2014
	(tilintarkastamaton)	(tilintarkastettu)		
Konsernin saamiset osakkuusyhtiöiltä ⁽¹⁾	-	-	18	95
Konsernin velat osakkuusyhtiöiltä	-	-	-	34

(1) EP-Magneetti Oy oli Yhtiön osakkuusyhtiö 31.12.2015 päättyneellä tilikaudella ja Examinatio Magnetica Fennica Oy 31.12.2014 päättyneellä tilikaudella.

Yhtiöllä ei ole ollut merkittäviä lähipiiriliiketoimia ajanjaksolla 30.6.–26.9.2017.

OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Yleistä

Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiön rekisteröity toiminimi on suomeksi Terveystalo Oyj, ruotsiksi Terveystalo Abp ja englanniksi Terveystalo Plc. Yhtiön kotipaikka on Helsinki, rekisteröity osoite Jaakonkatu 3, 00100 Helsinki ja puhelinnumero +358 30 633 11. Yhtiö on suomalainen julkinen osakeyhtiö, johon sovelletaan Suomen lakia. Yhtiön y-tunnus on 2575979-3, ja sen tilikausi on kalenterivuosi.

Terveystalo Oyj rekisteröitiin kaupparekisteriin 16.10.2013.¹⁵¹ Konserni muodostettiin perustamalla Terveystalo Oyj ja Terveystalo Holding I Oy (tuolloin Lotta Holding II Oy). Konsernin operatiiviset toiminnot hankittiin 18.12.2013 Yhtiön tytäryrityksen hankittua kaikki Terveystalo Healthcare Holding Oy:n osakkeet. Ennen kyseistä hankintaa Terveystalo Healthcare Holding Oy oli Bridgepoint Capitalin omistaman rahaston hallinnassa olevan yhtiön määräysvallassa, ja Terveystalo Healthcare Holding Oy toimi emoyhtiönä konsernissa, joka harjoitti Terveystalon liiketoimintaa.

Yhtiön yhtiöjärjestyksen 2 §:n mukaan Yhtiön toimialana on tuottaa joko itse tai tytär- ja osakkuusyhtiöidensä kautta terveys- ja sosiaalipalveluita sekä harjoittaa lääkäriasema-, sairaala-, hoivakoti- ja muuta terveys- ja sosiaalipalveluihin liittyvää toimintaa, kuten näihin liittyvien tuotteiden ja palveluiden hankintaa ja myyntiä, konsultointipalveluiden, lääketieteellisen koulutuksen ja asiantuntijapalveluiden tuottamista ja tarjoamista, henkilöstövuokrausta, lääkekehitystä ja lääketieteellistä tutkimusta sekä vakuutusedustuspalveluja. Yhtiö voi myös harjoittaa toimialaansa liittyvien koneiden, laitteiden ja tuotteiden valmistusta, maahantuontia sekä näiden osto-, myynti- ja vuokraustoimintaa ja toimialaansa liittyvään tietotekniikkaan liittyvien ratkaisujen kehitystä, ostoa, myyntiä, vuokrausta ja lisensointia ja niihin liittyvien asiantuntijapalveluiden tarjoamista. Yhtiö voi omistaa, hallita ja tehdä kauppaa aineettomilla oikeuksilla, osakkeilla, osuuksilla, kiinteistöillä, maa-alueilla, rakennuksilla, kiinteistön määräosilla sekä niiden omistukseen ja hallintaan oikeuttavilla muilla arvopapereilla ja osakkeilla sekä harjoittaa arvopaperikauppaa.

Osakkeet ja osakepääoma

Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiöllä on kuusi osakelajia ja yhteensä 356 146 246 Osaketta, joista 26 369 124 kappaletta ovat A-osakkeita, 8 027 523 kappaletta ovat B-osakkeita, 785 499 kappaletta ovat C-osakkeita, 303 822 982 kappaletta ovat D-osakkeita, 9 296 952 kappaletta ovat E-osakkeita ja 7 844 166 kappaletta ovat F-osakkeita ja joista yksikään ei ole Yhtiön hallussa. Kaikki Osakkeet on täysin maksettu. Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiön rekisteröity osakepääoma on 80 000 euroa. Yhtiön Osakkeiden ja osakelajien määrä tulevat muuttumaan ennen Listautumista, ja lisätietoja muutoksista on esitetty jäljempänä kohdassa ”— Osakkeisiin ja osakepääomaan ennen Listautumista tehtävät muutokset”. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Osakkeet on liitetty Euroclear Finland Oy:n arvo-osuusjärjestelmään, ja Osakkeiden ISIN-koodit ovat FI4000252127 (A-osakkeet), FI4000252135 (B-osakkeet), FI4000252143 (C-osakkeet), FI4000252150 (D-osakkeet), FI4000252168 (E-osakkeet) ja FI4000252176 (F-osakkeet).

Yhtiö tulee toimittamaan Helsingin Pörssille listalleottohakemuksen Osakkeiden listaamiseksi Helsingin Pörssin Pörssilistalle. Osakkeiden kaupankäynnin odotetaan alkavan Helsingin Pörssin prelistalla arviolta 11.10.2017 ja Helsingin Pörssin Pörssilistalla arviolta 13.10.2017. Osakkeiden kaupankäyntitunnus on ”TTALO” ja ISIN-koodi kaupankäynnin kohteeksi otettaville Yhtiön ainoan osakelajin osakkeille on FI4000252127.

¹⁵¹ Yhtiön rekisteröity toiminimi oli Lotta Holding I Oy 16.10.2013–26.1.2014 ja Terveystalo Oy 27.1.2014–26.9.2017.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto Yhtiön osakepääoman ja Osakkeiden lukumäärän muutoksista 1.1.2014 lähtien tämän Esitteen päivämäärään asti.

Päivämäärä, jolloin päätös on tehty	Järjestely	Järjestelyyn liittyvien Osakkeiden määrä	Osakkeiden lukumäärä järjestelyn jälkeen	Osakepääoma (euroa)	Päivämäärä, jolloin rekisteröity
Tilanne 1.1.2014	-	-	A-osakkeet: 27 823 345 B-osakkeet: 2 976 655 C-osakkeet: 0 D-osakkeet: 276 229 199 E-osakkeet: 970 801 F-osakkeet: 0 Yhteensä: 308 000 000	2 500	-
10.4.2015	Osakelajien sisäinen muutos	-	A-osakkeet: 27 570 368 B-osakkeet: 2 976 655 C-osakkeet: 252 977 D-osakkeet: 273 702 745 E-osakkeet: 970 801 F-osakkeet: 2 526 454 Yhteensä: 308 000 000	2 500	23.4.2015
17.6.2015	Osakelajien sisäinen muutos	-	A-osakkeet: 27 454 815 B-osakkeet: 3 092 208 C-osakkeet: 252 977 D-osakkeet: 271 833 287 E-osakkeet: 2 840 259 F-osakkeet: 2 526 454 Yhteensä: 308 000 000	2 500	2.7.2015
2.3.2016	Osakelajien sisäinen muutos	-	A-osakkeet: 27 419 815 B-osakkeet: 3 092 208 C-osakkeet: 287 977 D-osakkeet: 270 983 287 E-osakkeet: 3 340 259 F-osakkeet: 2 876 454 Yhteensä: 308 000 000	2 500	11.3.2016
24.3.2017 ⁽¹⁾	Suunnattu osakeanti (A- ja D-osakkeet)	A-osakkeet: 4 382 146 D-osakkeet: 43 764 100 Yhteensä: 48 146 246	A-osakkeet: 31 801 961 B-osakkeet: 3 092 208 C-osakkeet: 287 977 D-osakkeet: 314 747 387 E-osakkeet: 3 340 259 F-osakkeet: 2 876 454 Yhteensä: 356 146 246	2 500	24.3.2017
6.9.2017	Osakelajien sisäinen muutos	-	A-osakkeet: 26 369 124 B-osakkeet: 8 027 523 C-osakkeet: 785 499 D-osakkeet: 303 822 982 E-osakkeet: 9 296 952 F-osakkeet: 7 844 166 Yhteensä: 356 146 246	2 500	13.9.2017
26.9.2017	Osakepääoman korotus	-	Yhteensä: 356 146 246	80 000	27.9.2017

(1) Hallitus päätti sille myönnetyn valtuutuksen nojalla suunnatusta osakeannista. Osakeanti toteutettiin Yhtiön hankkimien Diacorin osakkeiden osan kauppahinnan maksamiseksi Helsingin Diakonissalaitoksen säätiölle. Lisätietoja on esitetty kohdassa ”Yhtiön liiketoiminta — Merkittävät sopimukset — Diacor-sopimus”. Osakkeiden merkintähinta oli 8,35716898 euroa kultakin A-osakelajin Osakkeelta ja 1,308175440 euroa kultakin D-osakelajin Osakkeelta. Kyseessä olevien osakkeiden merkintähinta merkittiin sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Osakkeisiin ja osakepääomaan ennen Listautumista tehtävät muutokset

Ylimääräinen Yhtiökokous teki eräitä Listautumiseen liittyviä ehdollisia päätöksiä, jotka vaikuttavat Yhtiön Osakkeiden tuottamiin oikeuksiin sekä Yhtiön Osakkeiden kokonaismäärään ennen Listautumista, mikäli Listautuminen toteutetaan. Kyseiset päätökset kuvataan tarkemmin seuraavassa. Mikäli Hallitus päättää toteuttaa Listautumisen, kyseiset päätökset pannaan täytäntöön ja rekisteröidään kaupparekisteriin ennen Uusien Osakkeiden rekisteröimistä ja Listautumisen toteuttamista.

Ylimääräinen Yhtiökokous päätti yhdistää kaikki Yhtiön nykyiset kuusi osakelajia (osakelajit A–F) yhdeksi ainoaksi osakelajiksi.¹⁵² Osakelajien yhdistämisen jälkeen jokainen Yhtiön Osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa ja tuottaa yhtäläisen oikeuden osinkoon ja muuhun Yhtiön varojenjakoon.

Ylimääräinen Yhtiökokous päätti, että Yhtiön Osakkeet muunnetaan ainoan osakelajin Osakkeiksi seuraavilla muuntosuhteilla:

- Kaikki Yhtiön B-osakkeet (8 027 523 kpl) muunnetaan A-osakkeiksi siten, että yksi B-osake muuntuu yhdeksi A-osakkeeksi (muuntosuhde 1:1).
- Kaikki Yhtiön C-osakkeet (785 499 kpl) muunnetaan A-osakkeiksi siten, että yksi C-osake muuntuu yhdeksi A-osakkeeksi (muuntosuhde 1:1).
- Kaikki Yhtiön D-osakkeet (303 822 982 kpl) muunnetaan 22 430 035 A-osakkeeksi (muuntosuhde 1:0,073826).
- Kaikki Yhtiön E-osakkeet (9 296 952 kpl) muunnetaan 686 357 A-osakkeeksi (muuntosuhde 1:0,073826).
- Kaikki Yhtiön F-osakkeet (7 844 166 kpl) muunnetaan 579 103 A-osakkeeksi (muuntosuhde 1:0,073826).

Edellä mainittujen osakemuuntojen jälkeen Yhtiössä olisi 58 877 641 A-osaketta. Tämän jälkeen kaikki Yhtiön A-osakkeet muunnetaan Yhtiön ainoan osakelajin Osakkeiksi niin, että yksi A-osake muuntuu yhdeksi ainoan osakelajin Osakkeeksi (muuntosuhde 1:1). Samassa yhteydessä Yhtiön A-osakkeiden nimi muuttuu muotoon ”osakkeet” ilman etukirjainta. Tämän seurauksena Yhtiössä olisi 58 877 641 kappaletta yhdenlaisia Osakkeita, jotka oikeuttavat yhteen ääneen yhtiökokouksessa ja tuottavat yhtäläisen oikeuden osinkoon ja muuhun Yhtiön varojenjakoon. Edellä esitetyillä osakemuunnoilla ei toteutuessaan olisi vaikutusta Yhtiön rekisteröityyn osakepääomaan.

Osakelajien yhdistämiseen liittyy myös Yhtiön yhtiöjärjestyksen muutos, jonka myötä yhtiöjärjestyksen eri osakelajeja koskevat ja eräät muut määräykset poistetaan Yhtiön yhtiöjärjestyksestä. Yhtiön muutettu yhtiöjärjestys, joka rekisteröidään välittömästi Hallituksen Listautumisen toteuttamista koskevan päätöksen jälkeen, on tämän Esitteen Liitteenä B.

Lisäksi Ylimääräinen Yhtiökokous valtuutti Hallituksen päättämään maksuttomasta uusien Osakkeiden osakeannista osakeomistusten mukaisessa suhteessa Yhtiön kokonaisosakemäärän korottamiseksi (osakesplit). Valtuutus kattaa yhteensä enintään 800 000 000 uutta Osaketta, jotka voidaan antaa Yhtiön kaikille osakkeenomistajille osakelajien yhdistämisen jälkeen heidän omistuksensa mukaisessa suhteessa.

Yhtiön osakkeenomistajat sopivat 25.9.2017, että osakelajien yhdistämisen toteutumisen jälkeen osakkeenomistajien osakeomistukset tarkistetaan vastaamaan yhtiöjärjestyksen mukaisia periaatteita (”Sopimusallokaatio”). Sopimusallokaation seurauksena osakkeenomistajien Osakkeiden lukumäärät ja vastaavasti keskinäiset omistussuhteet tulevat muuttumaan jonkin verran tässä Esitteessä esitetystä. Sopimusallokaatiolla ei tule olemaan vaikutusta Yhtiön Osakkeiden kokonaismäärään.

Kun osakelajien yhdistäminen on rekisteröity kaupparekisteriin, Yhtiöllä on 58 877 641 Osaketta ja, kun Hallitus päättää toteuttaa osakelajien yhdistämisen jälkeen maksuttoman uusien Osakkeiden osakeannin osakeomistusten mukaisessa suhteessa, 117 755 282 Osaketta (olettaen, että kutakin yhtä ainoan osakelajin osaketta kohden annettaisiin kaksi uutta osaketta). Edellä mainitut luvut eivät sisällä Uusia Osakkeita.

¹⁵² Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiöllä on yhtiöjärjestyksen mukaan kuusi osakelajia: A, B, C, D, E ja F. Kukin A-sarjan Osake oikeuttaa 20 ääneen, kukin B-sarjan Osake oikeuttaa yhteen ääneen, kukin D-sarjan Osake oikeuttaa 20 ääneen ja kukin E-sarjan Osake oikeuttaa yhteen ääneen Yhtiön yhtiökokouksessa. C- ja F-sarjojen Osakkeilla ei ole äänioikeutta yhtiökokouksessa. D-, E- ja F-sarjojen Osakkeet ovat etusijalla Yhtiöstä jaettavaan osinkoon A-, B- ja C-osakkeisiin nähden yhtiöjärjestyksessä määritettyjen ehtojen mukaisesti. Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan A-sarjan osakkeenomistajalla on oikeus vaatia, että hänen omistamansa A-sarjan Osake muunnetaan B- tai C-sarjan Osakkeeksi ja D-sarjan osakkeenomistajalla on oikeus vaatia, että hänen omistamansa D-sarjan Osake muunnetaan E- tai F-sarjan Osakkeeksi. Lisäksi yhtiöjärjestyksessä määrätään, että B-, C-, D-, E- ja F-sarjojen Osakkeet muuntuvat A-sarjan Osakkeiksi välittömästi ennen Osakkeiden listautumisen toteuttamista. Yhtiön muutettu yhtiöjärjestys, joka rekisteröidään välittömästi Hallituksen Listautumisen toteuttamista koskevan päätöksen jälkeen, on tämän Esitteen Liitteenä B.

Kun osakelajien yhdistäminen ja maksuton uusien Osakkeiden osakeanti osakeomistusten mukaisessa suhteessa toteutetaan, ja olettaen, että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita, Yhtiöllä tulee olemaan 128 060 815 Osaketta Listautumisannin toteuttamisen jälkeen.

Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiön yhtiöjärjestys sisältää lunastus- ja suostumuslausekkeet, jotka Ylimääräinen Yhtiökokous päätti poistaa yhtiöjärjestyksestä ehdollisena Listautumisen toteuttamiselle. Listautumisen toteutuessa Osakkeet ovat siten vapaasti siirrettävissä kohdassa ”*Listautumisannin järjestäminen — Luovutusrajoitukset (Lock-up)*” kuvattujen luovutusrajoitusten puitteissa.¹⁵³ Ylimääräinen Yhtiökokous päätti myös muuttaa yhtiökokouksen koolle kutsumista ja kutsuaikaa koskevia määräyksiä ehdollisena Listautumisen toteuttamiselle. Lisätietoja on esitetty alla kohdassa ”— *Osakkeenomistajien oikeudet — Yhtiökokoukset*”.

Voimassa olevat valtuutukset

Ylimääräinen Yhtiökokous päätti valtuuttaa Hallituksen:

- päättämään antaa uusia osakkeita maksuttomassa osakeannissa, ehdollisena osakelajien yhdistämisen toteuttamiselle, yhdessä tai useammassa erässä, osakeomistuksen mukaisessa suhteessa Yhtiön kokonaisosakemäärän korottamista varten (osakesplit). Valtuutus kattaa yhteensä enintään 800 000 000 uutta Osaketta, jotka voidaan antaa kaikille osakkeenomistajille Yhtiön osakelajien yhdistämisen jälkeen heidän omistustensa mukaisessa suhteessa. Valtuutus on voimassa Yhtiön seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti, mutta ei kuitenkaan pitempään kuin 30.6.2018 saakka.
- päättämään antaa uusia osakkeita suunnatussa maksullisessa osakeannissa osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen, yhdessä tai useammassa erässä, Listautumisannin toteuttamista varten. Valtuutus kattaa yhteensä enintään 200 000 000 uutta Osaketta, jotka voidaan antaa Yhtiön osakelajien yhdistämisen jälkeen. Valtuutus oikeuttaa Hallituksen päättämään kaikista suunnatun maksullisen osakeannin ehdoista, mukaan lukien oikeudesta poiketa osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta. Valtuutus on voimassa Yhtiön seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti, mutta ei kuitenkaan pitempään kuin 30.6.2018 saakka. Valtuutus kumoaa Yhtiön 16.12.2016 pidetyn ylimääräisen yhtiökokouksen Hallitukselle antaman valtuutuksen päättää yhteensä enintään 50 000 000 Osakkeen antamisesta.
- päättämään Yhtiön omien Osakkeiden hankkimisesta, yhdessä tai useammassa erässä, Yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Valtuutus kattaa yhteensä enintään 50 000 000 Osaketta, jotka voidaan hankkia Yhtiön osakelajien yhdistämisen jälkeen, kuitenkin sillä rajoituksella, ettei Hallitus voi hankkia omia osakkeita niin, että Yhtiön ja sen tytäryhteisöjen hallussa olevien omien Osakkeiden yhteenlaskettu määrä olisi yli 10 prosenttia kaikista osakkeista. Osakkeet voidaan hankkia julkisessa kaupankäynnissä markkinahinnalla ja hankinnat toteutettaisiin Helsingin Pörssissä sen sääntöjen ja määräysten mukaisesti edellyttäen, että Listautuminen toteutetaan. Valtuutus oikeuttaa Hallituksen päättämään kaikista omien Osakkeiden hankkimisen ehdoista, mukaan lukien niiden ostamisesta muussa suhteessa kuin nykyisten osakkeenomistajien osakeomistuksen mukaisessa suhteessa. Valtuutus on voimassa Yhtiön seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti, mutta ei kuitenkaan pitempään kuin 30.6.2018 saakka.
- päättämään osakeannista tai erityisten osakkeisiin oikeuttavien oikeuksien antamisesta, joko maksua vastaan tai maksutta, yhdessä tai useammassa erässä, yleisiä yhtiöoikeudellisia tarpeita varten. Valtuutus kattaa yhteensä enintään 125 000 000 Osaketta (mukaan lukien erityisten oikeuksien perusteella saatavat osakkeet), jotka voidaan antaa Yhtiön osakelajien yhdistämisen jälkeen. Hallitus on oikeutettu antamaan osakeannissa joko uusia osakkeita tai mahdollisesti Yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutus oikeuttaa Hallituksen päättämään kaikista osakeannin ja/tai erityisten osakkeisiin oikeuttavien oikeuksien antamisen ehdoista, mukaan lukien oikeudesta poiketa osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta. Valtuutus on voimassa Yhtiön seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti, mutta ei kuitenkaan pitempään kuin 30.6.2018 saakka.

¹⁵³ Lunastuslausekkeen nojalla A- ja D-osakelajin Osakkeiden omistajilla on oikeus lunastaa minkä tahansa osakelajin osake, mikäli sen hankkii osapuoli, joka ei ennestään ole Yhtiön osakkeenomistaja. Suostumuslausekkeen nojalla Osakkeen hankkimiseen vaaditaan Hallituksen suostumus, mikäli Osakkeen hankkii osapuoli, joka ei entuudestaan ole Yhtiön osakkeenomistaja. Yhtiön muutettu yhtiöjärjestys joka rekisteröidään välittömästi Hallituksen Listautumisen toteuttamista koskevan päätöksen jälkeen, on tämän Esitteen Liitteenä B.

Osakkeenomistajien oikeudet

Osakkeenomistajien merkintäetuoikeus

Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on etuoikeus osakeannissa annettaviin Osakkeisiin samassa suhteessa kuin heillä ennestään on Yhtiön Osakkeita, ellei antia koskevassa yhtiökokouksen tai Hallituksen päätöksessä toisin määrätä. Osakeyhtiölain mukaan päätös, jolla poiketaan osakkeenomistajien etuoikeudesta, edellyttää, että sitä kannattaa vähintään kaksi kolmasosaa yhtiökokouksessa annetuista kaikista äänistä ja edustetuista Osakkeista. Osakeyhtiölain mukaan päätös, jolla poiketaan osakkeenomistajien etuoikeudesta, edellyttää lisäksi, että päätökseen on Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Osakeyhtiölain mukaan suunnattu osakeanti voi lisäksi olla maksuton vain, jos siihen on yhtiön kannalta ja sen kaikkien osakkeenomistajien etu huomioon ottaen erityisen painava taloudellinen syy.

Tietyt ulkomaiset osakkeenomistajat eivät välttämättä voi käyttää merkintäetuoikeuksiaan Yhtiön tulevissa anneissa oman maansa lainsäädännön ja määräyksien takia.

Yhtiökokoukset

Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajat käyttävät yhtiökokouksissa päätösvaltaansa Yhtiön asioissa. Yhtiön varsinainen yhtiökokous on yhtiöjärjestyksen ja Osakeyhtiölain mukaan pidettävä vuosittain kuuden (6) kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

Listautumisesta alkaen osakkeenomistajat kutsutaan yhtiökokoukseen julkaisemalla yhtiökokoukset pörssitiedotteena ja Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaisesti Yhtiön internetsivuilla. Kutsu yhtiökokoukseen on julkaistava aikaisintaan kolme (3) kuukautta ja viimeistään kolme (3) viikkoa ennen yhtiökokousta, kuitenkin aina vähintään yhdeksän (9) päivää ennen yhtiökokouksen Täsmäytyspäivää, kuten määritelty jäljempänä.¹⁵⁴

Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan osakkeenomistajan tulee ilmoittaa Yhtiölle osallistumisestaan yhtiökokoukseen viimeistään kokouksutussa mainittuna päivänä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen (10) päivää ennen yhtiökokousta. Koska Yhtiön Osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään, on lisäksi otettava huomioon, mitä osakeyhtiölaissa on sanottu oikeudesta osallistua yhtiökokoukseen.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa on päätettävä Osakeyhtiölain mukaan muun muassa seuraavista asioista:

- tilinpäätöksen sekä konsernitilinpäätöksen vahvistamisesta,
- vastuuvapauden myöntämisestä Hallituksen jäsenille ja Toimitusjohtajalle,
- taseen osoittaman voiton käyttämisestä,
- Hallituksen jäsenten valinnasta, sekä
- tilintarkastajien valinnasta.

Myös Hallituksen valtuuttaminen päättämään osakeannista tai Osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta ja yhtiöjärjestyksen muuttaminen edellyttävät yhtiökokouksen päätöstä. Varsinaisten yhtiökokousten lisäksi voidaan tarvittaessa pitää ylimääräisiä yhtiökokouksia. Päätettävän asian laadun mukaan sovelletaan määräenemmistöä säännöksiä kuten jäljempänä määritelty, Osakeyhtiölain mukaisesti.

Yhtiökokous käsittelee Osakeyhtiölain tai yhtiöjärjestyksen vaatimia tai Hallituksen sille esittämiä asioita. Yleensä Hallitus kutsuu yhtiökokouksen koolle. Mikäli Yhtiön osakkeenomistaja tai osakkeenomistajat, joilla on vähintään 10 prosenttia Osakkeista, tai Yhtiön tilintarkastaja esittää kirjallisen pyynnön, että jokin asia tulisi käsitellä yhtiökokouksessa, tulee Hallituksen toimittaa kutsu yhtiökokoukseen kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta. Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistaja voi kirjallisesti pyytää Hallitukselta, että hänen esittämänsä yhtiökokouksen päätösvaltaan kuuluva asia käsitellään seuraavassa yhtiökokouksessa toimittamalla vaatimuksensa niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouksutukseen. Pörssiyhtiössä vaatimuksen katsotaan aina olevan toimitettu riittävän ajoissa, jos se on toimitettu viimeistään neljä viikkoa ennen kokouksutusta.

¹⁵⁴ Tämän Esitteen päivämääränä Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan osakkeenomistajat kutsutaan yhtiökokoukseen postitse tai sähköpostitse. Kutsu yhtiökokoukseen on lähetettävä aikaisintaan kaksi (2) kuukautta ennen ja viimeistään yksi (1) viikko ennen Täsmäytyspäivää siihen osoitteeseen, jonka osakkeenomistaja on ilmoittanut Hallitukselle. Ylimääräinen Yhtiökokous on päättänyt muuttaa tätä määräystä edellyttäen, että Listautuminen toteutuu.

Osakeyhtiölain mukaan oikeus osallistua yhtiökokoukseen on vain osakkeenomistajilla, jotka on merkitty Euroclear Finlandin ylläpitämään Yhtiön osakasluetteloon kahdeksan arkipäivää ennen yhtiökokousta ("**Täsmäytyspäivä**"). Hallintarekisteröityjen Osakkeiden omistajalla, jolla Osakkeiden nojalla on oikeus tulla kirjatuksi Euroclear Finlandin ylläpitämään Yhtiön osakasluetteloon Täsmäytyspäivänä, on oikeus osallistua yhtiökokoukseen. Oikeus osallistua yhtiökokoukseen edellyttää myös, että osakkeenomistaja on kyseisten Osakkeiden nojalla ilmoitettu merkittäväksi tilapäisesti Euroclear Finlandin ylläpitämään Yhtiön osakasluetteloon. Ilmoitus tilapäisestä merkitsemisestä osakasluetteloon on tehtävä viimeistään yhtiökokouskutsussa mainittuna ajankohtana, jonka on oltava Täsmäytyspäivän jälkeen.

Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistaja voi osallistua yhtiökokoukseen joko itse tai valtuuttamansa asiamiehen välityksellä. Valtuutetun asiamiehen on esitettävä päivätty valtakirja tai muutoin luotettavalla tavalla osoitettava oikeutensa edustaa osakkeenomistajaa yhtiökokouksessa. Jos osakkeenomistaja osallistuu yhtiökokoukseen usean asiamiehen välityksellä siten, että eri asiamiehet edustavat osakkeenomistajaa eri arvopaperitileillä olevien Osakkeiden nojalla, ilmoittautumisen yhteydessä on ilmoitettava Osakkeet, joiden perusteella kukin asiamies edustaa osakkeenomistajaa. Lisäksi kukin osakkeenomistaja tai valtuutettu asiamies voi käyttää yhtiökokouksessa avustajaa.

Äänioikeudet

Osakkeenomistaja saa osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää siellä äänioikeuttaan joko henkilökohtaisesti tai valtuuttamansa asiamiehen välityksellä. Listautumisesta alkaen Yhtiön yhtiöjärjestyksen mukaan jokainen Osake tuottaa yhden (1) äänen yhtiökokouksessa.¹⁵⁵ Jos hallintarekisteröidyn Osakkeen omistaja haluaa osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää äänioikeuttaan, hänen tulee ilmoittautua tilapäisesti merkittäväksi Yhtiön osakasluetteloon. Ilmoitus tilapäisestä merkitsemisestä osakasluetteloon on tehtävä viimeistään yhtiökokouskutsussa määriteltynä päivänä, jonka on oltava Täsmäytyspäivän jälkeen.

Yhtiökokouksessa päätökset tehdään yleensä yksinkertaisella äänten enemmistöllä. Kuitenkin eräät päätökset, kuten yhtiöjärjestyksen muutokset, suunnattu osakeanti ja eräissä tapauksissa päätökset Yhtiön sulautumisesta tai purkamisesta, edellyttävät vähintään kahden kolmasosan enemmistöä annetuista äänistä sekä yhtiökokouksessa edustetuista osakkeista.

Osingot ja muu voitonjako

Osakeyhtiölain mukaan suomalaisen yhtiön osinkoa voidaan maksaa vasta yhtiökokouksen hyväksyttyä yhtiön tilinpäätöksen ja päätettyä osingonjaosta. Yleensä yhtiökokous ei voi päättää jakaa osinkoa hallituksen ehdottamaa tai hyväksymää määrää enempää. Osakeyhtiölain mukaan osingonjako perustuu viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettuun tilintarkastettuun tilinpäätökseen. Yhtiöt voivat myös jakaa kuluvan tilikauden voittoon perustuvia osavuosiosinkoja ylimääräisen yhtiökokouksen hyväksymän tilintarkastetun tilinpäätöksen perusteella. Osingonjako edellyttää osakkeenomistajien enemmistöpäätöstä yhtiökokouksessa. Yhtiökokous voi myös valtuuttaa hallituksen päättämään osingonjaosta. Listautumisesta alkaen kaikki Yhtiön Osakkeet tuottavat osakkeenomistajille yhtäläiset oikeudet osinkoon ja muuhun Yhtiön varojenjakoon¹⁵⁶.

¹⁵⁵ Ylimääräinen Yhtiökokous päätti yhdistää Yhtiön nykyiset osakelajit ehdollisena Listautumisen toteuttamiselle. Katso edellä "*Osakkeisiin ja osakepääomaan ennen Listautumista tehtävät muutokset*".

¹⁵⁶ Ylimääräinen Yhtiökokous päätti yhdistää Yhtiön nykyiset osakelajit ehdollisena Listautumisen toteuttamiselle. Katso edellä "*Osakkeisiin ja osakepääomaan ennen Listautumista tehtävät muutokset*".

Osakeyhtiölain mukaan oma pääoma jaetaan sidottuun ja vapaaseen omaan pääomaan. Jaolla on merkitystä määrittäessä jakokelpoisten varojen määrää. Osakepääoma sekä Kirjanpitolain (1336/1997, muutoksineen) mukainen uudelleenarvostusrahasto, käyvän arvon rahasto ja arvonorotusrahasto ovat sidottua omaa pääomaa. Myös ennen nykyisen Osakeyhtiölain voimaantuloa syntyneet ylikurssirahasto ja vararahasto ovat sidottua omaa pääomaa sen mukaan kuin Osakeyhtiölain voimaannpanosta annetussa laissa (625/2006, muutoksineen) määrätään. Muut rahastot sekä tilikauden ja edellisten tilikausien voitto ovat vapaata omaa pääomaa. Osinko tai muu varojenjako voi olla enintään jakokelpoisten varojen suuruinen. Varoja ei kuitenkaan saa jakaa, jos jaosta päätettäessä tiedetään tai pitäisi tietää yhtiön olevan maksukyvytön tai jaon aiheuttavan maksukyvyttömyyden. Jakokelpoiset varat sisältävät tilikauden voiton, edellisiltä tilikausilta kertyneet voittovarot ja yhtiön muut vapaan oman pääoman erät, joista on vähennetty taseen osoittama tappio sekä määrä, joka yhtiöjärjestyksen mukaan on jätettävä jakamatta. Jakokelpoisia varoja on soveltuvin osin korjattava taseeseen aktivoitujen perustamis-, tutkimus- ja tiettyjen kehityskulujen määrällä sen mukaisesti, mitä Osakeyhtiölain voimaannpanosta annetussa laissa määrätään.

Osingon tai muun varojenjaon määrä ei saa ylittää Hallituksen ehdottamaa tai hyväksymää määrää, elleivät osakkeenomistajat, jotka omistavat vähintään kymmenen prosenttia yhtiön kaikista osakkeista, sitä varsinaisessa yhtiökokouksessa vaadi. Mikäli edellä mainittu vaatimus esitetään, edellä määriteltyjen jakokelpoisten varojen rajoissa osinkona on jaettava vähintään puolet yhtiön tilikauden voitosta, josta vähennetään yhtiöjärjestyksen mukaan jakamatta jätettävä määrä. Osakkeenomistajat voivat vaatia osinkoina enintään kahdeksan prosenttia yhtiön omasta pääomasta. Jaettavasta määrästä vähennetään tilikaudelta ennen varsinaista yhtiökokousta mahdollisesti jaetut osingot. Osingot ja muut jako-osuudet maksetaan niille osakkeenomistajille tai heidän nimeämilleen henkilöille, jotka on merkitty osaksluetteloon osingonmaksun Täsmäytyspäivänä. Osaksluetteloa ylläpitää Euroclear Finland asianomaisen tilinhoitajan välityksellä. Arvo-osuusjärjestelmässä osingot maksetaan osakkeenomistajille tilisiirtoina rekisteriin ilmoitetuille tileille. Listautumisesta alkaen kaikki Yhtiön Osakkeet tuottavat osakkeenomistajille yhtäläiset oikeudet osinkoon ja muuhun Yhtiön varojenjakoan (mukaan lukien purkamistilanteessa).¹⁵⁷ Osingon vanhenemispäivä on tavallisesti kolme vuotta osingonmaksun eräpäivästä.

Osakeyhtiölain mukaan yhtiö voi hankkia tai lunastaa omia osakkeitaan. Yhtiökokouksen tulee tehdä päätökset yhtiön omien osakkeiden hankinnasta tai lunastamisesta, ja päätös edellyttää vähintään kahden kolmasosan enemmistöstä annetuista äänistä sekä kokouksessa edustetuista osakkeista. Yhtiökokous voi myös määrääjäksi, enintään 18 kuukaudeksi, valtuuttaa hallituksen päättämään yhtiön omien osakkeiden hankinnasta vapaalla omalla pääomalla. Omia osakkeita voidaan hankkia muuten kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa vain, jos siihen on Yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Omia osakkeita voidaan lähtökohtaisesti lunastaa muuten kuin osakkeenomistajien omistamien osakkeiden suhteessa vain kaikkien osakkeenomistajien suostumuksella. Julkisessa osakeyhtiössä päätöstä omien osakkeiden hankkimisesta, lunastamisesta tai pantiksi ottamisesta ei saa tehdä siten, että yhtiöllä ja sen tytäryhteisöillä hallussaan tai panttina olevien omien osakkeiden yhteenlaskettu määrä olisi yli kymmenen prosenttia kaikista osakkeista. Yhtiölle tai sen tytäryhteisölle kuuluvalla osakkeella ei voi osallistua yhtiökokoukseen tai osingonjakoon.

Pakollinen julkinen ostotarjous ja lunastusvelvollisuus

Arvopaperimarkkinalain mukaan osakkeenomistajan, jonka osuus kasvaa yli kolmeen kymmenesosaan tai yli puoleen yhtiön osakkeiden äänimäärästä sen jälkeen, kun yhtiön osake on otettu julkisen kaupankäynnin kohteeksi, on tehtävä julkinen ostotarjous kaikista yhtiön jäljellä olevista osakkeista ja osakkeisiin oikeuttavista arvopapereista käypään hintaan. Lisätietoja annetaan tämän Esitteen kohdassa ”*Suomen arvopaperimarkkinat — Arvopaperimarkkinoiden sääntely*”.

Osakeyhtiölain mukaan se, jolla on yli yhdeksän kymmenesosaa yhtiön kaikista osakkeista ja osakkeiden tuottamista äänistä, on oikeutettu lunastamaan yhtiön muiden osakkeenomistajien osakkeet käypään hintaan. Lisäksi vähemmistöosakkeenomistaja, jonka osakkeet voidaan edellä mainitulla tavalla lunastaa, on oikeutettu vaatimaan edellä mainitulta enemmistöosakkeenomistajalta osakkeidensa lunastamista.

Ulkomaalaisten yritysostojen seuranta

Yhtiöön voi soveltua laki ulkomaalaisten yritysostojen seurannasta (172/2012, muutoksineen ”**Seurantalaki**”). Seurantalain nojalla suomalaiset viranomaiset valvovat maan turvallisuuden ja huoltovarmuuden kannalta keskeisten yhtiöiden omistuspohjaa. Tämän lain mukaisesti viranomaisilla on

¹⁵⁷ Ylimääräinen Yhtiökokous päätti yhdistää Yhtiön nykyiset osakelajit ehdollisena Listautumisen toteutumiselle. Katso edellä ”— Osakkeisiin ja osakepääomaan ennen Listautumista tehtävät muutokset”.

oikeus puuttua laissa määriteltyihin yritysostoihin, ellei työ- ja elinkeinoministeriö ole vahvistanut yritysostoa.

Seurantalakia sovelletaan kaikkiin ulkomaisten ostajien tekemiin yritysostoihin, joiden seurauksena ostaja hankkii omistukseensa vähintään yhden kymmenesosan, vähintään yhden kolmasosan tai vähintään puolet äänimäärästä (tai vastaavan tosiasiallisen vaikutusvallan) seurannan kohteena olevasta yhtiöstä. Ulkomaisella ostajalla tai omistajalla tarkoitetaan Seurantalain mukaan sellaista yhteisöä tai henkilöä jolla ei ole asuinpaikkaa Euroopan unionissa tai Euroopan vapaakauppaliittoon (EFTA) kuuluvassa valtiossa. Seurantalakia sovelletaan myös mikäli tällaisella ulkomaisella yhteisöllä on vähintään yksi kymmenesosa äänimäärästä (tai vastaava tosiasiallinen vaikutusvalta) kotimaisessa yhteisössä tai yhteisössä, jolla on kotipaikka Euroopan unionin tai EFTA:n jäsenvaltioiden alueella. Hankittaessa puolustusteollisuusyritystä, ulkomaisena omistajana pidetään Seurantalain mukaan kaikkia sellaisia, joilla on asuinpaikka muussa valtiossa kuin Suomessa (mukaan lukien suomalaiset ostajat joissa vähintään yksi kymmenesosa on ulkomaalaisomistuksessa).

Seurantalakia sovelletaan yritysostoihin, joiden kohteena ovat puolustusteollisuudessa mukana olevat yritykset ja muut yritykset, joita toimialansa, liiketoimintansa tai sitoumustensa perusteella on pidettävä yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen kannalta kriittisenä ja jotka olisivat elintärkeitä kansalliselle turvallisuudelle ja huoltovarmuudelle. Joutuakseen Seurantalain kohteeksi ei riitä, että yhtiö toimii kriittisellä toimialalla, vaan yhtiötä on myös pidettävä yksilöllisesti kriittisenä. Vahvistusmenettelyn aloittamiselle ei ole hankitun yhtiön työntekijöiden lukumäärää, liikevaihtoa tai kokonaisvaroja koskevia minimirajoituksia.

Seurantalaisissa ei määritellä tarkkoja tai selkeitä kriteerejä sille, mitkä yritykset kuuluvat lain piiriin, mutta laissa viitataan viranomaisten toimintasuunnitelmiin tuotannon ja palveluiden jatkumisen turvaamiselle poikkeusoloissa ja hätätilanteissa. Laissa huoltovarmuuden turvaamisesta (1390/1992, muutoksineen) säädetään, että viranomaiset poikkeusoloissa ja kansallisissa hätätilanteissa pyrkivät turvaamaan välttämättömän infrastruktuurin ja tuotannon saatavuuden. Seurantalain esityöt viittaavat siihen, että Seurantalain tavoitteena on helpottaa tätä velvollisuutta. Näin ollen esimerkiksi infrastruktuuriin, sähkön tuottamiseen ja siirtoon sekä tietoliikenteeseen ja telekommunikointiin osallistuvat yhtiöt saattavat joutua Seurantalain kohteeksi edellyttäen, että kyseessä olevan yhtiön tuottamia tuotteita ja palveluita pidetään kriittisinä tämän lain mukaan.

Siirto arvo-osuusjärjestelmän kautta

Myytäessä arvo-osuusjärjestelmässä olevia osakkeita kyseiset osakkeet siirretään tilisiirtona myyjän arvo-osuustililtä ostajan arvo-osuustilille. Myynnin osalta jakaumatiedot on rekisteröity Euroclearin HEXClear-järjestelmään, ja jos tarpeen, arvo-osuutta koskeva ehto tehdään arvo-osuustilille. Myynti rekisteröidään ennakkokirjauksena siihen saakka, kunnes kauppa on selvitetty ja osakkeet maksettu, minkä jälkeen ostaja merkitään automaattisesti yhtiön osakasluetteloon. Kaupat selvitetään yleensä Euroclearin automaattisessa selvitysjärjestelmässä (HEXClear-järjestelmä) toisena pankkipäivänä kaupantekopäivästä, elleivät osapuolet ole toisin sopineet. Jos osakkeet on hallintarekisteröity ja myyjän ja ostajan osakkeet on talletettu samalle hallintarekisteritilille, osakkeiden myynti ei edellytä mitään merkintöjä Suomen arvo-osuusjärjestelmään, ellei haltija vaihdu tai osakkeita siirretä pois hallintarekisteritililtä myynnin perusteella.

Valuuttakontrolli

Ulkomaalaiset voivat hankkia suomalaisen osakeyhtiön osakkeita ilman erityistä valuuttakontrollilupaa. Ulkomaalaiset voivat myös vastaanottaa osinkoa ilman erityistä valuuttakontrollilupaa, mutta yhtiö joutuu pidättämään lähdeveron Suomesta siirrettävistä varoista, ellei soveltuvaa kaksinkertaisen verotuksen poistamiseksi tehtyä sopimusta ole. Ulkomaalaiset, jotka ovat hankkineet suomalaisen osakeyhtiön osakkeita, voivat saada osakkeita rahastoannin yhteydessä tai osallistua uusmerkintään ilman erityistä valuuttakontrollilupaa. Ulkomaalaiset voivat myydä suomalaisen yhtiön osakkeita Suomessa, ja tällaisesta myynnistä saadut varat voidaan siirtää pois Suomesta missä tahansa vaihdettavassa valuutassa. Suomessa ei ole voimassa valuuttakontrollisäännöksiä, jotka rajoittaisivat suomalaisen yhtiön osakkeiden myymistä toiselle ulkomaalaiselle.

LISTAUTUMISANNIN JÄRJESTÄMINEN

Järjestämissopimus

Yhtiön, EQT:n ja alla nimettyjen Järjestäjien odotetaan tekevän arviolta 10.10.2017 Järjestämissopimuksen. Järjestämissopimuksen mukaan Yhtiö sitoutuu laskemaan liikkeeseen ja Myyvät Osakkeenomistajat sitoutuvat myymään Tarjottavia Osakkeita Järjestäjien hankkimille ostajille, tai mikäli tämä ei toteudu, Järjestäjille, ja kukin Järjestäjästä sitoutuu ei-yhteisvastuullisesti hankkimaan ostajia Tarjottaville Osakkeille ja mikäli tämä ei toteudu, merkitsemään tai ostamaan alla kunkin Järjestäjän nimen kohdalla ilmoitetun prosentuaalisen osuuden kaikista Tarjottavista Osakkeista.

	Prosentuaalinen osuus Tarjottavista Osakkeista
Carnegie Investment Bank AB	26,7 %
Morgan Stanley & Co. International plc	26,7 %
Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) Helsingin sivukonttori	26,7 %
Jefferies International Limited	10,0 %
OP Yrityspankki Oyj	10,0 %
Yhteensä	100,0 %

Järjestämissopimuksen mukaan Järjestäjien velvollisuuksiin hankkia ostajia Tarjottaville Osakkeille, tai mikäli tämä ei toteudu, ostaa niitä itse, sovelletaan tiettyjä ehtoja. Pääjärjestäjät voivat Järjestämissopimuksen mukaan irtautua näistä velvollisuuksista (omasta ja Järjestäjien puolesta) tietyissä olosuhteissa, kuten ylivoimaisen esteen kohdalla. Jos Pääjärjestäjät päättävät irtautua Järjestäjien sitoumuksista, Listautumisanti voidaan peruuttaa, eikä Tarjottavia Osakkeita siinä tapauksessa toimiteta.

Järjestämissopimuksen mukaan Yhtiö ja EQT ottavat Järjestäjien puolesta vastattavakseen tietyt vastuut, mukaan lukien Yhdysvaltain Arvopaperilain mukaisen vastuun.

Lisäosakeoptio

Järjestämissopimuksen nojalla EQT ja Vakauttamisjärjestäjä voivat sopia, että EQT antaa Vakauttamisjärjestäjälle Lisäosakeoption, joka on käytettävissä Vakauttamisaikana, ostaa tai hankkia ostajia enintään 10 949 196 lisäosakkeelle (olettaen, että EQT ei päästä kasvattaa Myyntiosakkeiden määrää) tai enintään 11 717 560 Lisäosakkeelle (olettaen, että EQT päättää kasvattaa Myyntiosakkeiden määrää 5 122 433 Myyntiosakkeella) yksinomaan mahdollisten ylikysyntätilanteiden kattamiseksi. Lisäosakkeet vastaavat noin 10,0 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä ennen Listautumisanntia ja noin 9,1 prosenttia Listautumisannin jälkeen olettaen, että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita. Lisäosakkeet vastaavat aina kuitenkin enintään 15 prosenttia Uusien Osakkeiden ja Myyntiosakkeiden kokonaismäärästä.

Vakauttamistoimenpiteet

Listautumisannin yhteydessä Vakauttamisjärjestäjä Järjestäjien lukuun toimien saattaa (mutta ei ole velvollinen toteuttamaan) soveltuviin lakien ja säännösten mukaisesti yllimerkitä Osakkeita tai toteuttaa vakauttamistoimenpiteitä, joilla pyritään Vakauttamisaikana tukemaan Osakkeiden markkinahintaa korkeammalle tasolle kuin mitä se muutoin olisi (edellyttäen, että näiden toimien kohteena olevien Osakkeiden kokonaismäärä ei ylitä 15 prosenttia Tarjottavien Osakkeiden kokonaismäärästä). Vakauttamistoimenpiteitä ei kuitenkaan välttämättä suoriteta ja ne voivat päättyä milloin tahansa. Vakauttamistoimet saattavat alkaa joko päivänä, jona kaupankäynti Osakkeilla alkaa Helsingin Pörssissä, tai tämän jälkeen, ja mikäli vakauttamistoimenpiteitä aloitetaan, ne voivat päättyä milloin tahansa, mutta niiden on päättyttävä viimeistään 30 päivän kuluttua kaupankäynnin alkamisesta. Vakauttamisjärjestäjän vakauttamistoimet tai yllimerkinnät on suoritettava soveltuviin lakien ja sääntelyn mukaisesti ja ne voidaan suorittaa Vakauttamisjärjestäjän toimitiloissa, Helsingin Pörssissä sekä Bats Trading Limited (Bats Europe)- ja Turquoise Global Holdings Limited (Turquoise) -markkinapaikoilla. Vakauttamistoimenpiteet saattavat nostaa Osakkeiden vaihtoa tai markkinahintaa markkinoilla itsenäisesti määräytyviin tasoihin nähden korkeammaksi ja kaupankäynti- tai markkinahinta saattaa saavuttaa tason, jota ei voida ylläpitää pysyvästi.

Vakauttamisjärjestäjä toimii Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 596/2014 täydentämisestä takaisinosto-ohjelmiin ja vakauttamistoimenpiteisiin sovellettavia edellytyksiä koskevista

tekniistä sääntelystandardeista 8.3.2016 annetun Komission delegoidun asetuksen (EU) 2016/1052 6(5) artiklan tarkoittamana keskusyhteyspisteenä.

Vakauttamistoimenpiteissä noudatetaan Markkinoiden Väärinkäyttöasetusta ja Komission delegoitua asetusta (EU) 2016/1052 Markkinoiden väärinkäyttöasetuksen täydentämisestä takaisinosto-ohjelmiin ja vakauttamistoimenpiteisiin sovellettavia edellytyksiä koskevilla teknisillä sääntelystandardeilla.

Vakauttamisjärjestäjän ja Myyvien Osakkeenomistajien odotetaan tekevän merkintöihin ja vakauttamiseen liittyvän osakelainaussopimuksen arviolta 10.10.2017. Osakelainaussopimuksen mukaan Vakauttamisjärjestäjä voi ottaa Osakkeita lainaksi Lisäosakeoption mukaisia vastaavan määrän kattaakseen tehdyt yllimerkinnot.

Luovutusrajoitukset (Lock-up)

Alla mainitut tahot tulevat sopimaan Järjestäjien kanssa, etteivät nämä tai kukaan niiden lukuun toimiva henkilö, Listautumisantia ja tiettyjä muita poikkeuksia lukuun ottamatta, ajanjaksolla, joka päättyy Yhtiön, Myyvien Osakkeenomistajien ja muiden Yhtiön nykyisten osakkeenomistajien osalta 180 päivän kuluttua Listautumisesta (eli arviolta 8.4.2018), sekä Hallituksen jäsenten, johtoon kuuluvien henkilöiden sekä tiettyjen Yhtiön avainhenkilöiden osalta 360 päivän kuluttua Listautumisesta (eli arviolta 5.10.2018), ilman Pääjärjestäjien etukäteen antamaa kirjallista suostumusta laske liikkeeseen, tarjoa, panttaa, myy, sitoudu myymään, myy optio-oikeutta tai oikeutta ostaa, osta mitään optio-oikeutta tai oikeutta myydä, anna optio-oikeutta tai warranttia ostaa, lainaa tai muutoin siirrä tai luovuta suoraan tai välillisesti Osakkeita tai arvopapereita, jotka ovat vaihdettavissa tai muutettavissa Osakkeiksi tai olennaisilta osin samankaltaisia Osakkeiden kanssa, tai tee mitään vaihtosopimusta tai muuta sopimusta, jolla Osakkeen omistamisen taloudelliset vaikutukset siirtyvät kokonaan tai osittain riippumatta siitä, onko tällaisen toimenpiteen vastikkeena Osakkeen tai muun arvopaperin luovutus, rahamääräinen suoritus tai jokin muu vastike.

Osakkeiden luovutusta koskevat rajoitukset eivät sovellu tiettyihin tilanteisiin, kuten Myyvien Osakkeenomistajien ja muiden edellä mainittujen tahojen osalta muun muassa Yhtiöön kohdistuvan ostotarjouksen tai kaikille osakkeenomistajille suunnatun Osakkeiden takaisinoston yhteydessä, eivätkä Myyvien Osakkeenomistajien ja muiden Yhtiön nykyisten osakkeenomistajien Hallituksen jäsenten, johtoon kuuluvien henkilöiden sekä tiettyjen Yhtiön avainhenkilöiden osalta koske muita kuin näiden omistamia Osakkeita otettaessa Osakkeet kaupankäynnin kohteeksi Helsingin Pörssissä.

Antamalla Sitoumuksen osallistua Henkilöstöantiin Sitoumuksen antaja sitoutuu noudattamaan Osakkeita koskevaa luovutusrajoitusta. Luovutusrajoituksen mukaisesti Henkilöstöantiin osallistuvat eivät ilman Pääjärjestäjien antamaa etukätestä kirjallista suostumusta ajanjaksolla, joka päättyy 180 päivän kuluttua Listautumisesta (eli arviolta 8.4.2018) myy, myy lyhyeksi, tai muutoin suoraan tai välillisesti luovuta Henkilöstöannissa merkittyjä Osakkeita tai Henkilöstöannissa merkittyjen Osakkeiden ostamiseen oikeuttavia optioita tai warrantteja tai muita Henkilöstöannissa merkittyihin Osakkeisiin muunnettavia tai vaihdettavia arvopapereita, jotka he omistavat tai hankkivat Henkilöstöannissa tai joiden luovuttamiseen heillä on valtuudet. Henkilöstöantiin osallistuvat suostuvat siihen, että tässä kuvattu luovutusrajoitus voidaan kirjata heidän arvo-osuustileilleen.

Luovutusrajoitukset koskevat yhteensä noin 39,5 prosenttia Osakkeista ja kaikkien Osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Osakeannin jälkeen ilman Lisäosakeoptiota (Lisäosakeoption kanssa noin 30,3 prosenttia) olettaen, että Myyvät Osakkeenomistajat myyvät enimmäismäärän Myyntiosakkeita ja että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita.

Merkintäsitoumukset

Ankkurisijoittajat Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma, Hartwall Capital Oy Ab, Rettig Group Oy Ab ja Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo ovat kukin erikseen syyskuussa 2017 antaneet mahdolliseen Listautumisasiin liittyen merkintäsitoumuksia, joiden nojalla Ankkurisijoittajat ovat kukin erikseen sitoutuneet merkitsemään Tarjottavia Osakkeita Merkintähintaan tietyin edellytyksin ja ehdolla, että Yhtiön liikkeeseen laskettujen Osakkeiden arvostus on Merkintähinnalla (Osakeannista saatavien varojen jälkeen ja pois lukien Yhtiön hallussa olevat omat Osakkeet) enintään 1 250 miljoonaa euroa. Merkintäsitoumusten ehtojen mukaan Ankkurisijoittajille taataan sitoumusten kattama määrä Tarjottavia Osakkeita. Ankkurisijoittajat ovat antaneet merkintäsitoumuksia seuraavasti:

- Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman, Hartwall Capital Oy Ab:n ja Rettig Group Oy Ab:n merkintäsitoumuksien määrät ovat suhteellisia osuuksia Yhtiön liikkeeseen lasketuista Osakkeista Listautumisannin toteuttamisen jälkeen seuraavasti: Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma

enintään noin 11,3 prosenttia sen osakeomistuksen kokonaismäärän ollessa 15,0 prosenttia mukaan lukien Esitteen päivämäärän osakeomistus, Hartwall Capital Oy Ab 10,1 prosenttia ja Rettig Group Oy Ab 10,1 prosenttia.

- Keskinäisen Työeläkevakuutusyhtiö Elon sitoumus on määrältään 50 miljoonaa euroa.

Ankkurisijoittajien merkintäsitoumukset ovat yhteensä noin 444 miljoonaa euroa tai noin 36 prosenttia Osakkeista Yhtiön liikkeeseen laskettujen Osakkeiden (Osakeannista saatavien varojen jälkeen ja pois lukien Yhtiön hallussa olevat omat Osakkeet) arvostuksen ollessa 1 250 miljoonaa euroa. Ankkurisijoittajat eivät saa korvausta merkintäsitoumuksistaan.

Muut asiat

Uusien Osakkeiden liikkeeseen laskeminen ja merkintä eivät muodosta varainsiirtoverovelvollisuutta. Tilinhoitajat perivät hinnastojensa mukaiset palkkiot arvo-osuustilin ylläpidosta ja Osakkeiden säilyttämisestä. Myyntiosakkeet myydään Osakkeiden kaupankäynnin alkamisen yhteydessä Helsingin Pörssin prelistalla eikä näiden luovutusten odoteta muodostavan varainsiirtoverovelvollisuutta. Jos varainsiirtoverovelvollisuus syntyy, Myyvät Osakkeenomistajat maksavat Myyntiosakkeiden siirroista mahdollisesti perittävän varainsiirtoveron. Muut kuin Suomessa yleisesti verovelvolliset Osakkeiden ostajat voivat olla velvollisia maksamaan Merkintähinnan lisäksi leimaveroa tai muita maksuja niihin sovellettavien lakien ja käytäntöjen mukaisesti.

Yhtiö aikoo jättää listalleottohakemuksen Helsingin Pörssille Tarjottavien Osakkeiden ja nykyisten Osakkeiden listaamiseksi Helsingin Pörssin Pörssilistalle. Osakkeiden kaupankäynnin odotetaan alkavan Helsingin Pörssin prelistalla arviolta 11.10.2017 ja Helsingin Pörssin Pörssilistalla arviolta 13.10.2017. Henkilöstöannissa tarjottujen Osakkeiden kaupankäynnin odotetaan alkavan arviolta 13.10.2017. Osakkeiden kaupankäyntitunnus on "TTALO" ja ISIN-koodi FI4000252127.

Yleisöannissa ja Henkilöstöannissa liikkeeseen lasketut Tarjottavat Osakkeet kirjataan hyväksytyyn Sitoumuksen tehneiden sijoittajien arvo-osuustileille arviolta ensimmäisenä pankkipäivänä Hinnoittelun jälkeen, arviolta 11.10.2017. Instituutioannissa liikkeeseen lasketut Tarjottavat Osakkeet ovat valmiina toimitettaviksi maksua vastaan arviolta 13.10.2017 Euroclear Finlandin kautta. Kaikki Osakkeilla ennen selvitystä suoritettavat toimet ovat osapuolten yksinomaisella vastuulla.

Listautumisannin yhteydessä Järjestäjät ja niiden lähipiiriin kuuluvat omaan lukuunsa toimivat sijoittajat voivat ottaa osan Tarjottavista Osakkeista omaan lukuunsa ja tässä ominaisuudessa pitää halussaan, ostaa tai myydä omaan lukuunsa Tarjottavia Osakkeita, ja ne voivat tarjota tai myydä tällaisia arvopapereita muutoin kuin Listautumisannin yhteydessä, aina kulloinkin sovellettavan lain mukaisesti. Järjestäjät eivät aio julkistaa kyseisten sijoitusten tai transaktioiden laajuutta, jollei laki tai määräys niitä siihen velvoita.

Tarjottavien Osakkeiden tarjoaminen ja myynti toteutetaan (a) Yhdysvalloissa Järjestäjien toimesta myyntiagenttien välityksellä vain hyväksytyille institutionaalisille sijoittajille (eng. *qualified institutional buyer*) Rule 144A -säännöksen tai muun soveltuvan Yhdysvaltain Arvopaperilain rekisteröintivaatimuksia koskevan poikkeuksen mukaisesti ja nojalla, (b) Yhdysvaltojen ulkopuolella Regulation S -säännöksen mukaisesti ja nojalla, mukaan lukien Suomessa Yleisöannissa ja Henkilöstöannissa Esitteen mukaisesti. Kaikki Tarjottavien Osakkeiden myyntitarjoukset Rule 144A -säännöksen mukaisesti ja nojalla tai muiden soveltuvien Yhdysvaltain Arvopaperilain rekisteröintivaatimuksia koskevien poikkeusten nojalla tehdään Yhdysvaltain arvopaperipörssilain (*U.S. Exchange Act*) mukaisesti rekisteröityjen pörssimeklareiden toimesta. Yhtiön Osakkeita (mukaan lukien Tarjottavat Osakkeet) ei ole rekisteröity eikä niitä tulla rekisteröimään Yhdysvaltain Arvopaperilain mukaisesti, eikä niitä saa tarjota tai myydä Yhdysvalloissa muutoin kuin tietyissä liiketoimissa, joissa voidaan poiketa Yhdysvaltain Arvopaperilain rekisteröintivaatimuksista.

Suomen ulkopuolisilla lainkäyttöalueilla ei ole tehty eikä tulla tekemään mitään toimia Tarjottavien Osakkeiden yleisölle tarjoamisen sallimiseksi tai tämän Esitteen tai muun Yhtiöön taikka Tarjottaviin Osakkeisiin liittyvän materiaalin hallussapidon, levittämisen tai jakelun sallimiseksi sellaisella lainkäyttöalueella, jolla vaaditaan toimenpiteitä tällaisen sallimiseksi. Näin ollen Tarjottavia Osakkeita ei saa tarjota tai myydä suoraan tai välillisesti, eikä tätä Esitettä tai muuta Tarjottaviin Osakkeisiin liittyvää Listautumisannin koskevaa materiaalia tai mainoksia saa jakaa tai julkistaa missään maassa tai lainkäyttöalueella tai sellaisesta käsin muutoin kuin kyseisen maan tai lainkäyttöalueen soveltuvia sääntöjä ja määräyksiä noudattaen.

Yhtiö ja Myyvät Osakkeenomistajat ovat sitoutuneet maksamaan Järjestäjille Järjestämissopimuksen mukaisista palveluista järjestämispalkkion, joka määritellään Tarjottavista Osakkeista saatujen bruttovarojen mukaan sisältäen mahdollisten Lisäosakkeiden myynnin Lisäosakeoption mukaisesti. Järjestämispalkkiovastuu jakautuu Myyvien Osakkeenomistajien ja Yhtiön välillä siten, että kunkin Myyvän Osakkeenomistajan ja Yhtiön palkkiovastuun perusteena on kullekin Myyvälle Osakkeenomistajalle ja Yhtiölle kuuluva osuus Myyntiosakkeista ja Uusista Osakkeista saaduista bruttovaroista. Yhtiö voi lisäksi oman harkintansa mukaan maksaa Järjestäjille kannustinpalkkion.

Myyvät Osakkeenomistajat saavat Osakemyynnistä noin 719 miljoonan euron bruttovarat olettaen, että kaikki Myyntiosakkeet myydään (pois lukien 5 122 433 Myyntiosaketta, jotka EQT:n päätöksellä voidaan myydä Myyntiosakkeiden alustavan enimmäismäärän lisäksi) ja että Lisäosakeoptio käytetään 10 949 196 Lisäosakkeeseen saakka. Yhtiö arvioi sen maksettavaksi tulevien Listautumisantiin liittyvien maksujen, palkkioiden ja kulujen yhteismäärän olevan enintään noin 11,3 miljoonaa euroa olettaen, että harkinnanvarainen kannustinpalkkio maksetaan täysimääräisesti, Listautumisannin yhteydessä Yhtiön ja Myyvien Osakkeenomistajien maksettavaksi tulevien maksujen, palkkioiden ja arvioitujen kulujen kokonaissumma on noin 33 miljoonaa euroa.

Järjestäjät ja niiden lähipiiriin kuuluvat tahot ovat tehneet liiketoimia ja tarjonneet investointi- ja liikepankkipalveluita sekä muita palveluita Yhtiölle, Myyville Osakkeenomistajille ja näiden lähipiiriin kuuluville tytäryhtiöille ja lähipiirille, ja voivat toimia näin tulevaisuudessakin ja heille voidaan jatkossa maksaa palkkioita vastaavanlaisten palveluiden yhteydessä. Kaikki Järjestäjien tarjoamat palvelut, myös Listautumisannin yhteydessä tarjotut, on tarjottu itsenäisenä palveluntarjoajana eikä luottamuksenvaraisessa suhteessa Yhtiölle tai Myyville Osakkeenomistajille.

Listautumisannin merkintäaika alkaa 28.9.2017 kello 10.00 ja päättyy Yleisöannin osalta 6.10.2017 kello 16.00, Instituutioannin osalta 10.10.2017 kello 12.00 ja Henkilöstöannin osalta 6.10.2017 kello 16.00. Merkintäaika voidaan keskeyttää tai sitä voidaan jatkaa Listautumisannin ehtojen mukaisesti. Mikäli Järjestämissopimus irtisanotaan, kaikki Yleisöannissa saadut rahasuoritukset palautetaan hakijoille ilman korkoa.

Uusien Osakkeiden liikkeeseen laskemisen seurauksena Listautumisannissa Osakkeiden määrä voi kasvaa 128 060 815 Osakkeeseen olettaen, että Listautumisannissa tarjotaan ja merkitään enimmäismäärä Uusia Osakkeita, mikä vastaa nykyisille osakkeenomistajille noin 8,8 prosentin laimentumista verrattuna Yhtiön Osakkeiden määrään Yhtiön osakelajien yhdistämisen toteutumisen ja osakeomistusten suhteessa toteutettavan maksuttoman osakeannin (osakesplit) jälkeen olettaen, että kutakin yhtä ainoan osakelajin Osaketta kohden annettaisiin kaksi uutta Osaketta (katso ”*Osakkeet ja osakepääoma — Osakkeisiin ja osakepääomaan ennen Listautumista tehtävät muutokset*”) mutta ennen Uusien Osakkeiden liikkeeseenlaskua.

SUOMEN ARVOPAPERIMARKKINAT

Alla oleva yhteenveto on kuvaus Suomen arvopaperimarkkinoista yleisellä tasolla ja se perustuu tämän Esitteen päivämääränä voimassa oleviin lakeihin. Alla oleva yhteenveto ei ole tyhjentävä.

Kaupankäynti ja selvitys Helsingin Pörssissä

Kaupankäynti arvopapereilla ja kauppohen selvitys Helsingin Pörssissä tapahtuu euroissa, ja pienin mahdollinen hinnanmuutos (tikkiväli, *tick size*) noteerauksissa riippuu osakkeen hinnasta. Hintatiedot tuotetaan ja julkaistaan ainoastaan euroissa.

Helsingin Pörssi käyttää automaattista INET Nordic -kaupankäyntijärjestelmää. INET Nordic on toimeksiantopohjainen järjestelmä, jossa toimeksiannot täsmäytetään kaupoiksi, kun hinta- ja volyymitiedot sekä muut ehdot täsmäävät. Helsingin Pörssin kaupankäynti koostuu kolmesta päävaiheesta: kaupankäyntiä edeltävästä vaiheesta, varsinaisesta kaupankäynnistä ja kaupankäynnin jälkeisestä vaiheesta. Osakkeiden kaupankäyntiä edeltävä vaihe alkaa kello 9.00 ja päättyy kello 9.45, jolloin toimeksiantoja voidaan tallentaa, muuttaa tai poistaa. Päivän avaus alkaa kello 9.45 ja päättyy kello 10.00. Jatkuva kaupankäynti alkaa välittömästi päivän avauksen päättyttyä kello 10.00, ja markkinakysyntään perustuva kaupankäynti jatkuu kello 18.25 saakka, jolloin päivän päätös alkaa. Päivän avaukseen siirretään automaattisesti kaupankäyntiä edeltävän vaiheen aikana tallennetut tarjoukset sekä järjestelmässä jo olevat useamman päivän voimassa olevat tarjoukset. Kaupankäynnin jälkeinen vaihe, jonka aikana osakkeiden sopimuskauppoja voidaan tallentaa kaupankäyntipäivän aikana vahvistetuilla hinnoilla jälkipörssikauppoina päivän kaupankäyntiin perustuvien hintarajojen puitteissa, ajoittuu kello 18.30 ja kello 19.00 väliseen aikaan.

Kaupat selvitetään yleensä Euroclear Finlandin automaattisessa selvitysjärjestelmässä (HEXClear-järjestelmä) toisena pankkipäivänä kaupantekopäivästä, elleivät osapuolet ole toisin sopineet. Helsingin Pörssi on osa Nasdaq, Inc -konsernia ("Nasdaq"). Nasdaq tarjoaa kaupankäyntiä moninkertaisten varallisuusluokkien lävitse ja sen teknologia tukee yli 85 pörssin toimintaa 50 maassa. Nasdaq lisäksi omistaa ja ylläpitää Tukholman, Kööpenhaminan, Reykjavikin, Tallinnan, Riian ja Vilnan pörssijä. Kussakin maassa on oma pörssilista ja maakohtaiset listautumisvaatimukset. Nasdaq'n Pohjoismaainen lista otettiin käyttöön 2.10.2006, ja se sisältää Helsingin, Kööpenhaminan, Tukholman ja Reykjavikin paikalliset pörssit. Pohjoismaisen listan myötä yhtiöiden listausvaatimuksia sekä listayhtiöiden esittelytapaa on yhtenäistetty. Pohjoismaisella listalla yhtiöt esittelevät ensin markkina-arvon ja sitten toimialan mukaan yhtiön kotipaikasta riippumatta. Markkina-arvoryhmät on jaettu kolmeen kategoriaan: suuret yhtiöt (Large Cap), keskisuuret yhtiöt (Mid Cap) ja pienet yhtiöt (Small Cap). Yhtiöt jaotellaan eri markkina-arvosegmenteissä teollisuustoimialaluokituksen (Industry Classification Benchmark, ICB) mukaan.

Arvopaperimarkkinoiden sääntely

Suomen arvopaperimarkkinoita valvova viranomainen on Finanssivalvonta. Keskeinen arvopaperimarkkinoita sääntelevä laki on Arvopaperimarkkinalaki, joka sisältää määräyksiä muun muassa yhtiöiden ja osakkeenomistajien tiedonantovelvollisuudesta, esitteistä sekä julkisista ostotarjouksista. Lisäksi Markkinoiden väärinkäyttöasetus sääntelee sisäpiirikauppoja, sisäpiiritiedon laitonta ilmaisemista, markkinoiden manipulointia ja sisäpiiritiedon julkistamista. MAR vahvistaa yhtenäisen markkinoiden väärinkäyttöä koskevan sääntelykehyksen EU-alueella. Tarkempaa sääntelyä ovat antaneet Finanssivalvonta ja Helsingin Pörssi Arvopaperimarkkinalain nojalla. Finanssivalvonta valvoo näiden määräysten noudattamista.

Arvopaperimarkkinalaki määrittää tiedonantovelvollisuuden vähimmäisvaatimukset suomalaisille yhtiöille, jotka hakevat listautumista Helsingin Pörssiin tai jotka tarjoavat arvopapereita yleisölle Suomessa. Julkisen kaupankäynnin kohteena olevan arvopaperin liikkeeseenlaskijalla on velvollisuus säännöllisesti julkistaa taloudellista tietoa yhtiöstä sekä MAR:n mukaan velvollisuus julkistaa mahdollisimman pian sisäpiiritieto, joka koskee suoraan kyseistä liikkeeseenlaskijaa. Liikkeeseenlaskija voi lykätä sisäpiiritiedon julkistamista, jos kaikki MAR:n asettamat edellytykset täyttyvät. Julkistettavien tietojen on annettava sijoittajalle riittävät tiedot perustellun arvion tekemiseksi arvopaperista ja sen liikkeeseenlaskijasta.

Osakkeenomistajan on annettava ilman aiheutonta viivytystä ilmoitus suomalaiselle pörssiyhtiölle ja Finanssivalvonnalle, kun hänen äänimääränsä tai omistusosuutensa kyseisen listatun suomalaisen yhtiön osakkeiden kokonaismäärästä saavuttaa, ylittää tai vähenee alle 5 prosentin, 10 prosentin, 15 prosentin, 20 prosentin, 25 prosentin, 30 prosentin, 50 prosentin, 66,67 prosentin (2/3) tai 90 prosentin Arvopaperimarkkinalain mukaisesti laskettuna tai milloin osakkeenomistajalla on oikeus saada

rahoitusvälineen perusteella osakkeita määrä, joka saavuttaa tai ylittää taikka vähenee alle kyseisten rajojen. Suomalaisen yhtiön saatua tiedon siitä, että osakkeenomistajan omistus- tai ääniosuus on saavuttanut, ylittänyt tai laskenut alle jonkun edellä mainitun rajan, yhtiön tulee ilman aiheetonta viivytystä julkistaa tieto sekä ilmoittaa siitä Helsingin Pörssille ja toimittaa tieto keskeisille tiedotusvälineille. Jos osakkeenomistaja on rikkonut velvollisuuksiaan ääni- tai omistussuuden ilmoittamisesta, Finanssivalvonta voi painavasta syystä kieltää osakkeenomistajaa käyttämästä äänioikeutta ja olemasta edustettuna yhtiökokouksessa niillä osakkeilla, joita rikkomus koskee.

Arvopaperimarkkinalain mukaan osakkeenomistajan, jonka ääniosuus nousee Arvopaperimarkkinalain määrittämällä tavalla yli kolmeen kymmenesosaan (3/10) tai yli puoleen (1/2) yhtiön osakkeiden tuottamasta äänimäärästä sen jälkeen, kun yhtiön osake on otettu julkisen kaupankäynnin kohteeksi, on Arvopaperimarkkinalain mukaan tehtävä käypään hintaan julkinen ostotarjous kaikista jäljellä olevista yhtiön liikkeeseen laskemista osakkeista ja sen osakkeisiin oikeuttavista arvopapereista. Jos edellä tarkoitettujen rajojen ylitykseen johtaneet arvopaperit on hankittu julkisella ostotarjouksella, joka on tehty kaikista kohdeyhtiön liikkeeseen laskemista osakkeista ja kohdeyhtiön liikkeeseen laskemista sen osakkeisiin oikeuttavista arvopapereista, ei velvollisuutta tehdä ostotarjous kuitenkaan synny. Jos yhtiössä on kaksi tai useampia osakkeenomistajia, joiden ääniosuudet ylittävät edellä kuvatun rajan, velvollisuus tehdä ostotarjous syntyy vain osakkeenomistajalle, jolla on korkein ääniosuus. Jos osakkeenomistajan edellä kuvatun ääniosuuden ylittyminen johtuu yksinomaan kohdeyhtiön tai toisen osakkeenomistajan toimenpiteistä, ei osakkeenomistajalle synny tarjousvelvollisuutta ennen kuin tämä hankkii tai merkitsee lisää kohdeyhtiön osakkeita tai muutoin kasvattaa ääniosuuttaan kohdeyhtiössä. Jos edellä kuvatun ääniosuuden ylittyminen johtuu siitä, että osakkeenomistajat toimivat yksissä tuumin tehdessään vapaaehtoisesta ostotarjouksen, ei velvollisuutta tehdä ostotarjousta synny, jos yksissä tuumin toimiminen rajoittuu yksinomaan julkisen ostotarjouksen tekemiseen. Velvollisuutta tehdä ostotarjous ei ole, jos osakkeenomistaja tai muu osakkeenomistajan kanssa yksissä tuumin toimiva henkilö luopuu edellä kuvatun rajan ylittävistä ääniosuudestaan kuukauden kuluessa rajan ylittymisestä edellyttäen, että osakkeenomistaja julkistaa tiedon luopumisaikeestaan eikä käytä äänivaltaansa tänä aikana.

Osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajalla, joka omistaa yli yhdeksän kymmenesosaa kaikista yhtiön osakkeista ja osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, on oikeus lunastaa yhtiön muiden osakkeenomistajien osakkeet käyvästä hinnasta. Lisäksi vähemmistöosakkeenomistaja, jonka osakkeet enemmistöosakas voi edellä mainitulla tavalla lunastaa Osakeyhtiölain nojalla, on oikeutettu vaatimaan lunastamiseen oikeutetulta osakkeenomistajalta osakkeidensa lunastamista. Enemmistöosakkaan osake- ja äänimäärien laskemisesta on annettu yksityiskohtaisia säännöksiä Osakeyhtiölaissa.

Arvopaperimarkkinalain mukaan suomalaisen pörssi-yhtiön on suoraan tai epäsuorasti kuuluttava riippumattomaan, elinkeinoelämää laajasti edustavaan Suomessa perustettuun toimielimeen, joka on antanut hyvän arvopaperimarkkinatavan noudattamisen edistämiseksi suosituksen kohdeyhtiön johdon toiminnasta julkisessa ostotarjouksessa ("**Ostotarjouskoodi**"). Arvopaperimarkkinalain mukaan pörssi-yhtiön on annettava perustelut sille, miksi se ei ole sitoutunut noudattamaan Ostotarjouskoodia.

Lyhyet nettopositiot Helsingin Pörssissä kaupankäynnin kohteena olevissa osakkeissa on ilmoitettava Finanssivalvonnalle lyhyeksimyynistä ja tietyistä luottoriskinvaihtosopimuksiin liittyvistä kysymyksistä 14 päivänä maaliskuuta 2012 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 236/2012 mukaisesti. Lyhyiden nettopositioiden ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia sijoittajia ja markkinatoimijoita. Kaupankäynnin kohteeksi säännellyllä markkinalla otetun yhtiön osakkeita koskeva lyhyt nettopositio on ilmoitettava, kun positio saavuttaa, ylittää tai alittaa 0,2 prosenttia kohdeyhtiön liikkeeseen lasketusta osakepääomasta. Uusi ilmoitus on tehtävä kynnysarvon ylittymisen jälkeen 0,1 prosenttiyksikön välein. Finanssivalvonta julkaisee ilmoitetut lyhyet nettopositiot verkkosivustollaan, jos lyhyt nettopositio saavuttaa, ylittää tai alittaa 0,5 prosenttia kohdeyhtiön liikkeeseen lasketusta osakepääomasta.

Rikoslaki (39/1889, muutoksineen) sisältää säännöksiä sisäpiiritiedon väärinkäytöstä, sisäpiiritiedon laittomasta ilmaisemisesta, markkinoiden manipuloinnista ja tiedonantovelvollisuuksien rikkomisesta. Näiden säännösten rikkominen on kriminalisoitu. Markkinoiden väärinkäyttöasetuksessa, Arvopaperimarkkinalaissa ja Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008, muutoksineen) on annettu Finanssivalvonnalle oikeus määrätä hallinnollisia sanktioita siltä osin kuin kyseessä oleva teko ei kuulu rikoslain soveltamisalaan. Finanssivalvonta voi esimerkiksi antaa julkisen varoituksen taikka määrätä rikemaksun tai seuraamusmaksun julkistamisvaatimuksia, julkista ostotarjousta, sisäpiirirekisteriä tai markkinoiden väärinkäyttöä koskevien säännösten rikkomisesta. Helsingin Pörssin kurinpitolautakunta voi antaa yhtiölle varoituksen tai muistutuksen taikka määrätä kurinpitomaksun tai määrätä yhtiön Pörssilistalta poistettavaksi.

Arvo-osuusjärjestelmä

Yleistä

Euroopan Unioniin sijoittautuneiden liikkeeseenlaskijoiden, jotka laskevat liikkeeseen tai ovat laskeneet liikkeeseen siirtokelpoisia arvopapereita, jotka otetaan kaupankäynnin kohteeksi tai joilla käydään kauppaa kauppapaikoilla, on huolehdittava siitä, että tällaiset arvopaperit muutetaan arvo-osuusmuotoon. Liikkeeseenlaskijalla on oikeus valita arvopaperikeskus, jossa arvopaperit lasketaan liikkeeseen. Arvopaperikeskus ylläpitää arvo-osuusjärjestelmää. Suomessa arvopaperikeskuksena toimii Euroclear Finland, joka tarjoaa arvopapereiden selvitys- ja rekisteröintipalveluja kansallisella tasolla. Euroclear Finland pitää keskitettyä arvo-osuusrekisteriä sekä oman pääoman että vieraan pääoman ehtoista arvopapereista. Euroclear Finlandin osoite on Urho Kekkosen katu 5C, 00100 Helsinki.

Euroclear Finland pitää liikkeeseenlaskijoiden puolesta liikkeeseenlaskijakohtaisia osakasluetteloita arvo-osuusjärjestelmään kuuluvista yhtiöistä. Lisäksi Euroclear Finland tarjoaa tilinhoitopalveluita osakkeenomistajille, jotka ovat avanneet tilinsä ennen arvo-osuusjärjestelmää ja selvitystoimintaa koskevan lain (348/2017, muutoksineen) voimaantuloa 21.6.2017. Euroclear Finlandille keskitetyn arvo-osuusjärjestelmän ylläpitämisestä aiheutuvista kustannuksista arvo-osuusjärjestelmää ja selvitystoimintaa koskevan lain siirtymäkauden aikana (348/2017, muutoksineen) vastaavat pääasiassa arvo-osuusjärjestelmään liittyneet liikkeeseenlaskijat ja tilinhoitajat. Tilinhoitajina toimivat muun muassa luottolaitokset, sijoituspalveluyritykset sekä muut yhteisöt, joille arvopaperikeskus on antanut valtuudet toimia selvitysosapuolena, hallinnoivat arvo-osuustilejä ja niillä on oikeus tehdä kirjauksia arvo-osuustileille.

Kirjaamisenettely

Kaikkien arvo-osuusjärjestelmään liittyneiden yhtiöiden osakkeenomistajien tai näiden omaisuudenhoitajien on avattava jonkin tilinhoitajan hallinnoima arvo-osuustili taikka hallintarekisteröitävä osakkeet tilikirjausten toteuttamiseksi. Suomalaiset osakkeenomistajat eivät saa hallintarekisteröidä omistamiaan osakkeita Suomessa. Muun kuin suomalaisen osakkeenomistajan arvo-osuudet voidaan kirjata omaisuudenhoitotilille, jolloin arvo-osuudet rekisteröidään hallintarekisteröinnin hoitajan nimiin yhtiön osakasluetteloon. Omaisuudenhoitotilin tulee sisältää tiedot hallintarekisteröinnin hoitajasta osakkeen oikean omistajan sijaan sekä maininta siitä, että tili on omaisuudenhoitotili. Yhden tai useamman omistajan arvo-osuudet voidaan hallintarekisteröidä omaisuudenhoitotilille. Lisäksi ulkomaalaisen yksityishenkilön, yhteisön tai omaisuudenhoitajan omistamat osakkeet voidaan merkitä tämän nimiin avatulle arvo-osuustilille, mutta omistus voidaan hallintarekisteröidä yhtiön osakasluettelossa. Osakkeenomistajille, jotka eivät ole vaihtaneet osakkeitaan arvo-osuuksiksi, avataan arvopaperikeskuksen arvo-osuusrekisteriin yhteistili, jonka tilinhaltijaksi merkitään liikkeeseenlaskija. Kaikki arvo-osuusjärjestelmään rekisteröityjen arvopapereiden siirrot toteutetaan arvo-osuustilisiirtoina tietojärjestelmässä. Tilinhoitaja vahvistaa kirjauksen toimittamalla kyseisen arvo-osuustilin haltijalle ilmoituksen arvo-osuustileille tehdystä kirjauksesta. Arvo-osuustilin haltijat saavat myös vuosi-ilmoituksen omistuksistaan jokaisen kalenterivuoden päättyessä.

Jokaiselle arvo-osuustilille on merkittävä määriteltäviä tietoja tilinhaltijasta ja muista tilille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvien oikeuksien haltijoista sekä tilinhoitajasta, jonka hoidossa arvo-osuustili on. Lisäksi arvo-osuustilin tulee sisältää tiedot tilille kirjattujen arvo-osuuksien lajista ja määrästä sekä tilin ja sille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvista oikeuksista ja rajoituksista. Mahdollisesta hallintarekisteröinnistä tehdään kirjattaessa merkintä. Euroclear Finland ja kaikki tilinhoitajat ovat velvollisia pitämään saamansa tiedot ehdottoman luottamuksellisina, vaikka eräät rekisteriin liittyvät tiedot (esimerkiksi kunkin tilinomistajan nimi ja osoite) ovat julkisia, hallintarekisteröintitilanteita lukuun ottamatta. Finanssivalvonnalla on oikeus pyynnöstä saada määrättyjä tietoja hallintarekisteröinneistä. Yhtiön on kuitenkin pidettävä osakasluettelo jokaisen saatavilla yhtiön pääkonttorissa tai, mikäli yhtiö kuuluu arvo-osuusjärjestelmään, arvopaperikeskuksen toimipaikassa Suomessa, hallintarekisteröintitilanteita lukuun ottamatta.

Kukin tilinhoitaja on ankarassa vastuussa hallinnoimassaan rekistereissä esiintyvistä virheistä ja laiminlyönneistä sekä tietosuojaan rikkomisesta. Mikäli tilinomistajalle on aiheutunut vahinkoa väärän kirjauksen tai kirjattuihin arvopapereihin liittyvien oikeuksien muutoksen tai niiden poiston vuoksi, ja mikäli asianomainen tilinhoitaja ei pysty korvaamaan tällaista vahinkoa sellaisesta maksukyvyttömyydestä johtuen, joka ei ole väliaikaista, on tilinomistaja oikeutettu saamaan korvauksen Euroclear Finlandin lakisääteisestä kirjausrahastosta. Kirjausrahaston pääoman on oltava vähintään 0,0048 prosenttia arvo-osuusjärjestelmässä viiden viimeksi kuluneen kalenterivuoden aikana säilytettävänä olleiden

arvo-osuuksien yhteenlasketun markkina-arvon keskiarvosta, kuitenkin vähintään 20 miljoonaa euroa. Vahingonkäräjälle maksetaan kirjausrahaston varoista korvauksena vahingonkäräjän samalta tilinhoitajalta olevan korvaussaatavan määrä, kuitenkin enintään 25 000 euroa. Kirjausrahaston korvausvelvollisuus on rajoitettu samaan vahinkotapaukseen liittyvissä vahingoissa 10 miljoonaan euroon.

Osakkeiden säilyttäminen ja hallintarekisteröinti

Muu kuin suomalainen osakkeenomistaja voi valtuuttaa tilinhoitajan (tai määrätyn muun arvopaperikeskuksen hyväksymän suomalaisen tai ulkomaisen yhteisön) toimimaan osakkeenomistajan puolesta hallintarekisteröintitilin hoitajana. Hallintarekisteröinnin hoitajalla on oikeus vastaanottaa osinkoja osakkeenomistajan puolesta. Hallintarekisteröityjen osakkeiden omistaja, joka haluaa osallistua ja äänestää yhtiökokouksissa, on ilmoitettava tilapäisesti merkittäväksi yhtiön osakasluetteloon viimeistään yhtiökokouskutsussa mainittuna päivänä, jonka tulee olla kyseisen yhtiökokouksen Täsmäytyspäivän jälkeen. Hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajan, joka on ilmoitettu tilapäisesti merkittäväksi osakasluetteloon, katsotaan ilmoittautuneen kokoukseen eikä muuta ilmoittautumista tarvita edellyttäen, että tällaisella hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajalla on oikeus osakkeiden perusteella tulla rekisteröidyksi yhtiön Euroclear Finlandin ylläpitämään osakasluetteloon Täsmäytyspäivänä. Hallintarekisteröityjen osakkeiden hoitajaksi valtuutettu omaisuudenhoitaja on pyydettyä velvollinen ilmoittamaan Finanssivalvonnalle sekä asianomaiselle yhtiölle nimiinsä rekisteröityjen hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajan todellisen henkilöllisyyden, mikäli se on tiedossa, sekä tämän omistamien hallintarekisteröityjen osakkeiden määrän. Mikäli hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajan henkilöllisyys ei ole tiedossa, hallintarekisteröityjen osakkeiden hoitajaksi valtuutetun omaisuudenhoitajan on ilmoitettava vastaavat tiedot hallintarekisteröityjen osakkeiden omistajan edustajana toimivasta tahosta ja toimitettava kirjallinen vakuutus siitä, ettei hallintarekisteröityjen osakkeiden omistaja ole suomalainen luonnollinen henkilö tai suomalainen oikeushenkilö.

Euroclear Finlandin välittäjänä toimivan Euroclear Bank, S.A./N.V.:n ja Clearstreamin lukuun toimivilla suomalaisilla omaisuudenhoitajilla on säilytystili arvo-osuusjärjestelmässä, ja ulkomaalaiset osakkeenomistajat voivat siten säilyttää Helsingin Pörssissä noteerattuja osakkeitaan Euroclear Bank, S.A./N.V:ssa tai Clearstreamissä olevien tiliensä kautta.

Osakkeenomistajien, jotka haluavat pitää osakkeitaan arvo-osuusjärjestelmässä omissa nimissään, mutta joilla ei ole arvo-osuustiliä Suomessa, tulee avata arvo-osuustili jonkin tilinhoitajan kautta Suomessa sekä euromääräinen pankkitili pankissa.

Sijoittajien korvausrahasto ja vakuusrahastot

Sijoituspalvelulaissa (747/2012, muutoksineen) säädetään sijoittajien korvausrahastosta. Lain mukaan sijoittajat jaetaan ammattimaisiin ja ei-ammattimaisiin sijoittajiin. Rahasto ei korvaa ammattimaisten sijoittajien tappioita. Ammattimaisen sijoittajan määritelmään kuuluvat yritykset ja julkiset yhteisöt, joita voidaan pitää arvopaperimarkkinat ja niiden riskit tuntevina tahoina. Sijoittaja voi myös toimittaa kirjallisen ilmoituksen, että hän ammattitaitonsa ja sijoituskokemuksensa perusteella on ammattimainen sijoittaja; kuitenkin luonnollisten henkilöiden oletetaan olevan ei-ammattimaisia sijoittajia.

Sijoituspalveluyritysten ja luottolaitosten tulee kuulua korvausrahastoon. Korvausrahasto turvaa selvien ja riidattomien saatavien maksun tapauksessa, jossa sijoituspalveluyritys tai luottolaitos on asetettu konkurssiin, yrityssaneerausmenettelyyn tai on muusta syystä kuin väliaikaisesta maksukyvyttömyydestä johtuen kykenemätön maksamaan saatavia määrätyn ajanjakson aikana. Pätevien saatavien perusteella korvausrahaston maksama korvauksen määrä on 90 prosenttia sijoittajan kultakin sijoituspalveluyritykseltä tai luottolaitokselta olevan saatavan määrästä, enintään 20 000 euroa. Korvausrahasto ei maksa korvausta tappioista, jotka johtuvat osakkeen arvon alentumisesta tai huonoista sijoituspäätöksistä. Sijoittajat ovat siten edelleen vastuussa omien sijoituspäätöstensä seurauksista.

Rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain (1195/2014, muutoksineen) mukaan talletuspankkien on kuuluttava talletussuojajärjestelmään, jonka tarkoituksena on turvata talletuspankissa tilillä olevien tai tilille vielä kirjaamattomien maksunvälityksessä olevien saatavien maksu, jos talletuspankki on muutoin kuin tilapäisesti maksukyvytön. Talletuspankin asiakkaat voivat saada korvausta talletussuojarahastosta enintään 100 000 euroa. Sijoittajan varat voidaan turvata joko talletussuojarahastolla tai korvausrahastolla. Sijoittajan varoja ei kuitenkaan voida turvata molemmilla rahastoilla yhtä aikaa.

VEROTUS

Alla esitetty yhteenveto perustuu tämän Esitteen päivämääränä Suomessa voimassa olevaan verolainsäädäntöön ja vallitsevaan oikeus- ja verotuskäytäntöön. Muutokset verolainsäädännössä ja sen tulkinnassa saattavat vaikuttaa verotukseen myös takautuvasti. Alla oleva yhteenveto ei ole tyhjentävä eikä siinä ole otettu huomioon tai selvitetty minkään muun maan kuin Suomen verolainsäädäntöä tai oikeus- ja verotuskäytäntöä. Sijoitusta harkitsevien tulisi kääntyä veroasiantuntijan puoleen saadakseen tietoja Listautumisannin sekä Tarjottavien Osakkeiden ostamiseen, omistamiseen ja luovuttamiseen liittyvistä veroseuraamuksista Suomessa tai muualla. Sijoittajien, joiden verotukseen jonkin muun maan lainsäädäntö saattaa vaikuttaa, tulee kääntyä veroasiantuntijan puoleen heidän yksilöllisiin olosuhteisiinsa liittyvien veroseuraamusten selvittämiseksi.

Suomen verotus

Tausta

Seuraavassa käsitellään olennaisia Suomen tulo- ja varainsiirtoveroseuraamuksia, joilla saattaa olla merkitystä Listautumisannin kannalta. Alla oleva kuvaus soveltuu Suomessa yleisesti ja rajoitetusti verovelvollisiin luonnollisiin henkilöihin sekä osakeyhtiöihin, ja siinä käsitellään osingonjakoon sekä Osakkeiden myynnistä saatavaan luovutusvoittoon soveltuvaan Suomen verolainsäädäntöä.

Seuraavassa ei käsitellä itse konsernin verotusta eikä veroseuraamuksia, jotka kohdistuvat osakkeenomistajiin, joiden verotukseen sovelletaan erityissäännöksiä. Tällaisia osakkeenomistajia ovat muun muassa tuloverosta verovapaat yhteisöt, liiketoimintaa harjoittamattomat yhteisöt, elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaan verotettavat luonnolliset henkilöt sekä avoimet tai kommandiittiyhtiöt. Seuraavassa ei myöskään käsitellä ulkomaisten väliyhteisöjen Suomessa yleisesti verovelvollisten osakkaiden veroseuraamuksia, yritysjärjestelyitä koskevia erityissäännöksiä eikä Suomen perintö- tai lahjaveroseuraamuksia.

Tämä kuvaus perustuu seuraaviin lakeihin muutoksineen:

- tuloverolakiin (1535/1992, muutoksineen),
- lakiin elinkeinotulon verottamisesta (360/1968, muutoksineen),
- lakiin rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta (627/1978, muutoksineen)
- varainsiirtoverolakiin (931/1996, muutoksineen) ja
- verotusmenettelystä annettuun lakiin (1558/1995, muutoksineen).

Lisäksi seuraavassa on otettu huomioon oikeuskäytäntö sekä veroviranomaisten päätökset ja lausunnot, jotka ovat voimassa ja saatavilla tämän Esitteen päivämääränä. Verolainsäädäntöä, oikeuskäytäntöä sekä veroviranomaisten kannanottoja voidaan tulevaisuudessa muuttaa, ja näillä muutoksilla voi olla myös takautuva vaikutus.

Yleistä

Verovelvollisen verovelvollisuusasema määrittää Suomen verotusoikeuden laajuuden. Yleisesti verovelvolliset ovat Suomessa verovelvollisia maailmanlaajuisista tuloistaan. Rajoitetusti verovelvollisia verotetaan vain Suomesta saadusta tulosta. Lisäksi rajoitetusti verovelvollisen Suomessa sijaitsevaan kiinteään toimipaikkaan liittyviä tuloja verotetaan Suomessa. Suomea sitovat verosopimukset voivat rajoittaa Suomen sisäisen verolainsäädännön soveltamista ja estää rajoitetusti verovelvollisen Suomesta saaman tulon verottamisen Suomessa.

Luonnollisen henkilön katsotaan olevan Suomessa yleisesti verovelvollinen silloin, kun hän jatkuvasti oleskelee Suomessa yli kuuden kuukauden ajan tai hänellä on Suomessa varsinainen asunto ja koti. Ulkomaille muuttanutta Suomen kansalaista pidetään Suomessa yleisesti verovelvollisena muuttovuoden ja kolmen seuraavan vuoden ajan, ellei hän näytä, ettei hänellä ole kyseisenä verovuonna ollut olennaisia siteitä Suomeen. Ansiotulo verotetaan progressiivisen veroasteikon mukaan. Enintään 30 000 euron kalenterivuoden pääomatulo verotetaan 30 prosentin verokannan mukaan ja 30 000 euroa yltävä osuus kalenterivuoden pääomatulosta verotetaan 34 prosentin verokannan mukaan. Suomen lain mukaisesti perustetut yhtiöt ovat Suomessa yleisesti verovelvollisia ja siten Suomessa verovelvollisia maailmanlaajuisista tuloistaan. Lisäksi Suomessa rajoitetusti verovelvolliset ovat verovelvollisia maksamaan yhteisöveroa Suomessa sijaitsevien kiinteiden toimipaikkojensa tulosta. Yhteisöverokanta Suomessa on tällä hetkellä 20 prosenttia.

Varojenjakoa vapaan oman pääoman rahastosta (Osakeyhtiölain 13 luvun 1 pykälän 1 momentti) tuloverolain 33 a §:n 2 momentissa tarkoitettusta julkisesti noteeratusta yhtiöstä (**”Noteerattu Yhtiö”**) verotetaan osingonjakona. Näin ollen alla osingonjaon osalta kuvattu soveltuu myös varojen jakoon oman pääoman rahastosta.

Seuraavassa on yhteenveto tietyistä Tarjottavien Osakkeiden ostamiseen, omistamiseen ja luovuttamiseen liittyvistä veroseuraamuksista Suomessa yleisesti ja rajoitetusti verovelvollisille osakkeenomistajille.

Suomalaisten osakeyhtiöiden verotus

Tarjottavien Osakkeiden ostaminen

Tarjottavien Osakkeiden ostamiseen ja Tarjottavien Osakkeiden omistamiseen ei liity itsessään tuloveroseuraamuksia. Tarjottavien Osakkeiden perusteella saaduista osingoista katso alla ”— *Tarjottavien Osakkeiden perusteella saadut osingot*” ja Suomen varainsiirtoverosta katso alla ”— *Rajoitetusti verovelvollisten sijoittajien verotus — Varainsiirtovero*”.

Tarjottavien Osakkeiden perusteella saadut osingot

Noteeratun Yhtiön jakamien osinkojen verotus vaihtelee riippuen siitä, onko osinkoja vastaanottava suomalainen yhtiö Noteerattu Yhtiö vai muu yhtiö.

Noteeratun Yhtiön saamat osingot toisesta Noteeratusta Yhtiöstä ovat yleensä verovapaita. Siinä tapauksessa, että Noteeratun Yhtiön saama osinko on saatu osakkeenomistajan sijoitusomaisuuteen kuuluvista suomalaisen yhtiön osakkeista, saadusta osingosta 75 prosenttia on kuitenkin veronalaista tuloa ja 25 prosenttia verovapaata tuloa. Sijoitusomaisuutta voi olla vain raha-, vakuutus- ja eläkelaitoksilla. Todellinen veroaste on tällöin 15 prosenttia.

Jos osingonsaaja on muu yhteisö kuin Noteerattu Yhtiö, sen saamat osingot ovat kokonaisuudessaan yhteisöveron alaista tuloa, mikäli osakkeenomistaja ei omista suoraan vähintään 10 prosenttia osinkoa jakavan yhtiön pääomasta. Jos välitön omistus on osinkoa jaettaessa vähintään 10 prosenttia, osinkotulo ei ole osakkeita omistavan yhtiön veronalaista tuloa. Jos muu kuin Noteerattu Yhtiö saa osinkoa sijoitusomaisuuteensa kuuluvista suomalaisen yhtiön osakkeista, osingoista on veronalaista tuloa 75 prosenttia ja 25 prosenttia verovapaata tuloa omistusosuudesta riippumatta.

Tarjottavien Osakkeiden luovuttaminen: luovutusvoitot ja -tappiot

Suomalaiset yhtiöt ovat velvollisia suorittamaan yhteisöveroa maailmanlaajuisista tuloistaan. Tarjottavien Osakkeiden myynnistä syntynyt luovutusvoitto luetaan suomalaisella yleisesti verovelvollisella yhtiölle yleensä joko elinkeinotoiminnan tai muun toiminnan tulolähteen veronalaiseksi tuloksi. Suomalaisen yhtiön verotettava tulo määritetään erikseen elinkeinotoiminnan ja muun toiminnan osalta. Molempien tulolähteiden tuloa verotetaan kiinteän 20 prosentin verokannan mukaan, mutta elinkeinotoiminnan tulolähteen verotukseen soveltuu laki elinkeinotoiminnan verottamisesta ja muun toiminnan tulolähteen verotukseen tuloverolaki. Elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuuluvat osakkeet voivat olla osakeyhtiön käyttö-, vaihto-, sijoitus- tai rahoitusomaisuutta. Osakkeiden luovutusten ja arvonalentumisten verokohtelu vaihtelee osakkeiden omaisuuslajista riippuen.

Luovutusvoitto (sekä myös luovutustappio) lasketaan vähentämällä luovutushinnasta todellisen hankintahinnan ja myyntikustannusten yhteismäärä. Luovutettujen Tarjottavien Osakkeiden hankintameno on siten yhtiölle vähennyskelpoista menoa sen tulolähteen tulosta, johon myydyt Tarjottavat Osakkeet kuuluivat ja jonka tulona luovutushinta on otettu huomioon.

Elinkeinotoiminnan tulolähteeseen kuuluvien Tarjottavien Osakkeiden mahdollinen luovutustappio voidaan lähtökohtaisesti vähentää muista elinkeinotoiminnan tuloista. Elinkeinotoiminnan tulolähteen vahvistetut tappiot voidaan vähentää tappiovuotta seuraavien kymmenen vuoden aikana elinkeinotoiminnan tulolähteen verotettavasta tulosta. Muun toiminnan tulolähteeseen kuuluvat luovutustappiot ovat vähennettävissä vain samaan tulolähteeseen kuuluvista luovutusvoitoista tappiovuonna tai sitä seuraavien viiden vuoden aikana muun toiminnan tulolähteen luovutusvoitoista.

Yhtiön saamat luovutusvoitot sellaisista elinkeinotoimintaan kuuluvista käyttöomaisuusosakkeista, jotka yhtiö on omistanut vähintään vuoden ajan ja jotka oikeuttavat vähintään 10 prosenttiin yhtiön osakepääomasta, voivat kuitenkin olla tietyillä edellytyksillä verovapaita. Luovutustappiot tällaisista verovapaista osakkeista ovat tässä tapauksessa verotuksessa vähennyskeltottomia. Käyttöomaisuuteen kuuluvien muiden kuin verovapaasti luovutettavien osakkeiden luovutuksesta syntynyt tappio on

vähennyskelpoinen vain käyttöomaisuusosakkeiden luovutuksista saaduista voitoista verovuonna ja viitenä seuraavana verovuonna.

Yleisesti verovelvollisten luonnollisten henkilöiden verotus

Tarjottavien Osakkeiden ostaminen

Tarjottavien Osakkeiden ostamiseen ja Tarjottavien Osakkeiden omistamiseen ei liity itsessään tuloveroseuraamuksia. Tarjottavien Osakkeiden perusteella saaduista osingoista katso alla ”— *Tarjottavien Osakkeiden perusteella saadut osingot*” ja Suomen varainsiirtoverosta katso alla ”— *Rajoitetusti verovelvollisten sijoittajien verotus — Varainsiirtovero*”.

Tarjottavien Osakkeiden perusteella saadut osingot

Suomessa yleisesti verovelvollisen luonnollisen henkilön Noteeratusta Yhtiöstä saamista osingoista 85 prosenttia on veronalaista pääomatuloa, kun taas 15 prosenttia on verovapaata tuloa. Sovellettava verokanta on tällä hetkellä 30 prosenttia siltä osin kuin pääomatulot kalenterivuonna ovat enintään 30 000 euroa, ja 34 prosenttia 30 000 euroa ylittäviltä osin.

Kun Noteerattu Yhtiö jakaa osinkoa luonnollisille henkilöille, sen on tehtävä jakamastaan osingosta ennakonpidätys. Tämän Esitteen päivämääränä osingosta tehtävän ennakonpidätyksen määrä on 25,5 prosenttia. Yhtiön pidättämä vero hyvitetään osingonsaajan lopullisessa verotuksessa. Suomessa yleisesti verovelvollisen luonnollisen henkilön on tarkistettava, että esitetyssä veroilmoituksessa hänen verovuonna saamansa osinkotulot on raportoitu oikein ja tarvittaessa korjattava osinkotulojen ja ennakonpidätysten oikeat määrät veroilmoitukseen.

Tarjottavien Osakkeiden luovuttaminen: luovutusvoitot ja -tappiot

Tarjottavien Osakkeiden myynnistä saatua luovutusvoittoa verotetaan yleisesti verovelvollisen luonnollisen henkilön pääomatulona. Tällaisiin luovutusvoittoihin sovellettava verokanta on tällä hetkellä 30 prosenttia siltä osin kuin pääomatulot kalenterivuonna ovat enintään 30 000 euroa, ja 34 prosenttia 30 000 euroa ylittäviltä osin. Elinkeinotoimintaan kuulumattoman omaisuuden luovutuksesta aiheutuneet voitot eivät ole kuitenkaan veronalaisia, mikäli henkilön omaisuuden yhteenlasketut luovutushinnat ovat verovuonna enintään 1 000 euroa (lukuun ottamatta myyntituottoja sellaisesta omaisuudesta, jonka luovutus on Suomen verolainsäädännön nojalla verovapaa).

Luonnollisten henkilöiden Tarjottavien Osakkeiden myynnistä aiheutuvat luovutustappiot voidaan vähentää ensisijaisesti verovelvollisen luonnollisen henkilön luovutusvoitosta ja toissijaisesti muusta pääomatulosta samana ja viitenä luovutusta seuraavana verovuotena. Luovutustappiota ei oteta huomioon pääomatulojen alijäämää laskettaessa kyseiselle verovuodelle eikä sen perusteella siten myönnetä alijäämähyvitystä. Luovutuksesta aiheutuneet tappiot eivät ole kuitenkaan vähennyskelpoisia, mikäli henkilön myymän omaisuuden yhteenlasketut hankintamenot, ja samalla myös luovutushinnat, ovat verovuonna enintään 1 000 euroa (lukuun ottamatta luovutushintoja sellaisesta omaisuudesta, jonka luovutus on Suomen verolainsäädännön nojalla verovapaa).

Luovutusvoitto ja -tappio lasketaan vähentämällä luovutushinnasta todellisen hankintahinnan ja myyntikustannusten yhteismäärä. Vaihtoehtoisesti henkilöt voivat käyttää Tarjottavien Osakkeiden osalta todellisen hankintamenon sijasta hankintameno-olettamaa. Hankintameno-olettamana luovutushinnasta vähennetään 20 prosenttia, mutta mikäli osakkeenomistaja on omistanut Tarjottavat Osakkeet vähintään kymmenen vuoden ajan, hankintameno-olettama on 40 prosenttia luovutushinnasta. Mikäli hankintameno-olettamaa sovelletaan todellisen hankintahinnan sijasta, voiton hankkimisesta aiheutuneiden kustannusten katsotaan sisältyvän hankintameno-olettamaan, eikä niitä voi enää vähentää erikseen.

Suomessa yleisesti verovelvollisten luonnollisten henkilöiden on täydennettävä esitettyyn veroilmoitukseensa tiedot verovuonna tapahtuneista Tarjottavien Osakkeiden luovutuksista.

Suomessa yleisesti verovelvollisten Henkilöstöantiin osallistuvien työntekijöiden verotus

Tuloverolain mukaan työnantaja voi tarjota uusia osakkeitaan työntekijälle enintään 10 prosentin alennuksella ilman, että siitä syntyy verotettavaa etuutta. Alennus on osakkeiden (tuloverolaissa säädettyin tavoin määritellyn) käyvän arvon ja uusien osakkeiden merkintähinnan välinen erotus. Suomen verotuskäytännössä tarjoushinta listautumisannissa on tyypillisesti hyväksytty osakkeiden käyväksi arvoksi, ja näin ollen tarjoushinnan perusteella lasketun 10 prosentin alennuksen ei pitäisi ylittää Suomen verolakien mukaista verottoman alennuksen enimmäismäärää. Työnantajan tarjoamien osakkeiden tulee

olla uusia liikkeeseen laskettuja osakkeita ja osakkeita tulee tarjota henkilöstön enemmistölle, jotta anti täyttää yllä mainitun verovapautuksen edellytykset.

10 prosenttia merkintähinnasta ylittävä alennus (tai mikä tahansa alennus vanhojen osakkeiden myyntihinnasta) voidaan katsoa verotettavaksi ansiotuloksi, josta toimitetaan ennakonpidätys kuten palkasta. Tulo verotetaan ansiotulona sinä vuonna, jolloin työntekijälle myönnettiin verovapausrajan ylittävä alennus.

Henkilöstöannissa annettava alennus on pääsääntöisesti vapautettu sosiaaliturva- ja eläkevakuutusmaksuista. Työntekijän sairaanhoitomaksu on kuitenkin maksettava edun mahdollisesta veronalaisesta osasta. Täysimääräiset sosiaaliturvamaksut tulevat yleensä maksettaviksi, jos osakkeita ei tarjota henkilöstön enemmistölle ja verovapaus ei siksi sovellu.

Lisätietoa Henkilöstöantiin osallistuvien Suomessa yleisesti verovelvollisten työntekijöiden osinkojen verottamisesta ja Henkilöstöannissa merkittyjen osakkeiden myynnistä saatavista luovutusvoitoista on kappaleissa ”— Yleisesti verovelvollisten luonnollisten henkilöiden verotus — Tarjottavien Osakkeiden perusteella saadut osingot” ja ”— Yleisesti verovelvollisten luonnollisten henkilöiden verotus — Tarjottavien Osakkeiden luovuttaminen: luovutusvoitot ja -tappiot”. On kuitenkin huomattava, että 10 prosentin verovapaata osaa merkintäalennuksesta ei sisällytetä osakkeiden hankintamenuun.

Kuten alla kohdassa ”— Rajoitetusti verovelvollisten sijoittajien verotus — Varainsiirtovero” mainitaan, varainsiirtoveroa ei Suomessa peritä uusien osakkeiden liikkeeseen laskemisen tai merkitsemisen yhteydessä.

Rajoitetusti verovelvollisten sijoittajien verotus

Tarjottavien Osakkeiden ostaminen

Tarjottavien Osakkeiden ostamiseen ja Tarjottavien Osakkeiden omistamiseen ei liity itsessään tuloveroseuraamuksia. Tarjottavien Osakkeiden perusteella saaduista osingoista katso alla ”— Tarjottavien Osakkeiden perusteella saadut osingot” ja Suomen varainsiirtoverosta katso alla ”— Varainsiirtovero”.

Tarjottavien Osakkeiden perusteella saadut osingot

Suomalaisen yhtiön rajoitetusti verovelvolliselle sijoittajalle maksamasta osingosta on suomalainen osingonmaksaja pääsääntöisesti velvollinen perimään lähdeveron osingon maksamisen yhteydessä, eikä osingosta tarvitse maksaa muita veroja Suomessa.

Suomessa rajoitetusti verovelvolliselle yhteisölle maksettujen osinkojen lähdeveroprosentti on tällä hetkellä 20 prosenttia. Suomessa rajoitetusti verovelvolliselle luonnolliselle henkilölle ja muille kuin yhteisömuotoisille tulonsaajille maksettujen osinkojen lähdeveroprosentti on tällä hetkellä 30 prosenttia. Lähdevero voi alentua tai poistua osinkoon sovellettavan verosopimuksen nojalla.

Lähdeveroa ei kuitenkaan peritä osingoista, joiden saaja on niin sanotun emo-tytäryhtiödirektiivin (2011/96/EU muutoksineen) 2 artiklassa tarkoitettu Euroopan unionin jäsenvaltiossa asuva yhteisö, joka välittömästi omistaa vähintään 10 prosenttia osinkoa jakavan suomalaisen yhtiön pääomasta.

Tietyille Euroopan talousalueella asuville ulkomaisille yhteisöille maksetut osingot ovat joko täysin verovapaita tai niihin sovelletaan alennettua lähdeveroprosenttia riippuen siitä, miten osinkoa verotettaisiin, jos se maksettaisiin vastaavalle suomalaiselle yhteisölle. Lähdeveroa ei peritä Suomessa osingoista, jotka suomalainen yhtiö on maksanut Suomessa rajoitetusti verovelvolliselle yhteisölle edellyttäen, että (i) osingonsaajan kotipaikka on Euroopan talousalueella; (ii) osingonsaajan kotivaltioon sovelletaan Neuvoston virka-apudirektiiviä (2011/16/EU) tai sopimusta koskien virka-apua ja tietojenvaihtoa veroasioissa; (iii) osinkoa saava yhtiö on tuloverolain 33d §:n, 4 momentissa tai elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 6a §:ssä tarkoitettua suomalaista yhteisöä vastaava yhteisö; (iv) osinko olisi kokonaan verovapaa vastaavalle suomalaiselle yhtiölle tai yhteisölle maksettuna; ja (v) osinkoa saava yhtiö näyttää (kotimaansa veroviranomaisten antamalla todistuksella muodossa), että maksettua lähdeveroa ei tosiasiallisesti voida kokonaisuudessaan hyvittää osingonsaajan asuinvaltiossa Suomen ja osingonsaajan asuinvaltion välillä tehdyn verosopimuksen perusteella.

Edellä mainitun rajoittamatta osinko on vain osittain verovapaa, jos Tarjottavat Osakkeet kuuluvat vastaanottavan yhteisön sijoitusomaisuuteen eikä osinkoja vastaanottava yhtiö ole emo-tytäryhtiödirektiivissä tarkoitettu yhteisö ja omista suoraan vähintään kymmentä prosenttia jakavan yhtiön pääomasta. Tässä tapauksessa sovellettava lähdeverokanta on tällä hetkellä 15 prosenttia. Edellytys tälle verokohtelulle on, että vastaanottavan yhteisön kotipaikka on edellä kohdissa (i) ja (ii) esitetyt

vaatimukset täyttävässä valtiossa ja yhteisö täyttää kohdassa (iii) esitetyt edellytykset. Sovellettavasta kaksinkertaisen verotuksen poistamista koskevasta sopimuksesta riippuen sovellettava lähdevero voi olla myös alempi kuin 15 prosenttia.

Kun suomalaisen yhtiön osakkeita säilytetään hallintarekisteröidyllä arvo-osuustilillä, osinkoja maksava suomalainen yhtiö maksaa osingot hallintarekisteröidylle arvo-osuustilille, jonka omaisuudenhoitaja välittää maksetut osingot tosiasiallisille edunsaajille. Jos hallintarekisteröidylle osakkeelle maksetun osingon saaja asuu verosopimusvaltiossa, osingosta peritään lähdeveroa aina vähintään 15 prosenttia tai kussakin tilanteessa verosopimuksen edellyttämä tätä suurempi määrä, mikäli maksajan riittävän huolellisesti varmistaman tiedon mukaan osingon saajaan voidaan soveltaa kyseisen verosopimuksen osinkoa koskevia määräyksiä. Osingonsaaja voi ennen suorituksen maksamista esittää maksajalle selvityksen kotipaikastaan ja muista verosopimuksen soveltamisen edellytyksistä, jolloin hän voi saada hallintarekisteröidylle osakkeelle maksettavan osingon sovellettavan verosopimuksen mukaisella alemmalla lähdeveroprosentilla. Tämä merkitsee sitä, että hallintarekisteröidyllä arvo-osuustilillä säilytetyille osakkeille maksettavista osingoista peritään soveltuvan verosopimuksen mukainen yli 15 prosentin tai aina vähintään 15 prosentin lähdevero ilman perusteellista selvitystä lopullisesta osingonsaajasta. Tällainen menettely edellyttää kuitenkin, että ulkomainen omaisuudenhoitaja on merkitty Verohallinnon pitämään rekisteriin ja että hänen kotipaikkansa on valtiossa, jonka kanssa Suomella on verosopimus. Lisäksi edellytetään, että ulkomaisella omaisuudenhoitajalla on suomalaisen tilinhoitajan kanssa sopimus osakkeiden säilyttämisestä. Tällaisessa sopimuksessa ulkomaisen omaisuudenhoitajan on muun muassa sitouduttava ilmoittamaan osingonsaajan asuinvaltio tilinhoitajalle ja antamaan tarvittaessa lisätietoja veroviranomaisille. Mikäli mainitut kriteerit eivät täyty, hallintarekisteröidylle osakkeille maksettavista osingoista peritään 30 prosentin lähdevero.

Mikäli osingonsaajana on Euroopan talousalueella asuva rajoitetusti verovelvollinen luonnollinen henkilö, hän voi tietyin edellytyksin vaatia, että suomalaisen yhteisön maksamien osinkojen verotus toimitetaan lähdeverotuksen sijasta verotusmenettelystä annetun lain mukaisessa järjestyksessä. Edellytyksenä on, että Suomen ja saajan asuinvaltion välillä on järjestetty veroasioita koskeva tietojenvaihto virka-apudirektiivin (2011/16/EU) tai virka-apua ja tietojenvaihtoa koskevan sopimuksen perusteella ja että lähdeveroa ei tosiasiaa voida kokonaisuudessaan hyvittää osingonsaajan asuinvaltiossa Suomen ja osingonsaajan asuinvaltion välillä tehdyn verosopimuksen mukaisesti.

Tarjottavien Osakkeiden luovuttaminen: luovutusvoitot ja -tappiot

Rajoitetusti verovelvolliset sijoittajat eivät lähtökohtaisesti ole Suomessa verovelvollisia Tarjottavien Osakkeiden luovutuksesta saadusta luovutusvoitosta, ellei Tarjottavien Osakkeiden luovutus liity elinkeinotoiminnan harjoittamiseen Suomessa (kiinteän toimipaikan kautta), eikä kyseessä olevan yhtiön kokonaisvaroista enemmän kuin 50 prosenttia muodostu Suomessa sijaitsevista kiinteistöistä.

Varainsiirtovero

Uusien osakkeiden liikkeeseenlaskusta ja merkinnästä ei peritä Suomessa varainsiirtoveroa.

Suomessa ei peritä varainsiirtoveroa suomalaisen yhtiön osakkeiden kaupoista, joissa osakkeita vaihdetaan kiinteää rahavastiketta vastaan säännöllisesti toimivassa, yleisölle avoinna olevassa kaupankäynnissä säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä. Verovapauden edellytyksenä on se, että välittäjä tai muu kaupan osapuoli on sijoituspalvelulaissa (747/2012, muutoksineen) määriteltä sijoituspalveluyritys, ulkomainen sijoituspalveluyritys tai muu sanotussa laissa tarkoitettu sijoituspalvelun tarjoaja tai se, että luovutuksensaaja on hyväksytty kaupan osapuoleksi markkinoilla, jolla luovutus tapahtuu. Jos välittäjä tai muu kaupan osapuoli ei ole varainsiirtoverolaissa määriteltä arvopaperikauppias (toisin sanoen välittäjä on ulkomainen arvopaperikauppias, jolla ei ole sivuliikettä tai -konttoria Suomessa), verovapauden edellytyksenä on, että luovutuksensaaja ilmoittaa luovutuksesta Suomen veroviranomaisille kahden kuukauden kuluessa luovutuksesta tai että välittäjä tekee vuosi-ilmoituksen veroviranomaisille verotusmenettelystä annetun lain mukaisesti.

Verovapauden piirissä eivät ole tietyt erikseen määritellyt luovutukset, kuten pääomansijoituksena tai varojen jakona tapahtuva luovutus tai luovutus, jossa vastike muodostuu osittain tai kokonaan työpanoksesta, eikä verovapaus koske luovutusta, joka tapahtuu Osakeyhtiölaissa säädetyn vähemmistöosakkeenomistajien lunastusvelvollisuuden täyttämiseksi. Verovapaus ei myöskään koske luovutusta, joka perustuu sellaiseen tarjoukseen, joka on tehty sen jälkeen, kun tarkoitettu kaupankäynti arvopaperilla on päättynyt, tai ennen kuin kaupankäynti on alkanut, jollei kyse ole listautumisen yhteydessä toteutettavaan osakeantiin välittömästi liittyvästä, yhdistettyyn osto- ja merkintätarjoukseen

perustuvasta yhtiön vanhojen osakkeiden mynnistä, jossa luovutuksen kohde yksilöidään vasta kaupankäynnin alkamisen jälkeen ja kauppahinta vastaa uusista osakkeista suoritettavaa hintaa. Yllä mainittu merkitsee muun ohessa sitä, että listautumisannin osana tapahtuva osakkeiden luovutus, josta on sovittu ennen julkisen kaupankäynnin alkamista säännellyllä markkinalla tai monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä, voi tietyin edellytyksin olla varainsiirtoverosta vapaa, edellyttäen muun muassa, että myös uusia osakkeita lasketaan liikkeelle samassa listautumisessa.

Mikäli osakkeiden luovutus ei täytä edellä esitettyjä varainsiirtoverovapauden edellytyksiä, ostajan on maksettava varainsiirtoveroa 1,6 prosenttia luovutushinnasta. Varainsiirtoverolaissa määriteltyjen kiinteistöyhtiöiden osakkeiden luovutuksiin sovelletaan 2 prosentin verokantaa. Jos ostaja ei ole Suomessa yleisesti verovelvollinen tai ulkomaisen luottolaitoksen, sijoituspalveluyrityksen tai rahastoyhtiön tai ETA-vaihtoehtoisrahastojen hoitajan suomalainen sivuliike tai -konttori, myyjän on perittävä vero ostajalta. Mikäli välittäjänä on suomalainen sijoituspalveluyritys tai luottolaitos tai ulkomaisen sijoituspalveluyrityksen tai luottolaitoksen Suomessa oleva sivuliike tai -konttori, on se velvollinen perimään varainsiirtoveron ostajalta ja tilittämään sen valtiolle. Mikäli kumpikaan kaupan osapuolista ei ole Suomessa yleisesti verovelvollinen taikka ulkomaisen luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen tai rahastoyhtiön tai ETA —vaihtoehtoisrahastojen hoitajan suomalainen sivuliike tai -konttori, osakeluovutuksesta ei peritä varainsiirtoveroa, ellei siirron kohteena ole kiinteistöosakeyhtiön osakkeita.

Varainsiirtoveroa ei ole suoritettava, jos veron määrä on vähemmän kuin 10 euroa.

Eräitä Ruotsin veronäkökohtia

Alla on yhteenveto eräistä Ruotsin lainsäädäntöön liittyvistä veroseuraamuksista, jotka voivat seurata tässä Esitteessä käsiteltävistä transaktioista. Yhteenveto perustuu Ruotsin voimassaolevaan lainsäädäntöön ja on tarkoitettu yksinomaan tarjoamaan yleistä tietoa Tarjottavien Osakkeiden merkitsemistä tai ostamista harkitseville yksityishenkilöille ja Ruotsissa yleisesti verovelvollisille ruotsalaisille osakeyhtiöille (ruotsiksi *Aktiebolag*), ellei toisin mainittu. Tässä tapauksessa ”yleinen verovelvollisuus” viittaa osakkeiden tai arvopapereiden omistajiin, joihin lukeutuu (i) luonnollinen henkilö, joka asuu vakituisesti Ruotsissa tai jolla on olennainen side Ruotsiin, tai (ii) mikä tahansa yhteisö, joka on Ruotsiin rekisteröity tai jonka hallituksen kotipaikka on Ruotsi, mikäli rekisteröintiä ei ole tehty.

Tämä yhteenveto ei ole tyhjentävä eikä käsittele esimerkiksi:

- tilanteita, joissa osakkeet on hankittu sellaisen yhtiön osakkeiden perusteella, johon sovelletaan Ruotsin lähiyhtiöitä koskevia sääntöjä;
- tilanteita, joissa verovapaita osinkoja ja osakkeiden luovutusvoittoja saadaan sellaisten osakkeiden perusteella, jotka Ruotsin osallistumisvapautusta koskevien sääntöjen mukaan ovat liiketoimintatarkoituksessa omistettuja;
- tilanteita, joissa osakkeenomistaja on avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö;
- tilanteita, joissa osakkeet kuuluvat liiketoiminnan vaihto-omaisuuteen;
- ulkomaisia yhtiöitä, jotka harjoittavat liiketoimintaa Ruotsissa sijaitsevan kiinteän toimipaikan kautta;
- tilanteita, joissa osakkeenomistajat ovat sijoitusyhtiöitä, vakuutusyhtiöitä tai sijoitusrahastoja;
- tilanteita, joissa työntekijät ovat hankkineet osakkeita alennettuun hintaan (alle osakkeiden käyvän markkinahinnan); tai
- tilanteita, joissa osakkeet omistetaan sijoitussäästötilin (ruotsiksi *investeringssparkonto*) tai kapitalisaatiosopimuksen (ruotsiksi *kapitalförsäkring*) kautta.

Jokaisen yksittäisen osakkeenomistajan veroseuraamukset riippuvat viime kädessä tämän omista olosuhteista. Tarjottavien Osakkeiden merkitsemistä tai ostamista harkitsevia suositellaan siten konsultoimaan veroasiantuntijoita veroseuraamuksista, jotka voivat syntyä tässä Esitteessä käsiteltyjen transaktioiden yhteydessä, mukaan lukien ulkomaisen verolainsäädännön (mukaan lukien määräykset), verosopimusten sekä muun mahdollisesti soveltuvan sääntelyn vaikutukset.

Yksityishenkilöt

Luovutusvoittojen verotus

Myytäessä julkisen kaupankäynnin kohteena olevia osakkeita (mukaan lukien osakkeet, jotka ovat kaupankäynnin kohteena Helsingin Pörssissä) voi Ruotsin verotuksessa syntyä verotettava luovutusvoitto tai verotuksessa vähennyskelpoinen luovutustappio. Luovutusvoittoja verotetaan pääomatuloina, joiden

veroaste on 30 prosenttia. Luovutusvoitto tai luovutustappio lasketaan yleensä vähentämällä osakkeiden luovutushinnasta luovutuksesta aiheutuneet kulut ja osakkeiden hankintameno (ruotsiksi *omkostnadsbeloppet*). Kaikkien samaa sarjaa ja tyyppiä olevien osakkeiden hankintameno tulee tavallisesti laskea keskihintamenetelmää (ruotsiksi *genomsnittsmetoden*) käyttäen.

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden hankintameno voidaan vaihtoehtoisesti määrittää käyttämällä hankintameno-olettamaa (ruotsiksi *schablonmetoden*), jolloin osakkeiden hankintameno saadaan laskemalla 20 prosenttia osakkeiden myyntihinnasta, josta on vähennetty luovutuksesta aiheutuneet kulut.

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevista osakkeista aiheutuneet luovutustappiot voidaan kokonaisuudessaan vähentää osakkeista ja muista julkisen kaupankäynnin kohteena olevista arvopapereista saaduista verotettavista luovutusvoitoista, lukuun ottamatta sijoitusrahastoja, jotka omistavat ainoastaan ruotsalaisia saatavia. Luovutustappiot, joita nämä tappiontasausta koskevat säännöt eivät koske, ovat pääomatuloissa 70 prosenttisesti vähennyskelpoisia. Mikäli syntyy pääomatulojen alijäämä, voidaan kunnallisesta ja valtion tuloverosta, kiinteistöverosta sekä kunnallisesta kiinteistömaksusta vähentää 30 prosenttia alijäämästä siltä osin kuin se ei ylitä 100 000 Ruotsin kruunua, ja muilta osin 21 prosenttia. Ylimeneviä alijäämiä ei ole mahdollista vähentää seuraavien verovuosien luovutusvoitoista.

Osinkojen verotus

Yksityishenkilöiden osinkotuloja verotetaan Ruotsin verotuksessa pääomatulona 30 prosentin verokannalla.

Lähdeverojen osalta katso kohta ”— *Suomen verotus*”.

Varainsiirtoverot

Arvopaperitransaktioista ei peritä Ruotsin verotuksessa leimaveroa tai varainsiirtoveroa.

Ruotsalaiset osakeyhtiöt

Luovutusvoittojen ja osinkojen verotus

Ruotsalaisia osakeyhtiöitä verotetaan kaikesta tulostaan, mukaan lukien luovutusvoitot ja osinkotulot, 22 prosentin yhteisöverokannan mukaisesti. Luovutusvoitot ja luovutustappiot lasketaan yksityishenkilöihin sovellettavien sääntöjen mukaisesti (katso kohta ”— *Yksityishenkilöt — Luovutusvoittojen verotus*”). Vähennyskelpoiset osakkeiden luovutustappiot on mahdollista vähentää ainoastaan osakkeista ja muista osakkeiden tavoin verotettavista arvopapereista saaduista verotettavista luovutusvoitoista. Joissakin tapauksissa luovutustappioita voidaan hyödyntää muissa samaan konserniin kuuluvissa yhtiöissä olettaen, että konserniavustuksen edellytykset täyttyvät. Luovutustappio, jota ei pystytä hyödyntämään, on mahdollista siirtää hyödynnettäväksi osakkeista ja muista arvopapereista tulevaisuudessa saatavista luovutusvoitoista. Tappioiden hyödyntämiselle ei ole aikarajaa.

Lähdeverojen osalta katso kohta ”— *Suomen verotus*”.

Varainsiirtoverot

Arvopaperitransaktioista ei peritä Ruotsin verotuksessa leimaveroa tai varainsiirtoveroa.

Ruotsissa rajoitetusti verovelvolliset osakkeenomistajat

Luovutusvoitot verotuksessa

Erityisen verosäännöksen mukaan ulkomailla vakituisesti asuva yksityishenkilö voi olla Ruotsissa verovelvollinen tietyistä arvopapereista (esimerkiksi osakkeista ja merkintäoikeuksista) saamistaan luovutusvoitoista, mikäli henkilö on asunut tai hänen vakituinen asuinpaikkansa on ollut Ruotsissa missä tahansa vaiheessa saman tai 10 edeltävän kalenterivuoden aikana. Ulkomaisten arvopapereiden, esimerkiksi suomalaisten yhtiöiden osakkeiden, osalta tämä erityissäännös soveltuu ainoastaan arvopapereihin, jotka henkilö on hankkinut ollessaan Ruotsissa yleisesti verovelvollinen (huomaa, että säännös voi soveltua myös arvopapereihin, jotka on saatu tällaisten arvopapereiden perusteella). Lisäksi soveltuva kaksinkertaisen verotuksen poistamista koskeva verosopimus voi rajoittaa tämän säännöksen sovellettavuutta.

NÄHTÄVILLÄ OLEVAT ASIAKIRJAT

Nähtävillä olevat asiakirjat

Seuraavien asiakirjojen jäljennökset ja viittaamalla sisällytetyt asiakirjat ovat nähtävillä tämän Esitteen voimassaoloaikana arkisin normaalina työaikana klo 9–16 Yhtiön rekisteröidyssä toimipaikassa, joka sijaitsee osoitteessa Jaakonkatu 3, 00100 Helsinki:

1. Terveystalon yhtiöjärjestys sellaisena kuin se on voimassa tämän Esitteen päivämääränä;
2. tilintarkastetut konsernitilinpäätökset ja tilintarkastuskertomukset 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneiltä tilikausilta;
3. tilintarkastamattomat konsernitilinpäätöstiedot 30.6.2017 päättyneeltä kuudelta kuukaudelta;
4. Diacorin tilintarkastettu konsernitilinpäätös ja tilintarkastuskertomus 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta;
5. tämä Esite; ja
6. Finanssivalvonnan päätös koskien tätä Esitettä.

ESITTEESEEN VIITTAAMALLA SISÄLLYTETYT ASIAKIRJAT

Eräät asiakirjat on sisällytetty tähän Esitteeseen Euroopan komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 28 artiklan mukaisesti viittaamalla. Jäljennökset viittaamalla sisällytetyistä asiakirjoista ovat saatavilla arkisin normaalina työaikana klo 9-16 Yhtiön rekisteröidyssä toimipaikassa, joka sijaitsee osoitteessa Jaakonkatu 3, 00100 Helsinki, sekä Yhtiön verkkosivuston sijoittajille suunnatussa osiossa osoitteessa www.terveystalo.com/listautuminen.

Tähän Esitteeseen viittaamalla sisällytetyt asiakirjat on esitetty alla.

Asiakirja Diacor terveystalot Oy:n tilintarkastettu konsernitilinpäätös (FAS) 31.12.2016
päättäneeltä tilikaudelta, ja tilintarkastuskertomus.

Diacorin tilintarkastettu konsernitilinpäätös 31.12.2016 päättäneeltä tilikaudelta on sisällytetty tähän Esitteeseen viittaamalla. Tilinpäätös on laadittu FAS:n mukaisesti, ja se ei ole vertailukelpoinen Euroopan unionin käyttöön ottamien IFRS-standardien mukaisesti laadittujen taloudellisten tietojen kanssa (katso "*Tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot*").

LIITE A—MYYVÄT OSAKKEENOMISTAJAT

Seuraavassa taulukossa luetellaan Myyvät Osakkeenomistajat sekä kunkin Myyvän Osakkeenomistajan suhde Terveystaloon ja rekisteröity osoite. Taulukossa esitetään myös havainnollistamistarkoituksessa kunkin Myyvän Osakkeenomistajan Myyntiosakkeiden lukumäärä (pois lukien 5 122 433 Myyntiosaketta, jotka EQT:n päätöksellä voidaan myydä Myyntiosakkeiden alustavan enimmäismäärän lisäksi) osakelajien yhdistämisen toteutumisen ja osakeomistusten suhteessa toteutettavan maksuttoman osakeannin (osakesplit) jälkeen olettaen, että kutakin yhtä ainoan osakelajin Osaketta kohden annettaisiin kaksi uutta Osaketta.

Myyvän Osakkeenomistajan nimi	Suhde Terveystaloon	Myyntiosakkeiden lukumäärä	Rekisteröity osoite
Lotta Holding I S.à r.l. ("EQT")	Osakkeenomistaja	59 614 666 (enimmäismäärä)	23, Rue Aldringen, L-1118 Luxemburg
AdeJep Invest Oy	Yhtiön yksityisen ammattinharjoittajan määräysvallassa	19 104 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Vuopajanranta 21, 96400 Rovaniemi, Suomi
Aho, Pasi	Työntekijä	16 506 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Björkwall, Riina	Työntekijä	2 515	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Groundhog-Holding Oy	Laura Rädyn (Liiketoimintajohtaja, julkiset palvelut) määräysvallassa	20 635 (samassa suhteessa EQT:n kanssa)	c/o Accountor Oy, Siltasaarenkatu 18-20 A, 00530 Helsinki, Suomi
Halonen, Jaakko	Työntekijä	53 634 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Heikkinen, Anna-Mari	Työntekijä	4 669	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Helminen, Riina-Riitta	Työntekijä	57 987 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr	Osakkeenomistaja	1 496 745	Alppikatu 2, 00530 Helsinki, Suomi
Hintikka, Kari	Työntekijä	30 647 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Hynninen, Thomas	Työntekijä	8 172	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Impilä, Juha	Työntekijä	30 647 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Jokisalo, Minna	Työntekijä	15 323 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Juutinen, Antti	Yksityinen ammattinharjoittaja Yhtiössä	12 418 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Kangasniemi, Kari	Työntekijä	13 437	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Karppi, Johanna	Henkilöstö- ja lakiasiainjohtaja	22 986 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Kinnari, Susanna	Viestinnästä, markkinoinnista ja brändistä vastaava johtaja	42 437 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾

<u>Myyvän Osakkeenomistajan nimi</u>	<u>Suhde Terveystaloon</u>	<u>Myyntiosakkeiden lukumäärä</u>	<u>Rekisteröity osoite</u>
Kolu, Timo	Työntekijä	30 647 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Korhonen-Hurskainen, Leena .	Työntekijä	582	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Koski, Ilona	Työntekijä	19 104 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Kotilainen, Niki	Työntekijä	16 506 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Kukkonen, Jarmo	Työntekijä	8 022 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Kurki, Timo	Työntekijä ja yksityinen ammatinharjoittaja Yhtiössä	15 282 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Kurttila, Kirsi-Marja	Yksityinen ammatinharjoittaja Yhtiössä	2 910	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Kuusniemi, Kristiina	Työntekijä ja yksityinen ammatinharjoittaja Yhtiössä	2 910	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Kyrki, Tapani	Työntekijä	114 932 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Lohi, Jouni	Yksityinen ammatinharjoittaja Yhtiössä	582	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Manninen, Pekka	Työntekijä	114 932 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Matikka, Marjut	Työntekijä	22 986 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Metsäniemi, Päivi	Työntekijä	4 669	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Parry, Sirkka	Työntekijä	30 647 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Parvinen, Lasse	Työntekijä	82 841 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Pietilä, Mikko	Yksityinen ammatinharjoittaja Yhtiössä	582	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Proesthetics Oy	Työntekijän määräysvallassa	15 133 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Birger Carlstedtin kuja 1 A, 02230 Espoo, Suomi
Puhakka, Hanna	Työntekijä	16 506 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Raeneva, Brigitta	Yksityinen ammatinharjoittaja Yhtiössä	3 819 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Rantala, Johanna	Työntekijä	3 819 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Riihijärvi, Sari	Työntekijä	57 987 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾

<u>Myyvän Osakkeenomistajan nimi</u>	<u>Suhde Terveystaloon</u>	<u>Myyntiosakkeiden lukumäärä</u>	<u>Rekisteröity osoite</u>
Riska, Anne	Työntekijä	53 634 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Ristiniemi, Jukka	Yksityinen ammatinharjoittaja Yhtiössä	3 819 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Saksi, Siina	Liiketoimintajohtaja, verkosto	114 932 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Seppänen, Hanna	Johtava lakimies	16 506 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Sinvil Oy	Yhtiön yksityisen ammatinharjoittajan määräysvallassa	6 685 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Yrjänäisenranta 12, 90650 Oulu, Suomi
S-Nova Oy	Yhtiön yksityisen ammatinharjoittajan määräysvallassa	3 819 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Arentitie 8 E 28, 00410 Helsinki, Suomi
Somnicum Oy	Yhtiön yksityisen ammatinharjoittajan määräysvallassa	9 550 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Pyhäjärvenkatu 5A, 33100 Tampere, Suomi
Sundberg, Mari	Työntekijä	2 515	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Tuominen, Juha ²⁾	Johtava ylilääkäri	365 141 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Varjonen, Mari	Työntekijä	12 380 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Westman, Pia	Liiketoimintajohtaja, keskitetyt palvelut, pääkaupunkiseutu ja Uusimaa	53 634 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾
Virtala, Ville	Työntekijä	18 388 (enimmäismäärä, samassa suhteessa EQT:n kanssa)	Jaakonkatu 3, 00100, Helsinki, Suomi ⁽¹⁾

(1) Työosoite.

(2) Osakkeita hallinnoi Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö.

LIITE B—TERVEYSTALO OYJ:N YHTIÖJÄRJESTYS

Tässä liitteessä kuvattu yhtiöjärjestys on voimassa Yhtiön Listautumisesta alkaen.

1 § Yhtiön toiminimi on Terveystalo Oyj ja sen kotipaikka on Helsinki. Yhtiön rinnakkaistoiminimi ruotsiksi on Terveystalo Abp ja englanniksi Terveystalo Plc.

2 § Yhtiön toimialana on tuottaa joko itse tai tytär- ja osakkuusyhtiöidensä kautta terveys- ja sosiaalipalveluita sekä harjoittaa lääkäriasema-, sairaala-, hoivakoti- ja muuta terveys- ja sosiaalipalveluihin liittyvää toimintaa, kuten näihin liittyvien tuotteiden ja palveluiden hankintaa ja myyntiä, konsultointipalveluiden, lääketieteellisen koulutuksen ja muiden asiantuntijapalveluiden tuottamista ja tarjoamista, henkilöstövuokrausta, lääkekehitystä ja lääketieteellistä tutkimusta sekä vakuutusedustuspalveluja. Yhtiö voi myös harjoittaa toimialaansa liittyvien koneiden, laitteiden ja tuotteiden valmistusta, maahantuontia sekä näiden osto-, myynti- ja vuokraustoimintaa ja toimialaansa liittyvään tietotekniikkaan liittyvien ratkaisujen kehitystä, ostoa, myyntiä, vuokrausta ja lisensointia ja niihin liittyvien asiantuntijapalveluiden tarjoamista. Yhtiö voi omistaa, hallita ja tehdä kauppaa aineettomilla oikeuksilla, osakkeilla ja osuuksilla, kiinteistöillä, maa-alueilla, rakennuksilla, kiinteistön määräosilla sekä niiden omistukseen ja hallintaan oikeuttavilla muilla arvopapereilla ja osakkeilla sekä harjoittaa arvopaperikauppaa.

3 § Jokainen osake tuottaa yhden (1) äänen yhtiökokouksessa. Yhtiön osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään.

4 § Yhtiön hallitukseen kuuluu vähintään viisi (5) ja enintään kahdeksan (8) varsinaista jäsentä. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

5 § Yhtiöllä on toimitusjohtaja, jonka hallitus valitsee.

6 § Yhtiötä edustavat hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja, kumpikin yksin, ja hallituksen jäsenet kaksi (2) yhdessä tai hallituksen jäsen yhdessä toimitusjohtajan kanssa. Hallitus voi antaa yhdelle tai useammalle henkilölle oikeuden edustaa Yhtiötä.

7 § Varsinainen yhtiökokous on pidettävä vuosittain kuuden (6) kuukauden kuluessa tilikauden päättymisestä.

8 § Yhtiön tilikausi on kalenterivuosi.

9 § Yhtiökokous valitsee Yhtiön hallintoa ja tilejä tarkastamaan yhden (1) tilintarkastajan. Tilintarkastajan tulee olla Patentti- ja rekisterihallituksen hyväksymä tilintarkastusyhteisö, jonka päävastuullinen tilintarkastaja on KHT-tilintarkastaja. Tilintarkastajan toimikausi päättyy valintaa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

10 § Kutsu yhtiökokoukseen toimitetaan julkaisemalla kokouskutsu Yhtiön internetsivuilla aikaisintaan kolme (3) kuukautta ja viimeistään kolme (3) viikkoa ennen yhtiökokousta, kuitenkin viimeistään yhdeksän (9) päivää ennen yhtiökokouksen täsmäytyspäivää.

Osakkeenomistajan on, saadakseen osallistua yhtiökokoukseen ilmoitauduttava Yhtiölle viimeistään yhtiökokouskutsussa mainittuna päivänä, joka voi olla aikaisintaan kymmenen (10) päivää ennen yhtiökokousta. Koska yhtiön osakkeet kuuluvat arvo-osuusjärjestelmään, on lisäksi otettava huomioon, mitä osakeyhtiölaissa on sanottu oikeudesta osallistua yhtiökokoukseen.

11 § Varsinaisessa yhtiökokouksessa

esitetään:

1. tilinpäätös, mikä käsittää konsernitilinpäätöksen, sekä
2. tilintarkastuskertomus;

päätetään:

3. tilinpäätöksen vahvistamisesta,
4. taseen osoittaman voiton käyttämisestä,
5. vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle,
6. hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan palkkioista, sekä
7. hallituksen jäsenten lukumäärästä;

valitaan:

8. hallituksen jäsenet, sekä
9. tilintarkastaja; sekä

käsitellään:

10. muut kokouskutsussa mahdollisesti mainitut asiat.

**LIITE C—YHTIÖN TILINTARKASTAMATTOMIA PRO FORMA -TALOUDELLISIA TIETOJA
KOSKEVA RIIPPUMATTOMAN TILINTARKASTAJAN RAPORTTI**

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
PL 1037
00101 HELSINKI

Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

Riippumattoman tilintarkastajan varmennusraportti esitteeseen sisältyvän taloudellisen pro forma -informaation kokoamisesta

Terveystalo Oyj:n hallitukselle

Olemme saattaneet päätökseen varmennustoimeksiannon, jossa raportoimme Terveystalo Oyj:n pro forma -taloudellisten tietojen kokoamisesta, jonka on tehnyt Terveystalo Oyj:n hallitus. Tilintarkastamattomat pro forma -taloudelliset tiedot sisältävät pro forma -tuloslaskelmat 30.6.2017 päättyneeltä kuuden kuukauden kaudelta ja 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta, sekä näihin liittyvät liitetiedot ja ne esitetään Terveystalo Oyj:n julkaiseman 27.9.2017 päivätyn listalleottoesitteen kohdassa “Tilintarkastamattomia pro forma -taloudellisia tietoja”. Sovellettavat periaatteet, joiden mukaisesti Terveystalo Oyj:n hallitus on koonnut pro forma -taloudelliset tiedot, yksilöidään komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 Liitteessä II, ja kokoamisessa sovelletut periaatteet kuvataan esitteen kohdassa “Tilintarkastamattomia pro forma -taloudellisia tietoja”.

Terveystalo Oyj:n hallitus on koonnut pro forma -taloudelliset tiedot tarkoituksenaan havainnollistaa kohdassa “Tilintarkastamattomia pro forma -taloudellisia tietoja” kuvattujen hankintojen vaikutusta Terveystalo Oyj:n taloudelliseen tulokseen 30.6.2017 päättyneeltä kuuden kuukauden kaudelta ja 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta, ikään kuin hankinnat olisivat toteutuneet yhdistettyjen pro forma -tuloslaskelmien osalta 1.1.2016. Osana tätä prosessia Terveystalo Oyj:n hallitus on ottanut yhtiön taloudellista asemaa ja taloudellista tulosta koskevat tiedot yhtiön tilinpäätöksestä 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta, josta on annettu tilintarkastuskertomus ja yhtiön puolivuositarkastuksesta 30.6.2017 päättyneeltä kaudelta, josta yleisluonteisesta tarkastuksesta on annettu raportti.

Hallituksen vastuu pro forma -taloudellisista tiedoista

Terveystalo Oyj:n hallitus vastaa pro forma -taloudellisten tietojen kokoamisesta komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 mukaisesti.

Tilintarkastajan riippumattomuus ja laadunvalvonta

Olemme riippumattomia yhtiöstä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme toimeksiantoa ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tilintarkastaja soveltaa kansainvälistä laadunvalvontastandardia ISQC 1 ja näin ollen ylläpitää kattavaa laadunvalvontajärjestelmää, johon sisältyy dokumentoituja toimintaperiaatteita ja menettelytapoja eettisten vaatimusten, ammatillisten standardien sekä sovellettavien säädöksiin ja määräyksiin perustuvien vaatimusten noudattamista koskien.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Meidän velvollisuutenamme on antaa komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 Liitteen II kohdassa 7 tarkoitettu lausunto siitä, onko Terveystalo Oyj:n hallitus koonnut pro forma -taloudelliset tiedot kaikilta olennaisilta osiltaan esitettyjen periaatteiden mukaisesti ja noudattavatko mainitut periaatteet liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Toimeksianto on suoritettu IAASB:n (International Auditing and Assurance Standards Board) antaman kansainvälisen varmennustoimeksiantostandardin ISAE 3420 *Varmennustoimeksiannot esitteeseen sisältyvän taloudellisen pro forma -informaation kokoamisesta raportoimiseksi* mukaisesti. Tämä standardi edellyttää, että tilintarkastaja suunnittelee ja suorittaa toimenpiteitä hankkiakseen kohtuullisen varmuuden siitä, onko hallitus koonnut pro forma -taloudelliset tiedot kaikilta olennaisilta osiltaan komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 mukaisesti.

Emme ole velvollisia päivittämään mitään pro forma -taloudellisia tietoja koottaessa käytetystä menneestä aikaa koskevasta taloudellisesta informaatiosta antamiimme raportteja tai lausuntoja tai antamaan siitä uusia raportteja tai lausuntoja tätä toimeksiantoa varten, emmekä ole tässä toimeksiannossa suorittaneet pro forma -taloudellisia tietoja koottaessa käytetyn taloudellisen tiedon tilintarkastusta tai yleisluonteista tarkastusta.

Esitteeseen sisältyvien pro forma -taloudellisten tietojen tarkoituksena on yksinomaan havainnollistaa merkittävän tapahtuman tai liiketoimen vaikutusta yhtiön oikaisemattomaan taloudelliseen informaatioon, ikään kuin tapahtuma tai liiketoimi olisi toteutunut havainnollistamistarkoitusta varten valittuna aikaisempana ajankohtana. Näin ollen emme anna minkäänlaista varmuutta siitä, että tapahtuman tai liiketoimen tosiasiallinen tulema olisi sama kuin on esitetty.

Kohtuullisen varmuuden antavaan toimeksiantoon siitä raportoimiseksi, onko pro forma -taloudelliset tiedot kaikilta olennaisilta osiltaan koottu esitettyjen periaatteiden mukaisesti ja noudattavatko mainitut periaatteet liikkeeseenlaskijan tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, kuuluu, että tilintarkastaja suorittaa toimenpiteitä arvioidakseen, antavatko hallituksen pro forma -taloudellisten tietojen kokoamisessa käyttämät sovellettavat periaatteet kohtuullisen perustan liiketoimesta tai tapahtumasta välittömästi johtuvien merkittävien vaikutusten esittämiselle, ja hankkiakseen tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa evidenssiä siitä,

- onko kyseisiä periaatteita sovellettu pro forma -oikaisuisissa asianmukaisesti; ja
- ovatko tuloksena syntyvät pro forma -taloudelliset tiedot sellaiset, että nämä oikaisu on tehty oikaisemattomaan taloudelliseen informaatioon asianmukaisella tavalla.

Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, jossa otetaan huomioon tilintarkastajan käsitys yhtiön luonteesta, siitä tapahtumasta tai liiketoimesta, jota koskien pro forma -taloudelliset tiedot on koottu, sekä muista relevanteista toimeksiannon olosuhteista.

Toimeksiantoon kuuluu myös pro forma -taloudellisten tietojen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa evidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että

- pro forma -taloudelliset tiedot on asianmukaisesti koottu 27.9.2017 päivätyn esitteen kohdassa “Tilintarkastamattomia pro forma -taloudellisia tietoja” esitettyjen periaatteiden mukaisesti ja
- mainitut periaatteet noudattavat Terveystalo Oyj:n soveltamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Raportin luovuttamista ja käyttöä koskeva rajoitus

Tämä raportti on annettu ainoastaan liitettäväksi komission asetuksen (EY) N:o 809/2004 mukaiseen esitteeseen. Työmme ei ole tehty Yhdysvalloissa hyväksyttyjen tilintarkastus- tai muiden standardien ja käytäntöjen mukaisesti ja näin ollen emme vastaa siitä edellä mainittujen standardien ja käytäntöjen mukaisesti.

Helsinki 27. syyskuuta 2017

KPMG OY AB

Jari Härmälä

KHT

[Tämä sivu on tarkoituksella jätetty tyhjäksi]

**LIITE D—YHTIÖN TILINTARKASTETUT KONSERNITILINPÄÄTÖKSET 31.12.2016 JA 31.12.2015
PÄÄTTYNEILTÄ TILIKAUSILTA JA TILINTARKASTAMATTOMAT KONSERNIN
PUOLIVUOSITIEDOT 30.6.2017 PÄÄTTYNEELTÄ KUDELTA KUUKAUDELTA**

- Terveystalon tilintarkastamattomat konsernin puolivuositiedot 30.6.2017 päätyneeltä kuudelta kuukaudelta sisältäen tilintarkastamattomat vertailutiedot 30.6.2016 päätyneeltä kuudelta kuukaudelta, ja tilintarkastajan raportti yleisluontoisesta tarkastuksesta; F-2–F-20
- Terveystalon tilintarkastettu konsernitilinpäätös 31.12.2016 päätyneeltä tilikaudelta sisältäen tilintarkastetut vertailutiedot 31.12.2015 päätyneeltä tilikaudelta, ja tilintarkastuskertomus (IFRS); F-21–F-69
- Terveystalon tilintarkastettu konsernitilinpäätös 31.12.2015 päätyneeltä tilikaudelta sisältäen tilintarkastetut vertailutiedot 31.12.2014 päätyneeltä tilikaudelta, ja tilintarkastuskertomus (IFRS); F-70–F-117

Yhtiön tilintarkastetut konsernitilinpäätökset 31.12.2016 ja 31.12.2015 päätyneiltä tilikausilta ja tilintarkastamaton konsernin puolivuositarkastus 30.6.2017 päätyneeltä kuudelta kuukaudelta on laadittu IFRS:n mukaisesti.

Tietyt tässä Esitteessä esitetyt historialliset taloudelliset tiedot 31.12.2016, 31.12.2015 ja 31.12.2014 päätyneiltä tilikausilta eroavat lakisääteisistä varsinaisen yhtiökokouksen hyväksymistä Yhtiön tilintarkastetuista konsernitilinpäätöksistä johtuen vuonna 2017 käyttöönotetusta IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* -standardista. Uudelleenlaaditut tilintarkastetut konsernitilinpäätökset on laadittu sisällytettäväksi tähän Esitteeseen eikä niitä ole esitetty tai hyväksytty Yhtiön yhtiökokouksessa. Lisätietoja IFRS 15 -standardin käyttöönoton vaikutuksista esitetään tähän Esitteeseen sisällytettyjen tilintarkastettujen konsernitilinpäätösten liitetiedoissa kohdassa 7 ”Liikevaihdon jakautuminen”.

TERVEYSTALO OYJ
Konsernin puolivuositiedot 30.6.2017

Lyhennetty konsernin tuloslaskelma

Tuhatta euroa	Liite	Oikaistu		
		1-6/2017	1-6/2016	2016
Liikevaihto	5	344 175	281 300	546 964
Liiketoiminnan muut tuotot		880	888	7 142
Materiaalit ja palvelut	6	-160 665	-133 559	-259 343
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	7	-98 573	-81 880	-155 519
Poistot ja arvonalentumiset		-19 075	-19 034	-39 257
Liiketoiminnan muut kulut	8	-50 031	-34 607	-70 390
Liikevoitto		16 711	13 108	29 597
Rahoitustuotot		81	804	1 918
Rahoituskulut		-9 951	-11 188	-22 029
Rahoituskulut - netto		-9 870	-10 384	-20 111
Voitto ennen veroja		6 841	2 724	9 486
Tuloverot		1 191	1 613	3 237
Tilikauden voitto		8 032	4 337	12 723
Jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille		8 019	4 265	12 606
Määräysvallattomille omistajille		13	72	117

Liitteet ovat kiinteä osa konsernin osavuositiedustusta.

Lyhennetty konsernin laaja tuloslaskelma

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Liite</u>	<u>1-6/2017</u>	<u>1-6/2016</u>	<u>2016</u>
Tilikauden voitto		8 032	4 337	12 723
Tilikauden laaja tulos yhteensä		8 032	4 337	12 723
Jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille		8 019	4 265	12 606
Määräysvallattomille omistajille		13	72	117
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos, euroa				
Laimentamaton osakekohtainen tulos		0,02	0,01	0,04
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos		0,02	0,01	0,04
Liitteet ovat kiinteä osa konsernin osavuositiedustusta.				

Lyhennetty konsernitase

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Liite</u>	<u>30.6.2017</u>	<u>30.6.2016</u>	<u>31.12.2016</u>
VARAT				
Pitkäaikaiset varat				
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	10	90 810	68 973	65 498
Liikearvo	9	582 903	447 719	449 125
Muut aineettomat hyödykkeet	9	116 917	123 177	113 914
Sijoituskiinteistöt		594	615	605
Osuudet osakkuusyrityksissä		0	11	0
Muut saamiset		10	12	10
Laskennalliset verosaamiset		6 578	6 310	5 962
Pitkäaikaiset varat yhteensä		797 813	646 816	635 114
Lyhytaikaiset varat				
Vaihto-omaisuus		5 584	4 659	4 448
Myyntisaamiset ja muut saamiset		73 737	51 477	53 713
Rahavarat		20 373	4 028	39 099
Lyhytaikaiset varat yhteensä		99 694	60 163	97 260
Myytävänä olevat omaisuuserät		1 972	1 105	1 724
VARAT YHTEENSÄ		899 480	708 085	734 098
OMA PÄÄOMA JA VELAT				
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma				
Osakepääoma		3	3	3
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		401 871	307 998	307 998
Kertyneet voittovarot		-68 160	-84 457	-76 178
Määräysvallattomien omistajien osuus		53	1 164	444
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ		333 767	224 709	232 265
Pitkäaikaiset velat				
Pitkäaikaiset rahoitusvelat		353 495	320 892	315 693
Laskennalliset verovelat		25 593	26 999	24 990
Varaukset		5 203	3 838	4 500
Muut velat		29 765	29 072	29 540
Pitkäaikaiset velat yhteensä		414 056	380 801	374 723
Lyhytaikaiset velat				
Varaukset		2 284	1 086	695
Ostovelat ja muut velat		118 135	79 299	94 897
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat		215	393	42
Lyhytaikaiset rahoitusvelat		31 024	21 797	31 476
Lyhytaikaiset velat yhteensä		151 657	102 574	127 110
VELAT YHTEENSÄ		565 713	483 375	501 833
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		899 480	708 085	734 098

Liitteet ovat kiinteä osa konsernin osavuositiedustusta.

Lyhennetty laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma</u>					<u>Oma pääoma yhteensä</u>
	<u>Osake- pääoma</u>	<u>Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto</u>	<u>Kertyneet voittovarot</u>	<u>Yhteensä</u>	<u>Määräys- vallattomien omistajien osuus</u>	
Oma pääoma 1.1.2017	3	307 998	-76 178	231 822	444	232 265
Tilikauden laaja tulos						
Tilikauden voitto	-	-	8 019	8 019	13	8 032
Liiketoimet omistajien kanssa						
Suunnattu osakeanti*)	-	93 873	-	93 873	-	93 873
Tapahtumat määräysvallattomien omistajien kanssa						
Muutos määräysvallattomien omistajien osuuksissa	-	-	-	-	-404	-404
Oma pääoma 30.6.2017	3	401 871	-68 160	333 714	53	333 767

*) Sijoitetun vapaan oman pääoman rahaston kasvu liittyy Diacor-konsernin hankintaan. Osana transaktiota Terveystalo laski liikkeeseen 4 382 146 uutta A-sarjan osaketta ja 43 764 100 uutta D-sarjan osaketta Helsingin Diakonissalaitoksen säätiölle.

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma</u>					<u>Oma pääoma yhteensä</u>
	<u>Osake- pääoma</u>	<u>Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto</u>	<u>Kertyneet voittovarot</u>	<u>Yhteensä</u>	<u>Määräys- vallattomien omistajien osuus</u>	
Oma pääoma 1.1.2016	3	307 998	-88 721	219 279	1 098	220 376
Tilikauden laaja tulos	-	-	-	-	-	-
Tilikauden voitto	-	-	4 265	4 265	72	4 337
Muut oikaisut	-	-	-	-	-6	-6
Oma pääoma 30.6.2016	3	307 998	-84 457	223 544	1 164	224 709

Liitteet ovat kiinteä osa konsernin osavuosisikatsausta.

Lyhennetty konsernin rahavirtalaskelma

Tuhatta euroa	1-6/2017	1-6/2016	2016
Liiketoiminnan rahavirta			
Voitto ennen veroja	6 841	2 724	9 486
Oikaisut			
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa			
Poistot ja arvonalentumiset	19 075	19 034	39 257
Varausten muutos	-1 337	2 514	2 786
Muut liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa	365	-107	-277
Käyttöomaisuuden ja tytäryhtiöosakkeiden myyntivoitot / -tappiot	0	-117	-4 692
Rahoitustuotot ja -kulut	9 870	10 384	20 109
Käyttöpääoman muutokset			
Myynti- ja muiden saamisten muutos	-2 523	-3 322	-5 358
Vaihto-omaisuuden muutos	-239	18	316
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	3 110	-11 933	3 602
Saadut korot	60	38	77
Maksetut verot	-369	-219	-635
Liiketoiminnan rahavirta	34 852	19 015	64 670
Investointien rahavirta			
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-56 649	-3 711	-4 721
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-6 087	-3 874	-7 895
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-2 108	-2 023	-3 833
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	0	0	4 819
Myytavissä olevien sijoitusten myynti	146	190	1 834
Liiketoimintakaupat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-595	-1 025	-1 025
Vastattavaksi otettujen lainojen takaisinmaksu	-5 140	-324	-324
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	0	790	2 188
Saadut osingot	20	0	3
Investointien rahavirta	-70 413	-9 976	-8 955
Rahoituksen rahavirta			
Pitkäaikaisten lainojen nostot	40 750	0	0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	0	-7 022	-14 137
Lyhytaikaisten lainojen nostot	11 582	8 523	25 429
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-22 632	-7 992	-14 929
Rahoitusleasingvelkojen maksut	-3 126	-2 770	-5 952
Osamaksuvelkojen takaisinmaksut	-1 774	-867	-2 147
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-7 664	-11 506	-21 266
Hankitut määräysvallattomien omistajien osuudet	-300	0	-235
Rahoituksen rahavirta	16 836	-21 633	-33 237
Rahavarojen muutos	-18 726	-12 593	22 479
Rahavarat tilikauden alussa	39 099	16 621	16 621
Rahavarat tilikauden lopussa	20 373	4 028	39 099

Liitteet ovat kiinteä osa konsernin osavuositiedustusta.

Lyhennetyt konsernin puolivuositarkastuksen liitetiedot

1 Yritystiedot

Terveystalo konserni on johtava terveydenhuollon palveluyritys Suomessa. Konserni tarjoaa terveydenhuollon, työterveyshuollon, diagnostiikan ja lääketieteen palveluja yksityisille asiakkaille, yrityksille ja muille organisaatioille, julkiselle sektorille ja vakuutusyhtiöille noin 180 klinikalla ja yli 100 paikkakunnalla. Konserni toimii Suomessa. Konsernin emoyhtiön kotipaikka on Helsinki ja rekisteröity osoite on Jaakonkatu 3, 00100 Helsinki. Konsernitilinpäätöksen jäljennös on saatavilla konsernin pääkonttorista. Terveystalon hallitus on hyväksynyt tämän puolivuositarkastuksen 27.9.2017. Kaikki esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen summa saattaa poiketa esitetystä summasta.

2 Laatomisperiaatteet

Tämä puolivuositarkastus on laadittu IAS 34 Osavuositarkastukset -standardia noudattaen, ja sitä tulee lukea yhdessä konsernin viimeisimmän, vuodelta 2016 laaditun konsernitilinpäätöksen kanssa. Terveystalo-konserni otti vuoden 2017 alussa käyttöön uuden IFRS 15 "Myyntituotot asiakassopimuksista"-standardin ennen sen pakollista soveltamispäivää. Tarkempia tietoja konsernin liikevaihdosta ja IFRS 15 -standardin käyttöönoton vaikutuksista sekä vertailutiedot on esitetty konsernin viimeisimmässä 31.12.2016 päätyneeltä tilikaudelta laaditussa oikaistussa konsernitilinpäätöksessä. Kaikilta muilta osin laatomisperiaatteet ovat yhdenmukaiset vuoden 2016 tilinpäätöksen kanssa. Millään muulla 1.1.2017 voimaan tulleella muutetulla standardilla ja tulkinnalla ei ole ollut merkittävää vaikutusta Terveystalon taloudelliseen raportointiin.

Terveystalo konserni ei ole vielä ottanut käyttöön seuraavia IASB:n jo julkaisemia uusia standardeja: IFRS 9 Rahoitusinstrumentit (voimaan 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 9 korvaa IAS 39:n nykyiset ohjeet. Uusi standardi sisältää tarkistettuja ohjeita Rahoitusinstrumenttien luokitteluun ja arvostukseen, mukaan lukien uusi odotettu luottotappioriski rahoitusvarojen arvonalentumisen laskemiseksi ja uudet yleiset suojauslaskennan vaatimukset. Lisäksi se antaa ohjeita rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja pois IAS 39:sta. IFRS 9:n vaikutukset Terveystalo Oy: n konsernitilinpäätökseen on arvioitu ja odotettuja vaikutukset eivät ole merkittäviä. IFRS 16 Vuokrasopimukset (voimaan 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Uusi standardi korvaa nykyiset IAS 17 -standardit ja niihin liittyvät tulkinnat. EU ei ole hyväksynyt standardia. IFRS 16 -standardi edellyttää vuokralle ottajilta vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen vuokranmaksuvelvoitteena sekä siihen liittyvänä omaisuuseränä. Taseeseen merkitseminen muistuttaa paljon IAS 17:n mukaista rahoitusleasingin kirjanpitoikäsitteitä. Taseeseen merkitsemisestä on kaksi helpotusta, jotka koskevat lyhytaikaisia enintään 12 kuukautta kestäviä vuokrasopimuksia sekä arvoltaan enintään USD 5 000 olevia hyödykkeitä. Vuokralle antajien kirjanpitoikäsitteitä tulee säilymään suurelta osin nykyisen IAS 17:n mukaisena. Terveystalo Oyj on aloittanut alustavan arvioinnin IFRS 16- standardin vaikutuksista konsernitilinpäätökseen. Huomattavin havaittu vaikutus on, että konserni kirjaa taseeseen uusia varoja ja velkoja, jotka ovat pääosin nykyisten muiden vuokrasopimusten sisältämiä toimitiloja. Lisäksi kyseisiin vuokrasopimuksiin liittyvien kulujen luonne muuttuu IFRS 16:n korvatussa vuokratulun käyttöomaisuuserän poistoilla ja vuokrasopimusvelasta aiheutuvalla korkokululla, joka raportoidaan osana rahoituskuluja. Terveystalo Oyj ei ole vielä määrittänyt IFRS 16- standardin käyttöönoton kvantitatiivisia vaikutuksia tilinpäätökseen, mutta tekee tarkemman arvion standardin vaikutuksista seuraavien 12 kuukauden aikana. Siirtymätavasta ei ole vielä tehty päätöstä.

3 Kriittiset tilinpäätösarvot ja epävarmuustekijät

Tämän puolivuositarkastuksen laatomisessa johto on tehnyt arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksen laatomisperiaatteiden soveltamiseen ja raportoitujen varojen ja velkojen sekä tuottojen ja kulujen määrittämiseen. Todelliset tulokset voivat poiketa näistä arvioista. Johdon käyttämä harkinta tilinpäätöksen laatomisperiaatteiden soveltamisessa sekä arvioihin liittyvät epävarmuustekijät ovat samat kuin oikaistussa konsernitilinpäätöksessä 31.12.2016 päätyneellä tilikaudella.

4 Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Katsauskauden päättymisen jälkeen, Terveystalo konserni on sopinut jälleenrahoituksesta Pohjoismaisten rahoituslaitosten kanssa. Jälleenrahoitukseen sisältyy 320 milj. Euron sitoumuksellinen luottolimiitti ja 130

4 Katsauskauden jälkeiset tapahtumat (jatkuu)

milj. Euron sitoumukseton luottolimiitti, mikä mahdollistaa joustavuuden Terveystalo konsernille sen strategian mukaisesti. Jälleenrahoitus myös vähentää merkittävästi konsernin korkokuluja.

Terveystalo tiedotti katsauskauden päättymisen jälkeen 14.9.2017 suunnittelevansa listautumista Nasdaq Helsinki Oy:n pörssilistalle. Yhtiön korottomiin pitkäaikaisiin velkoihin sisältyy 25 miljoonan euron lykätty kauppahinta, joka liittyy konsernin operatiivisten toimintojen hankintaan Bridgepoint Capitalilta vuonna 2013. Lykätty kauppahinta tulee maksettavaksi heti listautumisen toteuttamisen jälkeen. Yhtiön nykyisten osakkeenomistajien antamien sitoumusten perusteella nykyiset osakkeenomistajat tekevät lykättyä kauppahintaa vastaavan 25 miljoonan euron vastikkeettoman sijoituksen Yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon listautumisen yhteydessä ennen lykätyn kauppahinnan takaisinmaksua.

5 IFRS 15

Terveystalo-konserni on aikaisemmin tilikauden 2016 aikana muuttanut tuloutuskäytäntöjä ja sisällyttänyt liikevaihtoon työsuhteisten terveydenhuollon ammattilaisten ja sopimusperusteisten ammatinharjoittajien palkkiot työterveys-, vakuutus- sekä julkisen sektorin asiakkuuksista bruttoperusteisesti eli suoriteperusteisen kokonaismyynnin perusteella. Konsernin tarjoamien palveluiden tuotot kertyvät pääosin työterveyspalveluista, lääkäriasema- ja sairaalatoiminnoista, suunterveyspalveluista, diagnostiikkapalvelujen myynnistä sekä konsernin hallitsemissa toimitiloissa vastaanottoa pitäviltä ammatinharjoittajalääkäreiltä saaduista vuokratuotoista. Konsernin liikevaihto on jaettu asiakastyypin perusteella. Konsernilla ei ole asiakkaita, joiden liikevaihto olisi vähintään 10 %:a konsernin liikevaihdosta tilikausilla 2016 ja 2015. Terveystalo tarjoaa varsinaisia terveydenhuollon palveluitaan ja avohoidon palveluja kolmelle eri asiakasryhmälle: yritysasiakkaille, yksityisasiakkaille ja julkisen sektorin asiakkaille.

Yhtiön yritysasiakkaiden ryhmä koostuu Terveystalon työterveyshuollon asiakkaista, lukuun ottamatta kunnallisia työterveyshuollon asiakkaita, ja työterveyshuollon vakuutusasiakkaita. Yritysasiakaskunnan asiakkaita ovat yksityisen sektorin yritykset, yhdistykset, säätöt ja julkiset laitokset ja ne edustavat kaikkia päätoimialoja, kuten rakennusala, vähittäiskauppaa, valmistusta ja palvelualoja. Yhtiö tarjoaa palveluja kaikenkokoisille yritysasiakkaille, yrittäjistä ja pienyrityksistä keskisuuriin ja suuryrityksiin sisältäen joitakin Suomen suurimpia työnantajia.

Yhtiön yksityisasiakkaat ovat yksityishenkilöitä, perheitä, eläkeläisiä ja yksityisesti vakuutettuja asiakkaita. Jotkut yhtiön työterveyshuollon loppukäyttäjät käyttävät myös yhtiön palveluja yksityisasiakkaina, kuten palveluja työterveyshuollon loppukäyttäjien lapsille.

Yhtiön julkisen sektorin asiakasryhmään kuuluvat julkisen sektorin organisaatiot Suomessa, kuten kunnat, kuntayhtymät, sairaanhoitopiirit ja valtionhallinto sekä kunnalliset työterveyshuollon asiakkaat.

Liikevaihdon jakautuminen

Tuhatta euroa	1-6/2017	1-6/2016	2016
Yritysasiakkaat	189 475	153 816	292 288
Yksityisasiakkaat	128 500	101 099	197 597
Julkisen sektorin asiakkaat	26 200	26 386	57 080
Yhteensä	344 175	281 300	546 964

Tase-erät

Tuhatta euroa	30.6.2017	30.6.2016	31.12.2016
Saamiset, sisältäen myynti- ja muut saamiset	65 680	46 600	50 585
Sopimukseen perustuvat velat	6 185	4 428	1 038

Lyhennetyt konsernin puolivuositiedot (jatkuu)

6 Materiaalit ja palvelut

Tuhatta euroa	1-6/2017	1-6/2016	2016
Materiaalien ostot	-14 211	-11 438	-21 901
Varaston muutos	229	-15	-341
Ulkopuoliset palvelut	-146 683	-122 106	-237 101
Yhteensä	-160 665	-133 559	-259 343

7 Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Tuhatta euroa	1-6/2017	1-6/2016	2016
Palkat ja palkkiot	-80 550	-65 755	-125 797
Muut työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-18 023	-16 125	-29 722
Yhteensä	-98 573	-81 880	-155 519

8 Liiketoiminnan muut kulut

Tuhatta euroa	1-6/2017	1-6/2016	2016
Vuokrat ja toimitilakulut	-20 188	-15 406	-31 173
Muut kulut	-29 843	-19 201	-39 217
Yhteensä	-50 031	-34 607	-70 390

9 Aineettomat hyödykkeet

1-6/2017 Tuhatta euroa	Liikearvo	Asiakkuudet	Tavaramerkit	Muut aineettomat hyödykkeet ja ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017	517 125	74 495	83 000	23 749	698 369
Tytäryritysten hankinta	133 268	9 310	-	1 467	144 045
Lisäykset	510	-	-	2 129	2 639
Hankintameno 30.6.2017	650 903	83 805	83 000	27 345	845 053
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017	-68 000	-40 868	-12 675	-13 787	-135 330
Arvonalentumiset	-	-	-	-315	-315
Poistot	-	-5 051	-2 113	-2 426	-9 590
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 30.6.2017	-68 000	-45 919	-14 788	-16 528	-145 235
Kirjanpitoarvo 1.1.2017	449 125	33 628	70 325	9 962	563 040
Kirjanpitoarvo 30.6.2017	582 903	37 887	68 213	10 817	699 820

Lyhennetyt konsernin puolivuositarkastuksen liitetiedot (jatkuu)

9 Aineettomat hyödykkeet (jatkuu)

1–6/2016 Tuhatta euroa	Liikearvo	Asiakkuudet	Tavaramerkit	Muut aineettomat hyödykkeet ja ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	512 348	74 495	83 000	19 095	688 938
Tytäryritysten hankinta	3 370	-	-	-	3 370
Lisäykset	-	-	-	2 087	2 087
Hankintameno 30.6.2016	515 718	74 495	83 000	21 182	694 395
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset					
1.1.2016	-68 000	-27 007	-8 450	-8 901	-112 358
Poistot	-	-6 642	-2 113	-2 388	-11 143
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset					
30.6.2016	-68 000	-33 649	-10 563	-11 289	-123 501
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	444 348	47 488	74 550	10 194	576 581
Kirjanpitoarvo 30.6.2016	447 719	40 846	72 438	9 893	570 896

2016 Tuhatta euroa	Liikearvo	Asiakkuudet	Tavaramerkit	Muut aineettomat hyödykkeet ja ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	512 348	74 495	83 000	19 095	688 939
Tytäryritysten hankinta	4 777	-	-	126	4 903
Lisäykset	-	-	-	4 528	4 528
Hankintameno 31.12.2016	517 125	74 495	83 000	23 749	698 369
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset					
1.1.2016	-68 000	-27 007	-8 450	-8 901	-112 357
Poistot	-	-13 861	-4 225	-4 886	-22 972
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset					
31.12.2016	-68 000	-40 868	-12 675	-13 787	-1 35 330
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	444 348	47 488	74 550	10 194	576 581
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	449 125	33 628	70 325	9 962	563 040

10 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

1–6/2017 Tuhatta euroa	Maaja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Toimitilojen perusparannukset	Muut aineelliset hyödykkeet ja ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2017 . . .	71	35 226	62 845	15 670	3 013	116 823
Tytäryritysten hankinta	1 888	9 810	5 655	6 350	-	23 703
Lisäykset	-	471	6 633	2 937	776	10 818
Vähennykset	-	-	-34	-5	-	-39
Hankintameno 30.6.2017 . . .	1 959	45 507	75 100	24 952	3 789	151 306
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2017 . .	-	-8 865	-35 924	-5 847	-690	-51 326
Poistot	-	-1 764	-5 804	-1 454	-148	-9 170
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 30.6.2017 .	-	-10 629	-41 728	-7 301	-838	-60 496
Kirjanpitoarvo 1.1.2017 . . .	71	26 360	26 921	9 823	2 323	65 498
Kirjanpitoarvo 30.6.2017 . .	1 959	34 878	33 372	17 651	2 951	90 810

Lyhennetyt konsernin puolivuotiskatsauksen liitetiedot (jatkuu)

10 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet (jatkuu)

1–6/2016 Tuhatta euroa	Maaja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Toimitilojen perusparannukset	Muut aineelliset hyödykkeet ja ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016 . . .	1 144	37 253	52 230	13 553	1 448	105 626
Tytäryritysten hankinta	-	-	105	335	5	444
Lisäykset	-	1 409	3 859	759	147	6 174
Vähennykset	-111	-230	-	-	-	-341
Hankintameno 30.6.2016 . . .	1 033	38 433	56 194	14 647	1 600	111 906
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016 . .	-	-5 887	-25 099	-3 708	-347	-35 041
Poistot	-	-1 453	-5 245	-975	-100	-7 774
Arvonalentumiset	-	-	-114	-	-3	-117
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 30.6.2016 .	-	-7 340	-30 458	-4 683	-450	-42 932
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	1 144	31 366	27 131	9 845	1 101	70 586
Kirjanpitoarvo 30.6.2016 . .	1 033	31 093	25 736	9 963	1 150	68 973

2016 Tuhatta euroa	Maa-ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Toimitilojen perusparannukset	Muut aineelliset hyödykkeet ja ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016 . .	1 144	37 253	52 230	13 553	1 448	105 626
Tytäryritysten hankinta . . .	-	-	221	384	5	610
Lisäykset	-	2 785	10 611	1 877	1 561	16 834
Tytäryritysten myynti	-853	-1 893	-56	-13	-	-2 815
Vähennykset	-220	-834	-162	-131	-1	-1 347
Uudelleenluokiteltu omaisuuserä	-	-2 085	-	-	-	-2 085
Hankintameno 31.12.2016 .	71	35 226	62 845	15 670	3 013	116 823
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016 .	-	-5 887	-25 099	-3 708	-347	-35 041
Poistot	-	-2 978	-10 711	-2 139	-277	-16 105
Arvonalentumiset	-	-	-114	-	-66	-180
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	-	-8 865	-35 924	-5 847	-690	-51 326
Kirjanpitoarvo 1.1.2016 . . .	1 144	31 366	27 131	9 845	1 101	70 586
Kirjanpitoarvo 31.12.2016 .	71	26 360	26 921	9 823	2 323	65 498

11 Liiketoimintojen yhdistäminen

Puolivuosijakson 1.1.-30.6.2017 aikana konserni on tehnyt useita yrityshankintoja. Kaksi suurinta hankintaa on esitetty erillään ja muut pienemmät hankinnat on esitetty yhdessä.

Diacor terveyspalvelut Oy konsernin hankinta

24.3.2017 Terveystalo Healthcare Oy hankki 100 %:a Diacor terveyspalvelut Oy:n (Diacor) osakekannasta. Osana hankintaa konserni sai määräysvallan yhtiössä Eloni Oy, joka on Diacor terveyspalvelut Oy:n tytäryhtiö. Hankinta vahvistaa Terveystalon asemaa yhtenä johtavana terveyspalveluiden tarjoajana erityisesti pääkaupunkiseudulla ja Turun alueella. Hankittujen yhtiöiden tilinpäätökset on yhdistelty Terveystalon konsernitilinpäätökseen maaliskuun lopusta 2017 lähtien.

Lyhennetyt konsernin puolivuotiskatsauksen liitetiedot (jatkuu)

11 Liiketoimintojen yhdistäminen (jatkuu)

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto maksetusta vastikkeesta ja hankinta-ajankohtana hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käypä arvo. Tase on laadittu olennaisilta osin IFRS:n ja Terveystalo konsernin laskentaperiaatteiden mukaisesti.

Tuhatta euroa

Maksettu vastike	
Käteisvarat	19 790
Osakkeet	93 873
Luovutettu vastike yhteensä	113 663

Hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista kirjatut määrät

Tuhatta euroa

Rahavarat	6 154
Aineettomat hyödykkeet	7 632
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	12 724
Vaihto-omaisuus	697
Myyntisaamiset ja muut saamiset	15 926
Ostovelat ja muut velat	-16 172
Varaukset	-15
Laskennalliset verovelat	-1 483
Korolliset velat	-13 465
Yksilöitävissä olevat nettovarot yhteensä	11 998
Liikearvo	101 665

Hankinnasta syntyi 101,7 miljoonan euron liikearvo. Liikearvo perustuu yhtiöiden henkilökunnan osaamiseen ja hankinnasta odotettavissa oleviin synergiaetuihin, joiden odotetaan syntyvän kun hankitut liiketoiminnot integroidaan Terveystaloon. Kirjattu liikearvo ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen. Diacorin hankintaan liittyvien aineettomien omaisuuserien (asiakassuhteet) käyvät arvot ovat alustavia ja riippuvat asiakassuhteiden käypien arvojen määrittämisen valmistumisesta. Myyntisaamisten ja muiden saamisten yhteenlaskettu käypä arvo on 15,9 miljoonaa euroa eikä siihen liity olennaista arvonalentumisriskiä. Konserni on kirjannut yhteensä 2,5 miljoonan euron edestä palkkioita liittyen neuvonta-, arvonmääritys- tms. palveluihin. Palkkiot sisältyvät konsernituloslaskelmaan liiketoiminnan muut kulut -erään. Liiketoimintojen hankinnan myötä kaudelle 2017 kirjattu liikevaihto on 30,7 miljoonaa euroa ja tulos -0,9 miljoonaa euroa. Johdon arvion mukaan konsernin liikevaihto olisi kaudella 2017 ollut 378,8 miljoonaa euroa ja tulos 9,1 miljoonaa euroa, jos tilikauden aikana toteutunut liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen 1.1.2017 alkaen. Kaupan yhteydessä Terveystalo on antanut tiettyjä sitoumuksia, jotka rinnastuvat ehdolliseen kauppahintaan. Johdon arvion mukaan näiden toteutumista pidetään epätodennäköisenä.

Porin Lääkäritalo Oy konsernin hankinta

2.1.2017 Terveystalo Healthcare Oy hankki 100 %:a Porin Lääkäritalo Oy:n ("Pori") osakekannasta. Osana hankintaa konserni sai määräysvallan tytäryhtiöissä Koy Porin Linnankulma, Curia Oy ja Porin Lääkärikeskus Oy. Porin Lääkärikeskus omistaa 7,79 %:a Porin Lääkäritalon osakkeista. Hankinta vahvistaa Terveystalon asemaa yhtenä johtavana terveystalouden tarjoajana Porin alueella. Hankittujen yhtiöiden tilinpäätökset on yhdistelty Terveystalon konsernitilinpäätökseen hankintahetkestä lähtien.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto maksetusta vastikkeesta ja hankinta-ajankohtana hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käypä arvo. Tase on laadittu olennaisilta osin IFRS:n ja Terveystalo konsernin laskentaperiaatteiden mukaisesti.

Tuhatta euroa

Maksettu vastike	
Käteisvarat	43 401
Luovutettu vastike yhteensä	43 401

11 Liiketoimintojen yhdistäminen (jatkuu)

Hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista kirjatut määrät

Tuhatta euroa

Rahavarat	2 291
Aineettomat hyödykkeet	1 956
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	11 389
Vaihto-omaisuus	144
Myyntisaamiset ja muut saamiset	1 633
Ostovelat ja muut velat	-2 368
Varaukset	-17
Laskennalliset verovelat	-380
Korolliset velat	-2 099
Yksilöitävissä olevat nettovarot yhteensä	12 549
Liikearvo	30 852

Edellä kuvatussa liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut aineelliset hyödykkeet arvostettiin käypään arvoon vastaavien hyödykkeiden markkinahintojen perusteella.

Toteutuneessa liiketoimintojen yhdistämisessä konserni on hankkinut asiakkuuksia. Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvien asiakassopimusten ja niihin liittyvien asiakassuhteiden käypä arvo on määritetty asiakassuhteiden arvioidun kestoajan ja olemassa olevista asiakkuuksista syntyvien diskontattujen nettorahavirtojen perusteella.

Hankinnasta syntyi 30,9 miljoonan euron liikearvo. Liikearvo perustuu yhtiöiden henkilökunnan osaamiseen ja hankinnasta odotettavissa oleviin synergiaetuihin. Kirjattu liikearvo ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen.

Porin Lääkäritalon hankintaan liittyvien aineettomien omaisuuserien käyvät arvot ovat alustavia ja riippuvat asiakassuhteiden käypien arvojen määrittämisen valmistumisesta.

Myyntisaamisten ja muiden saamisten yhteenlaskettu käypä arvo on 1,6 miljoona euroa eikä siihen liity olennaista arvonalentumisriskiä.

Konserni on kirjannut yhteensä 0,8 miljoonan euron edestä palkkioita liittyen neuvonta-, arvonmääritystms. palveluihin. Palkkiot sisältyvät konsernituloslaskelmaan liiketoiminnan muut kulut -erään.

Hankintaan liittyen kaudella 2017 on kirjattu liikevaihtoa 12,0 miljoonaa euroa ja kauden tulos on 0,8 miljoonaa euroa.

Muut liiketoimintojen yhdistämiset

31.3.2017 Terveystalo Healthcare Oy hankki 100 %:a Ky Läkkitorin Hammaslääkäriaseman osakekannasta. Hankittu tytäryhtiö on yhdistelty konsernitilinpäätökseen hankintakuukaudesta lähtien.

19.4.2017 Suomen Terveystalo Oy hankki hammaslääkäri liiketoiminnan Data Plaza Oy:ltä liiketoimintakaupalla.

2.5.2017 Suomen Terveystalo Oy hankki hammaslääkäri liiketoiminnan Crossdental Oy:ltä liiketoimintakaupalla.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto maksetusta vastikkeesta ja hankinta-ajankohtana hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käypä arvo. Nettovarot on oikaistu olennaisilta osin vastaamaan Terveystalo konsernin laskentaperiaatteita.

Tuhatta euroa

Maksettu vastike	
Käteisvarat	1 427
Luovutettu vastike yhteensä	1 427

Lyhennetyt konsernin puolivuotiskatsauksen liitetiedot (jatkuu)

11 Liiketoimintojen yhdistäminen (jatkuu)

Hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista kirjatut määrät

Tuhatta euroa	
Rahavarat	203
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	654
Vaihto-omaisuus	56
Myyntisaamiset ja muut saamiset	40
Ostovelat ja muut velat	-354
Korolliset velat	-526
Yksilöitävissä olevat nettovarat yhteensä	74
Liikearvo	1 353

Edellä kuvatussa liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut aineelliset hyödykkeet arvostettiin käypään arvoon vastaavien hyödykkeiden markkinahintojen perusteella.

Hankinnasta syntyi 1,4 miljoonan euron liikearvo. Liikearvo perustuu yhtiöiden henkilökunnan osaamiseen ja hankinnasta odotettavissa oleviin synergiaetuihin. Kirjattu liikearvo ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen.

Myyntisaamisten ja muiden saamisten yhteenlaskettu käypä arvo on 0,04 miljoonaa euroa eikä siihen liity olennaista arvonalentumisriskiä.

Konserni on kirjannut yhteensä 0,02 miljoonan euron edestä palkkioita liittyen neuvonta-, arvonmäärittämissä palveluihin. Palkkiot sisältyvät konsernituloslaskelmaan liiketoiminnan muut kulut -erään.

Hankintoihin liittyen kaudella 2017 on kirjattu liikevaihtoa 0,8 miljoonaa euroa ja kauden tulos on 0,08 miljoonaa euroa.

Johdon arvion mukaan konsernin liikevaihto olisi kaudella 2017 ollut 345,3 miljoonaa euroa ja tulos 8,1 miljoonaa euroa, jos kyseiset muut liiketoimintojen hankinnat olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen 1.1.2017 alkaen.

12 Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Terveystalo konserni, m€	1-6/2017	1-6/2016	2016
Liikevaihto	344,2	281,3	547,0
Oikaistu käyttökate*)	45,8	37,5	72,9
Oikaistu käyttökate, % *)	13,3	13,3	13,3
Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia*)	36,7	29,7	56,8
Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % *)	10,6	10,6	10,4
Käyttökate*)	35,8	32,1	68,9
Käyttökate, % *)	10,4	11,4	12,6
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia*)	26,6	24,4	52,7
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, %*)	7,7	8,7	9,6
Liikevoitto/-tappio*)	16,7	13,1	29,6
Liikevoitto/-tappio, % *)	4,9	4,7	5,4
Oikaistu kauden tulos	21,8	15,8	30,3
Oman pääoman tuotto (ROE), % *)	5,7	3,9	5,6
Omavaraisuusaste, % *)	37,2	31,8	31,7
Osakekohtainen tulos (€)	0,02	0,01	0,04
Nettovelkaantumisaste (gearing), % *)	109,1	150,7	132,6
Varat yhteensä	899,5	708,1	734,1
Henkilöstö keskimäärin HTV	3 209	2 618	2 605
Henkilöstö tilikauden lopussa	4 445	3 518	3 463

*) Vaihtoehtoinen tunnusluku. Yhtiö esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja lisätietona IFRS-standardien mukaisesti laadituissa konsernin tuloslaskelmissa, konsernin taseissa ja konsernin rahavirtalaskelmissa esitetyille tunnusluville. Yhtiön näkemyksen mukaan vaihtoehtoiset tunnusluvut antavat merkittävää Yhtiötä koskevaa lisätietoa johdolle, sijoittajille, arvopaperimarkkina-analytikoille ja muille tahoille Yhtiön toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahavirroista.

Lyhennetyt konsernin puolivuotiskatsauksen liitetiedot (jatkuu)

13 Taloudellista kehitystä kuvaavien tunnuslukujen ja vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat

Tunnusluvut

$$\text{Osakekohtainen tulos, (€)} = \frac{\text{Emoyrityksen omistajille kuuluva kauden tulos}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä}}$$

Vaihtoehtoiset tunnusluvut

$$\begin{aligned} \text{Oman pääoman tuotto, \%} &= \frac{\text{Kauden tulos (annualisoitu)}}{\text{Oma pääoma (sisältäen määräysvallattomien omistajien osuuden) (keskimäärin)}} \times 100 \% \\ &= \frac{\text{Oma pääoma (sisältäen määräysvallattomien omistajien osuuden)}}{\text{Oma pääoma (sisältäen määräysvallattomien omistajien osuuden)}} \times 100 \% \\ \text{Omavaraisuusaste, \%} &= \frac{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}{\text{Korolliset velat - korolliset saamiset ja rahavarat}} \times 100 \% \\ \text{Nettovelkaantumisaste, \%} &= \frac{\text{Korolliset velat - korolliset saamiset ja rahavarat}}{\text{Oma pääoma}} \times 100 \% \\ \text{Oikaistu käyttökate}^{*)} &= \text{Liikevoitto/-tappio + poistot ja arvonalentumiset + oikaisut} \\ \text{Oikaistu käyttökate, \%}^{*)} &= \frac{\text{Liikevoitto/-tappio + poistot ja arvonalentumiset + oikaisut}}{\text{Liikevaihto}} \times 100 \% \\ \text{Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia}^{*)} &= \text{Liikevoitto/-tappio + aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset + oikaisut} \\ \text{Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, \%}^{*)} &= \frac{\text{Liikevoitto/-tappio + aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset + oikaisut}}{\text{Liikevaihto}} \times 100 \% \\ \text{Käyttökate} &= \text{Liikevoitto/-tappio + poistot ja arvonalentumiset} \\ \text{Käyttökate, \%} &= \frac{\text{Liikevoitto/-tappio + poistot ja arvonalentumiset}}{\text{Liikevaihto}} \times 100 \% \\ \text{Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia} &= \text{Liikevoitto/-tappio + aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset} \\ \text{Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, \%} &= \frac{\text{Liikevoitto/-tappio + aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset}}{\text{Liikevaihto}} \times 100 \% \\ \text{Liikevoitto/-tappio} &= \text{Tulos ennen rahoituseriä ja veroja} \\ \text{Liikevoitto/-tappio, \%} &= \frac{\text{Tulos ennen rahoituseriä ja veroja}}{\text{Liikevaihto}} \times 100 \% \\ \text{Oikaistu kauden tulos}^{*)} &= \text{Kauden tulos + hankintahinnan kohdistamisesta syntyvien aineettomien hyödykkeiden poistot (verojen jälkeen) + oikaisut (verojen jälkeen)} \end{aligned}$$

*) Oikaisut ovat tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia olennaisia eriä, jotka liittyvät liiketoiminnan hankintojen kuluihin, liiketoiminnan uudelleenjärjestelykuluihin, käyttöomaisuuden myyntivoittoihin, strategisiin projekteihin, uusiin liiketoimintoihin ja muihin vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin.

14 Täsmäytyslaskelma vaihtoehtoihin tunnuslukuihin

Oman pääoman tuotto, %	1-6/2017	1-6/2016	2016
Kauden tulos (annualisoitu)	16,0	8,6	12,7
Oma pääoma (sisältäen määräysvallattomien omistajien osuuden) (keskimäärin)	283,0	222,5	226,3
Oman pääoman tuotto, %	5,7 %	3,9 %	5,6 %

Lyhennetyt konsernin puolivuotiskatsauksen liitetiedot (jatkuu)

14 Täsmäytyslaskelma vaihtoehtoisin tunnuslukuihin (jatkuu)

<u>Omavaraisuusaste, %</u>	<u>1-6/2017</u>	<u>1-6/2016</u>	<u>2016</u>
Oma pääoma (sisältäen määräysvallattomien omistajien osuuden)	333,8	224,7	232,3
Taseen loppusumma	899,5	708,1	734,1
Saadut ennakot	1,2	0,8	1,0
Omavaraisuusaste, %	37,2 %	31,8 %	31,7 %
<u>Nettovelkaantumisaste (gearing), %</u>	<u>1-6/2017</u>	<u>1-6/2016</u>	<u>2016</u>
Korolliset velat	384,5	342,7	347,2
Korolliset saamiset ja rahavarat	20,4	4,0	39,1
Oma pääoma	333,8	224,7	232,3
Nettovelkaantumisaste (gearing), %	109,1 %	150,7 %	132,6 %
<u>Oikaistu käyttökate, m€</u>	<u>1-6/2017</u>	<u>1-6/2016</u>	<u>2016</u>
Kauden tulos	8,0	4,3	12,7
Tuloverot	-1,2	-1,6	-3,2
Nettorahoituskulut	9,9	10,4	20,1
Poistot ja arvonalentumiset	19,1	19,0	39,3
Oikaisut(*)	10,0	5,4	4,0
Oikaistu käyttökate, m€	45,8	37,5	72,9
<u>Oikaistu käyttökate, %</u>	<u>1-6/2017</u>	<u>1-6/2016</u>	<u>2016</u>
Oikaistu käyttökate	45,8	37,5	72,9
Liikevaihto	344,2	281,3	547,0
Oikaistu käyttökate, %	13,3 %	13,3 %	13,3 %
<u>Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, m€</u>	<u>1-6/2017</u>	<u>1-6/2016</u>	<u>2016</u>
Kauden tulos	8,0	4,3	12,7
Tuloverot	-1,2	-1,6	-3,2
Nettorahoituskulut	9,9	10,4	20,1
Aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset	9,9	11,3	23,1
Oikaisut(*)	10,0	5,4	4,0
Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, m€	36,7	29,7	56,8
<u>Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, %</u>	<u>1-6/2017</u>	<u>1-6/2016</u>	<u>2016</u>
Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia	36,7	29,7	56,8
Liikevaihto	344,2	281,3	547,0
Oikaistu liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, %	10,6 %	10,6 %	10,4 %
<u>Käyttökate, m€</u>	<u>1-6/2017</u>	<u>1-6/2016</u>	<u>2016</u>
Kauden tulos	8,0	4,3	12,7
Tuloverot	-1,2	-1,6	-3,2
Nettorahoituskulut	9,9	10,4	20,1
Poistot ja arvonalentumiset	19,1	19,0	39,3
Käyttökate, m€	35,8	32,1	68,9
<u>Käyttökate, %</u>	<u>1-6/2017</u>	<u>1-6/2016</u>	<u>2016</u>
Käyttökate	35,8	32,1	68,9
Liikevaihto	344,2	281,3	547,0
Käyttökate, %	10,4 %	11,4 %	12,6 %

Lyhennetyt konsernin puolivuotiskatsauksen liitetiedot (jatkuu)

14 Täsmäytyslaskelma vaihtoehtoisin tunnuslukuihin (jatkuu)

Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, m€	1-6/2017	1-6/2016	2016
Kauden tulos	8,0	4,3	12,7
Tuloverot	-1,2	-1,6	-3,2
Nettorahoituskulut	9,9	10,4	20,1
Aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset	9,9	11,3	23,1
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, m€	26,6	24,4	52,7
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, %	1-6/2017	1-6/2016	2016
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia . . .	26,6	24,4	52,7
Liikevaihto	344,2	281,3	547,0
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, %	7,7 %	8,7 %	9,6 %
Liikevoitto/-tappio m€	1-6/2017	1-6/2016	2016
Kauden tulos	8,0	4,3	12,7
Tuloverot	-1,2	-1,6	-3,2
Nettorahoituskulut	9,9	10,4	20,1
Liikevoitto/-tappio m€	16,7	13,1	29,6
Liikevoitto/-tappio %	1-6/2017	1-6/2016	2016
Liikevoitto/-tappio	16,7	13,1	29,6
Liikevaihto	344,2	281,3	547,0
Liikevoitto/-tappio %	4,9 %	4,7 %	5,4 %
Oikaistu kauden tulos, m€	1-6/2017	1-6/2016	2016
Kauden tulos	8,0	4,3	12,7
Hankintamenon kohdistamiseen liittyvät poistot	7,2	9,0	18,0
Hankintamenon kohdistamiseen liittyvien poistojen verot	-1,4	-1,8	-3,6
Oikaisut*	10,0	5,4	4,0
Oikaisuihin liittyvät verot	-2,0	-1,1	-0,8
Oikaistu kauden tulos, m€	21,8	15,8	30,3
*Oikaisut m€	1-6/2017	1-6/2016	2016
Yrityshankintoihin liittyvät kulut ⁽¹⁾	6,6	0,5	0,2
Uudelleenjärjestelyihin liittyvät kulut ⁽²⁾	3,2	4,5	6,2
Omaisuuksien myyntivoitto	0,0	0,0	-4,6
Strategiset projektit, uudet liiketoiminnot ja muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät	0,3	0,4	2,2
Oikaisut yhteensä	10,0	5,4	4,0

*) Oikaisut ovat tavanomaisesta liiketoiminnasta poikkeavia olennaisia eriä, jotka liittyvät liiketoiminnan hankintojen kuluihin, liiketoiminnan uudelleenjärjestelykuluihin, käyttöomaisuuden myyntivoittoihin, strategisiin projekteihin, uusiin liiketoimintoihin ja muihin vertailukelpoisuuteen vaikuttaviin eriin.

(1) sisältäen hankittujen liiketoimintojen transaktiokustannukset ja integraatiokulut

(2) sisältäen verkoston ja liiketoimintojen uudelleenjärjestelyt, toiminnan käynnistämiseen liittyvät tappiot, tappiollisista sopimuksista tehty varaukset (vuokra- ja muut sopimukset)

Lyhennetyt konsernin puolivuotiskatsauksen liitetiedot (jatkuu)

15 Vakuudet, ehdolliset velat ja vastuusitoumukset

Tuhatta euroa	30.6.2017	30.6.2016	31.12.2016
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä ja pantattu osakkeita			
Rahalaitoslainat ⁽¹⁾	357 234	320 155	314 179
Nostamattomat luottolimiitit	54 391	60 111	98 200
Yhteensä	411 625	380 266	412 379
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	992 000	992 000	992 000
Vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	11 924	-	-
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	402 219	308 000	308 000
Yhteensä	1 406 143	1 300 000	1 300 000
Muut omasta puolesta annetut vakuudet			
Talletukset	14 195	469	36 978
Vuokravakuudet	1 560	118	118
Muut takaukset	555	383	941
Yhteensä	16 310	970	38 037
Muut omat vastuut			
Leasingvastuut			
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät	114	124	102
1–5 vuoden sisällä erääntyvät	23	31	34
Yhteensä	137	155	136
Muut vuokravastuut⁽²⁾			
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät vuokravastuut	30 061	24 226	22 443
1–5 vuoden sisällä erääntyvät	97 910	80 371	70 250
Myöhemmin erääntyvät	77 758	73 214	64 015
Yhteensä	205 729	177 810	156 708

Konserni on velvollinen tarkastamaan arvonlisäveroihin liittyvät poistot, joita se on tehnyt kiinteistöinvestoinneissa, mikäli kiinteistön käyttö verotettavassa toiminnassa vähenee tarkastusjakson aikana. Vastuun enimmäismäärä on 121 tuhatta euroa 30.6.2017 (0 tuhatta euroa 30.6.2016 ja 0 tuhatta euroa 31.12.2016).

(1) Lainojen nimellisarvot, joiden arvo eroaa taseeseen merkityistä määristä.

(2) Maksettavat vähimmäisvuokrat liittyvät konsernin vuokraamiin vastaanotto- ja toimistotiloihin. Vähimmäisvuokrien määrä on laskettu kertomalla määräaikaisen vuokrasopimuksen kesto tilikauden päättyessä voimassaolevalla vuokrahinnalla. Toistaiseksi voimassa olevista sopimuksista on laskettu vähimmäisvuokrat irtisanomisajalta.

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
PO Box 1037
00101 Helsinki, FINLAND

Telephone +358 20 760 3000
www.kpmg.fi

Riippumattoman tilintarkastajan raportti Terveystalo Oyj konsernin puolivuositietojen yleisluonteisesta tarkastuksesta

Terveystalo Oyj:n hallitukselle

Johdanto

Olemme tarkastaneet yleisluonteisesti Terveystalo Oyj:n konsernin puolivuositiedot, joka sisältää konsernin lyhennetyn taseen 30.6.2017 ja 30.6.2016, konsernin lyhennetyn tuloslaskelman, konsernin lyhennetyn laajan tuloslaskelman, lyhennetyn laskelman konsernin oman pääoman muutoksista, konsernin lyhennetyn rahavirtalaskelman 30.6.2017 ja 30.6.2016 päättyneiltä kuuden kuukauden jaksoilta sekä tietyt selittävät liitetiedot. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat konsernin puolivuositietojen laatimisesta EU:ssa hyväksytyn IAS 34 "Osavuositarkastukset" standardin mukaisesti. Meidän velvollisuutenamme on esittää suorittamamme yleisluonteisen tarkastuksen perusteella johtopäätöksen konsernin puolivuositiedoista.

Yleisluonteisen tarkastuksen laajuus

Yleisluonteinen tarkastus on suoritettu kansainvälisen yleisluonteista tarkastusta koskevan standardin ISRE 2410 "Yhteisön tilintarkastajan suorittama osavuosi-informaation yleisluonteinen tarkastus" mukaisesti. Yleisluonteiseen tarkastukseen kuuluu tiedustelujen tekemistä pääasiallisesti talouteen ja kirjanpitoon liittyvistä asioista vastaaville henkilöille sekä analyyttisiä toimenpiteitä ja muita yleisluonteisen tarkastuksen toimenpiteitä. Yleisluonteinen tarkastus on laajuudeltaan huomattavasti suppeampi kuin ISA-standardien mukaisesti suoritettava tilintarkastus, ja siksi emme pysty sen perusteella varmistumaan siitä, että saamme tietoomme kaikki sellaiset merkittävät seikat, jotka ehkä tunnistettaisiin tilintarkastuksessa. Näin ollen emme anna tilintarkastuskertomusta.

Johtopäätös

Yleisluonteisen tarkastuksen perusteella tietoomme ei ole tullut mitään, mikä antaisi meille synn uskoa, ettei Terveystalo Oyj:n konsernin puolivuositietoja 30.6.2017 päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta ole laadittu kaikilta olennaisilta osiltaan EU:ssa käyttöön hyväksytyn IAS 34 "Osavuositarkastukset" standardin mukaisesti.

Helsinki 27. syyskuuta 2017

KPMG OY AB

Jari Härmälä
KHT

TERVEYSTALO OYJ
Konsernitilinpäätös 31.12.2016

Sisällys

Konsernitilinpäätös	
Konsernin tuloslaskelma ja laaja tuloslaskelma	F-24
Konsernitase	F-25
Konsernin rahavirtalaskelma	F-26
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	F-27
1 Konsernin perustiedot	F-28
2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	F-28
2.1 Laatimisperusta	F-28
2.2 Tytäryritykset	F-28
2.3 Osakkuusyritykset	F-29
2.4 Keskinäiset kiinteistöyhtiöt	F-29
2.5 Sijoituskiinteistöt	F-30
2.6 Ulkomaanrahan määräiset erät	F-30
2.7 Aineettomat hyödykkeet	F-30
2.8 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	F-31
2.9 Myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot	F-31
2.10 Vuokrasopimukset – konserni vuokralle ottajana	F-31
2.11 Rahoitusvarat ja rahoitusvelat	F-32
2.12 Arvon alentumiset	F-33
2.13 Vaihto-omaisuus	F-34
2.14 Eläkevelvoitteet	F-34
2.15 Varaukset ja ehdolliset velat	F-34
2.16 Osakepääoma	F-34
2.17 Osakekohtainen tulos	F-34
2.18 Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät	F-35
2.19 Tuloutusperiaatteet	F-36
2.20 Julkiset avustukset	F-36
2.21 Korot ja osingot	F-37
2.22 Liikevoitto	F-37
2.23 Tuloverot	F-37
2.24 Segmentti-informaatio	F-37
2.25 Uuden ja uudistetun IFRS- normiston soveltaminen	F-37
3 Rahoitusriskien hallinta	F-39
3.1 Korkoriski	F-39
3.2 Valuutariski	F-39
3.3 Luottoriski	F-40
3.4 Maksuvalmiusriski	F-40
3.5 Sijoitustoiminnan markkinariski	F-41
3.6 Hyödykeriski	F-41
3.7 Pääoman hallinta	F-41
4 Käyvän arvon määrittäminen	F-41
5 Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot	F-42
6 Liiketoimintojen yhdistäminen	F-43
7 Liikevaihdon jakautuminen	F-48
8 Liiketoiminnan muut tuotot	F-50
9 Materiaalit ja palvelut	F-50
10 Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	F-50
11 Poistot ja arvonalentumiset	F-50
12 Liiketoiminnan muut kulut	F-51
13 Rahoitustuotot ja -kulut	F-51
14 Verot	F-51
14.1 Tuloverot	F-51
14.2 Laskennalliset verosaamiset ja -velat	F-52
15 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	F-53
15.1 Rahoitusleasingsopimukset	F-54

16	Aineettomat hyödykkeet	F-55
16.1	Kehittämismenot	F-56
17	Liikearvoa sisältävien rahavirtaa tuottavien yksiköiden arvonalentumistestaus	F-56
18	Sijoituskiinteistöt	F-57
19	Myyntisaamiset ja muut saamiset	F-58
20	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	F-59
21	Rahavarat	F-59
22	Osakepääoma ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	F-59
23	Rahoitusvelat	F-60
24	Varaukset	F-60
25	Ostovelat ja muut velat	F-61
26	Konserniyritykset	F-61
26.1	Konsernirakenteen muutokset	F-62
27	Lähipiiritapahtumat	F-62
28	Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat	F-64
29	Vakuudet, ehdolliset velat ja vastuusitoumukset	F-65
30	Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	F-65
31	Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavien vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat	F-66
32	Täsmäytyslaskelma vaihtoehtoihin tunnuslukuihin	F-66
33	Tilinpäätöksen allekirjoitukset	F-67
34	Tilintarkastuskertomus	F-68

Konsernin tuloslaskelma

Tuhatta euroa	Liite	Oikaistu 1.1.–31.12.2016	Oikaistu 1.1.–31.12.2015
Liikevaihto	7	546 964	505 619
Liiketoiminnan muut tuotot	8	7 142	2 918
Materiaalit ja palvelut	9	-259 343	-233 970
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	10	-155 519	-145 563
Poistot ja arvonalentumiset	11	-39 257	-39 696
Liiketoiminnan muut kulut	12	-70 390	-69 986
Liikevoitto		29 597	19 322
Rahoitustuotot	13	1 918	725
Rahoituskulut	13	-22 029	-22 100
Rahoituskulut - netto		-20 111	-21 375
Voitto/tappio ennen veroja		9 486	-2 052
Tuloverot	14	3 237	3 193
Tilikauden voitto		12 723	1 141
Jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		12 606	1 105
Määräysvallattomille omistajille		117	36
Konsernin laaja tuloslaskelma			
Tilikauden voitto		12 723	1 141
Tilikauden laaja tulos yhteensä		12 723	1 141
Jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		12 606	1 105
Määräysvallattomille omistajille		117	36
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos, euroa			
Laimentamaton osakekohtainen tulos		0,04	0,00
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos		0,04	0,00

Liitteet ovat kiinteä osa konsernitilinpäätöstä.

Konsernitase

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Liite</u>	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	15	65 498	70 586
Liikearvo	16,17	449 125	444 348
Muut aineettomat hyödykkeet	16	113 914	132 232
Sijoituskiinteistöt	18	605	629
Osuudet osakkuusyrityksissä		0	24
Muut saamiset	19	10	69
Laskennalliset verosaamiset	14	5 962	5 589
Pitkäaikaiset varat yhteensä		635 114	653 477
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus		4 448	4 582
Myyntisaamiset ja muut saamiset	19	53 713	47 589
Rahavarat	21	39 099	16 621
Lyhytaikaiset varat yhteensä		97 260	68 792
Myytävänä olevat omaisuuserät		1 724	1 298
VARAT YHTEENSÄ		734 098	723 567
Tuhatta euroa	Liite	31.12.2016	31.12.2015
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma		3	3
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		307 998	307 998
Kertyneet voittovarot		-76 178	-88 721
Määräysvallattomien omistajien osuus		444	1 098
Oma pääoma yhteensä		232 265	220 376
Pitkäaikaiset velat			
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	23	315 693	328 881
Laskennalliset verovelat	14	24 990	28 080
Varaukset	24	4 500	2 259
Muut velat		29 540	29 128
Pitkäaikaiset velat yhteensä		374 723	388 349
Lyhytaikaiset velat			
Varaukset	24	695	150
Ostovelat ja muut velat	25	94 897	92 675
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	25	42	403
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	23	31 476	21 613
Lyhytaikaiset velat yhteensä		127 110	114 842
VELAT YHTEENSÄ		501 833	503 191
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		734 098	723 567

Liitteet ovat kiinteä osa konsernitilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

Tuhatta euroa	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden voitto/ tappio ennen veroja	9 486	-2 052
Oikaisut		
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa		
Poistot ja arvonalentumiset	39 257	39 696
Varausten muutos	2 786	980
Muut liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa	-277	-620
Käyttöomaisuuden ja tytäryhtiöosakkeiden myyntivoitot / -tappiot	-4 692	-28
Rahoitustuotot ja -kulut	20 109	21 417
Käyttöpääoman muutokset		
Myynti- ja muiden saamisten muutos	-5 358	330
Vaihto-omaisuuden muutos	316	474
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	3 602	-474
Saadut korot	77	81
Maksetut verot	-635	128
Liiketoiminnan rahavirta	64 670	59 932
Investointien rahavirta		
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-4 721	-40 279
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-7 895	-9 551
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-3 833	-3 214
Tytäryritysten myynti vähennettynä myyntihetken rahavaroilla	4 819	0
Myytavissä olevien sijoitusten myynti	1 834	200
Tuotot liiketoimintakaupoista	0	700
Liiketoimintakaupat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-1 025	0
Vastattavaksi otettujen lainojen takaisinmaksu	-324	0
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	2 188	28
Saadut osingot	3	0
Investointien rahavirta	-8 955	-52 116
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	0	28 989
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-14 137	-12 863
Lyhytaikaisten lainojen nostot	25 429	18 203
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-14 929	-18 203
Rahoitusleasingvelkojen maksut	-5 952	-6 728
Osamaksuvelkojen takaisinmaksut	-2 147	-791
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-21 266	-19 667
Rahoitusomaisuusarvopaperien luovutustulot ja muut rahoitustuotot	0	3
Hankitut määräysvallattomien omistajien osuudet	-235	-42
Rahoituksen rahavirta	-33 237	-11 098
Rahavarojen muutos	22 479	-3 283
Rahavarat tilikauden alussa	16 621	19 903
Rahavarat tilikauden lopussa	39 099	16 621

Liitteet ovat kiinteä osa konsernitilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Tuhatta euroa	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma				Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä emoyhtiön omistajille		
Oma pääoma 1.1.2016	3	307 998	-88 721	219 279	1 098	220 376
Tilikauden laaja tulos						
Tilikauden voitto	-	-	12 606	12 606	117	12 723
Tapahtumat määräysvallattomien omistajien kanssa						
Muutos määräysvallattomien omistajien osuuksissa	-	-	-	-	-770	-770
Muut oikaisut	-	-	-63	-63	-	-63
Oma pääoma 31.12.2016	<u>3</u>	<u>307 998</u>	<u>-76 178</u>	<u>231 822</u>	<u>444</u>	<u>232 265</u>

Tuhatta euroa	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma				Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
	Osake- pääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä emoyhtiön omistajille		
Oma pääoma 1.1.2015	3	307 998	-89 911	218 089	385	218 473
Tilikauden laaja tulos						
Tilikauden voitto	-	-	1 105	1 105	36	1 141
Liiketoimet omistajien kanssa						
Osingonjako	-	-	-6	-6	-2	-8
Tapahtumat määräysvallattomien omistajien kanssa						
Muutos määräysvallattomien omistajien osuuksissa	-	-	-	-	767	767
Muut oikaisut	-	-	91	91	-88	3
Oma pääoma 31.12.2015	<u>3</u>	<u>307 998</u>	<u>-88 721</u>	<u>219 279</u>	<u>1 098</u>	<u>220 376</u>

Liitteet ovat kiinteä osa konsernitilinpäätöstä. Lisätietoja oman pääoman osalta on esitetty liitetietojen kohdassa 22.

1 Konsernin perustiedot

Terveystalo Oyj on konsernin emoyhtiö. Terveystalo-konserni syntyi 2.10.2013, jolloin konsernin emoyhtiö Terveystalo Oyj ja 100 % omistettu tytäryhtiö Terveystalo Holding I Oy (aiemmin Lotta Holding II Oy) on perustettu. Terveystalo Oyj:n nimenmuutos on rekisteröity kaupparekisteriin 27.1.2014.

Terveystalo Oyj:n omistavat EQTVI rahasto ja työeläkevakuutusyhtiö Varma sekä Terveystalon johto ja avainhenkilöt.

Terveystalo-konserni on maan johtavin terveystalopalveluja tuottava konserni. Konserni tarjoaa terveys-, työterveys-, tutkimus- ja sairaanhoitopalveluja yksityishenkilöille, yrityksille, muille yhteisöille ja julkiselle sektorille sekä vakuutusyhtiöille yli 140 toimipaikassaan yli 70 paikkakunnalla. Konsernin markkina-alue on Suomi.

Emoyrityksen kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on Jaakonkatu 3, 00100 Helsinki. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa yhtiön pääkonttorista.

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

2.1 Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2016 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Terveystalo-konserni on soveltanut uutta IFRS 15 standardia *Myyntituotot asiakassopimuksista* ennen sen pakollista soveltamisajankohtaa. Helsingin Arvopaperipörssiin listautumiseen ja esiteprosessiin liittyen konserni on takautuvasti määrittänyt uudelleen myyntituottojaan IFRS 15 mukaisesti vuodelta 2016 ja vertailukaudelta 2015. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädettyjen menettelyjen mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölainsäädännön vaatimusten mukaiset. Lisäksi liitetiedot on muutettu vastaamaan pörssiyhtiölle asetettuja vaatimuksia.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä käypään arvoon arvostettuja varallisuus- ja velkaeria sekä johdannaisopimuksia, jotka on arvostettu käypään arvoon.

Konsernin tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina.

2.2 Tytäryritykset

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyritys Terveystalo Oyj ja kaikki sen omistamat tytäryritykset, joissa sillä on yli 50 % äänimäärästä tai yhtiöt, joissa sillä muutoin on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena yhteisössä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa.

Hankitut tytäryhtiöt sisältyvät konsernitilinpäätökseen hankintahetkestä määräysvallan päättymiseen saakka.

Tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintamenetelmää käyttäen. Tytäryrityksen hankinnasta maksettava vastike määritetään luovutettujen varojen, vastattaviksi otettujen velkojen ja konsernin liikkeeseen laskemien oman pääoman ehtoisten osuuksien käypänä arvona. Yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut varat ja vastattaviksi otetut velat sekä ehdolliset velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevien nettovarojen taseeseen merkityistä määristä.

Hankintaan liittyvät menot, lukuun ottamatta vieraan tai oman pääoman ehtoisten arvopapereiden liikkeeseen laskusta aiheutuvia menoja, on kirjattu kuluksi. Luovutettu vastike ei sisällä hankinnasta erillisenä käsiteltäviä liiketoimia. Ne kirjataan yleensä tulosaikutteisesti. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä ja se on luokiteltu joko velaksi tai omaksi

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

pääomaksi. Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Omaksi pääomaksi luokiteltua lisäkauppahintaa ei arvosteta uudelleen.

Jos liiketoimintojen yhdistäminen tapahtuu vaiheittain, hankkijaosapuolella hankinnan kohteessa aiemmin ollut omistusosuus arvostetaan hankinta-ajankohtana käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Liiketoimintojen yhdistämisissä syntyvä liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon. Jos vastike on pienempi kuin hankitun tytäryrityksen nettovarallisuuden käypä arvo, negatiivinen erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konserniyritysten väliset liiketapahtumat, saamiset, velat, realisoitumattomat voitot sekä konsernin sisäinen voitonjako eliminoidaan. Tytäryritysten noudattamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin noudattamia laatimisperiaatteita.

Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneita liiketoimia, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina – toisin sanoen liiketoimina omistajien kanssa näiden toimiessa omistajan ominaisuudessa. Maksetun vastikkeen käyvän arvon ja tytäryrityksen nettovarallisuudesta hankitun osuuden kirjanpitoarvon välinen erotus kirjataan omaan pääomaan. Myös voitot tai tappiot osakkeiden myynnistä määräysvallattomille omistajille kirjataan omaan pääomaan.

Kun määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta lakkaa, mahdollinen jäljelle jäävä osuus arvostetaan käypään arvoon ja syntyvä erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konsernilla ei ole sellaisia tytäryrityksiä, joissa olisi Terveystalo-konsernin kannalta olennainen määräysvallattomien omistajien osuus.

2.3 Osakkuusyrietykset

Osakkuusyrietykset ovat yrietyksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta syntyy pääsääntöisesti silloin, kun konserni omistaa yli 20 % yrietyksen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa.

Osakkuusyrietykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Ne arvostetaan alun perin hankintamenuon, joka sisältää hankintaan liittyvät menot. Jos konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrietysten veloitteiden täyttämiseen.

Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyrietyksen välillä on eliminoitu konsernin omistusosuuden mukaisesti. Osakkuusyrietyssijoitus sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyrietysten tilikauden tuloksista esitetään omana eränään liiketoiminnan muiden tuottojen jälkeen. Osakkuusyrietysten noudattamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin noudattamia periaatteita.

Jokaisen raportointikauden lopussa arvioidaan, onko objektiivista näyttöä siitä, että osakkuusyrietykseen tehdyn sijoituksen arvo on alentunut. Jos tällaista näyttöä on, arvonalentumistappio määritetään osakkuusyrietyksestä kerrytettävissä olevan rahamäärän ja sen kirjanpitoarvon välisenä erotuksena ja kirjataan arvonalentumistappiona tulosvaikutteisesti.

Jos omistusosuus osakkuusyrietyksessä vähenee mutta huomattava vaikutusvalta säilyy, vain suhteellinen osuus aiemmin laajan tuloksen eriin kirjatusta määrästä ja sijoituksen arvosta konsernitilinpäätöksessä kirjataan tulosvaikutteisesti osaksi myyntivoittoa tai -tappiota.

Terveystalo-konsernilla ei ole ollut osakkuusyrietyksiä tilikaudella 2016.

2.4 Keskinäiset kiinteistöyhtiöt

Asunto-osakeyhtiöt ja keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen tytäryrietyksinä hankintamenetelmällä, kun konsernilla on yhtiöistä määräysvalta.

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

Sellaiset keskinäiset kiinteistöyhtiöt, joissa Terveystalo-konsernilla ja toisilla osapuolilla on sopimuksen tai yhtiöjärjestyksen perusteella järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita, yhdistellään yhteisinä toimintoina. Konsernitilinpäätös sisältää osuuden Terveystalon yhteisten toimintojen tuotoista, kuluista ja muun laajan tuloksen eristä sekä varoista ja veloista, siitä päivästä lähtien, jona yhteinen määräysvalta on syntynyt, siihen päivään saakka, kun se päättyy.

Toimitilakiinteistöt poistetaan tasapoistoina käyttäen 40 vuoden poistoaikaa.

Osakehuoneistot, joita ei käytetä omassa toiminnassa, on käsitelty sijoituskiinteistöinä.

2.5 Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöt ovat kiinteistöjä, joita konserni pitää hallussaan hankkiakseen vuokratuottoa tai omaisuuden arvonnousua. Sijoituskiinteistöt arvostetaan alun perin hankintamenoon ja ne poistetaan tasapoistoin käyttäen 40 vuoden poistoaikaa.

2.6 Ulkomaanrahan määräiset erät

Konsernin tilinpäätös on esitetty tuhansina euroina ja emoyhtiön tilinpäätös euroina, joka on konsernin emoyrityksen sekä konserniyritysten toiminta- ja esittämismuuttoa. Esitetyt luvut on pyöristetty lähimpään tuhanteen euroon, mikäli ei ole toisin mainittu.

Konsernilla ei ole ollut tilikauden aikana merkittäviä ulkomaanrahan määräisiä liiketoimia.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivänä vallitsevaa kurssia. Ulkomaanrahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erin muuttamisesta syntyneet voitot ja tappiot merkitään tuloslaskelmaan rahoitustuotoksi tai -kuluksi. Konsernissa ei ole tilinpäätöspäivänä olennaisia ulkomaanrahan määräisiä monetaarisia tai ei-monetaarisia tase-eriä.

2.7 Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta.

Liikearvoista ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille tai rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmälle. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla. Liikearvosta kirjattuja arvonalentumistappioita ei peruuteta.

Luovutusten yhteydessä luovutusvoittoon tai -tappioon sisältyy luovutettavaan yksikköön liittynyt liikearvon kirjanpitoarvo.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi.

Yrityskaupoissa hankitut aineettomat hyödykkeet aktivoidaan hankinta-ajankohtana erillään liikearvosta, jos hyödykkeet täyttävät varojen määritelmän, ovat erotettavissa tai pohjautuvat sopimukseen tai muihin laillisiin oikeuksiin.

Muut aineettomat hyödykkeet arvostetaan hankintamenoon ja kirjataan tasapoistoina kuluksi tuloslaskelmaan niiden tunnetun tai arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät hankittuja ohjelmistoja ja lisenssejä sekä hankittujen yhtiöiden asiakassuhteita ja tavaramerkkejä. Muut aineettomat hyödykkeet poistetaan taloudellisen vaikutusaikanaan tasapoistoin.

Konsernissa ei ole taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia aineettomia hyödykkeitä.

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

Muiden aineettomien hyödykkeiden taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Tietokoneohjelmistot	5 vuotta
Asiakassopimukset ja niihin liittyvät asiakassuhteet	3–7 vuotta
Tavaramerkit	20 vuotta tai lyhyempi taloudellinen vaikutusaika

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi. Kehittämismenot, jotka täyttävät aktivointikriteerit kirjataan taseeseen kehittämismenoihin. Menot, jotka eivät täytä aktivointikriteereitä, kirjataan kuluksi. Aktivoidun kehittämismenojen arvioitu taloudellinen vaikutusaika on 3–5 vuotta.

2.8 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuun. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Magneettikuvauslaitteet	10 vuotta
Rakennukset	10–40 vuotta
Koneet ja kalusto	2–7 vuotta
Toimitilojen peruseränusmenot	2–10 vuotta

Toimitilakiinteistöt poistetaan tasapoistoina 40 vuoden poistoajalla.

Yhtiön rahoitusleasingsopimuksilla hankkimat koneet, laitteet ja muut aineelliset hyödykkeet on aktivoitu taseeseen ja poistetaan taloudellisena vaikutusajanaan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Poistoajat ovat 2–6 vuotta.

Myynti- ja takaisinvuokraussopimuksilla vuokratut toimitilat on aktivoitu taseeseen vähimmäisvuokrien nykyarvolla ja poistetaan sopimuksen voimassaoloaikana. Poistoajat ovat 8–15 vuotta. Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin liittyy myös taideteoksia, joista ei kirjata poistoja.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksesta syntyvät myyntivoitot tai tappiot sisältyvät joko liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Hyödykkeiden huoltomenoja ei sisällytetä aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvoon. Magneettikuvauslaitteiden osia joudutaan korvaamaan uusilla ja konserni sisällyttää tällaiset osan uudistamisesta aiheutuvat kustannukset erillisenä aktivoitavaan erään. Ehdot täyttävän aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen hankkimisesta tai rakentamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osaksi omaisuuden hankintamenua.

Hyödykkeiden jäännösarvoa ja taloudellista vaikutusajaa arvioidaan jokaisen tilikauden lopussa.

2.9 Myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Pitkäaikaiset omaisuuserät tai luovutettavien erien ryhmä luokitellaan myytävänä oleviksi, kun niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä ja myynti on erittäin todennäköinen.

Jos niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä sen sijaan, että se kertyisi niiden jatkuvasta käytöstä, ja myynti on erittäin todennäköinen, ne esitetään kirjanpitoarvoonsa tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla sen mukaan, kumpi näistä on pienempi.

2.10 Vuokrasopimukset - konserni vuokralle ottajana

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksella hankittu omaisuuserä merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingsopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

vaikutusajan tai sitä lyhemmän vuokra-ajan kuluessa. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen vuokra-ajan siten, että tilikausittain jäljellä olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti. Vuokravelvoitteet sisältyvät korollisiin rahoitusvelkoihin.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Saadut kannustimet on vähennetty maksetuista vuokrista hyödyn ajallisen jakautumisen perusteella.

Sopimusten määrittely vuokrasopimuksiksi perustuu järjestelyn sisältöön ja tarkemmin siihen, riippuuko järjestelyn toteuttaminen tietystä hyödykkeestä ja siirtääkö järjestely oikeuden käyttää tätä hyödykettä.

2.11 Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* -standardin mukaisesti seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan alun perin käypään arvoon kaupantekopäivän perusteella, millä tarkoitetaan päivää, jona konserni sitoutuu omaisuuserän ostoon tai myyntiin. Rahoitusvarojen myynnit kirjataan perustuen myyntihintaan.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä luokitellaan Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmään, kun se on hankittu ensisijaisesti tarkoituksena myydä se lyhyellä aikavälillä.

Johdannaiset, jotka eivät täytä IAS 39:n mukaisia suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat sisältyvät lyhyt- ja pitkäaikaisiin varoihin. Konserni ei sovelleta suojauslaskentaa.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon. Käypä arvo on määritetty toimivilla markkinoilla julkisten hintanoteerausten, eli ostonoteerausten pohjalta. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät sisältävät noteerattuja osakkeita, korkosijoituksia sekä korkojohdannaisia.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Niiden arvostusperuste on jaksotettu hankintameno. Ne sisältyvät taseessa luonteensa mukaisesti lyhyt- tai pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin; viimeksi mainittuihin, mikäli ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua.

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti luokiteltu tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu muuhun ryhmään. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos ne on tarkoitettu pitää alle 12 kuukauden ajan tilinpäätöspäivästä lähtien, jolloin ne sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin. Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältävät osakkeita ja sijoituksia. Ne arvostetaan käypään arvoon, tai milloin käypä arvo ei ole määritettävissä luotettavasti, hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumistappioilla. Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältävät noteeraamattomia osakkeita, joiden käypä arvo ei ole määritettävissä luotettavasti, koska niille ei ole olemassa toimivia markkinoita, joten ne on arvostettu hankintamenoon vähennettynä mahdollisilla arvonalentumistappioilla.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeudet sijoituksen rahavirtoihin ovat lakanneet tai ne on siirretty toiselle osapuolelle ja konserni on siirtänyt omistukseen liittyvät riskit ja edut olennaisilta osin toiselle osapuolelle.

Rahavarat ja muut rahoitusvarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien.

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat jakautuvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin sekä jaksotettuun hankintamenuon arvostettaviin velkoihin. Konsernin rahoitusvelkojen jaottelun osalta ks. liitetieto 5.

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon saadun vastikkeen käypään arvoon. Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavien velkojen transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Myöhemmin rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenuon.

Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin, ja ne voivat olla korollisia tai korottomia. Rahoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta siirtää velan maksua vähintään 12 kuukauden päähän tilinpäätöspäivästä.

Konsernitileihin liittyvät luottotilit sisältyvät lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin ja ne on esitetty netotettuna, sillä konsernilla on sopimukseen perustuva laillinen kuittausoikeus suorittaa tai muutoin eliminoida velkojalle suoritettava määrä kokonaan tai osaksi.

2.12 Arvon alentumiset

Aineelliset ja aineettomat omaisuuserät

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Konsernilla ei ole taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia aineettomia hyödykkeitä. Arvon alentumistarvetta tarkastellaan yhteisiä resursseja käyttävien maantieteellisten alueiden tasolla, eli sillä alimmalla yksikötasolla, joka on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa muista rahavirroista.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttauskorkona käytetään ennen veroja määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisriskeistä.

Arvon alentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvon alentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

Mikäli arvonalentumistappio kohdistuu rahavirtaa tuottavaan yksikköön, se kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasasuhteisesti. Arvon alentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena oleva omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Muusta omaisuuserästä kuin liikearvosta kirjattu arvonalentumistappio perutaan siinä tapauksessa, että on tapahtunut muutos niissä arvioissa, joita on käytetty määrittäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvon alentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalennusta ei peruuteta missään tilanteessa.

Rahoitusvarat

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Mikäli myytävissä olevan osakesijoitusten käypä arvo on alittanut hankintamenuon merkittävässä määrin, tämä on osoitus myytävissä olevan osakkeen arvonalentumisesta. Arvon alentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltujen oman pääomanehtojen sijoitusten arvonalentumistappioita ei peruuteta tuloslaskelman kautta, kun taas korkoinstrumentteihin kohdistunut arvonalentumistappion myöhempi peruuntuminen kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konserni kirjaa myyntisaamisista arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisenä. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

todennäköisyys, maksujen laiminlyönti tai maksusuorituksen merkittävä viivästyminen ovat näyttöjä myyntisaamisten arvonalentumisesta. Tuloslaskelmaan kirjattavan arvonalentumistappion suuruus määritetään saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen vastaisten rahavirtojen erotuksena. Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä tilikaudella ja vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan, kirjattu tappio perutaan tulosvaikutteisesti.

2.13 Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai sitä alhaisempaan todennäköiseen nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmällä (first in, first out). Nettorealisointiarvo on tarvikkeiden hankintameno vähennettynä mahdollisella arvonalentumistappiolla.

2.14 Eläkevelvoitteet

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuuspohjaisiksi tai maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Konsernissa on vain maksupohjaisia eläkejärjestelyjä. Konsernin henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä.

Eläkevakuutusyhtiöissä oleva TyEL-eläkevakuutus on käsitelty kokonaan maksupohjaisena järjestelynä. Maksupohjaisessa eläkejärjestelyssä yritys maksaa kiinteitä maksuja järjestelyyn. Yrityksellä ei ole laillista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksuihin, mikäli vakuutusyhtiöllä ei ole riittävästi varoja maksaa työntekijöiden nykyisiltä tai aikaisemmilta kausilta ansaitsemia etuuksia. Maksupohjaisiin järjestelyihin maksetut suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota veloitus koskee.

2.15 Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen määrä voidaan luotettavasti arvioida. Varaukset arvostetaan velvoitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta tarkasteluhetkellä ja velvoitteeseen liittyviä riskejä. Jos osasta velvoitetta on mahdollista saada korvaus joltain kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Toimitilojen vuokrasopimuksista muodostuu tappiollisia, mikäli vuokratila jää tyhjäksi tai se vuokrataan edelleen maksettua vuokraa alemmalla vuokralla. Tyhjien vuokratilojen arvioidusta tappiosta jäljellä olevalta vuokraudelta sekä edelleen vuokratuista tiloista syntyvistä tappioista kirjataan varaus.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt ehdollinen velvoite, joka varmistuu, kun konsernin määräysvallan ulkopuolella oleva epävarma tapahtuma realisoituu. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdolliset velat esitetään liitetiedoissa.

2.16 Osakepääoma

Terveystalo Oyj:n osakepääoma on 2 500 euroa, joka jakautuu 308 000 000 osakkeeseen. Osakemerkinnöistä yhteensä 307 997 500 euroa on merkitty sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Voimassa olevan osakeyhtiölain mukaisesti uusien osakkeiden merkintähinta kirjataan osakepääomaan, ellei sitä ole osakeantipäätöksen mukaan kokonaan tai osittain kirjattava vapaan oman pääoman rahastoon.

2.17 Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Yhtiöllä ei ole oman pääoman ehtoisia instrumentteja tai järjestelyjä, joilla olisi osakekohtaisen tuloksen laskentaan liittyvää laimennusvaikutusta. Painotettu keskimääräinen osakkeiden lukumäärä 31.12.2016 oli 308.000.000 ja 31.12.2015 308.000.000.

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

2.18 Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tehdyt arviot ja käytetty harkinta perustuvat aikaisempiin kokemuksiin ja muihin tekijöihin, kuten oletuksiin tulevista tapahtumista. Seuraavassa on esitetty tärkeimmät kohteet, joissa johdon harkintaa on käytetty:

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valintaan ja soveltamiseen liittyvä johdon harkinta

Konsernin johto käyttää harkintaa tehdessään päätöksiä tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valinnasta ja näiden soveltamisesta. Tämä koskee erityisesti niitä tilanteita, joissa voimassaolevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia kirjaamis-, arvostamis- ja esittämistapoja. Vuonna 2016 johto päätti selkeyttää liikevaihdon tulouttamisperiaatetta ja esittämistapaa. Vuodesta 2016 lähtien liikevaihtoon kirjataan työsuhteisten terveydenhuollon ammattilaisten ja yksityisten ammatinharjoittajien palkkiot työterveys-, vakuutus- sekä julkisen sektorin asiakkuuksista bruttoperusteisesti eli kokonaisyhtymän perusteella. Terveystalo-konsernilla on johdon harkinnan mukaan ensisijainen vastuu palveluiden tuottamisesta asiakkaalle, jolloin se katsoo, että se toimii sopimussuhteessa päämiehenä altistuessaan palveluiden myyntiin liittyville merkittävälle riskille ja eduille. Muutos perustuu voimassa oleviin tuloutusstandardeihin. Terveystalo-konserni on lisäksi ottanut käyttöön uuden IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* -standardin tilikaudella 2017, ennen sen pakollista soveltamisajankohtaa. Tarkemmat tiedot tuloutusperiaatteista on esitetty laatimisperiaatteiden kohdassa 2.19 *Tuloutusperiaatteet* ja IFRS 15 -standardin käyttöönoton vaikutukset on esitetty liitetietojen kohdassa 7 *Liikevaihdon jakautuminen*.

Aineettomat hyödykkeet yrityshankintojen yhteydessä

IFRS 3 edellyttää hankkijaa kirjaamaan aineettomat hyödykkeet erillään liikearvosta tiettyjen kriteerien täyttyessä. Erilleen kirjattavien aineettomien hyödykkeiden kirjaaminen käypään arvoon edellyttää johdon arvioita tulevista kassavirroista. Johto on mahdollisuuksien mukaan käyttänyt saatavilla olevia markkinatietoja käypien arvojen määrittämiseksi. Jos markkinatietoja ei ole saatavilla, perustuvat arvostukset historialliseen tuottoon ja sen aiottuun käyttöön liiketoiminnassa. Arvostukset perustuvat diskontattuihin kassavirtoihin ja arvioituihin luovutus- tai jälleenhankintahintoihin, ja arvostaminen edellyttää johdon arvioita omaisuuserien tulevasta käytöstä ja vaikutuksesta yhtiön taloudelliseen asemaan. Muutokset yhtiön tulevassa liiketoiminnassa saattavat aiheuttaa muutoksia arvostukseen.

Johto uskoo käytettyjen arvioiden ja oletusten olevan riittävän tarkkoja käyvän arvon määrittämisen pohjaksi. Lisäksi konsernissa käydään läpi vähintään jokaisena tilinpäätöspäivänä mahdolliset viitteet aineellisten tai aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisista.

Ehdollisten kauppahintojen arvostaminen

Johto tekee harkintaan perustuvia päätöksiä ja arvioita määrittäessään yrityskauppoihin liittyvien ehdollisten lisäkauppahintojen arvostusta. Arvostusmallissa huomioidaan odotettujen maksujen nykyarvo ja diskonttaus perustuu riskeillä oikaistuun diskonttauskorkoon. Odotettujen maksujen määrä perustuu tulevaisuuden tuottoihin liittyviin mahdollisiin skenaarioihin, eri skenaarioiden mukaisesti maksettaviin määriin ja kunkin skenaarion kannattavuuteen.

Vuokrasopimusten luokittelu rahoitusleasing- ja muiksi vuokrasopimuksiksi

Johto tekee harkintaan perustuvia päätöksiä ja arvioita määrittäessään, milloin vuokrattujen omaisuuserien omistamiselle ominaiset merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet olennaisilta osin konsernille.

Arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Arvioiden taustalla ovat aiemmat kokemukset sekä tulevaisuutta koskevat, tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidetyt oletukset, jotka liittyvät muun muassa konsernin taloudellisen toimintaympäristön odotettuun kehitykseen myynnin ja kustannustason kannalta.

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

Konsernissa seurataan arvioiden ja olettamusten toteutumista sekä näiden taustalla olevien tekijöiden muutoksia säännöllisesti yhdessä liiketoimintayksiköiden kanssa käyttämällä useita sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Mahdolliset arvioiden ja olettamusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai olettamusta korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Arvonalentumistestaus

Konserni testaa vuosittain mahdollista arvonalentumista varten liikearvon. Konsernilla ei ole muita aineettomia hyödykkeitä, joilla olisi rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevan rahamäärän arvioiminen perustuu käyttöarvoon perustuviin laskelmiin. Näiden laskelmien laatiminen vaatii arvioiden käyttämistä. Vaikka johdon näkemyksen mukaan käytetyt oletukset ovat asianmukaisia, saattavat arvioidut kerrytettävissä olevat rahamäärät poiketa tulevaisuudessa toteutuvista. Liitetiedossa 17 on tarkemmin kerrottu arvonalentumistestauksesta.

Segmentti-informaatio

Johto on käyttänyt harkintaa määrittäessään, että Terveystalo esittää yhden raportoitavan segmentin. Terveystalon osalta kaikki IFRS 8 -standardin mukaiset yhdistämiskriteerit täyttyvät, joten alueet voidaan yhdistää yhdeksi raportoitavaksi segmentiksi, sillä kaikilla alueilla tarjotaan samoja palveluita, asiakastyypit ovat samanlaisia kaikilla alueilla, palveluiden tarjoamiseen käytettävät menetelmät ovat samankaltaisia ja sääntely-ympäristö sekä liiketoimintaan liittyvät riskit ovat samat kaikilla alueilla. Terveystalo toimii pääosin Suomessa.

2.19 Tuloutusperiaatteet

Liikevaihto tavaroiden ja palveluiden myynnistä kirjataan, kun omistamiseen liittyvät merkittävät riskit, edut ja määräysvalta on siirtynyt ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan silloin, kun palvelu on suoritettu. Myyntituotot kirjataan siihen määrään asti, johon Terveystalo-konserni odottaa olevansa oikeutettu huomioiden asiakassopimusten ehdot ja liiketoimintakäytännöt.

Liikevaihto koostuu pääasiallisesti palvelujen tuottamisesta. Konsernin tarjoamien palveluiden tuotot kertyvät pääosin työterveyspalveluista, lääkäriasema- ja sairaalatoiminnoista, suunterveyspalveluista, diagnostiikkapalvelujen myynnistä sekä konsernin hallitsemisissa toimitiloissa vastaanottoa pitäviltä ammatinharjoittajalääkäreiltä saaduista vuokratuotoista. Pitkäaikaisten asiakassopimusten osalta myyntituotot tuloutetaan lähtökohtaisesti ajan kuluessa sopimuskauden aikana, jolloin asiakas samanaikaisesti saa ja kuluttaa palvelusta saamansa hyötyä Terveystalon tuottaessa palvelua. Yksityisten ammatinharjoittajien osalta Terveystalo toimii päämiehenä ja kirjaa suoriteperusteiset myyntituotot bruttoperusteisesti liikevaihtoon sekä palveluiden hankinnasta aiheutuneet kulut materiaalit ja palvelut -erään.

Konsernin suoritevelvoitteet, jotka ovat raportointikauden päättyessä suorittamatta, ovat osa sopimusta, jonka alkuperäinen odotettavissa oleva kestoaika on enintään yksi vuosi tai kirjattavat myyntituotot vastaavat tarkasteluhetkeen mennessä Terveystalon tuottaman palvelun arvoa asiakkaalle. Terveystalo-konsernille ei ole syntynyt asiakassopimusten saamisesta aiheutuneita menoja, jotka aktivoitaisiin omaisuuseriksi. Asiakassopimukset eivät sisällä merkittäviä rahoituskomponentteja.

Terveystalo-konserni on ottanut käyttöön uuden IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* -standardin tilikaudella 2017 ennen sen pakollista soveltamisajankohtaa. Uuden IFRS 15 -standardin soveltamiseen liittyen konserni on tarkentanut tuloutusperiaatteitaan. Helsingin pörssin päälistalle listautumiseen ja esiteprosessiin liittyen konserni on oikaissut liikevaihdon takautuvasti IFRS 15 -standardin mukaiseksi koskien tilikautta 2016 ja vertailutietoja. Tarkemmat tiedot IFRS 15 -standardin käyttöönoton vaikutuksista on esitetty liitetiedossa 7 *Liikevaihdon jakautuminen*.

2.20 Julkiset avustukset

Julkiset avustukset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa, koska ne ovat muita kuin omaisuuseriin liittyviä avustuksia. Avustukset kirjataan, kun on kohtuullisen varmaa, että avustukset tullaan saamaan ja niihin liittyvät ehdot täyttyvät.

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

2.21 Korot ja osingot

Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

2.22 Liikevoitto

IAS 1 (Tilinpäätöksen esittäminen) ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määritellyt sen seuraavasti: Liikevoitto saadaan lisäämällä liikevaihtoon muut liiketoiminnan tuotot, vähentämällä siitä materiaalit ja palvelut, työsuhde-etuuksiin liittyvät kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumiset sekä muut liiketoiminnan kulut. Kurssierot ja johdannaisten käypien arvojen muutokset sisältyvät liikevoittoon, mikäli ne johtuvat liiketoimintaan liittyvistä liiketapahtumista, muuten ne kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

2.23 Tuloverot

Tuloverot koostuvat tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Suoraan omaan pääomaan tai muihin laajan tuloksen eriin kirjattuihin eriin liittyvä verovaikutus kirjataan vastaavasti omaan pääomaan. Tilikauden verotettavaan tuloon tai muihin laajan tuloksen eriin perustuva vero lasketaan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata, kun kyseessä on alun perin kirjanpitoon merkittävä omaisuuserä tai velka, eikä kyseessä ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä tällaisen omaisuus- tai velkaerän kirjaaminen vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon liiketoimen toteutumisajankohtana. Verotuksessa vähennyskelvottomasta liikearvosta ei kirjata laskennallista veroa eikä tytäryritysten jakamattomista voittovaroista kirjata laskennallista veroa siltä osin, kuin ero ei todennäköisesti purkautu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät hankintojen yhteydessä tehdyistä aineellisten käyttöomaisuus-hyödykkeiden poistoista, käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja yrityshankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin perustuvista oikaisuksista.

Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kun on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen vero voidaan hyödyntää.

Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä vahvistettuja verokantoja.

2.24 Segmentti-informaatio

Terveystalo esittää konsernin yhtenä raportoitavana segmenttinä, sillä kannattavuuden seuranta perustuu ensisijaisesti maantieteellisiin alueisiin ja nämä voidaan yhdistää yhdeksi raportoitavaksi segmentiksi. Terveystalon ylin operatiivinen päätöksentekijä on toimitusjohtaja.

2.25 Uuden ja uudistetun IFRS- normiston soveltaminen

Päättäneellä tilikaudella sovelletut uudet ja muutetut standardit

Terveystalo-konserni on noudattanut vuoden 2016 alusta alkaen seuraavia voimaan tulleita uusia ja muutettuja standardeja:

- *Vuosittaiset parannukset IFRS-standardeihin, muutuskokoelma 2012–2014* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutokset koskevat neljää standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta ne eivät ole merkittäviä.
- Muutokset IAS 1:een *Tilinpäätöksen esittäminen - Tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja koskeva hanke* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset selventävät IAS 1:n ohjeistusta olennaisuuteen, tuloslaskelma- ja tase-erien yhdistämiseen, väliotsikoiden esittämiseen sekä

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

tilinpäätöksen rakenteeseen ja laadintaperiaatteisiin liittyen. Terveystalo Oyj:n konsernitilinpäätökseen on tehty pieniä muutoksia tilinpäätöksen esittämiseen.

- Muutokset IAS 16:een *Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet* ja IAS 38:aan *Aineettomat hyödykkeet - Hyväksyttävien poistomenetelmien selvittäminen* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutoksilla kielletään aineettomien hyödykkeiden poistojen tekeminen myyntituottoihin perustuen. Poikkeuksellisesti poistot voidaan tehdä myyntituottoihin perustuen ainoastaan, jos myyntituottojen ja aineettoman hyödykkeen taloudellisen hyödyn kuluminen korreloivat erittäin paljon toisiinsa. Aineellisiin hyödykkeisiin ei voida soveltaa myyntituottoihin perustuvaa poistomenetelmää. Standardimuutoksilla ei ole ollut vaikutusta Terveystalo Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- Muutokset IFRS 11:een *Yhteisjärjestelyt - Kirjanpitokäsittely hankittaessa osuuksia yhteisissä toiminnoissa* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Standardimuutokset edellyttävät liiketoimintojen yhdistämisen kirjanpitoperiaatteiden soveltamista yhteisten toimintojen hankintoihin silloin kun kyseessä on liiketoiminta. Muutoksilla ei ole ollut vaikutusta Terveystalo Oyj:n konsernitilinpäätökseen.

Terveystalo-konserni on ottanut käyttöön uuden IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin tilikaudella 2017, ennen sen pakollista soveltamisajankohtaa. Uusi standardi korvaa aiemman IFRS-standardeihin ja -tulkintoihin sisältyvän tuloutusta koskevan sääntelyn. IFRS 15 sisältää viisivaiheisen mallin asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamisesta ja määrittää muun muassa mihin määrään ja milloin myyntituotot kirjataan. Standardin mukaan myynti kirjataan määräysvallan siirtymisen perusteella joko ajan kuluessa tai yhtenä ajankohtana.

Tarkemmat tiedot konsernin myyntituotoista ja IFRS 15 -standardin käyttöönoton vaikutuksista on esitetty liitetiedossa 7 *Liikevaihdon jakautuminen* ja tiedot konsernin tuloutusperiaatteista on esitetty aiempaan konsernin laatimisperiaatteiden kohdassa 2.19 *Tuloutusperiaatteet*.

Tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevat uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnat

Terveystalo-konserni ei ole vielä soveltanut seuraavia IASB:n jo julkistamia uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

* = Kyseistä säännöstä ei ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa 31.12.2016.

- IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* -standardiin tehdyt muutokset *Clarifications to IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers** (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Terveystalo arvioi selvityksen vaikutuksia.
- IFRS 9 *Rahoitusinstrumentit* ja siihen tehdyt muutokset (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 9 korvaa nykyisen IAS 39-standardin. Uuteen standardiin sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta. Tämä kattaa myös uuden, odotettuja luottotappioita koskevan kirjanpitokäsittelyn mallin, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvonalentumisten määrittämiseen. Standardin yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset on myös uudistettu. IAS 39:n säännökset rahoitusinstrumenttien taseeseen kirjaamisesta ja taseesta pois kirjaamisesta on säilytetty. Uudella standardilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Terveystalo Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- IFRS 16 *Vuokrasopimukset** (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. IFRS 16 -standardi edellyttää vuokralle ottajilta vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen vuokranmaksuvelvoitteena sekä siihen liittyvänä omaisuuseränä. Taseeseen merkitseminen muistuttaa paljon IAS 17:n mukaista rahoitusleasingin kirjanpitokäsittelyä. Taseeseen merkitsemisestä on kaksi helpotusta, jotka koskevat lyhytaikaisia enintään 12 kuukautta kestäviä vuokrasopimuksia sekä arvoltaan enintään USD 5 000 olevia hyödykkeitä. Vuokralle antajien kirjanpitokäsittely tulee säilymään suurelta osin nykyisen IAS 17:n mukaisena.

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

Terveystalo Oyj on aloittanut alustavan arvioinnin IFRS 16- standardin vaikutuksista konsernitilinpäätökseen. Huomattavin havaittu vaikutus on, että konserni kirjaa taseeseen uusia varoja ja velkoja, jotka ovat pääosin nykyisten muiden vuokrasopimusten sisältämiä toimitiloja. Lisäksi kyseisiin vuokrasopimuksiin liittyvien kulujen luonne muuttuu IFRS 16:n korvatta vuokratulun käyttöomaisuuserän poistoilla ja vuokrasopimusvelasta aiheutuvalla korkokululla, joka raportoidaan osana rahoituskuluja. Terveystalo Oyj ei ole vielä määrittänyt IFRS 16- standardin käyttöönoton kvantitatiivisia vaikutuksia tilinpäätökseen, mutta tekee tarkemman arvion standardin vaikutuksista seuraavien 12 kuukauden aikana. Siirtymätavasta ei ole vielä tehty päätöstä.

- Muutos IAS 7:ään *Rahavirtalaskelmat- Disclosure Initiative** (sovellettava 1.1.2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksilla pyritään siihen, että tilinpäätöksen käyttäjät voisivat arvioida rahoitustoiminnasta syntyvien rahavirtavirtavaikutteisten ja ei-rahavirtavaikutteisten velkojen muutoksia. Standardimuutos vaikuttaa Terveystalo Oyj:n konsernitilinpäätöksen liitetietoihin.
- Muutos IAS 12:een *Tuloverot - Recognition of Deferred Tax Assets for Unrealised Losses ** (sovellettava 1.1.2017 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutokset selventävät, että vähennyskelpoisen väliaikaisen eron olemassa olo riippuu yksinomaan omaisuuserän ja sen verotusarvon vertaamisesta tilinpäätöshetkellä, eikä siihen vaikuta mahdolliset tulevat muutokset omaisuuserän kirjanpitoarvossa tai siinä tavassa, kuinka kirjanpitoarvoa vastaava määrä kertyy tulevaisuudessa. Standardimuutoksella ei ole vaikutusta Terveystalo Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- Muutokset IFRS 10:een *Konsernitilinpäätös* ja IAS 28:een *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin—Sale or Contribution of Assets between an Investor and its Associate or Joint Venture ** (voimaantuloa on toistaiseksi lykätty eikä voimaantulon ajankohtaa ole päätetty). Standardimuutoksella tarkennetaan ohjeistusta, kun kyseessä on omaisuuserien myynti tai panos sijoittajan ja sen osakkuus- tai yhteisyrityksen välillä. Standardimuutoksella ei ole vaikutusta Terveystalo Oyj:n konsernitilinpäätökseen.

3 Rahoitusriskien hallinta

Konserni altistuu normaalissa liiketoiminnassaan useille rahoitusriskeille. Konsernin riskienhallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen sekä arvostukseen. Konsernin pääasialliset rahoitusriskit ovat maksuvalmiusriski, luottoriski sekä korkoriskit. Konsernin riskienhallinnan yleiset periaatteet hyväksyy hallitus ja niiden käytännön toteuttamisesta vastaa konsernin taloushallinto. Konsernin taloushallinto tunnistaa ja arvioi riskit ja hankkii tarvittavat instrumentit riskeiltä suojautumiseen. Konserni käyttää riskienhallinnassaan pääasiassa koronvaihtosopimuksia.

3.1 Korkoriski

Konsernin tulot sekä operatiiviset rahavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista. Konserni on pääasiallisesti altistunut käyvän arvon korkoriskille ja sen katsotaan liittyvän lähinnä lainasalkkuun. Konserni voi ottaa lainaa joko kiinteäkorkoisena tai vaihtuvakorkoisena ja käyttää koronvaihto- ja korkokattosopimuksia suojautuakseen korkoriskeiltä.

Konserni ei sovelle IAS 39 mukaista suojauslaskentaa.

Keskimääräinen markkinakorko rahalaitoslainoille konsernissa tilikaudella 2016 on ollut 4,1 prosenttia (2015: 4,7 prosenttia). Keskimääräisen korkoprosentin nousu yhdellä prosenttiyksiköllä olisi kasvattanut konsernin korkokuluja tilikaudella 2016 yhteensä 3,1 miljoonaa euroa (2015: 3,0 miljoonaa euroa).

Kaikki konsernin rahalaitoslainat ovat vaihtuvakorkoisia eikä konsernilla ole avoimia korkojohdannaissopimuksia tilinpäätöshetkellä.

3.2 Valuuttariski

Konserni toimii pääasiassa Suomessa ja sen rahavirrat ovat pääsääntöisesti euromääräisiä, joten se ei ole altistunut merkittävästi eri valuuttapositioneista aiheutuville transaktioriskeille ja riskeille, jotka syntyvät kun eri valuutoissa olevat sijoitukset muunnetaan emoyrityksen toimintavaluuttaan. Kaikki konsernin lainat ovat euromääräisiä.

3 Rahoitusriskien hallinta (jatkuu)

3.3 Luottoriski

Konsernin rahavirrasta suuri osa tulee erilaisten vakiintuneiden instituutioiden, julkisen sektorin ja yritysten maksuina, joilla on asianmukainen luottohistoria. Yrityksen myyntisaamisiin sisältyy kuitenkin luottoriski. Luottoriskiä hallinnoidaan pääasiallisesti tarkistamalla ja seuraamalla asiakkaan luottohistoriaa säännöllisesti sekä tekemällä yhteistyötä perintäyritysten kanssa. Lisäksi merkittävä osa konsernin asiakkaista on yksityishenkilöitä, joiden maksu tapahtuu pääasiassa samanaikaisesti palvelua luovutettaessa.

Konsernilla ei ole merkittäviä asiakaskohtaisia myyntisaamiskeskittymiä, vaan luottoriski on hajaantunut. Luottoriskiä seurataan myyntisaamisten määrän, ikäjakauman ja kiertonopeuden kehityksellä. Luottoriskiä seurataan myös asiakkaittain.

Konsernin luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopussa. Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedossa 19.

3.4 Maksuvalmiusriski

Konsernissa pyritään jatkuvasti arvioimaan ja seuraamaan liiketoiminnan vaatimaa rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi, erääntyvien lainojen takaisinmaksuun sekä kasvustrategian mukaisten investointien ja yritysostojen toteuttamiseksi. Konsernin rahavarat koostuvat pankkitileillä olevista varoista, käteiskassoista sekä raportointihetkellä matkalla olevista käteismaksusuorituksista.

Konserni hallinnoi maksuvalmiusriskiä seuraamalla käyttämättömien varojen määrää sekä ennustamalla kassavirtoja eteenpäin.

Konsernilla on käytössään luottolimiitti, josta tilinpäätöshetkellä 31.12.2016 oli nostamatta 98,2 miljoonaa euroa (2015: 46,6 miljoonaa euroa).

Alla oleva taulukko kuvaa sopimuksiin perustuvaa maturiteettianalyysiä. Luvut ovat diskonttaamattomia ja ne sisältävät sekä koron- että pääoman takaisinmaksut. Rahoitusleasingvelvoitteiden diskonttaamattomat rahavirrat eroavat taseeseen merkityistä määristä, koska taseeseen on merkitty diskontattu arvo. Vaihtuvien korkojen osalta analyysi on laadittu käyttäen tilinpäätöshetken korkotasoa.

31.12.2016

Tuhatta euroa	Kirjanpitoarvo	Rahavirta	1 vuosi	1–2 vuotta	2–5 vuotta	yli 5 vuotta
Rahalaitoslainat	305 004	381 432	36 526	25 993	74 872	244 041
Rahoitusleasingvelat	31 913	39 121	6 237	4 945	11 456	16 483
Osamaksulainat	10 251	10 748	3 074	2 853	4 807	15
Ostovelat	19 581	19 581	19 581	-	-	-

31.12.2015

Tuhatta euroa	Kirjanpitoarvo	Rahavirta	1 vuosi	1–2 vuotta	2–5 vuotta	yli 5 vuotta
Rahalaitoslainat	308 438	381 949	28 237	43 799	99 748	210 165
Rahoitusleasingvelat	33 879	42 269	7 243	5 476	11 442	18 108
Osamaksulainat	8 177	8 536	2 035	2 024	3 473	1 004
Ostovelat	19 452	19 452	19 452	-	-	-
Korkojohdannaiset	1 838	945	945	-	-	-

Konsernin lainasopimuksissa on kovenanttiehtoja, joiden raja-arvojen ylittyessä lainanantajat voivat vaatia lainojen välitöntä takaisinmaksua. Kovenanttiehdot ovat pääomasijoittajaomisteiselle yritykselle tavanomaisia ehtoja, jotka rajoittavat mm. vakuuksien antoa, suuria yrityskauppoja, omaisuuden myyntiä, liiketoiminnan oleellista muuttamista sekä omistajamuutoksia. Konserni on tilikauden aikana täyttänyt kaikki rahoitukseen liittyvät kovenanttiehdot.

3 Rahoitusriskien hallinta (jatkuu)

3.5 Sijoitustoiminnan markkinariski

Konserni ei altistu merkittävässä määrin toiminnassaan noteerattujen osakkeiden markkinahintojen vaihtelusta aiheutuvalle hintariskille, koska konsernissa ei ole olennaista määrää noteerattuja sijoituksia.

3.6 Hyödykeriski

Konserni ei altistu merkittävässä määrin hyödykeriskeille, jotka liittyvät hyödykkeiden saatavuuteen ja hinnanvaihteluihin.

3.7 Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on optimaalisen pääomanrakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla kilpailukykyiset toimintaedellytykset ja mahdollistaa strategian toteuttaminen.

Pääomarakenteeseen vaikutetaan operatiivisen kassavirran lisäksi mm. osakeantien kautta, velkarahoituksen lisäämisellä tai takaisinmaksulla, mahdollisilla pääomaerien välisillä konversioilla sekä myös operatiivisilla päätöksillä investoinneista ja kasvusta sekä mahdollisista omaisuuserien myynneistä velkojen vähentämiseksi.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan mm. nettovelan muutoksella, nettovelan ja käyttökatteen suhteella sekä kassavirran ja velanhoidon suhdeluvulla.

Konsernin nettovelkaantumisaste (gearing) oli 31.12.2016 132,6 % (2015: 151,5 %). Nettovelkaantumisastetta laskettaessa korollinen nettovelka on jaettu oman pääoman määrällä. Nettovelkoihin sisältyvät korolliset velat vähennettynä korollisilla saamisilla ja rahavaroilla. Konsernin korolliset velat olivat vuoden 2016 lopussa 347,2 miljoonaa euroa (2015: 350,5 miljoonaa euroa). Merkittävä osa korollisista veloista on rahalaitoslainoja.

Nettovelkaantumisaste (gearing)** oli seuraava:

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Korolliset velat	347 169	350 480
Rahavarat	39 099	16 621
Nettovelat	308 069	333 859
Oma pääoma	232 265	220 376
Nettovelkaantumisaste (gearing)**	<u>132,6 %</u>	<u>151,5 %</u>

**) Vaihtoehtoinen tunnusluku.

4 Käyvän arvon määrittäminen

Rahoitusinstrumenteissa olevat lyhytaikaiset erät, kuten rahavarat, myyntisaamiset, ostovelat ja korolliset velat eivät kirjanpitoarvoltaan merkittävästi poikkea käyvistä arvoista lyhyen maturiteetin vuoksi. Noteeraamattomat osakkeet kuuluvat hierarkiatasolle 3. Arvostus on tehty noteeraamattomien osakkeiden osalta hankintamenuun tai sitä alemmaan todennäköiseen luovutushintaan. Todennäköinen luovutushinta on määritetty käyttäen asiantuntija-arviointia.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista vuodelta 2016

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Taso 1</u>	<u>Taso 2</u>	<u>Taso 3</u>	<u>Yhteensä</u>
Varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat Noteeraamattomat osakkeet	-	-	1 724	1 724
Yhteensä	-	-	<u>1 724</u>	<u>1 724</u>

4 Käyvän arvon määrittäminen (jatkuu)

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista vuodelta 2015

Tuhatta euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Noteeraamattomat osakkeet	-	-	1 298	1 298
Yhteensä	-	-	1 298	1 298
Tuhatta euroa	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Velat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Kaupankäyntijohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	-	1 838	-	1 838
Yhteensä	-	1 838	-	1 838

5 Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot

Tuhatta euroa 31.12.2016	Liite	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Rahoitusvelat jaksotettuun hankintameno	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat							
Pitkäaikaiset							
Muut saamiset	19	-	10	-	-	10	10
Lyhytaikaiset							
Myyntisaamiset ja muut saamiset	19	-	53 713	-	-	53 713	53 713
Rahavarat	21	-	39 099	-	-	39 099	39 099
Rahoitusvarat yhteensä		<u>-</u>	<u>92 823</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>92 823</u>	<u>92 823</u>
Rahoitusvelat							
Pankkilainat	23	-	-	-	305 004	305 004	305 004
Osamaksuvelat	23	-	-	-	10 251	10 251	10 251
Rahoitusleasingvelat	23	-	-	-	31 913	31 913	31 913
Ostovelat ja muut velat	25	-	94 897	-	-	94 897	94 897
Rahoitusvelat yhteensä		<u>-</u>	<u>94 897</u>	<u>-</u>	<u>347 169</u>	<u>442 066</u>	<u>442 066</u>

Tuhatta euroa 31.12.2015	Liite	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja -velat	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Rahoitusvelat jaksotettuun hankintameno	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat							
Pitkäaikaiset							
Muut saamiset	19	-	69	-	-	69	69
Lyhytaikaiset							
Myyntisaamiset ja muut saamiset	19	-	47 589	-	-	47 589	47 589
Rahavarat	21	-	16 621	-	-	16 621	16 621
Rahoitusvarat yhteensä		<u>-</u>	<u>64 278</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>64 278</u>	<u>64 278</u>
Rahoitusvelat							
Pankkilainat	23	-	-	-	308 157	308 157	308 157
Muut korolliset velat		-	-	-	281	281	281
Osamaksuvelat	23	-	-	-	8 177	8 177	8 177
Rahoitusleasingvelat	23	-	-	-	33 879	33 879	33 879
Ostovelat ja muut velat	25	-	90 837	-	-	90 837	90 837
Koronvaihtosopimukset	25	1 838	-	-	-	1 838	1 838
Rahoitusvelat yhteensä		<u>1 838</u>	<u>90 837</u>	<u>-</u>	<u>350 495</u>	<u>443 170</u>	<u>443 170</u>

Konserni ei sovelta IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa. Johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

6 Liiketoimintojen yhdistäminen

Tilikausi 1.1.–31.12.2016

Tilikauden 2016 aikana konserni teki useita yrityshankintoja. Niistä suurin hankinta on esitetty erillään ja muut pienemmät yrityshankinnat on esitetty yhdessä.

Tampereen Hammaslääkäriasema Oy:n hankinta

Terveystalo Healthcare Oy hankki Tampereen Hammaslääkäriasema Oy:n koko osakekannan 29.4.2016. Yhtiö on yhdistelty konsernitilinpäätökseen hankintakuukaudesta lähtien.

Hankintamenolaskelma perustuu yhtiöiden laatimaan hankintahetkeä lähinnä olevan kauden taseeseen, joka on laadittu olennaisilta osin IFRS:n ja Terveystalo konsernin laskentaperiaatteiden mukaisesti.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto maksetusta vastikkeesta ja hankinta-ajankohtana hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käypä arvo.

Maksettu vastike tuhatta euroa

Käteisvarat	1 819
Luovutettu vastike yhteensä	1 819
Ennen liiketoimintojen yhdistämistä omistetun osuuden käypä arvo	0
Vastike yhteensä	1 819

Hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista kirjatut määrät tuhatta euroa

Rahavarat	136
Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	336
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	525
Vaihto-omaisuus	59
Myyntisaamiset ja muut saamiset	83
Ostovelat ja muut velat	-1 190
Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus yhteensä	-52
Liikearvo	1 871

Hankinnasta syntyi 1,9 miljoonan euron liikearvo, joka perustuu yhtiöiden hankinnasta odotettavissa oleviin synergiaetuihin ja henkilökunnan osaamiseen. Kirjattu liikearvo ei ole verotuksessa vähennyskelpoinen.

Myyntisaamisten ja muiden saamisten yhteenlaskettu käypä arvo on 0,08 miljoonaa euroa eikä siihen liity olennaista riskiä.

Konserni on kirjannut yhteensä 0,06 miljoonan euron edestä palkkioita liittyen neuvonta-, arvonmäärittämis- palveluihin. Palkkiot sisältyvät konsernituloslaskelmaan liiketoiminnan muut kulut -erään.

Edellä kuvatun Liiketoimintojen hankinnan myötä tilikaudelle 2016 kirjattu liikevaihto on 2,5 miljoonaa euroa ja tulos -0,2 miljoonaa euroa.

Konsernin liikevaihto olisi vuonna 2016 ollut 548,2 miljoonaa euroa ja tulos 12,8 miljoonaa euroa, jos tilikauden aikana toteutunut liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen 1.1.2016 alkaen.

Muut liiketoimintojen yhdistämiset

Terveystalo Healthcare Oy hankki Bitewell Oy:n koko osakekannan 29.1.2016. Yhtiö on yhdistelty konsernitilinpäätökseen hankintakuukaudesta lähtien. Toteutunut kauppa sisältää ehdollisen lisäkauppahinnan osuuden, mikä on hankinnan yhteydessä käsitelty osana hankintamenoa ja kirjattu velaksi, jonka käypä arvo hankintahetkellä oli 0,2 miljoonaa euroa. Ehdollinen kauppahinta on sidottu vuosien 2017–2018 myyntiin.

Suomen Terveystalo Oy hankki Hammasklinikka Dent Oy:n hammashoitopalveluliiketoiminnan liiketoimintakaupalla 7.3.2016.

6 Liiketoimintojen yhdistäminen (jatkuu)

Terveystalo Healthcare Oy hankki Vimadent Oy:n koko osakekannan 31.10.2016. Yhtiö on yhdistelty konsernitilinpäätökseen hankintakuukaudesta lähtien.

Terveystalo Healthcare Oy hankki Forssan Erikoishammaslääkärit Oy:n ja Hammaslääkäriasema Kymppihammas Oy:n koko osakekannan 30.12.2016. Yhtiöt on yhdistelty taseen osalta konsernitilinpäätökseen. Tuloslaskelmaeriä ei ole yhdistelty. Forssan Erikoishammaslääkärit Oy:n osalta toteutunut kauppa sisältää ehdollisen lisäkauppahinnan osuuden, mikä on hankinnan yhteydessä käsitelty osana hankintamenoa ja kirjattu velaksi, jonka käypä arvo hankintahetkellä oli 0,3 miljoonaa euroa. Ehdollinen kauppahinta on sidottu vuosien 2017–2018 myyntiin.

Edellä mainittujen yhtiöiden hankintamenolaskelmat perustuvat yhtiöiden laatimaan hankintahetkeä lähinnä olevan kauden taseeseen, joka on laadittu olennaisilta osin IFRS:n ja Terveystalo konsernin laskentaperiaatteiden mukaisesti.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto maksetusta vastikkeesta ja hankinta-ajankohtana hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käypä arvo.

Maksettu vastike tuhatta euroa

Käteisvarat	3 058
Ehdollinen vastike	465
Luovutettu vastike yhteensä	3 523
Ennen liiketoimintojen yhdistämistä omistetun osuuden käypä arvo	0
Vastike yhteensä	3 523

Hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista kirjatut määrät tuhatta euroa

Rahavarat	335
Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	50
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	283
Sijoitukset	61
Vaihto-omaisuus	123
Myyntisaamiset ja muut saamiset	134
Ostovelat ja muut velat	-368
Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus yhteensä	618
Liikearvo	2 906

Näiden yhtiöiden hankinnoista syntyi 2,9 miljoonan euron liikearvo, joka perustuu yhtiöiden hankinnasta odotettavissa oleviin synergiaetuihin ja henkilökunnan osaamiseen. Kirjattu liikearvo ei ole vähennyskelpoinen verotuksessa.

Myyntisaamisten ja muiden saamisten arvo on 0,1 miljoonaa euroa, eikä siihen liity olennaista riskiä.

Konserni on kirjannut näistä hankinnoista yhteensä 0,08 miljoonaa euroa palkkioita liittyen neuvonta-, arvonmääritys- tms. palveluihin. Palkkiot sisältyvät konsernituloslaskelman liiketoiminnan muut kulut—erään.

Edellä kuvatussa liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut aineelliset hyödykkeet arvostettiin käypään arvoon vastaavien hyödykkeiden markkinahintojen perusteella ottaen huomioon hankittujen hyödykkeiden ikä, kuluminen ja muut vastaavat tekijät. Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut aineettomat hyödykkeet kirjataan erillään liikearvosta hankinta-ajankohdan käypään arvoon, mikäli hyödykkeet täyttävät varojen määritelmän, ovat erotettavissa tai pohjautuvat sopimukseen tai muihin laillisiin oikeuksiin.

Edellä kuvattujen liiketoimintojen hankintojen myötä tilikaudelle 2016 kirjattu liikevaihto on 1,9 miljoonaa euroa ja tulos -0,2 miljoonaa euroa.

Konsernin liikevaihto olisi vuonna 2016 ollut 550,0 miljoonaa euroa ja tulos 12,5 miljoonaa euroa, jos tilikauden aikana toteutuneet liiketoimintojen hankinnat olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen 1.1.2016 alkaen.

6 Liiketoimintojen yhdistäminen (jatkuu)

Tilikausi 1.1.–31.12.2015

Tilikauden 2015 aikana konserni teki useita yrityshankintoja. Niistä kaksi suurinta hankintaa on esitetty erillään ja muut pienemmät yrityshankinnat on esitetty yhdessä.

Turun Hammasplussa Oy konsernin hankinta

Terveystalo Healthcare Oy hankki Turun Hammasplussa Oy:n koko osakekannan 29.5.2015. Kaupan myötä konsernin omistukseen siirtyi myös Turun Hammasplussa Oy:n tytäryritys Teknohammas Oy, sekä Teknohammas Oy:n tytäryritys Into Sales Oy. Yhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen hankintakuukaudesta lähtien.

Hankintamenolaskelma perustuu yhtiöiden laatimaan hankintahetkeä lähinnä olevan kauden taseeseen, joka on laadittu olennaisilta osin IFRS:n ja Terveystalo konsernin laskentaperiaatteiden mukaisesti.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenvedo maksetusta vastikkeesta ja hankinta-ajankohtana hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käypä arvo.

Maksettu vastike tuhatta euroa

Käteisvarat	11 670
Luovutettu vastike yhteensä	11 670
Ennen liiketoimintojen yhdistämistä omistetun osuuden käypä arvo	
Vastike yhteensä	11 670

Hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista kirjatut määrät tuhatta euroa

Rahavarat	1 283
Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	96
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	649
Sijoitukset	296
Vaihto-omaisuus	274
Myyntisaamiset ja muut saamiset	763
Ostovelat ja muut velat	-659
Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus yhteensä	2 702
Liikearvo	8 968

Hankinnasta syntyi 9,0 miljoonan euron liikearvo, joka perustuu yhtiöiden hankinnasta odotettavissa oleviin synergiaetuihin, ja henkilökunnan osaamiseen.

Myyntisaamisten ja muiden saamisten yhteenlaskettu käypä arvo on 0,8 miljoonaa euroa eikä siihen liity olennaista riskiä.

Konserni on kirjannut yhteensä 0,3 miljoonan euron edestä palkkioita liittyen neuvonta-, arvonmääritystms. palveluihin. Palkkiot sisältyvät konsernituloslaskelmaan liiketoiminnan muut kulut -erään.

Edellä kuvatun liiketoimintojen hankinnan myötä tilikaudelle 2015 kirjattu liikevaihto on 3,0 miljoonaa euroa ja tulos 0,6 miljoonaa euroa.

Konsernin liikevaihto olisi vuonna 2015 ollut 510,3 miljoonaa euroa ja tulos 1,5 miljoonaa euroa, jos tilikauden aikana toteutunut liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen 1.1.2015 alkaen.

Seinäjoen Lääketieteellinen Tutkimuslaitos Oy konsernin hankinta

Terveystalo Healthcare hankki 31.12.2015 Seinäjoen Lääketieteellinen Tutkimuslaitos Oy:n koko osakekannan. Kaupan myötä konsernin omistukseen siirtyi myös Seinäjoen Lääketieteellinen Tutkimuslaitos Oy:n 100 % omistama tytäryritys Kiinteistö Oy Seinäjoen Lääkäritalo sekä 62,4 % omistama tytäryritys Kiinteistö Oy Seinäjoen Marttilankulma. Lisäksi Seinäjoen Lääketieteellinen Tutkimuslaitos Oy omisti 20 % Examinatio Magnetica Fennica Oy:stä, jossa konsernilla oli entuudestaan jo 40 % omistus. Kaupan myötä konsernin omistus Examinatio Magnetica Fennica Oy:stä nousi 60 %:iin.

6 Liiketoimintojen yhdistäminen (jatkuu)

Nämä 31.12.2015 hankitut yhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen ainoastaan taseen osalta. Tuloslaskelmaeriä ei ole yhdistelty.

Lisäksi Seinäjoen Lääketieteellinen Tutkimuslaitos Oy omistaa 40 % EP-Magneetti Oy:stä. EP-Magneetti Oy:n pääomistaja on ilmoittanut käyttävänsä osakkeiden lunastusoikeuttaan, joten yhtiötä ei ole sen vuoksi yhdistelty konsernitilinpäätökseen 31.12.2015.

Toteutunut kauppa pitää sisällään ehdollisen lisäkauppahinnan, mikä on hankinnan yhteydessä käsitelty osana hankintamenoa ja kirjattu velaksi, jonka käypä arvo hankintahetkellä oli 0,5 miljoonaa euroa. Ehdollinen kauppahinta on maksettu tammikuussa 2016.

Hankintamenolaskelma perustuu yhtiöiden laatimaan hankintahetkeä lähinnä olevan kauden taseeseen, joka on laadittu olennaisilta osin IFRS:n ja Terveystalo konsernin laskentaperiaatteiden mukaisesti.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto maksetusta vastikkeesta ja hankinta-ajankohtana hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käypä arvo.

Maksettu vastike tuhatta euroa

Käteisvarat	19 350
Ehdollinen vastike	500
Luovutettu vastike yhteensä	19 850
Ennen liiketoimintojen yhdistämistä omistetun osuuden käypä arvo	0
Vastike yhteensä	19 850

Hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista kirjatut määrät tuhatta euroa

Rahavarat	1 870
Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	1258
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	4001
Sijoitukset osakkuusyrityksiin	14
Sijoitukset	38
Vaihto-omaisuus	227
Myyntisaamiset ja muut saamiset	1990
Ostovelat ja muut velat	-2051
Lainat	-191
Laskennalliset verovelat	-118
Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus yhteensä	7 038
Määräysvallattomien omistajien osuus	-809
Liikearvo	13 621

Edellä kuvatussa liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut aineelliset hyödykkeet arvostettiin käypään arvoon vastaavien hyödykkeiden markkinahintojen perusteella ottaen huomioon hankittujen hyödykkeiden ikä, kuluminen ja muut vastaavat tekijät. Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut aineettomat hyödykkeet kirjataan erillään liikearvosta hankinta-ajankohdan käypään arvoon, mikäli hyödykkeet täyttävät varojen määritelmän, ovat erotettavissa tai pohjautuvat sopimukseen tai muihin laillisiin oikeuksiin.

Toteutuneessa liiketoimintojen yhdistämisessä konserni on hankkinut asiakkuuksia. Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvien asiakassopimusten ja niihin liittyvien asiakassuhteiden käypä arvo on määritetty asiakassuhteiden arvioidun kestoajan ja olemassa olevista asiakkuuksista syntyvien diskontattujen nettorahavirtojen perusteella.

Hankinnasta syntyi 13,6 miljoonan euron liikearvo, joka perustuu yhtiöiden hankinnasta odotettavissa oleviin synergioihin ja henkilökunnan osaamiseen.

Myyntisaamisten ja muiden saamisten käypä arvo on 2 miljoonaa euroa eikä siihen liity olennaista riskiä.

Konserni on kirjannut yhteensä 0,4 miljoonan euron edestä palkkioita liittyen neuvonta-, arvonmäärittämis- ja palveluihin. Palkkiot sisältyvät konsernituloslaskelmaan liiketoiminnan muut kulut -erään.

6 Liiketoimintojen yhdistäminen (jatkuu)

Konsernin liikevaihto olisi vuonna 2015 ollut 521,5 miljoonaa euroa ja tulos 1,7 miljoonaa euroa, jos tilikauden aikana toteutunut liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen 1.1.2015 alkaen.

Muut liiketoimintojen yhdistämiset

Terveystalo Healthcare Oy hankki Lääkäriasema Syke Oy:n koko osakekannan 2.3.2015. Yhtiö on yhdistelty konsernitilinpäätökseen hankintakuukaudesta lähtien. Ostohintaan ei sisällynyt ehdollista vastiketta.

Terveystalo Healthcare Oy hankki Jokilaaksojen Työterveys Oy:n koko osakekannan 31.8.2015. Yhtiö on yhdistelty konsernitilinpäätökseen hankintakuukaudesta lähtien.

Terveystalo Healthcare Oy hankki Liikekeskuksen Hammaslääkärit Oy:n koko osakannan 30.9.2015. Yhtiö on yhdistelty konsernitilinpäätökseen hankintakuukaudesta lähtien. Toteutunut kauppa sisältää ehdollisen lisäkauppahinnan osuuden, mikä on hankinnan yhteydessä käsitelty osana hankintamenoa ja kirjattu velaksi, jonka käypä arvo hankintahetkellä oli 0,5 miljoonaa euroa. Ehdollinen kauppahinta on sidottu vuosien 2015–2017 myyntiin.

Terveystalo Healthcare Oy hankki Densens Oy:n ja Porin Hammaslääkäripalvelut Oy:n koko osakekannan 31.12.2015. Densens Oy:n hankinta pitää sisällään ehdollisen lisäkauppahinnan, mikä on hankinnan yhteydessä käsitelty osana hankintamenoa ja kirjattu velaksi, jonka käypä arvo hankintahetkellä oli 0,4 miljoonaa euroa. Ehdollinen kauppahinta on sidottu vuosien 2016–2017 myyntiin.

Edellä mainittujen yhtiöiden hankintamenolaskelmat perustuvat yhtiöiden laatimaan hankintahetkeä lähinnä olevan kauden taseeseen, joka on laadittu olennaisilta osin IFRS:n ja Terveystalo konsernin laskentaperiaatteiden mukaisesti.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto kaikista yllä mainituista 2015 tehdyistä yrityshankinnoissa maksetusta vastikkeesta ja hankinta-ajankohtana hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käypä arvo.

Maksettu vastike tuhatta euroa

Käteisvarat	15 684
Ehdollinen vastike	975
Luovutettu vastike yhteensä	16 659
Ennen liiketoimintojen yhdistämistä omistetun osuuden käypä arvo	0
Vastike yhteensä	16 659

Hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista kirjatut määrät tuhatta euroa

Rahavarat	2 281
Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	1 006
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	708
Sijoitukset	995
Vaihto-omaisuus	113
Myyntisaamiset ja muut saamiset	809
Ostovelat ja muut velat	-964
Lainat	-37
Laskennalliset verovelat	-146
Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus yhteensä	4 765
Määräysvallattomien omistajien osuus	0
Liikearvo	11 894

Näiden yhtiöiden hankinnoista syntyi 11,9 miljoonan euron liikearvo, joka perustuu yhtiöiden hankinnasta odotettavissa oleviin synergiaetuihin ja henkilökunnan osaamiseen.

Myyntisaamisten ja muiden saamisten arvo on 0,8 miljoonaa euroa, eikä siihen liity olennaista riskiä.

6 Liiketoimintojen yhdistäminen (jatkuu)

Konserni on kirjannut näistä hankinnoista yhteensä 0,4 miljoonaa euroa palkkioita liittyen neuvonta-, arvonmääritys- tms. palveluihin. Palkkiot sisältyvät konsernituloslaskelman liiketoiminnan muut kulut -erään

Edellä kuvatussa liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut aineelliset hyödykkeet arvostettiin käypään arvoon vastaavien hyödykkeiden markkinahintojen perusteella ottaen huomioon hankittujen hyödykkeiden ikä, kuluminen ja muut vastaavat tekijät. Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut aineettomat hyödykkeet kirjataan erillään liikearvosta hankinta-ajankohdan käypään arvoon, jos hyödykkeet täyttävät varojen määritelmän, ovat erotettavissa tai pohjautuvat sopimukseen tai muihin laillisiin oikeuksiin.

Toteutuneessa liiketoimintojen yhdistämisessä konserni on hankkinut asiakkuuksia. Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvien asiakassopimusten ja niihin liittyvien asiakassuhteiden käypä arvo on määritetty asiakassuhteiden arvioidun kestoajan ja olemassa olevista asiakkuuksista syntyvien diskontattujen nettorahavirtojen perusteella.

Edellä kuvatun Liiketoimintojen hankinnan myötä tilikaudelle 2015 kirjattu liikevaihto on 2,6 miljoonaa euroa ja tulos 0,2 miljoonaa euroa.

Konsernin liikevaihto olisi vuonna 2015 ollut 513,1 miljoonaa euroa ja tulos 1,3 miljoonaa euroa, jos tilikauden aikana toteutunut liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen 1.1.2015 alkaen.

Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta

Konserni on tilikauden 2015 aikana tehnyt seuraavat määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinnat:

- Suomen Terveystalo Oy hankki syyskuussa 2015 25,07 %:n lisäosuuden Sairaala Botnia Oy:n osakekannasta ja konserni saavutti 100 %:n omistusosuuden yhtiöstä.
- Terveystalo Healthcare Oy hankki syyskuussa 2015 5,16 %:n omistusosuuden Joensuun Magneetti Oy:n osakekannasta ja konserni saavutti 100 %:n omistusosuuden yhtiöstä.

7 Liikevaihdon jakautuminen

Terveystalo-konserni on ottanut käyttöön uuden IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* -standardin ennen standardin pakollista soveltamisajankohtaa. Konserni soveltaa IFRS 15 -standardia takautuvasti kaikkien esitettävien tilikausien osalta ja on oikaissut vertailutiedot vastaavasti. Konsernin tuloutusperiaatteet on esitetty aiempaan tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

Standardin käyttöönottoon liittyen konserni on tarkastellut tulouttamisperiaatteita ja esittämistapaa uuden IFRS 15 -standardin mukaisesti huomioiden palvelumallissa ja toimintatavoissa tapahtuneet muutokset. IFRS 15 -standardin mukaisesti liikevaihtoon sisältyvät myös palkkiot yksityisten ammatinharjoittajien yksityisasiakkaille tarjoamista palveluista. Kyseiset palkkiot esitetään liikevaihdossa bruttoperusteisesti aikaisemman nettoperusteisen esittämistavan sijaan ja vaikutus liikevaihtoon sekä materiaalit ja palvelut -kuluihin on esitetty alla olevissa taulukoissa. Vertailutiedot on oikaistu vastaavasti. Terveystalo-konsernilla on johdon harkinnan mukaan ensisijainen vastuu palveluiden tuottamisesta asiakkaalle, jolloin se katsoo, että se toimii sopimussuhteessa päämiehenä altistuessaan palveluiden myyntiin liittyville merkittävillä riskeillä ja eduille. Bruttoperusteisen esittämistavan katsotaan johtavan luotettavampaan konsernin liikevaihdon esittämistapaan. IFRS 15 -standardin käyttöönotolla ei ole ollut vaikutusta konsernin omaan pääomaan.

Konsernin tarjoamien palveluiden tuotot kertyvät pääosin työterveyspalveluista, lääkäriasema- ja sairaalatoiminnoista, suunterveyspalveluista, diagnostiikkapalvelujen myynnistä sekä konsernin hallitsemissa toimitiloissa vastaanottoa pitäviltä ammatinharjoittajalääkäreiltä saaduista vuokratuotoista. Konsernin liikevaihto on jaettu asiakastyypien perusteella.

Konsernilla ei ole asiakkaita, joiden liikevaihto olisi vähintään 10 %:a konsernin liikevaihdosta tilikausilla 2016 ja 2015.

Terveystalo tarjoaa varsinaisia terveydenhuollon palveluitaan ja avohoidon palveluja kolmelle eri asiakasryhmälle: yritysasiakkaille, yksityisasiakkaille ja julkisen sektorin asiakkaille.

7 Liikevaihdon jakautuminen (jatkuu)

Yritysasiakkaat

Yhtiön yritysasiakkaiden ryhmä koostuu Terveystalon työterveyshuollon asiakkaista, lukuun ottamatta kunnallisia työterveyshuollon asiakkaita, ja työterveyshuollon vakuutusasiakkaita. Yritysasiakaskunnan asiakkaita ovat yksityisen sektorin yritykset, yhdistykset, säätiöt ja julkiset laitokset ja edustavat kaikkia päätoimialoja, kuten rakennusala, vähittäiskauppaa, valmistusta ja palvelualoja. Yhtiö tarjoaa palveluja kaikenkokoisille yritysasiakkaille, yrittäjiltä ja pienyrityksistä keskisuuriin ja suuryrityksiin sisältäen joitakin Suomen suurimpia työnantajia.

Yksityisasiakkaat

Yhtiön yksityisasiakkaat ovat yksityishenkilöitä, perheitä, eläkeläisiä ja yksityisesti vakuutettuja asiakkaita. Jotkut yhtiön työterveyshuollon loppukäyttäjät käyttävät myös yhtiön palveluja yksityisasiakkaina, kuten palveluja työterveyshuollon loppukäyttäjien lapsille.

Julkisen sektorin asiakkaat

Yhtiön julkisen sektorin asiakasryhmään kuuluvat julkisen sektorin organisaatiot Suomessa, kuten kunnat, kuntayhtymät, sairaanhoitopiirit ja valtionhallinto sekä kunnalliset työterveyshuollon asiakkaat.

Liikevaihdon jakautuminen

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2016</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>
Yritysasiakkaat	292 288	280 842
Yksityisasiakkaat	197 597	170 063
Julkisen sektorin asiakkaat	57 080	54 713
Yhteensä	546 964	505 619

<u>Tase-erät</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
<u>Tuhatta euroa</u>		
Saamiset, sisältäen myynti- ja muut saamiset	50,585	44,832
Sopimukseen perustuvat velat	1,038	886

Terveystalo ei ole aktivoinut sopimuksen saamisesta aiheutuneita kustannuksia.

IFRS 15 -standardin käyttöönoton vaikutus liikevaihtoon

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2016</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>
Raportoitu aikaisemmin (IAS 18)	472 967	442 404
IFRS 15 -standardin käyttöönotto	73 997	63 215
Oikaistu liikevaihto (IFRS 15)	546 964	505 619

Tuloutuskäytäntöjen muutoksen vaikutus materiaalit ja palvelut -kuluihin

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2016</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>
Raportoitu aikaisemmin (IAS 18)	-185 346	-170 755
IFRS 15 -standardin käyttöönotto	-73 997	-63 215
Yhteensä	-259 343	-233 970

8 Liiketoiminnan muut tuotot

Tuhatta euroa	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Vuokratuotot	503	570
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitto	1 481	29
Tytäryhtiöosakkeiden myyntivoitto	3 221	0
Muut erät	1 938	2 319
Yhteensä	7 142	2 918

9 Materiaalit ja palvelut

Tuhatta euroa	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Materiaalien ostot	-21 901	-18 557
Varaston muutos	-341	-379
Ulkopuoliset palvelut	-237 101	-215 034
Yhteensä	-259 343	-233 970

Materiaalit ja palvelut on oikaistu johtuen IFRS 15 -standardin käyttöönotosta. Tarkemmat tiedot on esitetty liitetietojen kohdassa 7 *Liikevaihdon jakautuminen*.

10 Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Tuhatta euroa	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Palkat ja palkkiot	-125 797	-118 475
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-22 082	-20 734
Muut henkilösivukulut	-7 640	-6 354
Yhteensä	-155 519	-145 563
Henkilöstön lukumäärä tilikauden lopussa	3 463	3 416

11 Poistot ja arvonalentumiset

Tuhatta euroa	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Poistot hyödykeryhmittäin		
Aineettomat hyödykkeet		
Tavaramerkit	4 225	4 225
Asiakkuudet	13 764	13 500
Muut aineettomat hyödykkeet	4 572	4 552
Yhteensä	22 561	22 277
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet		
Rakennukset	2 978	2 422
Koneet ja kalusto	10 711	11 924
Muut aineelliset hyödykkeet	2 416	2 103
Yhteensä	16 105	16 450
Sijoituskiinteistöt	20	20
Yhteensä	38 686	38 747
Arvonalentumiset hyödykeryhmittäin		
Muista aineellisista hyödykkeistä	66	0
Koneista ja kalustosta	114	827
Myytavissa oleviksi luokitelluista sijoituksista	391	122
Yhteensä	571	949
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	39 257	39 696

12 Liiketoiminnan muut kulut

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2016</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>
Ulkopuoliset palvelut	1 996	1 964
Toimitilojen ja kaluston käyttö- ja huoltokulut	12 895	12 165
Tieto- ja viestintäteknologiakulut	11 473	10 896
Muut henkilöstökulut	3 836	3 391
Vuokrat	23 003	24 108
Matkakulut	2 714	2 843
Markkinointi ja viestintä	7 016	6 485
Yrityshankintakulut	346	1 103
Muut kulut	7 109	7 032
Yhteensä	70 390	69 986

<u>Tilintarkastajan palkkiot</u> <u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2016</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>
Tilintarkastus, KPMG	126	135
Tilintarkastus, muut toimistot	7	4
Tilintarkastajien lausunnot	5	0
Veropalvelut	5	15
Muut palvelut	121	164
Yhteensä	264	318

13 Rahoitustuotot ja -kulut

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2016</u>	<u>1.1.31.12.2015</u>
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	77	81
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	3	10
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien varojen käyvän arvon muutos —korkojohdannaiset, ei suojauslaskennassa	1 838	635
Rahoitustuotot yhteensä	1 918	725
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön arvostetuista lainoista Pankkilainat	-16 797	-16 535
Korkokulut rahoitusleasingsopimuksista	-1 820	-1 781
Muut rahoituskulut	-3 412	-3 783
Rahoituskulut yhteensä	-22 029	-22 100
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-20 111	-21 375

Rahoitustuottoihin ja -kuluihin ei sisälly olennaisia valuuttakurssivoittoja tai -tappioita, eikä konsernin tuloslaskelmassa ole muita valuuttakurssieräjä.

14 Verot

14.1 Tuloverot

<u>Tuhatta euroa</u> <u>Tuloverot tuloslaskelmassa</u>	<u>1.1.–31.12.2016</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-217	-199
Edellisten tilikausien verot	-18	-1
Laskennalliset verot	3 472	3 393
Tuloverot yhteensä	3 237	3 193

Laskennalliset verot on laskettu käyttäen voimassa olevaa 20 % verokantaa.

14 Verot (jatkuu)

Verokulun täsmäytyslaskelma

Tuhatta euroa			
Konsernin verokannan täsmäytys Suomen verokantaan	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015	
Tulos ennen veroja	9 486	-2 052	
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	-1 897	410	
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	51	0	
Verovapaat tulot	372	8	
Vähennyskeltottomat kulut	-96	-617	
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	244	0	
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	4 505	3 393	
Verot aikaisemmilta tilikausilta	18	-1	
Muut	40	0	
Verot tuloslaskelmassa	<u>3 237</u>	<u>3 193</u>	

14.2 Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Vuoden 2016 aikana

Tuhatta euroa					
Laskennalliset verosaamiset:	1.1.2016	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Liiketoimintojen yhdistäminen	31.12.2016
Varauksista	169	594	0	0	763
Vahvistetuista tappioista	3 594	243	0	0	3 837
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	3	0	0	0	3
Rahoitusleasingsopimuksista	495	99	0	0	594
Korkojohdannaisista	368	-368	0	0	0
Muista väliaikaisista eroista	961	-196	0	0	765
Yhteensä	5 590	372	0	0	5 962

Tuhatta euroa					
Laskennalliset verovelat:	1.1.2016	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Liiketoimintojen yhdistäminen	31.12.2016
Liikearvopoistojen peruutus	1 870	158	0	0	2 028
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon hankinnassa . .	25 775	-3 613	0	0	22 162
Kertyneet poistoerot	244	37	0	0	281
Lainannostokulujen jaksottamisesta	118	319	0	0	437
Muista väliaikaisista eroista	73	9	0	0	82
Yhteensä	28 080	-3 091	0	0	24 990

Vuoden 2015 aikana

Tuhatta euroa					
Laskennalliset verosaamiset:	1.1.2015	Kirjattu tuloslaskelmaan	Kirjattu omaan pääomaan	Liiketoimintojen yhdistäminen	31.12.2015
Varauksista	202	-33	0	0	169
Vahvistetuista tappioista	3 656	-62	0	0	3 594
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	3	0	0	0	3
Rahoitusleasingsopimuksista	420	75	0	0	495
Korkojohdannaisista	495	-127	0	0	368
Muista väliaikaisista eroista	963	-2	0	0	961
Yhteensä	5 739	-149	0	0	5 590

14 Verot (jatkuu)

Tuhatta euroa			Kirjattu omaan pääomaan	Liiketoimintojen yhdistäminen	
Laskennalliset verovelat:	1.1.2015	Kirjattu tuloslaskelmaan			31.12.2015
Liikearvopoistojen peruutus	1 713	157	0	0	1 870
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon hankinnassa . .	29 117	-3 606	0	264	25 775
Kertyneet poistoerot	277	-33	0	0	244
Lainannostokulujen jaksottamisesta	178	-60	0	0	118
Muista väliaikaisista eroista	73	0	0	0	73
Yhteensä	31 358	-3 542	0	264	28 080

Käyttämättömistä verotuksellisista tappioista kirjataan laskennallisia verosaamia siihen määrään asti kuin verohyödyn saaminen verotettavan tulon perusteella on todennäköistä. Käyttämättömien tappioiden määrä konsernissa on yhteensä 102 miljoonaa euroa, josta laskennallista verosaamista ei ole kirjattu osuudesta, joka on 83 miljoonaa euroa. Tilinpäätöshetkellä 2016 konsernissa on käynnissä verotarkastus, jonka lopputulema ei ole vielä selvillä.

15 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Tuhatta euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Toimitilojen perusparannukset	Muut aineelliset hyödykkeet ja ennakko-maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	1 144	37 253	52 230	13 553	1 448	105 626
Tytäryritysten hankinta	0	0	221	384	5	610
Lisäykset	0	2 785	10 611	1 877	1 561	16 834
Tytäryritysten myynti	-853	-1 893	-56	-13	0	-2 815
Vähennykset	-220	-834	-162	-131	-1	-1 347
Uudelleenluokiteltu omaisuuserä	0	-2 085	0	0	0	-2 085
Hankintameno 31.12.2016	<u>71</u>	<u>35 226</u>	<u>62 845</u>	<u>15 670</u>	<u>3 013</u>	<u>116 823</u>
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016	0	-5 887	-25 099	-3 708	-347	-35 041
Poistot	0	-2 978	-10 711	-2 139	-277	-16 105
Arvonalentumiset	0	0	-114	0	-66	-180
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	<u>0</u>	<u>-8 865</u>	<u>-35 924</u>	<u>-5 847</u>	<u>-690</u>	<u>-51 326</u>
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	<u>1 144</u>	<u>31 366</u>	<u>27 131</u>	<u>9 845</u>	<u>1 101</u>	<u>70 586</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	<u>71</u>	<u>26 360</u>	<u>26 921</u>	<u>9 823</u>	<u>2 323</u>	<u>65 498</u>

15 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet (jatkuu)

Tilinpäätöshetkellä erä muut aineelliset hyödykkeet ja ennakkomaksut sisältää ennakkomaksuja yhteensä 1 794 tuhatta euroa.

Tuhatta euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Toimitilojen perusparannukset	Muut aineelliset hyödykkeet ja ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2015	239	28 625	35 503	9 679	1 051	75 097
Tytäryritysten hankinta	905	2 228	2 328	984	236	6 680
Lisäykset	0	5 077	14 781	2 994	367	23 219
Vähennykset	0	0	-382	-104	-206	-692
Uudelleenluokiteltu omaisuuserä	0	1 322	0	0	0	1 322
Hankintameno 31.12.2015	<u>1 144</u>	<u>37 253</u>	<u>52 230</u>	<u>13 553</u>	<u>1 448</u>	<u>105 626</u>
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2015	0	-3 444	-12 271	-1 806	-146	-17 667
Poistot	0	-2 443	-11 918	-1 902	-201	-16 464
Arvonalentumiset	0	0	-910	0	0	-910
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	<u>0</u>	<u>-5 887</u>	<u>-25 099</u>	<u>-3 708</u>	<u>-347</u>	<u>-35 041</u>
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	<u>239</u>	<u>25 181</u>	<u>23 232</u>	<u>7 873</u>	<u>905</u>	<u>57 429</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	<u>1 144</u>	<u>31 366</u>	<u>27 131</u>	<u>9 845</u>	<u>1 101</u>	<u>70 586</u>

Tilinpäätöshetkellä erä muut aineelliset hyödykkeet ja ennakkomaksut sisältää ennakkomaksuja yhteensä 548 tuhatta euroa.

15.1 Rahoitusleasingsopimukset

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

Tuhatta euroa	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	29 899	15 462	783	46 144
Lisäykset	2 786	926	289	4 001
Hankintameno 31.12.2016	<u>32 685</u>	<u>16 388</u>	<u>1 072</u>	<u>50 145</u>
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016	-4 495	-10 045	-347	-14 886
Poistot	-2 897	-3 103	-317	-6 317
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	<u>-7 392</u>	<u>-13 148</u>	<u>-664</u>	<u>-21 204</u>
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	<u>25 405</u>	<u>5 417</u>	<u>436</u>	<u>31 258</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	<u>25 293</u>	<u>3 240</u>	<u>409</u>	<u>28 942</u>

Tuhatta euroa	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2015	24 822	14 059	572	39 453
Lisäykset	5 077	1 403	211	6 691
Hankintameno 31.12.2015	<u>29 899</u>	<u>15 462</u>	<u>783</u>	<u>46 144</u>
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2015	-2 152	-5 156	-146	-7 454
Poistot	-2 343	-4 889	-201	-7 433
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	<u>-4 495</u>	<u>-10 045</u>	<u>-347</u>	<u>-14 886</u>
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	<u>22 670</u>	<u>8 903</u>	<u>426</u>	<u>31 999</u>
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	<u>25 405</u>	<u>5 417</u>	<u>436</u>	<u>31 258</u>

15 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet (jatkuu)

Konsernilla on rahoitusleasingsopimuksina käsiteltäviä sopimuksia usean eri tahon kanssa. Vuokramaksut määräytyvät pääsääntöisesti sopimushetken korkotason mukaan. Osaan sopimuksista liittyy osto-optio. Vuokrausjärjestelyihin ei liity osinkoihin, lisävelanottoon tai uusiin vuokrasopimuksiin liittyviä rajoituksia.

16 Aineettomat hyödykkeet

Tuhatta euroa	Liikearvo	Asiakkuudet	Tavaramerkit	Muut aineettomat hyödykkeet ja ennakko- maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2016	512 348	74 495	83 000	19 095	688 939
Tytäryritysten hankinta	4 777	0	0	126	4 903
Lisäykset	0	0	0	4 528	4 528
Hankintameno 31.12.2016	517 125	74 495	83 000	23 749	698 369
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016	-68 000	-27 007	-8 450	-8 901	-112 357
Poistot	0	-13 861	-4 225	-4 886	-22 972
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	-68 000	-40 868	-12 675	-13 787	-135 330
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	444 348	47 488	74 550	10 194	576 581
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	449 125	33 628	70 325	9 962	563 040

Tilinpäätöshetkellä erä muut aineettomat hyödykkeet ja ennakkomaksut sisältää ennakkomaksuja yhteensä 1 644 tuhatta euroa.

Tuhatta euroa	Liikearvo	Asiakkuudet	Tavaramerkit	Muut aineettomat hyödykkeet ja ennakko- maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2015	477 853	73 100	83 000	14 924	648 877
Tytäryritysten hankinta	34 495	1 395	0	0	35 890
Lisäykset	0	0	0	4 850	4 850
Vähennykset	0	0	0	-679	-679
Hankintameno 31.12.2015	512 348	74 495	83 000	19 095	688 939
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2015	-68 000	-13 500	-4 225	-4 349	-90 074
Poistot	0	-13 507	-4 225	-4 552	-22 283
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	-68 000	-27 007	-8 450	-8 901	-112 357
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	409 853	59 600	78 775	10 575	558 804
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	444 348	47 488	74 550	10 194	576 581

Tilinpäätöshetkellä erä muut aineettomat hyödykkeet ja ennakkomaksut sisältää ennakkomaksuja yhteensä 2 569 tuhatta euroa.

16 Aineettomat hyödykkeet (jatkuu)

16.1 Kehittämismenot

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyy kehittämismenoja seuraavasti:

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Kehittämismenot</u>
Hankintameno 1.1.2016	998
Lisäykset	203
Hankintameno 31.12.2016	1 201
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2016	-497
Poistot	-275
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2016	-772
Kirjanpitoarvo 1.1.2016	500
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	429

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Kehittämismenot</u>
Hankintameno 1.1.2015	954
Lisäykset	44
Hankintameno 31.12.2015	998
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2015	-216
Poistot	-281
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	-497
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	738
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	500

17 Liikearvoa sisältävien rahavirtaa tuottavien yksiköiden arvonalentumistestaus

Liikearvosta ei kirjata poistoja, vaan se testataan arvonalentumisen varalta vähintään kerran vuodessa.

Seuraaville rahavirtaa tuottaville yksiköille ja rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmille on kohdistettu liikearvoa:

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>31.12.2016</u>		<u>Tuhatta euroa</u>	<u>31.12.2015</u>	
	<u>Liikearvo</u>	<u>%</u>		<u>Liikearvo</u>	<u>%</u>
Etelä- ja Kaakkois-Suomi	159 026	35 %	Etelä- ja Kaakkois-Suomi	158 426	36 %
Länsi- ja Keski-Suomi	167 990	37 %	Länsi- ja Keski-Suomi . .	164 771	37 %
Itä- ja Pohjois-Suomi	122 109	27 %	Itä- ja Pohjois-Suomi . . .	121 151	27 %
Yhteensä	449 125	100 %	Yhteensä	444 348	100 %

Yrityshankinnoista syntynyt liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Alueet, jotka muodostavat rahavirtaa tuottavat yksiköt ovat vuonna 2016 Etelä- ja Kaakkois-Suomi, Länsi- ja Keski-Suomi sekä Itä- ja Pohjois-Suomi. Arvonalentumistestit on tehty näiden maantieteellisten alueiden tasolla. Alueet muodostuvat yksiköistä, joilla on oma budjetti ja tulosseuranta, mutta ne käyttävät yhteisiä resursseja ja ovat keskitetysti johdettuja. Konsernin toiminnan integroinnin edistyessä yksiköt käyttävät entistä enemmän yhteisiä resursseja.

Yksiköille ei ole kohdistettu taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia aineettomia hyödykkeitä.

Yhtiö on tehnyt rahavirtaa tuottavien yksiköiden liikearvojen arvonalentumistestauksen käyttäen diskontattujen kassavirtojen menetelmää. Diskonttauskorkona laskelmissa on käytetty pääoman keskimääräistä kustannusta (post-tax WACC). Käyttöarvon määrittelyn perusteena on ollut rahavirtaa tuottavien yksiköiden hallituksen hyväksymät budjetit ja arviot. Budjetit perustuvat rahavirtaa tuottavien yksiköiden aikaisempaan toimintaan, mutta niissä on huomioitu tuleva kehitys. Testauksessa käytetty tase on tilanteesta 31.10.2016.

17 Liikearvoa sisältävien rahavirtaa tuottavien yksiköiden arvonalentumistestaus (jatkuu)

Liikearvojen testauksessa käytetyt keskeisimmät oletukset:

Testattavan jakson pituus	5 vuotta
Kannattavuuden kasvu testattavan jakson aikana	9,77 %
Kasvu loppujaksolla	2,0 %
Diskonttokorko (post-tax WACC)	7,93 %

Vuoden 2016 testauksessa kannattavuuden kasvun on oletettu olevan 9,77 % (2015:11,0 %). Oletus perustuu oletettuun orgaaniseen kasvuun normaalissa markkinatilanteessa, yleiseen terveystalouden markkinoiden kehitykseen sekä konsernijohtoon laatimaan pitkän aikavälin suunnitelmaan.

Ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu käyttämällä tasaista 2,0 %:n (2015: 2,0 %) kasvutekijää.

Diskonttokorko on vuoden 2016 testauksessa ollut 7,93 % (2015: 6,96 %). Käytetty korko kuvaa toimialan oman ja vieraan pääoman keskimääräistä kokonaiskustannusta.

Laadittujen testauslaskelmien perusteella liikearvoon ei kohdistu alaskirjaustarvetta. Kaikkien rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät ylittivät niiden kirjanpitoarvot.

Herkkyysanalyysi

Konserni on arvioinut liikearvon arvonalentumislaskelman herkkyyttä laskelmassa käytettyjen kriittisimpien oletettujen muutosten vaikutuksen osalta. Konserni on testannut arvonalentumistestin herkkyyttä EBIT, WACC, orgaanisen kasvuennusteen ja residuaalikasvun prosenttimuutoksen kautta.

Yksiköiden kerrytettävissä oleva rahamäärä on kaikkein herkin käytetyn diskonttauskoron suhteen. Herkin diskonttauskoron kasvu on Itä- ja Pohjois-Suomen kerrytettävissä oleva rahamäärä. Diskonttauskoron kasvu oletuksesta olisi oltava yli 4 prosenttiyksikköä, jotta kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo vastaisi kirjanpitoarvoa Itä- ja Pohjois-Suomen osalta. Etelä- ja Kaakkois-Suomen osalta diskonttauskoron kasvun olisi oltava yli 5 prosenttiyksikköä ja Länsi- ja Keski-Suomen osalta diskonttauskoron kasvun olisi oltava yli 5 prosenttiyksikköä, jotta kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo vastaisi kirjanpitoarvoa.

EBIT prosenttiyksikön laskun osalta kaikkein herkin on Itä- ja Pohjois-Suomen kerrytettävissä oleva rahamäärä. EBIT prosenttiyksikön laskun olisi oltava yli 4 prosenttiyksikköä, jotta kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo vastaisi kirjanpitoarvoa Itä- ja Pohjois-Suomen osalta. Etelä- ja Kaakkois-Suomen sekä Länsi- ja Keski-Suomen osalta EBIT-prosenttiyksikön laskun olisi oltava yli 5 prosenttiyksikköä, jotta kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo vastaisi kirjanpitoarvoa.

Arvioitaessa kassavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevaa rahamäärää, edellä esitetty huomioiden, johdon arvion mukaan minkään käytetyn keskeisen muuttujan jokseenkin mahdollinen muutos ei johtaisi tilanteeseen, jossa yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät alittaisivat niiden kirjanpitoarvon.

18 Sijoituskiinteistöt

Tuhatta euroa	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Kirjanpitoarvo tilikauden alussa	629	649
Vähennykset	-4	0
Tilikauden poisto	-20	-20
Kirjanpitoarvo tilikauden lopussa	605	629

Tuhatta euroa	1.1.–31.12.2016	1.1.–31.12.2015
Tuotot, kulut ja muut sitoumukset kiinteistöistä		
Vuokratuotot sijoituskiinteistöistä	110	109
Sijoituskiinteistöjen hoitokulut	-41	-81
Yhteensä	69	28

Sijoituskiinteistöjen tuotot ja kulut on ilmoitettu konsernin omistussuuden mukaisina. Sijoituskiinteistöihin ei liity muita sopimukseen perustuvia velvoitteita.

18 Sijoituskiinteistöt (jatkuu)

Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot

Sijoituskiinteistö	m2	Arvo per m2 (Tuhatta euroa)	Arvo yhteensä (Tuhatta euroa)
Koy Jyväskylän Väinönkatu 30	1348	0,4–0,5	556–679

Kiinteistö Oy Jyväskylän Väinönkadun arvo on laskettu konsernin omistusosuuden (16,81%) mukaisesti.

19 Myyntisaamiset ja muut saamiset

Tuhatta euroa	2016	2015
Pitkäaikaiset		
Lainasaamiset	10	69
Yhteensä	10	69
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	50 585	44 832
Saamiset osakkuusyrityksiltä	0	18
Muut saamiset	67	67
Yhteensä	50 652	44 916
Siirtosaamiset	3 062	2 672
Yhteensä	53 713	47 589

Konserni on kirjannut arvonalentumistappioita ja arvonalentumistappiovarauksia myyntisaamisista yhteensä 359 tuhatta euroa (2015: 470 tuhatta euroa). Konsernin näkemyksen mukaan myyntisaamisten tasearvo vastaa parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä siinä tapauksessa, että sopimusosapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan.

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät liittyvät jaksotettuihin eriin. Saamisten käypä arvo on tasearvo. Saamiset ovat euromääräisiä.

Myyntisaamisten ikäjakauma ja kirjatut arvonalentumistappiot:

Tuhatta euroa	2016	Kirjatut arvonalentumis- tappiot	Netto 2016
Erääntymättömät	45 196	-	45 196
Erääntyneet			
Alle 30 päivää	3 773	-	3 773
31–90 päivää	865	-	865
91–180 päivää	361	-	361
Yli 180 päivää	750	-359	390
Yhteensä	50 945	-359	50 585

Tuhatta euroa	2015	Kirjatut arvonalentumis- tappiot	Netto 2015
Erääntymättömät	41 066	-	41 066
Erääntyneet			
Alle 30 päivää	2 604	-	2 604
31–90 päivää	699	-	699
91–180 päivää	285	-	285
Yli 180 päivää	648	-470	178
Yhteensä	45 302	-470	44 832

Myyntisaamiset ovat euromääräisiä.

20 Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Konsernilla ei ole käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja tilinpäätöshetkellä 31.12.2016 tai tilinpäätöshetkellä 31.12.2015.

21 Rahavarat ja muut rahoitusvarat

Konsernin rahavarat 31.12.2016, yhteensä 39 099 tuhatta euroa (2015: 16 621 tuhatta euroa), koostuvat pankkitileillä olevista varoista, käteiskassoista sekä matkalla olevista käteismaksusuorituksista.

Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä siinä tapauksessa, että sopimusosapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan. Rahavaroihin ei kuitenkaan liity merkittäviä vastapuoliriskejä. Rahavarojen käypä arvo vastaa niiden tasearvoa.

22 Osakepääoma ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

	Osakkeiden lukumäärä, kpl	Osakepääoma, Tuhatta euroa	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto, Tuhatta euroa	Yhteensä, Tuhatta euroa
Konsernin emoyhtiön osakkeet	308 000 000	3	307 998	308 000
31.12.2016	<u>308 000 000</u>	<u>3</u>	<u>307 998</u>	<u>308 000</u>

	Osakkeiden lukumäärä, kpl	Osakepääoma, Tuhatta euroa	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto, Tuhatta euroa	Yhteensä, Tuhatta euroa
Konsernin emoyhtiön osakkeet	308 000 000	3	307 998	308 000
31.12.2015	<u>308 000 000</u>	<u>3</u>	<u>307 998</u>	<u>308 000</u>

Osakkeet ja osakepääoma

Osakepääoma jakautuu erilajisiin osakkeisiin seuraavasti:

- A-osakkeet 27 419 815 kappaletta. Kullakin osakkeella on 20 ääntä.
- B-osakkeet 3 092 208 kappaletta. Kullakin osakkeella on 1 ääni.
- C-osakkeet 287 977 kappaletta. Osakkeella ei ole äänioikeutta.
- D-osakkeet 270 983 287 kappaletta. Kullakin osakkeella on 20 ääntä.
- E-osakkeet 3 340 259. Kullakin osakkeella on 1 ääni.
- F-osakkeet 2 876 454 kappaletta. Osakkeella ei ole äänioikeutta.

D-, E- ja F-sarjan osakkeilla on A-, B- ja C-sarjan osakkeisiin nähden etuoikeus yhtiöstä jaettavaan osinkoon.

A- sarjan osakkeenomistajilla on oikeus vaatia omistamansa osakkeiden muuttamista B- tai C-sarjan osakkeiksi ja D-sarjan osakkeenomistajilla on oikeus vaatia omistamiensa D-sarjan osakkeiden muuttamista E- tai F-sarjan osakkeiksi.

Nykyisillä osakkeenomistajilla on lunastusoikeus kaikkien osakesarjojen osakkeisiin osakkeen siirtyessä muille tahoille kuin yhtiön nykyisille osakkeenomistajille.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan. Voimassa olevan osakeyhtiölain mukaan uusien osakkeiden merkintähinta kirjataan osakepääomaan, ellei sitä ole osakeantipäätöksen perusteella kokonaan tai osittain kirjattu sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

23 Rahoitusvelat

Jaksotettuun hankintamenuon arvostetut rahoitusvelat

	2016	2015
Pitkääaikaiset tuhatta euroa		
Muut korolliset velat	0	281
Rahalaitoslainat	280 961	294 235
Osamaksuvelat	7 410	6 216
Rahoitusleasingvelat	27 322	28 149
Yhteensä	315 693	328 881
	2016	2015
Lyhytaikaiset tuhatta euroa		
Rahalaitoslainat	24 044	13 922
Osamaksuvelat	2 841	1 961
Rahoitusleasingvelat	4 591	5 730
Yhteensä	31 476	21 613
Yhteensä	347 169	350 494

Konsernin lainasopimuksissa on kovenanttiehtoja, joiden raja-arvojen ylittyessä lainanantajat voivat vaatia lainojen välitöntä takaisinmaksua. Kovenanttiehdot ovat pääomasijoittajaomisteiselle yritykselle tavanomaisia ehtoja, jotka liittyvät kassavirran ja velanhoidon, käyttökatteen ja velkojen sekä käyttökatteen ja rahoituskulujen suhteeseen. Lisäksi kovenantit rajoittavat mm. vakuuksien antoa, suuria yrityskauppoja, omaisuuden myyntiä, liiketoiminnan oleellista muuttamista sekä omistajamuutoksia. Konserni on tilikauden aikana täyttänyt kaikki rahoitukseen liittyvät kovenanttiehdot.

24 Varaukset

Tuhatta euroa	2016	2015
Pitkääaikaiset varaukset	4 500	2 259
Lyhytaikaiset varaukset	695	150
Yhteensä	5 196	2 409
Tuhatta euroa	2016	2015
Tappiolliset sopimukset	4 430	1 708
Muut varaukset	766	702
Yhteensä	5 196	2 409

Varausten muutokset vuoden 2016 aikana

Tuhatta euroa	Tappiolliset sopimukset	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2016	1 708	702	2 409
Varausten lisäykset	3 238	327	3 565
Käytetyt varaukset	-516	-263	-779
31.12.2016	4 430	766	5 196

Varausten muutokset vuoden 2015 aikana

Tuhatta euroa	Tappiolliset sopimukset	Muut varaukset	Yhteensä
1.1.2015	501	928	1 429
Varausten lisäykset	1 645	205	1 850
Käytetyt varaukset	-438	-431	-869
31.12.2015	1 708	702	2 409

24 Varaukset (jatkuu)

Tappiolliset sopimukset

Konsernilla on pitkäaikaisia vuokrasopimuksia toimitiloista, joita konserni ei pysty enää hyödyntämään toiminnassaan. Vuokrasopimuksia ei voi purkaa ennen sopimuksen päättymistä.

25 Ostovelat ja muut velat

Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat velat Tuhatta euroa

	2016	2015
Ostovelat	19 581	19 452
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	42	403
Muut velat	41 829	40 676
Saadut ennakot	1 038	868
Siirtovelat	32 449	29 840
Yhteensä	94 939	91 240

Lyhytaikaiset käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat velat Tuhatta euroa

	2016	2015
Lyhytaikaiset johdannaiset käypään arvoon	0	1 838
Yhteensä	0	1 838

Siirtovelkojen olennaiset erät muodostuvat henkilöstökulujen jaksotuksista. Korottomat lyhytaikaiset velat ovat euromääräisiä ja niiden käypä arvo vastaa niiden kirjanpitoarvoa.

26 Konserniyhtymykset

Konsernin emoyritys on Terveystalo Oyj, jonka kotimaa on Suomi.

Konserniyhtymykset 31.12.2016

Nimi	Konsernin omistus	Emoyhtiön omistus	Kotimaa
Terveystalo Holding I Oy	100,00 %	100,00 %	Suomi
Lotta Holding II S.à r.l.	100,00 %	0,00 %	Luxemburg
Lotta Holding III S.à r.l.	100,00 %	0,00 %	Luxemburg
Terveystalo Healthcare Holding Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Star Healthcare Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Terveystalo Healthcare Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Kiinteistö Oy Seinäjoen Lakeudentie	100,00 %	0,00 %	Suomi
Suomen Terveystalo Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
AVA Clinic SIA	87,50 %	0,00 %	Latvia
Turun Teknohammas Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Into Sales Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Porin Hammaslääkäripalvelu Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Densens Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Liikekeskuksen Hammaslääkärit Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Examinatio Magnetica Fennica Oy	60,00 %	0,00 %	Suomi
Bitewell Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Tampereen Hammaslääkäriasema Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Vimadent Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Forssan Erikoishammaslääkärit Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Hammaslääkäriasema Kymppihammas Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Fertility Clinic Holding Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi

26 Konserniyritykset (jatkuu)

Konserniyritykset 31.12.2015

Nimi	Konsernin omistus	Emoyhtiön omistus	Kotimaa
Terveystalo Holding I Oy	100,00 %	100,00 %	Suomi
Lotta Holding II S.à r.l.	100,00 %	0,00 %	Luxemburg
Lotta Holding III S.à r.l.	100,00 %	0,00 %	Luxemburg
Terveystalo Healthcare Holding Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Star Healthcare Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Terveystalo Healthcare Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Joensuun Magneetti Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Kiinteistö Oy Seinäjoen Lakeudentie	100,00 %	0,00 %	Suomi
Suomen Terveystalo Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
AVA Clinic SIA	87,50 %	0,00 %	Latvia
Sairaala Botnia Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Jokilaaksojen Työterveys Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Turun Teknohammas Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Into Sales Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Seinäjoen Lääketieteellinen Tutkimuslaitos Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Kiinteistö Oy Seinäjoen Lääkäritalo	100,00 %	0,00 %	Suomi
Kiinteistö Oy Seinäjoen Marttilankulma	62,40 %	0,00 %	Suomi
Porin Hammaslääkäripalvelu Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Densens Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Liikekeskuksen Hammaslääkärit Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Examinatio Magnetica Fennica Oy	60,00 %	0,00 %	Suomi

26.1 Konsernirakenteen muutokset

Tilikausi 2016

Seuraavat fuusiot toteutettiin tilikauden 2016 aikana:

- 31.1.2016 Jokilaaksojen Työterveys Oy fuusioitui Suomen Terveystalo Oy:öön.
- 31.3.2016 Joensuun Magneetti Oy fuusioitui Suomen Terveystalo Oy:öön.
- 31.3.2016 Sairaala Botnia Oy fuusioitui Suomen Terveystalo Oy:öön.
- 31.5.2016 Seinäjoen Lääketieteellinen Tutkimuslaitos Oy fuusioitui Suomen Terveystalo Oy:öön.

Seuraavat tytäryhtiöiden myynnit toteutettiin tilikauden 2016 aikana:

- 28.12.2016 Kiinteistö Oy Seinäjoen Lääkäritalo myytiin.
- 28.12.2016 Kiinteistö Oy Seinäjoen Marttilankulma myytiin.

Tilikausi 2015

Seuraavat fuusiot toteutettiin vuoden 2015 aikana:

- 30.9.2015 Lääkäriasema Syke fuusioitu Suomen Terveystalo Oy:öön.
- 31.12.2015 Turun Hammasplussa Oy ja Kiinteistö Osakeyhtiö Kokkolan Lääkäritalo fuusioituivat Suomen Terveystalo Oy:öön.

27 Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiri

Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyritys, tytäryritykset sekä omistaja EQTVI-rahasto. Lähipiiriin luetaan myös hallituksen ja johtoryhmän jäsenet mukaan lukien toimitusjohtaja ja näiden läheiset perheenjäsenet.

Konsernin emo- ja tytäryhtiösuhteet on esitetty liitetiedossa 26.

27 Lähipiiritapahtumat (jatkuu)

Lähipiiritapahtumat tilikaudella 2016

Konsernilla ei ollut tulosvaikutteisia lähipiiritapahtumia tilikaudella 2016.

Konsernin saamiset ja velat osakkuusyhtiöiltä tuhatta euroa	2016	2015
Saamiset	0	18
Velat	0	0

Toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot, lainat, vakuudet, vastuut ja eläkesitoumukset toimitielinkohtaisesti.

Toimitusjohtajan palkkiot tuhatta euroa	2016	2015
Palkat ja palkkiot	441	415
Eläkekulut ⁽¹⁾	82	76
Yhteensä	<u>523</u>	<u>491</u>

(1) Sisältää lakisääteisen eläkkeen, lisäeläkettä ei ole.

Toimitusjohtajan sopimus päättyi automaattisesti ilman etukäteistä kirjallista ilmoitusta, kun toimitusjohtaja täyttää 60 vuotta.

Hallituksen jäsenten palkkiot tuhatta euroa	2016	2015
Fredrik Cappelen (hallituksen puheenjohtaja)	50	50
Matti Rihko	25	25
Ralf Michels	25	25
Åse Michelet	21	0
Yhteensä	<u>121</u>	<u>100</u>

Muut hallituksen jäsenet ovat EQT:n palveluksessa. Yhtiön 19.4.2016 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa päätettiin, että EQT:n palveluksessa oleville hallituksen jäsenille ei makseta palkkiota.

Johtoryhmän jäsenten palkkiot tuhatta euroa	2016	2015
Palkat ja palkkiot	1 459	1 104
Eläkekulut	287	220
Yhteensä	<u>1 745</u>	<u>1 324</u>

Bonusjärjestelmä

Yhtiöllä on käytössään bonusjärjestelmä, jonka sisällöstä päättää Yhtiön hallitus palkitsemisvaliokunnan suositusten perusteella. Toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet voivat myös osallistua bonusjärjestelmään Yhtiön bonuskäytännön mukaisesti. Vuosibonusten maksun edellytyksenä on, että Yhtiölle asetetut keskeiset tulostavoitteet saavutetaan. Vuoden 2017 osalta toimitusjohtajan ja johtoryhmän keskeiset tulostavoitteet perustuvat Yhtiön käyttökatteeseen sekä henkilökohtaisiin tulos- ja suoritustavoitteisiin. Henkilökohtaisten tulos- ja suoritustavoitteiden asettamisesta vastaa bonusjärjestelmään osallistuvan henkilön esimies.

27 Lähipiiritapahtumat (jatkuu)

Johdon omistukset

Nimi	Asema	A-sarjan osakkeet	B-sarjan osakkeet	D-sarjan osakkeet	E-sarjan osakkeet
Fredrik Cappelen ⁽¹⁾	Hallituksen puheenjohtaja	122 090	0	155 387	0
Yesa Koskinen	Hallituksen jäsen	0	0	0	0
Åse Aulie Michelet ⁽²⁾	Hallituksen jäsen	7 972	0	45 248	0
Ralf Michels	Hallituksen jäsen	49 946	0	135 039	0
Matti Rihko ⁽³⁾	Hallituksen jäsen	49 946	0	135 039	0
Åsa Riisberg	Hallituksen jäsen	0	0	0	0
Yrjö Närhinen ⁽⁴⁾	Toimitusjohtaja	0	656 574	0	0
Juha Tuominen ⁽⁵⁾	Johtava ylläkäri	0	277 477	0	0
Jens Jensen	Yritys- ja yksityisasiakkuuksista vastaava kaupallinen johtaja	0	56 798	0	37 796
Juha Juosila	Digitalisaatiosta vastaava johtaja	0	44 841	0	29 839
Johanna Karppi	Henkilöstö- ja lakiasiaintohtaja	0	16 649	0	11 099
Heikki Kiiskilä	Liiketoimintajohtaja, Itä- ja Pohjois-Suomi	0	83 243	0	55 495
Susanna Kinnari	Viestinnästä, markkinoinnista ja brändistä vastaava johtaja	0	30 737	0	20 487
Ilkka Laurila	Talusojohtaja	0	146 846	0	97 898
Laura Rätty ⁽⁶⁾	Liiketoimintajohtaja, julkiset palvelut	0	14 947	0	9 946
Siina Saksi	Liiketoimintajohtaja, Länsi- ja Keski-Suomi	0	83 243	0	55 495
Pia Westman	Liiketoimintajohtaja, Etelä- ja Kaakkois-Suomi	0	38 847	0	25 898
Yhteensä		229 954	1 450 202	470 713	343 953

- (1) Fredrik Cappelenin omistus koostuu 122 090 A-sarjan osakkeesta ja 155 387 D-sarjan osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Baskina AB.
- (2) Åsa Aulie Michelet'n omistus koostuu 7 972 A-sarjan osakkeesta ja 45 248 D-sarjan osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Michelet Consult AS.
- (3) Matti Rihkon omistus koostuu 49 946 A-sarjan osakkeesta ja 135 039 D-sarjan osakkeesta, joita Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö hallinnoi ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Rihko on.
- (4) Yrjö Närhisen omistus koostuu 277 477 B-sarjan osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Närhen pesä Oy, ja 379 097 B-sarjan osakkeesta, joita Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö hallinnoi ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Närhinen on.
- (5) Juha Tuomisen omistus koostuu 277 477 B-sarjan osakkeesta, joita hallinnoi Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Tuominen on. Lisäksi Juha Tuomisen puoliso määräysvaltaoikeutensa omistaa 1 671 C-sarjan osaketta ja 16 692 F-sarjan osaketta
- (6) Laura Rätty'n omistus koostuu 14 947 B-sarjan osakkeesta ja 9 946 E-sarjan osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Groundhog-Holding Oy.

28 Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Tilikauden päättymisen jälkeen Terveystalo on laajentanut terveyden palveluja hankkimalla Porin Lääkäritalo- konsernin koko osakekannan 2.1.2017 toteutetulla kaupalla. Hankinnasta maksettu vastike on 43,4 miljoonaa euroa, joka maksettiin käteisvaroina. Alustavien laskelmien mukaan hankinnasta syntyy liikearvoa 30,9 miljoonaa euroa.

Terveystalo hankki Diacor Terveyspalvelut Oy:n Helsingin Diakonissalaitoksen säätiöltä, LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiöltä ja LähiTapiola Keskinäinen Henkivakuutusyhtiöltä 24.3.2017 yhtiön saatua hyväksynnän järjestelylle Kilpailu- ja kuluttajavirastolta. Kaupassa Helsingin Diakonissalaitos merkitsi Terveystalon osakkeita ja siitä tuli Terveystalon merkittävä omistaja. Kauppa vahvistaa Terveystalon suomalaista omistusta. Yhdistymisen myötä Terveystalon verkosto laajenee merkittävästi pääkaupunkiseudulla ja Turun alueella. Hankinnasta maksettu vastike on 113,6 miljoonaa euroa, josta maksettiin käteisvaroilla 19,8 miljoonaa euroa ja yhtiön uusilla osakkeilla 93,9 miljoonaa euroa. Alustavien laskelmien mukaan hankinnasta syntyy liikearvoa 101,7 miljoonaa euroa.

29 Vakuudet, ehdolliset velat ja vastuusitoumukset

Tuhatta euroa	2016	2015
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä ja osakkeita		
Rahalaitoslainat ⁽¹⁾	314 179	334 774
Nostamaton luottolimiitti	98 200	46 582
Yhteensä	412 379	381 356
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	992 000	992 000
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	308 000	308 000
Vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	0	1 346
Yhteensä	1 300 000	1 301 346
Muut omasta puolesta annetut vakuudet		
Talletukset	36 978	11 001
Vuokratakaukset	118	112
Muut takaukset	941	888
Muut vastuut	0	70
Yhteensä	38 037	12 072
Muut omat vastuut		
Leasingvastuut		
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut	102	94
1–5 vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut	34	13
Yhteensä	136	107
Muut vuokravastuut ⁽²⁾		
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät vuokravastuut	22 443	23 574
1–5 vuoden sisällä erääntyvät vuokravastuut	70 250	72 955
Myöhemmin erääntyvät vuokravastuut	64 015	77 632
Yhteensä:	156 708	174 161

(1) Lainojen nimellisarvot, joiden arvo eroaa taseeseen merkityistä määristä

(2) Maksettavat vähimmäisvuokrat liittyvät konsernin vuokraamiin vastaanotto- ja toimistotiloihin. Vähimmäisvuokrien määrä on laskettu kertomalla määräaikaisen vuokrasopimuksen kesto tilikauden päättyessä voimassaolevalla vuokrahinnalla. Toistaiseksi voimassa olevista sopimuksista on laskettu vähimmäisvuokrat irtisanomisajalta.

30 Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	2016	2015	2014
Liikevaihto, m€ ^{*)}	547,0	505,6	474,1
Käyttökate, m€ ^{**)}	68,9	59,0	48,9
Käyttökate, % liikevaihdosta ^{**))}	12,6	11,7	10,3
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoa ja arvonalentumisia, m€ ^{**))}	52,7	42,5	32,3
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoa ja arvonalentumisia, % liikevaihdosta ^{**))}	9,6	8,4	6,8
Liikevoitto/-tappio, m€	29,6	19,3	-59,1
Liikevoitto/-tappio, % liikevaihdosta	5,4	3,8	negatiivinen
Varat yhteensä, m€	734,1	723,6	692,4
Oman pääoman tuotto, %	5,6	0,5	negatiivinen
Omavaraisuusaste, %	31,7	30,5	31,6
Nettovelkaantumisaste, %	132,6	151,5	140,0
Henkilöstö keskimäärin HTV	2 605	2 480	2 401
Henkilöstö tilikauden lopussa	3 463	3 416	3 115

*) Terveystalo-konserni on ottanut käyttöön uuden IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista –standardin ennen standardin pakollista soveltamisajankohtaa. Vertailutiedot aikaisemmilta kausilta on oikaistu vastaavasti.

**) Vaihtoehtoinen tunnusluku. Käyttökate ja liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoa ja arvonalentumisia -tunnuslukujen laskennassa huomioituid arvonalentumiset olivat 0,6 miljoonaa euroa vuonna 2016, 0,9 miljoonaa euroa vuonna 2015 ja 69,3 miljoonaa euroa vuonna 2014. Yhtiö esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja lisätietona IFRS-standardien mukaisesti laadituissa konsernin tuloslaskelmissa, konsernin taseissa ja konsernin rahavirtalaskelmissa esitetyille tunnusluville. Yhtiön näkemyksen mukaan vaihtoehtoiset tunnusluvut antavat merkittävää Yhtiötä koskevaa lisätietoa johdolle, sijoittajille, arvopaperimarkkina-analyytikoille ja muille tahoille Yhtiön toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahavirroista.

31 Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavien vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat

Käyttökate	=	Liikevoitto/-tappio + poistot ja arvonalentumiset
Käyttökate, % liikevaihdosta	=	$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} + \text{poistot ja arvonalentumiset}}{\text{Liikevaihto}}$
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia	=	Liikevoitto/-tappio + aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % liikevaihdosta	=	$\frac{\text{Liikevoitto/-tappio} + \text{aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset}}{\text{Liikevaihto}}$
		$100 \times \text{Tilikauden tulos}$
Oman pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma (sisältäen määräysvallattomien omistajien osuuden) (keskimäärin)}}{100}$
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{100 \times \text{Oma pääoma (sisältäen määräysvallattomien omistajien osuuden)}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{100 \times \text{Korolliset velat - korolliset saamiset ja rahavarat}}{\text{Oma pääoma}}$

32 Täsmäytyslaskelma vaihtoehtoihin tunnuslukuihin

Käyttökate, m€	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Tilikauden tulos	12,7	1,1	-82,9
Tuloverot	-3,2	-3,2	-0,7
Nettorahoituskulut	20,1	21,4	24,5
Poistot ja arvonalentumiset	39,3	39,7	108,0
Käyttökate, m€	68,9	59,0	48,9
Käyttökate, % liikevaihdosta	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Käyttökate	68,9	59,0	48,9
Liikevaihto	547,0	505,6	474,1
Käyttökate, % liikevaihdosta	12,6 %	11,7 %	10,3 %
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, m€	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Tilikauden tulos	12,7	1,1	-82,9
Tuloverot	-3,2	-3,2	-0,7
Nettorahoituskulut	20,1	21,4	24,5
Aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset	23,1	23,2	91,4
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, m€	52,7	42,5	32,3
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % liikevaihdosta	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2014
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia	52,7	42,5	32,3
Liikevaihto	547,0	505,6	474,1
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % liikevaihdosta	9,6 %	8,4 %	6,8 %

33 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 27. syyskuuta 2017

Fredrik Cappelen
Hallituksen puheenjohtaja

Vesa Koskinen
Hallituksen jäsen

Ralf Michels
Hallituksen jäsen

Matti Rihko
Hallituksen jäsen

Åsa Riisberg
Hallituksen jäsen

Åse Michelet
Hallituksen jäsen

Olli Holmström
Hallituksen jäsen

Yrjö Närhinen
Toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Terveystalo Oyj:n hallitukselle

Lausunto

Olemme tilintarkastaneet Terveystalo Oyj:n (y-tunnus 2575979-3) listalleottoesitteeseen sisältyvän konsernitilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2016 sekä vertailutietona esitetyt konsernitilinpäätöstiedot tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Tilinpäätös sisältää konsernin taseet, tuloslaskelmat, laajat tuloslaskelmat, laskelmat oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelmat ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista.

Lausuntonamme esitämme, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista 31.12.2016 ja 31.12.2015 päättyneiltä tilikausilta EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen kansainvälisten tilintarkastusstandardien (ISA-standardit) mukaisesti. Näiden standardien mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa *Tilintarkastajan velvollisuudet konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksessa*. Olemme riippumattomia konsernista niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Tietyn seikan painottaminen

Haluamme kiinnittää huomiota tilinpäätöksen liitetietoon 2.1 Laatimisperusta, jossa on selostettu, että konserni on soveltanut uutta IFRS 15 standardia *Myyntituotot asiakassopimuksista* ennen standardin pakollista soveltamisajankohtaa ja määrittänyt uudelleen myyntituottonsa vuodelta 2016 ja vertailukaudelta 2015. Lausuntoamme ei ole mukautettu tämän seikan osalta.

Konsernitilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat konsernitilinpäätöksen laatimisesta siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia konsernitilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat konsernitilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että konsernitilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Konsernitilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko konsernitilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan ISA-standardien mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voitaisiin kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät konsernitilinpäätöksen perusteella.

ISA-standardien mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat konsernitilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäyttöön voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- Arvioimme sovellettujen konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia konsernitilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin konsernitilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- Arvioimme konsernitilinpäätöksen, kaikki konsernitilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako konsernitilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnitellusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Helsinki 27. syyskuuta 2017

KPMG OY AB

Jari Härmälä
KHT

TERVEYSTALO OYJ
Konsernitilinpäätös 31.12.2015

Sisällys

Konsernitilinpäätös	
Konsernin tuloslaskelma	F-73
Konsernitase	F-74
Konsernin rahavirtalaskelma	F-75
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	F-76
1 Konsernin perustiedot	F-77
2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	F-77
2.1 Laatimisperusta	F-77
2.2 Tytäryritykset	F-77
2.3 Osakkuusyritykset	F-78
2.4 Keskinäiset kiinteistöyhtiöt	F-78
2.5 Sijoituskiinteistöt	F-79
2.6 Ulkomaanrahan määräiset erät	F-79
2.7 Aineettomat hyödykkeet	F-79
2.8 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	F-80
2.9 Myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot	F-80
2.10 Vuokrasopimukset - konserni vuokralle ottajana	F-80
2.11 Rahoitusvarat ja rahoitusvelat	F-81
2.12 Arvonalentumiset	F-82
2.13 Vaihto-omaisuus	F-83
2.14 Eläkevelvoitteet	F-83
2.15 Varaukset ja ehdolliset velat	F-83
2.16 Osakepääoma	F-84
2.17 Osakekohtainen tulos	F-84
2.18 Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät	F-84
2.19 Tuloutusperiaatteet	F-85
2.20 Julkiset avustukset	F-86
2.21 Korot ja osingot	F-86
2.22 Liikevoitto	F-86
2.23 Tuloverot	F-86
2.24 Segmentti-informaatio	F-86
2.25 Uuden ja uudistetun IFRS- normiston soveltaminen	F-87
3 Rahoitusriskien hallinta	F-88
3.1 Korkoriski	F-89
3.2 Valuutariski	F-89
3.3 Luottoriski	F-89
3.4 Maksuvalmiusriski	F-89
3.5 Sijoitustoiminnan markkinariski	F-90
3.6 Hyödykeriski	F-90
3.7 Pääoman hallinta	F-90
4 Käyvän arvon määrittäminen	F-91
5 Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot	F-92
6 Liiketoimintojen yhdistäminen	F-92
7 Liikevaihdon jakautuminen	F-96
8 Liiketoiminnan muut tuotot	F-98
9 Materiaalit ja palvelut	F-98
10 Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	F-98
11 Poistot ja arvonalentumiset	F-99
12 Liiketoiminnan muut kulut	F-99
13 Rahoitustuotot ja -kulut	F-100
14 Verot	F-100
14.1 Tuloverot	F-100
14.2 Laskennalliset verosaamiset ja -velat	F-101
15 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	F-102
15.1 Rahoitusleasingsopimukset	F-103
16 Aineettomat hyödykkeet	F-103
16.1 Kehittämismenot	F-104
17 Liikearvoa sisältävien rahavirtaa tuottavien yksiköiden arvonalentumistestaus	F-105
18 Sijoituskiinteistöt	F-106
19 Osuudet osakkuusyrityksissä	F-106
20 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät	F-107
21 Myyntisaamiset ja muut saamiset	F-107

22	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	F-108
23	Rahavarat ja muut rahoitusvarat	F-108
24	Osakepääoma ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	F-108
25	Rahoitusvelat	F-109
26	Varaukset	F-110
27	Ostovelat ja muut velat	F-110
28	Konserniyritykset	F-110
	28.1 Konsernirakenteen muutokset	F-111
29	Lähipiiritapahtumat	F-112
30	Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat	F-113
31	Vakuudet, ehdolliset velat ja vastuusitoumukset	F-114
32	Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut	F-114
33	Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavien tunnuslukujen ja vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat	F-115
34	Täsmäytyslaskelma vaihtoehtoihin tunnuslukuihin	F-115
35	Tilinpäätöksen allekirjoitukset	F-116
36	Tilintarkastuskertomus	F-117

Konsernin tuloslaskelma

Tuhatta euroa	Liite	Oikaistu 1.1.–31.12.2015	Oikaistu 1.1.–31.12.2014
Liikevaihto	7	505 619	474 125
Liiketoiminnan muut tuotot	8	2 918	2 616
Materiaalit ja palvelut	9	-233 970	-212 050
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	10	-145 563	-140 383
Poistot ja arvonalentumiset	11	-39 696	-107 965
Liiketoiminnan muut kulut	12	-69 986	-75 433
Liikevoitto/-tappio		19 322	-59 089
Rahoitustuotot	13	725	109
Rahoituskulut	13	-22 100	-24 623
Rahoituskulut - netto		-21 375	-24 514
Voitto/tappio ennen veroja		-2 052	-83 603
Tuloverot	14	3 193	734
Tilikauden voitto/tappio		1 141	-82 869
Jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		1 105	-82 897
Määräysvallattomille omistajille		36	28
Konsernin laaja tuloslaskelma			
Tilikauden voitto		1 141	-82 869
Tilikauden laaja tulos yhteensä		1 141	-82 869
Jakautuminen:			
Emoyhtiön omistajille		1 105	-82 897
Määräysvallattomille omistajille		36	28
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos, euroa			
Laimentamaton osakekohtainen tulos		0,00	-0,27
Laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos		0,00	-0,27

Liitteet ovat kiinteä osa konsernitilinpäätöstä.

Konsernitase

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Liite</u>	<u>31.12.2015</u>	<u>31.12.2014</u>
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	15	70 586	57 429
Liikearvo	16,17	444 348	409 853
Muut aineettomat hyödykkeet	16	132 232	148 950
Sijoituskiinteistöt	18	629	649
Osuudet osakkuusyrityksissä	19	24	10
Muut saamiset	21	69	8
Laskennalliset verosaamiset	14	5 589	5 739
Pitkäaikaiset varat yhteensä		653 477	622 638
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus		4 582	4 485
Myyntisaamiset ja muut saamiset	21	47 589	43 807
Rahavarat	23	16 621	19 903
Lyhytaikaiset varat yhteensä		68 792	68 196
Myytävänä olevat omaisuuserät	20	1 298	1 559
VARAT YHTEENSÄ		723 567	692 393
 <u>Tuhatta euroa</u>	 <u>Liite</u>	 <u>31.12.2015</u>	 <u>31.12.2014</u>
OMA PÄÄOMA JA VELAT			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	24	-	-
Osakepääoma		3	3
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		307 998	307 998
Kertyneet voittovarot		-88 721	-89 911
Määräysvallattomien omistajien osuus		1 098	385
Oma pääoma yhteensä		220 376	218 473
Pitkäaikaiset velat			
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	25	328 881	307 769
Laskennalliset verovelat	14	28 080	31 359
Varaukset	26	2 259	367
Muut velat		29 128	27 155
Pitkäaikaiset velat yhteensä		388 349	366 649
Lyhytaikaiset velat			
Varaukset	26	150	1 062
Ostovelat ja muut velat	27	92 675	88 286
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	27	403	2
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	25	21 613	17 920
Lyhytaikaiset velat yhteensä		114 842	107 270
VELAT YHTEENSÄ		503 191	473 919
OMA PÄÄOMA JA VELAT YHTEENSÄ		723 567	692 393

Liitteet ovat kiinteä osa konsernitilinpäätöstä.

Konsernin rahavirtalaskelma

Tuhatta euroa	1.1.–31.12.2015	1.1.–31.12.2014
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden voitto/tappio ennen veroja	-2 052	-83 603
Oikaisut		
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa		
Poistot ja arvonalentumiset	39 696	107 965
Varausten muutos	980	240
Muut liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa	-620	774
Käyttöomaisuuden myyntivoitot / -tappiot	-28	84
Rahoitustuotot ja -kulut	21 417	22 688
Käyttöpääoman muutokset		
Myynti- ja muiden saamisten muutos	330	692
Vaihto-omaisuuden muutos	474	390
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	-474	9 139
Saadut korot	81	80
Maksetut verot	128	-147
Liiketoiminnan rahavirta	59 932	58 303
Investointien rahavirta		
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-40 279	0
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-9 551	-5 697
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-3 214	-2 279
Myytavissä olevien sijoitusten myynti	200	66
Tuotot liiketoimintakaupoista	700	0
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	28	1 111
Saadut osingot	0	22
Investointien rahavirta	-52 116	-6 776
Rahoituksen rahavirta		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	28 989	0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-12 863	-7 875
Lyhytaikaisten lainojen nostot	18 203	8 000
Lyhytaikaisten lainojen takaisinmaksut	-18 203	-13 000
Rahoitusleasingvelkojen maksut	-6 728	-7 044
Osamaksuvelkojen takaisinmaksut	-791	-400
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-19 667	-19 375
Rahoitusomaisuusarvopaperien luovutustulot ja muut rahoitustuotot	3	7
Hankitut määräysvallattomien omistajien osuudet	-42	0
Määräysvallattomille omistajille maksetut osingot	0	-24
Rahoituksen rahavirta	-11 098	-39 711
Rahavarojen muutos	-3 283	11 816
Rahavarat tilikauden alussa	19 903	8 087
Rahavarat tilikauden lopussa	16 621	19 903

Liitteet ovat kiinteä osa konsernitilinpäätöstä.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Tuhatta euroa	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma					Oma pääoma yhteensä
	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä emoyhtiön omistajille	Määräysvallattomien omistajien osuus	
Oma pääoma 1.1.2015	3	307 998	-89 911	218 089	385	218 473
Tilikauden laaja tulos						
Tilikauden voitto	-	-	1 105	1 105	36	1 141
Liiketoimet omistajien kanssa						
Osingonjako	-	-	-6	-6	-2	-8
Tapahtumat määräysvallattomien omistajien kanssa						
Muutos määräysvallattomien omistajien osuuksissa	-	-	-	-	767	767
Muut oikaisut	-	-	91	91	-88	3
Oma pääoma 31.12.2015	<u>3</u>	<u>307 998</u>	<u>-88 721</u>	<u>219 279</u>	<u>1 098</u>	<u>220 376</u>

Tuhatta euroa	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma					Oma pääoma yhteensä
	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä emoyhtiön omistajille	Määräysvallattomien omistajien osuus	
Oma pääoma 1.1.2014	3	307 998	-6 990	301 010	370	301 379
Tilikauden laaja tulos						
Tilikauden voitto/tappio	-	-	-82 897	-82 897	-	-82 897
Liiketoimet omistajien kanssa						
Osingonjako						
vähemmistöomistajille	-	-	12	12	-12	-
Muut oikaisut	-	-	-36	-36	-	-36
Määräysvallattomien omistajien osuudet tuloksesta	-	-	-	-	28	28
Oma pääoma 31.12.2014	<u>3</u>	<u>307 998</u>	<u>-89 911</u>	<u>218 089</u>	<u>385</u>	<u>218 473</u>

Liitteet ovat kiinteä osa konsernitilinpäätöstä. Lisätietoja oman pääoman osalta on esitetty liitetietojen kohdassa 24.

1 Konsernin perustiedot

Terveystalo Oyj on konsernin emoyhtiö. Terveystalo-konserni syntyi 2.10.2013, jolloin konsernin emoyhtiö Terveystalo Oyj ja 100 % omistettu tytäryhtiö Terveystalo Holding I Oy (aiemmin Lotta Holding II Oy) on perustettu. Terveystalo Oyj:n nimenmuutos on rekisteröity kaupparekisteriin 27.1.2014.

Terveystalo Oyj:n pääomistaja on EQTVI rahasto, ja muita omistajia ovat työeläkevakuutusyhtiö Varma sekä Terveystalon johto ja avainhenkilöt.

Terveystalo-konserni on maan johtavin terveystalopalveluja tuottava konserni. Konserni tarjoaa terveys-, työterveys-, tutkimus- ja sairaanhoitopalveluja yksityishenkilöille, yrityksille, muille yhteisöille ja julkiselle sektorille sekä vakuutusyhtiöille yli 140 toimipaikassaan yli 70 paikkakunnalla. Tilikaudella 2015 Terveystalo konserni laajensi toimintaansa myös suunterveyden palveluihin. Konsernin markkina-alue on Suomi.

Emoyrityksen kotipaikka on Helsinki ja sen rekisteröity osoite on Jaakonkatu 3, 00100 Helsinki. Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa yhtiön pääkonttorista.

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

2.1 Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2015 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja muutoin kuin liikevaihdon osalta. Liikevaihdon osalta Terveystalo-konserni on soveltanut uutta IFRS 15 standardia *Myyntituotot asiakassopimuksista* ennen sen pakollista soveltamisajankohtaa. Helsingin Arvopaperipörssiin listautumiseen ja esiteprosessiin liittyen konserni on takautuvasti määrittänyt uudelleen myyntituottonsa IFRS 15 mukaisesti vuodelta 2015 ja vertailukaudelta 2014. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädettyjen menettelyjen mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset. Lisäksi liitetiedot on muutettu vastaamaan pörssiyhtiölle asetettuja vaatimuksia.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä käypään arvoon arvostettuja varallisuus- ja velkaeria sekä johdannaissopimuksia, jotka on arvostettu käypään arvoon. Lisäksi konsernin etuusperusteiset eläkejärjestelyt arvostetaan IAS 19—standardin mukaisesti.

Konsernin tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina.

2.2 Tytäryritykset

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyritys Terveystalo Oyj ja kaikki sen omistamat tytäryritykset, joissa sillä on yli 50 % äänimäärästä tai yhtiöt, joissa sillä muutoin on määräysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni olemalla osallisena yhteisössä altistuu yhteisön muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja se pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä yhteisöä koskevaa valtaansa.

Hankitut tytäryhtiöt sisältyvät konsernitilinpäätökseen hankintahetkestä määräysvallan päättymiseen saakka.

Tytäryhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen hankintamenetelmää käyttäen. Tytäryrityksen hankinnasta maksettava vastike määritetään luovutettujen varojen, vastattaviksi otettujen velkojen ja konsernin liikkeeseen laskemien oman pääoman ehtoisten osuuksien käypänä arvona. Yksilöitävissä olevat liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut varat ja vastattaviksi otetut velat sekä ehdolliset velat arvostetaan hankinta-ajankohdan käypiin arvoihin. Määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa kirjataan hankintakohtaisesti joko käypään arvoon tai määrään, joka vastaa määräysvallattomien omistajien suhteellista osuutta hankinnan kohteen yksilöitävissä olevien nettovarojen taseeseen merkityistä määristä.

Hankintaan liittyvät menot, lukuun ottamatta vieraan tai oman pääoman ehtoisten arvopapereiden liikkeeseen laskusta aiheutuvia menoja, on kirjattu kuluksi. Luovutettu vastike ei sisällä hankinnasta

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

erillisenä käsiteltäviä liiketoimia. Ne kirjataan yleensä tulosvaikutteisesti. Mahdollinen ehdollinen lisäkauppahinta on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä ja se on luokiteltu joko velaksi tai omaksi pääomaksi. Velaksi luokiteltu lisäkauppahinta arvostetaan käypään arvoon jokaisen raportointikauden päättymispäivänä ja tästä syntyvä voitto tai tappio kirjataan tulosvaikutteisesti. Omaksi pääomaksi luokiteltua lisäkauppahintaa ei arvosteta uudelleen.

Jos liiketoimintojen yhdistäminen tapahtuu vaiheittain, hankkijaosapuolella hankinnan kohteessa aiemmin ollut omistusosuus arvostetaan hankinta-ajankohtana käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Liiketoimintojen yhdistämisissä syntyvä liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuina ylittävät hankitun nettovarallisuuden käyvän arvon. Jos vastike on pienempi kuin hankitun tytäryrityksen nettovarallisuuden käypä arvo, negatiivinen erotus kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konserniyritysten väliset liiketapahtumat, saamiset ja velat sekä realisoitumattomat voitot eliminoidaan. Tytäryritysten noudattamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin noudattamia laatimisperiaatteita.

Määräysvallattomien omistajien kanssa toteutuneita liiketoimia, jotka eivät johda määräysvallan menettämiseen, käsitellään omaa pääomaa koskevinä liiketoimina – toisin sanoen liiketoimina omistajien kanssa näiden toimiessa omistajan ominaisuudessa. Maksetun vastikkeen käyvän arvon ja tytäryrityksen nettovarallisuudesta hankitun osuuden kirjanpitoarvon välinen erotus kirjataan omaan pääomaan. Myös voitot tai tappiot osakkeiden myynnistä määräysvallattomille omistajille kirjataan omaan pääomaan.

Kun määräysvalta tai huomattava vaikutusvalta lakkaa, mahdollinen jäljelle jäävä osuus arvostetaan käypään arvoon ja kirjanpitoarvon muutos kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konsernilla ei ole sellaisia tytäryrityksiä, joissa olisi Terveystalo-konsernin kannalta olennainen määräysvallattomien omistajien osuus.

2.3 Osakkuusyrietykset

Osakkuusyrietykset ovat yrietyksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta syntyy pääsääntöisesti silloin, kun konserni omistaa yli 20 % yrietyksen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa.

Osakkuusyrietykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Ne arvostetaan alun perin hankintamenoön, joka sisältää hankintaan liittyvät menot. Jos konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrietysten veloitteiden täyttämiseen.

Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyrietyksen välillä on eliminoitu konsernin omistusosuuden mukaisesti. Osakkuusyrietyssijoitus sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon. Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyrietysten tilikauden tuloksista esitetään omana eränään liiketoiminnan muiden tuottojen jälkeen. Osakkuusyrietysten noudattamat tilinpäätöksen laatimisperiaatteet on tarvittaessa muutettu vastaamaan konsernin noudattamia periaatteita.

Jokaisen raportointikauden lopussa ratkaistaan, onko objektiivista näyttöä siitä, että osakkuusyrietykseen tehdyn sijoituksen arvo on alentunut. Jos tällaista näyttöä on, arvonalentumistappio määritetään osakkuusyrietyksestä kerrytettävissä olevan rahamäärän ja sen kirjanpitoarvon välisenä erotuksena ja kirjataan arvonalentumistappiona tulosvaikutteisesti.

Jos omistusosuus osakkuusyrietyksessä vähenee mutta huomattava vaikutusvalta säilyy, vain suhteellinen osuus aiemmin laajan tuloksen eriin kirjatusta määrästä ja sijoituksen arvosta konsernitilinpäätöksessä kirjataan tulosvaikutteisesti osaksi myyntivoittoa tai -tappiota.

2.4 Keskinäiset kiinteistöyhtiöt

Asunto-osakeyhtiöt ja keskinäiset kiinteistöosakeyhtiöt yhdistellään konsernitilinpäätökseen tytäryrietyksinä hankintamenetelmällä, kun konsernilla on yhtiöistä määräysvalta.

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

Sellaiset keskinäiset kiinteistöyhtiöt, joissa Terveystalo-konsernilla ja toisilla osapuolilla on sopimuksen tai yhtiöjärjestyksen perusteella järjestelyyn liittyviä varoja koskevia oikeuksia ja velkoja koskevia velvoitteita, yhdistellään yhteisinä toimintoina. Konsernitilinpäätös sisältää osuuden Terveystalon yhteisten toimintojen tuotoista, kuluista ja muun laajan tuloksen eristä sekä varoista ja veloista, siitä päivästä lähtien, jona yhteinen määräysvalta on syntynyt, siihen päivään saakka, kun se päättyy.

Toimitilakiinteistöt poistetaan tasapoistoina käyttäen 40 vuoden poistoaikaa.

Osakehuoneistot, joita ei käytetä omassa toiminnassa, on käsitelty sijoituskiinteistöinä.

2.5 Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöt ovat kiinteistöjä, joita konserni pitää hallussaan hankkiakseen vuokratuottoa tai omaisuuden arvonnousua. Sijoituskiinteistöt arvostetaan alun perin hankintamenoon ja ne poistetaan tasapoistoin käyttäen 40 vuoden poistoaikaa.

2.6 Ulkomaanrahan määräiset erät

Konsernin tilinpäätös on esitetty tuhansina euroina ja emoyhtiön tilinpäätös euroina, joka on konsernin emoyrityksen sekä konserniyritysten toiminta- ja esittämismääräysvaluutta. Esitetyt luvut on pyöristetty lähimpään tuhanteen euroon, mikäli ei ole toisin mainittu.

Konsernilla ei ole ollut tilikauden aikana merkittäviä ulkomaanrahan määräisiä liiketoimia.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivänä vallitsevaa kurssia. Ulkomaanrahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erin muuttamisesta syntyneet voitot ja tappiot merkitään tuloslaskelmaan rahoitustuotoksi tai -kuluksi. Konsernissa ei ole tilinpäätöspäivänä olennaisia ulkomaanrahan määräisiä monetaarisia tai ei-monetaarisia tase-eriä.

2.7 Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteessa ja aiemmin omistettu osuus yhteen laskettuina ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta.

Liikearvoista ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille tai rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmälle, tai jos kyseessä on osakkuusyritys, liikearvo sisältyy kyseisen osakkuusyrityksen hankintamenoon. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla. Liikearvosta kirjattuja arvonalentumistappioita ei peruuteta.

Luovutusten yhteydessä luovutusvoittoon tai -tappioon sisältyy luovutettavaan yksikköön liittynyt liikearvon kirjanpitoarvo.

Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alkuperäiseen hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että hyödykkeestä johtuva odotettavissa oleva taloudellinen hyöty koituu yrityksen hyväksi.

Yrityskaupoissa hankitut aineettomat hyödykkeet aktivoidaan hankinta-ajankohtana erillään liikearvosta, jos hyödykkeet täyttävät varojen määritelmän, ovat erotettavissa tai pohjautuvat sopimukseen tai muihin laillisiin oikeuksiin ja jos niiden käypä arvo on luotettavasti määritettävissä.

Muut aineettomat hyödykkeet arvostetaan hankintamenoon ja kirjataan tasapoistoina kuluksi tuloslaskelmaan niiden tunnetun tai arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa.

Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät hankittuja ohjelmistoja ja lisenssejä sekä hankittujen yhtiöiden asiakassuhteita ja tavaramerkkejä. Muut aineettomat hyödykkeet poistetaan taloudellisena vaikutusaikanaan tasapoistoin.

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

Konsernissa ei ole taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia aineettomia hyödykkeitä.

Muiden aineettomien hyödykkeiden taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Tietotekniikkaohjelmistot	5 vuotta
Asiakassopimukset ja niihin liittyvät asiakassuhteet	3–7 vuotta
Tavaramerkit	20 vuotta tai lyhempi taloudellinen vaikutusaika

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi. Kehittämismenot, jotka täyttävät aktivointikriteerit kirjataan taseeseen kehittämismenoihin. Menot, jotka eivät täytä aktivointikriteereitä, kirjataan kuluksi. Aktivoidujen kehittämismenojen arvioitu taloudellinen vaikutusaika on 3–5 vuotta.

2.8 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuun. Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Magneettikuvauslaitteet	10 vuotta
Rakennukset	10–40 vuotta
Koneet ja kalusto	2–7 vuotta
Toimitilojen peruseränmenot	2–10 vuotta

Toimitilakiinteistöt poistetaan tasapoistoina 40 vuoden poistoajalla.

Yhtiön rahoitusleasingsopimuksilla hankkimat koneet, laitteet ja muut aineelliset hyödykkeet on aktivoitu taseeseen ja poistetaan vaikutusaikanaan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Poistoajat ovat 2–6 vuotta.

Myynti- ja takaisinvuokraussopimuksilla vuokratut toimitilat on aktivoitu taseeseen vähimmäisvuokrien nykyarvolla ja poistetaan sopimuksen voimassaoloaikana. Poistoajat ovat 8–15 vuotta. Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin liittyy myös taideteoksia, joista ei kirjata poistoja.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksesta syntyvät myyntivoitot tai -tappiot sisältyvät joko liiketoiminnan muihin tuottoihin tai kuluihin.

Konserni ei sisällytä aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden kirjanpitoarvoon hyödykkeiden huoltomenoja. Magneettikuvauslaitteiden osia joudutaan korvaamaan uusilla ja konserni sisällyttää tällaiset osan uudistamisesta aiheutuvat kustannukset erillisenä aktivoitavaan erään. Ehdot täyttävän aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen hankkimisesta tai rakentamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osaksi omaisuuden hankintamenua. Konsernilla ei ole taseessa ehdot täyttäviä hyödykkeitä raportointihetkellä.

Hyödykkeiden jäännösarvoa ja taloudellista vaikutusaikaa arvioidaan jokaisen tilikauden lopussa.

2.9 Myytävänä oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Pitkäaikaiset omaisuuserät tai luovutettavien erien ryhmä luokitellaan myytävänä oleviksi, kun niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä ja myynti on erittäin todennäköinen.

Jos niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa niiden myynnistä sen sijaan, että se kertyisi niiden jatkuvasta käytöstä, ja myynti on erittäin todennäköinen, ne esitetään kirjanpitoarvoonsa tai käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla sen mukaan, kumpi näistä on pienempi.

2.10 Vuokrasopimukset - konserni vuokralle ottajana

Aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä koskevat vuokrasopimukset, joissa konsernilla on olennainen osa omistamiselle ominaisista riskeistä ja eduista, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi.

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

Rahoitusleasingosopimuksella hankittu omaisuuserä merkitään taseeseen vuokra-ajan alkamisajankohtana vuokratun hyödykkeen käypään arvoon tai sitä alempaan vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingosopimuksella hankitusta hyödykkeestä tehdään poistot hyödykkeen taloudellisen vaikutusajan tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan kuluessa. Maksettavat leasingvuokrat jaetaan rahoitusmenoon ja velan vähennykseen vuokra-aikana siten, että tilikausittain jäljellä olevalle velalle muodostuu samansuuruinen korkoprosentti. Vuokravelvoitteet sisältyvät korollisiin rahoitusvelkoihin.

Vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäävät vuokralle antajalle, käsitellään muina vuokrasopimuksina. Muiden vuokrasopimusten perusteella suoritettavat vuokrat kirjataan kuluksi tuloslaskelmaan tasaerinä vuokra-ajan kuluessa. Saadut kannustimet on vähennetty maksetuista vuokrista hyödyn ajallisen jakautumisen perusteella.

Sopimusten määrittely vuokrasopimuksiksi perustuu järjestelyn sisältöön ja tarkemmin siihen, riippuuko järjestelyn toteuttaminen tietystä hyödykkeestä ja siirtääkö järjestely oikeuden käyttää tätä hyödykettä.

2.11 Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* -standardin mukaisesti seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat. Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä.

Rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan alun perin käypään arvoon kaupantekopäivän perusteella, millä tarkoitetaan päivää, jona konserni sitoutuu omaisuuserän ostoon tai myyntiin. Rahoitusvarojen myynnit kirjataan perustuen myyntihintaan.

Rahoitusvaroihin kuuluva erä luokitellaan Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat -ryhmään, kun se on hankittu ensisijaisesti tarkoituksena myydä se lyhyellä aikavälillä.

Johdannaiset, jotka eivät täytä IAS 39:n mukaisia suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat sisältyvät lyhyt- ja pitkäaikaisiin varoihin. Konserni ei sovelleta suojauslaskentaa.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat kirjataan alun perin käypään arvoon. Käypä arvo on määritetty toimivilla markkinoilla julkisten hintanoteerausten, eli ostonoteerausten pohjalta. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät sisältävät noteerattuja osakkeita, korkosijoituksia sekä korkojohdannaisia.

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, eikä konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Niiden arvostusperuste on jaksotettu hankintameno. Ne sisältyvät taseessa luonteensa mukaisesti lyhyt- tai pitkäaikaisiin varoihin; viimeksi mainittuihin, mikäli ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua.

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti määrätty tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu muuhun ryhmään. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos ne on tarkoitettu pitämään alle 12 kuukauden ajan tilinpäätöspäivästä lähtien, jolloin ne sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin. Myytävissä olevat rahoitusvarat voivat koostua osakkeista ja sijoituksista. Ne arvostetaan käypään arvoon, tai milloin käypä arvo ei ole määritettävissä luotettavasti, hankintamenuon. Myytävissä olevat rahoitusvarat sisältävät noteeraamattomia osakkeita, joiden käypä arvo ei ole määritettävissä luotettavasti, koska niille ei ole olemassa toimivia markkinoita, joten ne on arvostettu hankintamenuon.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun oikeudet sijoituksen rahavirtoihin ovat lakanneet tai ne on siirretty toiselle osapuolelle ja konserni on siirtänyt omistukseen liittyvät riskit ja edut olennaisilta osin toiselle osapuolelle.

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

Rahavarat ja muut rahoitusvarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat jakautuvat käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvelkoihin sekä jaksotettuun hankintamenoon arvostettaviin velkoihin. Konsernin rahoitusvelkojen jaottelun osalta ks. liitetieto 25.

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon saadun vastikkeen käypään arvoon. Jaksotettuun hankintamenoon arvostettavien velkojen transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvelkojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon. Myöhemmin ko. rahoitusvelat arvostetaan efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoon.

Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin, ja ne voivat olla korollisia tai korottomia. Rahoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta siirtää velan maksua vähintään 12 kuukauden päähän tilinpäätöspäivästä.

Konsernitileihin liittyvät luottotilit sisältyvät lyhytaikaisiin korollisiin velkoihin ja ne on esitetty netotettuna, sillä konsernilla on sopimukseen perustuva laillinen kuittausoikeus suorittaa tai muutoin eliminoida velkojalle suoritettava määrä kokonaan tai osaksi.

2.12 Arvon alentumiset

Aineelliset ja aineettomat omaisuuserät

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Konsernilla ei ole taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomia aineettomia hyödykkeitä. Arvon alentumistarvetta tarkastellaan yhteisiä resursseja käyttävien maantieteellisten alueiden tasolla, eli sillä alimmalla yksikkötasolla, joka on pääosin muista yksiköistä riippumaton ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa muista rahavirroista.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla tai sitä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttauskorkona käytetään ennen veroja määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisriskeistä.

Arvon alentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvon alentumistappio kirjataan tulosvaikutteisesti.

Mikäli arvonalentumistappio kohdistuu rahavirtaa tuottavaan yksikköön, se kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasasuhteisesti. Arvon alentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena oleva omaisuuserän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uudelleen. Muusta omaisuuserästä kuin liikearvosta kirjattu arvonalentumistappio perutaan siinä tapauksessa, että on tapahtunut muutos niissä arvioissa, joita on käytetty määrittäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää. Arvon alentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä hyödykkeen kirjanpitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kirjaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalennusta ei peruuteta missään tilanteessa.

Rahoitusvarat

Konserni arvioi jokaisena tilinpäätöspäivänä, onko olemassa objektiivista näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuuluvan erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Mikäli osakesijoitusten käypä arvo on alittanut hankintamenon merkittävässä määrin, tämä on osoitus myytävissä olevan osakkeen arvonalentumisesta. Arvon alentumistappio kirjataan välittömästi tuloslaskelmaan. Myytävissä oleviin

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

rahoitusvaroihin luokiteltujen oman pääomanehtojen sijoitusten arvonalentumistappioita ei peruuteta tuloslaskelman kautta, kun taas korkoinstrumentteihin kohdistunut arvonalentumistappion myöhempi peruuntuminen kirjataan tulosvaikutteisesti.

Konserni kirjaa myyntisaamisista arvonalentumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisenä. Velallisen merkittävät taloudelliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys, maksujen laiminlyönti tai maksusuorituksen merkittävä viivästyminen ovat näyttöjä myyntisaamisten arvonalentumisesta. Tuloslaskelmaan kirjattavan arvonalentumistappion suuruus määritetään saamisen kirjanpitoarvon ja arvioitujen vastaisten rahavirtojen erotuksena. Mikäli arvonalentumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä tilikaudella ja vähennyksen voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän arvonalentumisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan, kirjattu tappio perutaan tulosvaikutteisesti.

2.13 Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoa tai sitä alhaisempaan todennäköiseen nettorealisointiarvoon. Hankintameno määritetään FIFO-menetelmällä (first in, first out). Nettorealisointiarvo on tarvikkeiden hankintameno vähennettynä mahdollisella arvonalentumistappiolla.

2.14 Eläkevelvoitteet

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuuspohjaisiksi tai maksupohjaisiksi järjestelyiksi. Konsernissa on sekä maksupohjaisia että etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä. Konsernin henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä.

Eläkevakuutusyhtiöissä oleva TyEL-eläkevakuutus on käsitelty kokonaan maksupohjaisena järjestelyinä. Maksupohjaisessa eläkejärjestelyssä yritys maksaa kiinteitä maksuja järjestelyyn. Yrityksellä ei ole laillista eikä tosiasiallista velvoitetta lisämaksuihin, mikäli vakuutusyhtiöllä ei ole riittävästi varoja maksaa työntekijöiden nykyisiltä tai aikaisemmilta kausilta ansaitsemia etuuksia. Maksupohjaisiin järjestelyihin maksetut suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jota veloitus koskee.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä työnantajan eläkevastuun määrä perustuu järjestelystä johtuvan velvoitteen nykyarvoon ja järjestelyyn kuuluvien varojen käypään arvoon, jotka perustuvat IAS 19 -standardin mukaisiin vakuutusmatemaattisiin laskelmiin. Konsernin etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen velvoitteet on laskettu käyttäen ennakoitua etuoikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method). Eläkemenot kirjataan kuluksi henkilöiden palvelusajalle auktorisoidujen vakuutusmatemaattikkojen suorittamien laskelmien perusteella. Eläkevelvoitteen nykyarvoa laskettaessa käytetään diskonttauskorkona yritysten liikkeeseen laskemien korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen markkinatuottoa tai valtion velkasitoumusten korkoa. Joukkovelkakirjalainojen ja velkasitoumusten maturiteetti vastaa olennaisilta osin laskettavan eläkevastuun maturiteettia.

2.15 Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisemman tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuvelvoitteen toteutuminen on todennäköistä ja velvoitteen määrä voidaan luotettavasti arvioida. Varaukset arvostetaan velvoitteen kattamiseksi vaadittavien menojen nykyarvoon. Nykyarvon laskennassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta tarkasteluhetkellä ja velvoitteeseen liittyviä riskejä. Jos osasta velvoitetta on mahdollista saada korvaus joltain kolmannelta osapuolelta, korvaus kirjataan erilliseksi omaisuuseräksi, mutta vasta siinä vaiheessa, kun korvauksen saaminen on käytännössä varmaa.

Toimitilojen vuokrasopimuksista muodostuu tappiollisia, mikäli vuokratila jää tyhjäksi tai se vuokrataan edelleen maksettua vuokraa alemmalla vuokralla. Tyhjien vuokratilojen arvioidusta tappiosta jäljellä olevalta vuokraudelta sekä edelleen vuokratuista tiloista syntyvistä tappioista kirjataan varaus.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt ehdollinen velvoite, joka varmistuu, kun konsernin määräysvallan ulkopuolella oleva epävarma tapahtuma realisoituu. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva velvoite, joka ei todennäköisesti edellytä maksuvelvoitteen täyttämistä tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdolliset velat esitetään liitetiedoissa.

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

2.16 Osakepääoma

Terveystalo Oyj:n osakepääoma on 2 500 euroa, joka jakautuu 308 000 000 osakkeeseen. Osakemerkinnöistä yhteensä 307 997 500 euroa on merkitty sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Voimassa olevan osakeyhtiölain mukaisesti uusien osakkeiden merkintähinta kirjataan osakepääomaan, ellei sitä ole osakeantipäätöksen mukaan kokonaan tai osittain kirjattava vapaan oman pääoman rahastoon.

2.17 Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Yhtiöllä ei ole oman pääoman ehtoisia instrumentteja tai järjestelyjä, joilla olisi osakekohtaisen tuloksen laskentaan liittyvää laimennusvaikutusta. Painotettu keskimääräinen osakkeiden lukumäärä 31.12.2015 oli 308.000.000 ja 31.12.2014 308.000.000.

2.18 Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa. Tehdyt arviot ja käytetty harkinta perustuvat aikaisempiin kokemuksiin ja muihin tekijöihin, kuten oletuksiin tulevista tapahtumista. Seuraavassa on esitetty tärkeimmät kohteet, joissa johdon harkintaa on käytetty:

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valintaan ja soveltamiseen liittyvä johdon harkinta

Konsernin johto käyttää harkintaa tehdessään päätöksiä tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden valinnasta ja näiden soveltamisesta. Tämä koskee erityisesti niitä tilanteita, joissa voimassaolevassa IFRS-normistossa on vaihtoehtoisia kirjaamis-, arvostamis- ja esittämistapoja. Vuonna 2016 johto päätti selkeyttää liikevaihdon tulouttamisperiaatetta ja esittämistapaa. Vuodesta 2016 lähtien liikevaihtoon kirjataan työsuhteisten terveydenhuollon ammattilaisten ja yksityisten ammatinharjoittajien palkkiot työterveys-, vakuutus- sekä julkisen sektorin asiakkuuksista bruttoperusteisesti eli kokonaismyynnin perusteella. Terveystalo-konsernilla on johdon harkinnan mukaan ensisijainen vastuu palveluiden tuottamisesta asiakkaalle, jolloin se katsoo, että se toimii sopimussuhteessa päämiehenä altistuessaan palveluiden myyntiin liittyville merkittävälle riskille ja eduille. Muutos perustuu voimassa oleviin tuloutusstandardeihin. Terveystalo-konserni on lisäksi ottanut käyttöön uuden IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin tilikaudella 2017, ennen sen pakollista soveltamisajankohtaa. Tarkemmat tiedot tuloutusperiaatteista on esitetty laatimisperiaatteiden kohdassa 2.19 Tuloutusperiaatteet ja IFRS 15 -standardin käyttöönoton vaikutukset on esitetty liitetietojen kohdassa 7 Liikevaihdon jakautuminen.

Aineettomat hyödykkeet yrityshankintojen yhteydessä

IFRS 3 edellyttää hankkijaa kirjaamaan aineettomat hyödykkeet erillään liikearvosta tiettyjen kriteerien täyttyessä. Erilleen kirjattavien aineettomien hyödykkeiden kirjaaminen käypään arvoon edellyttää johdon arvioita tulevista kassavirroista. Johto on mahdollisuuksien mukaan käyttänyt saatavilla olevia markkinatietoja käypien arvojen määrittämiseksi. Jos markkinatietoja ei ole saatavilla, perustuvat arvostukset historialliseen tuottoon ja sen aiottuun käyttöön liiketoiminnassa. Arvostukset perustuvat diskontattuihin kassavirtoihin ja arvioituihin luovutus- tai jälleenhankintahintoihin, ja arvostaminen edellyttää johdon arvioita omaisuuserien tulevasta käytöstä ja vaikutuksesta yhtiön taloudelliseen asemaan. Muutokset yhtiön tulevassa liiketoiminnassa saattavat aiheuttaa muutoksia arvostukseen.

Johto uskoo käytettyjen arvioiden ja oletusten olevan riittävän tarkkoja käyvän arvon määrittämisen pohjaksi. Lisäksi konsernissa käydään läpi vähintään jokaisena tilinpäätöspäivänä mahdolliset viitteet aineellisten tai aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisista.

Ehdollisten kauppahintojen arvostaminen

Johto tekee harkintaan perustuvia päätöksiä ja arvioita määrittäessään yrityskauppoihin liittyvien ehdollisten lisäkauppahintojen arvostusta. Arvostusmallissa huomioidaan odotettujen maksujen nykyarvo ja diskonttaus perustuu riskeillä oikaistuun diskonttauskorkoon. Odotettujen maksujen määrä perustuu

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

tulevaisuuden tuottoihin liittyviin mahdollisiin skenaarioihin, eri skenaarioiden mukaisesti maksettaviin määriin ja kunkin skenaarion kannattavuuteen.

Vuokrasopimusten luokittelu rahoitus- ja muiksi sopimuksiksi

Johto tekee harkintaan perustuvia päätöksiä ja arvioita määrittäessään, milloin vuokrattujen omaisuuserien omistamiselle ominaiset merkittävät riskit ja edut ovat siirtyneet olennaisilta osin vuokralle ottajalle.

Arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen tilinpäätöshetkellä. Arvioiden taustalla ovat aiemmat kokemukset sekä tulevaisuutta koskevat, tilinpäätöshetkellä todennäköisempinä pidetyt oletukset, jotka liittyvät muun muassa konsernin taloudellisen toimintaympäristön odotettuun kehitykseen myynnin ja kustannustason kannalta. Konsernissa seurataan arvioiden ja olettamusten toteutumista sekä näiden taustalla olevien tekijöiden muutoksia säännöllisesti yhdessä liiketoimintayksiköiden kanssa käyttämällä useita sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Mahdolliset arvioiden ja olettamusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai olettamusta korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Arvon alentumistestaus

Konserni testaa vuosittain mahdollista arvonalentumista varten liikearvon. Konsernilla ei ole muita aineettomia hyödykkeitä, joilla olisi rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevan rahamäärän arvioiminen perustuu käyttöarvoon perustuviin laskelmiin. Näiden laskelmien laatiminen vaatii arvioiden käyttämistä. Vaikka johdon näkemyksen mukaan käytetyt oletukset ovat asianmukaisia, saattavat arvioidut kerrytettävissä olevat rahamäärät poiketa tulevaisuudessa toteutuvista. Liitetiedossa 17 on tarkemmin kerrottu arvonalentumistestauksesta.

Segmentti-informaatio

Johto on käyttänyt harkintaa määrittäessään, että Terveystalo esittää yhden raportoitavan segmentin. Terveystalon osalta kaikki IFRS 8 -standardin mukaiset yhdistämiskriteerit täyttyvät, joten alueet voidaan yhdistää yhdeksi raportoitavaksi segmentiksi sillä kaikilla alueilla tarjotaan samoja palveluita, asiakastyypit ovat samanlaisia kaikilla alueilla, palveluiden tarjoamiseen käytettävät menetelmät ovat samankaltaisia ja sääntely-ympäristö sekä liiketoimintaan liittyvät riskit ovat samat kaikilla alueilla. Terveystalo toimii pääosin Suomessa.

2.19 Tuloutusperiaatteet

Liikevaihto tavaroiden ja palveluiden myynnistä kirjataan, kun omistamiseen liittyvät merkittävät riskit, edut ja määräysvalta on siirtynyt ostajalle. Tuotot palveluista kirjataan silloin, kun palvelu on suoritettu. Myyntituotot kirjataan siihen määrään asti, johon Terveystalo-konserni odottaa olevansa oikeutettu huomioiden asiakassopimusten ehdot ja liiketoimintakäytännöt.

Liikevaihto koostuu pääasiallisesti palvelujen tuottamisesta. Konsernin tarjoamien palveluiden tuotot kertyvät pääosin työterveyspalveluista, lääkäriasema- ja sairaalatoiminnoista, suunterveyspalveluista, diagnostiikkapalvelujen myynnistä sekä konsernin hallitsemissa toimitiloissa vastaanottoa pitäviltä ammatinharjoittajalääkäreiltä saaduista vuokratuotoista. Pitkäaikaisten asiakassopimusten osalta myyntituotot tuloutetaan lähtökohtaisesti ajan kuluessa sopimuskauden aikana, jolloin asiakas samanaikaisesti saa ja kuluttaa palvelusta saamansa hyötyä Terveystalon tuottaessa palvelua. Yksityisten ammatinharjoittajien osalta Terveystalo toimii päämiehenä ja kirjaa suoriteperusteiset myyntituotot bruttoperusteisesti liikevaihtoon sekä palveluiden hankinnasta aiheutuneet kulut materiaalit ja palvelut -erään.

Terveystalo-konsernille ei synny asiakassopimuksista aiheutuvia omaisuuseriä tai velkoja. Konsernin suoritevelvoitteet, jotka ovat raportointikauden päättyessä suorittamatta, ovat osa sopimusta, jonka alkuperäinen odotettavissa oleva kestoaika on enintään yksi vuosi tai kirjattavat myyntituotot vastaavat tarkasteluhetken mennessä Terveystalon tuottaman palvelun arvoa asiakkaalle. Terveystalo-konsernille ei

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

ole syntynyt asiakassopimusten saamisesta tai täyttämisestä aiheutuneita menoja, jotka aktivoitaisiin omaisuuseriksi. Asiakassopimukset eivät sisällä merkittäviä rahoituskomponentteja.

Terveystalo-konserni on ottanut käyttöön uuden IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* -standardin tilikaudella 2017 ennen sen pakollista soveltamisajankohtaa. Uuden IFRS 15 -standardin soveltamiseen liittyen konserni on tarkentanut tuloutusperiaatteitaan. Helsingin pörssin päälistalle listautumiseen ja esiteprosessiin liittyen konserni on oikaissut liikevaihdon takautuvasti IFRS 15 -standardin mukaiseksi. Tarkemmat tiedot IFRS 15 -standardin käyttöönoton vaikutuksista on esitetty liitetiedossa 7 *Liikevaihdon jakautuminen*.

2.20 Julkiset avustukset

Julkiset avustukset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa, koska ne ovat muita kuin omaisuuseriin liittyviä avustuksia. Avustukset kirjataan, kun on kohtuullisen varmaa, että avustukset tullaan saamaan ja niihin liittyvät ehdot täyttyvät.

2.21 Korot ja osingot

Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron menetelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus osinkoon on syntynyt.

2.22 Liikevoitto

IAS 1 (Tilinpäätöksen esittäminen) ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määritellyt sen seuraavasti: Liikevoitto saadaan lisäämällä liikevaihtoon muut liiketoiminnan tuotot, vähentämällä siitä materiaalit ja palvelut, työsuhde-etuuksiin liittyvät kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumiset sekä muut liiketoiminnan kulut. Kurssierot ja johdannaisten käypien arvojen muutokset sisältyvät liikevoittoon, mikäli ne johtuvat liiketoimintaan liittyvistä liiketapahtumista, muuten ne kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

2.23 Tuloverot

Tuloverot koostuvat tilikauden verotettavaan tuloon perustuvasta verosta ja laskennallisesta verosta. Suoraan omaan pääomaan tai muihin laajan tuloksen eriin kirjattuihin eriin liittyvä verovaikutus kirjataan vastaavasti omaan pääomaan. Tilikauden verotettavaan tuloon tai muihin laajan tuloksen eriin perustuva vero lasketaan voimassaolevan verokannan perusteella. Veroa oikaistaan mahdollisilla edellisiin tilikausiin liittyvillä veroilla.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata, kun kyseessä on alun perin kirjanpitoon merkittävä omaisuuserä tai velka, eikä kyseessä ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä tällaisen omaisuus- tai velkaerän kirjaaminen vaikuta kirjanpidon tulokseen eikä verotettavaan tuloon liiketoimen toteutumisajankohtana. Verotuksessa vähennyskeltottomasta liikearvosta ei kirjata laskennallista veroa eikä tytäryritysten jakamattomista voittovaroista kirjata laskennallista veroa siltä osin, kuin ero ei todennäköisesti purkautu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät hankintojen yhteydessä tehdyistä aineellisten käyttöomaisuus-hyödykkeiden poistoista, käyttämättömistä verotuksellisista tappioista ja hankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoihin perustuvista oikaisuista.

Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kun on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen vero voidaan hyödyntää.

Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä tilinpäätöspäivään mennessä vahvistettuja verokantoja.

2.24 Segmentti-informaatio

Terveystalo esittää konsernin yhtenä raportoitavana segmenttinä, sillä kannattavuuden seuranta perustuu ensisijaisesti maantieteellisiin alueisiin ja nämä voidaan yhdistää yhdeksi raportoitavaksi segmentiksi. Terveystalon ylin operatiivinen päätöksentekijä on toimitusjohtaja.

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

2.25 Uuden ja uudistetun IFRS- normiston soveltaminen

Päättäneellä tilikaudella sovelletut uudet ja muutetut standardit

Terveystalo Oyj-konserni on noudattanut vuoden 2015 alusta alkaen seuraavia voimaan tulleita uusia ja muutettuja standardeja:

- Muutokset IAS 19:ään Työsuhde-etuudet - Defined Benefit Plans: Employee Contributions (sovellettava 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutoksilla on selvennetty kirjanpitokäsittelyä, kun etuuspohjaisessa järjestelyssä edellytetään työntekijöiden tai kolmansien osapuolien maksuja järjestelyyn. Standardimuutoksilla ei arvioida olevan vaikutusta Terveystalo Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- IFRS-standardien vuosittaiset parannukset (Annual Improvements to IFRSs), muutoskokoelmat 2011-2013 sekä 2010-2012) (sovellettava 1.7.2014 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Hankkeeseen kuuluvat muutokset koskevat neljää (2011-2013) ja seitsemää (2010-2012) standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta ne eivät ole merkittäviä.

Terveystalo-konserni on ottanut käyttöön uuden IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin tilikaudella 2017, ennen sen pakollista soveltamisajankohtaa. Uusi standardi korvaa aiemman IFRS-standardeihin ja -tulkintoihin sisältyvän tuloutusta koskevan sääntelyn. IFRS 15 sisältää viisiportaisen mallin asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen kirjaamisesta ja määrittää muun muassa mihin määrään ja milloin myyntituotot kirjataan. Standardin mukaan myynti kirjataan määräysvallan siirtymisen perusteella joko ajan kuluessa tai yhtenä ajankohtana.

Tarkemmat tiedot konsernin myyntituotoista ja IFRS 15 -standardin käyttöönoton vaikutuksista on esitetty liitetiedossa 7 *Liikevaihdon jakautuminen* ja tiedot konsernin tuloutusperiaatteista on esitetty aiempaan konsernin laatimisperiaatteiden kohdassa 2.19 *Tuloutusperiaatteet*.

Tulevilla tilikausilla sovellettaviksi tulevat uudet ja muutetut standardit sekä tulkinnat

Terveystalo Oyj ei ole vielä soveltanut seuraavia, IASB:n jo julkistamia uusia tai uudistettuja standardeja ja tulkintoja. Konserni ottaa ne käyttöön kunkin standardin ja tulkinnan voimaantulopäivästä lähtien, tai mikäli voimaantulopäivä on muu kuin tilikauden ensimmäinen päivä, voimaantulopäivää seuraavan tilikauden alusta lukien.

* = Kyseistä säännöstä ei ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa 31.12.2015.

- Muutos IAS 1:een *Tilinpäätöksen esittäminen*: Disclosure Initiative* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Muutoksilla on tarkoitus rohkaista yhteisöjä käyttämään harkintaa tilinpäätöksessä esitettäviä tietoja määritettäessä. Muutoksilla selvennetään esimerkiksi olennaisuuden käsitteen soveltamista ja harkinnan käyttöä tilinpäätöksen liitetietojen järjestyksen ja paikan määrittämisessä. Standardimuutoksilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Terveystalo Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- Muutokset IAS 16:een *Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet* ja IAS 38:aan *Aineettomat hyödykkeet - Clarification of Acceptable Methods of Depreciation and Amortisation** (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutoksilla selvennetään IAS 16:ta ja IAS 38:aa. Tuottoperusteisia poistomenetelmiä ei voida soveltaa aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja vain harvoin aineettomiin hyödykkeisiin. Standardimuutoksilla ei ole vaikutusta Terveystalo Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- Muutokset IAS 16:een *Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet* ja IAS 41:ään *Maatalous - Bearer Plants* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutetut standardit edellyttävät, että tuottavan kasvin määritelmän täyttävät biologiset hyödykkeet käsitellään kirjanpidossa IAS 16:n soveltamisalaan kuuluvina aineellisina käyttöomaisuushyödykkeinä IAS 41:n soveltamisen sijaan. Näillä muutoksilla ei ole vaikutusta Terveystalo Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- Muutokset IFRS 10:een *Konsernitilinpäätös*, IFRS 12:een *Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot osuuksista muissa yhteisöissä* ja IAS 28:aan *Sijoitukset osakkuus- ja yhteisyrityksiin - Investment*

2 Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet (jatkuu)

Entities: Applying the Consolidation Exception * (Muutoksia saadaan soveltaa välittömästi; sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Kapea-alaiset muutokset IFRS 10:een, IFRS 12:een ja IAS 28 selkiyttävät sijoittajayhteisöjen kirjanpitoa koskevia vaatimuksia. Muutokset myös tarjoavat tietyissä olosuhteissa helpotuksia, jotka alentavat standardin soveltamisesta aiheutuvia menoja. Muutoksilla ei ole vaikutusta Terveystalo Oyj:n konsernitilinpäätökseen.

- Muutokset IFRS 11:een **Yhteisjärjestelyt - Accounting for Acquisitions of Interests in Joint Operations** (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Muutoksilla on annettu uutta ohjeistusta IFRS 11:een siitä, miten kirjanpidossa käsitellään yhteisessä toiminnossa olevan osuuden hankintaa, kun yhteinen toiminto muodostaa liiketoiminnan. Tällöin on sovellettava liiketoimintojen yhdistämisen kirjanpitokäsittelyä. Standardimuutoksilla ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta Terveystalo Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- Muutokset IAS 27:ään **Erillistilinpäätös - Equity Method in Separate Financial Statements*** (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Standardimuutosten myötä yhteisöjen on mahdollista käsitellä tytär-, yhteis- ja osakkuusyrityksiin tehdyt sijoitukset erillistilinpäätöksissään pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Standardimuutoksilla ei ole vaikutusta Terveystalo Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- Uusi IFRS 14 **Regulatory Deferral Accounts*** (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): IFRS 14 on ensimmäinen IFRS-standardi, jossa annetaan ohjeistusta hintasääntelyn vaikutusten kirjanpitokäsittelyyn. Se on väliaikaiseksi tarkoitettu standardi, joka koskee IFRS-tilinpäätöksen ensilaatijoita. Ensilaatijoiden on mahdollista jatkaa hintasäännelyihin toimintoihin liittyvien aiempien kirjanpitokäytäntöjen soveltamista sillä aikaa kun IASB kehittää lopullisen tätä osa-aluetta käsittelevän standardin. IFRS 14:n soveltaminen ei ole pakollista. Uudella standardilla ei ole vaikutusta Terveystalo Oyj:n konsernitilinpäätökseen.
- **IFRS-standardien vuosittaiset parannukset (Annual Improvements to IFRSs)**, muutoskokoelma 2012–2014* (sovellettava 1.1.2016 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Annual Improvements -menettelyn kautta standardeihin tehtävät pienet ja vähemmän kiireelliset muutokset kerätään yhdeksi kokonaisuudeksi ja toteutetaan kerran vuodessa. Muutokset koskevat neljää standardia. Muutosten vaikutukset vaihtelevat standardeittain, mutta ne eivät ole merkittäviä.
- IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardiin tehdyt muutokset Clarifications to IFRS 15 Revenue from Contracts with Customers* (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Terveystalo arvioi muutoksen vaikutuksia.
- Uusi IFRS 9 **Rahoitusinstrumentit*** (sovellettava 1.1.2018 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla): Standardi korvaa nykyisen IAS 39 *Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen* -standardin. IFRS 9:ään sisältyy uudistettu ohjeistus rahoitusinstrumenttien kirjaamisesta ja arvostamisesta. Tämä kattaa myös uuden, odotettuja luottotappioita koskevan kirjanpitokäsittelyn mallin, jota sovelletaan rahoitusvaroista kirjattavien arvonalentumisten määrittämiseen. Standardin yleistä suojauslaskentaa koskevat säännökset on myös uudistettu. IAS 39:n säännökset rahoitusinstrumenttien taseeseen kirjaamisesta ja taseesta pois kirjaamisesta on säilytetty. Konserni selvittää vielä standardin vaikutuksia.

3 Rahoitusriskien hallinta

Konserni altistuu normaalissa liiketoiminnassaan useille rahoitusriskeille. Konsernin riskienhallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen sekä arvostukseen. Konsernin pääasialliset rahoitusriskit ovat maksuvalmiusriski, luottoriski sekä korkoriski. Konsernin riskienhallinnan yleiset periaatteet hyväksyy hallitus ja niiden käytännön toteuttamisesta vastaa konsernin taloushallinto. Konsernin taloushallinto tunnistaa ja arvioi riskit ja hankkii tarvittavat instrumentit riskeiltä suojautumiseen. Konserni käyttää riskienhallinnassaan pääasiassa koronvaihtosopimuksia.

3 Rahoitusriskien hallinta (jatkuu)

3.1 Korkoriski

Konsernin tulot sekä operatiiviset rahavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista. Konserni on pääasiallisesti altistunut käyvän arvon korkoriskille ja sen katsotaan liittyvän lähinnä lainasalkkuun. Konserni voi ottaa lainaa joko kiinteäkorkoisena tai vaihtuvakorkoisena ja käyttää koronvaihto- ja korkokattosopimuksia suojautuakseen korkoriskeiltä.

Tilinpäätöshetkellä konsernin tytäryhtiöillä on avoinna euromääräisiä korkojohdannaisia seuraavasti

- koronvaihtosopimuksia, joiden perustella konserni maksaa kiinteää 0,44 prosentin korkoa ja sopimuksen mukaista marginaalia sekä saa vaihtuvaa korkoa yhteensä 262 miljoonan euron (2014: 273 miljoonan euron) lainapääomalle.

Tilikaudella 2015 konsernilla ei ole ollut korkokattosopimuksia. Tilikaudella 2014 oli korkokattosopimus, jossa oli asetettu korkokatto 2,75–4,25 prosenttiin 88,2 miljoonan euron lainapääomalle

Konserni ei sovelle IAS 39 standardin mukaista suojauslaskentaa.

Keskimääräinen markkinakorko rahalaitoslainoille konsernissa tilikaudella 2015 on ollut 4,7 prosenttia (2014: 4,7 prosenttia). Keskimääräisen korkoprosentin nousu yhdellä prosenttiyksiköllä olisi kasvattanut konsernin korkokuluja tilikaudella 2015 yhteensä 3,0 miljoonaa euroa (2014: 3,0 miljoonaa euroa).

Kaikki konsernin rahoitussopimukseen liittyvät rahalaitoslainat ovat vaihtuvakorkoisia, mutta korkojohdannaisilla on muutettu konsernin rahalaitoslainoista 90 prosenttia kiinteäkorkoiksi.

3.2 Valuutariski

Konserni toimii pääasiassa Suomessa ja sen rahavirrat ovat pääsääntöisesti euromääräisiä, joten se ei ole altistunut merkittävästi eri valuuttapositioneista aiheutuville transaktioriskeille ja riskeille, jotka syntyvät kun eri valuutoissa olevat sijoitukset muunnetaan emoyrityksen toimintavaluuttaan. Kaikki konsernin lainat ovat euromääräisiä.

3.3 Luottoriski

Konsernin rahavirrasta suuri osa tulee erilaisten vakiintuneiden instituutioiden, julkisen sektorin ja yritysten maksuina, joilla on asianmukainen luottohistoria. Yrityksen myyntisaamisiin sisältyy kuitenkin luottoriski. Luottoriskiä hallinnoidaan pääasiallisesti tarkistamalla ja seuraamalla asiakkaan luottohistoriaa säännöllisesti sekä tekemällä yhteistyötä perintäyritysten kanssa. Lisäksi merkittävä osa konsernin asiakkaista on yksityishenkilöitä, joiden maksu tapahtuu pääasiassa reaaliaikaisesti palvelua luovutettaessa.

Konsernilla ei ole merkittäviä asiakaskohtaisia myyntisaamiskeskittymiä, vaan luottoriski on hajaantunut. Luottoriskiä seurataan myyntisaamisten määrän, ikäjakauman ja kiertonopeuden kehityksellä. Luottoriskiä seurataan myös asiakkaittain.

Konsernin luottoriskin enimmäismäärä vastaa rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopussa. Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedossa 21.

3.4 Maksuvalmiusriski

Konsernissa pyritään jatkuvasti arvioimaan ja seuraamaan liiketoiminnan vaatimaa rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi tarpeeksi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi, erääntyvien lainojen takaisinmaksuun sekä kasvustrategian mukaisten investointien ja yritysostojen toteuttamiseksi. Konsernin rahavarat 31.12.2015 koostuvat pankkitileillä olevista varoista, käteiskassoista sekä matkalla olevista käteismaksusuorituksista.

Konserni hallinnoi maksuvalmiusriskiä seuraamalla käyttämättömien varojen määrää sekä ennustamalla kassavirtoja eteenpäin.

Konsernilla on käytössään luottolimiitti, josta tilinpäätöshetkellä 31.12.2015 oli nostamatta 46,6 miljoonaa euroa (2014: 78,6 miljoonaa euroa).

Alla oleva taulukko kuvaa sopimuksiin perustuvaa maturiteettianalyysiä. Luvut ovat diskonttaamattomia ja ne sisältävät sekä korkomaksut että pääoman takaisinmaksut. Rahoitusleasingvelvoitteiden

3 Rahoitusriskien hallinta (jatkuu)

diskonttaamattomat rahavirrat eroavat taseeseen merkityistä määristä, koska taseeseen on merkitty diskontattu arvo. Vaihtuvien korkojen osalta analyysi on laadittu käyttäen tilinpäätöshetken korkotasoa.

31.12.2015

Tuhatta euroa	Kirjanpitoarvo	Rahavirta	1 vuosi	1–2 vuotta	2–5 vuotta	yli 5 vuotta
Rahalaitoslainat	308 438	381 949	28 237	43 799	99 748	210 165
Rahoitusleasingvelat	33 879	42 269	7 243	5 476	11 442	18 108
Osamaksulainat	8 177	8 536	2 035	2 024	3 473	1 004
Ostovelat	19 452	19 452	19 452	-	-	-
Korkojohdannaiset	1 838	945	945	-	-	-

31.12.2014

Tuhatta euroa	Kirjanpitoarvo	Rahavirta	1 vuosi	1–2 vuotta	2–5 vuotta	yli 5 vuotta
Rahalaitoslainat	289 351	377 165	27 346	27 826	106 605	215 387
Rahoitusleasingvelat	34 151	42 163	7 727	6 077	10 831	17 529
Osamaksulainat	1 811	1 927	510	484	918	15
Ostovelat	15 537	15 537	15 537	-	-	-
Korkojohdannaiset	2 473	1 114	569	545	-	-

Konsernin lainasopimuksissa on kovenanttiehtoja, joiden raja-arvojen ylittyessä lainanantajat voivat vaatia lainojen välitöntä takaisinmaksua. Kovenanttiehdot ovat pääomasijoittajaomisteiselle yritykselle tavanomaisia ehtoja, jotka rajoittavat mm. vakuuksien antoa, suuria yrityskauppoja, omaisuuden myyntiä, liiketoiminnan oleellista muuttamista sekä omistajamuutoksia. Konserni on tilikauden aikana täyttänyt kaikki rahoitukseen liittyvät kovenanttiehdot.

3.5 Sijoitustoiminnan markkinariski

Konserni ei altistu merkittävässä määrin toiminnassaan noteerattujen osakkeiden markkinahintojen vaihtelusta aiheutuvalle hintariskille, koska konsernissa ei ole olennaista määrää noteerattuja sijoituksia.

3.6 Hyödykeriski

Konserni ei altistu merkittävässä määrin hyödykeriskeille, jotka liittyvät hyödykkeiden saatavuuteen ja hinnanvaihteluihin.

3.7 Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on optimaalisen pääomanrakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla kilpailukykyiset toimintaedellytykset ja mahdollistaa strategian toteuttaminen.

Pääomarakenteeseen vaikutetaan operatiivisen kassavirran lisäksi mm. osakeantien kautta, velkarahoituksen lisäämisellä tai takaisinmaksulla, mahdollisilla pääomaerien välisillä konversioilla sekä myös operatiivisilla päätöksillä investoinneista ja kasvusta sekä mahdollisista omaisuuserien myynneistä velkojen vähentämiseksi.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan mm. nettovelan muutoksella, nettovelan ja käyttökatteen suhteella sekä kassavirran ja velanhoidon suhdeluvulla.

Konsernin nettovelkaantumisaste (gearing) oli 31.12.2015 151, 5% (2014: 140,0%). Nettovelkaantumisastetta laskettaessa korollinen nettovelka on jaettu oman pääoman määrällä. Nettovelkoihin sisältyvät korolliset velat vähennettynä korollisilla saamisilla ja rahavaroilla. Konsernin korolliset velat olivat vuoden 2015 lopussa 350,5 miljoonaa euroa (2014: 325,7 miljoonaa euroa). Merkittävä osa korollisista veloista on rahalaitoslainoja.

3 Rahoitusriskien hallinta (jatkuu)

Nettovelkaantumisaste (gearing) **) oli seuraava:

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Korolliset velat	350 480	325 689
Rahavarat	16 621	19 903
Nettovelat	333 859	305 786
Oma pääoma	220 376	218 473
Nettovelkaantumisaste (gearing) **)	<u>151,5 %</u>	<u>140,0 %</u>

**) Vaihtoehtoinen tunnusluku.

4 Käyvän arvon määrittäminen

Rahoitusinstrumenteissa olevat lyhytaikaiset erät, kuten rahavarat, myyntisaamiset, ostovelat ja korolliset velat eivät kirjanpitoarvoltaan merkittävästi poikkea käyvistä arvoista lyhyen maturiteetin vuoksi. Noteeraamattomat osakkeet kuuluvat hierarkia tasolle 3. Arvostus on tehty noteeraamattomien osakkeiden osalta hankintamenuun tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan. Todennäköinen luovutushinta on määritelty käyttäen asiantuntija arviointia.

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista vuodelta 2015

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Taso 1</u>	<u>Taso 2</u>	<u>Taso 3</u>	<u>Yhteensä</u>
Varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Noteeraamattomat osakkeet	-	-	1 298	1 298
Yhteensä	-	-	<u>1 298</u>	<u>1 298</u>

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Taso 1</u>	<u>Taso 2</u>	<u>Taso 3</u>	<u>Yhteensä</u>
Velat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Kaupankäyntijohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	-	1 838	-	1 838
Yhteensä	-	<u>1 838</u>	-	<u>1 838</u>

Käyvän arvon hierarkia käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista ja -veloista vuodelta 2014

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Taso 1</u>	<u>Taso 2</u>	<u>Taso 3</u>	<u>Yhteensä</u>
Varat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Noteeraamattomat osakkeet	-	-	1 559	1 599
Yhteensä	-	-	<u>1 599</u>	<u>1 599</u>

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Taso 1</u>	<u>Taso 2</u>	<u>Taso 3</u>	<u>Yhteensä</u>
Velat				
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Kaupankäyntijohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	-	2 473	-	2 473
Yhteensä	-	<u>2 473</u>	-	<u>2 473</u>

5 Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot ja käyvät arvot

Tuhatta euroa 31.12.2015	Liite	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja velat	Lainat ja muut saamiset	Myytavissä olevat rahoitusvarat	Rahoitus-velat jaksotettuun hankintamenoon	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat							
Pitkäaikaiset							
Muut saamiset	21	-	69	-	-	69	69
Lyhytaikaiset							
Myyntisaamiset ja muut saamiset	21	-	47 589	-	-	47 589	47 589
Rahavarat	23	-	16 621	-	-	16 621	16 621
Rahoitusvarat yhteensä		<u>-</u>	<u>64 278</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>64 278</u>	<u>64 278</u>
Rahoitusvelat							
Pankkilainat	25	-	-	-	308 157	308 157	308 157
Muut korolliset velat	25	-	-	-	281	281	281
Osamaksuvelat	25	-	-	-	8 177	8 177	8 177
Rahoitusleasingvelat	25	-	-	-	33 879	33 879	33 879
Ostovelat ja muut velat . . .	27	-	90 837	-	-	90 837	90 837
Koronvaihtosopimukset . .	27	1 838	-	-	-	1 838	1 838
Rahoitusvelat yhteensä		<u>1 838</u>	<u>90 837</u>	<u>-</u>	<u>350 495</u>	<u>443 170</u>	<u>443 170</u>

Tuhatta euroa 31.12.2014	Liite	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat ja velat	Lainat ja muut saamiset	Myytäväinä olevat sijoitukset	Rahoitus-velat jaksotettuun hankintamenoon	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
Rahoitusvarat							
Pitkäaikaiset							
Muut saamiset	21	-	8	-	-	8	8
Lyhytaikaiset							
Myyntisaamiset ja muut saamiset	21	-	43 807	-	-	43 807	43 807
Rahavarat	23	-	19 903	-	-	19 903	19 903
Rahoitusvarat yhteensä		<u>-</u>	<u>63 718</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>63 718</u>	<u>63 718</u>
Rahoitusvelat							
Pankkilainat	25	-	-	-	289 351	289 351	289 351
Muut korolliset velat	25	-	-	-	375	375	375
Osamaksuvelat	25	-	-	-	1 811	1 811	1 811
Rahoitusleasingvelat	25	-	-	-	34 151	34 151	34 151
Ostovelat ja muut velat	27	-	88 286	-	-	88 286	88 286
Rahoitusvelat yhteensä		<u>-</u>	<u>88 286</u>	<u>-</u>	<u>332 688</u>	<u>413 974</u>	<u>413 974</u>

Konserni ei sovelleta IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa. Johdannaisten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

6 Liiketoimintojen yhdistäminen

Vuosi 2015

Tilikauden 2015 aikana konserni teki useita yrityshankintoja. Niistä kaksi suurinta hankintaa on esitetty erillään ja muut pienemmät yrityshankinnat on esitetty yhdessä.

6 Liiketoimintojen yhdistäminen (jatkuu)

Turun Hammasplussa Oy konsernin hankinta

Terveystalo Healthcare Oy hankki Turun Hammasplussa Oy:n koko osakekannan 29.5.2015. Kaupan myötä konsernin omistukseen siirtyi myös Turun Hammasplussa Oy:n 100 prosenttisesti omistama tytäryritys Teknohammas Oy, sekä Teknohammas Oy:n 100 omistama tytäryritys Into Sales Oy. Yhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen hankintakuukaudesta lähtien. Turun Hammasplussa Oy fuusioitui Suomen Terveystalo Oy:ön 31.12.2015.

Hankintamenolaskelma perustuu yhtiöiden laatimaan hankintahetkeä lähinnä olevan kauden taseeseen, joka on laadittu olennaisilta osin IFRS:n ja Terveystalo konsernin laskentaperiaatteiden mukaisesti.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto maksetusta vastikkeesta ja hankinta-ajankohtana kirjatusta hankituista varoista ja vastattaviksi otetuista veloista sekä niiden käyvästä arvosta.

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Käypä arvo</u>
Maksettu vastike	
Käteisvarat	11 670
Luovutettu vastike yhteensä	11 670
Ennen liiketoimintojen yhdistämistä omistetun osuuden käypä arvo	0
Vastike yhteensä	11 670

Hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista kirjatut määrät

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Käypä arvo</u>
Rahavarat	1 283
Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	96
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	649
Sijoitukset	296
Vaihto-omaisuus	274
Myyntisaamiset ja muut saamiset	763
Ostovelat ja muut velat	-659
Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus yhteensä	2 702
Liikearvo	8 968

Hankinnasta syntyi 9,0 miljoonan euron liikearvo, joka perustuu yhtiöiden hankinnasta odotettavissa oleviin synergiaetuihin, ja henkilökunnan osaamiseen.

Myyntisaamisten ja muiden saamisten yhteenlaskettu käypä arvo on 0,8 miljoonaa euroa eikä siihen liity olennaista riskiä.

Konserni on kirjannut yhteensä 0,3 miljoonan euron edestä palkkioita liittyen neuvonta-, arvonmääritystms. palveluihin. Palkkiot sisältyvät konsernituloslaskelmaan liiketoiminnan muut kulut -erään.

Edellä kuvan liiketoimintojen hankinnan myötä tilikaudelle 2015 kirjattu liikevaihto on 3,0 miljoonaa euroa ja tulos 0,6 miljoonaa euroa.

Konsernin liikevaihto olisi vuonna 2015 ollut 510,3 miljoonaa euroa ja tulos 1,5 miljoonaa euroa, jos tilikauden aikana toteutunut liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen 1.1.2015 alkaen.

Seinäjoen Lääketieteellinen Tutkimuslaitos Oy konsernin hankinta

Terveystalo Healthcare hankki 31.12.2015 Seinäjoen Lääketieteellisen Tutkimuslaitos Oy:n koko osakekannan. Kaupan myötä konsernin omistukseen siirtyi myös Seinäjoen Lääketieteellisen Tutkimuslaitos Oy:n 100 % omistama tytäryritys Kiinteistö Oy Seinäjoen Lääkäritalo sekä 62,4 % omistama tytäryritys Kiinteistö Oy Seinäjoen Marttilankulma. Lisäksi Seinäjoen Lääketieteellinen Tutkimuslaitos Oy omisti 20 % Examinatio Magnetica Fennica Oy:stä, jossa konsernilla oli entuudestaan jo 40 % omistus. Kaupan myötä konsernin omistus Examinatio Magnetica Fennica Oy:stä nousi 60 %:iin. Nämä 31.12.2015 hankitut yhtiöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen ainoastaan taseen osalta. Tuloslaskelmaeriä ei ole yhdistelty.

6 Liiketoimintojen yhdistäminen (jatkuu)

Lisäksi Seinäjoen Lääketieteellinen Tutkimuslaitos Oy omistaa 40 % EP-Magneetti Oy:stä. EP-Magneetti Oy:n pääomistaja on ilmoittanut käyttävänsä osakkeiden lunastusoikeuttaan, joten yhtiötä ei ole sen vuoksi yhdistelty konsernitilinpäätökseen 31.12.2015.

Toteutunut kauppa pitää sisällään ehdollisen lisäkauppahinnan, mikä on hankinnan yhteydessä käsitelty osana hankintamenoa ja kirjattu velaksi, jonka käypä arvo hankintahetkellä oli 0,5 miljoonaa euroa. Ehdollinen kauppahinta on maksettu tammikuussa 2016.

Hankintamenolaskelma perustuu yhtiöiden laatimaan hankintahetkeä lähinnä olevan kauden taseeseen, joka on laadittu olennaisilta osin IFRS:n ja Terveystalo konsernin laskentaperiaatteiden mukaisesti.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto maksetusta vastikkeesta ja hankinta-ajankohtana kirjatusta hankituista varoista ja vastattaviksi otetuista veloista sekä niiden käyvästä arvosta.

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Käypä arvo</u>
Maksettu vastike	
Käteisvarat	19 350
Ehdollinen vastike	500
Luovutettu vastike yhteensä	19 850
Ennen liiketoimintojen yhdistämistä omistetun osuuden käypä arvo	0
Vastike yhteensä	19 850

Hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista kirjatut määrät

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Käypä arvo</u>
Rahavarat	1 870
Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	1 258
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	4 001
Sijoitukset osakkuusyrityksiin	14
Sijoitukset	38
Vaihto-omaisuus	227
Myyntisaamiset ja muut saamiset	1 990
Ostovelat ja muut velat	-2 051
Lainat	-191
Laskennalliset verovelat	-118
Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus yhteensä	7 038
Määräysvallattomien omistajien osuus	-809
Liikearvo	13 621

Edellä kuvatussa liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut aineelliset hyödykkeet arvostettiin käypään arvoon vastaavien hyödykkeiden markkinahintojen perusteella ottaen huomioon hankittujen hyödykkeiden ikä, kuluminen ja muut vastaavat tekijät. Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut aineettomat hyödykkeet kirjataan erillään liikearvosta hankinta-ajankohdan käypään arvoon, mikäli hyödykkeet täyttävät varojen määritelmän, ovat erotettavissa tai pohjautuvat sopimukseen tai muihin laillisiin oikeuksiin.

Toteutuneessa liiketoimintojen yhdistämisessä konserni on hankkinut asiakkuuksia. Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvien asiakassopimusten ja niihin liittyvien asiakassuhteiden käypä arvo on määritetty asiakassuhteiden arvioidun kestoajan ja olemassa olevista asiakkuuksista syntyvien diskontattujen nettorahavirtojen perusteella.

Hankinnasta syntyi 13,6 miljoonan euron liikearvo, joka perustuu yhtiöiden hankinnasta odotettavissa oleviin synergioihin ja henkilökunnan osaamiseen.

Myyntisaamisten ja muiden saamisten käypä arvo on 2 miljoonaa euroa eikä siihen liity olennaista riskiä.

Konserni on kirjannut yhteensä 0,4 miljoonan euron edestä palkkioita liittyen neuvonta-, arvonmäärittämis- ja palveluihin. Palkkiot sisältyvät konsernituloslaskelmaan liiketoiminnan muut kulut -erään.

Konsernin liikevaihto olisi vuonna 2015 ollut 521,5 miljoonaa euroa ja tulos 1,7 miljoonaa euroa, jos tilikauden aikana toteutunut liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen 1.1.2015 alkaen.

6 Liiketoimintojen yhdistäminen (jatkuu)

Muut liiketoimintojen yhdistämiset

Terveystalo Healthcare Oy hankki Lääkäriasema Syke Oy:n koko osakekannan 2.3.2015. Yhtiö on yhdistelty konsernitilinpäätökseen hankintakuukaudesta alusta lähtien. Hankintameno ei sisällä ehdollista kauppahintaa.

Terveystalo Healthcare Oy hankki Jokilaaksojen Työterveys Oy:n koko osakekannan 31.8.2015. Yhtiö on yhdistelty konsernitilinpäätökseen hankintakuukaudesta lähtien.

Terveystalo Healthcare Oy hankki Liikekeskuksen Hammaslääkärit Oy:n koko osakannan 30.9.2015. Yhtiö on yhdistelty konsernitilinpäätökseen hankintakuukaudesta lähtien. Toteutunut kauppa sisältää ehdollisen lisäkauppahinnan osuuden, mikä on hankinnan yhteydessä käsitelty osana hankintamenoa ja kirjattu velaksi, jonka käypä arvo hankintahetkellä oli 0,5 miljoonaa euroa. Ehdollinen kauppahinta on sidottu vuosien 2015–2017 myyntiin.

Terveystalo Healthcare Oy hankki Densens Oy:n ja Porin Hammaslääkäripalvelut Oy:n koko osakekannan 31.12.2015. Densens Oy:n hankinta pitää sisällään ehdollisen lisäkauppahinnan, mikä on hankinnan yhteydessä käsitelty osana hankintamenoa ja kirjattu velaksi, jonka käypä arvo hankintahetkellä oli 0,4 miljoonaa euroa. Ehdollinen kauppahinta on sidottu vuosien 2016–2017 myyntiin.

Edellä mainittujen yhtiöiden hankintamenolaskelmat perustuvat yhtiöiden laatimaan hankintahetkeä lähinnä olevan kauden taseeseen, joka on laadittu olennaisilta osin IFRS:n ja Terveystalo konsernin laskentaperiaatteiden mukaisesti.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenveto kaikista yllä mainituista 2015 tehdyistä yrityshankinnoissa maksetusta vastikkeesta ja hankinta-ajankohtana kirjatusta hankituista varoista ja vastattaviksi otetuista veloista.

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Käypä arvo</u>
Maksettu vastike	
Käteisvarat	15 684
Ehdollinen vastike	975
Luovutettu vastike yhteensä	16 659
Ennen liiketoimintojen yhdistämistä omistetun osuuden käypä arvo	0
Vastike yhteensä	16 659

Hankituista varoista ja vastattavaksi otetuista veloista kirjatut määrät

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>Käypä arvo</u>
Rahavarat	2 281
Aineettomat käyttöomaisuushyödykkeet	1 006
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	708
Sijoitukset	995
Vaihto-omaisuus	113
Myyntisaamiset ja muut saamiset	809
Ostovelat ja muut velat	-964
Lainat	-37
Laskennalliset verovelat	-146
Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus yhteensä	4 765
Määräysvallattomien omistajien osuus	0
Liikearvo	11 894

Näiden yhtiöiden hankinnoista syntyi 11,9 miljoonan euron liikearvo, joka perustuu yhtiöiden hankinnasta odotettavissa oleviin synergiaetuihin ja henkilökunnan osaamiseen.

Myyntisaamisten ja muiden saamisten arvo on 0,8 miljoonaa euroa, eikä siihen liity olennaista riskiä.

Konserni on kirjannut näistä hankinnoista yhteensä 0,4 miljoonaa euroa palkkioita liittyen neuvonta-, arvonnäytäytys- tms. palveluihin. Palkkiot sisältyvät konsernituloslaskelman liiketoiminnan muut kulut-
erään

6 Liiketoimintojen yhdistäminen (jatkuu)

Edellä kuvatussa liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut aineelliset hyödykkeet arvostettiin käypään arvoon vastaavien hyödykkeiden markkinahintojen perusteella ottaen huomioon hankittujen hyödykkeiden ikä, kuluminen ja muut vastaavat tekijät. Liiketoimintojen yhdistämisessä hankitut aineettomat hyödykkeet kirjataan erillään liikearvosta hankinta-ajankohdan käypään arvoon, jos hyödykkeet täyttävät varojen määritelmän, ovat erotettavissa tai pohjautuvat sopimukseen tai muihin laillisiin oikeuksiin.

Toteutuneessa liiketoimintojen yhdistämisessä konserni on hankkinut asiakkuuksia. Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyvien asiakassopimusten ja niihin liittyvien asiakassuhteiden käypä arvo on määritetty asiakassuhteiden arvioidun kestoajan ja olemassa olevista asiakkuuksista syntyvien diskontattujen nettorahavirtojen perusteella.

Edellä kuvan Liiketoimintojen hankinnan myötä tilikaudelle 2015 kirjattu liikevaihto on 2,6 miljoonaa euroa ja tulos 0,2 miljoonaa euroa.

Konsernin liikevaihto olisi vuonna 2015 ollut 513,1 miljoonaa euroa ja tulos 1,3 miljoonaa euroa, jos tilikauden aikana toteutunut liiketoimintojen hankinta olisi yhdistelty konsernitilinpäätökseen 1.1.2015 alkaen.

Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta

Konserni on tilikauden 2015 aikana tehnyt seuraavat määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinnat:

- Suomen Terveystalo Oy hankki syyskuussa 2015 25,07 % n lisäosuuden Sairaala Botnia Oy:n osakekannasta ja saavutti 100 %:n omistusosuuden yhtiöstä.
- Terveystalo Healthcare Oy hankki syyskuussa 2015 5,16 % omistusosuuden Joensuun Magneetti Oy:n osakekannasta ja saavutti 100 %:n omistusosuuden yhtiöstä.

Tilikauden jälkeiset hankinnat

Tilikauden päättymisen jälkeen Terveystalo on laajentanut suunterveyden palveluja hankkimalla Bitewell Oy:n koko osakekannan 29.1.2016 toteutetulla kaupalla. Liiketoimintojen yhdistämisen alkuperäinen kirjanpitosäveltely on vielä kesken.

Vuosi 2014

Päätyneellä tilikaudella ei ole toteutettu liiketoimintojen yhdistämisä.

31.12.2013 päätyneellä tilikaudella toteutetun Terveystalo Healthcare Holding Oy -al konsernin hankinta käsiteltiin 2013 tilinpäätöksessä alustavana. Hankinnan jälkeisen 12 kuukauden tarkastelujakson aikana on saatu uutta tietoa hankinta-ajankohtana vallinneista olosuhteista, ja hankintamenolaskelmaa on niiltä osin IFRS 3:n mukaisesti takautuvasti oikaistu. Saadut tiedot koskevat hankinnan yhteydessä tunnistettujen aineettomien hyödykkeiden taloudellista vaikutusaikaa ja ovat siten vaikuttaneet niiden arvostukseen sekä hankinnassa syntyneen liikearvon määrään.

Muutokset tilinpäätöksessä 2013 alustavina esitettyihin lukuihin kohdistuvat tavaramerkin arvostukseen (+12,5 milj. euroa), asiakassuhteiden arvostukseen (-32,7 milj. euroa) sekä liikearvoon (+16,2 milj. euroa). Kohdistusten oikaisu vaikuttaa lisäksi laskennallisten verovelkojen määrään (-4,0 milj. euroa). Vertailukauden tietoja on oikaistu vastaavasti.

7 Liikevaihdon jakautuminen

Terveystalo-konserni on ottanut käyttöön uuden IFRS 15 *Myyntituotot asiakassopimuksista* -standardin ennen standardin pakollista soveltamisajankohtaa. Konserni soveltaa IFRS 15 -standardia takautuvasti kaikkien esitettävien tilikausien osalta ja on oikaissut vertailutiedot vastaavasti. Konsernin tuloutusperiaatteet on esitetty aiempaan tilinpäätöksen laatimisperiaatteissa.

Standardin käyttöönottoon liittyen konserni on tarkastellut tulouttamisperiaatteita ja esittämistapaa uuden IFRS 15 -standardin mukaisesti huomioiden palvelumallissa ja toimintatavoissa tapahtuneet muutokset. IFRS 15 -standardin mukaisesti liikevaihtoon sisältyvät palkkiot yksityisten ammatinharjoittajien yksityisasiakkaille tarjoamista palveluista ja palkkiot työterveys-, vakuutus- sekä julkisen sektorin asiakkuuksista. Kyseiset palkkiot esitetään liikevaihdossa bruttoperusteisesti aikaisemman

7 Liikevaihdon jakautuminen (jatkuu)

nettoperusteisen esittämistavan sijaan ja vaikutus liikevaihtoon sekä materiaalit ja palvelut -kuluihin on esitetty alla olevissa taulukoissa. Terveystalo-konsernilla on johdon harkinnan mukaan ensisijainen vastuu palveluiden tuottamisesta asiakkaalle, jolloin se katsoo, että se toimii sopimussuhteessa päämiehenä altistuessaan palveluiden myyntiin liittyville merkittäville riskeille ja eduille. Bruttoperusteisen esittämistavan katsotaan johtavan luotettavampaan konsernin liikevaihdon esittämistapaan. IFRS 15 -standardin käyttöönottolla ei ole ollut vaikutusta konsernin omaan pääomaan.

Konsernin tarjoamien palveluiden tuotot kertyvät pääosin työterveyspalveluista, lääkäriasema- ja sairaalatoiminnoista, suunterveyspalveluista, diagnostiikkapalvelujen myynnistä sekä konsernin hallitsemissa toimitiloissa vastaanottoa pitäviltä ammatinharjoittajalääkäreiltä saaduista vuokratuotoista. Konsernin liikevaihto on jaettu asiakastyypien perusteella.

Konsernilla ei ole asiakkaita, joiden liikevaihto olisi vähintään 10 %:a konsernin liikevaihdosta tilikausilla 2015 ja 2014.

Terveystalo tarjoaa varsinaisia terveydenhuollon palveluitaan ja avohoidon palveluja kolmelle eri asiakasryhmälle: yritysasiakkaille, yksityisasiakkaille ja julkisen sektorin asiakkaille.

Yritysasiakkaat

Yhtiön yritysasiakkaiden ryhmä koostuu Terveystalon työterveyshuollon asiakkaista, lukuun ottamatta kunnallisia työterveyshuollon asiakkaita, ja työterveyshuollon vakuutusasiakkaita. Yritysasiakaskunnan asiakkaita ovat yksityisen sektorin yritykset, yhdistykset, säätiöt ja julkiset laitokset ja edustavat kaikkia päätoimialoja, kuten rakennusala, vähittäiskauppaa, valmistusta ja palvelualoja. Yhtiö tarjoaa palveluja kaikenkokoisille yritysasiakkaille, yrittäjiltä ja pienyrityksistä keskisuuriin ja suuryrityksiin sisältäen joitakin Suomen suurimpia työnantajia.

Yksityisasiakkaat

Yhtiön yksityisasiakkaat ovat yksityishenkilöitä, perheitä, eläkeläisiä ja yksityisesti vakuutettuja asiakkaita. Jotkut yhtiön työterveyshuollon loppukäyttäjät käyttävät myös yhtiön palveluja yksityisasiakkaina, kuten palveluja työterveyshuollon loppukäyttäjien lapsille.

Julkisen sektorin asiakkaat

Yhtiön julkisen sektorin asiakasryhmään kuuluvat julkisen sektorin organisaatiot Suomessa, kuten kunnat, kuntayhtymät, sairaanhoitopiirit ja valtionhallinto sekä kunnalliset työterveyshuollon asiakkaat.

Liikevaihdon jakautuminen

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>	<u>1.1.–31.12.2014</u>
Yritysasiakkaat	280 842	276,929
Yksityisasiakkaat	170 063	160,158
Julkisen sektorin asiakkaat	54 713	37,039
Yhteensä	505 619	474 125

Tase-erät

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Saamiset, sisältäen myynti- ja muut saamiset	44 832	40 217
Sopimukseen perustuvat velat	868	177

Terveystalo ei ole aktivoinut sopimuksen saamisesta aiheutuneita kustannuksia.

7 Liikevaihdon jakautuminen (jatkuu)

IFRS 15 -standardin käyttöönoton vaikutus liikevaihtoon

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>	<u>1.1.–31.12.2014</u>
Raportoitu aikaisemmin (IAS 18)	325 242	304 702
IFRS 15 -standardin käyttöönotto	180 377	169 423
Oikaistu liikevaihto (IFRS 15)	505 619	474 125

Tuloutuskäytäntöjen muutoksen vaikutus materiaalit ja palvelut-kuluihin

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>	<u>1.1.–31.12.2014</u>
Raportoitu aikaisemmin	-53 593	-42 627
IFRS 15 -standardin käyttöönotto	-180 377	-169 423
Yhteensä	-233 970	-212 050

8 Liiketoiminnan muut tuotot

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>	<u>1.1.–31.12.2014</u>
Vuokratuotot	570	727
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitto	29	6
Muut erät	2 319	1 883
Yhteensä	2 918	2 616

9 Materiaalit ja palvelut

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>	<u>1.1.–31.12.2014</u>
Materiaalien ostot	-18 557	-17 987
Varaston muutos	-379	-391
Ulkopuoliset palvelut	-215 034	-193 672
Yhteensä	-233 970	-212 050

Materiaalit ja palvelut on oikaistu johtuen IFRS 15 -standardin käyttöönotosta. Tarkemmat tiedot on esitetty liitetietojen kohdassa 7 Liikevaihdon jakautuminen.

10 Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>	<u>1.1.–31.12.2014</u>
Palkat ja palkkiot	-118 475	-114 541
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-20 734	-19 461
Muut henkilösivukulut	-6 354	-6 381
Yhteensä	-145 563	-140 383
Henkilöstön lukumäärä tilikauden lopussa	3 416	3 115

11 Poistot ja arvonalentumiset

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>	<u>1.1.–31.12.2014</u>
Poistot hyödykeryhmittäin		
Aineettomat hyödykkeet		
Tavaramerkit	4 225	4 225
Asiakkuudet	13 500	13 500
Muut aineettomat hyödykkeet	4 552	4 349
Yhteensä	22 277	22 074
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet		
Rakennukset	2 422	2 316
Koneet ja kalusto	11 924	12 271
Muut aineelliset hyödykkeet	2 103	1 951
Yhteensä	16 450	16 538
Sijoituskiinteistöt	20	20
Yhteensä	38 747	38 633
Arvonalentumiset hyödykeryhmittäin		
Muista aineettomista hyödykkeistä	0	68 000
Rakennuksista	0	1 129
Koneista ja kalustosta	827	0
Myytavissa oleviksi luokitelluista sijoituksista	122	203
Yhteensä	949	69 332
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	<u>39 696</u>	<u>107 965</u>

12 Liiketoiminnan muut kulut

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>	<u>1.1.–31.12.2014</u>
Ulkopuoliset palvelut	1 964	4 377
Toimitilojen ja kaluston käyttö- ja huoltokulut	12 165	12 725
Tieto- ja viestintäteknologiakulut	10 896	12 671
Muut henkilöstökulut	3 391	4 104
Vuokrat	24 108	23 043
Matkakulut	2 843	2 611
Markkinointi ja viestintä	6 485	6 920
Yrityshankintakulut	1 103	412
Muut kulut	7 032	8 372
Yhteensä	<u>69 986</u>	<u>75 235</u>

Tilintarkastajan palkkiot

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>	<u>1.1.–31.12.2014</u>
Tilintarkastus	139	136
Muut palvelut	179	62
Yhteensä	<u>318</u>	<u>198</u>

13 Rahoitustuotot ja -kulut

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>	<u>1.1.–31.12.2014</u>
Korkotuotot lainoista ja muista saamisista	81	80
Osinkotuotot myytävissä olevista sijoituksista	10	28
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien varojen käyvän arvon muutos —korkojohdannaiset, ei suojauslaskennassa	635	0
Rahoitustuotot yhteensä	725	109
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön arvostetuista lainoista		
Pankkilainat	-16 535	-16 424
Korkokulut rahoitusleasingsopimuksista	-1 781	-1 826
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien varojen käyvän arvon muutos —korkojohdannaiset, ei suojauslaskennassa	0	-2 509
Muut rahoituskulut	-3 783	-3 864
Rahoituskulut yhteensä	-22 100	-24 623
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-21 375	-24 514

Rahoituskuluihin ei sisälly olennaisia valuuttakurssivoittoja tai -tappioita, eikä konsernin tuloslaskelmassa ole muita valuuttakurssierää.

14 Verot

14.1 Tuloverot

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>	<u>1.1.–31.12.2014</u>
<u>Tuloverot tuloslaskelmassa</u>		
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-199	-96
Edellisten tilikausien verot	-1	-16
Laskennalliset verot	3 393	847
Tuloverot yhteensä	3 193	734

Laskennalliset verot on laskettu käyttäen voimassa olevaa 20% verokantaa.

Verokulun täsmäytyslaskelma

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>	<u>1.1.–31.12.2014</u>
<u>Konsernin verokannan täsmäytys Suomen verokantaan</u>		
Tulos ennen veroja	-2 052	-15 389
Verot laskettuna kotimaan verokannalla	410	3 078
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	0	16
Verovapaat tulot	8	7
Vähennyskelvottomat kulut	-617	-858
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	0	0
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset verotuksellisista tappioista	3 393	-2 339
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-1	-16
Muut	0	847
Verot tuloslaskelmassa	3 193	734

14 Verot (jatkuu)

14.2 Laskennalliset verosaamiset ja -velat

Vuoden 2015 aikana

Tuhatta euroa			Kirjattu omaan pääomaan	Liiketoimintojen yhdistäminen	
Laskennalliset verosaamiset:	1.1.2015	Kirjattu tuloslaskelmaan			31.12.2015
Varauksista	202	-33	0	0	169
Vahvistetuista tappioista	3 656	-62	0	0	3 594
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	3	0	0	0	3
Rahoitusleasingsopimuksista	420	75	0	0	495
Korkojohdannaisista**)	495	-127	0	0	368
Muista väliaikaisista eroista	963	-2	0	0	961
Yhteensä	5 739	-149	0	0	5 590

Tuhatta euroa			Kirjattu omaan pääomaan	Liiketoimintojen yhdistäminen	
Laskennalliset verovelat:	1.1.2015	Kirjattu tuloslaskelmaan			31.12.2015
Liikearvopoistojen peruutus	1 713	157	0	0	1 870
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon hankinnassa . .	29 117	-3 606	0	264	25 775
Kertyneet poistoerot	277	-33	0	0	244
Lainannostokulujen jaksottamisesta*)	178	-60	0	0	118
Muista väliaikaisista eroista	73	-	0	0	73
Yhteensä	31 358	-3 542	0	264	28 080

Vuoden 2014 aikana

Tuhatta euroa			Kirjattu omaan pääomaan	Liiketoimintojen yhdistäminen	
Laskennalliset verosaamiset	1.1.2014	Kirjattu tuloslaskelmaan			31.12.2014
Varauksista	238	-36	0	0	202
Vahvistetuista tappioista	6 975	-3 319	0	0	3 656
Etuuspohjaisista eläkejärjestelyistä	3	0	0	0	3
Rahoitusleasingsopimuksista	323	97	0	0	420
Korkojohdannaisista	0	495	0	0	495
Muista väliaikaisista eroista	853	110	0	0	963
Yhteensä	8 392	-2 653	0	0	5 739
Laskennalliset verovelat					
Liikearvopoistojen peruutus	1 511	202	0	0	1 713
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon hankinnassa . .	32 706	-3 588	0	0	29 117
Kertyneet poistoerot	317	-41	0	0	277
Lainannostokulujen jaksottamisesta	251	-73	0	0	178
Muista väliaikaisista eroista	73	0	0	0	73
Yhteensä	34 858	-3 499	0	0	31 358

Käyttämättömistä verotuksellisista tappioista kirjataan laskennallisia verosaamisia siihen määrään asti kuin verohyödyn saaminen verotettavan tulon perusteella on todennäköistä. Käyttämättömien tappioiden määrä konsernissa on yhteensä 126 miljoonaa euroa, josta laskennallista verosaamista ei ole kirjattu osuudesta joka on 108 miljoonaa euroa.

15 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Tuhatta euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Toimitilojen perusparannukset	Muut aineelliset hyödykkeet ja ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2015 . . .	239	28 625	35 503	9 679	1 051	75 097
Tytäryrityksen hankinta . . .	905	2 228	2 328	984	236	6 680
Lisäykset	-	5 077	14 781	2 994	367	23 219
Vähennykset	-	-	-382	-104	-206	-692
Uudelleenluokiteltu omaisuuserä	-	1 322	-	-	-	1 322
Hankintameno 31.12.2015 .	1 144	37 253	52 230	13 553	1 448	105 626
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2015 .	0	-3 444	-12 271	-1 806	-146	-17 667
Poistot	0	-2 443	-11 918	-1 902	-201	-16 464
Arvonalentumiset	0	-	-910	-	-	-910
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	0	-5 887	-25 099	-3 708	-347	-35 041
Kirjanpitoarvo 1.1.2015 . . .	239	25 181	23 232	7 873	905	57 429
Kirjanpitoarvo 31.12.2015 .	1 144	31 366	27 131	9 845	1 101	70 586

Tuhatta euroa	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Toimitilojen perusparannukset	Muut aineelliset hyödykkeet ja ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2014 . . .	436	27 682	24 396	8 235	700	61 449
Tytäryrityksen hankinta . . .	-	0	-	-	-	0
Lisäykset	-	982	11 107	1 444	572	14 105
Vähennykset	-197	-	-	-	-221	-418
Uudelleenluokiteltu omaisuuserä	-	-39	-	-	-	-39
Hankintameno 31.12.2014 .	239	28 625	35 503	9 679	1 051	75 097
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2014 .	0	0	0	0	0	0
Poistot	0	-2 316	-12 271	-1 806	-146	-16 538
Arvonalentumiset	0	-1 129	-	-	-	-1 129
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2014	0	-3 444	-12 271	-1 806	-146	-17 667
Kirjanpitoarvo 1.1.2014 . . .	436	27 682	24 396	8 235	700	61 449
Kirjanpitoarvo 31.12.2014 .	239	25 181	23 232	7 873	905	57 429

15 Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet (jatkuu)

15.1 Rahoitusleasingsopimukset

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

Tuhatta euroa	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2015	24 822	14 059	572	39 453
Lisäykset	5 077	1 403	211	6 691
Hankintameno 31.12.2015	29 899	15 462	783	46 144
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2015	-2 152	-5 156	-146	-7 454
Poistot	-2 343	-4 889	-201	-7 433
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	-4 495	-10 045	-347	-14 886
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	22 670	8 903	426	31 999
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	25 405	5 417	436	31 258

Tuhatta euroa	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2014	22 923	10 089	15	33 027
Lisäykset	982	3 970	557	5 510
Siirrot erien välillä	917	0	0	917
Hankintameno 31.12.2014	24 822	14 059	572	39 453
Kertyneet poistot 1.1.2014	0	0	0	0
Tilikauden poistot	-2 152	-5 156	-146	-7 454
Kertyneet poistot 31.12.2014	-2 152	-5 156	-146	-7 454
Kirjanpitoarvo 1.1.2014	22 923	10 089	15	33 027
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	22 670	8 903	426	31 999

Konsernilla on rahoitusleasingsopimuksina käsiteltäviä sopimuksia usean eri tahon kanssa. Vuokrahinta määräytyy pääsääntöisesti sopimushetken korkotason mukaan. Osaan sopimuksista liittyy osto-optio. Vuokrausjärjestelyihin ei liity osinkoihin, lisävelanottoon tai uusiin vuokrasopimuksiin liittyviä rajoituksia.

16 Aineettomat hyödykkeet

Tuhatta euroa	Liikearvo	Asiakkuudet	Tavaramerkit	Muut aineettomat hyödykkeet ja ennakko-maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2015	477 853	73 100	83 000	14 924	648 877
Tytäryrityksen hankinta	34 495	1 395	0	0	35 890
Lisäykset	0	0	0	4 850	4 850
Vähennykset	0	0	0	-679	-679
Hankintameno 31.12.2015	512 348	74 495	83 000	19 095	688 939
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2015	-68 000	-13 500	-4 225	-4 349	-90 074
Poistot	0	-13 507	-4 225	-4 552	-22 283
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	-68 000	-27 007	-8 450	-8 901	-112 357
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	409 853	59 600	78 775	10 575	558 804
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	444 348	47 488	74 550	10 194	576 581

16 Aineettomat hyödykkeet (jatkuu)

Tilinpäätöshetkellä erä muut aineettomat hyödykkeet ja ennakkomaksut sisältää ennakkomaksuja yhteensä 2 569 tuhatta euroa

Tuhatta euroa	Liikearvo	Asiakkuudet	Tavaramerkit	Muut aineettomat hyödykkeet ja ennakko- maksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2014	477 810	73 100	83 000	12 595	646 505
Lisäykset	43	0	0	2 329	2 372
Hankintameno 31.12.2014	<u>477 853</u>	<u>73 100</u>	<u>83 000</u>	<u>14 924</u>	<u>648 877</u>
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2014 . .	0	0	0	0	0
Poistot	0	-13 500	-4 225	-4 349	-22 074
Arvonalentumiset	-68 000	0	0	0	-68 000
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2014 .	<u>-68 000</u>	<u>-13 500</u>	<u>-4 225</u>	<u>-4 349</u>	<u>-90 074</u>
Kirjanpitoarvo 1.1.2014	477 810	73 100	83 000	12 595	646 505
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	<u>409 853</u>	<u>59 600</u>	<u>78 775</u>	<u>10 575</u>	<u>558 804</u>

16.1 Kehittämismenot

Muihin aineettomiin hyödykkeisiin sisältyy kehittämismenoja seuraavasti:

Tuhatta euroa	Kehittämismenot
Hankintameno 1.1.2015	954
Lisäykset	44
Hankintameno 31.12.2015	<u>998</u>
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2015	-216
Poistot	-281
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2015	<u>-497</u>
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	738
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	<u>500</u>
Tuhatta euroa	Kehittämismenot
Hankintameno 1.1.2014	0
Lisäykset	954
Hankintameno 31.12.2014	<u>954</u>
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.2014	0
Poistot	-216
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.2014	<u>-216</u>
Kirjanpitoarvo 1.1.2014	0
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	<u>738</u>

17 Liikearvoa sisältävien rahavirtaa tuottavien yksiköiden arvonalentumistestaus

Liikearvosta ei kirjata poistoja, vaan se testataan arvonalentumisen varalta vähintään kerran vuodessa.

Seuraaville rahavirtaa tuottaville yksiköille ja rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmille on kohdistettu liikearvoa:

Tuhatta euroa	31.12.2015		Tuhatta euroa	31.12.2014	
	Liikearvo	%		Liikearvo	%
Etelä- ja Kaakkois-Suomi	158 426	36 %	Etelä-Suomi	123 132	30 %
Länsi- ja Keski-Suomi	164 771	37 %	Länsi-Suomi	94 860	23 %
Itä- ja Pohjois-Suomi	121 151	27 %	Itä-Suomi	128 663	31 %
			Pohjois-Suomi	63 198	15 %
Yhteensä	444 348	100 %	Yhteensä	409 853	100 %

Yrityshankinnoista syntynyt liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille. Alueet, jotka muodostavat rahavirtaa tuottavat yksiköt ovat vuonna 2015 Etelä- ja Kaakkois-Suomi, Länsi- ja Keski-Suomi sekä Itä- ja Pohjois-Suomi. Arvonalentumistestit on tehty näiden maantieteellisten alueiden tasolla. Alueet muodostuvat yksiköistä, joilla on oma budjetti ja tulosseuranta, mutta ne käyttävät yhteisiä resursseja ja ovat keskitetysti johdettuja. Konsernin toiminnan integroinnin edistyessä yksiköt käyttävät entistä enemmän yhteisiä resursseja.

Yksiköille ei ole kohdistettu aineettomia hyödykkeitä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika.

Testattavia alueita oli vuonna 2015 yhteensä kolme, kun niitä tilikaudella 2014 oli neljä. Aluejakoa uudistettiin tilikaudella 2015. Uudella aluejaolla haluttiin tiivistää yksikköjen välistä yhteistyötä ja parhaiden käytäntöjen jakamista sekä johtamista.

Uuden aluejaon myötä Itä-Suomen alueen yksiköt allokoitiin muille alueille maantieteellisen jaon pohjalta. Itä-Suomelle vuonna 2014 kohdistettuna ollut liikearvo kohdistettiin 2015 arvonalentumistestauksessa käyttöarvojen suhteessa muille alueille Itä- ja Pohjois-Suomeen, Länsi- ja Keski-Suomeen ja Etelä- ja Kaakkois-Suomeen.

Yhtiö on tehnyt rahavirtaa tuottavien yksiköiden liikearvojen arvonalentumistestauksen käyttäen diskontattujen kassavirtojen menetelmää. Diskonttauskorkona laskelmissa on käytetty pääoman keskimääräistä kustannusta (post-tax WACC). Käyttöarvon määrittelyn perusteena on ollut rahavirtaa tuottavan yksikön seuraavan vuoden hyväksytty budjetti. Budjetit perustuvat rahavirtaa tuottavien yksiköiden aikaisempaan toimintaan, mutta niissä on huomioitu tuleva kehitys. Testauksessa käytetty tase on tilanteesta 31.10.2015.

Liikearvojen testauksessa käytetyt keskeisimmät oletukset:

Testattavan jakson pituus	5 vuotta
Kannattavuuden kasvu testattavan jakson aikana	11,00 %
Kasvu loppujaksolla	2,0 %
Diskonttokorko (post-tax WACC)	6,96 %

Vuoden 2015 testauksessa kannattavuuden kasvun on oletettu olevan 11 % (2014: 10 %). Oletus perustuu oletettuun orgaaniseen kasvuun normaalissa markkinatilanteessa, yleiseen terveyspalveluiden markkinoiden kehitykseen sekä konsernijohdon laatimaan pitkän aikavälin suunnitelmaan.

Ennustejakson jälkeiset rahavirrat on ekstrapoloitu käyttämällä tasaista 2,0 %:n kasvutekijää (2014: 2 %).

Diskonttokorko on vuoden 2015 testauksessa ollut 6,96 % (vuonna 2014: 8,7 %). Käytetty korko kuvaa toimialan oman ja vieraan pääoman kokonaiskustannusta.

Laadittujen testauslaskelmien perusteella liikearvoon ei kohdistu alaskirjaustarvetta. Kaikkien rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät ylittivät niiden kirjanpitoarvot.

17 Liikearvoa sisältävien rahavirtaa tuottavien yksiköiden arvonalentumistestaus (jatkuu)

Herkkyysanalyysi

Konserni on arvioinut liikearvon arvonalentumislaskelman herkkyyttä laskelmassa käytettyjen kriittisimpien olettamien muutosten vaikutuksen osalta. Konserni on testannut arvonalentumistestin herkkyyttä EBIT, WACC, orgaanisen kasvuennusteen ja residuaalikasvun prosenttimuutoksen kautta.

Yksiköiden kerrytettävissä oleva rahamäärä on kaikkein herkin käytetyn diskonttauskoron suhteen. Herkin diskonttauskoron kasvulle on Länsi- ja Keski-Suomen kerrytettävissä oleva rahamäärä. Diskonttauskoron kasvu oletuksesta olisi oltava yli 4 prosenttiyksikköä, jotta kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo vastaisi kirjanpitoarvoa Länsi- ja Keski-Suomen osalta. Etelä- ja Kaakkois-Suomen osalta diskonttauskoron kasvun olisi oltava yli 5 prosenttiyksikköä ja Itä- ja Pohjois-Suomen osalta diskonttauskoron kasvun olisi oltava yli 6 prosenttiyksikköä, jotta kerrytettävissä olevan rahamäärän arvo vastaisi kirjanpitoarvoa.

Arvioitaessa kassavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevaa rahamäärää, edellä esitetty huomioiden, johdon arvion mukaan minkään käytetyn keskeisen muuttujan jokseenkin mahdollinen muutos ei johtaisi tilanteeseen, jossa yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät alittaisivat niiden kirjanpitoarvon.

18 Sijoituskiinteistöt

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>	<u>1.1.–31.12.2014</u>
Kirjanpitorvo tilikauden alussa	649	669
Tilikauden poisto	-20	-20
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>629</u>	<u>649</u>
 <u>Tuhatta euroa</u>	 <u>1.1.–31.12.2015</u>	 <u>1.1.–31.12.2014</u>
Tuotot, kulut ja muut sitoumukset sijoituskiinteistöistä		
Vuokratuotot sijoituskiinteistöistä	109	108
Sijoituskiinteistöjen hoitokulut	-81	-79
Yhteensä	<u>28</u>	<u>29</u>

Sijoituskiinteistöjen tuotot ja kulut on ilmoitettu konsernin omistusosuuden mukaisina. Sijoituskiinteistöihin ei liity muita sopimukseen perustuvia velvoitteita.

Sijoituskiinteistöjen käyvät arvot

<u>Sijoituskiinteistö</u>	<u>m2</u>	<u>Arvo per m2</u> <u>(Tuhatta euroa)</u>	<u>Arvo yhteensä</u> <u>(Tuhatta euroa)</u>
Kiinteistö Oy Jyväskylän Väinönkatu 30	1 348	0,4–0,5	556–679

Kiinteistö Oy Jyväskylän Väinönkadun arvo on laskettu konsernin omistusosuuden (16,81 %) mukaisesti.

19 Osuudet osakkuusyrityksissä

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>1.1.–31.12.2015</u>	<u>1.1.–31.12.2014</u>
Kirjanpitoarvo 1.1.	10	10
Lisäykset	24	-
Vähennykset	-10	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	<u>24</u>	<u>10</u>

19 Osuudet osakkuusyryyksissä (jatkuu)

Tiedot konsernin osakkuusyryyksistä sekä niiden yhteenlasketut varat, velat, liikevaihto ja voitto/tappio (tuhatta euroa):

2015	Kotipaikka	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/ tappio	Omistus-osuus (%)
EP-Magneetti Oy ⁽¹⁾	Seinäjohti	495	270	507	1	40,00 %

(1) Tilinpäätöksen 30.4.2015 mukaiset luvut

2014	Kotipaikka	Varat	Velat	Liikevaihto	Voitto/ tappio	Omistus-osuus (%)
Examinatio Magnetica Fennica Oy ⁽¹⁾ . .	Jyväskylä	604	595	1 036	-15	40,00 %

(1) Tilinpäätöksen 31.12.2014 mukaiset luvut

Konserniin ei ole yhdistelty osuutta osakkuusyhtiön tuloksesta EP-Magneetti Oy:n osalta, koska yhtiön pääomistaja on käyttänyt osakkeiden lunastusoikeuttaan ja osakkeet tullaan myymään keväällä 2016. Yhtiö tuli konserniin yrityskaupan kautta 31.12.2015. Examinatio Magnetica Fennica Oy:stä tuli tytäryritys 31.12.2015 yrityskaupan myötä.

20 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät

Myytävissä olevat sijoitukset

Tuhatta euroa	2015	2014
Noteeraamattomat osakesijoitukset	1 298	1 559
	<u>1 298</u>	<u>1 559</u>

Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät 31.12.2015 ovat yhteensä 1,3 miljoonaa euroa (2014: 1,6 miljoonaa euroa). Erä sisältää kiinteistöyhtiö- ja huoneisto-osakkeita sekä muita osakkeita. Näiden omaisuuserien osalta kirjanpitoarvoa vastaavan määrän odotetaan kertyvän pääasiassa omaisuuserän myynnistä.

Tilinpäätöshetkellä on tehty omaisuuseräkohtaisesti alaskirjaus siltä osin kuin kirjanpitoarvo on ylittänyt arvioitun käyvän arvon vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla. Tilikaudella 2015 on kirjattu arvonalennuksia kiinteistö- ja huoneisto-osakkeista yhteensä 112 tuhatta euroa (2014: 113 tuhatta euroa) ja muista osakkeista yhteensä 0 tuhatta euroa (2014: 90 tuhatta euroa).

Tilinpäätöshetkellä omaisuuserien kirjanpitoarvot ovat matalampia tai yhtä suuria kuin käyvät arvot vähennettynä luovutuksesta johtuvilla menoilla. Käyvät arvot vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla ovat 1,3 miljoonaa euroa (2014: 1,6 miljoonaa euroa).

21 Myyntisaamiset ja muut saamiset

Tuhatta euroa	2015	2014
Pitkäaikaiset		
Lainasaamiset	69	8
Yhteensä	<u>69</u>	<u>8</u>
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	44 832	40 217
Saamiset osakkuusyryyksiltä	18	95
Muut saamiset	67	218
Yhteensä	<u>44 916</u>	<u>40 530</u>
Siirtosaamiset	2 672	3 277
Yhteensä	<u>47 589</u>	<u>43 807</u>

Konsernitiilinpäätöksen 31.12.2015 osoittamaan myyntisaamisten määrään sisältyy arvonalentumistappiovarauksia myyntisaamisista yhteensä 470 tuhatta euroa (2014: 439 tuhatta euroa). Konsernin näkemyksen mukaan myyntisaamisten tasearvo vastaa parhaiten sitä rahamäärää, joka on

21 Myyntisaamiset ja muut saamiset (jatkuu)

luottoriskin enimmäismäärä siinä tapauksessa, että sopimusosapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan.

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät liittyvät verosaamisiin ja jaksotettuihin eriin. Saamisten käypä arvo on tasearvo. Saamiset ovat euromääräisiä.

Myyntisaamisten ikäjakauma ja arvonalentumistappioina kirjatut erät:

Tuhatta euroa	2015	Kirjatut arvonalentumistappiot	Netto 2015
Erääntymättömät	41 066	-	41 066
Erääntyneet			
Alle 30 päivää	2 604	-	2 604
31–90 päivää	699	-	699
91–180 päivää	285	-	285
yli 180 päivää	648	-470	178
Yhteensä	45 302	-470	44 832

Tuhatta euroa	2014	Kirjatut arvonalentumistappiot	Netto 2014
Erääntymättömät	36 559	-	36 559
Erääntyneet			
Alle 30 päivää	2 846	-	2 846
31–90 päivää	520	-	520
91–180 päivää	192	-	192
yli 180 päivää	539	-439	100
Yhteensä	40 655	-439	40 217

Myyntisaamiset ovat euromääräisiä.

22 Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Konsernilla ei ole käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja tilinpäätöshetkellä 31.12.2015. Myöskään tilikaudella 31.12.2014 konsernilla ei ollut käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja.

23 Rahavarat ja muut rahoitusvarat

Konsernin rahavarat 31.12.2015, yhteensä 16 621 tuhatta euroa (2014: 19 903 tuhatta euroa), koostuvat pankkitileillä olevista varoista, käteiskassoista sekä matkalla olevista käteismaksusuorituksista.

Tasearvot vastaavat parhaiten sitä rahamäärää, joka on luottoriskin enimmäismäärä siinä tapauksessa, että sopimusosapuolet eivät pysty täyttämään rahoitusinstrumentteihin liittyviä velvoitteitaan. Rahavaroihin ei kuitenkaan liity merkittäviä vastapuoliriskejä. Rahavarojen käypä arvo on tasearvo.

24 Osakepääoma ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

	Osakkeiden lukumäärä, kpl	Osakepääoma, tuhatta euroa	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto, tuhatta euroa	Yhteensä, tuhatta euroa
Konsernin emoyhtiön osakkeet	308 000 000	3	307 998	308 000
31.12.2015	<u>308 000 000</u>	<u>3</u>	<u>307 998</u>	<u>308 000</u>
Konsernin emoyhtiön osakkeet	308 000 000	3	307 998	308 000
31.12.2014	<u>308 000 000</u>	<u>3</u>	<u>307 998</u>	<u>308 000</u>

24 Osakepääoma ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto (jatkuu)

Osakkeet ja osakepääoma

Osakepääoma jakautuu erilajisiin osakkeisiin seuraavasti:

- A-osakkeet 27 823 345 kappaletta. Kullakin osakkeella on 20 ääntä.
- B-osakkeet 2 976 655 kappaletta. Kullakin osakkeella on 1 ääni.
- C-osakkeet 0 kappaletta. Osakkeella ei ole äänioikeutta.
- D-osakkeet 276 229 199 kappaletta. Kullakin osakkeella on 20 ääntä.
- E-osakkeet 970 801. Kullakin osakkeella on 1 ääni.
- F-osakkeet 0 kappaletta. Osakkeella ei ole äänioikeutta.

D-, E- ja F-sarjan osakkeilla on A-, B- ja C-sarjan osakkeisiin nähden etuoikeus yhtiöstä jaettavaan osinkoon.

A- sarjan osakkeenomistajilla on oikeus vaatia omistamansa osakkeiden muuttamista B- tai C-sarjan osakkeiksi ja D-sarjan osakkeenomistajilla on oikeus vaatia omistamiensa D-sarjan osakkeiden muuttamista E- tai F-sarjan osakkeiksi.

Kaikkien osakesarjojen osakkeisiin kohdistuu lunastuslauseke osakkeen siirtyessä muulle taholle kuin yhtiön nykyiselle osakkeenomistajalle. Lunastusoikeus on yhtiön nykyisillä osakkeenomistajilla.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan. Voimassa olevan osakeyhtiölain uusien osakkeiden merkintähinta kirjataan osakepääomaan, ellei sitä ole osakeantipäätöksen mukaan kokonaan tai osittain kirjattu sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

25 Rahoitusvelat

Jaksotettuun hankintamenuun arvostetut rahoitusvelat

	2015	2014
Pitkäaikaiset tuhatta euroa		
Muut korolliset velat	281	375
Rahalaitoslainat	294 235	277 801
Osamaksuvelat	6 216	1 347
Rahoitusleasingvelat	28 149	28 246
Yhteensä	328 881	307 769
	2015	2014
Lyhytaikaiset tuhatta euroa		
Rahalaitoslainat	13 922	11 550
Osamaksuvelat	1 961	464
Rahoitusleasingvelat	5 730	5 905
Yhteensä	21 613	17 920
Yhteensä	350 494	325 689

Konsernin lainasopimuksissa on kovenanttiehtoja, joiden raja-arvojen ylittyessä lainanantajat voivat vaatia lainojen välitöntä takaisinmaksua. Kovenanttiehdot ovat pääomasijoittajaomisteiselle yritykselle tavanomaisia ehtoja, jotka liittyvät rahavirtojen ja velanhoidon, käyttökatteen ja velkojen sekä käyttökatteen ja rahoituskulujen suhteeseen. Lisäksi kovenantit rajoittavat mm. vakuuksien antoa, suuria yrityskauppoja, omaisuuden myyntiä, liiketoiminnan oleellista muuttamista sekä omistajamuutoksia. Konserni on tilikauden aikana täyttänyt kaikki rahoitukseen liittyvät kovenanttiehdot.

26 Varaukset

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Pitkäaikaiset varaukset	2 259	367
Lyhytaikaiset varaukset	150	1 062
Yhteensä	2 409	1 429

<u>Tuhatta euroa</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Tappiolliset sopimukset	1 708	501
Muut varaukset	702	928
Yhteensä	2 409	1 429

Tappiolliset sopimukset

Konsernilla on pitkäaikaisia vuokrasopimuksia toimitiloista, joita konserni ei pysty enää hyödyntämään toiminnassaan. Vuokrasopimuksia ei voi purkaa ennen sopimuksen päättymistä.

27 Ostovelat ja muut velat

<u>Lyhytaikaiset jaksotettuun hankintamenoön arvostettavat velat tuhatta euroa</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Ostovelat	19 452	15 537
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	403	0
Muut velat	40 676	36 862
Saadut ennakot	868	177
Siirtovelat	29 840	33 237
Yhteensä	91 240	85 813

<u>Lyhytaikaiset käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat velat tuhatta euroa</u>	<u>2015</u>	<u>2014</u>
Lyhytaikaiset johdannaiset käypään arvoon	1 838	2 473
Yhteensä	1 838	2 473

Siirtovelkojen olennaiset erät muodostuvat henkilöstökulujen jaksotuksista. Korottomat lyhytaikaiset velat ovat euromääräisiä ja niiden käypä arvo on tasearvo.

28 Konserniyritykset

Konsernin emoyritys on Terveystalo Oyj, jonka kotimaa on Suomi.

28 Konserniyritykset (jatkuu)

Konserniyritykset 31.12.2015

Nimi	Konsernin omistus	Emoyhtiön omistus	Kotimaa
Terveystalo Holding I Oy	100,00 %	100,00 %	Suomi
Lotta Holding II S.à r.l.	100,00 %	0,00 %	Luxemburg
Lotta Holding III S.à r.l.	100,00 %	0,00 %	Luxemburg
Terveystalo Healthcare Holding Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Star Healthcare Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Terveystalo Healthcare Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Joensuun Magneetti Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Kiinteistö Oy Seinäjoen Lakeudentie	100,00 %	0,00 %	Suomi
Suomen Terveystalo Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
AVA Clinic SIA	87,50 %	0,00 %	Latvia
Sairaala Botnia Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Jokilaaksojen Työterveys Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Turun Teknohammas Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Into Sales Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Seinäjoen Lääketieteellinen Tutkimuslaitos Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Kiinteistö Oy Seinäjoen Lääkäritalo	100,00 %	0,00 %	Suomi
Kiinteistö Oy Seinäjoen Marttilankulma	62,40 %	0,00 %	Suomi
Porin Hammaslääkäripalvelu Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Densens Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Liikekeskuksen Hammaslääkärit Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Examinatio Magnetica Fennica Oy	60,00 %	0,00 %	Suomi

Konserniyritykset 31.12.2014

Nimi	Konsernin omistus	Emoyhtiön omistus	Kotimaa
Terveystalo Holding I Oy	100,00 %	100,00 %	Suomi
Lotta Holding II S.à r.l.	100,00 %	0,00 %	Luxemburg
Lotta Holding III S.à r.l.	100,00 %	0,00 %	Luxemburg
Terveystalo Healthcare Holding Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Star Healthcare Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Terveystalo Healthcare Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
Joensuun Magneetti Oy	94,84 %	0,00 %	Suomi
Kiinteistö Oy Kokkolan Lääkäritalo	100,00 %	0,00 %	Suomi
Kiinteistö Oy Seinäjoen Lakeudentie	100,00 %	0,00 %	Suomi
Suomen Terveystalo Oy	100,00 %	0,00 %	Suomi
AVA Clinic SIA	87,50 %	0,00 %	Latvia
Sairaala Botnia Oy	74,93 %	0,00 %	Suomi

28.1 Konsernirakenteen muutokset

Tilikausi 2015

Seuraavat fuusiot toteutettiin vuoden 2015 aikana:

- 30.9.2015 Lääkäriasema Syke fuusioitu Suomen Terveystalo Oy:öön.
- 31.12.2015 Turun Hammasplussa Oy ja Kiinteistö Osakeyhtiö Kokkolan Lääkäritalo fuusioitui Suomen Terveystalo Oy:öön.

Tilikausi 2014

Päätyneellä tilikaudella konsernirakenteessa ei ole tapahtunut muutoksia.

29 Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiri

Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyritys, sekä tytär- ja osakkuusyritykset ja yhteiset toiminnot. Lähipiiriin luetaan myös hallituksen ja johtoryhmän jäsenet mukaan lukien toimitusjohtaja ja näiden läheiset perheenjäsenet.

Konsernin emo- ja tytäryhtiösuhteet on esitetty liitetiedossa 28. Luettelo osakkuusyrityksistä on esitetty liitetiedossa 19.

Lähipiiritapahtumat tilikaudella 2015

Konsernilla ei ollut tilikaudella 2015 lähipiiriin liittyviä tulosvaikutteisia tapahtumia.

Konsernin saamiset ja velat osakkuusyhtiöiltä tuhatta euroa	2015	2014
Saamiset	18	95
Velat	0	34

Toimitusjohtajan ja hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot, lainat, vakuudet, vastuu- ja eläkesitoumukset toimielinkohtaisesti.

Toimitusjohtajan palkkiot tuhatta euroa	2015	2014
Palkat ja palkkiot	415	361
Eläkekulut ⁽¹⁾	76	66
Yhteensä	<u>491</u>	<u>426</u>

(1) Sisältää lakisääteisen eläkkeen, lisäeläkettä ei ole.

Toimitusjohtajan sopimus päättyi automaattisesti ilman etukäteistä kirjallista ilmoitusta, kun toimitusjohtaja täyttää 60 vuotta.

Hallituksen jäsenten palkkiot tuhatta euroa	2015	2014
Fredrik Cappelen (hallituksen puheenjohtaja)	50	50
Matti Rihko	25	25
Ralf Michels	25	25
Åse Michelet	0	0
Yhteensä	<u>100</u>	<u>100</u>

Muut hallituksen jäsenet ovat EQT:n palveluksessa ja näin ollen heille ei maksettu palkkiota.

Johtoryhmän jäsenten palkkiot tuhatta euroa	2015	2014
Palkat ja palkkiot	1104	1 585
Eläkekulut	220	306
Yhteensä	<u>1 324</u>	<u>1 895</u>

Bonusjärjestelmä

Yhtiöllä on käytössään bonusjärjestelmä, jonka sisällöstä päättää Yhtiön hallitus palkitsemisvaliokunnan suositusten perusteella. Toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet voivat myös osallistua bonusjärjestelmään Yhtiön bonuskäytännön mukaisesti. Vuosibonusten maksun edellytyksenä on, että Yhtiölle asetetut keskeiset tulostavoitteet saavutetaan. Vuoden 2017 osalta toimitusjohtajan ja johtoryhmän keskeiset tulostavoitteet perustuvat Yhtiön käyttökatteeseen sekä henkilökohtaisiin tulos- ja suoritustavoitteisiin. Henkilökohtaisten tulos- ja suoritustavoitteiden asettamisesta vastaa bonusjärjestelmään osallistuvan henkilön esimies.

29 Lähipiiritapahtumat (jatkuu)

Johdon omistukset

Nimi	Asema	A-sarjan osakkeet	B-sarjan osakkeet	D-sarjan osakkeet	E-sarjan osakkeet
Fredrik Cappelen ⁽¹⁾	Hallituksen puheenjohtaja	122 090	0	155 387	0
Vesa Koskinen	Hallituksen jäsen	0	0	0	0
Ralf Michels	Hallituksen jäsen	49 946	0	135 039	0
Matti Rihko ⁽²⁾	Hallituksen jäsen	49 946	0	135 039	0
Åsa Riisberg	Hallituksen jäsen	0	0	0	0
Yrjö Närhinen ⁽³⁾	Toimitusjohtaja	0	656 574	0	0
Juha Tuominen ⁽⁴⁾	Johtava ylilääkäri	0	277 477	0	0
Tuomas Kahri	Operatiivinen johtaja	0	184 985	0	0
Johanna Karppi	Henkilöstö- ja lakiasiaintohtaja	0	16 649	0	11 099
Susanna Kinnari	Viestinnästä, markkinoinnista ja brändistä vastaava johtaja	0	27 748	0	18 498
Ilkka Laurila	Talousjohtaja	0	146 846	0	97 898
Anne Mykkänen	Julkisten palveluiden ulkoistuksista vastaava johtaja	0	55 495	0	36 997
Yhteensä		221 982	1 365 774	425 465	164 492

- (1) Fredrik Cappelenin omistus koostuu 122 090 A-sarjan osakkeesta ja 155 387 D-sarjan osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Baskina AB.
- (2) Matti Rihkon omistus koostuu 49 946 A-sarjan osakkeesta ja 135 039 D-sarjan osakkeesta, joita Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö hallinnoi ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Rihko on.
- (3) Yrjö Närhisen omistus koostuu 277 477 B-sarjan osakkeesta, jotka omistaa hänen määräysvallassaan oleva Närhen pesä Oy, ja 379 097 B-sarjan osakkeesta, joita Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö hallinnoi ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Närhinen on.
- (4) Juha Tuomisen omistus koostuu 277 477 B-sarjan osakkeesta, joita hallinnoi Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö ja joiden tosiasiallinen edunsaaja Tuominen on. Lisäksi Juha Tuomisen puoliso määräysvalta-yhteisöineen omistaa 1 671 C-sarjan osaketta ja 16 692 F-sarjan osaketta

30 Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat

Tilikauden päättymisen jälkeen Terveystalo on laajentanut suunterveyden palveluja hankkimalla Bitewell Oyn koko osakekannan 29.1.2016 toteutetulla kaupalla.

Tilikauden päättymisen jälkeen Jokilaaksojen Työterveys Oy on fuusioitunut Suomen Terveystalo Oy:ön 31.1.2016.

31 Vakuudet, ehdolliset velat ja vastuusitoumukset

Tuhatta euroa	2015	2014
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä ja osakkeita		
Rahalaitoslainat ⁽¹⁾	334 774	316 445
Nostamaton luottolimiitti	46 582	78 643
Yhteensä	381 356	395 088
Vakuudeksi annetut yritysikiinnitykset	992 000	992 000
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	308 000	308 000
Vakuudeksi annetut kiinteistökiinnitykset	1 346	2 439
Yhteensä	1 301 346	1 302 439
Muut omasta puolesta annetut vakuudet		
Talletukset	11 001	10 701
Vuokratakaukukset	112	112
Muut takaukset	888	931
Muut vastuut	70	86
Yhteensä	12 072	11 828
Muut omat vastuut		
Leasingvastuut		
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut	94	283
1–5 vuoden sisällä erääntyvät leasingvastuut	13	67
Yhteensä	107	350
Muut vuokravastuut ⁽²⁾		
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät vuokravastuut	23 574	23 189
1–5 vuoden sisällä erääntyvät vuokravastuut	72 955	70 649
Myöhemmin erääntyvät vuokravastuut	77 632	77 681
Yhteensä	174 161	171 518

(1) Lainojen nimellisarvot, joiden arvo eroaa taseeseen merkityistä määristä

(2) Maksettavat vähimmäisvuokrat liittyvät konsernin vuokraamiin vastaanotto- ja toimistotiloihin. Vähimmäisvuokrien määrä on laskettu kertomalla määräaikaisen vuokrasopimuksen kesto tilikauden päättyessä voimassaolevalla vuokrahinnalla. Toistaiseksi voimassa olevista sopimuksista on laskettu vähimmäisvuokrat irtisanomisajalta.

32 Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

	2015	2014
Liikevaihto, m€ ^{*)}	505,6	474,1
Käyttökate, m€ ^{**)}	59,0	48,9
Käyttökate, % liikevaihdosta ^{**))}	11,7	10,3
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja, m€ ^{**))}	42,5	32,3
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja, % liikevaihdosta ^{**))}	8,4	6,8
Liikevoitto/-tappio, m€	19,3	-59,1
Liikevoitto/-tappio, % liikevaihdosta	3,8	negatiivinen
Varat yhteensä, m€	723,6	692,4
Oman pääoman tuotto, %	0,5	negatiivinen
Omavaraisuusaste, %	30,5	31,6
Nettovelkaantumisaste, %	151,5	140,0
Henkilöstö keskimäärin HTV	2 480	2 401
Henkilöstö tilikauden lopussa	3 416	3 115

*) Terveystalo-konserni on ottanut käyttöön uuden IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin ennen standardin pakollista soveltamisajankohtaa. Vertalutiedot aikaisemmilta kausilta on oikaistu vastaavasti.

**) Vaihtoehtoinen tunnusluku. Käyttökate ja liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia -tunnuslukujen laskennassa huomioidut arvonalentumiset olivat 0,9 miljoonaa euroa vuonna 2015 ja 69,3 miljoonaa euroa vuonna 2014. Yhtiö esittää vaihtoehtoisia tunnuslukuja lisätietona IFRS-standardien mukaisesti laadituissa konsernin tuloslaskelmissa, konsernin taseissa ja konsernin rahavirtalaskelmissa esitetyille tunnusluville. Yhtiön näkemyksen mukaan vaihtoehtoiset tunnusluvut antavat merkittävää Yhtiötä koskevaa lisätietoa johdolle, sijoittajille, arvopaperimarkkina-analyytikoille ja muille tahoille Yhtiön toiminnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahavirroista.

33 Konsernin taloudellista kehitystä kuvaavien tunnuslukujen ja vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat

Tunnuslukujen laskentakaavat

Oman pääoman tuotto, %	$= \frac{100 \times \text{Tilikauden tulos}}{\text{Oma pääoma (sisältäen määräysvallattomien omistajien osuuden) (keskimäärin)}}$
Omavaraisuusaste, %	$= \frac{100 \times \text{Oma pääoma (sisältäen määräysvallattomien omistajien osuuden)}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$
Nettovelkaantumisaste, %	$= \frac{100 \times \text{Korolliset velat - korolliset saamiset - rahavarat}}{\text{Oma pääoma}}$

Vaihtoehtoisten tunnuslukujen laskentakaavat

Käyttökate	= Liikevoitto/-tappio + poistot ja arvonalentumiset
Käyttökate, % liikevaihdosta	$= \frac{\text{Liikevoitto/-tappio} + \text{poistot ja arvonalentumiset}}{\text{Liikevaihto}}$
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia	= Liikevoitto/-tappio + aineettomien hyödykkeiden poistot + arvonalentumiset
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % liikevaihdosta	$= \frac{\text{Liikevoitto/-tappio} + \text{aineettomien hyödykkeiden poistot} + \text{arvonalentumiset}}{\text{Liikevaihto}}$

34 Täsmäytyslaskelma vaihtoehtoihin tunnuslukuihin

Käyttökate, m€	31.12.2015	31.12.2014
Tilikauden tulos	1,1	-82,9
Tuloverot	-3,2	-0,7
Nettorahoituskulut	21,4	24,5
Poistot ja arvonalentumiset	39,7	108,0
Käyttökate, m€	59,0	48,9
Käyttökate, % liikevaihdosta	31.12.2015	31.12.2014
Käyttökate	59,0	48,9
Liikevaihto	505,6	474,1
Käyttökate, % liikevaihdosta	11,7 %	10,3 %
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, m€	31.12.2015	31.12.2014
Tilikauden tulos	1,1	-82,9
Tuloverot	-3,2	-0,7
Nettorahoituskulut	21,4	24,5
Aineettomien hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset	23,2	91,4
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, m€ . . .	42,5	32,3
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % liikevaihdosta	31.12.2015	31.12.2014
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia	42,5	32,3
Liikevaihto	505,6	474,1
Liikevoitto/-tappio ennen aineettomien hyödykkeiden poistoja ja arvonalentumisia, % liikevaihdosta	8,4 %	6,8 %

35 Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 27. syyskuuta 2017

Fredrik Cappelen
hallituksen puheenjohtaja

Vesa Koskinen
hallituksen jäsen

Ralf Michels
hallituksen jäsen

Matti Rihko
hallituksen jäsen

Åsa Riisberg
hallituksen jäsen

Åse Michelet
hallituksen jäsen

Olli Holmström
hallituksen jäsen

Yrjö Närhinen
toimitusjohtaja

KPMG Oy Ab
Töölönlahdenkatu 3 A
PO 1037
00101 Helsinki

Puhelin 020 760 3000
www.kpmg.fi

Tilintarkastuskertomus

Terveystalo Oyj:n hallitukselle

Olemme tilintarkastaneet Terveystalo Oyj:n listalleottoesitteeseen sisältyvän konsernitilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2015 sekä vertailutietona esitetyt konsernitilinpäätöstiedot tilikaudelta 1.1.–31.12.2014. Tilinpäätös käsittää konsernin taseet, tuloslaskelmat, laajat tuloslaskelmat, oman pääoman muutoksia osoittavat laskelmat ja rahavirtalaskelmat mainittuina päivinä päättyneiltä tilikausilta sekä liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu konsernitilinpäätöksestä

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat konsernitilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että se on laadittu EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti, sekä sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka he katsovat tarpeelliseksi, jotta sen on mahdollista laatia konsernitilinpäätös, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Meidän velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto konsernitilinpäätöksestä. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen kansainvälisten tilintarkastusstandardien (ISA) mukaisesti. Kyseiset standardit edellyttävät, että noudatamme eettisiä vaatimuksia ja suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko konsernitilinpäätöksessä olennaista virheellisyyttä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi konsernitilinpäätökseen sisältyvistä luvuista ja siinä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja tarkastelee sisäistä valvontaa, joka on yhteisössä relevanttia konsernitilinpäätöksen laatimisen ja sen oikein esittämisen kannalta, pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhteisön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä konsernitilinpäätöksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet tilintarkastuslausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että Terveystalo Oyj:n konsernitilinpäätökset 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneiltä tilikausilta antavat EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Tietyn seikan painottamista koskeva lisätieto

Haluamme kiinnittää huomiota tilinpäätöksen liitetietoon 2.1 Laatimisperusta, jossa on selostettu, että konserni on soveltanut uutta IFRS 15 standardia *Myyntituotot asiakassopimuksista* ennen standardin pakollista soveltamisajankohtaa ja määrittänyt uudelleen myyntituottonsa vuodelta 2015 ja vertailukaudelta 2014. Lausuntoamme ei ole mukautettu tämän seikan osalta.

Helsinki 27. syyskuuta 2017

KPMG OY AB

Jari Härmälä
KHT

[Tämä sivu on tarkoituksella jätetty tyhjäksi]

[Tämä sivu on tarkoituksella jätetty tyhjäksi]

[Tämä sivu on tarkoituksella jätetty tyhjäksi]

